

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

64 metai

2021 m. lapkričio 10 d.

Turinys

EUROPOS PARLAMENTAS

2020–2021 m. SESIJA

2021 m. sausio 18–21 d. posėdžiai

PRIIMTI TEKSTAI

I Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės

REZOLIUCIJOS

Europos Parlamentas

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

2021/C 456/01	2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija „Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimas“ (2019/2207(INI))	2
2021/C 456/02	2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija „Bendrosios rinkos stiprinimas: laisvo paslaugų judėjimo ateitis“ (2020/2020(INI))	14
2021/C 456/03	2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ilgalaikio Europos kultūros paveldo metų politinio poveikio užtikrinimo (2019/2194(INI))	24
2021/C 456/04	2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija „Dirbtinis intelektas: klausimai, susiję su ES taikytinos tarptautinės teisės aiškinimu ir taikymu naudojant dirbtinį intelektą civilinėms ir karinėms reikmėms ir su valstybės galiomis, nepatenkančiomis į baudžiamosios justicijos sritį“ (2020/2013(INI))	34
2021/C 456/05	2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) gairių peržiūros (2019/2192(INI))	47

2021/C 456/06	2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Sąjungos teisės taikymo stebėsenos 2017, 2018 ir 2019 m. (2019/2132(INI))	56
2021/C 456/07	2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2020 m. metinio pranešimo dėl bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimo (2020/2206(INI))	64
2021/C 456/08	2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2020 m. metinio pranešimo dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo (2020/2207(INI))	78
2021/C 456/09	2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2019 m. metinio pranešimo dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje (2020/2208(INI))	94
2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis		
2021/C 456/10	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl glaudesnių sąsajų ir ES ir Azijos santykių (2020/2115(INI))	117
2021/C 456/11	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija „Daugiau žuvų jūrose? Daugiau nei didžiausią galimą tausios žvejybos laimikį (MSY) užtikrinančios išteklių atsikūrimo skatinimo priemonės, įskaitant žuvų išteklių atkūrimo rajonus ir saugomas jūrų teritorijas“ (2019/2162(INI))	129
2021/C 456/12	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Aleksejaus Navalno suėmimo (2021/2513(RSP))	137
2021/C 456/13	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pastarojo meto įvykių Venesuelos Nacionalinėje Asamblėjoje (2021/2508(RSP))	141
2021/C 456/14	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl galimybės visiems turėti prieigą prie deramo būsto už prieinamą kainą (2019/2187(INI))	145
2021/C 456/15	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl teisės atsijungti (2019/2181(INL))	161
2021/C 456/16	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES mokesčių rojų sąrašo peržiūros (2020/2863(RSP))	177
2021/C 456/17	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žemės drebėjimų Kroatijoje padarinių mažinimo (2021/2504(RSP))	185
2021/C 456/18	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl lyčių aspektu grindžiamo požiūrio COVID-19 krizės metu ir pokriziniu laikotarpiu (2020/2121(INI))	191
2021/C 456/19	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES lyčių lygybės strategijos (2019/2169(INI))	208
2021/C 456/20	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija „Skaitmeninio lyčių atotrūkio panaikinimas: moterų dalyvavimas skaitmeninėje ekonomikoje“ (2019/2168(INI))	232
2021/C 456/21	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl represijų prieš demokratinę opoziciją Honkonge (2021/2505(RSP))	242
2021/C 456/22	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žmogaus teisių padėties Turkijoje, ypač Selahattino Demirtašo ir kitų sąžinės kalinių atvejo (2021/2506(RSP))	247
2021/C 456/23	2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žmogaus teisių padėties Vietname, ypač žmogaus teisių žurnalistų Pham Chi Dung'o, Nguyen Tuong Thuy ir Le Huu Minh Tuan'o atvejo (2021/2507(RSP))	251

III Parengiamieji aktai

Europos Parlamentas

2021 m. sausio 19 d., antradienis

- 2021/C 456/24 2021 m. sausio 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (Bonos susitarimo) pakeitimų, susijusių su to Susitarimo taikymo srities išplėtimu ir Ispanijos Karalystės prisijungimu prie to Susitarimo, sudarymo projekto (11487/2020 – C9-0351/2020 – 2020/0205(NLE)) 256
- 2021/C 456/25 P9_TA(2021)0002
Tam tikriems trečiųjų šalių užsienio valiutos kurso lyginamiesiems indeksams taikoma išimtis ir tam tikrų lyginamųjų indeksų, kurių teikimas nutraukiamas, pakeičiančių pakaitinių lyginamųjų indeksų nustatymas ***I
2021 m. sausio 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl tam tikriems trečiųjų šalių užsienio valiutos kurso lyginamiesiems indeksams taikomos išimties ir tam tikrus lyginamuosius indeksus, kurių teikimas nutraukiamas, pakeičiančių pakaitinių lyginamųjų indeksų nustatymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/1011 (COM(2020)0337 – C9-0209/2020 – 2020/0154(COD))
P9_TC1-COD(2020)0154
Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. sausio 19 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/1011, kiek tai susiję su tam tikriems trečiųjų šalių neatidėliotino užsienio valiutos kurso lyginamiesiems indeksams taikoma išimtimi ir tam tikrus lyginamuosius indeksus, kurių teikimas nutraukiamas, pakeičiančių pakaitinių lyginamųjų indeksų nustatymu, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 257
- 2021/C 456/26 P9_TA(2021)0003
Techninės paramos priemonė ***I
2021 m. sausio 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma techninės paramos priemonė (COM(2020)0409 – C9-0148/2020 – 2020/0103(COD))
P9_TC1-COD(2020)0103
Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. sausio 19 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo nustatoma techninės paramos priemonė 258
- 2021/C 456/27 P9_TA(2021)0004
Europos Sąjungos teisės taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą ***I
2021 m. sausio 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 654/2014 dėl Europos Sąjungos teisių taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą (COM(2019)0623 – C9-0197/2019 – 2019/0273(COD))
P9_TC1-COD(2019)0273
Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. sausio 19 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 654/2014 dėl Europos Sąjungos teisių taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą 259
- 2021/C 456/28 Europos Parlamento sprendimas neprieštarauti 2020 m. gruodžio 4 d. Komisijos deleguotajam reglamentui, kuriuo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/848 II priede nustatytų tam tikrų išsamių ekologiškų produktų gamybos taisyklių pakeitimų taikymo pradžios datos iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2020/427 (C(2020)08462 – 2020/2902(DEA)) 263

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

2021/C 456/29

P9_TA(2021)0015

Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas: konkrečios kovos su COVID-19 krize priemonės ***I

2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo, siekiant nustatyti konkrečias kovos su COVID-19 krize priemones, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 223/2014 (COM(2020)0223 – C9-0151/2020 – 2020/0105(COD))

P9_TC1-COD(2020)0105

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. sausio 21 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 223/2014, kiek tai susiję su konkrečių priemonių su COVID-19 protrūkiu susijusiai krizei įveikti nustatymu

Simbolių paaiškinimai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra: antrasis svarstymas
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra: trečiasis svarstymas

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Parlamento pakeitimai

Naujos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu***. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu ■ arba perbraukiamos. Pakeistos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint ***pusjuodžiu kursyvu***, o ankstesnį nereikalingą tekstą išbraukiant arba perbraukiant.

EUROPOS PARLAMENTAS

2020–2021 m. SESIJA

2021 m. sausio 18–21 d. posėdžiai

PRIIMTI TEKSTAI

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2021)0006

Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimas

2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija „Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimas“ (2019/2207(INI))

(2021/C 456/01)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2, 3, 6 ir 7 straipsnius ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 82 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija), ypač į jos 4, 47, 48 ir 52 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) praktiką dėl tarpusavio pripažinimo, pagrindinių teisių ir pareigų pagal Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK) 2 straipsnį dėl teisės į gyvybę⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimą 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos⁽²⁾ (toliau – Pagrindų sprendimas dėl EAO),
- atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2008/947/TVR dėl teismo sprendimų ir sprendimų dėl lygtinio nuteisimo tarpusavio pripažinimo principo taikymo siekiant užtikrinti lygtinio atleidimo priemonių ir alternatyvių sankcijų priežiūrą⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2009/299/TVR, iš dalies keičiantį pagrindų sprendimą 2002/584/TVR ir pamatinius sprendimus 2005/214/TVR, 2006/783/TVR, 2008/909/TVR bei 2008/947/TVR ir stiprinantį asmenų procesines teises bei skatinantį tarpusavio pripažinimo principo taikymą sprendimams, priimtiems atitinkamam asmeniui asmeniškai nedalyvavus teisminiame nagrinėjime⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. spalio 23 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2009/829/TVR dėl tarpusavio pripažinimo principo taikymo sprendimams dėl kardomųjų priemonių Europos Sąjungos valstybėse narėse kaip alternatyvos kardomajam kalinimui⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitas dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimo (COM(2005)0063 ir SEC(2005)0267, COM(2006)0008 ir SEC(2006)0079, COM(2007)0407 ir SEC(2007)0979, COM(2011)0175 ir SEC(2011)0430),

⁽¹⁾ Žr. EŽTT 2019 m. liepos 9 d. sprendimą byloje *Romeo Castaño prieš Belgiją* dėl EŽTK 2 straipsnio procedūrinio aspekto pažeidimo (veiksmingas tyrimas).

⁽²⁾ OL L 190, 2002 7 18, p. 1.

⁽³⁾ OL L 337, 2008 12 16, p. 102.

⁽⁴⁾ OL L 81, 2009 3 27, p. 24.

⁽⁵⁾ OL L 294, 2009 11 11, p. 20.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į peržiūrėtą Europos arešto orderio išdavimo ir vykdymo vadovo redakciją,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl kalinimo sąlygų ES ⁽⁶⁾, į 2014 m. vasario 27 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl Europos arešto orderio persvarstymo ⁽⁷⁾ ir į 2017 m. spalio 5 d. rezoliuciją dėl kalėjimų sistemos ir sąlygų kalėjimuose ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 17 d. savo per pirmąją svarstymą priimtą poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Teisingumo programos ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. Tarybos rezoliuciją dėl veiksmų plano, skirto įtariamųjų ar kaltinamųjų baudžiamuosiuose procesuose procesinėms teisėms stiprinti ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/64/ES dėl teisės į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas baudžiamajame procese ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/13/ES dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/48/ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/343 dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme aspektų užtikrinimo ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/800 dėl procesinių garantijų vaikams, kurie baudžiamajame procese yra įtariamieji ar kaltinamieji ⁽¹⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/1919 dėl teisinės pagalbos įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui ir prašomiems perduoti asmenims vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ⁽¹⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose ⁽¹⁷⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Parlamento tyrimų tarnybos (EPRS) 2020 m. birželio mėn. atliktą Europos arešto orderio įgyvendinimo Europos Sąjungos lygmeniu vertinimą,
- atsižvelgdamas į Europos Komisijos 2020 m. liepos 2 d. ataskaitą dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimo COM(2020)0270,
- atsižvelgdamas į Europos Parlamento tyrimų tarnybos prašymu 2014 m. sausio mėn. atliktą Europos arešto orderio Europos pridėtinės vertės vertinimą ir į 2017 m. gruodžio mėn. ne Europos šalių tyrimo dėl procedūrinių teisių ir sulaikymo sąlygų išlaidas,

⁽⁶⁾ OL C 168 E, 2013 6 14, p. 82.

⁽⁷⁾ OL C 285, 2017 8 29, p. 135.

⁽⁸⁾ OL C 346, 2018 9 27, p. 94.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0406.

⁽¹⁰⁾ OL C 295, 2009 12 4, p. 3.

⁽¹¹⁾ OL L 280, 2010 10 26, p. 1.

⁽¹²⁾ OL L 142, 2012 6 1, p. 1.

⁽¹³⁾ OL L 294, 2013 11 6, p. 1.

⁽¹⁴⁾ OL L 65, 2016 3 11, p. 1.

⁽¹⁵⁾ OL L 132, 2016 5 21, p. 1.

⁽¹⁶⁾ OL L 297, 2016 11 4, p. 1.

⁽¹⁷⁾ OL L 130, 2014 5 1, p. 1.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2009 m. gegužės 27 d. Tarybos paskelbtą ketvirtojo tarpusavio vertinimo etapo „praktinis Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos taikymas“ galutinę ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. rugsėjo 26 d. Komisijos ataskaitą dėl 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/48/ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu įgyvendinimo (COM(2019)0560),
 - atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 13 d. Tarybos išvadas dėl tarpusavio pripažinimo baudžiamosiose bylose „Skatinti tarpusavio pripažinimą stiprinant tarpusavio pasitikėjimą“⁽¹⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 16 d. Tarybos išvadas dėl alternatyvių sulaikymui priemonių. Su laisvės atėmimu nesusijusių sankcijų ir priemonių taikymas baudžiamojoje justicijoje⁽¹⁹⁾,
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „2020-2025 m. ES strategija dėl nusikaltimų aukų teisių“ (COM(2020)0258),
 - atsižvelgdamas į įvairias nacionalinių, ES ir tarptautinių NVO ataskaitas,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1727 dėl Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) ir kuriuo pakeičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2002/187/TVR⁽²⁰⁾,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 30 d. Komisijos komunikatą „2020 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje“ (COM(2020)0580),
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 7 d. pranešimą dėl ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmo sukūrimo⁽²¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2002 m. JT konvencijos prieš kankinimą ir kitokią žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą fakultatyvų protokolą,
 - atsižvelgdamas į ES pagrindinių teisių agentūros atliktą darbą, visų pirma į jos 2019 m. rugsėjo 13 d. ataskaitą „Praktinis naudojimasis teisėmis. Teisė turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio procedūroms“ (angl. „Rights in practice: access to a lawyer and procedural rights in criminal and European arrest warrant proceedings“), 2019 m. gruodžio 11 d. ataskaitą „Baudžiamojo sulaikymo sąlygos Europos Sąjungoje. Taisyklės ir realybė“ (angl. „Criminal detention conditions in the European Union: rules and reality“) ir 2016 m. lapkričio 9 d. ataskaitą „Baudžiamasis sulaikymas ir alternatyvos. Pagrindinių teisių aspektai vykdam ES tarpvalstybinius perdavimus“ (angl. „Criminal detention and alternatives: fundamental rights aspects in EU cross-border transfers“), taip pat į baudžiamojo sulaikymo sąlygų duomenų bazę, sukurtą 2019 m. gruodžio mėn.,
 - atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvencijas, rekomendacijas ir rezolucijas kalėjimų ir bendradarbiavimo baudžiamosios teisės srityje klausimais,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir į 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,
 - atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A9-0248/2020),
- A. kadangi teisminis bendradarbiavimas ES yra svarbus aspektas sprendžiant kylančius aplinkos apsaugos, socialinius, ekonominius ir skaitmeninius uždavinius;

⁽¹⁸⁾ OL C 449, 2018 12 13, p. 6.

⁽¹⁹⁾ OL C 422, 2019 12 16, p. 9.

⁽²⁰⁾ OL L 295, 2018 11 21, p. 138.

⁽²¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0251.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- B. kadangi Europos arešto orderis (toliau – EAO) yra tarpvalstybinė supaprastinta ir pagreitinta asmenų perdavimo tarp teisminių institucijų procedūra, kuri buvo skubiai priimta po rugsėjo 11 d. įvykių ir kuri tapo pavyzdine ir dažniausiai taikoma tarpusavio pripažinimo baudžiamosiose bylose priemone nuo jos taikymo pradžios;
- C. kadangi EAO iš esmės sulaukė sėkmės ir pakeitė asmenų perdavimą taikant ekstradiciją; kadangi asmenų perdavimo trukmė vidutiniškai sutrumpinta nuo 50 dienų 2016 m. iki 40 dienų 2017 m., jeigu asmuo nesutinka, nors kai kuriose valstybėse narėse matyti tendencija vilkinti tarpusavio pripažinimo reikalavimų vykdymą arba jų nevykdyti; kadangi keletu atvejų valstybės narės pranešė, kad nesant asmens sutikimo perdavimo procedūrų įvykdymas užtrunka iki 90 dienų;
- D. kadangi 2005–2016 m. iš 150 000 išduotų EAO įvykdyti tik 43 000; kadangi šie neapdoroti skaičiai klaidina kalbant apie taikomą metodiką ir bendrą sėkmę, kaip paaikškino Komisija;
- E. kadangi ES teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose grindžiamas tarpusavio pripažinimu, kurį 1999 m. suformulavo Tamberės Europos Vadovų Taryba; kadangi Lisabonos sutartimi iš esmės pakeista ES konstitucinė aplinka ir SESV 82 straipsnyje nustatytas aiškus taisyklių ir procedūrų, kuriomis užtikrinamas visų formų teismo nuosprendžių ir sprendimų tarpusavio pripažinimas, teisinis pagrindas;
- F. kadangi tarpusavio pripažinimas nėra nauja koncepcija, išplėtotą laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje, bet buvo iš pradžių sukurta vidaus rinkoje (vadovaujantis sprendimu *Cassis de Dijon* byloje); kadangi vis dėlto tarpusavio pripažinimas baudžiamojo teisingumo srityje yra paremtas skirtinga logika ir kitu teisiniu pagrindu nei tarpusavio pripažinimas patekimo į rinką taisyklių srityje; kadangi atsižvelgiant į tai tarpusavio pripažinimas laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje turi tam tikrų ypatybių, atsižvelgiant į poveikį pagrindinėms teisėms ir nacionaliniam suverenitetui ir į mastus, kuriais reikia supaprastinti jo vykdymą derinant materialinę ir procesinę baudžiamąją teisę, ypač procesinių garantijų srityje; kadangi bet koks žingsnis atgal taikant tarpusavio pripažinimo principą baudžiamosios teisės srityje gali sukelti neigiamų padarinių ir turėti įtakos jo taikymui kitose srityse, pvz., vidaus rinkoje;
- G. kadangi tarpusavio pripažinimas reiškia, kad neturėtų būti atsisakoma pripažinti teismo sprendimo remiantis tik tuo, kad jis yra išduotas kitoje valstybėje narėje, jį gali būti atsisakoma pripažinti tik išimtiniais atvejais; kadangi tarpusavio pripažinimo principo taikymas nesuderinamas su kitų valstybių narių priimtų sprendimų peržiūra, išskyrus atvejus, kai tai daroma Pagrindų sprendime dėl EAO numatytais pagrindais; kadangi šios priemonės taikymas turi būti grindžiamas kompetentingų teisminių institucijų bendradarbiavimu ir tarpusavio pasitikėjimu; kadangi tarpusavio pripažinimas ir pagrindinės teisės turi būti suderinami;
- H. kadangi tarpusavio pripažinimui būtinas aukšto lygio tarpusavio pasitikėjimas tarp valstybių narių, kuris turėtų būti grindžiamas bendru teisinės valstybės ir pagrindinių teisių supratimu; kadangi šiuo svarbiu istoriniu metu Europos Sąjungai tarpusavio pasitikėjimas ypač reikalingas, kad ji galėtų sėkmingai įveikti bendrus iššūkius; kadangi pasitikėjimo stiprinimas yra itin svarbus siekiant sklandaus EAO veikimo;
- I. kadangi ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmo sukūrimas turėtų būti itin svarbus didinant tarpusavio pasitikėjimą, nes juo siekiama atkreipti dėmesį į sritis, kuriose reikia tobulinti teisinės valstybės principus; kadangi netinkamas ir nenuoseklus Pagrindų sprendimo dėl EAO taikymas tam tikrose valstybėse narėse nepadedą stiprinti tarpusavio pasitikėjimo; kadangi ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmas gali būti naudingas siekiant užtikrinti nuoseklaus taikymo aspektus, kai atsisakoma vykdyti EAO dėl pagrindinių teisių pažeidimų, todėl padidintų valstybių narių tarpusavio pripažinimą;
- J. kadangi tarpusavio pasitikėjimas reiškia, kad valstybės narės turi laikytis ES teisės aktų ir visų pirma Chartijoje pripažintų pagrindinių teisių ir teisinės valstybės principo, pavyzdžiui, teismų nepriklausomumo;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- K. kadangi EAO padėjo sukurti ir sutvirtinti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę; kadangi ES sutarties 6 straipsnis dėl Chartijos ir EŽTK, SESV 8 straipsnis, SESV 15 straipsnio 3 dalis, SESV 16 straipsnis ir SESV 18–25 straipsniai, direktyvos dėl procesinių teisių ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES dėl aukų teisių⁽²²⁾ yra esminiai laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės elementai; kadangi netinkamas EAO taikymas gali turėti itin neigiamą poveikį policijos ir teisminiam bendradarbiavimui visoje Sąjungoje, žmonėms ir jų šeimos nariams, taip pat Šengeno erdvės veikimui ir pagrindinėms teisėms;
- L. kadangi narystė Europos Sąjungoje reiškia pagarbą tokioms vertybėms kaip žmogaus orumas, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumų teises, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje ir valstybių narių teisės sistemose, laikantis jos nuostatų;
- M. kadangi lygybės Sąjunga privalo užtikrinti visų nusikaltimų aukų apsaugą⁽²³⁾ ir kartu saugoti įtariamųjų ir kaltinamųjų teises; kadangi ES priėmė priemones, kuriomis siekiama sustiprinti aukų teises priimant ne vieną teisinę priemonę, kurioje nebūtų nustatytas įtariamųjų ar nuteistųjų asmenų sulaikymas ar perdavimas;
- N. kadangi ES Teisingumo Teismas (ESTT) tam tikra apimtimi išaiškino daugumą su EAO taikymu susijusių klausimų, kaip antai draudimo bausti du kartus (lot. *ne bis in idem*)⁽²⁴⁾, teisminių institucijų⁽²⁵⁾, ES teisės viršenybės ir teisės aktų suderinimo⁽²⁶⁾, teismų nepriklausomumo⁽²⁷⁾, pagrindinių teisių⁽²⁸⁾, dvigubo baudžiamumo⁽²⁹⁾, atsakymo pagrindų ir ES piliečių ekstradicijos į trečiąsias šalis⁽³⁰⁾; kadangi kartu teismo sprendimai negali pakeisti tinkamai parengtų teisės aktų Sąjungos lygmeniu;
- O. kadangi dvigubas baudžiamumas yra tarptautinės ekstradicijos sąvoka ir, nors yra sunkiai suderinamas su tarpusavio pripažinimu, tam tikrais atvejais, laikantis ESTT praktikos, gali būti svarbi apsaugos priemonė prašomiems perduoti asmenims; kadangi abipusis baudžiamumas tėra neprivalomas Europos arešto orderio atsakymo pagrindas, ir vykdančiosios institucijos retai jį naudoja; kadangi į nusikaltimų, kuriems netaikomas dvigubas baudžiamumas, sąrašą jau įtraukta daug įvairių nusikalstamų veikų, kurių daugelis valstybėse narėse dar nėra gerai suderintos, ir kadangi ši sąrašą reikėtų dar kartą įvertinti ir galbūt išplėsti pagal Pagrindų sprendimo dėl EAO 2 straipsnio 3 dalies procedūrą;
- P. kadangi pagal tarpusavio pripažinimo koncepciją nereikia suderinti baudžiamosios materialinės ir procesinės teisės, bet kadangi teismo bendradarbiavimo praktika parodė, kad siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tarpusavio pripažinimui būtina suderinti kai kuriuos bendrus standartus ir apibrėžtis, kaip pripažįstama SESV 82 straipsnio 2 dalyje; kadangi per pastaruosius kelerius metus padaryta pažanga, visų pirma, priimtos šešios procesinių teisių direktyvos, Direktyva 2012/29/ES, EAO alternatyvios priemonės, pavyzdžiui, Europos tyrimo orderis, ir suderintos kai kurios nusikalstamos veikos; kadangi vis dėlto šešios procesinių teisių direktyvos nebuvo visiškai tinkamai įgyvendintos, o tai ir toliau kelia susirūpinimą;
- Q. kadangi Komisija pabrėžė, kad kilo sunkumų dėl tam tikrų Direktyvos 2013/48/ES, visų pirma dėl galimybės kreiptis į advokatą tiek vykdančiojoje valstybėje narėje, tiek išduodančiojoje valstybėje narėje; kadangi kitos procesinių teisių direktyvos, kuriose pateikiamos konkrečios nuostatos dėl EAO (Direktyva 2010/64/ES, Direktyva 2012/13/ES, Direktyva (ES) 2016/800 ir Direktyva (ES) 2016/1919), iki šiol nėra tinkamai perkeltos į nacionalinę teisę, taip pat procesinės lygybės principo požiūriu;

⁽²²⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/EU, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR (OL L 315, 2012 11 14, p. 57).

⁽²³⁾ „2020–2025 m. ES strategija dėl nusikaltimų aukų teisių“.

⁽²⁴⁾ ESTT sprendimas *Mantello*, C-261/09.

⁽²⁵⁾ ESTT sprendimas *Özcelik*, C-453/16 PPU; sprendimas *Poltorak*, C-452/16 PPU; sprendimas *Kovalkovas*, C-477/16 PPU; sprendimas sujungtose bylose OG, C-508/18, ir PI, C-82/19 PPU.

⁽²⁶⁾ ESTT sprendimas *Melloni*, C-399/11 arba M.A.S ir M.B., C-42/17.

⁽²⁷⁾ ESTT sprendimas *Teisingumo ir lygybės ministras*, C-216/18 PPU.

⁽²⁸⁾ ESTT sprendimas sujungtose bylose Aranyosi, C-404/15, ir Čaldāru, C-659/15 PPU; sprendimas *Dorobantu*, C-128/18.

⁽²⁹⁾ ESTT sprendimas *Grundza*, C-289/15.

⁽³⁰⁾ ESTT sprendimas *Petruhhin*, C-182/15; sprendimas *Pisciotti*, C-191/16; sprendimas *Raugevičius*, C-247/17 ir Teismo (didžioji kolegija) sprendimas *Rusijos federacija*, C-897/19 PPU ir t. t.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- R. kadangi taikant kitas priemones, pvz., Direktyvą 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio ir Reglamentą (ES) 2018/1805 dėl nutarimų išaldyti ir nutarimų konfiskuoti turtą tarpusavio pripažinimo ⁽³¹⁾, buvo išspręstos kai kurios EAO problemos ir taikomi tarpusavio pripažinimo principai kitų rūšių teismo sprendimams;
- S. kadangi 2009 m. ES veiksmų gairėse dėl procesinių teisių baudžiamajame procese pripažįstama pernelyg ilgų kardomojo kalnimo laikotarpių problema; kadangi kalėjimų sąlygos kelia problemų daugelyje valstybių narių ir turi atitikti ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintas vertybes; kadangi, kaip matyti iš EŽTT sprendimų, kai kuriose valstybėse narėse yra teisinės valstybės problemų;
- T. kadangi Europos Parlamentas savo 2014 m. vasario 27 d. rezoliucijoje dėl EAO peržiūros, be kita ko, ragino nustatyti privalomą atsisakymo vykdyti priemonę pagrindą, kai esama pagrįstų priežasčių manyti, kad atitinkamos priemonės vykdymas būtų nesuderinamas su vykdančiosios valstybės narės įsipareigojimais pagal ES sutarties 6 straipsnį ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją; kadangi 2017 m. 109 byloje buvo atsisakyta perduoti asmenis dėl su pagrindinėmis teisėmis susijusių priežasčių;
- U. kadangi pagal tarpusavio pripažinimo principą reikalaujama, kad specialistai, įskaitant baudžiamosios srities teisininkus, būtų mokomi ES teisės;
- V. kadangi Eurojustas atlieka labai svarbų vaidmenį palengvindamas ir koordinuodamas EAO vykdymą; kadangi vis dažniau vykdamas Europos arešto orderį prašoma Eurojusto pagalbos, taigi reikšmingai padidėjo jam tenkantis darbo krūvis; kadangi vien 2019 m. Eurojustas padėjo įvykdyti Europos arešto orderius 703 naujose bylose ir 574 jau nagrinėjamosiose bylose; kadangi Eurojustas, kaip ir Europos prokuratūra, yra nepriklausomos, savarankiškos agentūros;
- W. kadangi lyginant turimus duomenis matyti, jog EAO vis daugėja, taigi kiekvienais metais išduodama vis daugiau EAO;
- X. kadangi suderinus EAO įgyvendinimą, kartu visapusiškai ir tinkamai įgyvendinant procesinių teisių direktyvas, dažniau naudojant EAO alternatyvias priemones ir nustatant ES minimaliuosius standartus, kaip antai kalėjimo ir kalnimo sąlygų standartus, bus užkirstas kelias palankesnio teisinio reglamentavimo ieškojimui; kadangi siekiant tinkamai įvertinti atitinkamų teisinių priemonių veikimą ir galimų pakeitimų poreikį, būtina visapusiškai ir tinkamai įgyvendinti EAO visose valstybėse narėse;

Bendras EAO įgyvendinimo vertinimas

1. atkreipia dėmesį į tai, kad EAO yra svarbus laimėjimas ir veiksminga, naudinga bei būtina priemonė kovojant su sunkiais tarpvalstybiniais nusikaltimais ir baudžiamojon atsakomybėn patraukiant asmenis, padariusius sunkius nusikaltimus, toje valstybėje narėje, kurioje vyko ar vyksta baudžiamasis procesas, ir daro teigiamą poveikį laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės išsaugojimui; pripažįsta, kad EAO iš esmės supaprastino ir pagerino bendradarbiavimą asmenų perdavimo srityje; vis dėlto atkreipia dėmesį, kad pastaruosius dvidešimt metų pasaulyje vyksta skaitmeninė transformacija, kuri pakeitė nusikalstamų veikų aplinką;
2. atkreipia dėmesį į konkrečias problemas; mano, kad atsižvelgiant į jas nei kyla klausimų dėl pačios sistemos, nei jai didėja rizika, tačiau matyti, jog būtina sistemą tobulinti ir atnaujinti, taip pat šias problemas reikia spręsti, kad būtų išvengta aklųjų zonų, taigi sutvirtinti visą sistemą ir užtikrinti, kad visose valstybėse narėse būtų laikomasi teisinės valstybės principo ir pagrindinių teisių; primena, kad Šengeno erdvė ir skaitmeninė transformacija sudarė daugiau galimybių ES piliečiams; vis dėlto pažymi, kad be atvirų sienų ir naujų technologijų taip pat būtinos veiksmingos priemonės, sudarančios galimybes teisės saugos ir teisminėms institucijoms traukti baudžiamojon atsakomybėn už sunkius tarpvalstybinius nusikaltimus;
3. pažymi, kad šios problemos iš esmės susijusios su sulaikymo ir kalnimo sąlygomis, proporcingumu, ES teisėje įtvirtintų procedūrinių garantijų įgyvendinimu EAO procese, visų pirma dvigubo teisinio atstovavimo vykdančiose ir išduodančiose valstybėse bei mokymais, konkrečiomis teisinės valstybės principo problemomis, laisvės atėmimo

⁽³¹⁾ OL L 303, 2018 11 28, p. 1.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

bausmių vykdymu⁽³²⁾, terminais⁽³³⁾ ir sprendimais *in absentia*; pripažįsta, kad tam tikrais atvejais iškilo dvigubo baudžiamumo klausimas⁽³⁴⁾; pastebi, kad yra atvejų, kai pagrindai, dėl kurių atsisakoma vykdyti EAO, taikomi nenuosekliai; be to, pabrėžia, kad nėra išsamios duomenų sistemos, kurią taikant būtų galima gauti patikimus tiek kokybinius, tiek kiekybinius statistinius duomenis, susijusius su EAO išdavimu, vykdymu ar atsisakymu juos vykdyti; pažymi, kad tokios problemos ne tik kenkia valstybių narių tarpusavio pasitikėjimui, bet taip pat brangiai kainuoja susijusiems asmenims, jų šeimoms ir visuomenei apskritai socialiniu ir ekonominiu požiūriu;

4. pažymi, kad kai kurios problemos iš dalies išspręstos ir dedamos pastangos siekiant jas išspręsti derinant privalomos teisinės galios neturinčius teisės aktus (EAO vadovas), tarpusavio vertinimus, Eurojusto pagalbą, finansuojant mokymo programas ir specialistams skirtus priemonių rinkinius pagal Europos Sąjungos teisingumo programą, ESTT praktiką ir papildomus teisės aktus (Pamatinis sprendimas 2009/299/TVR, taip pat direktyvų dėl procesinių įtariamųjų ir kaltinamųjų teisių, kaip nurodyta 2009 m. veiksmų gairėse, visų pirma Direktyvos 2013/48/ES, priėmimą), tačiau yra ir neišspręstų problemų;

5. atkreipia dėmesį į tai, kad EAO turėtų būti sutvirtintas ir patobulintas siekiant jo veiksmingumo, savalaikiškumo ir pagarbos nacionalinių teisėjų sprendimams užtikrinimo, kartu laikantis proporcingumo, nes pagal vieną iš stipresnės ES tikslų valstybės narės turi visapusiškai pasitikėti kitų valstybių narių teismineis ir kalnimo sistemomis, taigi toks mechanizmas būtinas; primena, kad silpnėjant tarpusavio pripažinimui baudžiamosios teisės srityje jis gali tik silpnėti kitose srityse, o tai trukdytų veiksmingai įgyvendinti bendrą politiką, pvz., vidaus rinką;

6. pažymi, kad prie ES sutarčių pridėtuose protokoluose Nr. 21 ir Nr. 22 numatytas specialus dviejų valstybių narių statusas – Airija turi galimybę pasirinkti dalyvauti, o Danija nedalyvauja ES baudžiamosios teisės srityje, tai reiškia, kad jos dalyvauja EAO sistemoje, bet nebūtinai kitose priemonėse, pavyzdžiui, procedūrinių garantijų direktyvose; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti nuoseklumą laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje;

7. pabrėžia, kad nereikėtų EAO piktnaudžiauti smulkių pažeidimų atvejais, kai nėra pagrindo taikyti kardomąjį kalinimą; primena, kad EAO turėtų būti taikomas tik sunkių nusikaltimų atvejais, kai tai griežtai būtina ir proporcinga; primygtinai ragina, esant galimybei, naudotis mažiau intervencinėmis teisinėmis priemonėmis prieš išduodant EAO, pavyzdžiui, Europos tyrimo orderiu; atkreipia dėmesį į tai, kad išduodančiosios institucijos turėtų patikrinti proporcingumą, atsižvelgdamos į: i) nusikalstamos veikos sunkumą; ii) tikėtiną bausmę, jei asmuo už įtariamo nusikaltimo padarymą būtų pripažintas kaltu; iii) tikimybę, kad asmuo po perdavimo bus sulaikytas orderį išduodančiojoje valstybėje narėje; iv) poveikį prašomo perduoti asmens ar jo šeimos narių teisėms; ir v) nuo nusikalstamos veikos nukentėjusių asmenų interesus; ragina valstybes nares ir jų teismines institucijas EAO atvejus nagrinėti nedelsiant, kai tik išduotas EAO, siekiant kuo labiau sutrumpinti ikiteisminį sulaikymą;

8. pabrėžia, kad, ESTT nuomone, atsisakymas vykdyti EAO yra tarpusavio pripažinimo išimtis ir turi būti aiškinamas siaurai⁽³⁵⁾, kai taikomas vienas iš nepripažinimo pagrindų (Pagrindų sprendimo dėl EAO 3 ir 4 straipsniai) ar viena iš garantijų (to paties Pagrindų sprendimo 5 straipsnis), arba laikantis ESTT praktikos;

9. ragina leisti atsisakyti vykdyti priemonę, kai esama pagrįstų priežasčių manyti, kad EAO vykdymas būtų nesuderinamas su vykdančiosios valstybės narės įsipareigojimais pagal ES sutarties 6 straipsnį ir Chartiją; atkreipia dėmesį į tai, kad atsisakymas vykdyti pateisinamas remiantis pagrindinių teisių pažeidimu, vykdančioji valstybė narė turi nustatyti, kad tikėtina, jog bus rimtai pažeistos pagrindinės teisės ir, siekdama išvengti netikrumo ar galimo nebaudžiamumo, pagrįsti atsisakymo motyvus faktiniais ir objektyviais elementais; primena, kad remiantis ESTT praktika, Pagrindinių teisių chartija yra bendras pagrindinių teisių apsaugos ES standartas⁽³⁶⁾;

Rekomendacijos, kaip pagerinti EAO veikimą

10. ragina Komisiją pateikti aiškius, išsamius, suprantamus ir palyginamus duomenis, nes turimi duomenys yra neaiškūs ir gali sudaryti klaidingas įspūdis, kad EAO (nepakankamai) veiksmingas; ragina Komisiją parengti metodą, kurį taikydamos valstybės narės turėtų vykdyti savo pareigą nuolat rinkti ir perduoti Komisijai patikimus ir naujausius duomenis; ragina Komisiją įvertinti galimybę sukurti bendrą teismų sprendimų dėl EAO duomenų bazę, kurioje būtų naudojami tik anonimizuoti duomenys ir kuri būtų išmani ir veiksminga priemonė, padedanti vertinti teisminių bendradarbiavimą,

⁽³²⁾ ESTT sprendimas *Popławski*, C-579/15.

⁽³³⁾ ESTT sprendimas *Jeremy F*, C-168/13 PPU.

⁽³⁴⁾ Remiantis ESTT sprendimu *Grundza*, C-289/15, kuriame daroma nuoroda į Tarybos pamatinį sprendimą 2008/909/TVR.

⁽³⁵⁾ Pvz., žr. sprendimą *Teisingumo ir lygybės ministras*, C-216/18 PPU.

⁽³⁶⁾ ESTT sprendimas *Melloni*, C-399/11, 63 punktas ir sprendimas *Dorobantu*, C-128/18, 79 punktas.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

nustatyti trūkumus ir geriau pasiruošti bet kokiems pokyčiams; primena, kad teisminis bendradarbiavimas yra pagrindinis aspektas užtikrinant stabilumą socialinėje, ekonominėje, aplinkos apsaugos ir skaitmeninėje srityse; pakartotinai ragina Komisiją prašyti valstybių narių pateikti išsamius duomenis apie EAO mechanizmo veikimą ir įtraukti tokius duomenis į kitą įgyvendinimo ataskaitą;

11. mano, kad reikia priimti papildomas horizontaliąsias priemones siekiant pagerinti ES sutarties 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtinto lojalios bendradarbiavimo principo laikymąsi ir padidinti tarpusavio pasitikėjimą nacionalinėmis baudžiamosios teisingumo sistemomis, taigi užtikrinti veiksmingesnį teisminį bendradarbiavimą; atkreipia dėmesį į tai, kad dvigubo baudžiamumo tikrinimas riboja tarpusavio pripažinimą ir, ESTT nuomone, turi būti aiškinamas siaurai; tačiau pabrėžia, jog vis dar yra susirūpinęs dėl to, kad nėra tinkamos nusikalstamų veiklų, kurioms nebetaikomas abipusio baudžiamumo taisyklė, apibrėžties; pažymi, kad idealiu atveju tarpusavio pripažinimas turėtų būti automatinis⁽³⁷⁾, nevertinant materialinių kaltinimų pagrindų, ir neturėtų būti atsisakoma pripažinti sprendimus, išskyrus atvejus, kai yra sąlygos, kad galima taikyti vieną iš Pagrindų sprendime dėl EAO išplėstiniame sąraše nurodytų atsisakymo pagrindų arba yra kitų aplinkybių, kuriomis, kaip pripažino ESTT, gali būti nustatyti apribojimai valstybių narių tarpusavio pripažinimo ir tarpusavio pasitikėjimo principams;

12. pabrėžia, jog tam, kad būtų veiksmingas, tarpusavio pripažinimo principas turi būti grindžiamas tarpusavio pasitikėjimu, kurį galima užtikrinti tik garantuojant pagarbą įtariamųjų ir kaltinamųjų pagrindinėms ir procesinėms teisėms baudžiamuosiose procesuose visoje Sąjungoje; primena, kad svarbu įgyvendinti direktyvose įtvirtintas procesines teises, siekiant užtikrinti teisę į teisingą bylos nagrinėjimą; atsižvelgdamas į tai, primygtinai ragina Komisiją užtikrinti visapusišką ir teisingą šių direktyvų įgyvendinimą ir prireikus apsarstyti galimybę pradėti pažeidimų tyrimo procedūras;

13. ragina Komisiją išnagrinėti valstybėms narėms bendras nusikalstamas veikas siekiant geriau apibrėžti, kokiais atvejais turėtų būti naudojamas EAO, ir palengvinti proporcingumo vertinimus; ragina Komisiją oficialiai ir išsamiai įvertinti 32 veikų kategorijų, kurių dvigubo baudžiamumo nereikia tikrinti, sąrašo nuoseklumą, įtraukiant tokius kriterijus, kaip nusikaltimo sunkumas, tarptautinio masto aspektai ar neigiamas poveikis pagrindinėms ES vertybėms; būtina užtikrinti didesnę teisinį tikrumą visiems susijusiems subjektams ir taip išvengti nereikalingų konfliktų; ragina Komisiją įvertinti problemas, su kuriomis būtų susiduriama, atsiradus galimybei, rengiant vienalytį nusikaltimų kategorijų sąrašą, pagrįstą konkrečiomis nusikalstamomis veikomis ir teisės aktais saugomais interesais; be to, siūlo įtraukti priedą su kiekvieno sąrašo įrašo apibrėžtimis, kurias reikia įvertinti, kad būtų lengviau jas aiškinti;

14. pabrėžia, kad svarbu įvertinti, kaip įtraukiami papildomi nusikaltimai ar jų kategorijos, pvz., nusikaltimai aplinkai (pvz., taršos iš laivų nusikaltimai), tam tikrų formų mokesčių slėpimas, neapykantos nusikaltimai, seksualinė prievarta, smurtas dėl lyties, nusikaltimai, padaryti skaitmeninėmis priemonėmis, pvz., tapatybės vagystės, nusikaltimai padaryti naudojant smurtą arba keliant didelę grėsmę valstybių narių viešajai tvarkai ir smurtiniai nusikaltimai valstybių narių konstitucinei tvarkai, genocido nusikaltimai, nusikaltimai žmoniškumui ir karo nusikaltimai siekiant didinti valstybių narių įsipareigojimus teismo bendradarbiavimo sistemai, pagarbą teisei valstybei ir pagrindinėms teisėms; pabrėžia, kad glaudesnis teisminis bendradarbiavimas nagrinėjant šios rūšies nusikaltimus padėtų ES siekti prioritetinių tikslų ir stiprinti pagarbos demokratijai ir teisei valstybei kultūrą ES;

15. palankiai vertina neseniai Komisijos sudarytą EAO koordinavimo grupę; mano, kad ši grupė padės gerinti spartų keitimąsi naujausia ir patikima informacija, gerąja patirtimi ir sustiprins bendradarbiavimą, dėl kurio teisminės institucijos galės vienodžiau taikyti EAO, taip pat su EAO susijusiems asmenims atstovaujantys teisininkai turės geresnes galimybes keistis informacija išduodančioje ir vykdančiojoje valstybėse narėse;

16. primena, kad iš esmės Pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta mažiausia trejų metų baismės riba siekiama užtikrinti EAO proporcingumą; tačiau ragina Komisiją išnagrinėti galimybę tam tikrų nusikaltimų, pvz., prekybos žmonėmis, seksualinio vaiko išnaudojimo ir vaiko pornografijos, atvejais sumažinti trejų metų ribą;

⁽³⁷⁾ Pvz., žr. 2000 m. liepos 26 d. Komisijos komunikatą dėl galutinių nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo (COM(2000)0495).

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

17. ragina Komisiją išaiškinti šalutinių arba susijusių su EAO ribą atitinkančių pagrindinių nusikaltimų klausimą, pavyzdžiui, apsvaiginti galimybę atnaujinti EAO vadovą arba priimant ES priemonės baudžiamosios teisės derinimo srityje, įskaitant nurodant, kad šiais atvejais Europos arešto orderiai taikomi valstybėse narėse; atsižvelgdamas į tai primena, kad EAO nėra skirtas šalutinius ar susijusius nusikaltimus įvykdžiusių asmenų perdavimui ir specialioji taisyklė gali trukdyti orderį išdavusiai valstybei narei persekioti asmenį už tuos nusikaltimus;

18. pabrėžia, kad svarbu tiksliau apibrėžti EAO procedūrose dalyvaujančių nacionalinių institucijų ir ES įstaigų pareigas ir kompetenciją ir užtikrinti, kad jos būtų specializuotos ir turėtų praktinės patirties; patvirtina, jog manoma, kad didelė vykdančiosios institucijos veiksmų laisvė yra sunkiai suderinama su tarpusavio pripažinimu ar net jam prieštarauja, išskyrus atvejus, kai taikomas vienas iš nepripažinimo pagrindų, išdėstytų Pagrindų sprendimo dėl EAO sistemos 3 ir 4 straipsniuose ir kaip aiškina ESTT; mano, kad atliekant Pagrindų sprendimo dėl EAO peržiūrą reikia nustatyti procedūrą, pagal kurią prireikus išduodančios valstybės narės teisėjas, teismas, tyrimą vykdančias pareigūnas ar generalinis prokuroras galėtų patvirtinti EAO, kaip nustatyta ESTT praktikoje, siekiant išvengti skirtingų „teisminės institucijos“ apibrėžties aiškinimų; mano, kad jeigu būtų galima užtikrinti teisinį tikrumą dvigubo baudžiamumo atvejais, kai nusikalstamas veikas aiškiai galima priskirti dvigubo baudžiamumo kategorijai ir kai negalima, veiksmų laisvė turėtų būti ribojama; patvirtina, kad teisinės valstybės, pagrindinių teisių, kalinimo sąlygų gerinimas ir specialistų turimų žinių apie kitas teises sistemas didinimas padės sustiprinti tarpusavio pasitikėjimo ir tarpusavio pripažinimo principus;

19. ragina Komisiją toliau vertinti EAO ir kitų teismo bendradarbiavimo priemonių perkėlimą į nacionalinę teisę ir prireikus pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras;

20. ragina valstybes nares laiku ir tinkamai įgyvendinti Pagrindų sprendimą ir atitinkamus ESTT sprendimus dėl EAO, taip pat kitas teises priemones baudžiamosiose bylose; pabrėžia, kad tokios priemonės kaip Pamatinis sprendimas 2008/909/TVR dėl kalinių perdavimo, Pamatinis sprendimas 2008/947/TVR dėl lygtinio atleidimo priemonių ir alternatyvių sankcijų, Europos tyrimo orderis, Europos teisminės priežiūros orderis, Europos Tarybos konvencija dėl baudžiamosio proceso perdavimo⁽³⁸⁾ papildo EAO ir kartu yra naudingos bei mažiau intervencinės alternatyvos; pabrėžia, kad EAO turėtų būti išduodamas tik tada, kai jau yra išnaudotos visos alternatyvios galimybės ir kad valstybės neturėtų naudoti EAO atvejais, kai galima pasiekti tokių pačių rezultatų taikant mažiau intervencines priemones, įskaitant vaizdo konferencijų pagalba rengiamus nagrinėjimus ir susijusias priemones; primygtinai ragina valstybių narių valdžios institucijas, kai įmanoma, naudoti alternatyvias priemones užuot išdavus EAO;

21. ragina valstybes nares užtikrinti, kad teisminės institucijos, vykdydamos EAO procedūras, galėtų taikyti alternatyvas sulaukymui ir prievartos priemonėms, ypač jei asmuo sutinka dėl perdavimo, išskyrus atvejus, kai būtina ir yra pagrindas atsisakyti jas taikyti;

22. atkreipia dėmesį į nerimą keliančią Komisijos ataskaitą dėl Direktyvos 2013/48/ES įgyvendinimo; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares toliau vertinti, kaip valstybės narės laikosi direktyvos ir imtis atitinkamų priemonių, įskaitant pažeidimų tyrimo procedūras, siekiant užtikrinti, kaip būtų laikomasi jos nuostatų; primygtinai ragina Komisiją sutelkti pastangas, kad būtų užtikrintas visapusiškas visų direktyvų dėl procedūrinių garantijų įgyvendinimas, siekiant užtikrinti, kad prašomi išduoti asmenys vykstant tarpvalstybinėms procedūroms galėtų pasinaudoti veiksminga gynyba; primygtinai ragina Komisiją apsvaiginti galimybę imtis veiksmų atsižvelgiant į netinkamą 2013 m. lapkričio 27 d. Komisijos rekomendacijos dėl procesinių garantijų pažeidžiamiesiems asmenims, įtariamiesiems ar kaltinamiesiems baudžiamosiose bylose įgyvendinimą⁽³⁹⁾, visų pirma kalbant apie pažeidžiamus suaugusius asmenis;

23. ragina valstybes nares suteikti lankstumo EAO kalbų režimams ir parengti bei taikyti bendrą praktiką šioje srityje, kartu užtikrinant teisę į vertimą žodžiu ir raštu baudžiamajame procese pagal Direktyvą 2010/64/ES; ragina valstybes nares atsižvelgiant į tai sukurti būtinus mechanizmus, kad būtų išvengta vėlavimų ar kliūčių; apgailestauja, kad Pagrindų sprendime dėl EAO nenustatyti išverstų EAO perdavimo galutiniai terminai;

24. ragina Komisiją užtikrinti vienodą terminų taikymą ir veiksmingą stebėseną;

⁽³⁸⁾ 1972 m. gegužės 15 d. Europos Tarybos sutartis Nr. 073.

⁽³⁹⁾ OL C 378, 2013 12 24, p. 8.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

25. ragina Komisiją užtikrinti tinkamą Eurojusto ir Europos teismo tinklo (ETT) finansavimą, kad būtų sudarytos palankesnės EAO vykdymo ir koordinavimo sąlygos; apgailestauja, kad dabartiniai Komisijos numatyti Eurojusto biudžeto asignavimai yra nepakankami, atsižvelgiant į uždavinius, su kuriais susiduria agentūra dėl nuolat didėjančio bylų skaičiaus, ir dėl to yra finansavimo sąstingis, nepaisant padidėjusio jo darbo krūvio; pažymi, jog labai svarbu, kad Eurojusto biudžetas atitiktų jo uždutis ir prioritetus ir jis galėtų vykdyti savo įgaliojimus; pakartoja savo raginimą sukurti specialų EAO teisminį tinklą;

26. ragina Komisiją ir valstybes nares skirti tinkamą finansavimą teisei pagalbai asmenims, kuriems taikomos EAO procedūros, įskaitant teisinę pagalbą tiek išduodančiojoje, tiek vykdančiojoje valstybėje narėje, prieš nurodant įvykdyti perdavimą, finansavimą tinkamai kvalifikuotų vertėjų žodžiu ir raštu paslaugoms, EAO srities specialistų, įskaitant policiją, prokurorus, teismų ir advokatūros teisininkus, specialiam mokymui, visų pirma sutelkiant dėmesį į tokias sritis kaip su EAO susiję pagrindinių teisių aspektai, proporcingumo vertinimas ir alternatyvios sulaikymo priemonės, atstovavimas EAO byloje ir procedūra dėl prašymo priimti ESTT prejudicinį sprendimą ir prašymo pateikti garantijas iš kitų valstybių narių valdžios institucijų; atkreipia dėmesį į Europos teisėjų mokymo tinklo (ETMT) programų, pvz., EAO procedūrų imitavimo ir kalbų mokymo, vertę; pabrėžia, kad siekiant užtikrinti procesinę lygybę, teisininkams turėtų būti rengiami tiksliniai, prieinami ir įperkami mokymai; ragina Komisiją skatinti ir supaprastinti tokių mokymų rengimą;

27. ragina Komisiją, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, remti ir galiausiai toliau plėtoti Europos teisėjų mokymo tinklą (ETMT) ir esamas nacionalines teisėjų mokymo platformas ir, prireikus, įsteigti papildomą ekspertų ir specialistų mokymo apie tarpusavio pripažinimo priemones, įskaitant EAO, platformą; patvirtina, kad joje turėtų būti teikiama informacija apie artimas priemonių sąsajas, taip pat suteikiant bendrą erdvę keistis patirtimi;

28. pažymi, kad valdžios institucijų bendradarbiavimas, įskaitant pagrindinių teisių laikymąsi, gali būti tobulinamas naudojant technologijas ir skaitmeninimą; palankiai vertina tai, kad ES pagrindinių teisių agentūra (FRA) sukūrė kalinimo už nusikalstamas veikas duomenų bazę; prašo sukurti centralizuotą duomenų bazę, kurioje būtų nacionalinių teismų praktika EAO taikymo srityje (kaip ir kitose ES teisės srityse)⁽⁴⁰⁾; mano, kad specialios viešos EAO teisininkų duomenų bazės sukūrimas galėtų padėti užtikrinti teisę turėti advokatą;

29. ragina atlikti reguliarią neįvykdytų EAO peržiūrą ir apsvarstyti, ar jie turėtų būti panaikinti, kartu su atitinkamais Šengeno informacinės sistemos II (SIS II) ir Interpolo įrašais; be to, ragina atšaukti EAO bei atitinkamus SIS II ir Interpolo perspėjimus, kai atsisakoma išduoti EAO privalomais pagrindais, pvz., remiantis principu „*ne bis in idem*“;

30. ragina Komisiją, nusprendus pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų ES baudžiamosios teisės srityje, atsižvelgti į nacionalinių parlamentų nuomones, pateiktas pagal ES sutarties Protokolą Nr. 2, nes jų dalyvavimas užtikrina demokratinį subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo ES baudžiamojoje teisėje patikrinimą;

Rekomendacijos pagrindinių teisių klausimu

31. ragina valstybes nares laikytis iš ES sutarties 2 straipsnio kylančių įsipareigojimų dėl žmogaus orumo, laisvės, demokratijos, lygybės, teisinės valstybės ir žmogaus teisių, įskaitant mažumų teises; pabrėžia, jog valstybės narės turi užtikrinti, kad bet kuris asmuo, įskaitant prašomus perduoti asmenis arba aukas, kurio teisės ir laisvės, užtikrinamos Sąjungos teisės aktais, buvo pažeistos turėtų teisę pasinaudoti veiksminga teisių gynba teisme pagal Chartijos 47 straipsnį ir nusistovėjusią ESTT praktiką. pabrėžia, kad priemonės, naudojamos vykdančiojoje valstybėje, nepažeidžiant teisės į veiksmingas teisių gynimo priemones, turi būti taikomos laikantis pagal taikomą tarpusavio pripažinimo priemonę nustatytų terminų arba, jei aiškių terminų nenumatyta, pakankamai greitai siekiant užtikrinti, kad nebūtų padaryta neigiamo poveikio tarpusavio pripažinimo proceso tikslui;

32. pažymi, kad nors ES sutarties 7 straipsnio 1 dalyje numatytos procedūros taikymas turi poveikio tarpusavio pripažinimui, pagal ESTT praktiką, vykdančioji institucija kiekvienu konkrečiu atveju privalo įvertinti, ar yra pagrįstų priežasčių manyti, kad perdavus asmenį, kils pavojus, jog bus pažeistos jo pagrindinės teisės; pažymi, kad ES sutarties 7 straipsnio 1 ir 2 dalies taikymas nereiškia automatinio atsisakymo pripažinti, nes bendradarbiavimas baudžiamosiose

⁽⁴⁰⁾ Žr. EPRS 2020 m. birželio mėn. atliktą Europos arešto orderio įgyvendinimo Europos Sąjungos lygmeniu vertinimą.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

bylose ir visos teismo bendradarbiavimo sistemos veikimas yra itin svarbūs; atkreipia dėmesį į Eurojusto vaidmenį padedant valstybėms narėms išduoti ar vykdyti orderius šiais atvejais siekiant didinti tarpusavio pasitikėjimą; todėl, siekiant stiprinti garantijas ir valstybių narių pasitikėjimą bei tarpusavio pripažinimą, turėtų būti sukurta apsaugos priemonių sistema, įskaitant net ir priemonės taikymo sustabdymą;

33. pabrėžia, kad tarp kalnimo sąlygų ir Europos arešto orderio priemonių esama ryšio, ir primena valstybėms narėms, kad Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 3 straipsnyje ir atitinkamoje teismo praktikoje valstybėms narėms nustatomi ne vien draudimai, bet ir pozityvios pareigos, reikalaujant užtikrinti, kad kalnimo įstaigų sąlygos atitiktų žmogaus orumo reikalavimus, ir kad būtų atliekami išsamūs ir veiksmingi tyrimai teisių pažeidimų atvejais; ragina Komisiją išnagrinėti teises ir finansines Sąjungos lygmens priemones siekiant pagerinti kalnimo standartus;

34. reišia susirūpinimą dėl kalnimo sąlygų kai kuriose valstybėse narėse; todėl palankiai vertina, kad ES pagrindinių teisių agentūra (FRA) sukūrė kalnimo už nusikalstamas veikas duomenų bazę⁽⁴¹⁾, ir mano, kad tai yra pirmas teigiamas žingsnis siekiant geresnio bendro ES kalnimo sąlygų vertinimo;

35. pakartoja savo raginimą⁽⁴²⁾ valstybėms narėms pagerinti netinkamas kalnimo sąlygas; ragina Komisiją visapusiškai išnaudoti galimybę finansuoti sulaikymo įstaigų modernizavimą iš ES struktūrinių fondų; atsižvelgdamas į tai primena, kad 2018 m. Taryba savo išvadose dėl tarpusavio pripažinimo baudžiamosiose bylose „Skatinti tarpusavio pripažinimą stiprinant tarpusavio pasitikėjimą“⁽⁴³⁾ taip pat ragino Komisiją skatinti naudotis ES fondais siekiant padėti valstybėms narėms spręsti prastų kalnimo sąlygų problemą;

36. pakartoja, kad labai svarbus ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmas, kurį galbūt pateikiant pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, pagrįsto tarpinstituciniu susitarimu, sudaro metinė nepriklausoma ir įrodymais pagrįsta peržiūra, kurioje vertinama, kaip ES valstybės narės laikosi ES sutarties 2 straipsnio, ir pateikiamos rekomendacijos konkrečioms šalims, siekiant stiprinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą; pabrėžia, kad ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmas būtų pagrindinė priemonė, kuria būtų siekiama sustiprinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą taikant Pagrindų sprendimą dėl EAO;

37. ragina Komisiją išnagrinėti tikslingumą papildyti procesinės teisės priemones, pvz., dėl įrodymų priimtumo ir kardomojo kalnimo sąlygų, pirmiausia, remiantis ne žemesniais kaip Europos Tarybos standartais, be kita ko, dėl kardomojo kalnimo terminų; teigia, kad Komisija turėtų siekti aukščiausių standartų, kartu visapusiškai laikydamosi subsidiarumo ir proporcingumo principų; mano, kad nesant ES lygmens būtiniausių standartų dėl kalnimo sąlygų ir kardomojo kalnimo, kardomojo kalnimo apribojimo, leidžiant jį naudoti tik kaip kraštutinę priemonę, ir alternatyvių priemonių apsvaistymo, taip pat nesant tinkamo vertinimo, ar byla parengta nagrinėti teisme, tvarkos, įtariamieji ir kaltinamieji gali būti nepagrįstą ir pernelyg ilgą laikotarpį laikomi kardomojo kalnimo vietose; primena, kad šią padėtį dar labiau pablogino COVID-19 pandemija; ragina Komisiją įgyvendinti ES minimaliuosius standartus, visų pirma dėl baudžiamųjų procedūrų apsaugos priemonių ir kalnimo bei sulaikymo sąlygų, taip pat stiprinti nacionalinių vykdymo institucijų informavimo apie kardomojo kalnimo ir laisvės atėmimo sąlygas kiekvienoje valstybėje narėje priemones;

38. pabrėžia, kad nėra mechanizmo, kuriuo užtikrinamas tinkamas išduodančiųjų teisminių institucijų suteikiamų garantijų įgyvendinimas po to, kai asmuo perduodamas; prašo Komisijos išnagrinėti galimas šios srities priemones;

39. ragina Komisiją, be kita ko, pateikti vertinimą, ar laikomasi *ne bis in idem* principo, vykdoma EAO išdavimo proporcingumo patikra, remiantis visais svarbiais veiksniais ir aplinkybėmis, pavyzdžiui, nusikalstamos veikos sunkumu, ar byla parengta nagrinėti teisme, poveikiu prašomo perduoti asmens teisėms, finansiniu poveikiu ir galimybe taikyti atitinkamas mažiau intervencines alternatyvias priemones, ar vykdoma standartizuota konsultavimosi procedūra, pagal kurią kompetentingos išduodančiosios ir vykdančiosios valstybės narės institucijos gali keistis informacija apie EAO vykdymą, visų pirma susijusia su proporcingumu, pasirengimu bylos nagrinėjimui ir teisingumo konfliktais, ir galimų teisių priemonių pagal SESV 82 straipsnio 1 dalį apžvalga;

⁽⁴¹⁾ FRA kalnimo už nusikalstamas veikas duomenų bazė 2015-2019, <https://fra.europa.eu/en/databases/criminal-detention/criminal-detention/home>

⁽⁴²⁾ 2017 m. spalio 5 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kalnimo sistemos ir sąlygų kalnimoose (OL C 346, 2018 9 27, p. 94).

⁽⁴³⁾ OL C 449, 2018 12 13, p. 6.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

40. ragina valstybes nares ratifikuoti Konvencijos prieš kankinimą fakultatyvųjų protokolą;
41. atkreipia dėmesį į tai, kad teismo bendradarbiavimo trūkumai, įskaitant EAO trūkumus, gali būti nesuderinami su aukų teisėmis ir dėl jų atimta teisė kreiptis į teismą ir neužtikrinta aukų apsauga; pabrėžia, kad nebaudžiamumas dėl teismo bendradarbiavimo trūkumų gali daryti labai neigiamą poveikį teisei valstybei, teisminėms sistemoms, visuomenės pasitikėjimui institucijomis, taip pat aukoms bei visuomenei apskritai;
42. pabrėžia, kad, remiantis FRA, kaltinamiesiems teikiama informacija apie jų procedūrinės teisės vykdant baudžiamąjį procesą skiriasi tiek taikymo sritimi, tiek pateikimo būdais; ragina valstybes nares įdiegti apsaugos priemones, siekiant užtikrinti, kad asmenys būtų veiksmingai informuojami apie savo procedūrinės teisės iš karto, kai tik jie tampa įtariamais įvykdžius nusikalstamą veiką;
43. pabrėžia EŽTT standartus ir Direktyvoje 2013/48/ES dėl teisės turėti advokatą bei Direktyvoje 2010/64/ES dėl teisės į vertimą žodžiu ir raštu išdėstytus reikalavimus; primena, kad užtikrinus pakankamai laiko bylai parengti ir visapusišką bei greitą prieigą prie bylos medžiagos pagerėtų atstovavimo kokybę; pabrėžia, kad atsižvelgiant į tarpvalstybinį EAO procedūrų pobūdį, kai dažnai susiduriama su vykdančiosios valstybės narės kalba nekalbančiu kaltinamuoju, pradiniu bylos nagrinėjimo etapu būtina užtikrinti galimybę naudotis vertėjų paslaugomis ir visų pirma palengvinti bendravimą su advokatais, nes tai yra esminė teisingo bylos nagrinėjimo garantija ir reikalavimas, nurodytas Direktyvoje 2010/64/ES; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad teisė turėti advokatą ir gauti teisinę pagalbą tiek išduodančiojoje, tiek vykdančiojoje valstybėje narėje būtų užtikrinta teisės aktuose ir praktikoje;

Siekiant labiau suderintos EAO teisinės sistemos

44. teigia, kad EAO yra veiksmingas; tačiau mano, kad pagrindinės EAO problemos susijusios su jo nuoseklumu ir veiksmingumu, kuriuos būtų galima tobulinti, net jei ir kilo nedaug klausimų dėl atitikties ES vertybėms ir pagrindinėms teisėms;
45. ragina Komisiją numatyti nuoseklią tarpusavio pripažinimo politiką, pagal kurią būtų atsižvelgiama į ESTT praktiką, dabartinę valstybių narių baudžiamosios teisės ir proceso suderinamumo lygį ir Chartijoje pripažintas pagrindines teises;
46. ragina Komisiją atlikti įvairių tarpusavio pripažinimo priemonių tyrimą siekiant išvengti skirtumų ir užtikrinti jų koordinavimą bei tinkamą sąveiką; visų pirma ragina ištirti, kaip priemonė praktiškai taikoma skirtingose šalyse, nustatant gerą patirtį, dėl kurios kai kurių valstybių išduoti orderiai pasiekia aukštą vykdymo lygį, taip pat konkrečius sunkumus, kylančius tose šalyse, kuriose nustatyta ypač daug EAO atmetimo atvejų;
47. teigia, kad nustatytas Pagrindų sprendimo dėl EAO įgyvendinimo problemas reikia spręsti derinant praktines priemones (specialistų mokymas), privalomos teisinės galios neturinčius teisės aktus (vadovai ir rekomendacijos), tikslingus teisės aktus (teisminės institucijos apibrėžtis, *ne bis in idem* principas, pagrindinės teisės ir kt.) ir, antra, jeigu atsižvelgdamas į 9-ąją savitarpio vertinimo ciklą, mano esant reikalinga, tikslingai papildant teisės aktus (kardomasis kalinimas); mano, kad Komisija, atsižvelgdama į ESTT praktiką, turėtų siekti visapusiškai ir teisingai įgyvendinti EAO visose valstybėse narėse;
48. rekomenduoja vidutinės trukmės laikotarpiu remti ES teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose kodeksą, kuriame būtų renkami susisteminti galiojantys teisės aktai, siekiant užtikrinti įvairių ES priemonių teisinį tikrumą ir nuoseklumą;

„Brexit‘as“

49. ragina Komisiją tęsti derybas su Jungtine Karalyste siekiant užtikrinti ES standartus, susijusius pagarba su įtariamųjų ir kaltinamųjų procesinėms ir pagrindinėms teisėms; reiškia susirūpinimą dėl to, kad Jungtinėje Karalystėje gali iš esmės nelikti nuo Europos arešto orderio įvedimo pasiektų rezultatų;

o

o o

50. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0007

Bendrosios rinkos stiprinimas: laisvo paslaugų judėjimo ateitis

2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija „Bendrosios rinkos stiprinimas: laisvo paslaugų judėjimo ateitis“ (2020/2020(INI))

(2021/C 456/02)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje ⁽¹⁾ (toliau – Paslaugų direktyva),
- atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų ⁽²⁾ pripažinimo (toliau – Profesinių kvalifikacijų direktyva),
- atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/67/ES dėl Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje vykdymo užtikrinimo ir kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/957, kuria iš dalies keičiama Direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/958 dėl proporcingumo patikros prieš priimant naujas profesijų reglamentavimo nuostatas ⁽⁵⁾ (toliau – Proporciningumo patikros direktyva),
- atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 2 d. Reglamentą (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriami bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (toliau – Bendrųjų skaitmeninių vartų reglamentas) ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo ⁽⁷⁾ (toliau – Tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų direktyva),
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 12 d. savo rezoliuciją dėl bendrosios rinkos dokumentų rinkinio ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto užsakytą 2019 m. vasario mėn. tyrimą „Contribution to Growth: The Single Market for Services – Delivering Economic benefits for citizens and businesses“ (liet. „Indėlis į augimą. Bendroji paslaugų rinka. Ekonominė nauda piliečiams ir įmonėms“),
- atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 19 d. Komisijos komunikatą „XXI a. tinkamas Europos mažmeninės prekybos sektorius“ (COM(2018)0219),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatą dėl kliūčių bendrojoje rinkoje nustatymo ir šalinimo (COM(2020)0093),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatą „Ilgalaikis geresnio bendrosios rinkos taisyklių įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo veiksmų planas“ (COM(2020)0094),

⁽¹⁾ OL L 376, 2006 12 27, p. 36.

⁽²⁾ OL L 255, 2005 9 30, p. 22.

⁽³⁾ OL L 159, 2014 5 28, p. 11.

⁽⁴⁾ OL L 173, 2018 7 9, p. 16.

⁽⁵⁾ OL L 173, 2018 7 9, p. 25.

⁽⁶⁾ OL L 295, 2018 11 21, p. 1.

⁽⁷⁾ OL L 88, 2011 4 4, p. 45.

⁽⁸⁾ OL C 388, 2020 11 13, p. 39.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 13 d. Komisijos komunikatą „Laispniško ir koordinuoto judėjimo laisvės atkūrimo ir vidaus sienų kontrolės atšaukimo metodas. COVID-19“ (C(2020)3250),
 - atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 26 d. Tarybos rekomendaciją dėl aukštojo mokslo, vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijų bei mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo ⁽⁹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. vasario 26 d. valstybių narių ministrų pirmininkų laišką Europos Vadovų Tarybos pirmininkui dėl būsimos bendrosios rinkos plėtros,
 - atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 14 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą „Ar Komisija užtikrino veiksmingą Paslaugų direktyvos įgyvendinimą?“,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto pranešimą (A9-0250/2020),
- A. kadangi Paslaugų direktyva ir Profesinių kvalifikacijų direktyva yra pagrindinės laisvo paslaugų judėjimo Europos Sąjungoje užtikrinimo priemonės, tačiau tam tikras bendrosios paslaugų rinkos potencialas vis dar nėra išnaudojamas;
- B. kadangi paslaugos sudaro 73 proc. ⁽¹⁰⁾ ES BVP ir sukuria 74 proc. darbo vietų (ši faktą pabrėžia tai, kad 9 iš 10 naujų darbo vietų Europos Sąjungoje yra sukuriami šiame sektoriuje), tačiau paslaugų dalis ES vidaus prekyboje siekia tik apie 20 proc., taigi, paslaugos sukuria tik 6,5 proc. ES BVP; kadangi tyrimai rodo, kad galima nauda tobulinant bendrąją paslaugų rinką veiksmingai įgyvendinant ir geriau suderinant reglamentavimą galėtų siekti iki 297 mlrd. EUR, t. y. 2 proc. ES BVP; kadangi 27 proc. ⁽¹¹⁾ ES pagamintų prekių pridėtinės vertės sukuria teikiant paslaugas ir šiame gamybą aptarnaujančiame paslaugų sektoriuje yra sukurta 14 mln. darbo vietų; kadangi nemažai paslaugų turi sudėtingas tiekimo grandines, todėl yra mažiau galimybių jas parduoti;
- C. kadangi siekiant sukurti bendrosios rinkos sistemą itin svarbu užtikrinti ekonominių laisvių, socialinių teisių, vartotojų, darbuotojų ir verslo įmonių interesų ir visuomenės interesų pusiausvyrą; kadangi siekiant įvertinti bendrosios rinkos plėtrą yra labai svarbu ekonomikos augimą suderinti su kokybiniais vystymosi aspektais, pavyzdžiui, gyvenimo kokybės didinimu ir saugos gerinimu ir aukštos kokybės paslaugomis, o tai turėtų padėti dar labiau gerinti vartotojų ir darbuotojų teises;
- D. kadangi kokybiškos paslaugos atitinka vartotojų interesus, o dėl neracionalaus nacionalinio reglamentavimo ir tam tikros verslo praktikos atsirandantis bendrosios rinkos susiskaidymas, be kita ko, ribojantis konkurenciją, ne tik trukdo užsiimti verslu, bet ir kenkia vartotojams, nes jie turi mažiau galimybių pasirinkti ir moka brangiau;
- E. kadangi Paslaugų direktyvos, į kurią įtraukta apie du trečdaliai su paslaugomis susijusios veiklos, taikymo sritis visiškai arba iš dalies (vadovaujantis specialiosiomis reguliavimo sistemomis, kurios susijusios su bendrais interesais – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) Protokolo (Nr. 26) 2 straipsnis ir SESV 14 straipsnis) neapima socialinių paslaugų, sveikatos priežiūros paslaugų ir kitų viešųjų paslaugų; kadangi valstybėms narėms, vadovaujantis vietos reikalavimais ir atsižvelgiant į aplinkybes, kad būtų galima imtis veiksmų siekiant patenkinti naudotojų poreikius pačiu žemiausiu vietos lygmeniu, gali prireikti teikti visuotinės svarbos paslaugas, pavesti jas teikti ir organizuoti jų teikimą;
- F. kadangi dėl COVID-19 pandemijos ES šiuo metu patiria ekonomikos nuosmukį ir Europos Sąjungoje didėja nedarbas ir kadangi bendrosios paslaugų rinkos tobulinimas yra pagrindinis būdas padidinti ES prekybos srautus ir pagerinti vertės grandines, taip padedant skatinti ekonomikos augimą;

⁽⁹⁾ OL C 444, 2018 12 10, p. 1.

⁽¹⁰⁾ Eurostatas, „The European economy since the start of the millennium“ (liet. „ES ekonomika nuo tūkstantmečio pradžios“), Europos Sąjunga, Briuselis, 2018 m.

⁽¹¹⁾ Eva Rytter Synesen, Martin Hvidt Thelle, „Copenhagen Economics“, „Making EU Trade in Services Work for All“ (liet. „Kaip pasiekti, kad ES prekyba paslaugomis būtų naudinga visiems“), „Copenhagen Economics“, Kopenhaga, 2018 m.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- G. kadangi paslaugų sektoriaus darbuotojai, Europos Sąjungoje nenuilstamai dirbantys per COVID-19 pandemiją, kenčia dėl didelio ekonominio nesaugumo ar darbo priešakinėse kovos su pandemija linijose; kadangi būtina ši klausimą išspręsti ES lygmeniu;
- H. kadangi valstybės narės turėtų tinkamai ir laiku įgyvendinti peržiūrėtą Darbuotojų komandiravimo direktyvą⁽¹²⁾ ir stebėti, kaip ji įgyvendinama, taip siekiant apsaugoti komandiruotus darbuotojus komandiruotės metu ir užkirsti kelią bet kokiems nederamiems laisvės teikti paslaugas apribojimams nustatant privalomas nuostatas dėl darbo sąlygų ir darbuotojų sveikatos ir saugos apsaugos;
- I. kadangi labiau integruota ir tarpusavyje susieta paslaugų rinka yra būtina siekiant įgyvendinti Europos socialinių teisių ramsčio nuostatas, kovoti su klimato kaita, kurti tvarią ekonomiką, įskaitant elektroninę prekybą, ir išnaudoti visą Europos žaliojo kurso potencialą;
- J. kadangi dėl skirtingų reglamentavimo sprendimų tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu, netobulo ir netinkamo galiojančių teisės aktų perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo atsiranda vykdymo užtikrinimo spraga, o netinkamai įgyvendintų nuostatų taip pat gali nepavykti veiksmingai vykdyti; kadangi nuoseklūs ir aiškūs teisės aktai yra būtina kliūčių laisvam paslaugų judėjimui šalinimo sąlyga; kadangi gali būti sudėtinga nustatyti paslaugas reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus ir šalinti juos pasitelkiant dabartinius vykdymo užtikrinimo mechanizmus, ypač vietos lygmeniu;
- K. kadangi administracinės procedūros, skirtingos nacionalinės taisyklės ir ypač kliūtys gauti būtiną informaciją apskundimo galimybes užsiimti tarptautine prekyba, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ); kadangi, siekiant gerinti tarpvalstybinę prekybą paslaugomis, reikėtų labiau populiarinti dabartines mažesniųjų bendrovių poreikių rėmimo priemonės, pavyzdžiui, portalą „Jūsų Europa. Verslas“, Vidaus rinkos problemų sprendimo tinklo (SOLVIT) problemų sprendimų centrus, e. vyriausybės portalų bendrus informacinius punktus, bendruosius skaitmeninius vartus ir kitas priemones;
- L. kadangi ES mastu nėra sistemingai renkami duomenys, taip siekiant teikti tinkamus duomenis apie mobiliuosius darbuotojus arba suteikti jiems galimybių nustatyti savo socialinės apsaugos statusą ir gauti įvairias sukauptas išmokas; kadangi galimybė gauti informaciją apie taikomas taisykles, taip pat veiksmingas jų laikymasis, stebėseną ir vykdymo užtikrinimas yra būtinos sąlygos sąžiningam judumui ir kovai su piktnaudžiavimu sistema užtikrinti; kadangi dėl šios priežasties, laikantis duomenų apsaugos taisyklių, reikėtų populiarinti ir naudoti skaitmenines technologijas, kuriomis būtų galima sudaryti palankias sąlygas teisės aktų, kuriais užtikrinamos mobiliųjų darbuotojų teisės, priežiūrai ir vykdymo užtikrinimui;
- M. kadangi diplomų, kvalifikacijų, įgūdžių ir gebėjimų automatinio pripažinimo tarp valstybių narių priemonių nebuvimas daro neigiamą poveikį moksleivių, pameistrių, absolventų ir kvalifikuotų darbuotojų judumui, o tai yra kliūtis idėjų srautui ES, ES ekonomikos inovacijų potencialui ir iš tikrųjų integruotos Europos bendrosios rinkos kūrimui;

Kliūčių šalinimas bendrojoje rinkoje

1. pabrėžia, kad bendrosios rinkos, įskaitant laisvą, saugų ir sąžiningą paslaugų ir asmenų judėjimą, vartotojų apsaugą ir griežtą ES teisės įgyvendinimą, skatinimas yra itin svarbus siekiant įveikti COVID-19 sukeltą ekonomikos krizę; primygtinai ragina visas valstybes nares kuo greičiau sumažinti nepagrįstus ir neproporcingus laisvo paslaugų judėjimo bendrojoje rinkoje apribojimus; apgailestauja dėl to, kad Komisijos pasiūlytame ekonomikos gaivinimo plane nėra nuostatų dėl kokio nors specialaus finansavimo, susijusio su paslaugų judėjimu, pripažįstant šio plano, kaip ekonomikos gaivinimo priemonės, svarbą;
2. pabrėžia, kad visoje Europos Sąjungoje verslo įmonės ir darbuotojai turėtų turėti galimybių laisvai judėti siekdami teikti savo paslaugas, tačiau nepakankamas bendrosios rinkos taisyklių vykdymas ir vykdymo užtikrinimas, netinkamos elektroninės procedūros, nepagrįsti teisės aktais nustatyti apribojimai paslaugų teikėjams ir kliūtys įgyti teisės aktais reglamentuojamas profesijas toliau sudaro kliūtis, dėl kurių piliečiai netenka darbų, vartotojai – galimybių pasirinkti,

⁽¹²⁾ 1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje (OL L 18, 1997 1 21, p. 1).

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

o verslininkai, ypač MVĮ, labai mažos įmonės ir savarankiškai dirbantys asmenys, – verslo galimybių; ragina valstybes nares sumažinti nereikalingų reikalavimų ir skaitmeninti dokumentavimo procesą siekiant tarpvalstybiniu mastu teikti paslaugas; atkreipia dėmesį į tai, kad didėja paslaugų susiejimo su prekėmis svarba, t. y. didėja paslaugų vaidmuo gamybos sektoriuje, ir pabrėžia, kad prekybos paslaugomis kliūtys vis dažniau tampa kliūtimis gamybai; pabrėžia, kad visapusiškas Paslaugų direktyvos įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas gali padėti sumažinti kliūtis prekybai ir padidinti ES vidaus prekybą paslaugų sektoriuje; ragina Komisiją nustatyti konkrečių veikslių tvarkaraštį, susijusį su 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatų dėl kliūčių bendrojoje rinkoje nustatymo ir šalinimo (COM(2020)0093) ir ilgalaikio geresnio bendrosios rinkos taisyklių įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo veikslių plano (COM(2020)0094) išvadomis;

3. palankiai vertina tai, kad kvalifikacijų derinimas tarpusavyje jas pripažįstant, kurį įkvėpė Profesinių kvalifikacijų direktyva, kai kurių profesijų atveju atnešė naudos, ir ragina valstybes nares dar kartą apsvarstyti ir koordinuoti taisykles dėl reikalavimų, taikomų norint pradėti užsiimti tam tikra veikla ar profesija ir ja verstis; pabrėžia, kad būtina gerinti profesinių kvalifikacijų palyginamumą taip siekiant užtikrinti paprastesnę perėjimą prie ugdymo ir mokymo kvalifikacijų tarpusavio pripažinimo paslaugų sektoriuje visoje ES;

4. pabrėžia, kad Europos profesinė kortelė naudojama tik penkioms reglamentuojamoms profesijoms, todėl nėra išnaudojamos visos kortelės teikiamos galimybės; taigi, ragina Komisiją išplėsti profesijų, kurioms taikoma Europos profesinė kortelė, skaičių, visų pirma įtraukiant inžinieriaus profesiją;

5. primena specifinį reglamentuojamų profesijų statusą, kurį jos turi bendrojoje rinkoje, ir jų vaidmenį ginant viešąjį interesą; pabrėžia, jog šis specifinis statusas neturėtų būti naudojamas tam, kad būtų išlaikytos pagrindo neturintios nacionalinės paslaugų teikimo monopolijos, dėl kurių suskaidoma bendroji rinka;

6. pabrėžia, kad diplomų, kvalifikacijų, įgūdžių ir gebėjimų automatinis tarpusavio pripažinimas tarp valstybių narių taip pat darytų teigiamą poveikį vidaus rinkai ir laisvam darbuotojų ir paslaugų judėjimui; palankiai vertina valstybių narių rodomą siekį skatinti užsienyje įgytų kvalifikacijų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinį tarpusavio pripažinimą; tačiau ragina valstybes nares išplėsti tarpusavio pripažinimo taikymo sritį ir į ją įtraukti visų lygmenų švietimą, taip pat kuo greičiau patobulinti reikalingas procedūras arba nustatyti naujas;

7. ragina remti Europos kvalifikacijų sandarą ir palengvinti jos taikymą visoje Europos Sąjungoje, taip siekiant užtikrinti, kad ji taptų bendrai priimtina pripažinimo priemone; palankiai vertina Komisijos pastangas šalinti profesinėms kvalifikacijoms taikomus netinkamus apribojimus ir mano, kad reiktų aktyviai ir budriai vykdyti pažeidimų politiką, jei valstybės narės nesilaiko ES teisės aktų dėl kvalifikacijų pripažinimo;

8. apgailestauja dėl to, kad paslaugų viešųjų pirkimų srityje ES vis dar esama nepagrįstų teisinių sunkumų ir administracinių kliūčių, išskylančių dėl Direktyvos 2014/24/ES⁽¹³⁾ taikymo valstybėse narėse skirtumų; ragina Komisiją stebėti, kaip toliau derinamos konkretiems sektoriams taikomos viešųjų pirkimų procedūros ir gairės ir ragina jas toliau derinti, taip siekiant galiausiai užtikrinti visą galimą naudą ir sumažinti MVĮ, labai mažų įmonių ir savarankiškai dirbančių asmenų dėl tarpvalstybinių viešųjų pirkimų patiriamas sąnaudas; atkreipia dėmesį į paslaugų, kurios padeda pastebimai sumažinti ES aplinkosauginį pėdsaką, t. y. vadinamųjų žaliųjų paslaugų, svarbą ir primygtinai ragina valstybes nares ugdyti sąmoningumą ir geriau išnaudoti esamas sistemas, kuriomis skatinamos tvariosios paslaugos viešuosiuose pirkimuose, taip siekiant sukurti tvarią žiedinę ekonomiką;

9. primena, kad Paslaugų direktyva siekiama užtikrinti paslaugų kokybę, sumažinti vidaus rinkos susiskaidymą, sustiprinti bendrosios rinkos integraciją ir pačią bendrąją rinką, remiantis skaidria ir sąžininga konkurencija, sudaryti sąlygas verslo įmonėms išnaudoti visą savo potencialą, užtikrinti naudą vartotojams, taip pat prisidėti prie tvarios plėtros ir ES ekonomikos konkurencingumo didinimo;

10. mano, jog dėl paslaugų, susijusių su perversminėmis ar naujomis technologijomis, plėtros reikia užtikrinti atitinkamą rinkos mastą, kad būtų galima pateisinti investicijas ir remti atitinkamą bendrovių augimą; pažymi, kad vidaus rinkos susiskaidymas dažnai atgraso nuo tokių investicijų;

⁽¹³⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

11. apgailestauja, kad daugelis inovatyvių ar besiplečiančių bendrovių, vos pasiekusios tam tikrą dydį, pačios siekia įsisteigti už ES ribų, tačiau toliau vykdo veiklą bendrojoje rinkoje; mano, kad užtikrinus laisvę teikti paslaugas bus galima padėti sugrąžinti gamybą į Europos Sąjungą ir padidinti ES verslo įmonių konkurencingumą pasaulinėse rinkose;

12. pažymi, kad Paslaugų direktyvos taikymo sritis apima du trečdalius su paslaugomis susijusios veiklos, ir ragina Komisiją įvertinti, kaip įgyvendinamas siekis stiprinti bendrosios rinkos teisinę sistemą, ir jį gerinti;

13. primena, kad tarpvalstybinės sveikatos priežiūros paslaugos patenka į laisvės teikti paslaugas sritį pagal Profesinių kvalifikacijų direktyvą, Proporciningumo patikros direktyvą ir Teisingumo Teismo praktiką, nes pripažįstamas specialusis sveikatos paslaugų pobūdis ir saugoma visuomenės sveikata; pažymi, kad Tarpvalstybinės sveikatos priežiūros paslaugų direktyva taip pat priimta remiantis SESV 114 straipsniu; pabrėžia, kad nacionalinės teisės aktais negalima kurti papildomų kliūčių tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų teikimui, kaip nustatyta Tarpvalstybinės sveikatos priežiūros direktyvoje ir laikantis Teisingumo Teismo praktikos taikant Sutarties nuostatas dėl laisvo paslaugų judėjimo; pabrėžia, kad nacionaliniu lygmeniu taip pat reikia šalinti nepagrįstas ir neproporcingas kliūtis, sykiu užtikrinant aukštą sveikatos priežiūros lygį visiems ES piliečiams;

14. primena, kad Paslaugų direktyvos ir Profesinių kvalifikacijų direktyvos principai padeda užtikrinti laisvą paslaugų judėjimą; ragina Komisiją paskelbti atnaujintas Paslaugų direktyvos gaires, taip siekiant sustiprinti vykdymo užtikrinimą, derinimą ir nuostatų laikymąsi visose valstybėse narėse ir tarp paslaugų teikėjų;

15. pripažįsta specialųjį visuotinės svarbos paslaugų statusą ir būtinybę užtikrinti jų teikimą siekiant viešųjų interesų, kaip konstatavo Teisingumo Teismas, atsižvelgdamas į subsidiarumo ir proporcingumo principus, kaip nustatyta SESV Protokole (Nr. 26) dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų; vis dėlto, apgailestauja, kad kai kurios valstybės narės vis dar pateikia nepagrįstas viešojo intereso priešastis siekdamos izoliuoti savo vidaus rinką paslaugoms, kurios negali būti laikomos visuotinės svarbos paslaugomis arba visuotinės ekonominės svarbos paslaugomis;

16. pabrėžia, kad dėl tokių reikalavimų, kaip nepagrįsti teritoriniai apribojimai, pagrindo neturintys kalbos reikalavimai ir ekonominių poreikių patikros, gali, jei jie taikomi pertekliniu būdu, atsirasti nepagrįstų ir neproporcingų kliūčių tarpvalstybiniam mainams;

17. primygtinai ragina nenurodyti COVID-19 kaip pagrindo, kuriuo remiantis ribojamas laisvas paslaugų judėjimas vidaus rinkoje, išskyrus atvejus, kai nurodomos deramos priešastys, ir nurodo Komisijai atidžiai stebėti, ar nepiktnaudžiaujama tokiomis priešastimis;

18. nors pripažįsta ypatingą viešųjų paslaugų statusą ir būtinybę užtikrinti jų teikimą viešojo intereso labui, apgailestauja, jog valstybės narės kartais naudoja visuotinės svarbos neekonominių paslaugų sąvoką, kad tam tikriems sektoriams nebūtų taikomos vidaus rinkos taisyklės, nepaisydamos to, kad bendrasis interesas nesuteikia pagrindo tą daryti; pabrėžia, jog būtina išsamiau apibrėžti šią sąvoką, kad būtų galima užkirsti kelią nacionaliniam susiskaidymui ir aiškinimo skirtumams;

19. palankiai vertina 2020 m. liepos 16 d. Komisijos gaires dėl sezoninių darbuotojų, susijusias su pasienio darbuotojų, komandiruočių darbuotojų ir sezoninių darbuotojų naudojimosi laisvo judėjimo teise atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją, ir ragina valstybes nars užtikrinti galimybes pasienio darbuotojams ir sezoniniams darbuotojams kirsti sienas, sykiu užtikrinant saugias darbo sąlygas;

20. pažymi, kad Komisija nusprendė atsiimti pasiūlymą dėl pranešimo tvarkos paslaugų sektoriuje; apgailestauja, kad nepavyko susitarti dėl Parlamento pozicija grindžiamų teisėkūros veiksnių, kuriais būtų buvę siekiama užkirsti kelią nereikalingų reglamentavimo kliūčių kūrimui paslaugų sektoriuje, valstybėms narėms ir Komisijai partneriškai bendradarbiaujant;

21. pažymi, kad Komisija neseniai nusprendė atsiimti pasiūlymus dėl paslaugų e. kortelės; primena, kad Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas atmetė tuos pasiūlymus, kurie turėjo padėti šalinti administracinius sunkumus, su kuriais susiduria tarpvalstybiniai paslaugų teikėjai; ragina iš naujo įvertinti padėtį, kad būtų galima išspręsti dabartines administracines problemas laikantis Paslaugų direktyvos, taip pat proporcingumo ir subsidiarumo principų;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

22. primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti tinkamą galiojančių teisės aktų įgyvendinimą ir vykdymą, pagal Paslaugų direktyvos 15 straipsnio 7 dalį pranešti Komisijai apie naujus įstatymus ir kitus teisės aktus bei jų projektus, kuriais nustatomi reikalavimai, nurodyti Paslaugų direktyvos 15 straipsnio 6 dalyje, kartu su tų reikalavimų taikymo motyvais, kad būtų išvengta nepagrįstų reikalavimų, ir nustatyti paprastas elektronines dokumentų, reikalingų paslaugoms teikti tarpvalstybiniu mastu, gavimo procedūras, taip užtikrinant vienodas sąlygas įmonėms ir darbuotojams, kartu garantuojant aukščiausio lygio vartotojų apsaugą;

23. pabrėžia, kad įgyvendinant tarpusavio pripažinimo principą ir visose valstybėse narėse koordinuojant taisykles būtų galima padidinti tarpvalstybinį judumą; pabrėžia, kad Europos Sąjunga remia ir papildo valstybių narių veiklą socialinės politikos srityje pagal SESV 153 straipsnį, kuriame aiškiai nurodyta, kad pagal 153 straipsnį priimtos ES taisyklės neturi daryti poveikio valstybių narių teisei apibrėžti pagrindinius savo socialinės apsaugos sistemų principus ir neturi daryti didelio poveikio jų finansinei pusiausvyrai bei neturi trukdyti jokiai valstybei narei toliau taikyti arba nustatyti griežtesnes apsaugos priemones, atitinkančias Sutartis;

24. pabrėžia, kad neįgalūs asmenys ir toliau susiduria su daugeliu kliūčių, dėl kurių jiems sunku arba neįmanoma visapusiškai pasinaudoti laisvu paslaugų judėjimu; ragina valstybes nares nedelsiant įgyvendinti Europos prieinamumo aktą, kad būtų veiksmingai šalinamos kliūtys neįgaliesiems asmenims ir užtikrinta galimybė naudotis prieinamomis paslaugomis, taip pat paslaugų teikimo sąlygų tinkamumas; pabrėžia, kad nepaprastai svarbu sukurti visiškai prieinamą bendrąją rinką, kurioje būtų užtikrintas vienodas požiūris į neįgaliuosius ir jų įtrauktis;

25. ragina Komisiją teikti valstybėms narėms struktūrinę pagalbą ir rekomendacijas, kaip atlikti naujų nacionalinių taisyklių, susijusių su paslaugų teikimu, *ex ante* proporcingumo vertinimus pagal Proporcengumo patikros direktyvą;

26. ragina nacionalinius parlamentus aktyviai dalyvauti remiant galiojančių taisyklių vykdymo užtikrinimą ir pasinaudoti jiems suteiktais nacionalinių valdžios institucijų tikrinimo įgaliojimais;

27. ragina suinteresuotuosius subjektus, verslo bendruomenę ir socialinius partnerius toliau atlikti savo vaidmenį raginant vyriausybės pagyventi ES paslaugų sektorių ir stiprinti sektorinį bei tarpsektorinį sąveikumą tokiose srityse kaip aplinka, transportas ir sveikata, kad būtų plėtojamos tarpusavyje susietos tarpvalstybinės paslaugos; pabrėžia, kad visi suinteresuotieji subjektai turėtų skatinti tvarią, sąžiningą ir taisyklėmis pagrįstą bendrąją paslaugų rinką, kurioje būtų keliami aukšti socialiniai ir aplinkos standartai, teikiamos kokybiškos paslaugos ir būtų užtikrinta sąžininga konkurencija;

Galiojančių teisės aktų taikymo užtikrinimas

28. pažymi, kad laisvas paslaugų judėjimas yra bendrosios rinkos pagrindas ir galėtų duoti didelės ekonominės naudos bei užtikrinti aukštus aplinkos, vartotojų ir darbuotojų apsaugos standartus, kai išlaikoma pusiausvyra tarp rinkos ekonomikos ir Europos Sąjungos socialinės dimensijos, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje, jei atsakingos valdžios institucijos, nacionaliniai teismai ir Komisija užtikrintų pakankamą ir aktyvų vykdymo užtikrinimą, o įmonės – nacionalinių ir ES reikalavimų laikymąsi; pabrėžia, kad sienos tarp valstybių narių turėtų išlikti atviros siekiant užtikrinti pagrindinius ES principus; pabrėžia, kad bet koks laikinas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas krizės atveju, pvz., kilus sveikatos krizei, turi būti vykdomas atsargiai ir tik kraštutiniu atveju, remiantis atidžiu valstybių narių veiksmų koordinavimu, nes sienų uždarymas kelia grėsmę pagrindiniams ES principams, taip pat pabrėžia, kad panaikinus nacionalines karantino taisykles nedelsiant daugiausia dėmesio turi būti skiriama sienų kontrolės panaikinimui;

29. atkreipia dėmesį į tai, kad įmonės ir vartotojai visoje Europos Sąjungoje gauna naudos iš tinkamo galiojančių teisės aktų įgyvendinimo ir jų vykdymo; ragina Komisiją pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis, kad būtų visapusiškai laikomasi galiojančių taisyklių, ir skubiai priimti sprendimus dėl skundų, siekiant užtikrinti, kad galutiniam vartotojui svarbūs klausimai būtų veiksmingai sprendžiami; ragina griežtai ir nepagrįstai nedelsiant vertinti alternatyvius ginčų sprendimo mechanizmus ir pažeidimo nagrinėjimo procedūras, kai nustatomi atitinkamų teisės aktų pažeidimai, prieštaraujantys tinkamam vidaus rinkos veikimui, ir nustatoma neproporcinga našta;

30. pabrėžia kad valstybės narės turi remtis svarbia viešojo intereso dingstimi tik tuo atveju, kai tai yra teisėta; tačiau pabrėžia valstybių narių teisę reglamentuoti paslaugų sektorių atsižvelgiant į bendrąjį viešąjį interesą, siekiant apsaugoti vartotojus ir paslaugų kokybę;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

31. ragina Komisiją gerinti valstybių narių stebėseną, kaip jos perkelia, įgyvendina teisės aktus ir užtikrina jų vykdymą, ir ar tai jos daro kokybiškai, įskaitant metinę ataskaitą šiais klausimais, ir kartu su valstybėmis narėmis, socialiniais partneriais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais atlikti skaidrius ir įtraukius vertinimus, grindžiamus kiekybiniais ir kokybiniais kriterijais;

32. apgailestauja dėl to, kad net dvidešimt valstybių narių vėlavo perkelti Paslaugų direktyvą į nacionalinę teisę; primena, kad priemonių, tokių kaip bendri informaciniai punktai, įvairovė vis dar yra ribota, ir kad paslaugų teikėjai nėra pakankamai informuoti apie visas jiems prieinamas galimybes; todėl ragina Komisiją taip pat informuoti suinteresuotuosius subjektus, be kita ko, skelbiant reklamą internete apie direktyvos teikiamas galimybes;

33. pabrėžia, kad dinamiškos rinkos sukūrimas ir vienodų sąlygų sudarymas teikiant tarpvalstybines informacinės visuomenės paslaugas yra pagrindinis būsimos ES ekonomikos konkurencingumo veiksnys; ragina Komisiją ir valstybes nares skaitmeninių paslaugų teisėkūros pakete šalinti likusias kliūtis, trukdančias tarpvalstybinio mastu teikti informacinės visuomenės paslaugas;

34. ragina Komisiją aktyviau užtikrinti veiksmingą koordinavimą ir keitimąsi informacija tarp valstybių narių, kad būtų išvengta procedūrų dubliavimosi ir patikrinimų, susijusių su tarpvalstybinio paslaugų teikimu;

35. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares apibrėžti naujai įsteigtos Bendrosios rinkos veikimo užtikrinimo darbo grupės (SMET) struktūrą ir darbą, įskaitant praktinius aspektus, ir įgyvendinti konkrečių veiksmų darbotvarkę, laikantis SMET⁽¹⁴⁾ nustatytų prioritetų, parengiant naują ilgalaikį veiksmų planą dėl geresnio bendrosios rinkos taisyklių įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo, siekiant maksimaliai padidinti bendrosios paslaugų rinkos potencialą; mano, kad SMET gali duoti papildomos naudos užtikrindama nuoseklų visų bendrosios rinkos strategijų įgyvendinimą ir dalijimąsi duomenimis bei laimėjimų rodikliais; ragina SMET sukurti atvirą ir skaidrią konkrečių nacionalinių netarifinių kliūčių ir vykdomų pažeidimų nagrinėjimo procedūrų duomenų bazę;

36. Pabrėžia prejudicinių sprendimų svarbą formuojant ES teisę; apgailestauja, kad, nepaisant to, jog jau gerokai sutrumpinta sprendimo priėmimo procedūra, 14,4 mėnesio⁽¹⁵⁾ vidurkis vis dar yra didelis; ragina Teisingumo Teismą įvertinti, kaip būtų galima dar labiau sutrumpinti šią trukmę, kad būtų išvengta problemų bendrosios rinkos paslaugų teikėjams ir gavėjams; pabrėžia, kad prejudiciniai sprendimai turi didelį poveikį bendrosios rinkos plėtrai ir nepagrįstų kliūčių joje mažinimui;

Reglamentavimo informacijos ir aiškumo didinimas stiprinant bendrų informacinių punktų vaidmenį

37. pažymi, kad COVID-19 pandemija pabrėžė reglamentavimo aiškumo stoką ir veiksmingo bendravimo tarp valstybių narių trūkumą dėl greitai keičiamų taisyklių; pabrėžia esminę bendrųjų skaitmeninių vartų ir bendrų informacinių punktų, kaip internetinės prieigos prie ES ir nacionalinių informacijos, procedūrų ir pagalbos paslaugų bendrojoje rinkoje punkto, kaip nustatyta Paslaugų direktyvoje, svarbą;

38. rekomenduoja valstybėms narėms įgyvendinti bendruosius skaitmeninius vartus vartotojams ir MVĮ palankiu būdu, taip pat pertvarkyti jų bendrus informacinius punktus, kad iš paprastų reglamentavimo portalų jie taptų visapusiškai veikiančiais portalais; mano, kad tai turėtų būti pasiekta vartuose teikiant į naudotoją orientuotą informaciją, pagalbos paslaugas ir supaprastintas procedūras bei susiejant bendruosius skaitmeninius vartus su bendrais informaciniais punktais, kad jie kuo labiau taptų virtualiu vieno langelio principu veikiančiu centru ir būtų užtikrintas kuo didesnis orientavimasis į naudotoją; siūlo priimti „Europa Web Guide“ kūrimo standartus, kad būtų užtikrinta vartotojui patogi ir lengvai atpažįstama visų bendrų informacinių punktų sąsaja;

39. rekomenduoja Komisijai ir valstybėms narėms per bendruosius skaitmeninius vartus sistemingai teikti patogią naudoti informaciją apie visus naujus ES teisės aktus, kuriais nustatomos vartotojų ir įmonių teisės ar pareigos; rekomenduoja, kad šiuo tikslu Komisija ir valstybės narės dažnai konsultuotųsi su suinteresuotaisiais subjektais; pabrėžia, kad skaidrumas, vienodas požiūris ir nediskriminavimas yra būtini laisvam paslaugų judėjimui;

⁽¹⁴⁾ Komisijos komunikatas dėl kliūčių bendrojoje rinkoje nustatymo ir šalinimo (COM(2020)0093).

⁽¹⁵⁾ Europos Sąjungos Teisingumo Teismas. Metų apžvalga: 2019 m. metinė ataskaita.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

40. pažymi, jog valstybės narės turi užtikrinti, kad visos įgyvendinamos su bendrovių steigimu ir laisve teikti paslaugas susijusios administracinės procedūros galėtų būti įgyvendintos skaitmeninėje aplinkoje pagal Bendrųjų skaitmeninių vartų reglamentą; primygtinai ragina valstybes nares paspartinti skaitmeninimo darbą, ypač susijusį su procedūromis, kurios daro poveikį įmonėms ir vartotojams, kad jie galėtų atlikti administracines procedūras nuotoliniu būdu ir internete; primygtinai ragina Komisiją dar labiau sustiprinti susijusių šalių pastangas ir ypač aktyviai remti laukiamų rezultatų nepasiekiančias valstybes nares;

41. rekomenduoja Komisijai padėti kiekvienos valstybės narės nacionalinėms valdžios institucijoms tobulinti bendruosius informacinius punktus, kad būtų palengvintas susijusių institucijų bendravimas ne tik vietos, bet ir anglų kalba, ir būti tarpininku, jei būtų nesilaikoma terminų arba į užklausas nebūtų atsakoma; pabrėžia, kad bendrasis informacinis punktas, laikydamasis skubių terminų, turėtų teikti vartotojams, darbuotojams ir įmonėms toliau nurodytą informaciją ir paramą:

- nacionalines ir ES taisykles, kurias bendrovės privalo taikyti atitinkamoje valstybėje narėje, ir informaciją darbuotojams, įskaitant darbo teisės aktus, sveikatos ir saugos protokolus, galiojančias kolektyvines sutartis, socialinių partnerių organizacijas ir darbuotojų bei darbuotojų konsultavimo struktūras, kurių pagalba jie gali susipažinti su savo teisėmis ir pranešti apie piktnaudžiavimą;
- veiksmus, kurių bendrovės turi imtis, kad laikytųsi minėtų taisyklių, apibendrintų pagal procedūrą, su nuosekliomis gairėmis;
- dokumentus, kuriuos bendrovės privalo parengti, ir per kokį terminą tai privalo atlikti;
- institucijas, į kurias turi kreiptis įmonės, kad gautų reikiamus leidimus ir t. t.;

42. pabrėžia, kad bendri informaciniai punktai turėtų teikti visą būtina informaciją apie visus atitinkamos valstybės narės įmonėms taikomus su verslu susijusius reikalavimus; pažymi, kad pirmiau minėti pavyzdžiai apima profesinės kvalifikacijos reikalavimus, PVM (tarifus, registracijos reikalavimus, pareigą teikti ataskaitas ir pan.), pajamų mokestį ir socialinio draudimo bei darbo teisėje nustatytus išsipareigojimus; pabrėžia, kad visa svarbi teisinė ir administracinė informacija, taip pat visi svarbūs kiekvieno bendro informacinio punkto pateikiami dokumentai, jei įmanoma ir tinkama, turėtų būti prieinami ne tik vietos, bet ir anglų kalba;

43. rekomenduoja, kad bendri informaciniai punktai turėtų būti geriau sujungti ir turėtų keistis informacija apie reikalavimus ir procedūras, kurių įmonės turi laikytis savo valstybėse narėse, taip pat su konkrečiais sektoriais susijusia informacija apie profesines kvalifikacijas; taip pat rekomenduoja, kad bendri informaciniai punktai padėtų užsienio įmonėms, norinčioms užsiimti verslu atitinkamoje valstybėje narėje, taip pat vietos įmonėms, norinčioms eksportuoti paslaugas ir prekes į kitas valstybes nares, suteikiant joms informaciją, kuria keičiamasi, ir reikiamus kontaktinius duomenis; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją išnagrinėti tolesnę sinergiją su, pvz., Europos darbo institucija (EDI), siekiant skatinti šį keitimąsi informacija; ragina Komisiją, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, įvertinti, ar bendriems informaciniams punktam reikės papildomų išteklių šioms užduotims atlikti;

44. primygtinai ragina valstybių narių bendrus informacinius punktus bendradarbiauti siekiant užtikrinti, kad įmonėms, darbuotojams ir kitoms suinteresuotosioms šalims būtų nedelsiant teikiama teisinga, išsami ir naujausia informacija vietos ir anglų kalba;

45. ragina Komisiją koordinuoti bendrų informacinių punktų keitimąsi informacija ir prireikus pateikti gaires, siekiant padėti valstybėms narėms palengvinti procedūras, visų pirma taikomas MVĮ; pabrėžia, kad toks bendradarbiavimas taip pat turėtų užtikrinti dalijimąsi žiniomis tarp valstybių narių, įskaitant žinias apie mobiliuosius darbuotojus, tiek dalijantis geriausia praktika, tiek administracinių bei nereikalingų bendrosios rinkos reikalavimų požiūriu;

46. pabrėžia, kad visi bendri informaciniai punktai turėtų būti lengvai pasiekiami per bendruosius skaitmeninius vartus ir turėtų teikti informaciją bei teikti administracines paslaugas valstybėse narėse, naudojant suprantamą terminiją ir suteikiant visapusišką prieinamumą, pasitelkiant apmokytus pagalbos tarnybos darbuotojus, teikiančius veiksmingą vartotojui patogią pagalbą;

47. primygtinai ragina valstybes nares visapusiškai išsipareigoti skaitmeninti viešąsias paslaugas ir įgyvendinti visus Elektroninių socialinės apsaugos informacijos mainų sistemos komponentus, siekiant stiprinti valstybių narių ir socialinės apsaugos institucijų bendradarbiavimą ir sudaryti palankesnes sąlygas laisvam ir sąžiningam ES darbuotojų judumui; ragina valstybes nares tobulinti bendradarbiavimą ir su socialinės apsaugos sistemomis susijusios informacijos mainus;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

48. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti naudoti skaitmenines priemones ir ragina valstybes nares aprūpinti darbo inspekcijas pakankamais ištekliais kovai su įvairių formų piktnaudžiavimu; ragina Komisiją pasiūlyti iniciatyvą dėl ES socialinės apsaugos numerio užtikrinant teisinį saugumą darbuotojams ir įmonėms, kartu veiksmingai kontroliuojant subrangos sutarčių sudarymo metodus ir kovojant su socialiniu sukčiavimu, kaip antai fiktyviu savarankišku darbu, fiktyviu komandiravimu ir priedangos įmonėmis; be to, ragina valstybes nares užtikrinti, kad vykdomi patikrinimai būtų proporcingi, pagrįsti ir nediskriminaciniai; ragina Komisiją užtikrinti, kad Europos darbo institucija (EDI) kuo greičiau pradėtų veikti visu pajėgumu siekiant užtikrinti geresnį nacionalinių darbo inspekcijų veiklos koordinavimą ir kovoti su tarpvalstybiniu socialiniu dempingu;

49. ragina Komisiją užtikrinti, kad į visas naujas direktyvas, reglamentus ar rekomendacijas dėl bendrosios paslaugų rinkos būtų įtrauktas reikalavimas stiprinti bendrų informacinių punktų funkcijas ir skirti pakankamai išteklių galimoms papildomoms funkcijoms pagal Paslaugų direktyvą vykdyti, nedarant poveikio funkcijų ir įgaliojimų paskirstymui tarp valdžios institucijų nacionalinėse sistemose;

Vertinimo parengimas. Bendrosios rinkos rezultatų suvestinė ir ribojimo rodikliai

50. remia Komisijos preliminarą iniciatyvą atnaujinti bendrosios rinkos rezultatų suvestinę naujais rodikliais, kuriais remiantis būtų galima įvertinti, kaip valstybės narės įgyvendina atitinkamus bendrosios rinkos teisės aktus; ragina Komisiją skelbiamus duomenis papildyti atitinkamais duomenimis, gautais iš IMI, SOLVIT tinklo, Centrinio skundų registro (CHAP) ir kitų susijusių šaltinių; pabrėžia, kad daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama įgyvendinimo kokybei;

51. rekomenduoja, kad atnaujintoje bendrosios rinkos rezultatų suvestinėje būtų pabrėžiamas pranešimas apie svarbius klausimus galutinių vartotojų požiūriu, įvertinant, ar problemos ir skundai sprendžiami, pavyzdžiui, pagal SOLVIT ar Europos vartotojų centrų tinklo sistemą; be to, apgailestauja dėl to, kad SOLVIT priemonė yra menkai naudojama daugelyje valstybių narių ir dažnai trūksta pažangiausių skaitmeninių pajėgumų; pabrėžia, kad būtina užtikrinti didesnę skaidrumą, susijusį su laisvės teikti paslaugas pažeidimais; mano, kad bendrosios rinkos rezultatų suvestinėje turėtų būti nurodyta atitinkama informacija, įskaitant skundų skaičių, iškeltų bylų skaičių, sektorius, kuriuose padaryti pažeidimai, baigtų bylų skaičių ir bylų užbaigimo rezultatus ar pagrindus;

52. ragina Komisiją, įtraukiant visus susijusius suinteresuotuosius subjektus, patvirtinti kiekybinio ir kokybinio vertinimo metodą, apimančią visų pirma visuotinės svarbos tikslus ir teikiamų paslaugų kokybę; pabrėžia, kad kokybinių rodiklių metodas turėtų būti skaidrus ir padėti įvertinti *ex ante* ir *ex post* reglamentavimo skirtumus; pažymi, kad svarbu įvertinti, ar atitinkamos ES direktyvos įgyvendinamos laiku ir ar taip, kaip numatė ES teisės aktų leidėjai;

53. rekomenduoja, kad atnaujinta bendrosios rinkos rezultatų suvestinė susietų įgyvendinimo kokybę su esamais ribojimo rodikliais ir joje būtų nustatyti paslaugų apribojimai naujose ir esamose politikos srityse ir skirtingi ES teisės aktų įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo lygiai; be to, rekomenduoja, kad Europos semestras taip pat būtų naudojamas stiprinant bendrąją rinką, nes reglamentavimo ir administracinės naštos pašalinimas tebėra vienas iš problemiškesnių klausimų; ragina Komisiją, pateikiant konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, įtraukti valstybių narių laikotarpio vidurio veiklą, kuria siekiama toliau šalinti likusias administracines ir reglamentavimo kliūtis bendrojoje paslaugų rinkoje;

54. mano, kad Komisija, vertindama valstybių narių pažangą įgyvendinant struktūrines reformas, turėtų išanalizuoti jų pasiekimus realizuojant bendrosios rinkos potencialą ir siekiant tvaresnės ekonomikos;

55. ragina Komisiją atnaujinti esamus rodiklius ir nustatyti naujus rodiklius, kurie valstybėms narėms padėtų lengviau nustatyti, kur jos galėtų dėti pastangas savo politikos rezultatams pagerinti, ir stebėti valstybių narių pastangas sumažinti apribojimus;

56. ragina valstybes nares nustatyti metinius nacionalinius tikslus, susijusius su prekybos paslaugomis atvėrimu, ir atlikti su tuo susijusius vertinimus; rekomenduoja, kad Komisija naudotų bendrosios rinkos rezultatų suvestinę siekiant parodyti prekybos paslaugomis atvėrimą valstybėse narėse pagal Europos inovacijų rezultatų suvestinės pavyzdį, nes tai suteiktų galimybę valstybėms narėms prisiimti patikimus, konkrečius ir išmatuojamus įsipareigojimus siekiant pagerinti ES vidaus prekybos paslaugomis įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

o

o o

57. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0008

Ilgalaikio Europos kultūros paveldo metų politinio poveikio užtikrinimas

2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ilgalaikio Europos kultūros paveldo metų politinio poveikio užtikrinimo (2019/2194(INI))

(2021/C 456/03)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) preambulę, kurioje nurodoma, kad pasirašiusios šalys semiasi įkvėpimo „iš Europos kultūrinio, religinio ir humanistinio paveldo“ ir minimas noras „stiprinti savo tautų solidarumą“ kartu gerbiant „jų istoriją, kultūrą ir tradicijas“, taip pat į ES sutarties 3 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 167 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 22 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 20 d. 33-iojoje UNESCO generalinės konferencijos sesijoje priimtą Konvenciją dėl kultūros raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 1972 m. lapkričio 16 d. 17-oje UNESCO generalinės konferencijos sesijoje priimtą Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvenciją (Pasaulio paveldo konvencija) ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2003 m. spalio 17 d. 32-ojoje UNESCO generalinės konferencijos sesijoje priimtą Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvenciją ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2001 m. lapkričio 2 d. 31-ojoje UNESCO generalinės konferencijos sesijoje priimtą Povandeninio kultūros paveldo apsaugos konvenciją ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 1954 m. Hagos kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu konvenciją ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 1970 m. lapkričio 14 d. 16-ojoje UNESCO generalinės konferencijos sesijoje priimtą Nelegalaus kultūros vertybių įvežimo, išvežimo ir nuosavybės teisės perdavimo uždraudimo priemonių konvenciją ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 15 d. Tarybos išvadas dėl 2019–2022 m. darbo plano kultūros srityje,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 22 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Nauja Europos kultūros darbotvarkė“(COM(2018)0267),
- atsižvelgdamas į 2019 m. spalio 28 d. Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos kultūros paveldo metų (2018 m.) veiklos įgyvendinimo, rezultatų ir bendro vertinimo (COM(2019)0548),

⁽¹⁾ <https://en.unesco.org/creativity/convention>.

⁽²⁾ <http://whc.unesco.org/archive/convention-en.pdf>.

⁽³⁾ https://ich.unesco.org/doc/src/2003_Convention_Basic_Texts_2018_version-EN.pdf.

⁽⁴⁾ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000126065.locale=en>.

⁽⁵⁾ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000082464.locale=en>.

⁽⁶⁾ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000133378.locale=en>.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),
- atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/60/ES dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. rugsėjo 8 d. rezoliuciją „Integruotas požiūris į Europos kultūros paveldą“ ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas savo 2018 m. lapkričio 23 d. pranešimą dėl Naujosios Europos kultūros darbotvarkės,
- atsižvelgdamas į 2019 m. rugsėjo 19 d. rezoliuciją dėl Europos atminimo svarbos Europos ateičiai ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. lapkričio 25 d. Tarybos išvadas dėl kultūros paveldo dalyvaujamojo valdymo ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2000 m. birželio 26 d. Tarybos rezoliuciją dėl Europos kino paveldo išsaugojimo ir įsisavinimo ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 21 d. Tarybos išvadas dėl kultūros paveldo kaip vieno iš strateginių tvarios Europos išteklių ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 8 d. Tarybos išvadas dėl poreikio kultūros paveldui suteikti svarbią vietą visų sričių ES politikoje ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 13 d. Europos Tarybos bendrąją kultūros paveldo vertės visuomenei pagrindų konvenciją (Faro konvenciją) ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 5 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Europos kultūros paveldo veiksmų programa“ (SWD(2018)0491),
- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 22 d. Europos Sąjungos Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybės atstovų rezoliuciją dėl darnaus vystymosi kultūros aspekto (13956/19),
- atsižvelgdamas į „Eurobarometro“ tyrimą dėl kultūros paveldo (specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 466) ⁽¹⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. liepos 22 d. Komisijos komunikatą „Integruotas požiūris į Europos kultūros paveldą“ (COM(2014)0477),
- atsižvelgdamas į 2014 m. lapkričio mėn. Regionų komiteto nuomonę dėl Komisijos komunikato „Integruotas požiūris į Europos kultūros paveldą“ (2015/C 195/04) ⁽¹⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2017/864 dėl Europos kultūros paveldo metų (2018 m.) ⁽¹⁷⁾,

⁽⁷⁾ OL L 159, 2014 5 28, p. 1.

⁽⁸⁾ OL C 316, 2017 9 22, p. 88.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0021.

⁽¹⁰⁾ OL C 463, 2014 12 23, p. 1.

⁽¹¹⁾ OL C 193, 2000 7 11, p. 1.

⁽¹²⁾ OL C 183, 2014 6 14, p. 36.

⁽¹³⁾ OL C 196, 2018 6 8, p. 20.

⁽¹⁴⁾ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=199>.

⁽¹⁵⁾ <https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/80882>.

⁽¹⁶⁾ OL C 195, 2015 6 12, p. 22.

⁽¹⁷⁾ OL L 131, 2017 5 20, p. 1.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 27 d. Komisijos rekomendaciją dėl kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, internetinės prieigos ir skaitmeninio išsaugojimo (2011/711/ES) ⁽¹⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 9 d. Deklaraciją dėl bendradarbiavimo skatinant kultūros paveldo skaitmeninimą ⁽¹⁹⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2020 m. Komisijos darbo programa. Daugiau siekianti Sąjunga“ (COM(2020)0037),
- atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 19 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl Europos kaimo vietovių indėlio į 2018-uosius Europos kultūros paveldo metus užtikrinant tvarumą bei miesto ir kaimo vietovių sanglaudą (NAT/738-EESC-2018-01641),
- atsižvelgdamas į 2018 m. Davoso deklaraciją dėl kokybiškos pastatų statybos kultūros (vok. „Baukultur“) skatinimo Europoje ⁽²⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 23 d. Leuwardeno deklaraciją dėl architektūros paveldo pritaikomojo pakartotinio naudojimo ⁽²¹⁾,
- atsižvelgdamas į deklaraciją, priimtą 2019 m. gegužės 3 d. neoficialiame už kultūros ir Europos reikalus atsakingų valstybių narių ministrų susitikime po Paryžiaus Švč. Dievo Motinos katedros gaisro ⁽²²⁾,
- atsižvelgdamas į 1954 m. gruodžio 19 d. Europos kultūros konvenciją ⁽²³⁾,
- atsižvelgdamas į tinklo „Europa Nostra“ 2018 m. birželio 22 d. Berlyne priimtą raginimą imtis veiksmų („Kultūros paveldas Europos ateičiai“) ⁽²⁴⁾ ir jos 2019 m. spalio 30 d. Paryžiaus manifestą (pranc. „Relançons l'Europe par la culture et le patrimoine culturel!“) ⁽²⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. tyrimą „Kultūros paveldo svarba Europai“ ⁽²⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 11 d. Barselonos deklaraciją dėl turizmo ir kultūros paveldo (angl. „Better Places to Live, Better Places to Visit“) ⁽²⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. tyrimą „Kultūros paveldo apsauga nuo gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių“ ⁽²⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. Tarptautinės paminklų ir paminklinių vietovių tarybos (ICOMOS) dokumentą „Europos kokybės principai, taikomi ES finansuojamoms intervencijoms, kurios gali turėti įtakos kultūros paveldui“ ⁽²⁹⁾,
- atsižvelgdamas į Tarptautinę paminklų ir jų kompleksų konservavimo ir restauravimo chartiją (1964 m. Venecijos chartija) ⁽³⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 1985 m. Granados konvenciją dėl Europos architektūros paveldo apsaugos ⁽³¹⁾,

⁽¹⁸⁾ OL L 283, 2011 10 29, p. 39.

⁽¹⁹⁾ https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=58564.

⁽²⁰⁾ https://davosdeclaration2018.ch/media/Brochure_Declaration-de-Davos-2018_WEB_2.pdf.

⁽²¹⁾ https://www.ace-cae.eu/uploads/tx_jidocumentsview/LEEWARDEN_STATEMENT_FINAL_EN-NEW.pdf.

⁽²²⁾ <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/europe/news/article/declaration-adopted-during-the-informal-meeting-of-european-union-member-state>.

⁽²³⁾ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=018>.

⁽²⁴⁾ <https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2018/09/Berlin-Call-Action-Eng.pdf>

⁽²⁵⁾ https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2019/11/Paris-Manifesto_English.pdf.

⁽²⁶⁾ http://blogs.encatc.org/culturalheritagecountsforeurope/wp-content/uploads/2015/06/CHCfe_FULL-REPORT_v2.pdf.

⁽²⁷⁾ <https://onedrive.live.com/?authkey=%21ALGmRQscySOLV5Q&cid=19E1928B8C6B7F5A&id=19E1928B8C6B7F5A%21157090&parId=19E1928B8C6B7F5A%21105860&o=OneUp>.

⁽²⁸⁾ <https://op.europa.eu/portal2012-portal/html/downloadHandler.jsp?identifier=8fe9ea60-4cea-11e8-be1d-01aa75ed71a1&format=pdf&language=en&productionSystem=cellar&part=>

⁽²⁹⁾ http://openarchive.icomos.org/2083/1/European_Qualit/y_Principles_2019_EN.PDF.

⁽³⁰⁾ https://www.icomos.org/charters/venice_e.pdf.

⁽³¹⁾ <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168007a087>.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 1992 m. Valetos konvenciją dėl Europos archeologinio paveldo apsaugos ⁽³²⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir tinklo „Europa Nostra“ paveldo apdovanojimą,
 - atsižvelgdamas į JT darnaus vystymosi tikslus, ypač į 4, 11 ir 13 tikslus,
 - atsižvelgdamas į programos „Europos horizontas“ II veiklos srities veiksmų grupę „Kultūra, kūrybiškumas ir įtrauki visuomenė“ ⁽³³⁾,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1295/2013, kuriuo sukuriama programa „Kūrybiška Europa“ (2014–2020 m.) ir panaikinami sprendimai Nr. 1718/2006/EB, Nr. 1855/2006/EB ir Nr. 1041/2009/EB ⁽³⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 ⁽³⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1301/2013 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir dėl konkrečių su investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 ⁽³⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 11 d. rezoliuciją dėl kalbų lygybės skaitmeniniame amžiuje ⁽³⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2018 m. lapkričio 13 d. rezoliuciją dėl ES mažumoms taikomų minimaliųjų standartų ⁽³⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2013 m. rugsėjo 11 d. rezoliuciją dėl Europos kalbų išnykimo grėsmės ir kalbų įvairovės Europos Sąjungoje ⁽³⁹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1291/2013, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1982/2006/EB ⁽⁴⁰⁾,
 - atsižvelgdamas į išpareigojimus, kuriuos per 2019 m. rugsėjo 30 d. Parlamente vykusį klausymą prisiėmė paskirtoji Komisijos narė, atsakinga už inovacijas, mokslinius tyrimus, kultūrą, švietimą ir jaunimą,
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pranešimą (A9-0210/2020),
- A. kadangi Europos materialus, nematerialus, gamtinis ir skaitmeninis kultūros paveldas yra iš praeities paveldėtas turto šaltinis, atskleidžiantis visą Europos istorijos, kultūros ir tradicijų įvairovę ir laikui bėgant nuolat praturtinamas, kuris turi būti išsaugotas, kad būtų perduotas ateities kartoms;
- B. kadangi Europos kultūros paveldas yra atminimo, kolektyvinės atminties ir žinių šaltinis, stiprinantis mūsų bendrystės jausmą;

⁽³²⁾ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007bd25>.

⁽³³⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/research_and_innovation/strategy_on_research_and_innovation/presentations/horizon_europe_en_investing_to_shape_our_future.pdf.

⁽³⁴⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 221.

⁽³⁵⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 320.

⁽³⁶⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 289.

⁽³⁷⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 42.

⁽³⁸⁾ OL C 363, 2020 10 28, p. 13.

⁽³⁹⁾ OL C 93, 2016 3 9, p. 52.

⁽⁴⁰⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 104.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- C. kadangi kultūra ir kultūros paveldas padeda stiprinti tapatybę ir skatinti socialinę sanglaudą, stabilumą ir supratimą visuomenėje;
- D. kadangi kultūros paveldas pats savaime yra vertybė ir yra įvairus, turi daug lygmenų (vietos, regioninį, nacionalinį, Europos ir pasaulinį) ir formų (gali būti materialus, nematerialus, gamtinis, skaitmeninis ir suskaitmenintas), kurios yra tarpusavy susijusios;
- E. kadangi kultūros paveldas labai prisideda prie kultūros ir kūrybos sektorių Europoje ir už jos ribų;
- F. kadangi daugiau kaip 300 tūkst. Europos žmonių dirba kultūros paveldo sektoriuje, o 7,8 mln. darbo vietų Europoje yra netiesiogiai su juo susijusios;
- G. kadangi 2018 m., Europos kultūros paveldo metais, įvyko daugiau kaip 23 000 renginių, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 12,8 mln. žmonių (2,5 % 28 ES valstybių narių ⁽⁴¹⁾ gyventojų) ⁽⁴²⁾;
- H. kadangi Europos kultūros paveldo metų strateginė vizija, išreikšta šūkiu „Mūsų paveldas – praeities ir ateities gijų pynė“, išlieka svarbi kaip pagrindinis per tuos metus pasiektų rezultatų principas siekiant kurti Europos kultūros paveldo ir dabartinės kultūros produkcijos sąsajas ir skatinti Europos piliečių dalyvavimą;
- I. kadangi Europos kultūros paveldo metų veikla daugiausia dėmesio buvo skiriama jaunajai kartai ir interaktyviems bei kūrybos projektams;
- J. kadangi Europos kultūros paveldo metais (2018 m.) buvo minimos ir svarbios istorinės sukaktys; kadangi tais metais įvyko daug nacionalinių ir tarptautinių švenčių ir minėjimų, kurie paliko didelį pėdsaką Europos kultūriniame žemėlapyje;
- K. kadangi vienas iš Europos kultūros paveldo metų pasiekimų buvo Europos suinteresuotųjų subjektų tinklo, turinčio ilgalaikius ryšius, sukūrimas; kadangi šis tinklas turėtų būti tvarus ir ilgalaikis;
- L. kadangi vietos ir visos Europos nevyriausybines organizacijos (NVO) ir organizuota pilietinė visuomenė labai prisidėjo prie Europos kultūros paveldo metų sėkmės;
- M. kadangi, remiantis „Eurobarometro“ kultūros paveldo tyrimu, 84 % respondentų valstybėse narėse mano, kad kultūros paveldas yra svarbus jiems asmeniškai ir jų vietos bendruomenei, o aštuoni iš dešimties (80 %) mano, kad jis svarbus visai Europos Sąjungai;
- N. kadangi beveik trečdalis UNESCO pasaulio paveldo sąrašo objektų yra 27 ES valstybėse narėse, įskaitant 326 kultūros vietas, 26 gamtos vietas ir penkias mišrias vietas; kadangi visoje Europoje yra beveik pusė UNESCO pasaulio paveldo sąrašo objektų;
- O. kadangi UNESCO reprezentatyviajame žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašė yra bent 131 įrašas, susijęs su 27 ES valstybėmis narėmis;
- P. kadangi 52 proc. UNESCO tarptautinio registro „Pasaulio atmintis“ įrašų susiję su Europa ir Šiaurės Amerika;
- Q. kadangi iki šiol 48 Europos vietovėms suteiktas Europos paveldo ženklas;
- R. kadangi beveik devyni iš dešimties (88 %) apklaustų europiečių mano, kad apie Europos kultūros paveldą turėtų būti mokoma mokyklose ⁽⁴³⁾;

⁽⁴¹⁾ Skaičiavimai grindžiami: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population_and_population_change_statistics

⁽⁴²⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0548&from=LT>, p. 4.

⁽⁴³⁾ <https://ec.europa.eu/culture/lt/cultural-heritage/cultural-heritage-eu-policies/kulturos-paveldas-ir-svietimas>, p. 68.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- S. kadangi Europos kultūros paveldo metai (2018) parodė, kad kultūros paveldas gali būti tarptautinių projektų, kuriuose dalyvautų visų amžiaus kategorijų piliečiai ir kuriuos vykdydami jie galėtų palaikyti ryšius su ekspertais, pagrindas; kadangi parodyta, kad šie projektai – gera priemonė informuotumui apie bendrą Europos kultūros istoriją didinti;
- T. kadangi skaitmeninimo plėtra atveria naujų galimybių ir iššūkių Europos kultūros ir kūrybos sektoriams;
- U. kadangi kultūros paveldo tvarumas įtrauktas į 2018 m. gruodžio 21 d. Tarybos priimtą 2019–2022 m. darbo planą kultūros srityje kaip pirmasis iš penkių Europos bendradarbiavimo kultūros politikos formavimo srityje prioritetų;
- V. kadangi COVID-19 protrūkis sutrikdė daugumą kultūrinių renginių ir labai apribojo piliečių galimybę lankytis daugelyje Europos kultūros paveldo vietovių, grožėtis jomis ir susipažinti su jomis, ir dažnai vienintelis priegios prie jų būdas yra skaitmeninis; kadangi viešų susibūrimų ir renginių apribojimai arba draudimai, muziejų uždarymas ir kelionių suvaržymai labai pakenkė kultūros sektoriaus įmonėms, darbuotojams ir meistrams;
- W. kadangi vykstant deryboms dėl 2021–2027 m. DFP atsivėrė galimybė nustatyti naujas ir palankias sąlygas investicijoms į kultūros paveldą iš Europos struktūrinių ir investicijų fondų;

Kultūros paveldo vertės pripažinimas

1. mano, kad kultūros paveldas yra neįkainojamas išteklius, suteikiantis mums galimybę apmąstyti istoriją ir kritiškai ją įvertinti, padedantis ne tik nustatyti skirtingas atmintis, bet ir rasti mus visus jungiančias gijas, taip skatinant įvairovę, dialogą, sanglaudą, solidarumą bei tarpusavio supratimą ir praturtinant žinias apie mūsų materialiuosius, nematerialiuosius, gamtinius ir skaitmeninius turtus;
2. pripažįsta kultūros paveldo vaidmenį skatinant kūrybiškumą, inovacijas ir tvarumą bei plėtojant intelektualius gebėjimus; mano, kad kultūros paveldas taip pat gali būti įkvėpimo ir malonumo šaltinis ir prisidėti prie rekreacinės veiklos;
3. pabrėžia, kad kalbos sudaro sąlygas Europos kultūros paveldo turtingumui ir įvairovei ir juos skatina, nes gimtosios kalbos yra vertybių ir žinių vektoriai ir dažnai naudojamos nematerialiajam kultūros paveldui perduoti; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares imtis aktyvesnių veiksmų siekiant apsaugoti, plėtoti ir skatinti kalbų įvairovę skaitmeniniame amžiuje, be kita ko, skiriant pakankamai lėšų politikai, susijusiai su kalbomis, kurioms gresia išnykimas, ir didinant ES piliečių informuotumą apie atitinkamų bendruomenių kalbinį ir kultūrinį turtingumą;
4. primena Komisijai ir valstybėms narėms, kad į bet kokius svarstymus apie Europos paveldą reikia visapusiškai įtraukti Europos mažumų kultūros paveldą, išsipareigojant pripažinti ir propaguoti jų indėlį į Sąjungos kultūrinį, kalbinį ir meninį turtą bei įvairovę ir stengiantis apibrėžti ir įgyvendinti bendras ir suderintas šių kultūrų tvaraus valdymo bei skatinimo priemones;
5. pabrėžia Europos ir visos Europos kultūros renginių ir tradicinių kultūros festivalių vaidmenį didinant informuotumą apie Europos kultūros turtingumą ir įvairovę; ragina valstybes nares skatinti ir remti tokią veiklą bei saugoti savo tradicijas; primygtinai ragina Komisiją apsvarstyti galimybę finansuoti tokias iniciatyvas;

Švietimas ir įgūdžiai

6. pabrėžia visų rūšių švietimo (formaliojo, neformaliojo ir savaiminio), susijusio su kultūros paveldu ir humanitariniais mokslais, įskaitant istoriją ir filosofiją, svarbą visų amžiaus grupių žmonėms; mano, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas neįgaliams moksleiviams ir studentams bei palankių sąlygų neturintiems moksleiviams ir studentams; pakartoja, kad svarbu į mokyklų mokymo programas ar mokymo programas papildančią veiklą įtraukti įvairių formų meną, kaip antai muziką, kiną, teatrą, literatūrą, dizainą ir architektūrą; mano, kad reikėtų aktyviau propaguoti įvairių turimą medžiagą, sukurtą Europos kultūros paveldo metų proga, pvz., atitinkamą „eTwinning“ rinkinį; ragina Komisiją visapusiškiau įtraukti kultūros paveldą į savo Europos švietimo erdvės strategiją siekiant padėti mokiniams išsiugdyti stiprų Europos pilietiškumo jausmą;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

7. atsižvelgdamas į tai, mano, kad Europos istorijos namams turėtų būti suteiktas tinkamas finansavimas, kad jie galėtų tapti jaunų mokslininkų, mokytojų ir mokinių iš visos ES žinių ir bendradarbiavimo centru ir taip pat tarnauti kaip Europos kultūros paveldo skatinimo priemonė; mano, kad būtina sukurti papildomų būdų skatinti prieigą prie Europos istorijos namų, be kita ko, pasitelkiant skaitmenines ekskursijas, kad jie galėtų visapusiškai atlikti savo vaidmenį atveriant galimybę visoms visuomenės grupėms sužinoti apie bendrą Europos patirtį ir skirtingus jos aiškinimus; taigi ragina, atsižvelgiant į finansinius pajėgumus, Europos istorijos namų struktūroje laipsniškai sukurti visos Europos bendradarbiavimo centrų tinklą;
8. atkreipia dėmesį į augantį vaidmenį, kurį skaitmeninis švietimas gali atlikti sudarant sąlygas mokytis apie kultūros paveldą ir per jį; pažymi, kad reikia plėtoti aukštos kokybės e. mokymosi iniciatyvas, įskaitant atvirus masinio nuotolinio mokymo kursus, kad mokymasis apie kultūros paveldą taptų prieinamesnis ir visoje Europoje būtų gerinami su paveldu susiję įgūdžiai; atsižvelgdamas į tai mano, kad įgyvendinant Skaitmeninio švietimo veiksmų planą būtų galima iš esmės prisidėti siekiant šio tikslo, ir ragina vykdant siūlomą plano atnaujinimą apimti paramą švietimui kultūros paveldo srityje;
9. reiškia susirūpinimą dėl kvalifikuotų meistrų, restauravimo specialistų ir paveldo ekspertų trūkumo, taip pat dėl sunkumų pritraukiant jaunimą mokytis šių įgūdžių, pabrėžia, kad nėra sisteminio požiūrio ir veiksmingų mechanizmų, kaip antai senųjų tradicijų mokymo kursų, kurie padėtų perduoti atitinkamus įgūdžius bei žinias, dėl to kyla pavojus Europos paveldui; mano, kad ateityje kokybiškas kultūros paveldo išsaugojimas bus įmanomas tik tuo atveju, jei bus visapusiškai išsaugoti atitinkami įgūdžiai ir žinios, be kita ko, skaitmeninėmis priemonėmis, ir jei jie bus perduoti; todėl ragina Komisiją užtikrinti, kad būsimos kultūros paveldo išsaugojimo iniciatyvos apimtų reikiamos praktikos ir žinių išsaugojimą; primena mainų vertę ir šiuo atžvilgiu pabrėžia programos „Erasmus+“, kuri taip pat sudaro sąlygas pameistrių judumui, svarbą;
10. pakartoja, kad reikia gerinti socialines ir ekonomines bei darbo sąlygas ir lyčių pusiausvyrą ir skatinti įvairių kultūros paveldo sektoriaus veiklos vykdytojų ir darbuotojų specialistų, taip pat neįgaliųjų judumo galimybes; atsižvelgdamas į tai akcentuoja profesinių kvalifikacijų pripažinimo svarbą;
11. pabrėžia, kad reikia toliau stiprinti informuotumo apie kultūros paveldo vertę Europai didinimo pastangas ir toliau palaikyti ryšius su piliečiais ir suinteresuotaisiais subjektais vietos lygmeniu; pabrėžia, kad svarbu geriau pažinti Europos kultūros paveldą siekiant skatinti socialinę sanglaudą ir pažymi, kad šia galimybe susipažinti su tokiomis žiniomis visų pirma būtų skatinama socialinė ir kultūrinė migrantų kilmės piliečių ir jų šeimų įtrauktis;
12. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą Europos inovacijos ir technologijos institute (EIT) įsteigti naują kultūros ir kūrybos pramonės žinių ir inovacijų bendriją (ŽIB), kurioje būtų atspindėta socialinė įvairovė ir kurioje kultūros paveldas taip pat turėtų būti laikomas įkvėpimo šaltiniu šiuolaikinei kūrybai ir sprendimams;

Skaitmeninis kultūros paveldas

13. pripažįsta skaitmeninio kultūros paveldo svarbą, nes vis daugiau žmonių, įskaitant palankių sąlygų neturinčius asmenis ir neįgaliuosius, atsiveria beprecedentės galimybės ir jie gali lygiateisiškai naudotis kultūrine medžiaga; pripažįsta, kad skaitmeninis kultūros paveldas tampa vis svarbesnis, ypač pandemijų ir su jomis susijusios izoliacijos laikotarpiais, kai virtualios muziejų ekskursijos ir parodos, skaitmeninės bibliotekos, internetinės enciklopedijos ir kiti panašūs skaitmeniniai sprendimai bei virtualios komunikacijos priemonės suteikia paguodą ir yra vienintelė galimybė žmonėms platesniu mastu susipažinti su kultūros paveldu ir kultūra ir jais naudotis; pabrėžia kultūrinės medžiagos skaitmeninimo svarbą siekiant ne tik išsaugoti ją ateities kartoms (saugojimo funkcija), bet ir padaryti ją lengviau prieinamą auditorijai, suteikiant galimybę susipažinti su kultūros paveldu internete;
14. pabrėžia, kad atitinkama technologinė pažanga, pvz., skaitmeninis tyrimas, 3D modeliavimas ir spausdinimas, papildyta realybė (angl. *Augmented Reality* (AR)), virtualioji realybė (VR), taip pat dirbtinio intelekto (DI) ir didžiųjų duomenų (angl. *Big Data*) vaidmuo, atveria naujų galimybių ne tik užfiksuoti, išsaugoti ir vizualizuoti kultūros paveldą, bet ir jį apdoroti, analizuoti, rekonstruoti ir plėtoti jam skirtas taikomas programas;
15. pabrėžia projekto EUROPEANA, kuris veikia kaip Europos skaitmeninė biblioteka, archyvas ir muziejus bei švietimo platforma, svarbą; ragina dėti daugiau pastangų siekiant toliau plėtoti platformą, be kita ko, skiriant jai tinkamą finansavimą ir labiau ją populiarinant tarp plačiosios visuomenės atstovų ir mokytojų;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

16. mano, kad medžiaga, kuri bus suskaitmeninta, turi būti parenkama nešališkai, kad būtų užtikrintas pasitikėjimas skaitmeniniais archyvais ir kolekcijomis;
17. pabrėžia, kad taip pat reikia populiarinti esamus suskaitmenintus archyvus ir jų vertę bei gerinti visuomenės skaitmeninius įgūdžius, kad skaitmeninis turinys būtų plačiau naudojamas;
18. mano, kad internetinės enciklopedijos yra neįkainojamas patikrintos ir patikimos informacijos šaltinis, suteikiantis galimybę susipažinti su kultūros paveldu ir atliekantis svarbų vaidmenį jį saugant ir populiarinant, taip pat labai svarbi priemonė siekiant klasifikuoti savaime skaitmeninio pobūdžio kultūros paveldą ir suteikti nuolatinę prieigą prie jo; mano, kad daugiau išteklių reikėtų skirti internetinių enciklopedijų propagavimui, plėtrai ir tobulinimui;
19. pabrėžia esminę sąveikumo svarbą siekiant užtikrinti, kad skaitmeninį turinį būtų galima (pakartotinai) naudoti ilguoju laikotarpiu; šiame kontekste atkreipia dėmesį į standartų ir sistemų vaidmenį;
20. ragina valstybes nares ir atitinkamus sektorius glaudžiau bendradarbiauti siekiant visapusiškai propaguoti suskaitmenintą kultūros paveldą; palankiai vertina Deklaraciją dėl bendradarbiavimo skatinant kultūros paveldo skaitmeninimą, kurią dabar pasirašė beveik visos valstybės narės;
21. pabrėžia, kad reikia sukurti visa apimančią ES sistemą ir skirti tinkamą finansavimą suskaitmenintam ir savaime skaitmeninio pobūdžio kultūros paveldui apsaugoti ir skatinti; pažymi, kad reikia nustatyti visa apimančią nacionalinę saugojimo politiką, pagal kurią atrankos sprendimai būtų grindžiami aiškiai apibrėžtais principais ir priimami atskaitingai; atkreipia dėmesį į neįkainojamą skaitmeninių kuratorių indėlį užtikrinant, kad skaitmeninis kultūros paveldas būtų apsaugotas ir prieinamas Europos ir pasaulio auditorijai įvairiomis kalbomis; su susidomėjimu atkreipia dėmesį į daugelį skaitmeninimo projektų, kurie jau vykdomi naudojantis ERPF, ir ragina kitu programavimo laikotarpiu užtikrinti šios rūšies finansavimo tęstinumą;
22. ragina visapusiškai atnaujinti 2011 m. spalio 27 d. Komisijos rekomendaciją dėl kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, internetinės prieigos prie jos ir skaitmeninio išsaugojimo, kad būtų atspindėta pastarojo dešimtmečio technologijų pažanga, iššūkiai ir galimybės; tačiau mano, kad dėmesys skaitmeniniam paveldui neturėtų būti skiriamas esamo materialiojo ir nematerialiojo kultūros paveldo ir su juo susijusių darbo vietų apsaugos sąskaita;

Ekonominis potencialas ir tvarumas

23. pabrėžia, kad kultūros paveldo sektorius prisideda prie ekonomikos vystymosi ir kad jo poveikis stipriai persiduoda ir į kitus ekonomikos sektorius; pakartoja, kad kultūros paveldas yra glaudžiai susijęs su turizmu ir tvariu vystymusi;
24. pripažįsta, kad tvarus kultūrinis turizmas turi didelį potencialą skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą ES, nes jau dabar keturi turistai iš dešimties renkasi savo kelionės tikslą remdamiesi jo kultūros pasiūla; vis dėlto pabrėžia, kad kultūrinis turizmas turi būti skatinamas įtraukiu būdu, atsižvelgiant į vietos bendruomenės ir ekonomiką, gyvenimo būdą ir tradicijas, taip pat turi būti užtikrinta ekonominių, socialinių, kultūrinių ir aplinkosaugos reikalavimų pusiausvyra; pažymi, kad kultūros paveldo objektai atgauna tik minimalią savo sukuriamos ekonominės vertės dalį, todėl reikalingi nauji, alternatyvūs ir stabilūs finansavimo šaltiniai, kad jie ir toliau būtų tvaraus turizmo katalizatoriai;
25. pažymi, kad kultūros paveldo vietovės skatina žmones keliauti ir sužinoti apie skirtingas visuomenės ir kultūras; primena, jog 72 proc. tyrimo metu apklaustų 15–24 metų amžiaus asmenų sutiko, kad kultūros paveldas gali turėti įtakos jų sprendimui, kur važiuoti atostogų; pabrėžia vaidmenį, kurį šiuo požiūriu gali atlikti iniciatyva „Discover EU“; tačiau pažymi, kad jaunimui ši iniciatyva lygiavertės naudos neduoda; ragina Komisiją rasti būdų, kaip geriau įtraukti palankių socialinių sąlygų neturintį jaunimą ir jaunimą, gyvenantį valstybių narių kaimo ir atokiose vietovėse bei valstybėse narėse, neturinčiose gerų geležinkelių jungčių su kitomis ES šalimis;
26. primygtinai ragina valstybes nares įdiegti tvirtus mechanizmus, kad būtų užkirstas kelias kultūros paveldo pereikvojimui, vykstančiam, be kita ko, dėl prastai valdomų turistų srautų; išpėja dėl trumpalaikių komercinių interesų įtakos, nes dėl jų gali nukentėti kultūros paveldo vietovių ir kultūrinės praktikos autentiškumas ir suprastėti jų kokybė; šiuo atžvilgiu palankiai vertina tai, kad pradėta įgyvendinti programa „Veiklus kultūros paveldas“, kuria, pasitelkiant tarpusavio mokymąsi, siekiama padėti stiprinti kultūros paveldo politiką vietos ir regionų lygmenimis; pabrėžia, kad yra pasirengęs stebėti ir remti programą, jei ji pasirodys esanti sėkminga;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

27. pripažįsta Europos kultūros sostinių svarbą populiarinant miestus ir regionus, nes, įgyvendindami savo kultūrinius, meninius ir socialinius projektus ir taip kurdami ekonominę sistemą, jie integruoja tvaraus turizmo koncepcijas ir puoselėja savo materialųjį ir nematerialųjį paveldą, tradicijas bei inovacijas, kad jais galėtų naudotis ir juos galėtų vertinti visos Europos ir kitų šalių piliečiai;

28. rekomenduoja toliau stengtis skatinti keliauti į mažiau žinomas ir ne tokias populiarias vietas ir kaimo vietas, taip pat keliauti ne sezono metu, siekiant skatinti turizmo tvarumą ir prieinamumą, ypač neįgaliesiems ir pagyvenusiems žmonėms; pabrėžia, kad EŽŪFKP gali atlikti svarbų vaidmenį remiant vietos turizmo iniciatyvas, ypač įgyvendinant programą LEADER; ragina šią programą tinkamai finansuoti 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu;

29. yra susirūpinęs dėl užterštumo, vandalizmo, vagysčių, prastai valdomo turizmo ir nekontroliuojamo vystymosi, taip pat visuotinio atšilimo ir klimato kaitos poveikio kultūros paveldui, ypač dėl dažnėjančių ekstremalių meteorologinių reiškinių, įskaitant liūtis, karščio bangas, potvynius, gaisrus ir pavojingus vėjus; pabrėžia, kad reikia veikti, be kita ko, pasitelkiant dalijimąsi žiniomis tarp valstybių narių, ir ragina Komisiją pasiūlyti konkrečius veiksmus, kurių būtų galima imtis siekiant išsaugoti ir apsaugoti kultūros paveldą atsizvelgiant į šiuos gamtinius ir žmogaus sukeltus pavojus;

30. pabrėžia pilietinės visuomenės svarbą ir savanoriškos veiklos reikšmę bei vertę apsaugant ir netgi atrandant kultūros paveldą ir atkreipiant dėmesį į jo svarbą, taip pat savanorių žinias, patirtį ir energiją šioje srityje; ragina Komisiją ir valstybes ir toliau remti veiksmus šioje srityje; atkreipia dėmesį į vaidmenį, kurį gali atlikti Europos solidarumo korpusas, kad jaunimui būtų sudarytos galimybės dalyvauti išsaugant ir atnaujinant Europos paveldą ir didinant informuotumą; teigiamai vertina konkretų raginimą įtraukti kultūros paveldą į šią iniciatyvą;

31. lieka susirūpinęs dėl grėsmės kultūros paveldui, kurią Europoje ir už jos ribų kelia terorizmas; smerkia kultūros paveldo objektų naikinimą; mano, kad ES turėtų aktyviau skatinti kultūros paveldo atkūrimą, išsaugojimą ir apsaugą visame pasaulyje;

32. mano, kad ES turėtų įtraukti kultūros paveldo apsaugą kaip vieną iš sąlygų narystės siekiančioms šalims kandidatėms;

33. pakartoja, kad neteisėta prekyba kultūros artefaktais, įskaitant elektroniniais kanalais, yra rimta pasaulinio masto problema, kurią sprendžiant reikia imtis koordinuotų veiksmų ne tik tarp valstybių narių, bet ir tarptautiniu lygmeniu; pažymi, kad svarstant Europos paveldo klausimą, taip pat reikia nauju žvilgsniu pažvelgti į per karus pagrobtus, pavogtus ar neteisėtai įsigytus kūrinius ir kultūros vertybes; pakartoja, kad remia aktyvų kilmės vietos mokslinių tyrimų skatinimą įgyvendinant Europos kultūros paveldo metus;

Strateginio požiūrio į Europos kultūros paveldą link

34. ragina Komisiją laikytis labiau integruoto požiūrio į kultūros paveldą, vienodai vertinant materialų, nematerialų, gamtos ir skaitmeninį paveldą ir šiuos aspektus laikant tarpusavyje susijusiais ir neatskiriama;

35. pabrėžia, kad reikia sukurti ir tinkamai remti nuolatinę bendradarbiavimo ir koordinavimo kultūros paveldo politikos srityje platformą visais lygmenimis, visų pirma ES lygiu, kurios pagrindas būtų organizuota pilietinė visuomenė;

36. atkreipia dėmesį į Europos kultūros paveldo veiksmų programą; pabrėžia, kad programoje numatyti veiksmai turi būti vykdomi ir jiems turi būti skiriama pakankamai išteklių;

37. mano, kad atitinkamų Komisijos užsakytų tyrimų išvados ir rekomendacijos turėtų atsispindėti jos veiksmuose, kuriais siekiama išsaugoti kultūros paveldą;

38. pakartoja savo raginimą Komisijai sukurti vieną bendrą ES portalą pavadinimu „Pažink Europą“, kuriame būtų telkiama informacija apie visas ES programas, pagal kurias finansuojamas kultūros paveldas, ir Komisijoje nustatyti bendrą požiūrį gerinant bendradarbiavimą įvairiose su kultūros paveldu susijusiose politikos srityse;

39. apgailestauja dėl vis dar nepakankamai išplėtos komunikacijos Europos paveldo ženklo klausimu ir ragina remti atitinkamų vietų tinklo sukūrimą; mano, kad reikia populiarinti šiuo ženklu jau paženklintas vietas ir teikti joms logistinę paramą;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

40. ragina Europos Sąjungą ir kitas tarptautines organizacijas, ypač UNESCO ir Europos Tarybą, strategiškai bendradarbiauti siekiant geriau koordinuoti pastangas ir bendrus standartus, susijusius su kultūros paveldo išsaugojimu ir propagavimu, ir keistis geriausia patirtimi;
41. pažymi, kad beveik trys ketvirtadaliai apklaustų europiečių mano, kad valdžios institucijos turėtų skirti daugiau išteklių kultūros paveldui; pabrėžia, kad reikia padidinti ES finansavimą su kultūros paveldu susijusiai veiklai;
42. pabrėžia, kad daugiametėje finansinėje programoje (DFP) po 2020 m. reikia numatyti didesnę kultūros paveldo ir kultūros platesne prasme finansavimą; dar kartą pabrėžia savo raginimą kitoje DFP padvigubinti programos „Kūrybiška Europa“ biudžetą ir patrigubinti programos „Erasmus+“ biudžetą; atkreipia dėmesį į programos „Kūrybiška Europa“ potencialą kurti ryšius tarp gyvojo meno bei materialiojo ir nematerialiojo kultūros paveldo; ragina padidinti biudžeto asignavimus paveldo moksliniams tyrimams pagal programą „Europos horizontas“; pažymi, kad reikia užtikrinti sąveiką tarp kitų sektorių politikos sričių, taip pat įvairių Sąjungos programų, įskaitant programas „Europos horizontas“, „Kūrybiška Europa“ bei LIFE, ir finansavimo schemų, kad kultūros paveldas iš tiesų atsidurtų priešakyje; pažymi, kad svarbu padidinti Europos struktūrinių ir investicijų fondų potencialą, susijusį su kultūros paveldo saugojimu; dar kartą pabrėžia savo poziciją, kad investicijos į kultūros ir turizmo infrastruktūrą turėtų būti laikomos nedidelėmis ir atitinkančiomis paramos skyrimo reikalavimus, kai ERPF bendras finansavimas neviršija 10 mln. EUR, ir kad tuo atveju, kai infrastruktūra laikoma pasaulio kultūros paveldu, viršutinė riba turėtų būti padidinta iki 20 mln. EUR;
43. mano, kad Europos žaliasis kursas turėtų apimti veiksmus, kuriais siekiama sušvelninti klimato kaitos poveikį kultūros paveldui, pripažįstant, kad kultūros paveldas gali atlikti svarbų vaidmenį siekiant klimato tvarumo tikslų pasitelkiant švietimą, mokslinius tyrimus ir naują tvarių Europos tradicinių praktikų pritaikymą;
44. palankiai vertina greitą kultūros ir kūrybos sektorių atsaką ir išreikštą solidarumą COVID-19 krizės metu, užtikrinant, kad kultūros paveldas būtų plačiai ir laisvai prieinamas visuomenei internetu; yra susirūpinęs dėl didžiulio COVID-19 poveikio kultūros paveldui ir kultūros bei kūrybos sektoriams; ragina Komisiją atlikti išsamią pandemijos poveikio atitinkamiems sektoriams, ypač kultūros paveldo sektoriui, analizę; ragina Komisiją ir valstybes nares teikti deramą techninę ir finansinę paramą siekiant palengvinti krizę, kurią išgyvena šie sektoriai, ir padėti juose dirbantiems žmonėms, be kita ko, suteikiant galimybę gauti socialines išmokas tiems, kurie dirba nestandartinių formų darbą;
45. ragina dėti daugiau pastangų siekiant, kad remiantis Europos kultūros paveldo metų duotu postūmiu būtų užtikrinta jų ilgalaikė įtaka vietos, regioninio, nacionalinio ir Europos masto politikai, nes tai savo ruožtu būtų teigiamas ekonominis, kultūrinis ir socialinis indėlis ir padėtų ugdyti visų Europos gyventojų priklausymo Europos kultūros erdvei ir bendros atsakomybės už kultūros paveldo išsaugojimą, turtinimą ir sklaidą jausmą; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę ateityje organizuoti kitus Europos kultūros paveldo metus;
46. ragina į būsimos Konferencijos dėl Europos ateities strategines temas įtraukti Europos integracijos kultūrinį aspektą, įskaitant paveldą;

o

o o

47. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.
-

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0009

Dirbtinis intelektas: klausimai, susiję su tarptautinės teisės aiškinimu ir taikymu

2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija „Dirbtinis intelektas: klausimai, susiję su ES taikytinos tarptautinės teisės aiškinimu ir taikymu naudojant dirbtinį intelektą civilinėms ir karinėms reikmėms ir su valstybės galiomis, nepatenkančiomis į baudžiamosios justicijos sritį“ (2020/2013(INI))

(2021/C 456/04)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties preambulę ir į jos 2, 3, 10, 19, 20, 21, 114, 167, 218, 225 ir 227 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 20 ir 227 straipsniuose įtvirtintą teisę teikti peticijas,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,
- atsižvelgdamas į 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvą 2000/43/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės ⁽¹⁾ (Rasinės lygybės direktyva),
- atsižvelgdamas į 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvą 2000/78/EB, nustatančią vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus ⁽²⁾ (Lygių galimybių užimtumo srityje direktyva),
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ⁽³⁾ (BDAR) ir į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 28 d. Tarybos reglamentą (ES) 2018/1488 dėl Europos našiosios kompiuterijos bendrosios įmonės sukūrimo ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 6 d. pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl 2021–2027 m. Skaitmeninės Europos programos sudarymo (COM(2018)0434),
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. vasario 16 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl robotikai taikomų civilinės teisės nuostatų ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. birželio 1 d. rezoliuciją dėl Europos pramonės skaitmeninimo ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl autonominių ginklų sistemų ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 11 d. rezoliuciją dėl kalbų lygybės skaitmeniniame amžiuje ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ OL L 180, 2000 7 19, p. 22.

⁽²⁾ OL L 303, 2000 12 2, p. 16.

⁽³⁾ OL L 119, 2016 5 4, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 119, 2016 5 4, p. 89.

⁽⁵⁾ OL L 252, 2018 10 8, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 252, 2018 7 18, p. 239.

⁽⁷⁾ OL C 307, 2018 8 30, p. 163.

⁽⁸⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 86.

⁽⁹⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 42.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į savo 2019 m. vasario 12 d. rezoliuciją dėl visapusiškos Europos pramonės politikos dirbtinio intelekto ir robotikos srityje ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 19 d. Komisijos baltąją knygą „Dirbtinis intelektas. Europos požiūris į kompetenciją ir pasitikėjimą“ (COM(2020)0065),
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos duomenų strategija“ (COM(2020)0066),
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos skaitmeninės ateities formavimas“ (COM(2020)0067),
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio mėn. Komisijos sudarytos Aukšto lygio ekspertų grupės dirbtinio intelekto klausimais 2019 m. balandžio 8 d. ataskaitą „Patikimo dirbtinio intelekto etikos gairės“,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos protokolą Nr. 12 ir Europos regioninių arba mažumų kalbų chartiją,
- atsižvelgdamas į Europos dirbtinio intelekto naudojimo teismų sistemose ir jų aplinkoje etikos chartiją, kurią 2018 m. gruodžio mėn. priėmė Europos Tarybos darbo grupė teisingumo kokybės klausimais (CEPEJ-GT-QUAL),
- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 22 d. priimtą EBPO tarybos rekomendaciją dėl dirbtinio intelekto,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Užsienio reikalų, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos, Transporto ir turizmo bei Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetų nuomones,
- atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A9-0001/2021),

Įvadas

- A. kadangi dirbtinis intelektas (DI), robotika ir susijusios technologijos vystosi labai greitai ir turi tiesioginį poveikį visiems mūsų visuomenės aspektams, įskaitant pagrindinius socialinius ir ekonominius principus ir vertybes;
- B. kadangi dirbtinis intelektas kelia karinės doktrinos ir įrangos revoliuciją iš esmės pakeisdamas armijų veikimo būdą, visų pirma dėl naujų technologijų ir autonominių pajėgumų integravimo ir naudojimo;
- C. kadangi vadinamąjį dirbtinį intelektą, robotiką ir susijusias technologijas kuria ir projektuoja žmonės ir jų sprendimai lemia technologijos naudos visuomenei potencialą;
- D. kadangi DI, robotikos ir susijusių technologijų diegimas ir naudojimas turi būti reglamentuojamas pagal bendrą Sąjungos sistemą ir turi užtikrinti pagarbą žmogaus orumui ir žmogaus teisėms, kaip įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;
- E. kadangi Sąjungai ir jos valstybėms narėms tenka ypatinga atsakomybė užtikrinti, kad DI, robotika ir susijusios technologijos – kadangi gali būti naudojamos tarpvalstybiniu mastu – būtų orientuotos į žmogų, t. y. iš esmės skirtos tarnauti žmonijai ir bendram gėriui, siekiant prisidėti prie piliečių gerovės ir bendrų interesų; kadangi Sąjunga turėtų padėti valstybėms narėms tai pasiekti, ypač toms, kurios pradėjo svarstyti apie galimą teisiųjų standartų parengimą arba teisės aktų pakeitimus šioje srityje;

⁽¹⁰⁾ OL C 449, 2020 12 23, p. 37.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- F. kadangi ES piliečiams galėtų būti naudinga tinkama, veiksminga, skaidri ir nuosekli Sąjungos lygmens reglamentavimo strategija, pagal kurią įmonėms būtų apibrėžtos pakankamai aiškios sąlygos taikomosioms programoms vystyti ir savo verslo modeliams planuoti, sykiu užtikrinant, kad Sąjunga ir jos valstybės narės išlaikytų reglamentavimo nuostatus, kurias reikės nustatyti, kontrolių ir nebūtų verčiamos taikyti kitų nustatytų standartų ar tiems standartams pritari;
- G. kadangi etinės gairės, pavyzdžiui, Aukšto lygio ekspertų grupės dirbtinio intelekto klausimais priimti principai, yra tinkamas pradinis taškas, tačiau to nepakanka norint užtikrinti, kad įmonės elgtųsi sąžiningai ir garantuotų veiksmingą asmenų apsaugą;
- H. kadangi ši konkreiti atsakomybė reiškia, kad būtina nagrinėti tarptautinės teisės nuostatus, susijusių su aktyviu ES dalyvavimu tarptautinėse derybose, aiškinimo ir taikymo klausimus, kiek ES susijusi su šio pobūdžio DI, robotikos ir susijusių technologijų naudojimu civilinėms ir karinėms reikmėms, ir su valstybės galiomis spręsti dėl šių technologijų, nepatenkančiomis į baudžiamosios justicijos sritį;
- I. kadangi itin svarbu parengti tinkamą ir išsamią teisinę su šiomis technologijomis susijusių etinių aspektų bei atsakomybės, skaidrumo ir atskaitomybės sistemą (pirmiausia skirtą su didele rizika siejamoms DI, robotikai ir susijusioms technologijoms); kadangi ši sistema turi atspindėti iš esmės europines ir visuotines žmogiškąsias vertybes bei būti taikoma visai DI vystymo, įgyvendinimo ir naudojimo grandinei; kadangi vystant, diegiant ir naudojant dirbtinį intelektą (įskaitant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą) ši etikos sistema turi būti taikoma visapusiškai laikantis Sąjungos teisės ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje išdėstytų vertybių;
- J. kadangi šio nagrinėjimo tikslas – išsiaiškinti, kiek viešosios ar privačios tarptautinės teisės normos yra pritaikytos šioms technologijoms, ir atkreipti dėmesį į iššūkius ir pavojus, kuriuos šios technologijos kelia valstybės galioms, kad būtų galima tinkamai ir proporcingai jas valdyti;
- K. kadangi Europos Komisijos baltojoje knygoje nėra keliamas karinių dirbtinio intelekto naudojimo aspektų klausimas;
- L. kadangi siekiant nuoseklaus požiūrio į šias problemas reikia priimti bendrą DI apibrėžtį ir nustatyti veiksmus, kuriais būtų užtikrinamas kertinių Europos Sąjungos vertybių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje bei tarptautiniuose žmogaus teisių srities teisės aktuose nustatytų principų paisymas;
- M. kadangi DI suteikia precedento neturinčių galimybių pagerinti transporto sektoriaus veiksmingumą ir išspręsti didėjančio susisiekimo poreikio keliamus iššūkius ir saugos bei aplinkosaugos klausimus, visų rūšių transportą padarant pažangesnį, veiksmingesnį ir patogesnį;
- N. kadangi siekiant plėtoti ES pajėgumus šiame sektoriuje būtina ES lygmeniu nagrinėti DI gynybos srityje klausimą;

Dirbtinio intelekto apibrėžtis

- mano, kad būtina nustatyti bendrą Europos teisinę sistemą, kuri apimtų suderintas apibrėžtis ir bendrus etikos principus, įskaitant susijusius su dirbtinio intelekto naudojimu kariniais tikslais; ragina Europos Komisiją patvirtinti šias apibrėžtis:
 - DI sistema – programine įranga grindžiama arba į techninius įtaisus diegiama sistema, kurios elgseną apibūdina intelekto imitavimas, *inter alia*, renkant ir apdorojant duomenis, analizuojant ir aiškinant savo aplinką bei imantis tam tikro savarankiškumo laipsnio veiksmų konkreitiems tikslams pasiekti;
 - autonominė – DI sistema, kurios veikimas grindžiamas tam tikrų įvesties duomenų aiškinimu ir naudojimusi iš anksto apibrėžtomis instrukcijomis, tačiau šiomis instrukcijomis neapsiribojant, net jei sistemos elgseną riboja ir nukreipia jai iškelto tikslo įgyvendinimas bei kitos susijusios integruotosios parinktys, sprendimą dėl kurių priima jos vystytojas;
- pabrėžia, kad Europos Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos politika grindžiama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje ir JT Chartijoje įtvirtintais principais – pastarojoje visos valstybės raginamos susilaikyti nuo grasinimų ar jėgos naudojimo tarpusavio santykiuose – ir tarptautinės teisės principais, žmogaus teisių ir pagarbos žmogaus orumui principais ir bendru pritarimu visuotinėms vertybėms – neliečiamoms ir neatimamoms žmogaus teisėms,

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

laisvės, demokratijos, lygybės ir teisinės valstybės principams; pabrėžia, kad vykdant visus su gynyba susijusius Sąjungos veiksmus turi būti paisoma šių visuotinių vertybių, kartu skatinant taiką, stabilumą, saugumą ir pažangą Europoje ir pasaulyje;

Tarptautinė viešoji teisė ir dirbtinio intelekto naudojimas karinėms reikmėms

3. mano, kad karinėms ir civilinėms reikmėms naudojamam DI turi būti taikoma reikšminga žmogaus kontrolė, kad trečiųjų šalių, naudojančių DI grindžiamas technologijas, nenumatyto elgesio, atsitiktinės intervencijos, kibernetinės atakos ar įsikišimo atveju arba trečiosioms šalims įsigijus tokias technologijas žmogus galėtų bet kuriuo metu DI veiksmus ištaisyti, sustabdyti ar deaktyvuoti;

4. mano, kad pagarba tarptautinei viešajai teisei, visų pirma humanitarinei teisei, kuri vienareikšmiškai taikoma visoms ginklų sistemoms ir jų operatoriams, yra vienas iš pagrindinių reikalavimų, kurio turi laikytis valstybės narės, ypač kai tai susiję su civilių gyventojų apsauga arba atsargumo priemonių taikymu išpuolio, pvz., karinės agresijos ar kibernetinio karo, atveju;

5. pabrėžia, kad DI ir susijusios technologijos taip pat gali atlikti tam tikrą vaidmenį nenuspėjamo ar netradicinio karo atveju; siūlo, kad moksliniams DI tyrimams, jo vystymui ir naudojimui tokiais atvejais būtų taikomos tokios pat sąlygos, kaip ir naudojimui per įprastus konfliktus;

6. pabrėžia, kad DI naudojimas – tai galimybė sustiprinti Europos Sąjungos ir jos piliečių saugumą ir kad labai svarbu, kad ES laikytųsi integruoto požiūrio būsimose tarptautinėse diskusijose šioje srityje;

7. ragina DI mokslinių tyrimų bendruomenę integruoti šį principą į visas pirmiau minėtas DI grindžiamas sistemas, skirtas karinėms reikmėms; mano, kad nė viena institucija negali nustatyti šių principų laikymosi išimčių ar sertifikuoti tokios sistemos;

8. pakartoja, kad autonomiškas sprendimų priėmimas neturėtų atleisti žmonių nuo atsakomybės ir kad žmonės visada turi prisiimti galutinę atsakomybę už sprendimų priėmimo procesus, kad būtų galima nustatyti už sprendimą atsakingą žmogų;

9. pabrėžia, kad, kai DI naudojamas kariniame kontekste, valstybės narės, konflikto šalys ir asmenys visada privalo visada laikytis savo išsipareigojimų pagal taikytiną tarptautinę teisę ir atsakyti už veiksmus, susijusius su tokių sistemų naudojimu; pabrėžia, kad visomis aplinkybėmis atsakingomis už nenumatytus, atsitiktinius ar nepageidautinus DI grindžiamų sistemų veiksmus bei poveikį turi būti laikomos valstybės narės, konflikto šalys ir asmenys;

10. teigiamai vertina galimybes dirbtinio intelekto sistemas naudoti mokymams ir pratyboms, kurių potencialas neturėtų būti nuvertinamas, ypač turint galvoje tai, kad ES rengia dvejopo – civilinio ir karinio – pobūdžio pratybas;

11. atkreipia dėmesį į tai, kad DI grindžiamos sistemos projektavimo, kūrimo, bandymo, diegimo ir naudojimo etapais reikia tinkamai atsižvelgti į bet kuriuo metu galimą riziką, ypač susijusią su nenumatytais civilių gyventojų mirties ir sužalojimų atvejais, atsitiktinėmis žūtimis ir žala civilinei infrastruktūrai, taip pat į riziką, susijusią su atsitiktiniais trečiųjų šalių, naudojančių DI grindžiamas technologijas, veiksmais, manipuliavimu, platinimu, kibernetiniu išpuoliu ar įsikišimu, arba riziką, kylančią trečiosioms šalims įsigijus tokias technologijas;

12. primena, kad pagal 1996 m. liepos 8 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo patariamąją nuomonę naujumo principu negalima remtis norint pagrįsti nukrypimą nuo galiojančių tarptautinės humanitarinės teisės normų taikymo;

13. mano, kad DI bus naudingas ne tik vykdant pagalbos operacijas, bet ir tarnaujančiam ginkluotųjų pajėgų personalui, nes masiškai apdorodamas jų sveikatos duomenis ir plėsdamos sveikatos stebėseną DI identifikuos rizikos veiksmus, susijusius su ginkluotųjų pajėgų aplinka ir darbo sąlygomis, ir siūlys reikiamas apsaugos priemones, kad būtų apribotas poveikis tarnaujančio personalo sveikatai;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

14. pakartoja, kad reguliavimo pastangos turi būti paremtos reikšmingomis sertifikavimo ir priežiūros sistemomis, taip pat aiškiais patikrinamumo, paaiškinamumo, atskaitomybės ir atsekamumo mechanizmais, kad reguliavimo sistema netaptų pasenusi dėl technologinės plėtros;

15. pabrėžia, kad itin glaudžiai susisaisčiusiame pasaulyje svarbu, kad Europos Sąjunga dalyvautų kuriant tarptautinę dirbtinio intelekto naudojimo teisinę sistemą; ragina ES imtis vadovaujamojo vaidmens ir, kartu su Jungtinėmis Tautomis ir tarptautine bendruomene, būti aktyviai propaguojant šią pasaulinę DI naudojimo kariniais bei kitais tikslais sistemą ir užtikrinti, kad šis naudojimas neviršytų griežtų apribojimų, nustatytų tarptautinėje teisėje ir tarptautinėje humanitarinėje teisėje, ypač 1949 m. rugpjūčio 12 d. Ženevos konvencijose; pabrėžia, kad, kaip teigiama Martenso sąlygoje, šia sistema niekada neturi būti pažeidžiami visuomenės sąžinės ir žmogiškumo principai ar leidžiama juos pažeisti, ir ji turi atitikti saugos taisykles ir vartotojų apsaugos reikalavimus; primygtinai ragina ES ir valstybes nares nustatyti patikimas stebėjimo ir vertinimo sistemas, kurios būtų taikomos DI technologijų, ypač naudojamų kariniais tikslais autoritarinėse šalyse, plėtrai;

16. pabrėžia, kad naudojantis robotika karinis personalas ne tik galės vykdyti veiklą per atstumą, bet ir geriau apsisaugoti, pvz., per operacijas užterštoje aplinkoje, gesinant gaisrus, išminuojant žemę ar jūrą bei ginantis nuo bepiločių orlaivių spiečių;

17. pabrėžia, kad plėtojant, diegiant, naudojant ir valdant DI privaloma gerbti pagrindines ES sutartyse įtvirtintas teises, vertybes ir laisves, ir ragina valstybes nares nediegti didelės rizikos DI sistemų, kurios kelia grėsmę pagrindinėms žmogaus teisėms; atkreipia dėmesį į Komisijos paskelbtą baltąją knygą dėl dirbtinio intelekto ir ragina valstybines institucijas ir Europos Sąjungos agentūras, įstaigas ir institucijas išsamiau ištirti pavojų, kurių pagrindinėms teisėms gali kelti DI naudojimas;

18. ragina Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas moksliniams tyrimams ir diskusijoms apie DI naudojimo galimybes teikiant pagalbą nelaimės atveju, užkertant kelią krizėms ir palaikant taiką;

19. palankiai vertina tai, kad sukurta JT Vyriausybės ekspertų grupė dėl atsakingo valstybių elgesio kibernetinėje erdvėje gerinimo tarptautinio saugumo kontekste ir ragina ES visapusiškai dalyvauti jos veikloje;

20. ragina Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją sudaryti sąlygas visuotinėms deryboms siekiant nustatyti DI grindžiamų ginklų kontrolės tvarką ir atnaujinti visas esamas Sutartyje numatytas priemones, skirtas ginklų kontrolei, nusiginklavimui ir ginklų neplatitimui, kad būtų atsižvelgta į kariniams tikslams skirtas DI grindžiamas sistemas; ragina Tarybos bendrojoje pozicijoje, nustatančioje bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę, visapusiškai atsižvelgti į DI grindžiamas ginklų sistemas ir įtraukti jas į šias taisykles;

21. pakartoja, kad šios taisyklės visada privalo atitikti 1998 m. liepos 17 d. Romos konvencijoje dėl genocido nusikaltimų, nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų uždraudimo nurodytus principus;

22. atkreipia dėmesį į akivaizdžią riziką, kylančią žmonėms priimant sprendimus, jei remiamasi tik mašinų generuojamais duomenimis, profiliais ir rekomendacijomis; atkreipia dėmesį į tai, kad į bendrą DI sistemų struktūrą taip pat reikėtų įtraukti.. aiškios žmogaus vykdomos stebėsenos ir priežiūros gairės; ragina nustatyti su DI taikomosiomis programomis susijusio skaidrumo ir paaiškinamumo reikalavimus ir apibrėžti žmogaus įsikišimo būtinybę, taip pat imtis kitų priemonių, pavyzdžiui, nepriklausomo audito ir specialaus testavimo nepalankiausiomis sąlygomis siekiant sudaryti palankesnes sąlygas laikytis reikalavimų ir užtikrinti jų vykdymą; pabrėžia, kad, siekiant prižiūrėti, kaip valstybės institucijos arba kariuomenė naudojami didelės rizikos DI taikomosiomis programomis, tokius auditus periodiškai turėtų atlikti nepriklausoma institucija;

23. pabrėžia, kad svarbu tikrinti, kaip didelės rizikos DI technologijos priima sprendimus; primena, kad būtina paisyti nediskriminavimo ir proporcingumo principų bei išaiškinti priežastingumo, atsakomybės ir pareigų, taip pat skaidrumo, atskaitomybės ir gebėjimo paaiškinti klausimus, siekiant nustatyti, ar ir koku mastu valstybė – ne tik kaip tarptautinės viešosios teisės subjektas, bet ir naudodamasi savo pačios galiomis – gali veikti padedama DI grindžiamų sistemų, kurioms būdingas tam tikras savarankiškumas, nepažeisdama tarptautine teise grindžiamų įsipareigojimų, pvz., užtikrinti tinkamą procesą;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

24. primygtinai pabrėžia, jog svarbu investuoti į žmogiškuosius išgūdžius, įskaitant skaitmeninius išgūdžius, kad būtų prisitaikoma prie mokslo pažangos, susijusios su DI grindžiamais sprendimais asmenims, kurie verčiasi reglamentuojamomis profesijomis, įskaitant veiklą, susijusią su valdžios funkcijų vykdymu, pvz., teisingumo administravimu; ragina valstybes nares ir Komisiją tinkamai į tai atsižvelgti įgyvendinant Direktyvą 2005/36/EB⁽¹⁾;

25. primygtinai ragina užtikrinti, kad naudojant DI sistemas visada būtų laikomasi atsakomybės, teisingumo, valdymo, atsargumo, atskaitomybės, priskyrimo, nuspėjamumo, atsekamumo, tikrumo, patikimumo, skaidrumo, paaiškinamumo, gebėjimo nustatyti galimus aplinkybių ir operacinės aplinkos pokyčius, kovotojų ir nekovotojų atskyrimo ir proporcingumo principų; pabrėžia, kad pagal paskutinįjį principą karinių veiksmų teisėtumas priklauso nuo siekiamo tikslo ir naudojamų priemonių pusiausvyros, ir kad proporcingumo vertinimą visada turi atlikti žmogus;

26. pabrėžia, kad naudojant DI grindžiamas saugumo ir gynybos sistemas reikia užtikrinti, kad žmogus operatorius visapusiškai suprastų padėtį, garantuoti DI grindžiamos sistemos nuspėjamumą, patikimumą ir atsparumą, taip pat žmogaus operatoriaus gebėjimą nustatyti galimus aplinkybių ir operacinės aplinkos pokyčius ir užtikrinti jiems galimybę įsikišti arba nutraukti ataką, siekiant užtikrinti, kad tarptautinės humanitarinės teisės principai, visų pirma atskyrimas, proporcingumas ir atsargumas atakuojant, būtų visapusiškai taikomi visoje vadovavimo ir valdymo grandinėje; pabrėžia, kad DI grindžiamos sistemos turi sudaryti sąlygas atsakingiems žmonėms vykdyti reikšmingą kontrolę, prisiimti visą atsakomybę ir atsakyti už bet kokią jų naudojimą; ragina Komisiją skatinti valstybių narių, tyrėjų, akademinės bendruomenės atstovų, pilietinės visuomenės veikėjų, privačiojo sektoriaus, visų pirma pirmaujančių įmonių, ir karinių subjektų dialogą, glaudesnę bendradarbiavimą ir sinergiją, siekiant užtikrinti, kad politikos formavimo procesai, susiję su gynybos srities DI reglamentavimu, būtų įtraukūs;

27. pabrėžia, kad Parlamentas ragino parengti ir skubiai priimti bendrąją poziciją dėl autonominių mirtinų ginklų sistemų (angl. *Lethal Autonomous weapons Systems, LAWS*), kuria būtų užkirstas kelias mirtinų ginklų sistemų, galinčių vykdyti puolimą be reikšmingos žmogaus kontrolės, kūrimui, gamybai ir naudojimui, taip pat pradėti veiksmingas derybas dėl jų uždraudimo; atsižvelgdamas į tai, primena savo 2018 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl autonominių ginklų sistemų; primena, kad sąvoka „autonominių mirtinų ginklų sistemos“ apima ginklų sistemas, kurių ypatingos svarbos funkcijų, susijusių su atskirų taikinių pasirinkimu ir puolimu, žmogus negali reikšmingai kontroliuoti; pabrėžia, kad sprendimą pasirinkti taikinių ir atlikti mirtį sukeltantį veiksmą naudojant tam tikru autonomiškumu pasižyminčias ginklų sistemas visuomet privalo priimti žmogus, gebantis reikšmingai kontroliuoti, prižiūrėti jų naudojimą ir įvertinti padėtį laikydamasis proporcingumo ir būtinumo principų; pabrėžia, kad DI grindžiamos sistemos jokiais aplinkybėmis negali pakeisti žmogaus priimamų sprendimų šioje srityje;

28. be to, pažymi, kad autonominės ginklų sistemos, kaip specifinė karinėje srityje naudojama dirbtinio intelekto kategorija, turėtų būti aptartos ir suderintos tarptautiniu mastu, visų pirma JT Konvencijos dėl tam tikrų įprastinių ginklų forume; atkreipia dėmesį į vykstančias tarptautines diskusijas dėl autonominių mirtinų ginklų sistemų siekiant reglamentuoti besiformuojančias karines technologijas, kuriose susitarimas iki šiol nepasiektas; pažymi, kad ES tik neseniai susitarė aptarti DI plėtros ir skaitmeninimo poveikį gynybos sektoriui; mano, kad ES gali atlikti esminį vaidmenį padedant valstybėms narėms suderinti požiūrį į dirbtinį intelektą kariniame sektoriuje siekiant vadovauti tarptautinėms diskusijoms;

29. primygtinai laikosi nuomonės, kad būtina ES masto strategija, nukreipta prieš autonomines mirtinų ginklų sistemas, o vadinamieji robotai žudikai turi būti uždrausti;

30. pabrėžia, kad karinėms reikmėms naudojamas dirbtinis intelektas turi atitikti minimalius reikalavimus, t. y. turi būti pajėgus atskirti kovotojus nuo nekovotojų ir nuo kovotojų mūšio lauke, suprasti, kada kovotojas pasiduoda arba išeina iš rikiuotės, neturi veikti be atrankos, neturi sukelti bereikalingų kančių žmonėms, neturi būti šališkas ar apmokytas specialiai naudojant neišsamius duomenis ir turi atitikti tarptautinės humanitarinės teisės, proporcingo jėgos naudojimo bei atsargumo prieš imantis intervencinių veiksmų principus;

31. mano, kad naudojant autonomines mirtinų ginklų sistemas kyla esminių etinių ir teisinių klausimų dėl žmonių gebėjimo kontroliuoti šias sistemas, ir reikalauja, kad DI grindžiamos technologijos negalėtų priimti savarankiškų sprendimų, susijusių su teisiniais atskyrimo, proporcingumo ir atsargumo principais;

⁽¹⁾ 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 22).

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

32. ragina tarptautiniu lygmeniu taikyti skaidrias riziką mažinančias priemones karinių DI technologijų kūrimo ir naudojimo srityje, ypatingą dėmesį skiriant teritorinio vientisumo, nesikišimo ir jėgos naudojimo principams; pabrėžia, kad ES DI sistemoje sprendžiant teisinius ir etinius klausimus svarbu atsižvelgti į karinius aspektus; primena savo poziciją dėl draudimo kurti, gaminti ir naudoti autonomines mirtinų ginklų sistemas; apgailestauja, kad nėra aiškių pasaulinių konvencijų dėl tokių ginklų naudojimo;

33. pripažįsta, kad šiuolaikinės sparčios ginklavimosi lenktynės, vykstančios dėl svarbiausių karinių valstybių kuriamų autonominių mirtinų ginklų sistemų, pralenkia pažangą ir veiksmingą, universalų bendrų taisyklių ir teisinių sistemų taikymą ir įgyvendinimą, nes informacija apie šių sistemų kūrimą ir diegimą yra išlaptinta, o valstybės turi neatsiejamą interesą sukurti greičiausių ir veiksmingiausių puolimo pajėgumus, nepaisant dabartinių ir galimai būsimų teisinių sistemų ar principų;

34. mano, kad autonominės mirtinų ginklų sistemos turėtų būti naudojamos tik kaip kraštutinė priemonė ir jos yra teisėtos tik tuo atveju, jei jas griežtai kontroliuoja žmogus ir jei žmogus gali bet kuriuo metu perimti valdymą, nes priimant su mirtimi susijusius sprendimus labai svarbus reikšmingas žmogaus įsikišimas ir priežiūra ir žmonės visada turėtų būti atsakingi sprendžiant gyvybės ir mirties klausimus; mano, kad sistemos, kurių žmogus visiškai nekontroliuoja (angl. *human off the loop*) ir neprižiūri, turi būti uždraustos be jokių išimčių ir bet kokiomis aplinkybėmis;

35. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinį, valstybes nares ir Europos Vadovų Tarybą skubiai parengti ir priimti bendrąją poziciją dėl autonominių ginklų sistemų, kuri užtikrintų reikšmingą žmogaus vykdomą ginklų sistemų ypatingos svarbos funkcijų kontrolę, taip pat ir operacijos vykdymo metu, laikytis vieningos pozicijos atitinkamuose forumuose ir atitinkamai veikti; šiuo atžvilgiu ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybes nares ir Tarybą dalytis geriausia patirtimi ir įsiklausyti į ekspertų, akademinės bendruomenės ir pilietinės visuomenės atstovų nuomonę, kaip nurodyta 2018 m. rugsėjo 12 d. pozicijoje dėl autonominių ginklų sistemų, kurioje teigiama, kad atakos visada turėtų būti vykdomos aktyviai dalyvaujant žmonėms;

36. ragina visas valstybes įvertinti, ar autonominiai kariniai prietaisai prisidėjo prie nacionalinio saugumo ir kaip prie jo prisidėjo, taip pat kokią naudą nacionaliniam saugumui galėtų duoti DI grindžiamos ginklų sistemos, visų pirma, kiek tai susiję su tokių technologijų galimybėmis padėti žmogui priimti sprendimus ir juos tobulinti, laikantis tarptautinės humanitarinės teisės ir jos principų; primena, kad bet kokios autonominės mirtinų ginklų sistemos ar didesniu autonomiškumu pasižymintis ginklas gali netinkamai veikti dėl blogai užrašyto kodo arba dėl priešiškos valstybės ar nevalstybinio subjekto įvykdyto kibernetinio išpuolio;

37. pabrėžia, kad autonominės mirtinų ginklų sistemos turėtų būti naudojamos tik konkrečiais atvejais ir laikantis leidimų išdavimo tvarkos, kuri turi būti iš anksto išsamiai išdėstyta dokumentuose, kuriuos atitinkama valstybė – nepriklausomai nuo to, ar ji yra Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos narė – turi pateikti susipažinti visuomenei arba bent jau savo nacionaliniam parlamentui;

38. mano, kad autonominės mirtinų ginklų sistemos turi atitikti 1980 m. spalio 10 d. Konvencijos dėl tam tikrų įprastinių ginklų nuostatas, įskaitant draudimą sukelti pernelyg didelius sužalojimus;

39. siekiant užkirsti kelią nekontroliuojamam autonominių mirtinų ginklų sistemų platinimui, siūlo, kad jos būtų įtrauktos į ginklų, kuriems taikomos 2013 m. balandžio 2 d. Sutarties dėl prekybos ginklais nuostatos ir kurie išvardyti tos sutarties 2 straipsnyje, sąrašą;

40. ragina uždrausti autonominėse mirtinų ginklų sistemose naudoti robotus humanoidus, siekiant užtikrinti, kad žmogus nebūtų supainiotas su robotu;

41. palankiai vertina Tarybos ir Parlamento susitarimą iš Europos gynybos fondo (EGF) lėšų nefinansuoti veiksmų, kuriais siekiama kurti mirtinus autonominius ginklus „be galimybės žmonėms reikšmingai kontroliuoti atrankos ir jėgos panaudojimo sprendimus, priimamus vykdant atakas“; primena savo poziciją, kad mirtinų autonominių ginklų naudojimas, kūrimas ar gamyba be reikšmingos kontrolės neatitinka finansavimo pagal EGF reikalavimų;

42. ragina Komisiją remti dirbtinio intelekto mokslinius tyrimus, plėtrą, diegimą ir naudojimą siekiant išsaugoti taiką ir užkirsti kelią konfliktams;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

43. pažymi, kad pasaulinėje DI ekosistemoje dominuoja amerikiečių ir kinų skaitmeniniai gigantai, kurie plėtoja vidaus pajėgumus ir perka daug perspektyvių įmonių; todėl tvirtai laikosi nuomonės, kad, siekiant išvengti atsilikimo dirbtinio intelekto technologijų srityje, ES turi siekti geresnės pagrindinių mokslinių tyrimų ir pramonės prietaikų pusiausvyros ir kartu plėtoti lyginamuosius strateginius pranašumus toliau stiprinant savo potencialą ir išteklius;

44. pabrėžia, kad tol, kol robotai patenka į Direktyvoje 2006/42/EB⁽¹²⁾ pateikiamą mašinų apibrėžtį, jie turėtų būti projektuojami ir surenkami laikantis joje nustatytų standartų ir saugos priemonių;

45. primena ES užmojus visame pasaulyje siekti taikos ir ragina išplėsti savo vaidmenį pasaulinėje nusiginklavimo ir ginklų neplatavimo veikloje ir savo veikla ir politika siekti išsaugoti tarptautinę taiką ir saugumą, užtikrinti tarptautinės humanitarinės ir žmogaus teisių teisės laikymąsi ir civilių gyventojų bei civilinės infrastruktūros apsaugą;

46. pabrėžia, kad reikia išnagrinėti galimą dirbtinio intelekto, kaip strateginio ES bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) veiksnio, poveikį, ypač vykdant karines ir civilines misijas bei operacijas ir ES pajėgumų plėtojimą;

47. primena, kad mūsų sąjungininkai nacionaliniu, NATO ar ES lygmeniu patys vykdo DI integravimo į savo karines sistemas procesą; mano, kad sąveikumas su mūsų sąjungininkais turi būti išsaugotas taikant bendrus standartus, kurie yra būtini vykdant koalicijos operacijas; primena, kad bendradarbiavimas DI srityje vis dėlto turėtų būti vykdomas pagal Europos sistemą, kuri yra vienintelė tinkama sistema siekiant iš tiesų sukurti stiprią sinergiją, kaip siūloma ES DI strategijoje;

48. mano, kad ES turi atidžiai stebėti ir apsvarstyti pažangos DI srityje poveikį gynybai ir karui, įskaitant galimus destabilizuojančius pokyčius ir pritaikymą, ir vadovauti etiškiems moksliniams tyrimams ir projektavimui, užtikrinant asmens duomenų vientisumą ir asmens prieigą bei kontrolę, taip pat atsižvelgiant į ekonominius ir humanitarinius klausimus;

49. primena Europos Parlamento 2018 m. rugsėjo 12 d. poziciją dėl autonominių ginklų sistemų, kurioje tvirtinama, kad atakos negali būti vykdomos be reikšmingo žmogaus įsikišimo; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį, valstybes nares ir Europos Vadovų Tarybą priimti bendrąją poziciją dėl autonominių ginklų sistemų, kuri užtikrintų reikšmingą žmogaus vykdomą ginklų sistemų ypatingos svarbos funkcijų kontrolę, taip pat ir operacijos vykdymo metu; dar kartą patvirtina, kad remia Konvencijos dėl tam tikrų įprastinių ginklų aukštųjų susitariančiųjų šalių JT vyriausybės ekspertų grupės veiklą autonominių mirtinų ginklų sistemų srityje – ši grupė išlieka svarbus tarptautinis diskusijų ir derybų dėl autonominių ginklų sistemų forumas; ragina paspartinti visas dabartines daugiašales pastangas, kad normatyvinės ir reguliavimo sistemos neatsiliktų nuo karo technologijų plėtros ir naujų metodų; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį, atsižvelgiant į vykstančias diskusijas dėl tarptautinio autonominių mirtinų ginklų sistemų reguliavimo, toliau sekti įvykius ir padėti nedelsiant aktyvinti pastangas kurti naują visuotinę reguliavimo sistemą ir rengti teisiškai privalomas priemones, dėmesį skiriant autonominių mirtinų ginklų srityje naudojamų besiformuojančių technologijų apibrėžtims, sąvokoms ir charakteristikoms, žmogaus vykdomos kontrolės etiniams ir teisiniams aspektams, ypač susijusiems su tokiomis ypatingos svarbos funkcijomis, kaip taikinio parinkimas ir atakavimas, žmogaus atsakomybės išlaikymas ir atskaitomybė, taip pat reikalingas žmogaus ir mašinos sąveikos laipsnis, įskaitant žmogaus kontrolės ir sprendimų priėmimo sampratą; ragina dėti šias pastangas siekiant užtikrinti tarptautinės humanitarinės ir žmogaus teisių teisės laikymąsi įvairiais DI grindžiamų ginklų gyvavimo ciklo etapais, siekiant susitarti dėl konkrečių rekomendacijų dėl autonominių mirtinų ginklų sistemų srityje naudojamų besiformuojančių technologijų normatyvinės sistemos aspektų aiškinimo, svarstymo ir plėtojimo;

50. mano, kad siekiant užtikrinti pasaulinį saugumą labai svarbu turėti veiksmingai veikiančią mechanizmą, kuriuo būtų užtikrinamas taisyklių dėl autonominės mirtinų ginklų sistemos ir bet kokių būsimų puolamųjų DI grindžiamų technologijų neplatavimo vykdymas;

⁽¹²⁾ 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/42/EB dėl mašinų, iš dalies keičianti Direktyvą 95/16/EB (OL L 157, 2006 6 9, p. 24).

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

Valstybės galios. Civilinių sričių, įskaitant sveikatos priežiūrą ir teisingumą, pavyzdžiai

51. pabrėžia, kad valstybės narės turi imtis efektyvių veiksmų savo priklausomybei nuo užsienio duomenų sumažinti ir, labai neiškraipydamos rinkos, turi užtikrinti, kad galingų privačių grupių rankose esančios pažangiausios DI technologijos netaptų iššūkiu viešajai valdžiai ar juo labiau nebūtų perimtos privačių subjektų, ypač jei šios privačios grupės priklauso trečiosioms, ne Europos Sąjungos, valstybėms;

52. pabrėžia, kad DI sistemų naudojimas valdžios institucijų sprendimų priėmimo procese gali lemti šališkus sprendimus, darančius neigiamą poveikį piliečiams, todėl jiems turėtų būti taikomi griežti kontrolės kriterijai, be kita ko, susiję su jų saugumu, skaidrumu, atskaitomybe, nediskriminavimu, socialine atsakomybe ir atsakomybe už aplinką; primygtinai ragina valstybes nares įvertinti DI grindžiamų sprendimų, susijusių su valstybės galių vykdymu, keliamą riziką ir numatyti apsaugos priemones, pvz., reikšmingą žmogaus priežiūrą, skaidrumo reikalavimus ir galimybę ginčyti tokius sprendimus;

53. ragina valstybes nares prieš automatizuojant veiklą, susijusią su valstybės galių vykdymu, pvz., teisingumo vykdymu, įvertinti su DI grindžiamomis technologijomis susijusią riziką; ragina valstybes nares apsvaistyti poreikį nustatyti apsaugos priemones, pvz., nuostatas dėl kvalifikuoto specialisto priežiūros, ir griežtas profesinės etikos taisykles;

54. pabrėžia, kad svarbu imtis veiksmų Europos lygmeniu siekiant padėti skatinti labai reikalingas investicijas, duomenų infrastruktūrą, mokslinius tyrimus, įskaitant viešosios valdžios institucijų dirbtinio intelekto naudojimo mokslinius tyrimus, ir bendrą etikos sistemą;

55. pabrėžia, kad Europos Sąjunga turi stengtis užsitikrinti strateginį atsparumą, kad ji daugiau niekada nebūtų nepasirengusi krizės atveju, ir pabrėžia, kad tai ypač svarbu visų pirma kalbant apie dirbtinį intelektą ir jo naudojimą kariniais tikslais; pabrėžia, kad reikėtų peržiūrėti kariniais tikslais naudojamų DI sistemų tiekimo grandines, dėl kurių gali atsirasti technologinė priklausomybė, ir laipsniškai mažinti tokią priklausomybę; ragina daugiau investuoti į Europos gynybos srityje naudojamą DI ir į ypatingos svarbos infrastruktūros objektus, skirtus jam palaikyti;

56. ragina Komisiją įvertinti veido atpažinimo sistemų naudojimo moratoriumo pasekmes ir, priklausomai nuo šio įvertinimo rezultatų, apsvaistyti galimybę paskelbti viešųjų institucijų pasitelkiamo tokių sistemų naudojimo viešosiose erdvėse ir švietimui bei sveikatos priežiūrai skirtose patalpose moratoriumą, taip pat teisėsaugos institucijų pasitelkiamų veido atpažinimo sistemų naudojimo pusiau viešose erdvėse, pavyzdžiui, oro uostuose, moratoriumą iki tol, kol bus galima laikyti, kad techniniai standartai visiškai atitinka pagrindines teises, gauti rezultatai yra nešališki ir nediskriminaciniai ir yra taikomos griežtos apsaugos nuo netinkamo naudojimo priemonės, užtikrinančios, kad tokios technologijos būtų naudojamos laikantis būtinumo ir proporcingumo principų;

57. akcentuoja kibernetinio saugumo svarbą dirbtiniam intelektui, tiek puolimo, tiek gynybos atvejais; todėl pabrėžia, kad svarbu bendradarbiauti tarptautiniu mastu ir skelbti informaciją apie IT saugumo spragas ir jų šalinimą ir tokia informacija dalytis; ragina vykdyti tarptautinį bendradarbiavimą kibernetinio saugumo srityje, kad DI būtų naudojamas ir diegiamas veiksmingai, taip pat nustatyti apsaugos nuo netinkamo DI ir kibernetinių išpuolių naudojimo priemonės; be to, atkreipia dėmesį į dvejetainę IT sistemų (t. y. civilinėms ir karinėms reikmėms) ir DI naudojimo pobūdį ir ragina šių technologijų naudojimą veiksmingai reglamentuoti;

58. mano, kad valstybės narės turėtų skatinti DI technologijas, kurios tarnautų žmogui, ir kad asmenys, dėl kurių valdžios institucija priėmė sprendimą, pagrįstą DI sistemos informacija, turėtų būti apie tai informuoti, nedelsiant gauti ankstesnėje dalyje nurodytą informaciją, jiems turėtų būti suteikta galimybė ginčyti tą sprendimą ir rinktis galimybę šį ginčą spręsti nenaudojant DI sistemos; ragina valstybes nares apsvaistyti, ar būtina nustatyti Direktyvoje (ES) 2018/958⁽¹³⁾ numatytas apsaugos priemones, pvz., nuostatas dėl kvalifikuotų specialistų priežiūros ir profesinės etikos taisykles;

59. pabrėžia, kad prognozių teikimas remiantis duomenų dalijimusi, prieiga prie duomenų ar jų naudojimu turi būti reglamentuojamas taikant kokybės, sąžiningumo, skaidrumo, saugumo, privatumo ir kontrolės reikalavimus; pabrėžia, kad plėtojant, diegiant ir naudojant DI, robotiką ir susijusias technologijas reikia laikytis ES duomenų apsaugos ir privatumo teisinės sistemos, taip siekiant padidinti piliečių saugumą ir pasitikėjimą šiomis technologijomis;

⁽¹³⁾ 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/958 dėl proporcingumo patikros prieš priimant naujas profesijų reglamentavimo nuostatas (OL L 173, 2018 7 9, p. 25).

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

60. mato, kad DI taikomosios programos sparčiai plėtojamos unikalių savybių, pavyzdžiui, veido bruožų, judesių ir elgesio atpažinimo srityje; išpėja dėl problemų, susijusių su privatumo, nediskriminavimo ir asmens duomenų apsaugos pažeidimais, padaromais naudojant automatinio atpažinimo taikomąsias programas;
61. pabrėžia, kad pagal BDAR draudžiama dėl fizinio asmens priimti sprendimus, kurie grindžiami tik automatizuotu duomenų tvarkymu, įskaitant profiliavimą, ir kurie turi neigiamą teisinį poveikį duomenų subjektui arba šiam asmeniui daro didelį poveikį, išskyrus atvejus, kai tai leidžiama pagal Sąjungos arba valstybės narės teisę, kurioje nustatytos tinkamos duomenų subjekto teisių, laisvių ir teisėtų interesų apsaugos priemonės;
62. ragina taikyti paaiškinamus algoritmus, užtikrinti skaidrumą ir reguliavimo priežiūrą tais atvejais, kai valdžios institucijos naudoja DI, ir, prieš valdžios institucijoms pradėdant diegti DI technologijas naudojančias priemones, atlikti poveikio vertinimus; ragina Komisiją ir Europos duomenų apsaugos valdybą paskelbti gaires ir rekomendacijas ir parengti geriausios praktikos pavyzdžius, siekiant tiksliau apibrėžti profiliavimu ir DI naudojimu grindžiamų sprendimų, kuriuos priima valdžios institucijos, kriterijus ir sąlygas;
63. pažymi, kad dirbtinis intelektas atliks vis svarbesnį vaidmenį sveikatos priežiūros srityje – tai ir algoritmai, padedantys nustatyti diagnozę, robotų atliekamos operacijos, išmanieji protezai, individualizuotas gydymas, grindžiamas kiekvieno paciento kūno modeliavimu trimis dimensijomis, socialiniai robotai, padedantys vyresnio amžiaus žmonėms, skaitmeninė terapija, kuria siekiama padidinti tam tikrų psichikos sutrikimų turinčių asmenų nepriklausomumą, prognozuojamoji medicina ir reagavimo į epidemijas programos;
64. tačiau primygtinai reikalauja, kad visais DI naudojimo visuomenės sveikatos srityje atvejais būtų užtikrinama pacientų asmens duomenų apsauga ir užkertamas kelias tų duomenų nekontroliuojamam platinimui;
65. ragina visais DI naudojimo visuomenės sveikatos srityje atvejais pacientams užtikrinti vienodas galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, apsaugoti paciento ir gydytojo santykius ir visada laikytis Hipokrato priesaikos, kad gydytojas visada turėtų galimybę nepaisyti dirbtinio intelekto pasiūlyto sprendimo ir taip išlaikyti atsakomybę už bet kurį sprendimą;
66. pažymi, kad DI naudojimas kovojant su nusikalstamumu ir kibernetiniais nusikaltimais galėtų atverti daug galimybių; tuo pačiu pažymi, kad turėtų būti toliau taikomas principas „kas neteisėta ne internete, yra neteisėta ir internete“;
67. pažymi, kad dirbtinis intelektas vis dažniau naudojamas teisingumo srityje, siekiant greičiau ir racionaliau priimti sprendimus ir geriau laikytis galiojančių teisės aktų; palankiai vertina tai, kad naudojant DI turėtų pagreitėti teismo procesai;
68. mano, kad būtina išsiaiškinti, ar tikslinga teisėsaugos sprendimus iš dalies perduoti dirbtiniam intelektui, išlaikant žmogaus vykdomą galutinio sprendimo kontrolę;
69. pabrėžia, kad DI naudojimas teisingumo sistemoje galėtų pagerinti duomenų analizės ir rinkimo procesą ir nukentėjusiųjų apsaugą ir kad tokios galimybės galėtų būti nagrinėjamos vykdant mokslinius tyrimus ir plėtrą, kartu atliekant poveikio vertinimus, visų pirma susijusių su tinkamo proceso apsaugos priemonėmis ir kovos su šališkumu bei diskriminacija priemonėmis, taikant atsargumo principą; primena, kad DI nėra žmogaus dalyvavimo pakaitalas skiriant bausmę ar priimant sprendimus;
70. primena, kad naudojant DI baudžiamosios justicijos srityje svarbu laikytis valdymo, skaidrumo, nešališkumo, atskaitomybės, teisingumo ir intelektinio sąžiningumo principų;
71. ragina valstybes nares įvertinti su DI grindžiamomis technologijomis susijusią riziką prieš automatizuojant veiklą, susijusią su valstybės galių naudojimu, ypač teisingumo srityje; ragina valstybes nares apsvarstyti būtinybę numatyti apsaugos priemones, pvz., nuostatas dėl kvalifikuotų specialistų vykdomos priežiūros ir profesinės etikos taisykles;
72. pažymi, kad tam tikros DI technologijos suteikia galimybę precedentu neturinčiu mastu automatizuoti informacijos apdorojimą ir veiksmus, pvz., masinį sekimą civilinėje ir karinėje srityje, o tai kelia grėsmę pagrindinėms teisėms ir sudaro sąlygas neteisėtam kišimuisi į šalių suverenitetą; ragina vykdyti masinio sekimo veiklos tikrinimą taikant tarptautinę teisę, be kita ko, jurisdikcijos ir vykdymo užtikrinimo klausimais; reiškia rimtą susirūpinimą dėl kai kurių kuriamų asmens privatumą itin pažeidžiančių socialinio reitingavimo taikomųjų programų, nes jos kelia didelę grėsmę pagrindinių teisių laikymosi požiūriu; ragina vienareikšmiškai uždrausti masinį socialinį reitingavimą, kurį valdžios institucijos taiko kaip būdą apriboti piliečių teises; atsižvelgdamas į tam tikrų privačių subjektų sprendimų priėmimo hegemoniją ir kontrolę

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

plėtojant tokias technologijas, ragina didinti privačių subjektų atskaitomybę pagal tarptautinę teisę; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją, Tarybą ir valstybes nares derybose dėl tarptautinių susitarimų, susijusių su tarpvalstybinėmis šeimos bylomis, pvz., tarptautiniu vaikų grobimu, juos sudarant ir ratifikuojant būti labai atsargioms ir užtikrinti, kad šiame kontekste DI sistemos visada būtų naudojamos taikant veiksmingą žmogaus atliekamą patikrinimą ir laikantis tinkamo proceso ES ir šiuos susitarimus pasirašiusiose šalyse;

73. prašo informuoti visuomenę apie DI naudojimą teisingumo srityje ir užtikrinti, kad toks naudojimas nenulemtų diskriminacijos dėl programavimo šališkumo; pabrėžia, kad turi būti gerbiama kiekvieno asmens teisė kreiptis į valstybės pareigūną, taip pat kiekvieno valstybės pareigūno teisė asmeniškai priimti sprendimą ir neatsižvelgti į informaciją, gautą naudojant DI, kai jis mano, kad tai būtina atsižvelgiant į išsamią su atitinkamu klausimu susijusią informaciją; atkreipia dėmesį į atsakovo teisę skusti sprendimą pagal nacionalinę teisę, jokių atveju nepanaikinant galutinės atsakomybės, tenkančios teisminėms institucijoms;

74. todėl ragina visus šiuos naudojimo būdus viešojoje ir administracinėje srityse laikyti informacija viešojoje erdvėje ir vengti diskriminacijos dėl programavimo šališkumo;

75. pabrėžia, kad svarbu sudaryti sąlygas tinkamam DI diegimui ir naudojimui; ragina valstybes nares suteikti savo civiliniam ir kariniam personalui tinkamus mokymus siekiant, kad šis personalas galėtų tiksliai nustatyti diskriminacijos ir šališkumo atvejus duomenų rinkiniuose ir tokių atvejų išvengti;

76. yra labai susirūpinęs dėl sintetinės vaizdo sankaitos technologijų, kurios leidžia sukurti vis realistiškesnes nuotraukų, garso ir vaizdo įrašų klastotes, kurios gali būti naudojamos šantažui, melagingų naujienų pranešimams kurti arba visuomenės pasitikėjimui mažinti ir daryti įtaką visuomenės diskursui; mano, kad dėl tokių praktikų gali būti destabilizuojamos šalys, skleidžiama dezinformacija ir daroma įtaka rinkimams, todėl ragina įpareigoti kūrėjus nurodyti, kad bet kokia sintetinė vaizdo sankaitos medžiaga ar bet kokie kiti realistiškai atrodantys sintetiniai vaizdo įrašai nėra originalūs vaizdo įrašai, ir nustatyti griežtus ribojimus, kai jie naudojami rinkimų tikslais, ir griežtas vykdymo užtikrinimo priemonės; ragina atlikti tinkamus šios srities mokslinius tyrimus siekiant užtikrinti, kad kovos su piktavališku DI naudojimu technologijos neatsilikytų nuo tokio naudojimo spartos;

Transportas

77. atkreipia dėmesį į didelį ekonominį DI taikomųjų programų potencialą, be kita ko, siekiant optimizuoti ilgalaikį transporto infrastruktūros ir pastatų eksploatavimą, priežiūrą, gedimų prognozavimą ir statybų planavimą, taip pat su sauga, energijos vartojimo efektyvumu ir sąnaudomis susijusį potencialą, todėl ragina Komisiją toliau skatinti DI mokslinius tyrimus ir keitimąsi gerąja patirtimi transporto srityje;

78. pabrėžia, kad reikia skatinti dirbtinį intelektą siekiant skatinti visų transporto rūšių daugiarūšiškumą, sąveikumą ir energijos vartojimo efektyvumą, kad būtų užtikrintas veiksmingesnis prekių ir keleivių srautų organizavimas ir valdymas, pagerintas infrastruktūros ir išteklių naudojimas visame transeuropiniame transporto tinkle (TEN-T) ir pašalintos tikros bendros Europos transporto erdvės kūrimo kliūtys;

79. primena Europos geležinkelių eismo valdymo sistemos (ERTMS) – vientisos automatinės traukinių apsaugos sistemos – naudą ir remia traukinių eksploatavimo automatizavimo plėtrą ir tarptautinį standartizavimą;

80. palankiai vertina darbą, susijusį su Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programa (SESAR) bepiločių orlaivių sistemų ir oro eismo valdymo sistemų, tiek civilinių, tiek karinių, srityje;

81. primena, kad autonominės transporto priemonės gali labai pagerinti judumą, padidinti saugą ir suteikti naudos aplinkai, ir ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti reguliavimo institucijų ir visų suinteresuotųjų subjektų, susijusių su automatizuotų transporto priemonių diegimu kelių eisme ES, bendradarbiavimą;

82. pabrėžia, kad per pastaruosius metus pasaulinė laivybos pramonė labai pasikeitė dėl DI integravimo; primena šiuo metu Tarptautinėje jūrų organizacijoje vykstančias išsamias diskusijas dėl veiksmingo naujų ir besiformuojančių technologijų, pvz., autonominių laivų, integravimo į reguliavimo sistemą;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

83. pabrėžia, kad pažangiosios transporto sistemos gali sumažinti eismo spūstis, padidinti saugą ir prieinamumą ir padėti gerinti transporto srautų valdymą, efektyvumą bei judumo sprendimus; atkreipia dėmesį į tai, kad tradiciniams transporto tinklams vis dažniau kyla kibernetinių grėsmių; primena pakankamų išteklių ir tolesnių mokslinių tyrimų, susijusių su grėsmėmis saugumui, svarbą užtikrinant automatizuotų sistemų ir jų duomenų saugą; palankiai vertina Komisijos ketinimą kibernetinio saugumo klausimą nuolat įtraukti į su transportu susijusių tarptautinių organizacijų diskusijų darbotvarkę;

84. palankiai vertina pastangas įdiegti DI sistemas viešajame sektoriuje ir remis tolesnes diskusijas dėl DI diegimo transporto srityje; ragina Komisiją atlikti DI ir panašių technologijų naudojimo transporto sektoriuje vertinimą ir sudaryti nebaigtinį didelės rizikos segmentų, susijusių su DI sistemomis, kurie pakeistų pagal valdžios institucijų prerogatyvas šioje srityje priimamus sprendimus, sąrašą;

85. pabrėžia, kad Europos gynybos fondas ir nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas turėtų skatinti valstybių narių ir Europos gynybos pramonės atstovų bendradarbiavimą siekiant plėtoti naujus Europos gynybos pajėgumus DI srityje ir užtikrinti tiekimo saugumą atsižvelgiant į etinius aspektus; pabrėžia, kad būtina vengti susiskaidymo ir stiprinti ryšius tarp įvairių subjektų ir taikymo sričių skatinant suderinamumą ir sąveikumą visais lygmenimis ir sutelkiant dėmesį į bendrą darbą prie struktūros ir platformų sprendimų; be to, primena, kad pagal kitą Europos infrastruktūros tinklų priemonę, kuria taip pat skatinama pažangi infrastruktūra, bus numatytas civilinės arba karinės dvejopo naudojimo transporto infrastruktūros transeuropiniame transporto tinkle (TEN-T) pritaikymo ir plėtros fondas, siekiant didinti civilinių ir gynybos reikmių sinergiją ir pagerinti karinį mobilumą Sąjungoje; todėl pabrėžia, kad reikia daugiau Europos investicijų, mokslinių tyrimų ir vadovavimo technologijų srityje, kuri turi didelį poveikį ekonomikos augimui ir didelį dvejopo naudojimo potencialą;

86. pabrėžia, kad rinka veikia daugelį investicijų į naujas technologijas transporto ir judumo srityje, tačiau dvejopos paskirties standartinės komercinės technologijos ir produktai dažnai novatoriškai naudojami kariniams tikslams, todėl pažymi, kad rengiant DI naudojimo įvairiose prekybos ir karinio sektorių srityse standartus reikia atsižvelgti į DI grindžiamų sprendimų dvejopo naudojimo galimybes; ragina kuriant gynybos technologijas, produktus ir veikimo principus vadovautis aukštais etikos standartais ir normomis;

87. pažymi, kad veiksmingas prekių, šaudmenų, ginkluotės ir kariuomenės vežimas yra esminis sėkmingų karinių operacijų elementas; pabrėžia, kad numatoma, jog DI atliks esminį vaidmenį ir suteiks daug galimybių karinės logistikos ir transporto srityje; atkreipia dėmesį į tai, kad visame pasaulyje šalys, įskaitant ES valstybes nares, montuoja DI ginklus ir kitas sistemas į sausumoje, kariniuose laivynuose ir ore naudojamas platformas; primena, kad DI naudojimas transporto sektoriuje galėtų atverti naujų galimybių ir leisti taikyti naują taktiką, pavyzdžiui, vykdant nepriklausomas ir koordinuotas operacijas derinti įvairias sistemas, kaip antai dronus, bepiločius laivus ar tankus;

Tarptautinė privatinė teisė

88. pažymi, kad žmogaus veiklai internete arba realiame pasaulyje tampant vis labiau tarptautine kyla vis daugiau ginčų, kuriems taikoma tarptautinė privatinė teisė, todėl DI gali padėti juos išspręsti sukuriant modelius, pagal kuriuos ne tik būtų galima nustatyti kompetentingą jurisdikciją ir taikytiną teisę kiekvienos bylos atveju, bet ir nustatyti opiausias teisės aktų kolizijas ir siūlyti jų sprendimo būdus;

89. vis dėlto mano, kad visuomenė turi būti tinkamai informuojama apie DI naudojimą tarptautinėje privatinėje teisėje ir kad toks naudojimas neturi nulemti diskriminacijos dėl programavimo, nes priešingu atveju vienos šalies teisė būtų sistemingai viršesnė už kitų šalių teisę, ir turi būti gerbiamos teisės aktuose iš anksto nustatytos teismo teisės, leidžiama skųsti pagal taikytiną teisę ir bet kuriam teisėjui leidžiama nepaisyti DI pasiūlyto sprendimo;

90. pažymi, kad autonominių transporto priemonių judėjimas Europos Sąjungoje, dėl kurio gali kilti ypač daug ginčų pagal tarptautinę privatinę teisę, turi būti reglamentuojamas specialiomis Europos taisyklėmis, kuriomis nustatoma tarpvalstybinei žalai taikytina teisinė tvarka;

91. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl didėjančios mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros privačiame sektoriuje svarbos ir didžiulių trečiųjų šalių investicijų ES susiduria su didele konkurencija, todėl remia ES pastangas toliau plėtoti savo konkurencinį pranašumą ir mano, jog ES turėtų stengtis atlikti DI normintojos vaidmenį itin glaudžiai susisaisčiusiame pasaulyje, t. y. laikytis veiksmingos strategijos savo išorės partnerių atžvilgiu ir dėti daugiau pastangų, kad būtų nustatytos

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

visuotinės tarptautinio lygmens etikos normos DI srityje, kurios atitiktų saugos taisykles ir vartotojų apsaugos reikalavimus bei Europos vertybes ir pagrindines teises; mano, kad tai nepaprastai svarbu ir Europos įmonių konkurencingumui bei tvarumui; ragina Komisiją ir valstybes nars stiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis, pvz., JT, EPBO, G 7 ir G 20, ir įsitraukti į platesnį dialogą, siekiant atremti iššūkius, kurie kyla vystantis šiai sparčiai kintančiai technologijai; mano, kad visų pirma turėtų būti siekiama nustatyti bendrus standartus ir pagerinti DI grindžiamų sistemų sąveikumą; ragina Komisiją skatinti valstybių narių, tyrėjų, akademinės bendruomenės atstovų, pilietinės visuomenės veikėjų ir privačiojo sektoriaus, visų pirma pirmaujančių įmonių, ir karinių subjektų dialogą, glaudesnę bendradarbiavimą ir sąveiką, siekiant užtikrinti, kad politikos formavimo procesai, susiję su gynybos srities DI reglamentavimu, būtų įtraukūs;

Pagrindiniai principai

92. mano, kad DI technologijomis ir tinklų sistemomis turėtų būti siekiama užtikrinti teisinį tikrumą piliečiams, todėl pabrėžia, kad turėtų būti toliau taikomos teisės kolizijos ir jurisdikcijos kolizijos normos, kartu atsižvelgiant į piliečių interesus, ir poreikį sumažinti palankesnio teisinio reglamentavimo ieškojimo riziką; primena, kad DI teisiniame procese negali pakeisti žmogaus priimant teismo sprendimus ar bet kokius kitus galutinius sprendimus, nes tokius sprendimus visada turi priimti žmogus ir jiems turi būti taikomas griežtas žmogaus vykdomas patikrinimas ir tinkamas procesas; primygtinai teigia, kad tais atvejais, kai teisminės institucijos naudoja DI grindžiamų technologijų pateiktus įrodymus, joms turėtų būti taikomas įpareigojimas pagrįsti savo sprendimus;

93. primena, kad dirbtinis intelektas yra mokslo pažangos apraiška, tačiau dėl jo neturi sumažėti teisės aktų galia, priešingai, jis visada turi būti reglamentuojamas Europos Sąjungos institucijų ir valstybių narių teisės aktais, ir kad DI, robotika ir susijusios technologijos niekada neturi pažeisti pagrindinių teisių, demokratijos, teisinės valstybės principų;

94. pabrėžia, kad gynybos tikslais naudojamas DI turėtų būti atsakingas, nešališkas, atsekamas, patikimas ir valdomas;

95. mano, kad dirbtinis intelektas, robotika ir susijusios technologijos, įskaitant programinę įrangą, algoritmus ir duomenis, kurie naudojami ar kuriami taikant tokias technologijas, neatsižvelgiant į jų naudojimo sritį, būtų kuriami užtikrinant saugą ir techninį atidumą;

o

o o

96. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0010

Transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) gairių peržiūra**2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) gairių peržiūros (2019/2192(INI))**

(2021/C 456/05)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1315/2013 dėl Sąjungos transeuropinio transporto tinklo plėtros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 661/2010/ES ⁽¹⁾ (TEN-T reglamentas),
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. balandžio 17 d. teisėkūros rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/2144 dėl variklinių transporto priemonių, jų priekabų ir joms skirtų sistemų, sudėtinių dalių bei atskirų techninių mazgų tipo patvirtinimo reikalavimų, susijusių su jų bendrąja sauga ir transporto priemonėse esančių asmenų bei pažeidžiamų eismo dalyvių apsauga ⁽³⁾ (Bendrosios saugos reglamentas),
- atsižvelgdamas į 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1936, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/96/EB dėl kelių infrastruktūros saugumo valdymo ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos kelių transporto ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. spalio 25 d. rezoliuciją dėl transporto infrastruktūros jungčių ir prieinamumo Vidurio ir Rytų Europoje gerinimo ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. gruodžio 11 d. rezoliuciją dėl karinio mobilumo ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl Europos žaliojo kurso ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 16 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 10/2020 „ES transporto infrastruktūra: reikia sparčiau įgyvendinti didžiulio masto projektus, kad tinklo poveikis būtų pasiektas laiku“ ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 6 d. Europos Audito Rūmų apžvalgą Nr. 09/2018 „Siekiant sėkmingo transporto sektoriaus Europos Sąjungoje. Uždaviniai, kuriuos reikia išspręsti“ ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 3 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 13/2017 „Bendra Europos geležinkelių eismo valdymo sistema – ar politinis sprendimas bus įgyvendintas?“ ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Transporto ir turizmo komiteto pranešimą (A9-0251/2020),

⁽¹⁾ OL L 348, 2013 12 20, p. 1.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0420.

⁽³⁾ OL L 325, 2019 12 16, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 305, 2019 11 26, p. 1.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0169.

⁽⁶⁾ OL C 215, 2018 6 19, p. 152.

⁽⁷⁾ OL C 388, 2020 11 13, p. 22.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0005.

⁽⁹⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR20_10/SR_Transport_Flagship_Infrastructures_LT.pdf

⁽¹⁰⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/LR_TRANSPORT/LR_TRANSPORT_LT.pdf

⁽¹¹⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR17_13/SR_ERTMS_RAIL_LT.pdf

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- A. kadangi moderni, tvari ir prieinama daugiarūšio transporto infrastruktūra ir į ateitį orientuota logistika yra labai svarbu geram vidaus rinkos veikimui ir ES jungtims bei konkurencingumui ir sudaro sąlygas tvariam, prieinamam, pažangiam, efektyviam, sąveikiam ir saugiam judumui;
- B. kadangi transeuropiniu transporto tinklu (TEN-T) turėtų būti užtikrinama ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda ir prieinamumas visoje ES ir jos regionuose, įskaitant kaimo, nutolusius, kalnuotus, retai apgyvendintus, periferinius, salų ir atokiausius regionus, ir taip skatinamas ekonomikos augimas, darbo vietų kūrimas ir nelygybės mažinimas, skaitmeninimas ir inovacijos, kovojama su klimato kaita ir didinamas prisitaikymas bei atsparumas;
- C. kadangi TEN-T labai padeda siekti ES politinių tikslų įgyvendinant stojimo ir kaimynystės politiką, ypač vykdant tarpvalstybinius projektus, ir kadangi dėl šios priežasties ES labai svarbu išlaikyti ir stiprinti glaudžius transporto ryšius su trečiosiomis šalimis TEN-T tinkle ir toliau integruoti Vakarų Balkanų ir Rytų partnerystės šalis;
- D. kadangi, atsižvelgiant į Europos žaliojo kurso tikslus, TEN-T užbaigimas yra labai svarbus siekiant pažangos kuriant tvaresnes transporto rūšis, pvz., geležinkelius ir vidaus vandenų kelius, naudojant alternatyviuosius degalus ir mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį;
- E. kadangi, siekiant toliau stiprinti ekonominę, teritorinę ir socialinę sanglaudą, būtina visoje Europoje darniai plėtoti transporto koridorius, užtikrinant Šiaurės–Pietų ir Rytų–Vakarų sujungiamumą Europos mastu;
- F. kadangi vykstančiose derybose dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) finansavimo per ateinančius metus turėtų būti tinkamai atsižvelgta į valstybių narių išpareigojimą iki 2030 m. baigti kurti TEN-T pagrindinį tinklą, o iki 2050 m. – visuotinį tinklą;
- G. kadangi kyla pavojus, kad dabartiniu tempu TEN-T tinklas nebus užbaigtas laiku, visų pirma dėl didelių vėlavimų, susijusių su tarpvalstybiniais projektais ir trūkstamomis jungtimis bei paskutinio kilometro jungtimis, nes projektų vykdytojai susiduria su finansiniais, veiklos ir administraciniais sunkumais; kadangi Europos Audito Rūmų ataskaitoje nurodoma, kad Komisijos priežiūros sistemos ir nacionalinio lygmens politinių sprendimų priėmimo procesų trūkumai ir menkas kai kurių valstybių narių iniciatyvumas ir susidomėjimas TEN-T yra pagrindiniai vėlavimo veiksniai;
- H. kadangi kyla pavojus, kad TEN-T užbaigti pagal EITP programą skirti ištekliai bus gerokai sumažinti, ypač po to, kai Europos Vadovų Taryba 2020 m. liepos mėn. priėmė išvadas, pagal kurias bendrajam transporto finansiniam paketui numatyta suma yra akivaizdžiai nepakankama;
- I. kadangi TEN-T tinklo įgyvendinimas turėtų būti grindžiamas vienodo požiūrio į pagrindinio tinklo koridorius principu – niekam neteikiant pirmenybės kitų sąskaita;
- J. kadangi TEN-T politika turėtų būti skatinama visoje ES diegti sprendimus, skirtus novatoriškam ir prieinamam transportui, perėjimui prie kitų transporto rūšių, mažataršiam ir netaršiam judumui, intelektinėms transporto sistemoms (pvz., ITS, Upių informacijos paslaugų sistemą (RIS)), įkrovimo ir degalų papildymo infrastruktūrai ir alternatyviems degalams; kadangi TEN-T inovacijoms ir skaitmeninimui reikalingos papildomos investicijos;
- K. kadangi tebesitęsianti COVID-19 krizė parodė, kad transporto ir logistikos sektorius ir jo darbuotojai yra gyvybiškai svarbūs ekonomikai, kuri yra priklausoma nuo vientisų keleivinio ir krovinio transporto tinklų ir jo atšakų, ir tai labai svarbu norint užtikrinti tiekimo grandinių veikimą; kadangi veiksmingos ir atsparios transporto infrastruktūros plėtojimas turėtų būti visų Europos ir nacionalinių ekonomikos atkūrimo planų ir pastangų pagrindas, ypatingą dėmesį skiriant daugiarūšio transporto jungtims tarp uostų, oro uostų, geležinkelių ir kelių;
- L. kadangi 2021 m. paskelbti Europos geležinkelių metai – tai galimybė pradėti permainas, dėl kurių geležinkelis taptų keleivinio ir krovinio transporto pagrindu visoje Sąjungoje, ir atkreipti dėmesį į lemiamą TEN-T tinklų vaidmenį skatinant socialinę ir ekonominę sanglaudą bei vystymąsi, kartu stiprinant vidaus rinką ir skatinant naudoti konkurencingesnes ir veiksmingesnes tvarias transporto rūšis, siekiant paspartinti perėjimą prie geležinkelių transporto ir iki 2030 m. užbaigti kurti bendrą Europos geležinkelių erdvę;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

Ateities poreikiams pritaikytas TEN-T

1. pabrėžia daugiarūšio transporto pagrindinio tinklo koridorių, apimančių pagrindinius keleivių ir krovinių srautus tarp valstybių narių ir jų viduje, pridėtinę vertę; mano, kad šių projektų Europos pridėtinė vertė yra pagrindinis veiksnys, užtikrinantis visuomenės paramą; laikosi nuomonės, kad juos būtina laiku užbaigti iki 2030 m., pirmenybę teikiant pralaidumo kliūčių pašalinimui ir trūkstamų jungčių sukūrimui, taip pat tarpvalstybinių atkarpų užbaigimui, kartu modernizuojant ir atnaujinant esamas koridorių tinklo atkarpas;

2. primena, kad TEN-T politika turėtų būti skatinamas sąveikių tinklų kūrimas; pažymi, kad regionai prie vidaus sausumos sienų visoje ES užima 40 proc. ES teritorijos, o juose gyvena trečdalis jos gyventojų; pakartoja, kad persvarstant TEN-T reglamentą ir jo įgyvendinimą ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas palankesnių sąlygų tarpvalstybinėms jungtims sudarymui, sąveikumo gerinimui ir veiksams, kuriais prisidedama prie daugiarūšio transporto infrastruktūros integravimo visoje Sąjungoje;

3. ragina valstybes nares, kurios dar nepakankamai suderino savo nacionalinius transporto planus ir programas su TEN-T tikslais, nedelsiant pašalinti šį trūkumą, kad būtų galima taikyti atitinkamuose ES teisės aktuose nustatytus terminus, tikslus ir tvarkaraščius ir jų laikytis; be to, primena, jog atsižvelgiant į tai, kad TEN-T veikia kaip tinklas, mažo segmento nesuderinamumas arba neveikimas gali pakenkti visos sistemos veiksmingumui ir konkurencingumui; todėl ragina skubiai identifikuoti ir užbaigti kurti tokius centrus ir strateginius segmentus;

4. mano, kad TEN-T reglamento peržiūra yra svarbi galimybė pasiekti, kad tinklas ateityje būtų veiksmingas, siekiant užtikrinti gerą ES vidaus rinkos veikimą ir tolesnį Europos bendros transporto erdvės įgyvendinimą bei ES konkurencingumą pasaulyje ateinančiais dešimtmečiais, taip pat remti jos perėjimą prie pažangaus, tvaraus, veiksmingo ir saugaus judumo; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad svarbu atnaujinti tinklą siekiant atsižvelgti į naujas rinkos realijas, klimato, aplinkos ir visuomenės pokyčius ir skaitmeninius poreikius, didinti esamo tinklo veiksmingumą ir paspartinti transportui skirtų alternatyviųjų degalų naudojimą;

5. mano, kad svarbu toliau plėtoti TEN-T sutelkiant dėmesį į pagrindinio ir visuotinio tinklų sujungimą, be kita ko, kaimo, periferiniuose, retai apgyvendintuose ir salų bei atokiausiuose regionuose ir atkarpose, kurios pasižymi ypatingu socialinės ir ekonominės naudos potencialu; pabrėžia, kad žemėlapiai neturėtų būti iš esmės keičiami, kol nebus baigtas kurti pagrindinis tinklas; tačiau pabrėžia, kad TEN-T reikia šiek tiek patikslinti siekiant atsižvelgti į transporto tinklų plėtrą ir pagerinti įvairių koridorių ir periferinių regionų sujungiamumą, be kita ko, stiprinant tarpvalstybines geležinkelių jungtis už pagrindinių ašių ribų, ypač trūkstamas mažesnio masto jungtis, turinčias didelę Europos pridėtinę vertę pasienio regionuose, ir stiprinant TEN-T ir regioninės politikos papildomumą bei tenkinant kintančius aplinkos, ekonominius ir socialinius poreikius; ragina Komisiją perimti visus patikslinimus, nustatytus persvarstant EITP⁽¹²⁾, taip pat reikalavimus, kylančius iš Komisijos pasiūlymo dėl reglamento dėl supaprastinimo priemonių TEN-T įgyvendinimui paspartinti (COM(2018)0277);

6. primygtinai ragina Komisiją įgyvendinant TEN-T pirmenybę teikti visapusiškam alternatyviųjų degalų, ypač atsinaujinančiųjų degalų, diegimui visų rūšių transporto priemonėse, siekiant mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, įskaitant atitinkamų technologijų, įkrovimo ir degalų papildymo infrastruktūros (t. y. e. įkrovimo įrenginių, SGD ir vandenilio papildymo įrenginių), saugos, saugumo ir sąveikumo standartų plėtojimą ir alternatyviųjų degalų reguliavimo sistemos kūrimą, kad iki 2050 m. būtų užtikrintas neutralus poveikis klimatui, kartu laikantis technologinio neutralumo principo ir užtikrinant technologinę įvairovę; ragina parengti ES kelių infrastruktūros veikslių planą, suderintą su automobilių pramonės veikslių planu, siekiant užtikrinti, kad investicijos į infrastruktūrą būtų derinamos su transporto priemonių gamyba trumpuoju ir vidutine trukme laikotarpiu;

7. pabrėžia, kad reikia toliau skatinti transporto jungtis miestų transporto mazguose, geležinkelio stotyse ir mazguose, vidaus vandenų ir jūrų uostuose, oro uostuose, logistikos centruose ir daugiarūšio transporto platformose ir tarp jų, be kita ko, užbaigiant ir atnaujinant jungtis su jais pagrindiniame ir visuotiniame tinkluose, siekiant užtikrinti vientisą, veiksmingą, prieinamą, integruotą, pažangią, saugią, tarpusavyje susietą, gerai aprūpintą ir tvarią keleivinio transporto ir krovinių logistikos judumo sistemą, taip pat plėtojant tęstinės kelionės bilietų pardavimą, taip skatinant veiksmingą perėjimą prie

(12) Visų pirma patikslinimus, išdėstytus (Europos Parlamento teisėkūros rezoliucijos dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP)) priedo III dalyje.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

kitų transporto rūšių, visų pirma stiprinant viešojo transporto sistemas ir didinant miestų transporto mazgų ir kaimo vietovių sujungiamumą;

8. todėl pabrėžia, kad būsima TEN-T gairių peržiūra turėtų būti vykdoma lygiagrečiai su paskelbtomis direktyvos dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo ⁽¹³⁾, TEN-E reglamento ⁽¹⁴⁾ ir reglamento dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo peržiūromis ⁽¹⁵⁾;

9. pabrėžia, kad moksliniai tyrimai, inovacijos ir skaitmeninimas atlieka svarbų vaidmenį toliau mažinant transporto priklausomybę nuo iškastinio kuro, kartu sprendžiant didėjančių tiek keleivinio, tiek krovinio transporto srautų klausimą, didinant daugiarašio transporto sąveikumą ir užtikrinant, kad transportas būtų saugesnis, veiksmingesnis ir atsparesnis, laikantis Europos žaliojo kurso tikslų; pabrėžia, kad plėtojant TEN-T reikia dažniau naudoti novatoriškas skaitmenines taikomas programas visose transporto rūšyse, įskaitant pažangiasias transporto sistemas, Europos geležinkelių eismo valdymo sistemą (ERTMS), laivų eismo stebėsenos ir informacines sistemas, upių informacijos paslaugas ir oro eismo valdymo sistemas (Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo moksliniai tyrimai) ir infrastruktūros būklės stebėsenos sistemas; atsižvelgdamas į tai, pakartoja, kad svarbu užbaigti įgyvendinti projektą GALILEO; ragina Komisiją skatinti valstybes nares finansuoti šią sistemą pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę;

10. atkreipia dėmesį į tai, kad pažangūs ir autonominiai judumo sprendimai tampa komerciškai perspektyvūs ir kad reikia sparčiau modernizuoti atitinkamą TEN-T transporto ir skaitmeninę infrastruktūrą, kartu užtikrinant tarpvalstybinę sąveiką, duomenų apsaugą ir kibernetinį saugumą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos saugiai eksploatuoti automatizuotas ir susietas transporto priemones, atitinkančias naujai priimtą Bendrosios saugos reglamentą;

11. pabrėžia, kad Europos parama novatoriškų transporto rūšių moksliniams tyrimams ir plėtrai, pavyzdžiui, bepiločių orlaivių ir magnetinės levitacijos technologijų kūrimui, yra labai reikalinga; pabrėžia, kad Europos partnerystės įvairių rūšių transporto srityje gali turėti labai teigiamą poveikį saugiam, efektyviam ir pažangiam TEN-T diegimui;

12. mano, kad suderinti viso tinklo infrastruktūros standartai sudaro sąlygas tikrai bendrai Europos transporto erdvei; mano, kad svarbu išsaugoti ir atnaujinti esamą infrastruktūrą, ypač tarpvalstybinėse atkarpose, atsižvelgiant į technologinę pažangą, kintančius saugos standartus, efektyvumo didinimą, kokybiškesnius veiklos rezultatus, didesnius pajėgumus, naujas funkcijas, didesnę tarpvalstybinį patikimumą ir sąveikumą, taip pat poreikį taikyti gyvavimo ciklo metodą ir didinti infrastruktūros atsparumą krizių, pvz., pandemijų ir klimato kaitos, poveikiui; vis dėlto pažymi, kad EITP finansavimo nepakanka visiems šiems tikslams pasiekti; atkreipia dėmesį į tai, kad valstybių narių veiksmų koordinavimas yra labai svarbus siekiant valdyti krizes ir užtikrinti nuolatinį prekių srautą ir pagrindinių prekių tiekimą Sąjungos gyventojams; ragina Komisiją pasiūlyti teisės aktų sistemą, kuria būtų gerinamas pagrindinio tinklo transporto infrastruktūros, įskaitant visas transporto rūšis, rizikos valdymas, atsparumas ir prisitaikymas prie klimato kaitos;

13. mano, kad prasta transporto infrastruktūros priežiūra gali turėti įtakos TEN-T tęstinumui, tvarumui, veiklos rezultatams, saugai, taigi ir jo atsparumui; atkreipia dėmesį į reguliarios ir standartizuotos TEN-T infrastruktūros, ypač tiltų ir tunelių, priežiūros svarbą siekiant užtikrinti ilgalaikę aukštos kokybės infrastruktūrą; ragina Komisiją nustatyti aiškius infrastruktūros, ypač tiltų ir tunelių, kokybės reikalavimų lyginamuosius standartus ir parengti bendrą Europos požiūrį į TEN-T infrastruktūros patikrinimus ir kokybės reitingus; ragina Komisiją parengti pagrindinio tinklo priežiūros Europos lygmeniu stebėsenos planą; prašo Komisijos ir valstybių narių kartu su Europos investicijų banku (EIB) ir nacionaliniais skatinamojo finansavimo bankais išnagrinėti naujus finansavimo planus siekiant palengvinti investicijas į tinklo priežiūrą; be to, ragina valstybes nares parengti konkrečius nacionalinius įprastos ir neeilinės priežiūros finansavimo planus;

⁽¹³⁾ 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL L 307, 2014 10 28, p. 1).

⁽¹⁴⁾ 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1364/2006/EB ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 713/2009, (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009 (OL L 115, 2013 4 25, p. 39).

⁽¹⁵⁾ 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 913/2010 dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo (OL L 276, 2010 10 20, p. 22).

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

Finansavimas, valdymas ir priežiūra

14. pabrėžia, kad siekiant užtikrinti pakankamas investicijas į TEN-T infrastruktūrą labai svarbu, kad visi atitinkami ES fondai (EITP, „InvestEU“, Europos struktūriniai ir investicijų fondai, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, „Europos horizontas“ ir t. t.) ir EIB paskolos būtų pritaikyti konkrečioms transporto sektoriaus poreikiams, o valstybės narės išsipareigoję skirti pakankamą finansavimą; labai apgailestauja dėl Europos Vadovų Tarybos sprendimo pasiūlyti sumažinti į ateitį orientuotų programų, pvz., EITP ir „InvestEU“, biudžetą, ypač atsižvelgiant į esminį EITP programos vaidmenį baigiant kurti TEN-T tinklą; pažymi, kad itin plataus užmojo ES priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo darbotvarkė turi būti paremta atitinkamu finansavimu ir finansavimo priemonėmis, kad ji būtų sėkminga, kartu išlaikant susijusių sektorių konkurencingumą; ragina Komisiją stiprinti kitų atitinkamų ES priemonių, ne tik EITP, (pvz., Europos regioninės plėtros fondo) sinergiją ir politikos suderinamumą, ir, be to, optimizuoti derinimo priemonių naudojimą siekiant pritraukti privačius investuotojus ir optimaliai panaudoti viešąjį finansavimą; pažymi, kad investicijoms į TEN-T tinklą, kuriomis būtų prisidėta prie veiksmingo transporto sektoriaus sukeltos taršos mažinimo, turėtų būti leidžiama panaudoti atitinkamas Europos žaliajame kurse numatytas į klimato ir aplinkos politiką orientuotas finansines priemones;

15. apgailestauja, kad naujajame pasiūlyme dėl daugiametės finansinės programos (DFP) ir ekonomikos gaivinimo plane valstybės narės vis dar nesiunčia aiškaus signalo dėl investicijų į infrastruktūrą ir neteikia pirmenybės TEN-T užbaigimui; todėl pabrėžia, kad finansavimas iš priemonės „Next Generation EU“ lėšų yra unikali galimybė užtikrinti TEN-T pagrindinių tinklų plėtrą iki 2030 m.; ragina Komisiją kasmet informuoti Parlamentą apie statybų pažangą; ragina Komisiją derybose su valstybėmis narėmis rezervuoti atitinkamą pagalbos sumą ES transporto politikos vystymui ir pateikti Parlamentui galutinę ataskaitą šiuo klausimu; ragina Komisiją užtikrinti, kad nacionalinėse programose, kuriomis įgyvendinama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, būtų skiriamas svarbus vaidmuo investicijoms į modernią, skaitmeninę, tvarią ir saugią transporto infrastruktūrą;

16. primena, kad ERTMS kelyje ir riedmenyse projektų užbaigimas yra būtina sąlyga siekiant sukurti bendrą Europos geležinkelių erdvę ir užtikrinti tinkamą geležinkelių rinkos veikimą TEN-T koridoriuose; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad ERTMS pagrindiniams tinklams užbaigti reikia maždaug 15 mlrd. EUR ir kad Komisija turėtų atlikti svarbų vaidmenį koordinuojant finansavimą ir diegimo operacijas;

17. pabrėžia, kad vertinant projektus pagal projektų atrankos terminų kriterijus, nustatytus pagal EITP, reikėtų atsižvelgti į tai, ar laikomasi pasiūlytoje direktyvoje dėl TEN-T įgyvendinimo supaprastinimo ⁽¹⁶⁾ nustatyto termino; be to, mano, kad bet koks vėlavimas turėtų tapti pagrindu atlikti projekto pažangos tyrimą ir peržiūrėti finansinę paramą, kurią Sąjunga gauna pagal EITP, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 1316/2013 ⁽¹⁷⁾ 17 straipsnio 1 dalyje, ir gali lemti finansinės paramos sumažinimą arba atšaukimą;

18. pabrėžia, kad nors TEN-T tinklas įgyvendinamas etapais ir pagrindinio tinklo užbaigimas yra trumpalaikis prioritetas, nes jis yra tvaraus daugiarūšio transporto tinklo plėtros pagrindas ir skatina viso visuotinio tinklo plėtrą, svarbu užtikrinti pakankamą finansavimą visuotiniam tinklui, kurio pagrindinis tinklas neapima, kad būtų išvengta didėjančių skirtumų; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad abu TEN-T lygmenys yra itin svarbūs ES sujungiamumui ir logistinei integracijai;

19. mano, kad ES lėšomis, visų pirma skirtomis pagal EITP, turėtų būti lanksčiai ir veiksmingai prisidedama prie tarpvalstybinių projektų ir trūkstančių jungčių užbaigimo taisomuoju būdu, kai dėl pastebimo nacionaliniu lygmeniu finansuotinių išlaidų naštos ir socialinės bei ekonominės naudos, kurios tikimasi abejojant sienos pusėse ir žvelgiant iš platesnės europinės perspektyvos, neatitikimo ar disbalanso kyla grėsmė pažangai siekiant laiku užbaigti projektą; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją laikytis tikslingesnio požiūrio, pagal kurį didesnės bendro finansavimo normos būtų taikomos didžiausią Europos pridėtinę vertę turintiems projektams, kad būtų paskatintos nacionalinės investicijos;

⁽¹⁶⁾ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl supaprastinimo priemonių transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimui paspartinti (COM(2018)0277), pakeistas pasiūlymu dėl direktyvos, kaip nurodyta 2020 m. birželio 12 d. Tarybos pranešime 8726/20 (2018/0138(COD)).

⁽¹⁷⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1316/2013, kuriuo sukuriama Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 913/2010 bei panaikinami reglamentai (EB) Nr. 680/2007 ir (EB) Nr. 67/2010 (OL L 348, 2013 12 20, p. 129).

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

20. yra labai susirūpinęs dėl to, kad vėluojama užbaigti projektus, visų pirma tarpvalstybinius projektus, nes tai trukdo laiku sukurti vientisus TEN-T pagrindinio tinklo koridorius ir dėl to padidėja projektų sąnaudos; ragina valstybes nares vykdyti savo išsipareigojimus, susijusius su jų tinklo dalimis, ir užtikrinti veiksmingas ir laiku taikomas administracines ir teismines procedūras, visapusiškai laikantis Europos ir nacionalinės teisės, ir primygtinai ragina jas didinti administracinių ir teismo procesų skaitmeninimą; primena valstybėms narėms, kad reikia stiprinti bendradarbiavimą su kitų valstybių narių valdžios institucijomis vykdant tarpvalstybinius projektus, pvz., abipusiu sutarimu įsteigiant bendrą instituciją, visų pirma siekiant koordinuoti tvarkaraščius ir terminus, ir primygtinai ragina valstybes nares nedelsiant įgyvendinti naująją direktyvą dėl TEN-T įgyvendinimo supaprastinimo; ragina Komisiją padėti valstybėms narėms, kurios nori nustatyti Sąjungos teisei neprieštaraujančias esmines netaikymo nuostatas, kurios galėtų gerokai paspartinti nacionalinius teismo procesus;

21. pabrėžia, kad siekiant sumažinti technines kliūtis ir administracinę naštą, taigi ir galimus TEN-T transporto infrastruktūros projektų vėlavimus ir padidėjusias išlaidas, labai svarbu valstybėms narėms įgyvendinti ES leidimų išdavimo procedūrų, tarpvalstybinių viešųjų pirkimų procedūrų ir kitų administracinių procedūrų supaprastinimo priemones; pažymi, kad tai ypač svarbu siekiant suteikti daugiau tikrumo projektų rengėjams ir potencialiems privatiems investuotojams⁽¹⁸⁾; ragina Komisiją į TEN-T pažangos ataskaitą įtraukti skyrių dėl nepagrįstos administracinės naštos mažinimo;

22. ragina Komisiją sustiprinti TEN-T įgyvendinimo priežiūrą, pasinaudojant reglamentu jai jau suteiktais įgaliojimais, stiprinant atitinkamas priemones, kuriomis reikalaujama, kad valstybės narės vykdytų savo išsipareigojimus, taip pat stiprinant Europos koordinatorių vaidmenį valdant koridorius, visų pirma tarpvalstybinių jungčių srityje, ir paskirtosios institucijos „vieno langelio“ funkciją vykstant leidimų išdavimo procedūrai; ragina Komisiją persvarstant TEN-T gaires stiprinti ir taikyti Reglamento (ES) Nr. 1315/2013 56 straipsnio nuostatas, siekiant skatinti valstybes nares paspartinti projektų planavimą ir užbaigimą; ragina Komisiją paaiškinti, kaip turi būti interpretuojamos taisyklės ir reikalavimai vertinimo, ataskaitų teikimo ir tinkamumo vertinimo tikslais; ragina Komisiją skatinti valstybes nares keistis geriausia patirtimi, susijusia su pilietinės visuomenės ir suinteresuotųjų subjektų dalyvavimu bei konsultacijomis, ir propaguoti ją Europos, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis;

23. ragina valstybes nares stiprinti nacionalinių transporto planų ir TEN-T tinklų suderinamumą, siekiant užtikrinti tinkamą TEN-T reglamento įgyvendinimą;

24. mano, kad ES geležinkelių agentūrai (ESGA) turėtų būti suteiktas svarbesnis vaidmuo įgyvendinant TEN-T, visų pirma kiek tai susiję su tarpvalstybine sąveika, saugos gerinimu, konkurencingumo didinimu ir ERTMS diegimu; ragina padidinti 2021 m. ESGA biudžetą, kad ji turėtų pakankamai finansinių išteklių savo užduotims vykdyti, ypač atsižvelgiant į tai, kad 2021 m. paskelbti Europos geležinkelių metai;

Transporto rūšys

25. pabrėžia, kad svarbu visoje Sąjungoje gerinti TEN-T kelių infrastruktūros kokybę;

26. ragina Komisiją šiuo atžvilgiu imtis tolesnių priemonių siekiant padidinti alternatyviųjų degalų naudojimą ir elektros įkrovimo punktų bei vandenilio degalinių diegimą, atsižvelgiant į galimus būsimus alternatyviųjų degalų sprendimus ir visapusiškai laikantis technologinio neutralumo principo;

27. ragina imtis priemonių, kuriomis būtų toliau stiprinamas kelių eismo saugumas ir palaikomas bei gerinamas eksploataavimo saugumas per visą ypatingos svarbos infrastruktūros objektų gyvavimo ciklą, atsižvelgiant į nevariklinių transporto priemonių naudotojų poreikius ir siekiant apsaugoti pažeidžiamus eismo dalyvius; primena, jog svarbu skatinti novatoriškus ir pažangius kelių eismo saugumo sprendimus, kad būtų įgyvendinta ES strateginė visiškai saugaus eismo vizija; pabrėžia, kad reikia laikytis naujų saugos reikalavimų, nustatytų Direktyvoje (ES) 2019/1936, ir pažymi, kad šiuo tikslu būtinos ir turėtų būti užtikrintos tolesnės investicijos į infrastruktūros pritaikymą ir priežiūrą; pabrėžia, kad peržiūrint TEN-T gaires joks reguliavimo reikalavimų vykdant projektų procedūras supaprastinimas neturėtų būti atliekamas aukščiausių saugos standartų sąskaita;

28. primena Komisijai ir valstybėms narėms, kad, siekiant padidinti kelių eismo saugumą ir tinklo naudotojų, visų pirma transporto darbuotojų, gerovę, TEN-T būtina užtikrinti pakankamai saugių ir patikimų sunkvežimių stovėjimo aikštelių;

⁽¹⁸⁾ Kaip nurodyta 2020 m. birželio 17 d. laikinajame susitarime, sudarytame po tarpinstitucinių derybų dėl reglamento dėl supaprastinimo priemonių transeuropinio transporto tinklo įgyvendinimui paspartinti.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

29. pabrėžia, kad turėtų būti nustatytos ir pritaikytos specialios sertifikuotos TEN-T tinklo atkarpos, taip pat greitkelių tinklo atkarpos, kad jos atitiktų būtinuosius automatizuotų ir pusiau automatizuotų transporto priemonių eksploatacinių savybių standartus ir infrastruktūros eksploatacinių savybių standartus, susijusius su matomumu ir šviesoforų, kelio ženklų bei kelių ženklavimo būkle;

30. atkreipia dėmesį į naujoviškų ir aktyvių susietojo judumo būdų potencialą plėtojant miesto ir vietos lygmens transportą (žmonių ir prekių); ragina Komisiją ir valstybes nares glaudžiai bendradarbiauti su regionais ir miestais, ypač tarpvalstybiniu mastu, siekiant pagerinti ir užbaigti kurti atitinkamą trūkstantį paskutinio kilometro infrastruktūrą ir įvairiarūšio transporto bei tarpvalstybines jungtis visame TEN-T tinkle, taip sudarant sąlygas sklandžiau ir veiksmingiau naudotis infrastruktūra ir paslaugomis, kurios savo ruožtu užkerta kelią spūstims ir mažina išmetamųjų teršalų kieki;

31. pakartoja esminį geležinkelių transporto vaidmenį mažinant transporto sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro ir primena, kad svarbu visapusiškai įgyvendinti 4-ąjį geležinkelių dokumentų rinkinį, kad būtų išnaudotas visas geležinkelių sektoriaus potencialas; ragina geležinkelių infrastruktūros plėtrą vykdyti kartu taikant priemones, skirtas nepagrįstai administracinei naštai mažinti; ragina Komisiją kasmet informuoti Parlamentą apie pažangą šioje srityje; mano, kad plėtojant TEN-T pirmenybė turi būti teikiama transporto rūšių keitimo ir veiksmingo geležinkelių ir mišriojo transporto skatinimui, ypač tarpvalstybinėse atkarpose ir kai stokojama jungčių intensyviai naudojamose atkarpose, ir tai turėtų būti daroma visapusiškai diegiant ERTMS, šalinant tinklo reguliavimo, veiklos ir technines kliūtis ir užtikrinant vienodą prieigą geležinkelio operatoriams, spartinant elektrifikavimą, užtikrinant sujungimą ir sąveikumą, be kita ko, optimizuojant infrastruktūros pajėgumus ir modernizuojant riedmenų įrangą, remiant mokslinius tyrimus ir inovacijas, įskaitant bendrąją įmonę „Shift2Rail“, taip pat optimizuojant krovinių vežimo geležinkeliais koridorius atsižvelgiant į paklausą, ypač tokiuose logistikos centruose kaip uostai ir oro uostai; be to, pabrėžia, kad reikia apibrėžti tinklo tranzito ir galinius mazgus, kartu įrengiant pagrindiniuose mazuose tranzito platformas, siekiant užtikrinti sklandų keleivių ir prekių judėjimą; pabrėžia projektų, kuriais gerinamas prieinamumas, ypač neįgalųjų ir vyresnio amžiaus asmenų, svarbą;

32. ragina Komisiją reguliariai patvirtinti privalomus periodinius ERTMS diegimo tikslus, kad ji būtų įtraukta į pagrindinį TEN-T tinklą, kuris turi būti užbaigtas iki 2030 m.; mano, kad ESGA turėtų veikti kaip veiksminga ir efektyvi sistemos valdymo institucija ir atlikti savo sustiprintą vaidmenį ir pareigas ERTMS srityje pagal 4-ąjį geležinkelių dokumentų rinkinį; ragina parengti ERTMS įgyvendinimo krovinių vežimo geležinkeliais koridoriuose veiksmų planą, kuris būtų finansuojamas pagal bendro intereso projektą taikant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę; pažymi, koks svarbus reguliavimo stabilumas techninių sąveikos specifikacijų srityje, siekiant pritraukti investicijas į ERTMS, ir prašo Komisijos atidžiai išnagrinėti tolesnius pakeitimus atnaujinant TSS iki 2030 m. ir užtikrinti suderinamumą;

33. pabrėžia, kad Europos geležinkelių infrastruktūra turi užtikrinti pakankamus krovinių ir keleivinių traukinių pajėgumus, sudarančius sąlygas intensyviau naudoti infrastruktūrą ir generuoti didesnę investicijų grąžą; primygtinai ragina Komisiją teikti pirmenybę tarpvalstybinėms traukinių jungtims, siekiant tarptautinį keleivių vežimą vykdyti pereinant prie kitų transporto rūšių; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia naktinių traukinių potencialą klimatui nekenkiančių ir konkurencingų kelionių srityje; mano, jog tam, kad TEN-T tinkle ir Europos krovinių vežimo geležinkeliais koridoriuose sklandžiai veiktų tarpvalstybinis geležinkelių transportas, turi būti privalomas tarpvalstybinis infrastruktūros valdytojų bendradarbiavimas; ragina Komisiją persvarstant TEN-T pasiūlyti infrastruktūros valdytojams privalomas priemones;

34. pabrėžia, kad greitojo ir aukštos kokybės keleivių vežimo geležinkeliais paslaugų vystymas visuose TEN-T pagrindiniuose tinkluose ateinančiais metais turi būti laikomas svarbiu prioritetu, siekiant sukurti platų greitųjų geležinkelių jungčių tarp didžiųjų Europos miestų, kurie šiuo metu neturi prieigos prie tokių paslaugų, tinklą ir iš esmės padidinti tvarių sausumos transporto rūšių konkurencingumą;

35. pabrėžia vežimo vidaus vandenų keliais, kaip tvarios transporto rūšies, svarbą ir pabrėžia būtinybę užtikrinti perspektyvią didelių pajėgumų vandens kelių infrastruktūrą ir jos patikimumą, kokybę bei tinkamumą laivybai, visų pirma atsižvelgiant į klimato kaitą; pripažįsta svarbų uostų, kaip strateginių mazgų pagrindiniame ir visuotiniame tinkluose, vaidmenį; ragina Komisiją užtikrinti nenutrūkstamas pagrindinių ir visuotinių vidaus vandenų ir jūrų uostų bei geležinkelių ir kelių tinklų jungtis, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos transporto daugiaryšiumui; ragina imtis veiksmų siekiant užtikrinti suderintą tarpvalstybinį upių informacijos sistemos diegimą ir sudaryti palankesnes sąlygas novatoriškų, veiksmingų ir tvarių sprendimų įsisavinimui šiame sektoriuje;

36. ragina parengti vidaus vandenų kelių plėtojimo veiksmų planą, kuris būtų finansuojamas pagal bendro intereso projektą taikant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

37. pabrėžia svarbų aukštos kokybės jūrų transporto jungčių vaidmenį ne tik ES tarptautinėje prekyboje, bet ir ES vidaus prekyboje; pabrėžia svarbų TEN-T ramsčio „Jūrų greitkeliai“ ir trumpųjų nuotolių laivybos, kaip tvarių transporto rūšių, vaidmenį šioje srityje; mano, kad ramsčio „Jūrų greitkeliai“ tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas poreikiams grindžiamoms trumpųjų nuotolių jūrų jungtims ir paslaugoms, nepertraukiamai integruotoms į sausumos transportą, sudaryti palankesnes sąlygas jūrų uostų bendradarbiavimui ir geresniam jų susisiekimui su nuo pakrantės nutolusiais rajonais, taip pat skatinti švarių ir alternatyvių degalų kūrimą ir diegimą, atsižvelgiant į poveikio vertinimą, ir jūrų transportui skirtus efektyvaus energijos vartojimo sprendimus; todėl ragina Komisiją įvertinti, kurie pagrindinių koridorių galutiniai punktai turėtų tapti jūrų jungtimis su kitais pagrindiniais koridoriais ir kada TEN-T žemėlapiui turėtų būti atnaujinti atsižvelgiant į šio įvertinimo išvadas;

38. pabrėžia esminį jūrų ir vidaus vandenų uostų, kaip transporto tinklo strateginių mazgų, jungiančių trumpųjų nuotolių ir gelminę laivybą su geležinkeliais, keliais, vidaus vandenų keliais ir vamzdynais ir esančių logistikos tiekimo grandinių kryžkelėje, vaidmenį; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti TEN-T uostų prieinamumą didžiausiems laivams taikant pajėgumus garantuojančias priemones; atkreipia dėmesį į tarpvalstybinį jūrų uostų aspektą ir pabrėžia, kad uostai yra ne tik jūrų transporto sudedamoji dalis, bet ir vis dažniau priklauso visų rūšių transporto grupėms, taip pat yra energetikos, pramonės ir mėlynosios ekonomikos dalis; atkreipia dėmesį į uostų bendradarbiavimo ir telkimosi į grupes svarbą ir jų aktyvesnį plėtojimą; mano, kad dėl to TEN-T turėtų sudaryti palankesnes sąlygas projektams, kuriais siekiama didinti transporto, energetikos ir skaitmeninės infrastruktūros sinergiją uostuose, ir numatyti veiksmus, kuriais prireikus būtų gerinama geležinkelių ir kelių jungtis su jūrų ir vidaus vandenų uostais, siekiant remti perėjimą prie kitų transporto rūšių ir stiprinti tvarią logistiką;

39. pabrėžia trumpųjų nuotolių jūrų jungčių svarbą regioniniam susisiekimui, ypač periferiniams regionams ir saloms; mano, kad jūrų greitkelių reikalavimai netaikomi nacionalinėms trumpųjų nuotolių jūrų jungtims; todėl ragina Komisiją supaprastinti šiuos reikalavimus TEN-T reglamente, kad jūrinės jungtys būtų prilygintos sausumos jungtims, atsižvelgiant visų pirma į jungtis su visuotiniam tinklui priklausančiais uostais;

40. atkreipia dėmesį į turimas galimybes gerokai sumažinti laivybos sektoriaus sukeltą taršą investuojant į uosto infrastruktūrą, kurią įdiegus galima naudoti alternatyviuosius degalus, ir pereinant prie baterijų įkrovimo ir elektros energijos tiekimo priplaukoje; pažymi, kad tokioms investicijoms turėtų būti teikiamas ypatingas prioritetas, nes tai yra vienas iš būdų skatinti daugiarūšį vežimą uostuose; prašo Komisijos toliau plėtoti turimas finansines priemones, siekiant paskatinti šiuo tikslu investicijas ir toliau remti vykdomą įvairių švarių technologijų plėtrą skatinant mokslinius tyrimus;

41. primygtinai ragina Komisiją pripažinti didesnę uostų vaidmenį, neapsiribojant vien transporto funkcijomis, kai kalbama apie pastangas mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, visų pirma jų galimybes prisidėti prie vėjo energijos galimybių sausumoje ir jūroje išnaudojimo;

42. pabrėžia, kad oro transportas ir su juo susiję infrastruktūros objektai, pvz., oro uostai, yra labai svarbūs norint užtikrinti ES susisiekimą su visu pasauliu ir jos viduje, įskaitant jos kaimo, retai apgyvendintus, periferinius, salų ir atokiausius regionus, užtikrinant daugiarūšį transportą, pvz., visų pirma pasitelkiant sąveiką su geležinkelių transportu, taip pat kuriant susijusių ES agentūrų sinergiją; mano, kad TEN-T yra svarbi priemonė siekiant paspartinti alternatyviųjų degalų naudojimą šiame sektoriuje, taip pat jo įkrovimo ir degalų papildymo infrastruktūros diegimą, suteikiant būtinus pajėgumus pagrindiniam ir visuotiniam tinklui priklausančiuose oro uostuose; mano, kad būtina skubiai toliau plėtoti iniciatyvą „Bendras Europos dangus II +“, kad būtų užtikrintas veiksmingesnis ir tvaresnis infrastruktūros junglumas; primena, kad COVID-19 krizė parodė oro transporto vertę ekonomikai, taip pat keleiviniam ir kroviniui susisiekimui, taigi ir poreikį užtikrinti jo atsparumą naujiems pavojams ir krizėms;

43. mano, kad turėtų būti skatinama TEN-T ir TEN-E sinergija ir papildomumas, kartu visapusiškai užtikrinant esamas ir būsimas TEN-T plėtros finansavimo galimybes ir finansavimo lygius; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad vamzdynai ne tik laikomi energetikos infrastruktūros dalimi, bet ir sudaro sąlygas pereiti prie tvaresnio transporto; pripažįsta vamzdynų, kaip pramonės grupių ir transporto mazgų sujungimo ir kaip prekių transporto priemonės, vaidmenį ir pabrėžia jų svarbą įgyvendinant tam tikras priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo technologijas;

44. pabrėžia, kad visos valstybės narės turi turėti išvystytą, pažangų, saugų ir tvarų TEN-T tinklą, kuris sudarytų palankesnes sąlygas judumui, junglumui ir teritoriniam prieinamumui visoje ES, ypač periferiniuose regionuose, salų ir atokiausiuose regionuose, siekiant skatinti ir propaguoti Europos ir tarptautinį turizmą; ragina Komisiją išnagrinėti galimą sinergiją su programa „EuroVélo“ ir jos 16 koridorių, visų pirma didinant finansinę paramą, kad Europoje būtų skatinamas vietos ir aplinką tausojantis dviračių turizmas;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

Strateginė kryptis

45. pabrėžia, kad glaudžių transporto jungčių su trečiosiomis šalimis išlaikymas TEN-T tinkle ir tolesnė ES Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) šalių partnerių, Vakarų Balkanų ir Pietryčių Europos transporto bendrijos bei Rytų partnerystės šalių integracija ir geresnio susisiekimo su periferinėmis ES vietovėmis skatinimas yra strategiškai svarbūs ES; taip pat mano, kad, atsižvelgiant į strategines investicijas ir trečiųjų šalių įtakos šiame regione didėjimą, tikslinga išplėsti TEN-T transporto jungtis į šalis kandidates, pietines Viduržemio jūros regiono šalis ir Rytų partnerystės šalis bei Aziją, remiantis ES standartais ir abipusiškumo garantijomis; be to, pabrėžia strateginę Viduržemio jūros svarbą Sąjungai ir poreikį stiprinti pietinių Viduržemio jūros regiono šalių ir ES šalių regionų infrastruktūrą;

46. mano, kad svarbu išlaikyti TEN-T jungtis su Jungtine Karalyste, visų pirma pripažįstant ją „kaimynine šalimi“, kaip apibrėžta TEN-T reglamento 3 straipsnio b punkte, kartu užtikrinant bendrai sutartą TEN-T infrastruktūros projektų įgyvendinimą ir užbaigimą ir užtikrinant, kad Jungtinė Karalystė dalyvautų finansuojant šią jungtį; ragina Komisiją ypatingą dėmesį skirti ES išorės sienoms ir stebėti Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES poveikį pasienio regionams; primena svarbų Jungtinės Karalystės ir vadinamojo sausumos tilto, kaip TEN-T tinklo dalies, vaidmenį ir pripažįsta neigiamą „Brexit’o“ poveikį Airijos ir žemyninės Europos, taip pat visos Airijos salos sujungiamumui, prieinamumui ir ekonominei sanglaudai; ragina Komisiją užtikrinti veiksmingą Airijos ir žemyninės Europos jungtį per pagrindinį ir visuotinį tinklą, ypatingą dėmesį skiriant jūrų maršrutams, nepriklausomai nuo to, kokie bus būsimi ES ir Jungtinės Karalystės santykiai;

47. pabrėžia, kad TEN-T, kartu su savo pagrindiniais transporto mazgais, atlieka strateginę funkciją Sąjungoje; primygtinai ragina Komisiją parengti strateginės infrastruktūros ir viso TEN-T apsaugos planus; ragina Komisiją užtikrinti, kad vykdant TEN-T projektų viešųjų pirkimų procedūras būtų visapusiškai taikomi ES strateginiai interesai, draudimas vykdyti kainų dempingą, visapusiškai laikomasi aukštų Europos darbo standartų ir abipusiškumo principo sudarant galimybes dalyvauti viešuosiuose pirkimuose;

48. pabrėžia, kad svarbu didinti transeuropinių transporto, energetikos ir telekomunikacijų tinklų bei jų atitinkamų koridorių sinergiją, kad būtų užtikrintas sklandus alternatyviųjų transporto degalų patekimas į rinką ir platinimas ir atsižvelgta į kintančius transporto sektoriaus ir jo naudotojų skaitmeninius poreikius;

49. pabrėžia, kad transporto infrastruktūros politika suteikia aiškią galimybę padidinti gynybos poreikių ir TEN-T sinergiją siekiant bendro tikslo gerinti karinį mobilumą visoje Sąjungoje, atsižvelgiant į geografinę pusiausvyrą ir galimą naudą civilinei saugai; primygtinai reikalauja, kad transporto infrastruktūra transeuropinio tinklo atkarpose, kurios pripažintos tinkamomis dvejopam naudojimui, būtų pritaikytos griežtai laikantis dvejopo naudojimo principo, kad būtų atsižvelgta ir į civilinius, ir į gynybos poreikius; ragina Komisiją išlaikyti savo pradinį pasiūlymą dėl karinio mobilumo finansavimo pagal 2021–2027 m. DFP;

o

o o

50. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0011

Europos Sąjungos teisės taikymo stebėseną 2017, 2018 ir 2019 m.

2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Sąjungos teisės taikymo stebėsenos 2017, 2018 ir 2019 m. (2019/2132(INI))

(2021/C 456/06)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis), ypač į jos 2 ir 3 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Komisijos Europos Sąjungos teisės taikymo stebėsenos 2017, 2018 ir 2019 m. ataskaitas (COM(2018)0540, COM(2019)0319 ir COM(2020)0350),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Teisinės valstybės principo stiprinimas Sąjungoje. Veiksmų planas“ (COM(2019)0343),
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. birželio 14 d. rezoliuciją dėl ES teisės taikymo stebėjimo ataskaitos (2016 m.)⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl atviros, veiksmingos ir nepriklausomos Europos Sąjungos administracijos⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. sausio 15 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl Europos Sąjungos administracinio proceso teisės⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 21 d. Komisijos komunikatą „ES teisė. Geresnis taikymas – geresni rezultatai“ (C(2016)8600)⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. balandžio 2 d. Komisijos komunikatą „Santykių su skundų dėl Sąjungos teisės taikymo pateikėjais administravimo nuostatų atnaujinimas“ (COM(2012)0154),
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2020 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje“ (COM(2020)0580),
- atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai pagal 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu 10 straipsnį (COM(2016)0448),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai „Devintoji pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaita“ (COM(2017)0407),

⁽¹⁾ OL C 28, 2020 1 27, p. 108.

⁽²⁾ OL C 86, 2018 3 6, p. 126.

⁽³⁾ OL C 440, 2015 12 30, p. 17.

⁽⁴⁾ OL C 18, 2017 1 19, p. 10.

⁽⁵⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB⁽⁶⁾ (Ketvirtoji kovos su pinigų plovimu direktyva), su pakeitimais, padarytais 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/843, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/138/EB ir 2013/36/ES⁽⁷⁾ (Penktoji kovos su pinigų plovimu direktyva),
 - atsižvelgdamas į Audito Rūmų apžvalgą Nr. 07/2018 „ES teisės įgyvendinimas. Europos Komisijos priežiūros pareigos pagal Europos Sąjungos sutarties 17 straipsnio 1 dalį (padėties apžvalga)“,
 - atsižvelgdamas į Audito Rūmų apžvalgą Nr. 02/2020 „Teisėkūra Europos Sąjungoje po beveik 20 geresnio reglamentavimo metų“,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto ir Peticijų komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A9-0270/2020),
- A. kadangi pagal ES sutarties 4 straipsnio 3 dalį ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 288 straipsnio 3 dalį ir 291 straipsnio 1 dalį pagrindinė atsakomybė už teisingą ES teisės aktų perkėlimą į nacionalinę teisę, jų taikymą ir įgyvendinimą per nustatytą laiką, taip pat už pakankamų teisių gynimo priemonių nustatymą siekiant užtikrinti veiksmingą teisinę apsaugą srityse, kurios priklauso ES kompetencijai, tenka valstybėms narėms; kadangi ES teisės aktai yra veiksmingi tik tiek, kiek jie, pirma, yra laiku, išsamiai ir tiksliai perkelti į nacionalinę teisę ir, antra, tinkamai valstybių narių taikomi nacionalinėje teisėje, nes tai būtina siekiant užtikrinti ES įvairių sričių politikos naudą ES piliečiams ir vienodas sąlygas įmonėms bendrojoje rinkoje; kadangi ES teisės aktais turėtų būti paisoma lojalus bendradarbiavimo, kompetencijos suteikimo, subsidiarumo ir proporcingumo principų;
- B. kadangi būtina pripažinti, kaip svarbu nacionaliniams parlamentams aktyviai prisidėti prie tinkamo ES veikimo ir užtikrinant subsidiarumo principo laikymąsi pagal SESV protokole Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo įtvirtintą procedūrą; kadangi teisėkūros procese turėtų toliau skatinti glaudesnę bendradarbiavimą su nacionaliniais parlamentais; primena, kad iš per paskutiniuosius devynerius metus pateiktų 4 918 ataskaitų ir 439 pagrįstų nuomonių 2019 m. buvo pateiktos 159 ataskaitos ir nepateikta nė viena pagrįsta nuomonė; kadangi iki šiol geltonosios kortelės procedūra taikyta tik tris kartus, o oranžinės kortelės procedūra – nė karto;
- C. kadangi nuo 2014 m. ES institucijų ir nacionalinių valdžios institucijų dialogas padėjo išspręsti 90 proc. pažeidimo nagrinėjimo procedūrų, nedalyvaujant Europos Sąjungos Teisingumo Teismui (ESTT); kadangi pažeidimo nagrinėjimo procedūros turėtų būti naudojamos tik kaip kraštutinė priemonė; kadangi ES teisės aktai turėtų būti suformuluoti taip, kad būtų galima lengvai juos perkelti į nacionalinę teisę;
- D. kadangi „EU Pilot“ procedūros nustatytos tam, kad būtų galima kuo anksčiau greitai išspręsti atitinkamus galimų ES teisės pažeidimų atvejus vykdant struktūruotą Komisijos ir valstybių narių dialogą dėl problemų sprendimo; kadangi nuo 2017 m. jos buvo taikomos vis rečiau, nes buvo pripažinta, kad šia procedūra sudaromas papildomas biurokratinis lygmuo nesukuriant realios vertės; kadangi Komisija dar nesureagavo į pakartotinius Parlamento raginimus reguliariai jam teikti informaciją apie „EU Pilot“ procedūrą ir pradėtą pažeidimo nagrinėjimo procedūrą, ypač kai jos susijusios su peticijomis;
- E. kadangi 2016 m. Komisija apibrėžė savo darbo, susijusio su pažeidimų atvejais ir skundais, prioritetus, daugiausia dėmesio skirdama sunkiausiems ES teisės pažeidimams, kurie daro didelį poveikį piliečių ir įmonių interesams, ir kadangi 2017 m. buvo pirmieji metai, kai Komisija taikė šį naują, tikslingesnę požiūrį;

⁽⁶⁾ OL L 141, 2015 6 5, p. 73.

⁽⁷⁾ OL L 156, 2018 6 19, p. 43.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- F. kadangi pažeidimo nagrinėjimo procedūromis kartu su kitais mechanizmais, kuriais skatinamas įgyvendinimas ir atitiktis, užtikrinama, kad vėluojantis arba nevisiškas ES teisės perkėlimas į nacionalinę teisę arba neteisingas jos taikymas ES piliečiams ir įmonėms neturėtų neigiamo poveikio; kadangi pažeidimo nagrinėjimo procedūros turi neigiamą poveikį, nes dėl jų piliečiams tenka apmokėti išlaidas, susijusias su nevisišku ES teisės perkėlimu į nacionalinę teisę arba neteisingu jos taikymu valstybėse narėse; kadangi pageidautina vykdyti veiksmingesnį tarpinstitucinį bendradarbiavimą nacionaliniu ir ES lygmeniu ir nustatyti naujus mechanizmus arba peržiūrėti esamus mechanizmus, kad būtų užtikrintas tinkamas ES teisės taikymas;
- G. kadangi teisinės valstybės principo laikymasis yra pagrindinė demokratijos ir pagrindinių teisių sąlyga; kadangi teisinės valstybės principo laikymasis yra būtina visų Sutartyse ir antrinės teisės aktuose įtvirtintų teisių ir pareigų vykdymo sąlyga; kadangi ES tenka tam tikras vaidmuo sprendžiant su teisine valstybe susijusias problemas, nesvarbu, kur tų problemų kiltų; kadangi nacionaliniai teismai valstybėse narėse užtikrina, kad būtų veiksmingai įgyvendintos ES teisės aktuose numatytos teisės ir pareigos; kadangi nepriklausomos ir efektyvios teisingumo sistemos valstybėse narėse yra tarpusavio pasitikėjimo, kuriuo grindžiama bendra laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė, investicijoms palanki aplinka, ilgalaikio ekonomikos augimo tvarumas ir ES finansinių interesų apsauga, pagrindas;
- H. kadangi pagrindinių teisių ir pilietinių laisvių apsauga, nešališki ir nepriklausomi teismai, saviraiškos laisvė, žiniasklaidos pliuralizmas ir nepriklausomumas nuo politinės įtakos ar spaudimo, subnacionalinių subjektų teisėtumo principo laikymasis ir kova su korupcija ir organizuoto nusikalstamumo infiltravimu į teisėtą ekonomiką yra pagrindinės sąlygos siekiant užtikrinti lygybės prieš įstatymą principo taikymą, apsaugoti piliečių teises, užkirsti kelią piktnaudžiavimui ir užtikrinti valstybės tarnautojų atskaitomybę; kadangi žiniasklaidos laisvė, pliuralizmas ir nepriklausomumas yra pagrindiniai teisės į saviraiškos laisvę elementai ir kadangi nepriklausoma ir laisva žiniasklaida atlieka esminį vaidmenį demokratinėje visuomenėje, kaip nustatyta ES pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) ir ES sutartyje; kadangi dezinformacijos kampanijos, kuriomis siekiama suklaidinti visuomenę dėl ES veiklos, yra taip pat orientuotos į priemones, kurių imtasi siekiant užtikrinti tinkamą ES teisės įgyvendinimą valstybėse narėse;
- I. kadangi Chartijos 21 straipsniu draudžiama bet kokios formos diskriminacija, įskaitant diskriminaciją dėl negalios; kadangi daugelis teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais konkrečiai siekiama įgyvendinti šį pagrindinį principą, vis dar nėra tinkamai taikomi keliose valstybėse narėse;
- J. kadangi Europolas nustatė, kad 0,7–1,28 proc. metinio ES bendrojo vidaus produkto naudojama įtartina finansinei veiklai, pvz., neteisėtai įgytų pinigų plovimui, ir kadangi Komisija pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš daugumą valstybių narių, kurios tinkamai neperkėlė kovos su pinigų plovimu direktyvų, ypač Ketvirtosios ir Penktosios kovos su pinigų plovimu direktyvų;
- K. kadangi kai kurios valstybės narės pradėjo vykdyti programas, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusias su ES pilietybės pardavimu, ir kadangi buvo išreikštas didelis susirūpinimas dėl neteisėto tokių programų naudojimo, dėl kurio kyla problemų, susijusių su saugumu, skaidrumu ir palankesnių sąlygų organizuotam nusikalstamumui ir pinigų plovimui sudarymu;
- L. kadangi pagal Komisijos ataskaitą Tarybos pamatiniu sprendimu 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu⁽⁸⁾ neužtikrinamas būtinas minimalus teisės aktų dėl vadovavimo nusikalstamos organizacijos ar dalyvavimo jose suderinimo lygis, remiantis bendra nusikalstamos organizacijos apibrėžtimi; kadangi šiuo pamatiniu sprendimu sudaromos sąlygos valstybėms narėms savo nacionalinėje teisėje nenustatyti nusikalstamos organizacijos sąvokos ir toliau taikyti galiojančią nacionalinę baudžiamąją teisę, vadovaujantis bendromis dalyvavimo konkrečiose nusikalstamosiose veiklose ir rengimosi jas padaryti taisyklėmis, ir kadangi dėl to galėtų atsirasti papildomų pamatinio sprendimo praktinio įgyvendinimo skirtumų;

⁽⁸⁾ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai pagal 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu 10 straipsnį (COM(2016)0448).

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- M. kadangi vadinamoji pabėgėlių krizė parodė, kad reikia skubiai reformuoti bendrą Europos prieglobsčio sistemą ir veiksmingiau dalytis atsakomybe tarp valstybių narių; kadangi paaiškėjo, kad privalomo skubaus prieglobsčio prašytojų perkėlimo iš Italijos ir Graikijos mechanizmai yra neveiksmingi, visų pirma susiję su rimtais fizinio ir psichologinio pobūdžio padariniais nepilnamečiams, ypač nelydimiems nepilnamečiams; kadangi Komisija pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš Čekiją, Lenkiją ir Vengriją dėl to, kad jos atsisakė laikytis perkėlimo Europos Sąjungoje sprendimų;
- N. kadangi pagal Šengeno sienų kodeksą laikinai atnaujinti vidaus sienų kontrolę leidžiama tik išimtinėmis aplinkybėmis ir kaip kraštutinę priemonę; kadangi daugelis valstybių narių pažeidė taisykles, be tinkamo pagrindo toliau vykdydamos sienų kontrolę; kadangi Komisija nemanė esant tikslinga pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš šias valstybes;
- O. kadangi žiniasklaidos laisvė, pliuralizmas ir nepriklausomumas yra pagrindiniai teisės į saviraiškos laisvę elementai ir kadangi žiniasklaida atlieka esminį vaidmenį demokratinėje visuomenėje, kaip nustatyta Chartijoje ir ES sutartyje;
- P. kadangi Direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema, siekiama sumažinti žalą, patiriamą dėl ekonomikos krizių poveikio valstybių biudžetams, sumažinant bankų išipareigojimų nevykdymo poveikį akcininkams, obligacijų turėtojams ir banko sąskaitų, kuriose yra daugiau kaip 100 000 EUR, turėtojams, taikant gelbėjimo privačiomis lėšomis sąlygas; kadangi pagal Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvos (BGPD) nuostatas, ypač joje numatytas gelbėjimo privačiomis lėšomis priemones, kyla grėsmė, kad banko sąskaitų turėtojai, taigi ir santaupų turintys asmenys, turės sumokėti už netinkamą administravimą, dėl kurio bankas nevykdo savo išipareigojimų;
- Q. kadangi 2019 m. Komisija toliau stebėjo, kaip valstybės narės įgyvendina IV kapitalo reikalavimų direktyvą, Direktyvą dėl indėlių garantijų sistemų, Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvą ir Direktyvą dėl bankų kreditorių hierarchijos; kadangi 2019 m. buvo pradėtos pažeidimo nagrinėjimo procedūros prieš 12 valstybių narių, nes jos nepriėmė būtinų priemonių, kad visos Direktyvos dėl bankų kreditorių hierarchijos nuostatos būtų perkeltos į nacionalinę teisę;
1. palankiai vertina Komisijos Europos Sąjungos teisės taikymo stebėsenos 2017, 2018 ir 2019 m. ataskaitas, įskaitant ataskaitas pagal šalis; pripažįsta, kad šios metinės ataskaitos, teisė pateikti peticijas ir Europos piliečių iniciatyva yra vertingos priemonės, leidžiančios ES teisėkūros institucijoms nustatyti potencialias problemas; palankiai vertina Komisijos išipareigojimą didelį dėmesį skirti piliečių, įmonių ir kitų suinteresuotųjų subjektų indėliui nustatant ES teisės pažeidimus; primygtinai ragina Komisiją stiprinti viešas diskusijas dėl savo metinių ataskaitų;
 2. atkreipia dėmesį į didelį skaičių peticijų, kuriose reikiama piliečių susirūpinimas dėl įtarimų, kad valstybėse narėse pažeidžiamas teisinės valstybės principas, ir palankiai vertina tai, kad piliečiai naudojami savo teisėmis; mano, kad tokia stebėseną yra itin svarbi siekiant nustatyti riziką, susijusią su teisinės valstybės principo ir ES piliečių teisių ir laisvių nesilaikymu, ir užkirsti jai kelią, prieš tai, kai reikalingas oficialus atsakas atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Komisijos pirmąją teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą, kuri yra nauja prevencinė priemonė ir naujo metinio Europos teisinės valstybės mechanizmo dalis; pakartoja, jog pritaria tam, kad būtų sukurtas ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmas, kuris būtų reglamentuojamas tarpinstituciniu susitarimu;
 3. primena, kad Parlamentas kasmet gauna daug peticijų iš atitinkamų piliečių, kurie reiškia nepasitenkinimą dėl to, kaip ES teisė įgyvendinama valstybėse narėse; yra ypač susirūpinęs dėl to, kad daug peticijų pateikėjų nukreipiami į kitas institucijas; dar kartą reiškia susirūpinimą dėl to, jog šis požiūris gali paskatinti piliečius manyti, kad ES institucijos jų nuomonės neklauso; pabrėžia svarbų pilietinės visuomenės ir kitų suinteresuotųjų subjektų, visų pirma informatorių, vaidmenį stebint, kaip taikoma ES teisė, ir teikiant taikymo ataskaitas;
 4. reiškia susirūpinimą dėl to, kad 2019 m. Komisija pradėjo 797 naujas pažeidimo nagrinėjimo procedūras, t. y. daugiau nei 2018 m. (644) ir 2017 m. (716); taip pat yra susirūpinęs dėl to, kad 2019 m. Komisija išsiuntė 316 pagrįstų nuomonių, palyginti su 2018 m., kai buvo pateiktos 157, ir 2017 m., kai buvo pateiktos 275 pagrįstos nuomonės; vis dėlto pažymi, kad 2019 m. dar buvo neužbaigtos 1 564 procedūros dėl neatitikties, t. y. šiek tiek mažiau nei 2018 m. pabaigoje, kai buvo neužbaigta 1 571 procedūra, ir šiek tiek daugiau nei 2017 m. (1 559); palankiai vertina tai, kad 2019 m. dar nebaigtų procedūrų dėl pareigos laiku perkelti teisės aktus į nacionalinę teisę nevykdymo skaičius sumažėjo iki 599, t. y. 21 proc. mažiau nei 2018 m. pabaigoje, kai buvo neužbaigtos 758 procedūros;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

5. atkreipia dėmesį į labai svarbų ESTT, kaip vienintelės už sprendimų dėl ES teisės galiojimo priėmimą atsakingos ir taip teisingą ES institucijų ir valstybių narių aiškinimą ir taikymą užtikrinančios institucijos, vaidmenį; primena, kad prejudicinio sprendimo priėmimo procedūra yra pagrindinis ES teisės mechanizmas, padedantis paaiškinti, kaip turi būti aiškinama ir taikoma ES teisė; ragina nacionalinius teismus kreiptis į ESTT, kai tik kyla abejonių, ir taip užkirsti kelią galimoms pažeidimo nagrinėjimo procedūroms;

6. nurodo, kad 2019 m. pažeidimo tyrimo procedūros buvo pradėtos šiose pagrindinėse politikos srityse (mažėjimo tvarka pagal atvejų skaičių): aplinka, vidaus rinka, pramonė, verslas ir MVĮ, judumas ir transportas; apgailestaudamas pažymi, kad dėl aplinkos teisės aktų 2019 m. kilo daugiausia perkėlimo į nacionalinę teisę ir vykdymo užtikrinimo problemų, o 2018 m., vertinant pagal naujų pažeidimo nagrinėjimo procedūrų skaičių, aplinka buvo trečioje vietoje;

7. pažymi, kad, remiantis šiomis ataskaitomis, tais metais daugiausia pažeidimo tyrimo procedūrų prieš valstybes nares pradėta aplinkos, judumo, transporto ir vidaus rinkos srityse;

8. pabrėžia, kad nepakankamas vykdymo užtikrinimas ne tik kenkia vidaus rinkos veiksmingumui, bet ir daro tiesioginį poveikį asmens teisėms, taigi turi neigiamos įtakos Sąjungos patikimumui ir įvaizdžiui; mano, jog didelis pažeidimo nagrinėjimo procedūrų skaičius rodo, kad teisingo ir veiksmingo ES teisės taikymo valstybėse narėse užtikrinimas laiku tebėra rimtas iššūkis ir prioritetasis; ragina Komisiją pateikti daugiau informacijos apie kriterijus, kuriais remiamasi pagal naują nuo 2017 m. taikomą metodiką, siekiant nustatyti sunkiausius pažeidimų atvejus ir skundus dėl ES teisės; apgailestauja, kad dėl gausėjančių procedūrų nuo 2017 m. vis ilgėja vidutinis laikotarpis, per kurį ištiriami galimi ES teisės aktų pažeidimai; ragina Komisiją sutrumpinti vidutinę skundų svarstymo ir pažeidimo nagrinėjimo procedūrų trukmę; ragina Komisiją, kai tikslinga, iš esmės sutrumpinti laiką, per kurį dėl valstybių narių kreipiamasi į Teismą, laikantis SESV 258 ir 260 straipsnių;

9. vis dėlto susirūpinęs pažymi, kad ES vidutinis perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis pailgėjo – direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis 2019 m. buvo trims mėnesiais ilgesnis nei 2018 m.; ragina tinkamai nustatyti teisėkūros procedūrų tvarkaraštį, kad būtų suteikta pakankamai laiko perkėlimui į nacionalinę teisę; pabrėžia, kad ES teisės aktai turi būti suformuluoti aiškiai ir suprantamai, laikantis teisinio aiškumo, skaidrumo ir teisinio tikrumo principų; ragina atlikti tinkamus ES teisės aktų *ex ante* ir *ex post* poveikio vertinimus; primena, kad teisės aktai, dėl kurių pradėdamos rimčiausios pažeidimo tyrimo procedūros, yra direktyvų perkėlimo rezultatas; primena, kad reglamentai turi būti taikomi tiesiogiai ir privalomai visose valstybėse narėse; todėl ragina Komisiją ketinant teikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kai tik įmanoma, rengti reglamentus;

10. pabrėžia Parlamento atliekamą tikrinimo funkciją – užduodamas parlamentinius klausimus ir nagrinėdamas peticijas jis atkreipia Komisijos dėmesį į ES teisės aktų įgyvendinimo valstybėse narėse trūkumus; ragina Komisiją toliau stiprinti ES teisės aktų taikymo valstybėse narėse priežiūrą, remiantis Europos Audito Rūmų pateikiama padėties apžvalga; pabrėžia, kad glaudus ir struktūrinis Komisijos ir valstybių narių dialogas ankstyvuoju etapu yra labai svarbus siekiant veiksmingai ir teisingai taikyti ES teisės aktus ir spręsti problemas, susijusias su pertekliniu reglamentavimu perkeliančiomis ir taikomomis ES teisės aktus; primena, kad reikia sukurti bendrą duomenų bazę ir interneto svetainę visiems teisėkūros procedūros etapams, siekiant padidinti teisėkūros diskusijų skaidrumą; ragina Komisiją nuosekliau skatinti laikytis teisės aktų nuostatų įvairiose politikos srityse ir, kai įmanoma ir tinkama, stiprinti prevencines priemones, pvz., rengti įgyvendinimo planus, veiksmų planus, aiškinamuosius dokumentus ir specialias interneto svetaines, taip pat skatinti keistis gerąja patirtimi, siekiant padėti valstybėms narėms nustatyti perkėlimo į nacionalinę teisę problemas, jas spręsti ankstyvuoju pažeidimo nagrinėjimo procedūrų etapu ir padėti joms rasti bendrus sprendimus, taip didinant ES teisės aktų veiksmingumą;

11. atkreipia dėmesį į Europos Komisijos atliktą darbą ir tai, kad ji laikosi subsidiarumo principo; pabrėžia, kad nacionaliniai parlamentai ir, atitinkamais atvejais, regioniniai parlamentai atlieka itin svarbų vaidmenį prieš teisėkūros procedūrą tikrindami ES teisės aktų projektus; pažymi, kad būtų galima patobulinti esamas bendradarbiavimo su nacionaliniais parlamentais formas; apgailestauja dėl dabartinės subsidiarumo kontrolės mechanizmo procedūros struktūros, pagal kurią nacionalinių parlamentų ES reikalų komitetai, laikydamiesi trumpų terminų, yra priversti itin daug laiko skirti techniniams ir teisiniams vertinimams; siūlo persvarstyti šiuos mechanizmus, kad jie taptų veiksmingesni ir efektyvesni ir kad visoje ES būtų galima plėtoti labiau politinį požiūrį vykdant subsidiarumo kontrolę; siūlo Europos regionų komitetą, atstovaujantį regionų ir vietos valdžios institucijoms, aktyviau įtraukti į subsidiarumo kontrolės veiklą;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

12. yra labai susirūpinęs dėl to, kad daug valstybių narių dar neįgyvendino Kovos su pinigų plovimu direktyvų (Ketvirtosios ir Penktosios kovos su pinigų plovimu direktyvų); primygtinai ragina valstybes nares skubiai ir tinkamai perkelti šias direktyvas į nacionalinę teisę; palankiai vertina tai, kad Komisija priėmė komunikatą „Siekiant geresnio ES kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu sistemos įgyvendinimo“, kuris kartu su įvairiomis ataskaitomis gali padėti Europos Sąjungos ir nacionalinėms valdžios institucijoms geriau kovoti su pinigų plovimo reiškiniu, įskaitant teroristų finansavimo riziką;

13. reiškia susirūpinimą dėl kai kurių valstybių narių neseniai priimtų investicijų ir pilietybės programų poveikio; ragina Komisiją priimti teisės aktus, kuriais būtų draudžiama tokia praktika;

14. apgailestauja dėl Europos Sąjungos teisės aktų, skirtų kovai su tarpvalstybine organizuoto nusikalstamumo veikla, įskaitant, be kita ko, prekybą narkotikais ar prekybą žmonėmis, nenuoseklumo ir trūkumų; prašo Komisijos toliau stebėti, ar tinkamai į nacionalinę teisę perkeltas Pamatinis sprendimas dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu, naudojantis Sutartimis jai suteiktais įgaliojimais užtikrinti teisės aktų vykdymą; ragina Komisiją, remiantis SESV 83 straipsnio 1 dalimi, pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl direktyvos, kuria būtų persvarstytas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu, įskaitant nusikalstamų veikų apibrėžčių pritaikymą taip, kad būtų atkreiptas ypatingas dėmesys į tarpvalstybinį nusikalstamų organizacijų pobūdį, kaip ne kartą buvo pabrėžta atitinkamų ES agentūrų, būtent Europolo ir Eurojusto, ataskaitose, be kita ko, numatant griežtesnes bausmes ir papildomai įtraukiant nusikalstamo susivienijimo nusikaltimą, kuriam, remiantis mafijos modeliu, būdingas įbauginimas, susivienijimas sąmoningai ketinant dalyvauti nusikalstamoje veikoje ir gebėjimas daryti įtaką viešosioms institucijoms; mano, kad šiomis aplinkybėmis pageidautina priimti bendrus Europos Sąjungos teisės aktus dėl asmenų, nusprendusių bendradarbiauti su teisėsaugos institucijomis, apsaugos;

15. pabrėžia, kad svarbu priimti teisės aktus, kuriais teisėsaugos institucijoms būtų sudarytos sąlygos veiksmingai kovoti su neteisėtai įgyto turto problema, užkertant kelią nusikaltėjams pelnytis iš jų įvykdytų nusikaltimų ir įtraukti tokias pajamas į teisėtą ekonomiką arba jomis finansuoti kitą nusikalstamą veiklą; pažymi, kad, nepaisant to, jog netrukus įsigalios Reglamentas (ES) 2018/1805, Europos Sąjungos teisės aktai šiuo klausimu yra nepakankami; todėl palankiai vertina Komisijos išipareigojimą peržiūrėti visus teisės aktus dėl nusikaltimo priemonių ir pajamų iš nusikaltimų išaldymo ir konfiskavimo ES ir išanalizuoti galimą papildomų bendrų taisyklių poreikį, skiriant didžiausią dėmesį nusikalstamu būdu įgytų pajamų arešto ar konfiskavimo, net jei nėra galutinio apkaltinamojo nuosprendžio, ir šio turto valdymo aspektams;

16. palankiai vertina Komisijos pastangas toliau stebėti, ar Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje į nacionalinę teisę visiškai perkeliama procesinių teisių direktyvos; vis dėlto pabrėžia savo susirūpinimą dėl nuolatinių sunkumų, su kuriais susiduriama perkeliant Direktyvą 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, pagalbos joms ir jų apsaugos standartai⁽⁹⁾; pabrėžia savo susirūpinimą dėl pažeidimo nagrinėjimo procedūrų, pradėtų prieš įvairias valstybes nares dėl to, kad jos neperkėlė į nacionalinę teisę Direktyvos (ES) 2016/800 dėl procesinių garantijų vaikams, kurie baudžiamajame procese yra įtariamieji arba kaltinamieji⁽¹⁰⁾;

17. pabrėžia, kad reikia tobulinti ES mokesčių teisės aktus siekiant, kad mokesčių sistemos taptų skaidresnės, atskaitingesnės ir veiksmingesnės, taip pat apriboti nesąžiningą konkurenciją tarp valstybių narių ir vadinamųjų mokesčių rojų plitimą; mano, kad sąžiningam apmokestinimui ir ryžtingai kovai su mokesčiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu, agresyviu mokesčių planavimu ir pinigų plovimu tenka pagrindinis vaidmuo ES politikoje; ragina Komisiją ir valstybes nares parengti konkurencingą, teisingą ir patikimą mokesčių sistemą, kuri būtų pritaikyta skaitmeninei erai ir naujiems verslo modeliams;

18. apgailestauja, kad Komisija nepriėmė sprendimo pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūrų prieš tas valstybes nares, kurios pažeidė Šengeno taisykles;

19. kritikuoja tai, kad valstybės narės nerodo solidarumo ir nesidalija atsakomybe perkeliant prieglobsčio prašytojus Europos Sąjungoje;

⁽⁹⁾ OL L 315, 2012 11 14, p. 57.

⁽¹⁰⁾ OL L 132, 2016 5 21, p. 1.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

20. primygtinai ragina valstybes nares į nacionalinę teisę perkelti ES teisės aktus dėl kovos su sunkiais nusikaltimais ir terorizmu; ypatingą dėmesį skiria Komisijos keliose valstybėse narėse nustatytiems perkėlimo į nacionalinę teisę trūkumams, susijusiems su Direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu⁽¹⁾; pažymi, kad dauguma valstybių narių, prieš kurias Komisija 2019 m. tęsė pažeidimo nagrinėjimo procedūras dėl Direktyvos (ES) 2016/681 dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų naudojimo⁽²⁾ neperkėlimo į nacionalinę teisę, per tą laiką pranešė Komisijai apie patvirtintas priemones, kurių reikia siekiant sėkmingai perkelti šį aktą į nacionalinę teisę;

21. ragina ES institucijas užtikrinti visapusišką ES pagrindinių teisių chartijos įgyvendinimą priimant visus savo sprendimus, tvirtinant veiksmus ir politiką, tokiu būdu siekiant visapusiškai apsaugoti žiniasklaidos pliuralizmą, žiniasklaidos nepriklausomumą ir žiniasklaidos laisvę; yra susirūpinęs dėl žiniasklaidos padėties ES; apgailestauja dėl bet kokios praktikos, kuria siekiama įbauginti žurnalistus ar jiems grasinti; atsižvelgdamas į tai, pakartoja savo raginimą Komisijai pateikti išsamų pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama nustatyti minimaliuosius standartus, apsaugančius nuo strateginio bylinėjimosi, nukreipto prieš visuomenės dalyvavimą, praktikos visoje ES; mano, kad Komisija turėtų numatyti atgrasomąsias priemones, kad būtų užkirstas kelias piktnaudžiavimui teismais siekiant įbauginti žurnalistus ar jiems pakenkti;

22. smerkia tai, kad daugėja dezinformacijos kampanijų, kuriomis siekiama suklaidinti visuomenę dėl ES veiklos, taip pat nusitaikant į priemones, kurių imtasi siekiant užtikrinti tinkamą ES teisės aktų įgyvendinimą valstybėse narėse; ragina Komisiją kovoti su šiuo reiškiniu, nes juo siekiama pakenkti demokratiniam procesui ir piliečių pasitikėjimui ES demokratinėmis institucijomis; ragina Komisiją įgyvendinti aiškų, išsamų ir didelio masto veiksmų, kuriais būtų kovojama su internete sklaidžiamos dezinformacijos sklaida ir poveikiu Europoje ir užtikrinama Europos vertybių ir demokratiškos sistemos apsauga, rinkinį;

23. yra susirūpinęs dėl nustatytų rimtų ES aplinkos ir energetikos teisės aktų taikymo trūkumų, visų pirma susijusių su atliekų tvarkymu ir šalinimu, energijos vartojimo efektyvumu, biologinės įvairovės nykimu, gamtos išteklių pereikvojimu ir netinkamu saugomų teritorijų naudojimu, nepakankamu miesto nuotekų valymu ir oro tarša, nes tai taip pat gali daryti rimtą poveikį žmonių sveikatai; susirūpinęs pažymi, kad šiuo metu vykdoma 19 pažeidimo nagrinėjimo procedūrų dėl neteisingo Atsakomybės už aplinkos apsaugą direktyvos nuostatų perkėlimo, nes tai labai svarbu siekiant užtikrinti teisingą principo „teršėjas moka“ įgyvendinimą ir apskritai atsakomybę už žalą aplinkai;

24. visų pirma pažymi, kad dauguma valstybių narių nuolat ir sistemingai pažeidinėjo Europos Sąjungos standartus dėl oro teršalų ribinių verčių; pabrėžia, kad ekosistemos blogėjimas ir biologinės įvairovės nykimas – didelės problemos visoje ES; ragina Komisiją pasiūlyti naują teisės aktą dėl ekosistemų atkūrimo, kuris būtų grindžiamas esamais išipareigojimais, jau nustatytais Buveinių direktyvoje ir kituose ES teisės aktuose, ir juos viršyti; ragina Komisiją tvirtai užtikrinti, kad visos ES aplinkos apsaugos direktyvos būtų greitai, visiškai ir teisingai perkeltos į nacionalinę teisę visose valstybėse narėse, atsižvelgiant į komunikate „ES teisė. Geresnis taikymas – geresni rezultatai“ nustatytus prioritetus;

25. pabrėžia, jog dėl to, kad trūksta visos Sąjungos mastu taikytino nuoseklaus ir visapusiško susistemintų gero administravimo taisyklių rinkinio, piliečiams ir įmonėms sunku lengvai ir visiškai suprasti savo teises pagal Sąjungos teisės aktus; todėl pabrėžia, kad susistemintus gero administravimo taisykles reglamente, kuriame būtų nustatyti įvairūs administracinių procedūrų aspektai, įskaitant pranešimus, privalomus terminus, teisę būti išklaustyti ir kiekvieno asmens teisę susipažinti su savo duomenų byla, būtų stiprinamos piliečių teisės ir didinamas skaidrumas; mano, kad toks reglamentas padidintų viešojo administravimo institucijų ir tarnybų veiksmingumą, efektyvumą ir pajėgumus ir patenkintų Europos Sąjungos investicijų ir reformų poreikius šioje srityje;

26. pakartoja savo raginimą priimti reglamentą dėl atviros, veiksmingos ir nepriklausomos ES administracijos pagal SESV 298 straipsnį ir pažymi, kad Komisija nepateikė pasiūlymo dėl šio prašymo; todėl dar kartą ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Europos Sąjungos administracinių procedūrų teisės, atsižvelgiant į Parlamento šioje srityje jau atliktus veiksmus;

27. atkreipia dėmesį į tai, kad esama itin didelių trūkumų perkeliant į nacionalinę teisę ir įgyvendinant ES teisės aktus laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje bei stebint, kaip jų laikomasi, nors teisėkūros proceso metu Komisija ir Taryba primygtinai pabrėžia būtinybę labai skubiai priimti tokius pasiūlymus; ragina Komisiją ir nacionalines valdžios institucijas proaktyviai ir visapusiškai stebėti ir užtikrinti ES teisės taikymą šioje srityje;

⁽¹⁾ OL L 88, 2017 3 31, p. 6.

⁽²⁾ OL L 119, 2016 5 4, p. 132.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

28. pripažįsta, kad siekiant užtikrinti tinkamą ES teisės taikymą ir tinkamą vidaus rinkos veikimą, piliečiai ir verslininkai turi būti informuojami apie klausimus, kylančius dėl kasdienio ES teisės aktų taikymo; ragina glaudžiau bendradarbiauti šioje srityje, be kita ko, per SOLVIT tarnybą;
29. apgailestauja dėl nuolatinio nepakankamo valstybių narių homogeniškumo siekiant veiksmingai įgyvendinti teisės aktus, kuriais siekiama kurti socialinę ir įtraukią Sąjungą ir kovoti su visomis pažeidžiamų grupių diskriminacijos formomis; reiškia susirūpinimą dėl didelių trūkumų ir vėlavimo taikant ES teisės aktus pagal Europos socialinių teisių ramstį, visų pirma kalbant apie teisės aktų dėl darbuotojų sveikatos ir saugos darbe apsaugos, Darbo laiko direktyvos⁽¹³⁾ ir teisės aktų dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris ir vienodo jų darbo užmokesčio taikymą; pabrėžia ESTT sprendimuose pateiktą platų vienodo užmokesčio už tą patį darbą koncepcijos aiškinimą ir prašo Komisijos dėti daugiau pastangų siekiant Europos Sąjungos lygmeniu kovoti su diskriminacija ir vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu;
30. ragina Komisiją užtikrinti, kad valstybės narės nesinaudotų COVID-19 pandemija kaip pretekstu neteisingai taikyti ES teisės aktus ir kad bet koks vėlavimas perkelti direktyvas į savo teisinės sistemas turi būti deramai pagrįstas;
31. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Regionų komitetui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir nacionaliniams parlamentams.
-

⁽¹³⁾ 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų (OL L 299, 2003 11 18, p. 9).

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0012

2020 m. metinis pranešimas dėl bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimo

2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2020 m. metinio pranešimo dėl bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimo (2020/2206(INI))

(2021/C 456/07)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos metinį pranešimą Europos Parlamentui dėl bendros užsienio ir saugumo politikos,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) V antraštinę dalį,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Chartiją ir 1975 m. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Helsinkio baigiamąjį aktą,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimą dėl politinės atskaitomybės ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliuciją „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“,
- atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 22 d. Tarybos išvadas dėl integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes,
- atsižvelgdamas į JT žinomų tarptautinių ir regioninių ekspertų grupės Jemeno klausimais trečiąją ataskaitą „Jemenas. Nebaudžiamumo pandemija iškankintoje žemėje“ (angl. „Yemen: A Pandemic of Impunity in a Tortured Land“), kuri apima laikotarpį nuo 2019 m. liepos mėn. iki 2020 m. birželio mėn.,
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 28 d. Visuotinę Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategiją,
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 8 d. bendrą Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatą dėl pasaulinio ES atsako į COVID-19 protrūkį (JOIN(2020)0011),
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl lyčių lygybės ES užsienio ir saugumo politikoje ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 13 d. Europos Parlamento rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl ES specialiųjų įgaliotinių įgaliojimų ir jų apimties ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2000 m. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo (MTS),
- atsižvelgdamas į 2015–2020 m. Europos saugumo darbotvarkę,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 10 d. bendrą Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatą „Kova su dezinformacija apie COVID-19. Svarbiausia – tikri faktai“ (JOIN(2020)0008),
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 17 d. rezoliuciją dėl suderintų ES veiksmų kovojant su COVID-19 pandemija ir jos padariniais ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OL C 210, 2010 8 3, p. 1.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0286.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0172.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0054.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 17 d. Tarybos išvadas dėl saugumo ir gynybos,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 9 d. Komisijos komunikatą 2020 m. strateginio prognozavimo ataskaita „Strateginis prognozavimas – kelias į didesnę Europos atsparumą“,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 18 d., 2019 m. liepos 15 d., 2019 m. spalio 14 d. ir 2019 m. gruodžio 12 d. Tarybos išvadas, 2020 m. gegužės 15 d. ES užsienio reikalų ministrų pareiškimą, 2019 m. birželio 20 d., 2019 m. spalio 17 d., 2020 m. spalio 1 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl Turkijos neteisėtų veiksmų rytų Viduržemio jūros regione ir 2019 m. spalio 14 d. Tarybos išvadas dėl šiaurės rytų Sirijos,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 29 d. Komisijos komunikatą „Parama Vakarų Balkanų šalims kovoti su COVID-19 ir atsigaivinti po pandemijos. Komisijos indėlis rengiantis 2020 m. gegužės 6 d. ES ir Vakarų Balkanų šalių vadovų susitikimui“ (COM(2020)0315),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0266/2020),
- A. kadangi Parlamentas yra įpareigotas vykdyti bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) bei bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) demokratinę kontrolę, jis yra už tai atsakingas ir, kad galėtų visapusiškai atlikti šį vaidmenį, jam turėtų būti skaidriai ir laiku suteikiama reikiama informacija, taip pat veiksmingos tam būtinos priemonės, be kita ko, atsižvelgiant į visas gynybos pramonės programas;
- B. kadangi vykdant ES BUSP siekiama užtikrinti saugumą ir stabilumą, kartu skatinant Europos laisvės, demokratijos, lygybės, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms vertybes;
- C. kadangi pasaulyje pastebima agresyvi geopolitinė konkurencija, todėl reikalingi greitai ir tinkami užsienio politikos srities reagavimo mechanizmai ir pajėgumai;
- D. kadangi poreikis, kad bendra užsienio politika būtų tvirtesnė, platesnio užmojo, patikimesnė ir vieningesnė tampa būtinybe, nes ES susiduria su daugybe geopolitinių sunkumų platesniame regione, kurie daro tiesioginę ar netiesioginę įtaką visoms jos valstybėms narėms ir piliečiams;
- E. kadangi dėl nepakankamos valstybių narių vienybės ES neišnaudoja savo galimybių užsienio ir saugumo politikos srityje;
- F. kadangi jokia ES valstybė narė negali viena įveikti jokių visuotinių uždavinių, su kuriais šiuo metu susiduria Europa; kadangi plataus užmojo ir veiksminga BUSP turi būti grindžiama pakankamais finansiniais ištekliais ir geresniais sprendimų priėmimo mechanizmais;
- G. kadangi dėl COVID-19 pandemijos daugelyje pasaulio vietų pablogėjo demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių padėtis bei padaugėjo dezinformacijos kampanijų ir kibernetinių išpuolių iš ES nepriklausančių šalių; kadangi labiau pastebimos izoliacionistinės, vienašališkos ir antiglobalistinės tendencijos bei sisteminė konkurencija, o ne daugiašalis bendradarbiavimas pagal taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką;
- H. kadangi tokios problemos, kaip populizmo ir autoritarizmo atgimimas, didėjantis nenoras laikytis tarptautinės teisės, žmogaus teisių ir teisinės valstybės principų bei išpuoliai prieš liberalią demokratiją ir daugiašališkumą, kartu su didžiųjų valstybių konkurencija, kuri virto varžymusi, ypač tarp JAV ir Kinijos, yra realus iššūkis tarptautiniam saugumui bei ES vertybėms, interesams ir įtakai, nes kyla pavojus, kad ES nedalyvaus priimančius sprendimus ir patirs didelę žalą dėl tokios konkurencijos;
- I. kadangi Europos kaimynystės politika (EKP) yra pagrindinė priemonė ES rytinių ir pietinių kaimyninių šalių atžvilgiu;
- J. kadangi nestabilumas ir nenusipėjamumas prie Sąjungos sienų ir artimiausioje kaimynystėje kelia tiesioginę grėsmę Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui; kadangi dėl COVID-19 pandemijos gali pablogėti tarptautinė saugumo aplinka; kadangi rimti ekonominiai ir socialiniai šios pandemijos padariniai turės didelį poveikį dabartiniam skurdo ir nelygybės lygiui pasaulyje ir kadangi dėl to visuomenėje gali kilti didelių neramumų ir protestų, kurie dar labiau prisidėtų prie nestabilumo daugelyje pažeidžiamų šalių; kadangi daugelis ankstesniais metais kilusių grėsmių, įskaitant

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

kibernetines grėsmes, klimato kaitą ir pandemijas, dabar tapo realybe ir tai daro vis didesnę poveikį įvairiems žmogaus gyvenimo aspektams, taip pat vystymosi galimybėms, pasaulio geopolitinei tvarkai ir stabilumui;

- K. kadangi, siekiant užtikrinti strateginę stebėseną, sudaryti galimybes atlikti rizikos analizę bei vykdyti ES ir valstybių narių ankstyvąją perspėjimą bei stiprinti informacinę paramą civilinėms bei karinėms saugumo operacijoms jūroje, ypač svarbu panaudoti pasaulinę laivybos informaciją;
- L. kadangi kova su terorizmu yra svarbus 2015–2020 m. Europos saugumo darbotvarkės prioritetas;
- M. kadangi COVID-19 pandemija atskleidė ES pažeidžiamumą autoritarinių režimų atžvilgiu, ES tradicinių išorės aljansų pažeidžiamumą ir tai, kad Sąjungai būtina užtikrinti, jog užsienio politika atitiktų jos pagrindines vertybes; kadangi dėl to ES turi persvarstyti savo išorės santykius, kad jie būtų grindžiami solidarumo ir daugiašališkumo principais; kadangi COVID-19 pandemija ir jos didelio masto padariniai ypač didelę įtaką daro pažeidžiamiausiems asmenims, ypač regionuose, kurių sveikatos priežiūros ir socialinės sistemos yra silpnesnės;
- N. kadangi pastaraisiais metais atsirado tokių naujų daugialypių iššūkių kaip masinio naikinimo ginklų platinimas, susitarimų dėl ginklų neplatinimo kvestionavimas, stiprėjantys regioniniai konfliktai, dėl kurių perkeliama gyventojai, konkurencija dėl gamtos išteklių, energetinė priklausomybė, klimato kaita, žlugusių valstybių konsolidavimas, terorizmas, organizuotas tarptautinis nusikalstamumas, kibernetiniai išpuoliai ir dezinformacijos kampanijos;
- O. kadangi, atsižvelgiant į svarbių ginklų kontrolės ir nusiginklavimo susitarimų žlugimą ir į sparčiai besikeičiančias naujas ginklų technologijas, nusiginklavimui, ginklų kontrolei ir ginklų neplatinimui BUSP reikėtų skirti daug dėmesio, kad būtų apsaugoti ir ES piliečiai, ir tarptautinis stabilumas bei saugumas; kadangi reikia atnaujinti Bendrąją poziciją 2008/944/BUSP, kad būtų griežtai taikomi ir įgyvendinami kriterijai;

ES tapimas pasirinkta partnere kintančioje geopolitinėje tvarkoje

1. pabrėžia, kad COVID-19 pandemija yra išspėjimas, jog reikia stipresnės, savarankiškesnės, vieningesnės bei ryžtingesnės užsienio ir saugumo politikos, jog Sąjunga galėtų imtis svarbesnio vadovaujamojo vaidmens tarptautinėje arenoje siekdama ginti ir plėtoti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, pagal kurią užtikrinamas daugiašališkumas, demokratija ir žmogaus teisės, ir ryžtingiau propaguoti savo vertybes ir interesus visame pasaulyje; pabrėžia, kad siekiant šio tikslo ES visų pirma turi sėkmingai padėti artimiausioje kaimynystėje esančioms savo partnerėms;

2. propaguoja ir gina ES vaidmenį, nes ji yra patikima partnerė pasaulyje, trečiųjų šalių pageidaujama pasirinkta partnerė, principinga, bet ne dogmatiška, sąžininga tarpininkė, etaloninė veikėja konfliktų sprendimo ir tarpininkavimo srityje, skatinanti diplomatiją ir dialogą kaip tinkamiausią būdą konstruktyviam vaidmeniui pasauliniuose konfliktuose atlikti, svarbiausia tvaraus vystymosi propaguotoja ir pagrindinis prie daugiašalės sistemos prisidedantis subjektas, taip pat pasaulinio masto veikėja, kuri yra pasiruošusi veikti savarankiškai ir ryžtingai kai reikia ginti ES vertybes ir interesus, imasi atsakomybės užtikrindama savo pačios saugumą ir skatindama tarptautinę taiką ir stabilumą, grindžiamą JT Chartijos principais ir vertybėmis ir įtvirtintą tarptautinėje teisėje, laikantis tarptautinės taisyklėmis grindžiamos tvarkos; mano, kad kūrybiškumas, iniciatyvesnis požiūris ir didesnė valstybių narių vienybė ir solidarumas, taip pat valstybių narių įsipareigojimas ir išteklių yra reikalingi siekiant padidinti ES įtaką pasaulyje ir skatinti jos pozityviosios galios modelį bei atsakingą vaidmenį pasaulinio valdymo srityje, taip pat sudaryti sąlygas jai prisiimti strateginę atsakomybę artimiausiose kaimyninėse šalyse;

3. pabrėžia, kad didėjantis pasaulio nestabilumas, vis labiau konfrontacinė aplinka, daugiašališkumo erozija ir autoritarizmo iškilimas, taip pat daugialypiai pasauliniai iššūkiai, ypač aštrėjanti konfliktų atmosfera, dėl kurios tęsiami ir kartais atnaujinami ginkluoti konfliktai, be kita ko, prie rytinių ir pietinių Europos žemyno sienų, terorizmas, klimato kaita ir didėjanti grėsmė gamtos ištekliams, nekontroliuojami migracijos srautai, su sveikata susiję pavojai, hibridinės grėsmės, pvz., dezinformacijos kampanijos, aktyvios priemonės ir kibernetiniai išpuoliai, be kitų dalykų, turėtų paskatinti ES plėtoti strateginę autonomiją tuo pačiu metu stiprinant bendradarbiavimą su sąjungininkais; pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu Sąjungai svarbu užmegzti labiau strateginį bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis, grindžiamą pasitikėjimu ir abipuse nauda, ir kurti sąjungas su panašių pažiūrų demokratinėmis šalimis, įskaitant Pietų pusrutulio valstybes, taip pat prirėikus sudaryti *ad hoc* koalicijas su kitais panašiai mąstančiais partneriais;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

4. atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad Sąjunga turi glaudžiai bendradarbiauti su pagrindiniais partneriais visame pasaulyje ir aktyviai ginti pagrindines tarptautinės teisės ir daugiašalės sistemos institucijas; primygtinai tvirtina, kad svarbu stiprinti ES partnerystę su JT ir NATO, taip pat didinti bendradarbiavimą su tokiomis organizacijomis kaip Europos Taryba, ESBO, Pietryčių Azijos valstybių asociacija (ASEAN), Afrikos Sąjunga, Amerikos valstybių organizacija (OAS), Arabų Lyga, Lotynų Amerikos ir Karibų valstybių bendrija (CELAC) ir MERCOSUR; ragina stiprinti ES ir NATO bendradarbiavimą ir koordinavimą, telkti žinias ir išteklius bei vengti dubliavimosi, kad būtų sukurtas bendras papildomas požiūris į dabartines ir būsimas regioninio ir pasaulinio saugumo problemas, taip pat į konfliktus, sveikatos krizes, asimetriškas ir hibridines grėsmes, kibernetinius išpuolius ir dezinformaciją; pabrėžia Tarptautinio baudžiamojo teismo (TBT) svarbą tiriant nusikaltimus žmoniškumui ir ginant jų aukas bei palankiai vertina tvirtą Sąjungos paramą Teismui, kuris neseniai patyrė spaudimą ir išpuolius;

5. reiškia susirūpinimą dėl precedento neturinčio valstybės ir ne valstybės remiamų dezinformacijos ir propagandos kampanijų, darančių pragaištingą poveikį visuomenei, masto, be kita ko, Europos kaimynystėje ir ypač Vakarų Balkanų šalyse; smerkia manipuliavimą informacija ir jos panaudojimą kaip ginklą, be kita ko, vykdomą piktavališkų ketinimų turinčių valstybinių, subnacionalinių ir nevalstybinių subjektų, taip pat platformas ir organizacijas, kurias autoritarinės trečiosios šalys naudoja siekdamos tiesiogiai ir netiesiogiai finansuoti Europos politines partijas ir veikėjus bei daryti jiems įtaką; palankiai vertina labai reikalingą ES institucijų atsaką į šį naują iššūkį, pvz., naujo specialiojo komiteto įsteigimą Parlamente, kuriame daugiausia dėmesio skiriama užsienio subjektų kišimuisi į demokratinius procesus ES, įskaitant dezinformaciją, ir tai, kad priimtas Tarybos sprendimas dėl ribojamųjų priemonių, skirtų kovai su Sąjungai ar jos valstybėms narėms gresiančiais kibernetiniais išpuoliais⁽²⁾; pabrėžia, kad reikia pateikti atsaką, kuriuo nebūtų ribojamos pagrindinės teisės ir laisvės; atkreipia dėmesį į veiksmingos ES strateginės komunikacijos svarbą ir palankiai vertina strateginės komunikacijos stiprinimą Europos išorės veiksmų tarnyboje (EIVT) ir jos pastangas nustatyti ir nuslopinti dezinformacijos kampanijas; pabrėžia, kad ES turi toliau stiprinti savo pajėgumus siekdama aktyviai kovoti su melagingomis naujienomis ir dezinformacija kaip grėsme demokratijai ir gerinti savo saugumo kultūrą, kad būtų geriau apsaugoti jos informacijos ir ryšių tinklai; ragina ES tapti lydere propaguojant kolektyvinę kovos su hibridinėmis grėsmėmis ir piktavališka autoritarinių režimų įtaka, ypač demokratiniam valdymui ir privačioms įmonėms visame pasaulyje, savigynos ir bendradarbiavimo sistema; todėl pabrėžia, kad ES turi stiprinti savo sąjungas su kitais pasaulio demokratiniais veikėjais, kad būtų kovojama su tokiomis grėsmėmis pasauliniu mastu, be kita ko, pasitelkiant reformuotas ir atsparesnes daugiašales institucijas;

6. primygtinai reikalauja, kad ES užsienio ir saugumo politika būtų grindžiama ES sutarties 21 straipsnyje nustatytu tikslu, pavyzdžiui, demokratijos, žmogaus orumo, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, įskaitant religijos ar tikėjimo laisvę, skatinimu, visų mažumų ir religinių bendruomenių, įskaitant krikščionis, žydus, musulmonus, netikinčius ir kitus, apsauga ir lyčių lygybės propagavimu; šiuo atžvilgiu palankiai vertina neseniai priimtą Komisijos sprendimą atnaujinti ES specialiojo pasiuntinio religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo už ES ribų klausimais įgaliojimus, tačiau primygtinai ragina kuo greičiau paskirti pasiuntinį; ragina ES delegacijas įdėmiai stebėti visuotinę žmogaus teisių padėtį, nustatyti tendencijas ir remti piliečių ir pilietinės visuomenės organizacijų pastangas pakeisti pasaulyje vyraujančias neigiamas tendencijas žmogaus teisių srityje; pabrėžia, kad ES užsienio ir saugumo politika yra efektyvesnė, kai taikant ekonomines ir politines paskatas nustatomos sąlygos; atsižvelgdamas į tai, primena, kad Komisija turėtų stebėti žmogaus teisių padėtį trečiuosiose šalyse, kurioms taikomas bevizis režimas, ir reguliariai apie tai pranešti Parlamentui, taip pat, jei atitinkamoje šalyje esama pažeidimų, ji turėtų sustabdyti bevizio režimo taikymą; ragina Komisiją ir Tarybą stiprinti visame pasaulyje vykdomas Sąjungos paramos demokratijai programas, skatinant iš apačios į viršų principu vykstančius demokratinius procesus, didinant institucijų atsparumą ir remiant Europos politinių fondų darbą demokratinių procesų stiprinimo srityje; pakartoja savo raginimą, išdėstytą 2019 m. kovo 13 d. rekomendacijoje, atlikti ES specialiųjų įgaliotinių ir specialiųjų pasiuntinių pozicijų reformą ir peržiūrą;

7. pabrėžia, kad ES turėtų panaikinti pagrindines migracijos priežastis, pvz., skurdą, maisto stygių ir mitybos nesaugumą, nedarbą, nestabilumą ir nepakankamą saugumą trečiuosiose šalyse, iš kurių neteisėtai masiškai migruojama; pabrėžia, jog, be kita ko, reikėtų skirti dėmesio pagalbai vystant stabilias institucijas, kad šiose valstybėse būtų skatinamas tvarus visuomenės vystymasis;

⁽²⁾ 2019 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2019/797 dėl ribojamųjų priemonių, skirtų kovai su Sąjungai ar jos valstybėms narėms gresiančiais kibernetiniais išpuoliais (OL L 129 I, 2019 5 17, p. 13).

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

Naujas BUSP užmojis: strateginiai regioniniai metodai, grindžiami tvirtesne politine valia

8. primena, kad nė viena ES valstybė narė neturi pakankamai pajėgumų ir išteklių, kad galėtų veiksmingai pati spręsti dabartines tarptautines problemas; mano, kad šiomis aplinkybėmis ES visų pirma reikia tvirtesnės ir tikros ES valstybių narių politinės valios kartu susitarti dėl ES užsienio politikos tikslų ir jų siekti, kaip antai konfliktų prevencijos ir taikos susitarimų, ir kovoti su trečiųjų šalių pastangomis susilpninti ir suskaldyti ES, be kita ko, nesilaikant Europos vertybių; pabrėžia, kad tik stipri ir vieninga Europos Sąjunga, kurioje būtų nustatyta užsienio, saugumo ir gynybos politika ir kurioje ES valstybės narės remtų Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį ir jam įgyvendinant sutartus tikslus, galės atlikti tvirtą vaidmenį naujoje geopolitinėje aplinkoje; ragina ES institucijas ir valstybes nares tarpusavyje ir su tarptautiniais partneriais suderinti bet kokius veiksmus, kuriais reaguojama į COVID-19 krizę, kad būtų skatinamas nuoseklus ir įtraukus pasaulinis atsakas į pandemiją, ir šiuo požiūriu palankiai vertina Europos komandos požiūrį;

9. pakartoja savo raginimą persvarstyti Visuotinę ES strategiją, kad būtų galima pasimokyti iš naujos geopolitinės dinamikos, dabartinių grėsmių, įskaitant COVID-19 pandemiją, ir numatomų būsimų iššūkių bei iš naujo įvertinti BUSP tikslus ir priemones; pabrėžia, kad toliau plėtodama bendradarbiavimą su tarptautiniais partneriais ir sąjungininkais ES turi paspartinti sprendimų priėmimą užsienio reikalų srityje ir gebėjimą bendradarbiauti su panašiai mažais partneriais, kartu didinti daugiašališkumą, ir stiprinti savo strateginius gebėjimus veikti, taip pat, jei reikia, savarankiškai; pabrėžia, kad ES yra atsakinga už savo strateginio savarankiškumo kūrimą bendros diplomatijos, saugumo ir gynybos klausimais, taip pat ekonomikos, sveikatos ir prekybos klausimais, kad galėtų spręsti daugelį bendrų iššūkių siekdama apginti savo interesus, normas ir vertybes pasaulyje po pandemijos; todėl pabrėžia, kad Europos šalys privalo išsaugoti gebėjimą savarankiškai priimti sprendimus ir veikti; primygtinai ragina valstybes nares skubiai įgyvendinti ir taikyti naująjį reglamentą siekiant nustatyti užsienio investicijų į ypatingos svarbos sektorius tikrinimo mechanizmus; ragina ES valstybes nares sukurti naują daugiašalio bendradarbiavimo forumą, remiantis Daugiašalės strateginės eksporto kontrolės koordinavimo komiteto patirtimi, siekiant stebėti ir kontroliuoti technologijų eksportą, prekybos srautus ir jautrias investicijas į susirūpinimą keliančias šalis;

10. mano, kad vis dar yra daug neišnaudotų galimybių derinti ir integruoti visas ES išorės veiksmų kietosios ir švelniosios galios kryptis siekiant BUSP tikslų; atsižvelgdamas į tai primena, kad Europos Parlamento diplomatija yra svarbus ES užsienio politikos ramstis, turintis atskiras ir viena kitą papildančias priemones ir kanalus; todėl mano, kad Europos Parlamentas turėtų būti pripažintas neatsiejama Komisijos ir EIVT propaguojamos Europos komandos dalimi; šiuo požiūriu pabrėžia Parlamento vaidmenį tarpininkavimo ir paramos demokratijai srityje, taip pat vertingą parlamentinių asamblėjų indėlį į Europos išorės veiksmus, įskaitant saugumo ir gynybos klausimus, ir būtinybę skatinti jų veiklą bei užtikrinti, kad jų darbas būtų vykdomas tinkamai; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį bei Komisijos ir Tarybos pirmininkus nuolat informuoti Parlamentą ir įtraukti jį į ES išorės veiksmus;

11. mano, kad siekiant turėti tvirtą, nepriklausomą ir visapusiškai išplėtotą ES užsienio ir saugumo politiką taip pat reikia turėti tokiomis pačiomis savybėmis pasižymintį diplomatinį korpusą, kuris nuo pat pradžių būtų formuojamas atsižvelgiant į konkretų Europos aspektą; šiuo atžvilgiu pritaria pastangoms įsteigti Europos diplomatijos akademiją, kuriai būtų patikėta sukurti savarankišką būsimų ES diplomatų atrankos ir mokymo sistemą, pagrįstą tikru Europos diplomatų karjeros keliu;

12. pabrėžia, kad pagal ES sutarties nuostatas dėl konsultavimosi su Parlamentu ir jo informavimo BUSP srityje turėtų būti skaidriai ir laiku nustatytos aiškios dalijimosi atitinkamais dokumentais, įskaitant strategijų projektus, taisyklės; pažymi, kad reikia iš esmės tobulinti būdą, kuriuo šiuo metu Komisija ir EIVT perduoda neskelbtiną ar konfidencialią informaciją Parlamentui; be to, ragina išnagrinėti, kaip būtų galima pagerinti komitetų posėdžių ir keitimosi informacija su EIVT bei Komisija kokybę, aprėptį ir formatą; mano, kad 2010 m. politinės atskaitomybės deklaracija nebėra tinkamas Parlamento ir Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai santykių pagrindas ir ji turėtų būti pakeista tarpinstituciniu susitarimu, kad būtų sustiprintos Parlamento demokratinės kontrolės teisės, laikantis Sutarčių; be to, primena, kad paprašė peržiūrėti Tarybos sprendimą, kuriuo įsteigiama EIVT;

13. apgailestauja dėl nepakankamos pažangos gerinant sprendimų BUSP klausimais priėmimo procesą, nes tai daro poveikį ES veiksmų ir sprendimų priėmimo tarptautinėje arenoje veiksmingumui, spartai ir patikimumui; ragina valstybes nares nedelsiant pradėti diskusijas dėl galimybės pereiti nuo vieningo balsavimo prie kvalifikuotos balsų daugumos bent jau pasirinktose BUSP srityse, pavyzdžiui priimant sprendimus žmogaus teisių klausimais ir dėl sankcijų, nes tai būtų konkrečios priemonės, kuriomis būtų stiprinama ES įtaka pasaulinėje arenoje;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

14. palankiai vertina tai, kad priimtas naujasis ES visuotinis sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimas (panašus į ES Magnitskio aktą), pagal kurį leidžiama ES taikyti tikslines sankcijas už sunkius žmogaus teisių pažeidimus visame pasaulyje atsakingiems asmenims; rekomenduoja ateityje išplėsti sankcijų režimo taikymo sritį įtraukiant korupcijos atvejus;

15. ragina peržiūrėti įrangos, kurią draudžiama eksportuoti į trečiąsias šalis, sąrašus, kad būtų išvengta atvejų, kai valstybės narės, gaudamos ES finansinę paramą, suteikia priemones, kurios galiausiai naudojamos piliečių priespaudai;

16. remia ES masto debatus siekiant apsvarstyti tokius naujus bendradarbiavimo formatus kaip Europos saugumo taryba, nes atėjo laikas oficialiai nustatyti veiksmingus formatus ir institucijas, kad būtų pagerintas ES užsienio ir saugumo politikos nuoseklumas ir įtaka; mano, kad ši idėja turėtų būti aptarta konferencijoje dėl Europos ateities, taip pat pakartoja savo raginimą įsteigti Gynybos ministrų tarybą;

17. atkreipia dėmesį į tai, kad ES yra išsipareigojusi stiprinti JT vaidmenį tarptautinėje arenoje, ir šiuo tikslu pabrėžia, jog būtina pertvarkyti Jungtinių Tautų sistemą, kad visų agentūrų, organizacijų ir programų veiksmams būtų nuoseklesni, siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekti Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. tikslai; dar kartą ragina valstybes nares pritari Saugumo tarybos sudėties ir veiklos reformoms, kad ši taryba taptų veiksmingesnė ir operatyvesnė siekiant užtikrinti taiką pasaulyje, o jos darbotvarkė apimtų ne tik karinį saugumą, bet ir pabėgėlių bei perkeltų asmenų judėjimą, aprūpinimą maistu, klimato kaitą ir kovą su pandemijomis;

18. pabrėžia, kad ES atlieka labai svarbų vaidmenį remdama vykstančius demokratinius ir rinkimų procesus bei užtikrindama jų skaidrumą bei teisėtumą;

19. pripažįsta, kad Vakarų Balkanų ir rytinių bei pietinių kaimyninių šalių stabilumas, saugumas, taika ir klestėjimas daro tiesioginį poveikį pačios Sąjungos ir jos valstybių narių stabilumui bei saugumui, taip pat jos kaip geopolitinės pasaulinio masto veikėjos reputacijai; pabrėžia tai, kad Europos Sąjunga yra didžiausia Vakarų Balkanų ir Rytų Partnerystės šalių prekybos partnerė ir investuotoja; ragina ES priimti strateginę atsakomybę ES kaimynystėje ir tinkamesniu laiku atlikti aktyvesnę, vieningesnę ir veiksmingesnę vaidmenį tarpininkaujant ir taikiai sprendžiant tebesitęsiančią įtampą ir konfliktus, taip pat užkertant kelią bet kokiems būsimiems konfliktams kaimyninėse šalyse; mano, kad tai galima pasiekti pirmenybę teikiant prevencinio taikos stiprinimo pastangoms, įskaitant prevencinę diplomatiją ir ankstyvojo perspėjimo mechanizmus, stiprinant dvišalį bendradarbiavimą ir remiant demokratines jėgas ir teisinę valstybę, sukuriant teigiamas socialinio ir ekonominio stabilizavimo ir vystymosi paskatas bei didinant visuomenių atsparumą, tam skiriant pakankamai biudžeto išteklių; pakartoja, kad tvirtai remia Normandijos formatą, Berlyno konferenciją dėl Libijos ir Minsko grupę;

20. pakartoja savo išsipareigojimą dėl plėtros kaip pagrindinės pokyčius skatinančios ES politikos ir palankiai vertina persvarstytą Komisijos metodiką ir jos didesnę dėmesį politiniam plėtros proceso pobūdžiui; pritaria Vakarų Balkanų šalių europinei perspektyvai ir palankiai vertina tai, kad ES valstybės narės dar kartą patvirtino tvirtą paramą šiai perspektyvai, kaip nurodyta 2020 m. gegužės 6 d. Zagrebo deklaracijoje, taip pat sprendimą pradėti stojimo derybas su Albanija ir Šiaurės Makedonija; ragina Tarybą ir Komisiją nedelsiant pradėti tarpvyriausybines konferencijas su šiomis dviem šalimis ir apskritai paspartinti stojimo procesą, nes Vakarų Balkanų šalys geografiniu, istoriniu ir kultūriniu požiūriu yra Europos dalis; ypač primygtinai ragina Bulgariją nebeprisitarauti tarpvyriausybines konferencijas su Šiaurės Makedonija atidarymui; pabrėžia, kad šių šalių integracija į ES yra labai svarbi viso žemyno stabilumui ir saugumui, taip pat ES įtakai regione ir už jo ribų; pabrėžia, kad stojimo procesas turėtų paskatinti tvirtą demokratinę, ekonominę ir ekologinę pertvarką bei socialinę konvergenciją, taip pat užtikrinti kaimyninius santykius ir regioninį bendradarbiavimą; primena, kad plėtros procesas grindžiamas nuopelnais ir paremtas griežtomis ir teisingomis sąlygomis pagal Kopenhagos kriterijus; pakartoja, kad reformų įgyvendinimas turi būti juntamas vietoje, ir pabrėžia, kad reikia nustatyti aiškius, skaidrius ir nuoseklius stojimo kriterijus, taip pat nuolatinę politinę, finansinę (PNPP III) ir techninę paramą viso proceso metu, aiškiai įvertinant pažangą; pabrėžia, kad šalys kandidatės ir galimos šalys kandidatės turėtų laikytis susijusių Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio BUSP srities deklaracijų ES vardu bei Tarybos sprendimų;

21. palankiai vertina ES aukščiausiojo lygio susitikimo su Rytų partnerystės šalimis rezultatus ir tikisi, kad šešios šalys nuoširdžiai išsipareigos vykdyti reformų procesus, kurie reikalingi demokratiškesnei, labiau klestinčiai, teisingesnei, stabilesnei ir pagrindinėms vertybėms ir principams artimesnei visuomenei kurti; pabrėžia, kad bendradarbiavimas su Rytų partnerystės šalimis ir kitomis ES kaimyninėmis šalimis turėtų būti BUSP prioritetas, nes šių šalių vystymasis ir

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

demokratizacija yra gyvybiškai svarbūs ES; ragina Komisiją ir EIVT toliau stiprinti ekonominius ir junglumo ryšius, naudodant prekybos ir asociacijos susitarimus, teikiant galimybes patekti į bendrąją rinką ir glaudinant žmonių tarpusavio ryšius, be kita ko, taikant vizų režimo supaprastinimą ir liberalizavimą, jei įvykdomi visi tokio režimo reikalavimai; pabrėžia, kad visa tai galėtų būti paskata stiprinti demokratines reformas ir priimti ES taisykles bei standartus; ragina ES išsaugoti Rytų partnerystės šalims pritaikytą diferenciaciją, pagrįstą principu „parama pagal pažangą“; atkreipia dėmesį į ypatingą Rytų partnerystės šalių patirtį ir žinias, įskaitant jų indėlį vykdant ES bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) misijas, dalyvaujant kovinėse grupėse ir operacijose, ir ragina stiprinti ES ir Rytų partnerystės šalių bendradarbiavimą su ES susijusios gynybos politikos srityje;

22. pritaria Baltarusijos piliečių taikos, demokratijos ir orumo reikalavimams, taip pat reikalavimui surengti naujus, laisvus ir sąžiningus prezidento rinkimus; pabrėžia, koks svarbus Koordinacinės tarybos, kaip protestuojantiems Baltarusijos piliečiams atstovaujančio organo, vaidmuo; griežtai smerkia smurtinį susidorojimą su taikiais demonstrantais ir palankiai vertina tai, kad priimtos sankcijos A. Lukašenkos režimui, įskaitant patį Aliaksandrą Lukašenką, ir pakartoją savo poziciją, kad nepripažįsta suklastotų 2020 m. rugpjūčio 9 d. įvykusių prezidento rinkimų rezultatų; prašo ES nuodugnai peržiūrėti ES ir Baltarusijos santykius, atsižvelgiant į tai, kad režimas nesilaiko pagal tarptautinę teisę prisiimtų savo įsipareigojimų ir susitarimų su ES, taip pat sukurti socialinio ir ekonominio stabilizavimo ir plėtros bei paramos demokratinėms pajėgoms paskatas;

23. pabrėžia, koks svarbus yra ES įsipareigojimas remti savo partnerių suverenitetą, nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą tarptautiniu mastu pripažintų jų sienų ribose; yra susirūpinęs dėl karštų konfliktų zonų plitimo artimiausiose ES kaimyninėse šalyse, taip pat dėl išaldytų konfliktų ir tebesitęsiančios Rusijos Federacijos vykdomos suverenioms valstybėms priklausančių teritorijų *de facto* okupacijos; pakartoja, kad smerkia agresyvią Rusijos politiką Ukrainos atžvilgiu, jos neigiamą vaidmenį keliuose išaldytuose konfliktuose ir jos vykdomą spaudimą kai kurioms artimiausioms ES kaimynėms, be to, kad ji pažeidė Krymo totorių teises, blokavo Azovo jūrą, toliau konfiskuoja Ukrainos dujų telkinius Juodojoje jūroje ir pažeidžia Sakartvelo ir Moldovos teritorinį vientisumą; tebėra visapusiškai įsipareigojęs vykdyti neteisėtos Krymo aneksijos nepripažinimo politiką; ragina Rusiją prisiimti atsakomybę, pasinaudoti savo įtaka Rusijos remiamiems separatistams ir visapusiškai įgyvendinti savo įsipareigojimus pagal Minsko susitarimus; pabrėžia, kad ES turi sustiprinti savo veiksmus taikiai sprendžiant vadinamuosius išaldytus konfliktus, taip pat palaikant dialogą su susijusiomis trečiosiomis šalimis, aktyviai skatinti sprendimus, grindžiamus tarptautinės teisės normomis ir principais, JT Chartija ir 1975 m. ESBO Helsinkio baigiamuoju aktu, bei didinti paramą nuo konfliktų nukentėjusiems civiliams gyventojams, šalies viduje perkeltiems asmenims ir pabėgėliams; taip pat reikalauja, kad Rusijos Federacija nutrauktų Sakartvelui priklausančių Abchazijos ir Cchinvalio (Pietų Osetija) teritorijų okupaciją ir kad sustabdytų abiejų regionų *de facto* integraciją į Rusijos administracinę struktūrą;

24. atkreipia reikiamą dėmesį į 2020 m. lapkričio 9 d. Armėnijos, Azerbaidžano ir Rusijos pasirašytą susitarimą dėl visiško karo veiksmų Kalnų Karabache bei jo apylinkėse nutraukimo; tikisi, kad šis susitarimas padės išgelbėti civilių gyventojų ir karinio personalo gyvybes ir atverti šviesesnes perspektyvas taikiai išspręsti šį pražūtingą konfliktą; apgailestauja dėl to, kad *status quo* buvo keičiamas pasitelkiant karines pajėgas, o ne taikias derybas; griežtai smerkia civilių žudymą ir civilinių objektų ir maldos namų naikinimą, smerkia kasetinių šaudmenų naudojimą konflikto metu, apie kurį pranešta; primygtinai ragina Armėniją ir Azerbaidžaną nedelsiant ratifikuoti Konvenciją dėl kasetinių šaudmenų, kuria aiškiai draudžiamas jų naudojimas; pabrėžia, kad dar reikia rasti ilgalaikį sprendimą ir kad taikos užtikrinimo ir būsimo regiono teisinio statuso nustatymo procesui turėtų vadovauti Minsko grupės bendrapirmininkiai ir jis turėtų būti grindžiamas pagrindiniais grupės principais; pabrėžia, jog reikia skubiai užtikrinti, kad humanitarinė pagalba pasiektų tuos, kuriems jos reikia, kad būtų užtikrintas Armėnijos gyventojų saugumas ir jų kultūros paveldas Kalnų Karabache ir kad šalies viduje perkeltiems asmenims ir pabėgėliams būtų leidžiama grįžti į savo buvusias gyvenamąsias vietas; ragina tinkamai ištirti visus įtarimus dėl karo nusikaltimų ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn už juos atsakingus asmenis; ragina ES aktyviau dalyvauti sprendžiant konfliktą ir nepalikti regiono likimo kitų galingų valstybių rankose;

25. palankiai vertina būsimą Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio bendrą komunikatą dėl atnaujintos partnerystės su pietinėmis kaimyninėmis šalimis; ragina ES, vykdant savo politiką Viduržemio jūros pietinio regiono atžvilgiu, atsižvelgti į kiekvienos šio regiono šalies ypatumus; ragina ES stiprinti bendradarbiavimą su regioniniais veikėjais, pvz., Arabų Lyga, Afrikos Sąjunga ir Viduržemio jūros sąjunga, ir aktyviai remti pietinių kaimyninių šalių tarpusavio bendradarbiavimą regione, kaip nepamainomą priemonę, kuria užtikrinamas saugumas ir darnus ekonomikos vystymasis; pabrėžia, kad būtina stiprinti Sąjungos santykius su Šiaurės Afrikos šalimis; apgailestauja, kad praėjus 25 metams po vadinamojo Barselonos proceso nustatymo, vis dar nebaigta kurti bendros gerovės, stabilumo ir laisvės erdvė su Viduržemio jūros pietinėmis kaimyninėmis šalimis; visiškai remia Berlyno procesą ir palankiai vertina visus JT iniciatyvas, skirtas rasti visapusišką politinį krizės Libijoje sprendimą;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

26. pabrėžia, kad ES daugiau dėmesio turi skirti vykstančiam konfliktui Sirijoje ir stengtis patraukti baudžiamojon atsakomybėn Sirijos režimo narius bei jo sąjungininkus, visų pirma iš Rusijos ir Irano, kurie yra atsakingi už daugelį nuo 2011 m. įvykdytų karo nusikaltimų;

27. mano, kad ES ir toliau turėtų atlikti aktyvų vaidmenį Artimųjų Rytų taikos proceso ir šalių susitarimo, įskaitant susitarimo dėl galutinio statuso klausimus, sudarymo srityje, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad reikia išsaugoti sąlygas vietoje siekiant rasti taikų dviejų valstybių sambūviu pagrįstą sprendimą išsaugant 1967 m. sienas, Jeruzalę paskelbiant abiejų valstybių sostine, saugiai Izraelio valstybei ir nepriklausomai, demokratiškai, vientisai ir pajėgiai Palestinos valstybei taikiai ir saugiai gyvuojant greta, vadovaujantis apsisprendimo teise ir visapusiška pagarba tarptautinės teisės nuostatomis;

28. atsižvelgia į vadinamuosius Abraomo susitarimus, kuriais užtikrinamas Izraelio, Jungtinių Arabų Emyratų ir Bahreino santykių normalizavimas; ryšium su tuo palankiai vertina Jungtinių Amerikos Valstijų vaidmenį padedant įgyvendinti Abraomo susitarimus; atkreipia dėmesį į tai, kad Arabų valstybės, pvz., Egiptas ar Jordanija, kurie jau daugelį metų palaiko diplomatinius santykius su Izraeliu, atliko svarbų vaidmenį skatinant dialogą Artimųjų Rytų taikos proceso klausimais, įskaitant dialogą saugumo ir stabilumo klausimais; pabrėžia, kad ir toliau svarbu investuoti į prasmingas Izraelio ir Palestinos derybas; palankiai vertina tai, kad viena iš Abraomo susitarimų sąlygų buvo aneksavimo planų sustabdymas Vakarų Krante, ir ragina visas šalis į tai atsižvelgti;

29. palankiai vertina Palestinos politinių jėgų neseniai pasiektą susitarimą per ateinančius šešis mėnesius surengti įstatymų leidžiamosios valdžios ir prezidento rinkimus ir pabrėžia, kad Sąjungai demokratiniai rinkimai tebėra vienas iš svarbiausių prioritetų; pabrėžia, kad reikia remti taikos procesą Artimuosiuose Rytuose ir užtikrinti atitinkamus finansinius išteklius, skirtinus Jungtinių Tautų pagalbos ir darbų agentūros Palestinos pabėgėliams Artimuosiuose Rytuose (UNRWA) darbui, glaudžiai bendradarbiaujant su tarptautine rėmėjų bendruomene;

30. palankiai vertina ES išsipareigojimą išsaugoti Bendrą visapusišką veiksmų planą (BVVP) ir užtikrinti, kad jį visapusiškai įgyvendintų visos šalys; pabrėžia, kad šis daugiašalis susitarimas – tai itin svarbus Europos diplomatijos laimėjimas, jis ir toliau yra pagrindinis pasaulinės ginklų neplatavimo struktūros ramsis ir kertinis akmuo užtikrinant taiką, saugumą ir stabilumą regione, ir kad ES suinteresuota užtikrinti, kad jis būtų visapusiškai išsaugotas ir įgyvendintas; ragina JAV susilaikyti nuo vienpusių veiksmų, taip prisidedant prie taikos bei saugumo regionine ir pasaulyje ir taisyklėmis pagrįstos pasaulio tvarkos; primygtinai ragina vyriausiąją įgaliotinį ir pirmininko pavaduotoją pasinaudoti visomis turimomis politinėmis ir diplomatinėmis priemonėmis, kad būtų išsaugotas Bendras visapusiškas veiksmų planas; atsižvelgdamas į konkurenciją Persijos įlankos regione, ragina vyriausiąją įgaliotinį ir pirmininko pavaduotoją aktyviau vykdyti politinį dialogą su regiono šalimis, siekiant skatinti deeskalavimą ir įtraukti regiono saugumo struktūrą, vadovaujantis 2020 m. sausio 10 d. Užsienio reikalų tarybos išvadomis; ragina vyriausiąją įgaliotinį ir pirmininko pavaduotoją ryšium su tuo apsvaistyti galimybę paskirti specialųjį pasiuntinį Persijos įlankos regionui, kad minėtą užduotį būtų galima lengviau įgyvendinti;

31. ragina Prancūziją, Vokietiją ir Jungtinę Karalystę, kaip Bendrą visapusišką veiksmų planą pasirašiusias šalis, ES ir jos valstybes nares stiprinti vienybę, atgrasymo priemones ir atsparumą trečiųjų šalių taikomoms antrinėms sankcijoms ir įgyvendinti priemones, kuriomis būtų apsaugoti ES teisėti interesai, be kita ko, visapusiškai naudojantis paramos prekybos mainams priemone (INSTEX); nepitaria tam, kad JAV, pasitraukusios iš BVVP, vėl taiko vienašališkas, ekstrateritorines sankcijas, nes taip pažeidžiami ES teisėti ekonominiai ir užsienio politikos interesai, visų pirma, dėl to, kad trukdoma humanitarinei prekybai su Iranu kilus COVID-19 pandemijai; ragina JAV besąlygiškai vėl prisijungti prie BVVP ir kartu reikėtų Iraną primygtinai raginti pradėti visapusiškai laikytis pagal susitarimą prisiimtų savo išsipareigojimų; atsižvelgdamas į tai smerkia Irano sprendimą pradėti sodrinti uraną iki 20 proc., nes tai yra tiesioginis ir sunkus susitarimo dėl branduolinės programos pažeidimas;

32. atkreipia dėmesį į JT žinomų tarptautinių ir regioninių ekspertų grupės kolegijos ataskaitą dėl Jemeno, kurioje nurodyta, kad Jemeno vyriausybė, husiai, Pietų pereinamoji taryba, taip pat koalicijos, kuriai vadovauja Saudo Arabija ir Jungtiniai Arabų Emyratai, nariai, vykdė grubius tarptautinių žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, kurie prilygsta karo nusikaltimams, kaip antai, puolimus be atrankos prieš civilius ir civilinius objektus; ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti, kad už sunkiausius nusikaltimus būtų baudžiama, ir *inter alia*, remti, kad padėties Jemene klausimas būtų perduotas nagrinėti Tarptautiniam baudžiamajam teismui; ragina ES ir valstybes nares taikyti tikslines sankcijas Saudo Arabijos ir Jungtinių Arabų Emyratų pareigūnams, dalyvavusiems įtariamuose karo nusikaltimuose; dar kartą pakartoja raginimą valstybėms narėms nutraukti ginklų pardavimą Saudo Arabijai ir Jungtiniams Arabų Emyratams, nes taip jos tik prisideda prie konflikto kurstymo ir tolesnių Jemeno gyventojų kančių;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

33. mano, kad ES turi skubiai nustatyti geresnę geopolitinę ir bendrą trumpalaikių, vidutinės trukmės ir ilgalaikių santykių su Turkija strategiją, visų pirma atsižvelgiant į besitęsiantį demokratijos padėties blogėjimą ir vis kategoriškesnę Turkijos užsienio politiką, kuri prisideda prie įtampos eskalavimo ir daro destabilizuojamąjį poveikį, o tai kelia grėsmę regioninei taikai ir stabilumui rytinėje Viduržemio jūros regiono dalyje, Artimuosiuose Rytuose ir Pietų Kaukaze, taip pat atsižvelgiant į jos vaidmenį konfliktuose Sirijoje, Irake, Libijoje ir Kalnų Karabache;

34. ragina ES atlikti svarbų vaidmenį Viduržemio jūros regione, nes ji tapo veikėja, galinčia garantuoti, kad šiame regione būtų užtikrintas stabilumas, taip pat kalbant apie kovą su organizuotu nusikalstamumu, terorizmu ir nelegalia imigracija; pabrėžia, kad šiuo metu vykdomas teisėkūros darbas, susijęs su nauju migracijos ir prieglobsčio paktu, taigi ES teisėkūros institucijos turi reikšmingą galimybę tobulinti ES prieglobsčio ir migracijos politiką ir taip sumažinti priklausomybę nuo Turkijos;

35. pakartoja, kad stojimo derybos su Turkija yra oficialiai išaldytos, atsižvelgiant į žmogaus teisių padėtį, demokratijos padėties pablogėjimą ir teisinės valstybės problemas Turkijoje; mano, kad santykiai su Turkija negali būti grindžiami iliuziniu ir atgyvenusiu stojimo procesu; pabrėžia, kad Europos Sąjunga, jos valstybės narės ir Turkija turi bendrą strateginį interesą sukurti stabilią ir saugią aplinką rytinėje Viduržemio jūros regiono dalyje; tačiau primena, kad būtinas dialogas, kuriam turi būti teikiama pirmenybė kuriant šią stabilią ir saugią aplinką, gali vykti tikrai vengiant bet kokių vienašalių provokacijų, juo labiau karinių, laivyno ar oro pajėgų veiksmų; ryšiu su tuo primena ES visapusišką solidarumą su savo valstybėmis narėmis Graikija ir Kipru;

36. pakartoja, kad Sąjunga yra pasirengusi naudotis visomis turimomis priemonėmis ir galimybėmis, be kita ko, numatytomis ES sutarties 29 straipsnyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 215 straipsnyje, kad būtų apsaugoti jos ir jos valstybių narių interesai; primena 2019 m. spalio 14 d. Tarybos išvadas, kuriose valstybės narės raginamos laikytis tvirtos nacionalinės pozicijos dėl savo ginklų eksporto į Turkiją politikos, remiantis Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP nuostatomis, įskaitant griežtą ketvirtąjį kriterijų dėl regioninio stabilumo taikymą, ir ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį ir Tarybą apsvarstyti galimybę pradėti taikyti iniciatyvą, kuria visos valstybės narės būtų įpareigosos sustabdyti ginklų eksporto į Turkiją licencijavimą pagal šią bendrąją poziciją; primena 2020 m. spalio 1 d. Tarybos išvadas, kuriose pabrėžiama, kad ES naudosis visomis turimomis priemonėmis ir galimybėmis, įskaitant sankcijų režimo Turkijai taikymą, kad būtų apsaugoti jos ir jos valstybių narių interesai; pakartoja savo raginimą vyriausiajam įgaliotiniui ir pirmininko pavaduotojui, nes Turkija rytinės Viduržemio jūros pakrantės regione toliau vykdo neteisėtus vienašalius veiksmus, prieštaraujančius ES valstybės narės suverenumui, ir tarptautinei teisei, ir nedalyvauja tarptautine teise grindžiamame dialoge; ragina NATO imtis vadovaujamo vaidmens siekiant Turkijai kuo griežčiau pranešti, kad nebus toleruojami agresyvūs šalies veiksmai prieš kitas NATO nares;

37. griežtai smerkia du Turkijos ir Libijos pasirašytus susitarimo memorandumus dėl jūrų zonų nustatymo ir visapusiško saugumo ir karinio bendradarbiavimo, kurie yra tarpusavyje susiję ir akivaizdžiai pažeidžia tiek tarptautinę teisę, tiek JT Saugumo Tarybos rezoliuciją, pagal kurią Libijai nustatytas ginklų embargas;

38. griežtai smerkia Turkijos destabilizuojantį vaidmenį, kuris kelia pavojų trapiam Pietų Kaukazo regiono stabilumui; ragina Turkiją susilaikyti nuo bet kokio kišimosi į Kalnų Karabacho konfliktą, įskaitant karinės paramos teikimą Azerbaidžanui, ir atsisakyti destabilizuojančių veiksmų bei aktyviai skatinti taiką; taip pat smerkia tai, kad Turkija į Kalnų Karabachą perkėlė užsienio kovotojus teroristus iš Sirijos ir kitų šalių, kaip patvirtino tarptautiniai veikėjai, įskaitant ESBO Minsko grupei pirmininkaujančias šalis; apgailestauja dėl Turkijos noro destabilizuoti ESBO Minsko grupę, nes ji turi užmojų atlikti labiau lemiamos reikšmės vaidmenį šiame konflikte;

39. pabrėžia, kad ES ir JK abipusis interesas, kurį sustiprina bendri principai bei vertybės, taip pat geografinis artumas ir ilgalaikis strateginis bendradarbiavimas, yra susitarti dėl bendro atsako į užsienio, saugumo ir gynybos politikos problemas, remiantis daugiašališkumu, konfliktų sprendimo dialogo ir diplomatinėmis priemonėmis bei tarptautinės teisės principais ir atsižvelgiant į tai, kad dauguma tarptautinių grėsmių abiem pusėms daro tokį pat stiprų poveikį; pabrėžia, kad svarbu pasiekti gerą susitarimą dėl būsimų ES ir JK santykių, kuriuo būtų apsaugoti ES interesai; palankiai vertina tai, kad sudarytas ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas, kuris suteikia aiškumo ir tikrumo abiejų šalių piliečiams ir įmonėms; pabrėžia, kad šiuo metu nagrinėja šį susitarimą ir ketina atidžiai stebėti visų ES ir Jungtinės Karalystės susitarimo aspektų įgyvendinimą;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

40. pabrėžia, kad transatlantinis bendradarbiavimas tebėra nepaprastai svarbus ir yra reikšminga ES bendros užsienio ir saugumo politikos dalis; ragina dėti daugiau pastangų siekiant tvirtos ir modernizuotos transatlantinės partnerystės ir nuolatinio dialogo, pagrįsto tarpusavio pagarba, ir imtis konkrečių veiksmų, kuriais skatinamas daugiašališkumas, teisinė valstybė, žmogaus teisės, transatlantinis saugumas, ekonominis bendradarbiavimas ir kova su klimato kaita, taip pat išlaikyti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę sistemą, kad būtų galima įveikti dabartines ir būsimas užsienio, saugumo ir prekybos problemas ir krizes, ypatingą dėmesį skiriant dabartinei ekstremaliajai sveikatos situacijai ir dėl jos kylantiems ekonominiams, socialiniams, saugumo ir politiniams iššūkiams;

41. primygtinai pabrėžia, kad reikėtų modernizuoti transatlantinę partnerystę, siekiant veiksmingiau kovoti su pandemija ir kitais pagrindiniais tarptautiniais iššūkiais, pvz., klimato kaita; pripažįsta, kad reikia rasti naują pagrindą ES ir JAV bendradarbiavimui reaguojant į nacionalistinius, autoritarinius ir hegemoninius užmojus, ekspansinę įtampą Artimuosiuose Rytuose ir Persijos įlankoje, vis aktyviau veikiančių ekonominių veikėjų daugiapoliškumą ir dabartinę ekonomikos krizę abiejose Atlanto pusėse; palankiai vertina ES iniciatyvą užmegzti transatlantinį dialogą Kinijos klausimais;

42. mano, kad ši partnerystė gali klestėti tik tuo atveju, jei jos pagrindas – bendromis vertybėmis ir interesais paremti santykiai, pagarba tarptautinei teisei ir daugiašalėms institucijoms, taip pat pasitikėjimas, kurį, deja, pastaraisiais metais neigiamai paveikė pernelyg pertekliniai vienašaliai veiksmai, kurie taip pat susilpnino daugiašales sistemas, kuriose dalyvauja ES ir jos valstybės narės; ryšium su tuo apgailestauja dėl vienašališkų JAV Prezidento Donaldo Trumpo administracijos tendencingų veiksmų; atkreipia dėmesį į tai, kad silpnesni Vakarų valstybių ryšiai suteikia galimybę neoliberalioms valstybėms užpildyti su lyderės pozicija susijusią spragą tarptautinėje arenoje; tikisi, kad JAV pakeis savo pastarųjų metų kryptį atsisakyti daugiašalės taisyklėmis pagrįstos pasaulio tvarkos ir sudarys sąlygas atnaujinti glaudžius vieningus transatlantinius veiksmus, visapusiškai grindžiamus bendromis ES ir JAV vertybėmis bei principais; pakartoja, kad NATO priklausančios Europos šalys turi prisiimti didesnę naštos pasidalijimo atsakomybę saugant transatlantinę erdvę ir reaguoti į naujas hibridines grėsmes; pabrėžia, kad ateityje vykdant taikos kūrimo veiksmus jėgų sutelkimas su JAV užtikrintų didesnę sinergiją ir sudarytų geresnes sąlygas tinkamiau spręsti pasaulinius uždavinius;

43. griežčiausiai smerkia JAV Kongreso rūmų šturmą, surengtą riaušinkų, pakurstytų prezidento Donaldo Trumpo sąmokslų teorijų ir nepagrįstų tvirtinimų, kad buvo suklastoti 2020 m. lapkričio 3 d. prezidento rinkimai; tikisi, kad JAV užtikrins taikų valdžios perdavimą išrinktam prezidentui Josephui Bidenui ir išrinktajai viceprezidentei Kamalai Harris; yra sunerimęs dėl plintančio populizmo ir ekstremizmo abiejose Atlanto pusėse ir pabrėžia, kad reikia skubiai ginti demokratiją, žmogaus teises ir teisinę valstybę visame pasaulyje;

44. ragina išlaikyti tvirtą ir vieningą poziciją Rusijos Federacijos atžvilgiu ir, be kita ko, peržiūrėti penkis pagrindinius ES politikos principus; ragina parengti naują ES ir Rusijos strategiją ir taip demokratijai pritariančiai Rusijos visuomenės daliai duoti aiškų signalą dėl ES tolesnio noro dalyvauti ir bendradarbiauti; ragina griežtinti sankcijų režimą, ypač atsižvelgiant į pastaruosius įvykius, susijusius su bandymu nužudyti Aleksejų Navalną Rusijos teritorijoje pasinaudojant Rusijoje sukurta karine „Novičiok“ grupės paralyžiuojamąja nuodingąja medžiaga; palankiai vertina tai, kad Užsienio reikalų taryba patvirtino ribojamąsias priemones, susijusias su cheminių ginklų naudojimu bandant nužudyti Aleksejų Navalną; pakartoja savo raginimą atlikti nepriklausomą tarptautinį jo apnuodijimo tyrimą;

45. pakartoja, kad Minsko susitarimų laikymasis yra svarbi bet kokio esminio ES ir Rusijos santykių pasikeitimo sąlyga; apgailestauja dėl neigiamo Rusijos vaidmens dezinformacijos kampanijose ir kitų formų hibridiniame kare, vykdomame prieš ES ir Vakarų, nes taip siekiama susilpninti mūsų vidaus sanglaudą, taigi ir mūsų gebėjimą veiksmingai veikti pasaulinėje arenoje; be to, apgailestauja dėl tikslinių žudymų ES teritorijoje ir cheminio ginklo naudojimo, taip pat dėl sudėtingos vidaus padėties, susijusios su žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis; pabrėžia, kad reikia primygtinai raginti Rusijos Federaciją laikytis tarptautinės teisės ir sutarčių; reiškia susirūpinimą dėl to, kad Rusija ne kartą pažeidė ginklų kontrolės susitarimus ir standartus ir dėl to žlugo Sutartis dėl vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų, taip pat dėl to, kad ji pažeidė cheminių ginklų konvenciją panaudojama karines paralyžiuojančiąsias medžiagas tiek šalies viduje, tiek ES teritorijoje;

46. pabrėžia, kad Afrika – svarbi daugiašalės sistemos strateginė partnerė; palankiai vertina dabartines pastangas pertvarkyti ir iš esmės patobulinti ES ir Afrikos strategiją, vadovaujantis modeliu, kuris yra pagrįstas ne paramos teikėju ir gavėju santykiais, o bendra ir suderinta lygiateise partneryste, grindžiama aiškiu atitinkamų ir abipusių interesų ir atsakomybės suvokimu, siekiant plėtoti sąžiningą, į žmones orientuotą ir tvirtą partnerystę, be kita ko, apimančią ir žmogaus teisių, saugumo ir bendradarbiavimo kovojant su terorizmu sritis; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad reikia skirti ypatingą dėmesį situacijai Sahelio regione, atsižvelgiant į didėjančią nestabilumą ir reikšmingus tiesioginius ir netiesioginius įvykių šiame regione padarinius Europos Sąjungai; primygtinai ragina nustatyti Europos viziją, skirtą solidarumui, atsižvelgiant į padėties Libijoje pokyčius, ir, be kita ko, žmogaus teisėms, įgyvendinant paramos vystymuisi politiką ir konsoliduojant ekonominės partnerystės susitarimus; ragina laikytis bendro ES požiūrio ir stengtis stiprinti ES ryšius su

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

Afrika, su ja susijusius informuotumą ir įsipareigojimus; primena, kad Europos dalyvavimas ir patikimas įsipareigojimas yra nepaprastai svarbus siekiant sumažinti humanitarinius ir socialinius bei ekonominius sunkumus;

47. pažymi Europos pajėgumų stiprinimo ir mokymų misijų skatinant taiką, saugumą ir stabilumą Afrikoje svarbą; pakartoja ES stabilizavimo misijų ir operacijų, vykdomų Afrikoje, ypač Užsachario ir Sahelio regionuose, svarbą ir ragina EIVT ir Tarybą užtikrinti, kad būtų sustiprinti BSGP misijų įgaliojimai ir priemonės Afrikoje ir taip sudaryta galimybė toliau veiksmingai veikti ir reaguoti į sunkius išskylančius iššūkius; atkreipia dėmesį į ES vadovaujamą vaidmenį diplomatiškai ir taikiai sureguliuojant konfliktus, be kita ko, vykdant tarpininkavimo iniciatyvas ir nusiginklavimo, demobilizacijos ir reintegracijos programas;

48. mano, kad, vykdant ES geopolitinę strategiją pasaulyje, svarbu stiprinti santykius su Lotynų Amerikos ir Karibų regiono šalimis; pabrėžia, kad Sąjunga turi stiprinti ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų regiono šalių, kurios kartu sudaro trečdali JT narių, ryšius, remiantis bendromis vertybėmis ir principais, ypač ginant daugiašalę taisyklėmis grindžiamą tvarką, skatinant žaliąją darbotvarkę ir kovojant su skurdu ir nelygybe; primygtinai ragina Sąjungą išlaikyti savo, kaip labiausiai pageidaujamos Lotynų Amerikos šalių partnerės, poziciją, atsižvelgiant į tai, kad kiti geopolitiniai veikėjai regione užima vis didesnę erdvę;

49. atsižvelgdamas į tai, ragina imtis tikslinių ir įvairialypių veiksmų regione pasinaudojant bendru ES naratyvu, kad taip būtų galima skatinti vykdyti strategijas, kurios padėtų kartu įveikti bendrus iššūkius, pvz., susijusius su taikos, saugumo ir klestėjimo puoselėjimu, ir kartu užtikrinti bendrą atsaką susidūrus su klimato kaitos keliamomis grėsmėmis; pabrėžia Lotynų Amerikos svarbą Europos Sąjungai ir ragina ir toliau laikyti šį regioną geostrateginiu požiūriu labai svarbiu bendrai užsienio ir saugumo politikai, ryšium su tuo dalyvauti skatinant demokratiją ir žmogaus teises šiame regione ir pagelbėti šio regiono ekonominio vystymosi procese; pabrėžia, kad pagarba teisei valstybei ir stabiliai politinei ir teisei sistemai, įskaitant kovą su korupcija ir nebaudžiamumu, taip pat pažanga siekiant demokratijos ir pagarbos pagrindinėms laisvėms bei jų skatinimas yra kertiniai gilesnės integracijos ir bendradarbiavimo su Lotynų Amerikos ir Karibų regiono šalimis elementai; pabrėžia, kad svarbu tęsti ir užbaigti visuotinių susitarimų su Čile ir Meksika, taip pat ES ir MERCOSUR asociacijos susitarimo peržiūrą, ir pabrėžia, kad tai yra itin svarbios ES sąjungininkės ir partnerės; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad nesilaikoma demokratijos ir teisinės valstybės principų, ir dėl išpuolių prieš demokratiškai išrinktus opozicijos lyderius, žurnalistus, studentus, žmogaus teisių gynėjus, kurių darbas visų pirma susijęs su aplinkos klausimais, ir jų teisininkus;

50. pakartoja, kad visapusiškai remia taikos procesą Kolumbijoje ir jo įgyvendinimą, nes tai turi lemiamą reikšmę Kolumbijos atečiai ir padėties stabilizavimui regione; ragina toliau laikytis tvirtos bendros pozicijos dėl Venesuelos režimo ir dėl Nicoláso Maduro režimo įvykdytų išpuolių prieš žmogaus teises, taip pat dėl sankcijų režimo, visų pirma atsižvelgiant į naujausius įvykius ir skundus, kuriuos neseniai pateikė įvairios organizacijos, įskaitant Jungtines Tautas;

51. pabrėžia, kad svarbu, jog ES siektų taikyti vieningą realistišką, veiksmingą, tvirtesnę ir ryžtingesnę strategiją, kuri vienytų visas valstybes nares, padėtų plėtoti santykius su Kinijos Liaudies Respublika (KLR) visos ES labai ir pagal kurią ji turėtų aktyviai ir ryžtingai siekti labiau suderintų ir abipusiškesnių ekonominių santykių, pagrįstų Europos vertybėmis ir interesais, itin daug dėmesio skiriant pagarbai žmogaus teisėms ir religijos ar tikėjimo laisvei; pabrėžia, kad svarbu siekti bendro požiūrio su JAV ir kitais panašiai mąstančiais partneriais dėl Kinijos;

52. ragina, kad ES politika dėl Kinijos būtų grindžiama šiais principais: bendradarbiauti, kai įmanoma; konkuruoti, kai reikia; imtis konfrontacinių veiksmų, kai reikia; primena, kad dėl ryžtingos Kinijos viešosios diplomatijos daugybė šalių tapo priklausomos nuo jos investicijų ir paskolų; pabrėžia, kad ES turėtų aktyviai didinti savo, kaip pagrindinės investuotojos ir paramos vystymuisi teikėjos, dalyvavimą ir matomumą šalyse partnerėse visame pasaulyje;

53. ragina Kinijos Liaudies Respubliką prisiimti didesnę atsakomybę sprendžiant pasaulines problemas ir kartu toliau tęsti bendradarbiavimą daugiašalėse sistemose, kai tik įmanoma, ir, be kita ko, visų pirma imtis platesnio užmojo veiksmų ir paisyti privalomų įsipareigojimų klimato srityje pagal Paryžiaus susitarimą ir biologinės įvairovės srityje, taip pat remti daugiašalį atsaką į COVID-19 pandemiją, be kita ko, sudarant geresnes sąlygas vykdyti tarptautinį ligos priežasčių tyrimą; apgailestauja dėl Kinijos dezinformacijos apie COVID-19 pandemijos kilmę, manipuliacinio daugiašalė sistema, Kinijos piktavališkos įtakos plitimo, kibernetinių išpuolių, korumpuotų investicijų projektų; palankiai vertina veiksmingas Taivano pastangas suvaldyti koronaviruso plitimą ir jo solidarumą su ES, kaip matyti iš to, kad per pandemiją daugeliui valstybių narių padovanota daugiau nei septyni milijonai chirurginių kaukių;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

54. ragina Komisiją, Tarybą ir vyriausiąją įgaliotinį ir pirmininko pavaduotoją ir toliau teikti pranešimus Kinijos Liaudies Respublikai, kad ES netoleruos Kinijos nuolatinių žmogaus teisių pažeidimų Honkonge, Tibete ir Sindziange ir elgesio su mažumoms priklausančiais asmenimis, ir atlikti lemiamą vaidmenį tarptautinėje arenoje siekiant užtikrinti Honkongo savarankiškumą; smerkia tai, kad Kinijoje priėmus Nacionalinio saugumo įstatymą, kuriuo smarkiai ribojamas didelis Honkongo savarankiškumas ir kenkiama teisėjų nepriklausomybei bei saviraiškos laisvei Honkonge, pažeistas principas „viena šalis, dvi sistemos“; reiškia susirūpinimą dėl Honkonge priimto Nacionalinio saugumo įstatymo poveikio Kinijos ir Taivano santykiams; pabrėžia, kad tai, jog Pekinas nuolat pažeidžia Honkongo autonomiją, neatitinka Kinijos įsipareigojimų, prisimtų pagal dvišales sutartis ir tarptautinę teisę, ir kad dėl to taip pat kyla abejonių dėl Pekino, kaip patikimo partnerio, vaidmens; pažymi, kad Parlamentas atsižvelgs į žmogaus teisių pažeidimus žemyninėje Kinijoje ir Honkonge, kai jo bus paprašyta pritarti visapusiškam susitarimui dėl investicijų ir bet kokiems būsimiems prekybos susitarimams su Kinija; ragina valstybes nares įgyvendinti priemonių rinkinį, dėl kurio 2020 m. liepos 28 d. sutarta Užsienio reikalų taryboje, taip pat 2020 m. birželio 19 d. Parlamento rezoliuciją⁽⁶⁾; prašo Komisijos ir valstybių narių imtis aktyvių atsakomųjų veikslių reaguojant į žiaurų uigūrų, taip pat kitų etninių ir religinių mažumų grupių, ypač krikščionių ir tibetiečių, persekiojimą Sindziange; ragina valstybes nares ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinį ir Komisijos pirmininko pavaduotoją pagal ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą nustatyti sankcijas Kinijos pareigūnams ir valstybės valdomiems subjektams, atsakingiems už masinio uigūrų sulaikymo ir priverstinio darbo Kinijoje politikos vykdymą;

55. pakartoja, kad Sąjunga toliau atidžiai stebės padėtį Taivane ir ES ir Kinijos Respublikos (Taivano) politinių ir prekybinių santykių gerinimo padėtį; ragina Kinijos Liaudies Respubliką taikiai spręsti visus ginčus dėl sausumos ir jūrų sienų, laikantis tarptautinės teisės, ir vengti bet kokių provokuojančių karinių veikslių, kuriais siekiama destabilizuoti padėtį Pietų Kinijos jūroje; pabrėžia, kad taikos, stabilumo ir laivybos laisvės išsaugojimas Indijos ir Ramiojo vandenyno regione išlieka ypatingai svarbus ES ir jos valstybių narių interesas; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad neseniai padidėjo įtampa Indijos ir Kinijos pasienyje, taip pat Pietų Kinijos jūroje ir Taivano sąsiauryje, įskaitant vis labiau provokuojančius Kinijos karinius manevrus Taivano atžvilgiu; ragina visas susijusias šalis taikiai išspręsti savo nesutarimus vykdant konstruktyvų dialogą ir nesiimti vienašališkų veikslių, kuriais būtų siekiama pakeisti *status quo*; laikosi nuomonės, kad santykiai abiejose sąsiaurio pusėse turėtų būti konstruktyviai kuriami nevykdant destabilizuojančių iniciatyvų ir nė vienai šaliai nenaudojant jokios prievartos ir kad bet kokie santykių su abiejose sąsiaurio pusėse esančiomis šalimis pokyčiai neturi prieštarauti Taivano piliečių valiai; ragina ES ir jos valstybes nares persvarstyti savo santykių su Taivanu politiką ir bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais padedant išsaugoti Taivane demokratiją, kad jai nekenktų užsienio jėgų keliamos grėsmės; ragina ES ir jos valstybes nares remti Taivano narystę stebėtojo teisėmis Pasaulio sveikatos organizacijoje ir Pasaulio sveikatos asamblėjoje, kitose tarptautinėse organizacijose, mechanizmuose ir veikloje, taip pat visuotiniame ligų prevencijos tinkle;

56. pabrėžia, kad ES turi skirti daugiau dėmesio strateginiams regionams, kurie vis labiau sulaukia tarptautinio dėmesio, pavyzdžiui, be kita ko, Afrikai, Arkties regionui, taip pat Indijos ir Ramiojo vandenyno regionui, kuriame Kinija vykdo ekspansinę politiką, į kurią reaguodama ES turi parengti nuoseklų atsaką; pabrėžia, kad reikia toliau plėsti bendradarbiavimą su svarbiomis bendramintėmis partnerėmis Indijos ir Ramiojo vandenyno regione, pvz., Japonija, Indija, Pietų Korėja, Australija ir Naująja Zelandija; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina pastangas parengti ES principais ir vertybėmis pagrįstą Europos Indijos ir Ramiojo vandenyno regiono strategiją, pagal kurią gali būti numatytos Australijos ir NATO bendros karinės pratybos Ramiojo vandenyno regione; laikosi nuomonės, kad vykdant nuoseklią strategiją dėl Kinijos, pagal kurią ES ir valstybės narės, kai reikia, kartu pasipriešina, ES turėtų siekti glaudesnio bendradarbiavimo su šalimis regione ir kitomis demokratinėmis šalimis, ir tuo tikslu reikėtų visapusiškai pasinaudoti ES glaudesnių sąsajų strategija; išpėja dėl Kinijos pastangų stiprinti galios projekciją regione, visų pirma Taivane, nes dėl to su dauguma jos kaimyninių šalių kyla ginčų dėl sienų;

57. pabrėžia, kad reikia pasinaudoti galimybe toliau gerinti ES ir Indijos santykius, atsižvelgiant į pokyčius regione ir svarbų Indijos vaidmenį regione ir pasaulyje;

58. palankiai vertina tai, kad į 2021 m. Komisijos darbo programą įtrauktas bendras komunikatas dėl Arkties; mano, kad ES būtina priimti Arkties regiono strategiją;

ES pajėgumų ir priemonių stiprinimas BUSP srityje

59. pabrėžia savo paramą bendros gynybos politikos, kuria siekiama stiprinti BSGP ir jos tikslus bei uždavinius, kaip nustatyta Sutartyse, laipsniškam formavimui ir plėtojimui, siekiant sukurti visavertę gynybos sąjungą, kurioje būtų pripažįstama konkreti neutralių šalių konstitucinė padėtis ir kuri būtų grindžiama aiškiais strateginiais tikslais ir orientuota į žmonių saugumą ir tvarią taiką; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina tikslą 2022 m. priimti strateginį kelrodį; pažymi, kad reikia toliau stiprinti ES ir NATO santykius, akcentuojant jų suderinamumą ir abipusę strateginę svarbą; ragina Europos

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0174.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

šalis daugiau investuoti į savo gynybos pajėgumus, naujai nustatyti atsakomybę NATO ir tapti labiau lygiavertėmis partnerėmis Jungtinėms Amerikos Valstijoms; pripažįsta BSGP misijų ir operacijų indėlį užtikrinant taiką, saugumą ir stabilumą tarptautiniu mastu; palankiai vertina pažangą siekiant įgyvendinti Europos taikos priemonę; pabrėžia, kad reikia neapsiriboti deklaracijomis ir imtis veiksmų, visų pirma suteikti ES tikrą Europos gynybos pramonės pagrindą sukuriant Europos gynybos fondą, kuriam būtų suteiktas reikiamas biudžetas, užtikrinti sparčiau bei nuosekliau vykdomą struktūrizuotą bendradarbiavimą ir taip siekti ES strateginio savarankiškumo, kad ES galėtų skatinti labiau integruotą gynybai skirtų prekių vidaus rinką; pabrėžia, kad svarbu vykdyti įtraukias įvairių suinteresuotųjų subjektų konsultacijas, siekiant skatinti bendrą strateginę kultūrą saugumo ir gynybos srityse;

60. primena, kad moterys, dalyvaudamos taikos ir saugumo procesuose, gali atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant taikos susitarimų sėkmę ir tvarumą, taip pat taikos tvarumą ir kokybę; pabrėžia, kad išpareigojimai ir deklaracijos dėl moterų, taikos ir saugumo darbotvarkės ir vienodo atstovavimo moterims vykdančios užsienio ir saugumo politiką skatinimo dažnai tėra retoriniai ir jais nesiekama iš tiesų užtikrinti jos įgyvendinimo, todėl pažanga įgyvendinant šios darbotvarkės tikslus pasaulyje yra ribota; primena, kad konfliktai sprendžiami sėkmingiau, kai vykstant procesui paisoma lyčių lygybės principo, ir ragina užtikrinti aktyvesnę moterų dalyvavimą, visų pirma sprendimų priėmimo procesuose ir tai, kad moterys užimtų daugiau vadovaujamų pozicijų vykdančios BSGP misijas; be to, ragina sistemingiau integruoti lyčių aspektą vykdančias tokias misijas, užtikrinti mokymą lyčių lygybės, moterų, taikos ir saugumo klausimais visiems ES dislokuotiems kariniams ir civiliams darbuotojams, įskaitant EIVT vidurinę ir aukščiausiąją vadovybę ir BSGP misijų ir operacijų vadovus ir vadus, taip pat aktyviai prisidėti prie JTST rezolucijos Nr. 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo įgyvendinimo; ragina nustatyti konkrečius ir išmatuojamus tikslus, susijusius su įvairove ir moterų dalyvavimu kalbant apie vadovaujamas pareigas EIVT, įskaitant tikslą, kad 50 proc. moterų užimtų vadovaujamas pareigas, kaip antai, delegacijų vadovų, ES specialiųjų įgaliotinių ir BSGP misijų ir operacijų vadovų pareigas; ragina perkelti būsimą Trečiąją Lyčių lygybės veiksmų planą (LLVP III) ir Moterų, taikos ir saugumo veiksmų planą į nacionalinius veiksmų planus ir, be kita ko, numatyti vidurio laikotarpio vertinimą, o Moterų, taikos ir saugumo veiksmų planą prijungti prie būsimo Trečiojo Lyčių lygybės veiksmų plano;

61. pabrėžia, kad ES turi imtis pasaulinės lyderės vaidmens šalinant pandemijos padarinius, o tuo tikslu reikalingi pakankami finansiniai ištekliai; pabrėžia, kad, kalbant apie išorės veiksmų ir gynybos sritį, būtina numatyti platesnio užmojo daugiametę finansinę programą (DFP), įskaitant didesnius asignavimus Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonei (KPTBP), Pasirengimo narystei paramos priemonei (PNPP III), Europos gynybos fondui (EGF), kariniam mobilumui, ir ragina Tarybą užtikrinti, kad kuo greičiau būtų patvirtinta Europos taikos priemonė; apgailestauja dėl Tarybos pasiūlytų išorės finansinių priemonių lėšų mažinimo naujoje daugiametėje finansinėje programoje ir dėl nepakankamo finansavimo pagal „Next Generation EU“ ekonomikos gaivinimo priemonių rinkinį; pabrėžia, kad toks lėšų mažinimas gali pakenkti ES vaidmeniui pasauliniu lygmeniu ir sumenkinti ES galimybes stabilizuoti ir pertvarkyti narystės siekiančias šalis; pabrėžia, kad Parlamentas turi būti prasmingai įtrauktas į strateginį metinių ir daugiamečių darbo programų valdymą ir išorės finansavimo priemonių kontrolę; primena, kad kitoje DFP reikia gerokai padidinti ES biudžeto išteklius, skirtus civilinių konfliktų prevencijai, ir padidinti finansavimą taikos kūrimui, dialogo palaikymui, tarpininkavimui ir susitaikymui;

62. ragina stiprinti gynybos pajėgumus ir pirmenybę teikti pagal Pajėgumų plėtojimo planą ir vykdančią suderintą metinę peržiūrą gynybos srityje nustatytiems trūkumams, ir tuo tikslu, visų pirma, vykdyti glaudžiu bendradarbiavimu grindžiamą veiklą, kaip antai, pajėgumų telkimą ir dalijimąsi jais, užtikrinti pakankamą finansavimą prasmingiems projektams ir platesnio užmojo nuolatiniam struktūrizuotam bendradarbiavimui (PESCO), EGF, kariniam mobilumui ir Europos kosmoso programai; pažymi, kad šie veiksmai taip pat turėtų būti naudingi NATO ir transatlantiniams santykiams; pabrėžia, kad vykdančią ES bendradarbiavimą gynybos srityje reikia toliau derinti ES priemones ir mechanizmus, todėl ragina optimizuoti išteklius, kad būtų išvengta nereikalingo išlaidų ir priemonių dubliavimosi; ragina EIVT Strateginės komunikacijos skyriui skirti daugiau paramos, darbuotojų ir pakankamų nuolatinį biudžeto išteklių, su sąlyga, kad bus atliktas nepriklausomas ir išsamus jo ankstesnės ir dabartinės veiklos vertinimas; ragina peržiūrėti EIVT strateginės komunikacijos padalinio įgaliojimus ir įtraukti tokių naujai iškilančių užsienio subjektų, kaip antai Kinija, kišimosi klausimą;

63. pakartoja raginimą labiau remti ES jūrų saugumo strategiją, nes laivybos laisvės išsaugojimas tampa vis didesniu iššūkiu pasauliniuose ir kaimyniniuose vandenyse; pabrėžia, kad laivybos laisvė turėtų būti gerbiama visada; rekomenduoja, siekiant veiksmingo pasaulinės jūrų informacijos valdymo, stiprinti ir remti institucijų, organizacijų ir nacionalinių valdžios institucijų struktūrinį koordinavimą, visų pirma sudarant sąlygas dviejų pagrindinių civilinių ir karinių komponentų, kurie suteikia pagrindą žinioms apie padėtį jūroje, konvergencijai;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

64. pabrėžia BSGP misijų ir operacijų svarbą; pažymi, kad egzistuoja pagrindų susitarimai su trečiosiomis šalimis dėl jų dalyvavimo ES krizių valdymo operacijose; pažymi, kad tokie susitarimai iliustruoja taikos ir saugumo užtikrinimo siekių kolektyvinį pobūdį;

65. atkreipia dėmesį į vidutinės trukmės ir ilgalaikes grėsmes, į kurias ateityje reikės reaguoti įgyvendinant BUSP, įskaitant riziką saugumui, kurią kelia autoritariniai režimai, nevalstybiniai subjektai ir klimato kaita, kibernetines grėsmes, ChBRB išpuolius, hibridines grėsmes ir grėsmes, be kita ko, susijusias su platesniu dirbtinio intelekto naudojimu, dezinformacijos kampanijomis, kosmoso lenktynėmis ir jų militarizavimu, taip pat naujomis technologijomis, terorizmu ir nekontroliuojamais migracijos srautais, be jau nustatytų geopolitinių iššūkių; pabrėžia, kad ES turi daryti pažangą apibrėžiant ir pripažįstant hibridines grėsmes; ragina ES didinti informuotumą apie šias grėsmes ir kurti bendrus atsparumo pajėgumus; pabrėžia, kad tokias grėsmes galima įveikti tik vykdant suderintus veiksmus ir laiku bei pakankamai investuojant į Europos mokslinius tyrimus ir inovacijas; palankiai vertina tai, kad Parlamentas sudarė Specialųjį komitetą dirbtinio intelekto skaitmeniniame amžiuje klausimais, kaip forumą, kuriame sprendžiami strateginiai su dirbtiniu intelektu susiję klausimai; mano, kad svarbu užtikrinti geresnę ES politikos vidaus ir išorės aspektų sąsają, siekiant užtikrinti, kad vykdant ES politiką būtų siekiama BUSP, įskaitant ES energetikos politiką, tikslų;

66. pabrėžia, kad reikia plėtoti nuoseklų su klimato politika susijusį BUSP aspektą, nes klimato kaita daro vis didesnę poveikį destabilizuojant ekonominę, socialinę ir politinę padėtį ir didinant grėsmę;

67. palankiai vertina žvalgybine informacija pagrįstą grėsmių analizę, kurią šiuo metu atlieka Komisijos pirmininko pavaduotojas ir Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis ir kuri yra būsimo strateginio kelrodžio atskaitos taškas, ir ragina Parlamente surengti diskusijas šios analizės rezultatų tema; palankiai vertina naują Komisijos požiūrį, pagal kurį strateginis prognozavimas įtraukiamas į ES politikos, įskaitant užsienio ir saugumo klausimus, formavimą;

o

o o

68. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos Pirmininkui, Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai bei valstybėms narėms.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0013

2020 m. metinis pranešimas dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo

2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2020 m. metinio pranešimo dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo (2020/2207(INI))

(2021/C 456/08)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Lisabonos sutartį,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 20 d., 2015 m. birželio 26 d., 2016 m. gruodžio 15 d., 2017 m. birželio 22 d., 2018 m. birželio 28 d., 2018 m. gruodžio 14 d., 2019 m. birželio 20 d., 2019 m. gruodžio 12 d. ir 2020 m. liepos 21 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į 2013 m. lapkričio 25 d., 2014 m. lapkričio 18 d., 2015 m. gegužės 18 d., 2016 m. birželio 27 d., 2016 m. lapkričio 14 d., 2017 m. gegužės 18 d., 2017 m. liepos 17 d., 2018 m. birželio 25 d., 2019 m. birželio 17 d. ir 2020 m. birželio 17 d. Tarybos išvadas dėl bendros saugumo ir gynybos politikos,
- atsižvelgdamas į Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvadas dėl susitarimo dėl civilinių BSGP pajėgumų nustatymo,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 10 d. Tarybos išvadas dėl moterų, taikos ir saugumo,
- atsižvelgdamas į 2017 m. birželio 19 d. Tarybos išvadas dėl bendro ES diplomatinio atsako į kibernetinę kenkimo veiklą sistemos,
- atsižvelgdamas į Tarybos 2018 m. birželio 7 d. išvadas dėl jaunimo, taikos ir saugumo ir į 2020 m. birželio 5 d. išvadas dėl jaunimo išorės veiksmuose,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2019/797 dėl ribojamųjų priemonių, skirtų kovai su kibernetiniais išpuoliais, keliančiais grėsmę Sąjungai arba jos valstybėms narėms⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 10 d. Tarybos išvadas dėl papildomų pastangų didinti atsparumą ir kovoti su hibridinėmis grėsmėmis,
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 28 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pristatytą dokumentą „Bendra vizija, bendri veiksmai: stipresnė Europa. Visuotinė Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategija“,
- atsižvelgdamas į 2018 m. kovo 28 d. bendrą komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Karinio mobilumo veiksmų plano (JOIN(2018)0005),
- atsižvelgdamas į 2016 m. liepos 8 d. ir 2018 m. liepos 12 d. Europos Vadovų Tarybos ir Komisijos pirmininkų bei NATO generalinio sekretoriaus bendrus pareiškimus,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Chartiją,
- atsižvelgdamas į Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos 1975 m. Helsinkio baigiamąjį aktą,
- atsižvelgdamas į bendrą 42 pasiūlymų rinkinį, kurį 2016 m. gruodžio 6 d. patvirtino ES ir NATO tarybos, ir į 2017 m. birželio 14 d. ir 2017 m. gruodžio 5 d. to rinkinio įgyvendinimo pažangos ataskaitas bei į naują 32 pasiūlymų rinkinį, kurį 2017 m. gruodžio 5 d. patvirtino abi tarybos,

⁽¹⁾ OL L 129 I, 2019 5 17, p. 13.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 16 d. penktąją pažangos ataskaitą dėl 2016 m. gruodžio 6 d. ir 2017 m. gruodžio 5 d. ES Tarybos ir NATO Tarybos patvirtinto bendro pasiūlymų rinkinio įgyvendinimo,
- atsižvelgdamas į milžinišką Jungtinės Karalystės, vienos iš veiksmingiausių Europos karinių pajėgų, pasitraukimo iš ES poveikį potencialiems ES gynybos pajėgumams,
- atsižvelgdamas į neteisėtą Rusijos įsiveržimą į Krymą ir jo aneksiją,
- atsižvelgdamas į Rusijos vykdomus valstybių narių oro erdvės ir jūrų sienų pažeidimus,
- atsižvelgdamas į stiprėjančią Kinijos ekonominę ir karinę galią Viduržemio jūros regione ir Afrikos šalyse,
- atsižvelgdamas į vidaus ir užsienio terorizmo grėsmę, visų pirma kylančią iš tokių grupių kaip ISIS,
- atsižvelgdamas į naujas technologijas, tokias kaip dirbtinis intelektas, kosmoso pajėgumai ir kvantinė kompiuterija, kurios suteikia naujų galimybių žmonijai, bet taip pat kelia naujų iššūkių gynybos ir užsienio politikos srityje, ir dėl kurių reikia aiškios strategijos ir savitarpio sutarimo tarp sąjungininkų,
- atsižvelgdamas į antrąją pažangos ataskaitą dėl 2019–2021 m. ES ir JT prioritetų taikos operacijų ir krizių valdymo srityje,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucijas Nr. 3212(1974), 32/15(1977), 33/15(1978), 34/30(1979) ir 37/253(1983),
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijas Nr. 353(1974), 361(1975), 367(1975), 458(1979), 541(1983), 550(1984), 649(1990), 716(1991), 750(1992), 774(1992), 789(1992), 889(1993), 939(1994), 1032(1995), 1062(1996), 1250(1999), 2009(2011), 2095(2013) ir 2174(2014),
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, ypač į 16-ąjį DVT, kuriuo siekiama skatinti taikios ir įtraukios visuomenės kūrimą siekiant darnaus vystymosi,
- atsižvelgdamas į JT 2018 m. birželio mėn. paskelbtą dokumentą „Mūsų bendros ateities užtikrinimas: nusiginklavimo darbotvarkė“,
- atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų (Audito Rūmų) apžvalgą Nr. 09/2019 dėl Europos gynybos,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. gruodžio 14 d.⁽²⁾, 2017 m. gruodžio 13 d.⁽³⁾, 2018 m. gruodžio 12 d.⁽⁴⁾ ir 2020 m. sausio 15 d.⁽⁵⁾ rezoliucijas dėl bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimo,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 13 d. Parlamento rezoliuciją dėl ES ir NATO santykių⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo rekomendacijas Tarybai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Sutarties dėl branduolinio ginklo neplatavimo (NPT) 2020 m. peržiūros proceso parengimo, branduolinių ginklų kontrolės ir branduolinio nusiginklavimo galimybių,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją „Ginklų eksportas. Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP įgyvendinimas“⁽⁷⁾,

⁽²⁾ OL C 224, 2018 6 27, p. 50.

⁽³⁾ OL C 369, 2018 10 11, p. 36.

⁽⁴⁾ OL C 388, 2020 11 13, p. 91.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0008.

⁽⁶⁾ OL C 28, 2020 1 27, p. 49.

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0224.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į savo 2019 m. vasario 14 d. rezoliuciją dėl Vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų sutarties ateities ir jos poveikio Europos Sąjungai ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. balandžio 18 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į savo rekomendaciją Tarybai dėl sprendimo, kuriuo sukuriama Europos taikos priemonė ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl autonominių ginklų sistemų ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 23 d. rezoliuciją dėl 2020 m. liepos 17–21 d. neeilinio Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadų ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0265/2020),

1. primena ES užmojus visame pasaulyje siekti taikos ir saugumo ir ragina, kad jos veiksmais ir politika būtų siekiama palaikyti tarptautinę taiką, saugumą, veiksmingą daugiašališkumą, bendradarbiavimą, pasaulinį stabilumą ir aktyviai remti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, tarptautinę teisę, žmogaus teises ir demokratiją, laikantis JT Chartijos principų ir vertybių bei Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 21 straipsnyje nustatytų tikslų;

2. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į šiuo metu didėjančias daugialypes grėsmes pasauliniam, regioniniam ir nacionaliniam saugumui ir stabilumui, su kuriomis ES susiduria labai daugiapolėje ir nenuspėjamoje aplinkoje vis atkakliau konkuruojant pasaulinėms ir regioninėms galioms ir kintant jų aljansams, Europos subjektai galės plėtoti tvirtesnę bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP) tik naudodami bendrą stiprios ir vieningos Europos Sąjungos ir jos valstybių narių įtaką, glaudžiai bendradarbiaudami su panašiai mąstančiomis demokratinėmis šalimis, kad naujoje geopolitinėje aplinkoje galėtų atlikti stipresnį ir svarbesnį vaidmenį tarptautinėje arenoje ir padėti užtikrinti taiką, žmonių saugumą, darnų vystymąsi, gerovę, laisvę, pagarbą pagrindinėms teisėms ir vertybėms ir demokratijai;

3. pažymi, kad toliau prastėjanti Sąjungos strateginė aplinka turi tiesioginės ir netiesioginės įtakos jos valstybių narių ir jos piliečių saugumui; pabrėžia, kad šioje nestabilioje ir nenuspėjamoje aplinkoje Sąjunga ir valstybės narės kartu atlieka vis didesnį vaidmenį užtikrinant savo valstybių narių, piliečių ir vertybių saugumą, atsižvelgiant į daugiašales grėsmes, pavojus ir iššūkius;

4. atkreipia dėmesį į Europos Sąjungos tikslą plėtoti Europos strateginį savarankiškumą – tai plataus užmojo siekis, grindžiamas Sąjungos gebėjimu nepriklausomai įvertinti krizinę situaciją ir savarankiškai priimti sprendimus, taip pat jos gebėjimu veikti savarankiškai, kai to reikia atsižvelgiant į aplinkybes, siekiant apginti savo interesus ir vertybes, visapusiškai gerbiant aljansus ir savo strateginius partnerius, sykiu laikantis papildomumo su NATO principo;

5. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinį pateikti bendrą oficialią strateginio savarankiškumo apibrėžtį ir labai aiškiai apibrėžti jo tikslus, įgyvendinimo priemones ir išteklius; mano, kad gebėjimas veikti savarankiškai yra svarbi priemonė ES siekiant sustiprinti savo daugiašalius veiksmus, sumažinti savo pažeidžiamumą išorės grėsmių atžvilgiu ir tapti patikimesne partnere daugiašalėje taisyklėmis grindžiamoje sistemoje;

6. mano, kad COVID-19 pandemijos metu išryškėjo ES pažeidžiamumas ir priklausomybė nuo trečiųjų šalių; todėl pabrėžia, kad šiomis aplinkybėmis dar svarbiau stiprinti ES pastangas siekiant strateginio savarankiškumo;

7. pažymi, kad padaryta tam tikra pažanga įgyvendinant BSGP; palankiai vertina tai, kad ES tebėra įsipareigojusi dar aktyviau veikti pasaulyje ir didinti savo gebėjimą veikti kaip pasaulinio saugumo skatintoja ir užtikrintoja, be kita ko, vykdant savo BSGP misijas ir operacijas, siekti tvirtos taikos, stabilumo, saugumo ir gerovės ir aktyviai prisidėti sprendžiant ir sureguliuojant konfliktus visame pasaulyje, visų pirma ES kaimyninėse šalyse;

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0130.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0430.

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0330.

⁽¹¹⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 86.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0206.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

8. palankiai vertina Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio pranešimą, kad iki 2020 m. pabaigos bus pateikta bendrų grėsmių ir iššūkių analizė, kuria bus remiamasi vedant politines diskusijas su valstybėmis narėmis ir rengiant strateginį kelrodį; pažymi, kad pagal strateginį kelrodį bus sustiprintas 2016 m. nustatytas užmojų lygis ir bus padedama jį įgyvendinti, taip pat ne vėliau kaip 2022 m. bus nustatyti konkretūs tikslai ir siekiai keturiuose pagrindinėse srityse – krizių valdymo, atsparumo, pajėgumų ir partnerystės; pabrėžia, kad tai būtina atsižvelgiant į tai, kad ES turi parengti aiškinamuosius karinių ir civilinių intervencijų scenarijus ir gerai pasirengti operatyviniu ir politiniu lygmenimis; tikisi, kad strateginis kelrodis, kaip pirmas žingsnis plėtojant ES nepriklausomus operatyvinius pajėgumus, sudarys sąlygas labiau suderinti strateginę kultūrą ir taip sudarys palankesnes sąlygas Sąjungai priimti sprendimus;

9. svarsto galimybę pateikti savo ataskaitas ir rekomendacijas svarbiausiose strateginio kelrodžio srityse, kad vadovaujantis mūsų demokratinių institucijų principais galėtų pateikti Parlamento nuomonę ir parengti parlamentines gaires;

10. pabrėžia, kad Sąjungai geopolitiniu požiūriu svarbiausias yra tvarus regioninis stabilumas, saugumas ir gerovė, taip pat svarbu užkirsti kelią destabilizuojantiems procesams kaimyninėse šalyse – tiek rytinėse, tiek pietinėse, tiek Arktijoje; pabrėžia, kad operacijos EUFOR ALTHEA ir EULEX KOSOVO atlieka itin svarbų vaidmenį skatinant stabilumą ir saugumą, nes jos didina šalių atsparumą ir skatina stiprinti gebėjimus ES strategiškai svarbiame regione; palankiai vertina tai, kad pratęsti EULEX KOSOVO ir EUAM Ukraine įgaliojimai, ir pakartoja, kad BSGP veiksmai Vakarų Balkanuose ir rytinėse kaimyninėse šalyse yra svarbūs; ragina peržiūrėti vykdomą BSGP misiją EUAM Ukraine siekiant nustatyti, kaip būtų galima ją vykdant toliau remti Ukrainos saugumą;

11. atkreipia dėmesį į tai, kad nestabilumas Europos pietinėse kaimyninėse šalyse, visų pirma Sahelyje, Vakarų Afrikoje ir Somalio pusiasalyje galiausiai daro neigiamą šalutinį poveikį visų pirma ES pietinėms kaimyninėms šalims, taigi kelia tiesioginių problemų Europos išorės sienų valdymui;

12. yra susirūpinęs, kad Rusijos Federacijos karinės pajėgos, pažeisdamos tarptautinę teisę, vis dar okupuoja didelę Ukrainos ir Gruzijos dalį, kad jų vis dar yra Moldovos Respublikoje ir kad Rusija toliau destabilizuoja taiką ir saugumą regione; reiškia susirūpinimą dėl precedento neturinčio masto valstybės finansuojamų dezinformacijos kampanijų rytinėse kaimyninėse šalyse; toliau smerkia Rusijos karinę intervenciją ir neteisėtą Krymo pusiasalio aneksiją bei konflikto Moldovoje išdalydą; pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu būtina vieninga pozicija dėl ES politikos;

13. palankiai vertina karo veiksmų nutraukimą Kalnų Karabache ir jo apylinkėse; susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad trečiųjų šalių karinės pajėgos dalyvauja konflikte, ypač pabrėžia destabilizuojantį Turkijos vaidmenį ir kišimąsi į jį; ragina atlikti tarptautinį tyrimą dėl įtariamo užsienio kovotojų buvimo ir kasetinių šaudmenų bei fosforo bombų naudojimo; ragina Europos Sąjungą ir tarptautines organizacijas užtikrinti, kad būtų nutrauktas nebaudžiamumas už karo nusikaltimus Kalnų Karabache ir už draudžiamų ginklų naudojimą Kalnų Karabacho konflikto metu; primygtinai tvirtina, kad reikia sudaryti sąlygas teikti humanitarinę pagalbą, nedelsiant keistis kalniniais ir nukentėjusiais asmenimis, taip pat kad būtina išsaugoti Kalnų Karabacho kultūros paveldą;

14. reiškia gilų susirūpinimą dėl pastarojo įtampos eskalavimo tam tikruose potencialiuose karštuosiuose taškuose Indijos ir Ramiojo vandenyno regione, pvz., Indijos ir Kinijos ginčijamoje pasienio teritorijoje, Rytų ir Pietų Kinijos jūroje ir Taivano sąsiauryje, įskaitant vis labiau provokuojamus į Taivaną orientuotus Kinijos karinius manevrus; ragina visas susijusias šalis nesutarimus spręsti taikiomis priemonėmis ir deeskaluoti įtampas bei susilaikyti nuo vienašališkų bandymų pakeisti status quo; pabrėžia, kad siekiant išlaikyti Kinijos ir Taivano bei Azijos ir Ramiojo vandenyno regiono, kuris vis dar yra labai svarbus ES interesams, taiką, stabilumą ir gerovę, svarbu, kad visame Taivano sąsiauryje procesai vyktų taikiai; ragina ES ir jos valstybes nares peržiūrėti savo santykių su Taivanu politiką ir bendradarbiauti su panašių įsitikinimų tarptautiniais partneriais siekiant apsaugoti Taivaną nuo išorės grėsmių; reiškia susirūpinimą dėl piktavališkų trečiųjų šalių pradėtos dezinformacijos kampanijos prieš demokratines šalis Indijos ir Ramiojo vandenyno regione, įskaitant Taivaną, kuria siekiama trukdyti pastangoms kovoti su COVID-19 pandemija; ragina ES ir jos valstybes nares remti Taivano prasmingą ir pragmatiską dalyvavimą stebėtojos teisėmis Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) posėdžiuose, mechanizmuose ir veikloje, kad būtų galima kartu kovoti su pasauline visuomenės sveikatos krize;

15. yra labai susirūpinęs ir griežtai smerkia neteisėtą Turkijos veiklą ir grasinimus ES valstybėms narėms vykdyti karinius veiksmus rytinėje Viduržemio jūros regiono dalyje; susirūpinęs pažymi, kad Turkijos vykdomi vienašaliai veiksmai, nepaisant deeskalacijos pastangų, pažeidžia tarptautinę teisę ir daro tiesioginį poveikį kai kurių valstybių narių

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

suverenitetui; pakartoja, kad Sąjunga yra pasirengusi naudoti visas turimas priemones ir galimybes, taip pat pagal ES sutarties 29 straipsnį ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 215 straipsnį, kad apgintų savo ir savo valstybių narių interesus; primena neseniai priimtas Tarybos išvadas dėl rytinės Viduržemio jūros regiono dalies ir ragina parengti naują išsamią ES ir Turkijos strategiją;

16. pabrėžia, kad gali kilti rimtų konfliktų dėl prieigos prie saugaus geriamojo vandens; Europos Sąjunga turi parengti politinę strategiją, kuria palengvintų sprendimus šiose didelį destabilizavimo potencialą turinčiose teritorijose, kartu ragindama svarbiausiose su konfliktais dėl vandens susijusiose teritorijose esančias šalis pasirašyti 1992 m. Helsinkio vandens konvenciją dėl tarpvalstybinių vandentakių ir tarptautinių ežerų apsaugos ir naudojimo, užbaigtą 1997 m. Niujorke;

Europos Sąjungos užmojų konsolidavimas: BSGP misijų ir operacijų veiksmingumo didinimas neprognozuojamoje ir destabilizuotoje aplinkoje

17. mano, kad BSGP yra pirmiausia grindžiama Sąjungos gebėjimu dislokuoti civilines ir karines misijas ir operacijas įvykus krizinėms situacijoms, kurios daro įtaką Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui, arba prirėkus tarptautinės intervencijos pagal tarptautinę teisę ir JT chartiją bei rezoliucijas; pažymi, kad Sąjunga šiuo metu vykdo 11 civilinių ir šešias karines misijas, iš kurių trys yra vykdymo įgaliojimus turinčios misijos (ATALANTA, EUNAVFOR MED IRINI, EUFOR ALTHEA), o trys – neturinčios tokių įgaliojimų misijos („EUTM Mali“, „EUTM Somalia“, EUTM RCA); primena, kad BSGP misijų įgaliojimais siekiama, be kita ko, skatinti saugumo sektoriaus reformą, suteikti postūmį teisingumo reformai ir stiprinti karinių ir policijos pajėgų mokymus; rekomenduoja reguliariai tinkamai vertinti misijas ir operacijas, siekiant nustatyti, kuriose srityse jų veiksmingumą būtų galima dar labiau padidinti; pabrėžia, jog svarbu, kad misijos būtų dislokuotos greičiau, lanksčiau ir nuosekliau;

18. apgailestaudamas pažymi, kad vis dar trūksta kai kurių valstybių narių politinės valios reikšmingai ir patikimai dalyvauti BSGP misijose ir operacijose; pabrėžia, kad svarbu, jog misijos ir operacijos būtų patikimesnės tiek žmogiškųjų išteklių, tiek įgaliojimų požiūriu; ragina valstybes nares skirti daugiau pajėgų ir išteklių visoms BSGP misijoms ir operacijoms, visų pirma šalinant esamus trūkumus, nes BSGP misijų ir operacijų finansavimo klausimas yra itin svarbus siekiant užtikrinti jų tvarumą, ypač krizės laikotarpiu, taip pat svarbus galimų kilsiančių įtampų ir konfliktų klausimas; pabrėžia, kad neturėtų nukentėti BSGP biudžetas;

19. pabrėžia, kad moterų dalyvavimas BSGP misijose prisideda prie misijos veiksmingumo ir visame pasaulyje didina ES, kaip vyrų ir moterų lygių teisių šalininkės, patikimumą; ragina prasmingai integruoti lyčių aspektą rengiant BSGP, visų pirma užtikrinant geresnę lyčių pusiausvyrą BSGP misijų ir operacijų personalo ir vadovų pareigose ir rengti specialius dislokuoto personalo mokymus; palankiai vertina tai, kad visos civilinės BSGP misijos jau turi paskirtą patarėją lyčių klausimais, ir ragina tą patį padaryti ir karinėse BSGP misijose; ragina valstybes nares pasiūlyti kandidačių į dabar esamas laisvas darbo vietas; ragina visą ES dislokuotą karinį ir civilinį personalą pakankamai apmokyti lyčių lygybės klausimais ir supažindinti su JT ST rezoliucija Nr. 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo, konkrečiai, mokyti integruoti lyčių aspektą į savo užduotis; apgailestauja, kad BSGP misijose ir visų pirma karinėse operacijose vis dar dirba labai mažai moterų; primygtinai ragina Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) skatinti iškelti konkretų tikslą ir prisiimti politinį įsipareigojimą padidinti moterų skaičių ES krizių valdymo misijose ir operacijose; primygtinai ragina valstybes nares ieškoti būdų, kaip sustiprinti įdarbinimo ir darbuotojų išlaikymo politiką ir skatinti moterų dalyvavimą taikos kūrimo ir taikos palaikymo misijose; pabrėžia, kad į ES biudžetą reikia įrašyti naują eilutę, pagal kurią būtų finansuojama patarėjų lyčių klausimais pareigybė karinėse BSGP misijose;

20. atkreipia dėmesį į Sąjungos visuotinį įsipareigojimą Sahelyje ir Somalio pusiasalyje vykdant šešias civilines (EUCAP Mali, EUCAP Niger, EUCAP Somalia) ir karines (EUTM Mali, EUTM Somalia, EUNAVFOR ATALANTA, EUNAVFOR MED IRINI) misijas;

21. pažymi, kad BSGP karinėse operacijose vis daugiau dėmesio skiriama ginkluotųjų pajėgų mokymui (ES mokymo misijos), nesuteikiant vykdymo įgaliojimų; mano, kad nedarant įtakos šių misijų vykdymo įgaliojimų nesuteikimo aspektui, jų įgaliojimai turėtų būti tvirtesni, kad Europos konsultantai galėtų kuo arčiau dislokacijos vietos patikrinti, ar formavimo programa vykdoma tinkamai ir ar ji visiškai atitinka faktinius vietos ginkluotųjų pajėgų veiklos poreikius; pažymi, kad tai

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

taip pat turėtų padėti užkirsti kelią netinkamam valdymui ir piktnaudžiavimams, kai apmokytos ginkluotosios pajėgos yra dislokuojamos vietoje; pabrėžia, kad visų pirma tai taikytina misijai EUTM Mali, kai Malio ginkluotosios pajėgos yra dislokuojamos labai skirtingose ir sudėtingose teritorijose ir būtina prižiūrėti, kaip Europos suformuoti daliniai yra šiuo metu įgyvendinami;

22. pabrėžia, kad tik keliuose BSGP misijose teikiami mokymai apie seksualinę priekabiavimą ir priekabiavimą dėl lyties ir ragina EIVT ir valstybes nares užtikrinti privalomus mokymus, kad su tokiu priekabiavimu būtų kovojama visose misijose ir operacijose, ir užtikrinti veiksmingą aukų ir pranešėjų apsaugą; ragina atnaujinti BSGP misijoms ir operacijoms skirtus patobulintus Bendruosius elgesio standartus ir į juos įtraukti visiško nepakantumo ES vadovybės ir administracijos nereagavimui į seksualinę prievartą ir prievartą dėl lyties principą;

23. palankiai vertina 2020 m. spalio 12 d. Tarybos išvadas dėl operacijos EUFOR ALTHEA ir pasirengimą pratęsti įgaliojimus operacijai, kuria siekiama padėti Bosnijos ir Hercegovinos valdžios institucijoms palaikyti saugią ir užtikrintą aplinką pagal atnaujintą JT leidimą; pripažįsta iššūkius, kurių kyla dėl COVID-19 pandemijos, ir giria misijų darbuotojus, kad šios pandemijos metu jų veikla nenutrūko;

24. primena, kad saugumo padėtis Somalyje kelia didelį nerimą ir kad dėl to mažėja stabilumas visame Somalio pusiasalyje ir už jo ribų; šiuo atžvilgiu mano, kad sustiprinus EUTM Somalia komandines struktūras konsultavimo pajėgumais būtų galima daryti reikšmingą įtaką operacijų vykdymo pagal daugiašalę karinės pagalbos sistemą pobūdžiui;

25. pritaria pastangoms vykdyti regionalizavimo procesą, kuris pradėtas pasitelkus Regioninę patariamąją ir koordinavimo grupę (RPKG), ir palankiai vertina 2019 m. vasario 12 d. Tarybos sprendimą pradėti jo antrąjį etapą, taip sustiprinant ES regioninį požiūrį Sahelyje, visų pirma misijoje EUTM Mali, išplečiant jos aprėptį į Sahelio G 5 šalių grupės šalis, siekiant, kad ES veiksmas Sahelio G 5 šalių grupės šalyse būtų veiksmingesnis ir operatyvesnis, ir remiant tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir taip didinant EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger ir EUTM Mali darbo veiksmingumą; ragina ją pervadinti EUTM Sahel; pažymi, kad nuoseklumas ir bendradarbiavimas saugumo srityje su Afrikos šalimis yra labai svarbūs siekiant žemyno stabilumo ir ilgalaikio vystymosi; mano, kad BSGP regionalizavimo požiūris Sahelyje yra tinkamas, bet reikalinga aiškesnė jau esamų BSGP civilinių ir karinių misijų, vietos subjektų ir kitų tarptautinių organizacijų (Jungtinių Tautų MINUSMA taikos palaikymo misijos, Prancūzijos kariuomenės vadovaujamos operacijos „Barkhane“) organizacinė struktūra, siekiant užtikrinti jų veiklos sąveiką ir koordinuoti pastangas Sąjungos lygmeniu;

26. yra susirūpinęs dėl vykdomos prieš ES nukreiptos dezinformacijos kampanijos Centrinės Afrikos Respublikoje; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį imtis veiksmų siekiant veiksmingai nustatyti dezinformacijos kampanijos kilmę ir kovoti su tokiais išpuoliais; palankiai vertina pradėtą EUAM RCA, siekiant padėti reformuoti Centrinės Afrikos Respublikos saugumo sektorių, ir tai, kad pratęsti EUTM RCA įgaliojimai; mano, kad Sąjunga turi greitai ir veiksmingai pagerinti savo gebėjimą teikti įrangą ir mokymus EUCAP ir EUTM misijoms; pažymi, kad sukurta Europos taikos priemonė užtikrintų visapusišką požiūrį į mūsų partnerių pajėgų pajėgumų stiprinimą; pažymi, kad kategoriškai ir aktyviai veikiantys užsienio subjektai, kurių etiniai principai nebūtinai sutampa su Sąjungos ir jos valstybių narių principais, užpildo šias pajėgumų spragas ir teikia įrangą šioms pajėgoms, visiškai nepaisydami teisinės valstybės ir tarptautinių standartų reikalavimų;

27. yra labai susirūpinęs dėl prastėjančios saugumo ir humanitarinės padėties Sahelio regione, kur terorizmas daro vis didesnę spaudimą Sahelio G 5 ir kaimyninėse šalyse, stiprindamas vietoje politinę, etninę ir religinę įtampą; šiuo atžvilgiu pabrėžia ES misijų ir operacijų paramos Sahelyje svarbą; primena, kad būtina išlaikyti ilgalaikę tarptautinės bendruomenės investicijas siekiant užtikrinti saugumą ir stabilumą Malyje ir Sahelyje; palankiai vertina tai, kad buvo atnaujinta ES misijų ir operacijų Malyje veikla;

28. ragina veiklos lygmeniu taikyti naują požiūrį į saugumo sektoriaus reformą, pagalbą saugumo srityje ir karinių pajėgumų stiprinimą, atsižvelgiant į turimą patirtį, visų pirma Malyje, ir kurio laikantis būtų pabrėžiama: a) demokratinė visų saugumo pajėgų, įskaitant ginkluotąsias pajėgas, kontrolė, b) demokratiškas ir skaidrus šio sektoriaus valdymas, c) sistemingas stebėjimas, ar visi subjektai visiškai ir griežtai laikosi tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės, d) aiškūs veiklos sustabdymo ar pasitraukimo mechanizmai, kai pasireiškia nebaudžiamumas ir vykdomi nuolatiniai pažeidimai;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

29. pažymi, kad geriau koordinuojamos civilinės ir karinės misijos trijose šalyse: Malyje, Centrinės Afrikos Respublikoje ir Somalyje; palankiai vertina ES pajėgumų stiprinimo misijos Somalyje (EUCAP Somalia) ir EUTM Somalia koordinuotas pastangas prisidedant prie Somalio policijos ir Somalio armijos veiklos suderinimo iš Al Šabab įtakos išlaisvintose teritorijose; pabrėžia, kad EUAM CAR ir EUTM CAR taikomas integruotas požiūris į priemones, biudžeto priemones ir subjektus prireikus turėtų būti atkartotas kitose BSGP misijose ir operacijose;

30. palankiai vertina tai, kad pradėta operacija EUNAVFOR MED IRINI, kuria siekiama prisidėti prie tvarios taikos, saugumo ir stabilumo remiant ginklų embargo Libijai įgyvendinimą pagal JT ST rezoliuciją Nr. 2526 (2020), vykdamas Libijos pakrančių apsaugos pajėgų mokymus ir trukdamas veikti neteisėtai žmones gabenantiems asmenims; ypač ragina valstybes nares skubiai paskirti žvalgybos, stebėjimo, išžvalgyimo, policijos ir karinio jūrų laivyno išteklius, kurie būtini operacijos IRINI iki šiol ribotiems pajėgumams stiprinti ir ragina glaudžiau bendradarbiauti su NATO jūroje vykdoma operacija „Sea Guardian“ ir su regiono partneriais; primena tarptautinius įsipareigojimus dėl paieškos ir gelbėjimo jūroje; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinį visapusiškai pasinaudoti ES ištekliais šioje srityje, ypač ES palydovų centru ir ES žvalgybos centru; palankiai vertina nuolatinę pažangą, padarytą stabilizuojant padėtį Libijoje, ragina ES imtis aktyvaus vaidmens tarpininkavimo procese, siekiant padėti sukurti būtinus pagrindus taikiai, stabiliai ir demokratiškai Libijai;

31. atkreipia dėmesį į 2020 m. birželio 20 d. Tarybos sprendimą pratęsti trijų ES BSGP civilinių misijų įgaliojimus: Europos Sąjungos integruoto sienų valdymo pagalbos misijos Libijoje (EUBAM Libya), Europos Sąjungos pasienio pagalbos misijos Rafos perėjimo punktu (EU BAM Rafah) ir Europos Sąjungos policijos misijos Palestinos teritorijose (EUPOL COPPS);

32. ragina toliau plėtoti ir stiprinti ES civilinių ir karinių sprendimų priėmimo ir vadovavimo bei kontrolės struktūras, kartu užtikrinant atskiras karines ir civilines vadovavimo grandines;

33. pažymėtina, kad 2020 m. turi būti pradėta Karinių misijų planavimo ir vykdymo centro (MPCC) strateginė peržiūra; ragina, atsižvelgiant į šios peržiūros poveikį karinių misijų ir operacijų planavimui, valdymui ir kontrolei, ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir vyriausiąją įgaliotinį laiku informuoti Parlamentą apie galimas ir pasirinktas galimybes; primena, kad ES būtina nuolatinė ir visavertė karinė valdymo struktūra, kad būtų galima veikti savarankiškai, todėl ragina Tarybą įgyvendinti tokią struktūrą;

34. atkreipia dėmesį į bendrą pažangą ir pastangas, idėtas įgyvendinant susitarimą dėl civilinių BSGP pajėgumų, kuriuo siekiama, kad civilinė BSGP taptų pajėgesnė, veiksmingesnė, lankstesnė ir geriau reaguojanti tiek nacionaliniu lygmeniu, rengiant ir įgyvendinant nacionalinius įgyvendinimo planus, kuriais siekiama padidinti nacionalinius įnašus į civilinę BSGP, tiek ES lygmeniu, parengiant bendrą veiksmų planą; ragina iki 2023 m. vasaros pradžios visapusiškai įgyvendinti susitarimą dėl civilinių BSGP pajėgumų; pažymi, kad civilinei BSGP kyla su pajėgumais susijusių sunkumų, nes nėra pakankamai policijos, teisėjų, prokurorų ir kitų teisės ir civilinio saugumo sektoriaus ekspertų; mano, kad ES privalo siekti visapusiškai įvertinti civilinių misijų EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger, EUCAP Somalia ir EUAM RCA įgaliojimus, biudžetus ir žmogiškuosius išteklius, kad jos būtų visiškai veiksmingos ir efektyvios; ragina valstybes nares pateikti išsamią metinę peržiūrą, kritiškai įvertinant pažangą, padarytą įgyvendinant susitarimą dėl civilinių BSGP pajėgumų; ragina visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus aktyviau bendradarbiauti ir toliau stiprinti civilinių ir karinių misijų, dislokuotų tame pačiame operacijų rajone, sąveiką, visų pirma atsižvelgiant į judumą ir saugias skaitmenines infrastruktūras; palankiai vertina tai, kad 2020 m. rugsėjo mėn. įsteigtas Civilinio krizių valdymo kompetencijos centras, ir ragina valstybes nares aktyviai dalyvauti jo darbe;

35. palankiai vertina BSGP misijų ir operacijų tęstinumą ir tolesnį jų vykdymą, nepaisant COVID-19 pandemijos sukeltų labai sudėtingų aplinkybių ir neigiamo jos poveikio; primygtinai ragina, kad BSGP misijų ir operacijų biudžetas, ištekliai, planavimas ir įranga būtų vertinami atsižvelgiant į patirtį, įgytą per COVID-19 krizę, siekiant užtikrinti, kad būtų išlaikytas jų operacinis veiksmingumas; pabrėžia, jog svarbu, kad ES apsvarstytų, ką dar būtų galima padaryti siekiant sumažinti ir valdyti darbuotojų užsikrėtimo riziką; yra labai susirūpinęs dėl to, kokią didelį neigiamą poveikį esamoms krizėms daro COVID-19, ir mano, kad ES jokiū būdu neturi neleisti COVID-19 sužlugdyti per daugybę metų pasiektos pažangos taikos

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

kūrimo procese; yra sunerimęs dėl dezinformacijos bangos, visų pirma nukreiptos prieš BSGP misijas ir operacijas COVID-19 pandemijos metu; pabrėžia, kad ES turi stiprinti savo strateginės komunikacijos įrankius ir viešąją diplomaciją, visų pirma tose šalyse, kuriose yra dislokuotos BSGP misijos ir operacijos;

36. pripažįsta civilinių ir karinių BSGP misijų įnašą išlaikant taiką, stabilumą ir stiprinant tarptautinį saugumą bei padedant trečiosioms šalims kovoti su terorizmu; primygtinai reikalauja, kad ES sustiprintų institucinius pajėgumus, susijusių su konfliktų prevencija ir tarpininkavimu; ragina aktyviau spręsti užsitęsčius konfliktus artimiausiose ES kaimyninėse šalyse; ragina taikyti konfliktams atžvalgius ir į žmones orientuotus metodus, pagal kuriuos žmonių saugumas ir teisės taptų svarbiausiu ES veiklos aspektu;

37. mano, kad Sąjunga savo pastangas turėtų sutelkti į didžiausią pridėtinę vertę kuriančias misijas ir operacijas; todėl palankiai vertintų kai kurių misijų aktualumo ir veiksmingumo apmąstymą;

38. ragina nedelsiant patvirtinti ir įgyvendinti Europos taikos priemonę, kuria būtų siekiama padidinti ES misijų veiksmingumą, remti jos partnerius ir prisidėti prie taikos paramos operacijų; pabrėžia, kad pagal šią priemonę būtų finansuojama dalis ES gynybos veiklos išlaidų, įskaitant bendras BSGP karinių operacijų išlaidas ir išlaidas, susijusias su partnerių karinių pajėgumų stiprinimu tose šalyse, kuriose ES vykdo intervenciją, todėl jai turėtų būti skirtas pakankamai didelis biudžetas, kad būtų galima veiksmingai spręsti dabartines problemas, susijusias su mokymu, operacijomis, misijomis, projektais ir karine įranga, įskaitant ginklus, šaudmenis ir transportą, visapusiškai laikantis aštuonių bendrosios pozicijos kriterijų, tarptautinės žmogaus teisių ir humanitarinės teisės ir veiksmingų skaidrumo nuostatų, išvardytų 2019 m. kovo 28 d. rekomendacijoje dėl Europos taikos priemonės sukūrimo; primena, kad reikia atlikti išsamius *ex ante* rizikos vertinimus ir atidžiai stebėti, kaip gaunamą įrangą naudoja paramą gaunančios šalys, ypač regionuose, kuriuos paveikė didelis politinės padėties nepastovumas ir didelis nacionalinių sienų pralaidumas, taip pat ES lygmeniu įdiegti būtinas apsaugos priemones, užkertančias kelią teroristinėms grupuotėms ir kitiems piktavališkiems subjektams įsigyti tokių ginklų;

39. palankiai vertina pranešime apie 2020 m. Sąjungos padėtį paskelbtą ketinimų raštą dėl bendro komunikato dėl strateginio požiūrio, kuriuo remiamas buvusių kovotojų nusiginklavimas, demobilizacija ir reintegracija 2021 m., kaip svarbią 2006 m. paramos nusiginklavimui, demobilizacijai ir reintegracijai (NDR) ES koncepcijos peržiūrą; pabrėžia, kokia svarbi saugumo sektoriaus reforma – tai prioritetas atsižvelgiant, visų pirma, į mūsų civilines BSGP misijas, kurių pagrindinis tikslas turėtų būti įgyvendinti į žmogaus saugumą orientuotą požiūrį; pabrėžia, kad nauju strateginiu požiūriu į NDR turi būti užtikrintas BSGP priemonių ir ES paramos vystymuisi suderinamumas;

Veiksmingų BSGP pajėgumų plėtojimas

40. palankiai vertina ES pajėgumų plėtojimo iniciatyvas, pvz., suderintą metinę peržiūrą gynybos srityje, nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą (PESCO) ir būsimą Europos gynybos fondą (EGF) bei jo pirmtakes programas – Sąjungos gynybos srities mokslinių tyrimų parengiamuosius veiksmus (PADR) ir Europos gynybos pramonės plėtros programą (EGPPP), nes jos gali padėti užtikrinti didesnę nuoseklumą, koordinavimą ir sąveikumą įgyvendinant BSGP ir dedant pagrindus Petersbergo uždavinių įgyvendinimui bei stiprinant Sąjungos solidarumą, sanglaudą, atsparumą ir Sąjungos strateginį savarankiškumą;

41. pripažįsta, kad sėkmingam Europos integracijos procesui gynybos srityje yra labai svarbu, kad daugiau valstybių narių įsitrauktų į ES pajėgumų vystymo iniciatyvas ir prasmingai dalyvautų pagrindiniuose Europos gynybos projektuose, kurie šiuo metu vykdomi beveik išskirtinai dvišaliu pagrindu (pvz., Ateities kovinė oro sistema (FCAS) ir Pagrindinė sausumos kovinė sistema (MGCS)) – tai, be kita ko, sukurtų aiškią pridėtinę vertę Europos pastangoms stiprinti bendradarbiavimą, integraciją gynybos srityje ir sąveikumą BSGP misijų ir operacijų naudai;

42. pažymi, kad labai svarbu didinti ES gynybos planavimo priemonių ir pajėgumų vystymo priemonių bei iniciatyvų sąsajas, jų įtraukimą, koordinavimą ir nuoseklumą, kad būtų kuriama prasminga jų sąveika ir tarpusavio papildomumas, vengiama dubliavimosi, užtikrinamas veiksmingas ir strateginis išteklių naudojimas, sąveikumas ir sudaromos palankesnės greito dislokavimo sąlygos;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

43. ragina valstybes nares didinti savo gynybos išlaidas ir siekti 2 proc. BVP tikslo;

44. palankiai vertina pasiektą susitarimą dėl EGF reglamento bei ragina skubiai patvirtinti ir įsteigti EGF, per kurį bus sprendžiami ir greitinami bendrai susitartų gynybos pajėgumų plėtojimo prioritetai oro, sausumos, jūros ir kibernetinės erdvės srityse ir taip skatinamas ES gebėjimas veikti kaip pasaulinio masto veikėja ir tarptautinio saugumo stiprintoja bei užtikrintoja; ragina valstybes nares, Tarybą ir Komisiją EGF skirti pakankamai lėšų ir daugiausia dėmesio skirti didelės pridėtinės vertės struktūriniam projektams, taip sudarant palankesnes sąlygas valstybių narių pramoniniam bendradarbiavimui ir tvirtinant stiprią Europos gynybos technologinę ir pramoninę bazę (EGPTB), stiprinant techninius, pramoninius ir strateginius pajėgumus, kad būtų sustiprintas ES gebėjimas savarankiškai gaminti ir valdyti karinius pajėgumus ir išlaikyti Europos technologinį savarankiškumą ilguoju laikotarpiu; ragina imtis gynybos pajėgumų iniciatyvų siekiant sudaryti palankesnes sąlygas mažųjų ir vidutinių įmonių dalyvavimui;

45. atkreipia dėmesį į itin opų strateginį gynybos srities mokslinių tyrimų pobūdį ir būtinybę reglamentuoti trečiųjų šalių, kurios nėra ES narės, kontroliuojamų subjektų prieigą prie EGF finansuojamų projektų, siekiant nuosekliai laikytis ES strateginio savarankiškumo užmojų; pabrėžia, kad trečiųjų šalių dalyvavimas EGF veikloje tam tikrais konkrečiais ir išimtinai pritaikytais atvejais, kai tai suteikia įrodytos technologinės ir operacinės pridėtinės vertės tam tikriems projektams, turėtų būti vykdomas remiantis veiksmingu abipusiškumu, neturėtų silpninti ES strateginių saugumo interesų, neturėtų trukdyti siekti EGF tikslų ir privalo būti griežtai stebima, kaip laikomais pasiūlyme dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas (COM(2018)0476), nustatytų taisyklių, pvz., dėl intelektinės nuosavybės išlaikymo Europos Sąjungoje;

46. palankiai vertina pirmojo PESCO etapo strateginę peržiūrą, atliktą iki 2020 m. pabaigos, įskaitant išvalgas dėl šios programos pažangos ir būtinų nuostatų apibrėžimą, kad nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas (PESCO) taptų veiksmingesnis ir labiau orientuotas į tikslą; mano, kad PESCO yra priemonė, kuria prisidedama prie tvaraus ir veiksmingo ES bendradarbiavimo gynybos srityje ir gynybos integravimo stiprinimo, gerinant dalyvaujančių valstybių narių gynybos pajėgumus ir sąveikumą, ypač pajėgų prieinamumą, lankstumą ir dislokavimo galimybių požiūriu; primena, kad PESCO projektai turėtų padėti padidinti gynybos išlaidų veiksmingumą; mano, kad PESCO turėtų būti naudojamas kaip papildoma priemonė, padedanti siekti ES tikslų ir prisidedanti prie NATO tikslų įgyvendinimo; teigiamai vertina tai, kad neseniai priimtas sprendimas dėl trečiųjų šalių dalyvavimo PESCO, tačiau pažymi, kad bet koks išimtinis dalyvavimas atskiruose PESCO projektuose privalo teikti pridėtinės vertės ES valstybėms narėms ir projektams ir padėti stiprinti PESCO ir BSGP, taip pat padėti įgyvendinti sudėtingesnius išipareigojimus, laikantis labai griežtų politinių, materialinių ir teisinių sąlygų, ir būti vykdomas vadovaujantis nustatyto ir veiksmingo abipusiškumo pagrindais;

47. ragina dalyvaujančias valstybes nares parodyti visapusišką politinį išipareigojimą, pastangas ir strateginį užmojų, suteikti reikiamų išteklių ir įvykdyti plataus užmojo ir privalomus bendrus išipareigojimus, dėl kurių jos susitarė, kartu užtikrinant apčiuopiamą pažangą sparčiai ir veiksmingai įgyvendinant dabartinius PESCO projektus; pabrėžia, kad pirmojo etapo projektai daugiausia yra pajėgumų stiprinimo projektai, kuriuose dalyvauja kiek įmanoma daugiau valstybių narių, ir kad įtraukus PESCO projektų pobūdis neturėtų lemti to, kad dalyvaujančios valstybės narės sumažintų savo užmojus; yra susirūpinęs dėl to, kad pajėgumų spragos ir kritiniai trūkumai, nustatyti vykdant Pagrindinio tikslo procesą pagal Pajėgumų plėtojimo planą (PPP) ir suderintą metinę peržiūrą gynybos srityje, nebus tinkamai ar visiškai panaikinti ir sprendžiami siekiant vykdyti sėkmingas karines operacijas; pataria atlikti dabartinių 47 PESCO projektų peržiūrą, kad būtų patikrinta jau pasiekta pažanga, ir nustatyti tuos projektus, kuriuos būtų galima sugrupuoti dalyvaujančių valstybių narių nuožiūra; ragina dalyvaujančias valstybes nares daugiausia dėmesio skirti PESCO projektams, kuriais sukuriama tikra pridėtinė vertė ir kurie būtų labiau orientuoti į operacijas, abipusiškai naudingi ir strateginiai veiksniai Sąjungai, ir projektams, turintiems strateginį aspektą, kuriuo būtų atsižvelgiama į būsimas grėsmes saugumui; primygtinai ragina valstybes nares vykdant ES kovinių grupių sistemos reformą išanalizuoti galimybę įtraukti ją į PESCO, kad būtų padidinti jos veiklos pajėgumai, moduliškumas ir operatyvumas, sukuriant nuolatinis daugiašalius padalinius karinėms užduotims vykdyti, kaip nurodyta ES sutarties 43 straipsnyje, ir kad būtų sustiprinti ES gebėjimai vykdyti tvirtas krizių valdymo operacijas;

Bendradarbiavimo su strateginiais partneriais stiprinimas

48. palankiai vertina pažangą, padarytą ES ir NATO bendradarbiavimo srityje po to, kai 2016 m. Varšuvoje buvo priimta bendra deklaracija; palankiai vertina pažangą, padarytą įgyvendinant 2016 m. ir 2017 m. bendrą pasiūlymų rinkinį, visų pirma ES ir NATO politinio dialogo visais lygmenimis aktyvinimą, taip pat struktūrinį dialogą karinio mobilumo

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

klausimais, pastangas užtikrinti didesnę atitinkamų gynybos planavimo procesų darną ir glaudesnę bendradarbiavimą kibernetinio saugumo ir gynybos srityje bei kovojant su hibridinėmis grėsmėmis ir dezinformacijos kampanijomis; atkreipia dėmesį į NATO ir ES bendradarbiavimo padedant civilinėms institucijoms suvaldyti ir sustabdyti COVID-19 pandemijos plitimą lygi; ragina ES ir NATO toliau stiprinti viena kitą papildanti bendradarbiavimą, be kita ko, vykdant misijas ir operacijas, ir tvirtinti strateginę partnerystę; pabrėžia, kaip svarbu toliau stiprinti ES ir NATO partnerystę karinio mobilumo srityje; pabrėžia, kad svarbu organizuoti ir vykdyti bendrus Europos ginkluotųjų pajėgų mokymus ir pratybas, taip pat lygiagrečiai ir suderintas ES ir NATO pratybas;

49. atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina operaciją „Atlantic Resolve“ ir NATO didesnę priešakinių pajėgų dislokavimą Europos žemyne ir pripažįsta NATO pajėgų svarbą siekiant atgrasyti Rusiją nuo tolesnės agresijos ir suteikti esminę paramą kilus konfliktui;

50. primena, kad NATO išlieka valstybių narių, kurios yra ir minėtos organizacijos narės, kolektyvinės gynybos pagrindu, kaip aiškiai pripažinta SESV; mano, kad ES ir NATO bendradarbiaudamos turi papildyti viena kitą ir visapusiškai atsižvelgti į viena kitos ypatumus bei funkcijas ir neturėtų bereikalingai atkartoti ar pakeisti struktūrų; primena, kad bendradarbiavimas gynybos srityje – tai vienas iš transatlantinio bendradarbiavimo ramsčių ir jis tebėra nepaprastai svarbus abipusiam šalių sąjungininkių ir šalių partnerių saugumui, todėl pakartoja, kad reikia stiprinti santykius; primena, kad laikantis vieningo pajėgų rezervo principo ES gynybos pajėgumų plėtojimas nekelia konkurencinio pavojaus aljansui ir bus naudingas valstybėms, kurios yra ir bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP), ir NATO šalys; taip pat primena, kad veiksmingesnis ES bendradarbiavimas saugumo ir gynybos srityje turėtų būti laikomas Europos NATO ramstį stiprinančiu veiksmu ir svarbesniu vaidmeniu, kurį ES atliktų užtikrindama savo pačios saugumą; mano, kad pajėgumų iniciatyvomis turėtų būti užtikrintas sąveikumas su sąjungininkais ir sudaromos palankesnės greito dislokavimo sąlygos; susirūpinęs pažymi, kad po Turkijos veiksmų rytinėje Viduržemio jūros regiono dalyje tam tikros išsiskyrusios nuomonės pakenkė aljanso solidarumui;

51. pabrėžia, kad reikia stiprinti ES, kaip jūrų saugumą užtikrinančio subjekto, statusą, didinti ES ir valstybių narių atsparumą susidariusi krizinei situacijai jų teritoriniuose vandenyse, ir tai, kad svarbu numatyti suderintą jūrų strategiją siekiant kovoti su neteisėtais nevalstybiniais jūrų subjektais; mano, kad būtina suderinti intervencijos taisykles ir įrangos standartus ir stiprinti darbuotojų mokymą, kad Europos ir tarptautinėse operacijose arba krizių, įvykių bei incidentų jūroje atvejais būtų vykdomi koordinuoti ir bendri veiksmai; pabrėžia, jog reikia, kad ES ir NATO bendradarbiautų siekdamas laikytis bendro veiksmingo požiūrio į grėsmes jūrų saugumui, pvz., tarpvalstybinį ir organizuotą nusikalstamumą, įskaitant organizuoto nusikalstamumo tinklus, kurie palengvina prekybą žmonėmis, ginklais ir narkotikais, kontrabandą ir piratavimą jūroje;

52. tvirtai remia ES ir JT strateginę partnerystę krizių valdymo ir civilinio, policijos ir karinio taikos palaikymo srityse; palankiai vertina pažangą, padarytą įgyvendinant aštuonis bendrai nustatytus ir sutartus 2019–2021 m. ES ir JT prioritetus taikos operacijų ir krizių valdymo srityje; primygtinai ragina valstybes nares daugiau prisidėti prie JT taikos palaikymo veiksmų ir ragina ES institucijas padėti šiuo atžvilgiu; pažymi, kad padaryta tam tikra pažanga stiprinant misijų ir operacijų bendradarbiavimą veiksmų vietoje – visų pirma 2020 m. rugsėjo 29 d. pasirašant ES ir JT pagrindų susitarimą dėl tarpusavio paramos teikimo vykdant savo atitinkamas misijas ir operacijas veiksmų vietoje, – įgyvendinant moterų, taikos ir saugumo darbotvarkę, kuria remiantis įgyvendinamas ES veiksmų planas dėl moterų, taikos ir saugumo, taip pat konfliktų prevencijos srityje ir politiniu bei strateginiu lygmenimis; ragina ES ir JT toliau nagrinėti tvirtesnio bendradarbiavimo galimybes, ypač bendrose operacijų veiksmų vietose, tokiose srityse, kaip misijų pereinamojo laikotarpio planavimas, paramos priemonės veiksmų vietoje, keitimasis informacija už misijų teritorijų ribų ir nenumatytų atvejų planavimas atsižvelgiant į COVID-19, taip pat klimato ir gynybos srityje;

53. dar kartą patvirtina, kad, nepaisant „Brexit“o, Jungtinė Karalystė yra artima strateginė ES ir jos valstybių narių partnerė ir kad būtina išsaugoti tvirtą ir glaudų ES ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimą gynybos ir saugumo srityje, nes ES ir Jungtinei Karalystei būdinga ta pati strateginė aplinka ir jos susiduria su tokiomis pačiomis grėsmėmis jų taikai ir saugumui; ragina Jungtinę Karalystę dalyvauti BSGP misijose ir operacijose, krizių valdymo operacijose, gynybos pajėgumų plėtojimo ir atitinkamų Sąjungos agentūrų veikloje, taip pat pagal PESCO įgyvendinamuose projektuose, tuo pačiu metu geriant ES sprendimų priėmimo autonomiškumą ir Jungtinės Karalystės suverenitetą, subalansuotų teisių ir pareigų principą, remiantis veiksmingu abipusiškumo principu ir numatant sąžiningą bei tinkamą finansinį įnašą; atkreipia dėmesį į tai, kad 2020 m. gruodžio 31 d. Jungtinė Karalystė pasitraukė iš BSGP; ragina parengti skubias pakeitimo procedūras, kad būtų užtikrintas BSGP misijų ir operacijų tęstinumas tose vietose, kuriose buvo dislokuota daug Jungtinės Karalystės personalo;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

54. ragina ES toliau glaudžiau bendradarbiauti su esamais regioniniais organais, pvz., Afrikos Sąjunga, Vakarų Afrikos valstybių ekonomine bendrija (ECOWAS), Pietryčių Azijos valstybių asociacija (ASEAN) ir Arkties taryba, taip pat su panašių pažiūrų NATO nepriklausančiomis šalimis;

55. ragina sistemingiau įgyvendinti JT ST rezoliuciją 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo, nes jau praėjo dvidešimt metų nuo jos priėmimo, ir stiprinti ES darbotvarkę dėl moterų, taikos ir saugumo; ragina prasmingai integruoti lyčių aspektą rengiant BSGP, visų pirma užtikrinant geresnę lyčių pusiausvyrą BSGP misijų ir operacijų personalo ir vadovų pareigose ir rengti specialius dislokuoto personalo mokymus;

56. ragina įgyvendinti JT ST rezoliuciją Nr. 2250 dėl jaunimo, taikos ir saugumo ir prasmingai atsižvelgti į jaunimą ir jų požiūrius konflikto analizėse, kuriomis grindžiama BSGP misijoms ir operacijoms teikiama parama; ragina ES taikomomis priemonėmis didinti jaunimo galimybes prasmingai dalyvauti palaikant ir skatinant taiką bei saugumą;

57. ragina ES šalinti nuolatines ir augančias grėsmėmis kultūros paveldo apsaugai ir išsaugojimui ir kovoti su neteisėtu kultūros vertybių gabenimu, ypač konfliktų zonose; pažymi, kad visuomenėms netekus savo kultūros paveldo ir istorinių šaknų, jos tampa labiau linkusios į radikalizaciją ir labiau tiki pasaulinių džihadistų ideologijomis; ragina ES parengti plačią kovos su tokiomis grėsmėmis strategiją;

Sąjungos atsparumo ir pasirengimo didinimas

58. yra susirūpinęs dėl to, kad kai kurie pasaulinio lygmens subjektai ir vis daugiau regioninio lygmens subjektų sąmoningai apeina ar bando sugriauti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, daugiašališkumą ir tvarios taikos, gerovės bei laisvės vertybes – jais grindžiama Europos Sąjunga; pažymi, kad COVID-19 pandemija atskleidė visame pasaulyje naujai atsiradusį ir dar labiau sustiprino esamą pažeidžiamumą bei įtampą; pabrėžia, kad pandemija sustiprino visuomenės pritarimą Sąjungai, kuri būtų mažiau priklausoma nuo likusio pasaulio, geriau apsaugota ir sugebanti veikti nepriklausomai; ragina stiprinti Europos Sąjungos vaidmenį tarptautinėje arenoje, užtikrinti didesnę Europos vienybę, solidarumą ir atsparumą, formuoti nuoseklesnę užsienio politiką, kurios pagrindinis elementas būtų veiksmingas daugiašališkumas; palankiai vertina 2020 m. birželio mėn. Tarybos išvadas, kuriose pasisakoma už stiprią Europos Sąjungą, kuri remia taiką bei saugumą ir apsaugo savo piliečius;

59. pabrėžia svarbų ginkluotųjų pajėgų vaidmenį COVID-19 pandemijos metu ir palankiai vertina karinę pagalbą civilinėms valdžios institucijoms, visų pirma dislokuojant lauko ligonines, transportuojant pacientus ir pristatant bei platinant įrangą; mano, kad šis vertingas indėlis parodė, kad reikia atsižvelgti į išmoktas pamokas siekiant sustiprinti valstybių narių karinius išteklius ir pajėgumus, kuriais remiamas Sąjungos civilinės saugos mechanizmas – pirminė priemonė kilus ekstremaliajai situacijai – bei humanitarinės pagalbos tikslai; taip pat mano, kad siekiant veiksmingai spręsti sveikatos krizes būtina parengti valstybių narių karinį medicinos personalą, kad jis galėtų greitai dalyvauti; pakartoja, kad savitarpio pagalba ir solidarumas yra labai svarbūs, laikantis ES sutarties 42 straipsnio 7 dalies ir SESV 222 straipsnio;

60. pabrėžia karinio mobilumo svarbą; mano, kad būtina daryti pažangą ir sudaryti palankesnes sąlygas visapusiškam kariniam mobilumui visoje Europoje, ir todėl ragina supaprastinti ir suderinti procedūras, kad valstybės narės galėtų greičiau imtis veiksmų, nes karinis mobilumas yra naudingas valdant civilines krizes; primygtinai tvirtina, kad svarbu numatyti tinkamą biudžetą, kurį būtų galima naudoti karinio mobilumo projektams įgyvendinti; palankiai vertina tai, kad karinio mobilumo projektas yra PESCO dalis; pabrėžia, kad reikia sukurti Europos masto mechanizmus, kurie palengvintų tarpvalstybinį karinių logistikos pajėgumų naudojimą sprendžiant tokių ekstremaliųjų situacijų problemas, kad būtų sudarytos sąlygos geresniam koordinavimui, sinergijai, solidarumui ir pagalbai; pabrėžia, kad per pandemiją ir panašias krizes panaši parama ir solidarumas galėtų būti teikiami, be kita ko, artimiausioje ES kaimynystėje esančioms šalims partnerėms; pabrėžia, kad reikia didinti ES cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių (ChBRB) pasirengimą ir reikiamus jo pajėgumus; pabrėžia, kad reikia aktyviau vykdyti būtinos ir ypatingos svarbos infrastruktūros, visų pirma povandeninių optinių skaidulinių interneto kabelių, stebėseną ir apsaugą;

61. mano, kad svarbu užtikrinti geresnę ES politikos vidaus ir išorės aspektų sąsają, siekiant užtikrinti, kad vykdam ES politiką būtų siekiama bendros užsienio ir saugumo politikos tikslų, įskaitant ES energetikos politiką;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

62. mano, kad būtina apsaugoti visas Europos Sąjungos silpnąsias vietas, kad būtų užtikrinta veiksminga bendra Europos piliečių gynyba; susirūpinęs atkreipia dėmesį į vis aktyvesnį Krymo pusiasalio militarizavimą ir Rusijos Federacijos bandymus destabilizuoti Juodosios jūros regioną; dėl tokios padėties 2014 m. Velse vykusiam NATO aukščiausiojo lygio susitikime pripažintas Šiaurės Atlanto aljanso rytinių narių pažeidžiamumas; ragina ES pripažinti rytinių ES valstybių narių pažeidžiamumą, kaip priemonę Europos gynybai stiprinti, ir kartu su NATO parengti išsamią rytinių šalių apsaugos ir gynybos strategiją;

Aktyvi kova su hibridinėmis grėsmėmis ir jų prevencija

63. palankiai vertina patvirtintus ES bendradarbiavimo kovos su hibridinėmis grėsmėmis ir atsparumo šioms grėsmėms didinimo srityje prioritetus ir gaires, įskaitant kovą su dezinformacija, hibridiniu karu, šnipinėjimu, melagingomis naujienomis ir propaganda, taip pat ankstyvojo perspėjimo sistemos sukūrimą siekiant palengvinti bendradarbiavimą su Didžiuoju septynetu (G 7) ir NATO; ragina ES ir jos valstybes nares plėtoti ir stiprinti savo informacinių ir ryšių sistemų, įskaitant saugius ryšių kanalus, saugumą; pabrėžia, jog svarbu, kad ES nedelsiant sustiprintų savo strateginę komunikaciją ir didesnio atsparumo pajėgumus siekiant atremti ir atgrasyti nuo bet kokio užsienio kišimosi, kuris kelia grėsmę jos demokratinei sistemai, suverenumui ir piliečiams, ir į juos investuotų; atkreipia dėmesį į svarbų specialios paskirties grupės „EastStratCom“ vaidmenį ir pripažįsta svarbų darbą, atliktą pagal „ES prieš dezinformaciją“ projektą, ir ragina teikti papildomą biudžeto ir politinę paramą, kuria būtų toliau didinamas jos pajėgumas kovoti su dezinformacija ir informuoti apie ES veiksmus ir politiką;

64. pabrėžia, kad ES turi nedelsiant pradėti taikyti išsamesnę strategiją, pagal kurią būtų nustatomos prieš ją nukreiptos trečiųjų šalių ir nevalstybinių subjektų vykdomos agresyvios ir kenkėjiškos dezinformacijos kampanijos ir būtų aktyviai su jomis kovojama; pabrėžia, kad reikia persvarstyti EIVT strateginės komunikacijos grupės įgaliojimus siekiant spręsti užsienio subjektų kišimosi klausimą ir įtraukti faktų tikrintojus, tyrėjus, startuolius ir pilietinės visuomenės organizacijas; pabrėžia, kad būtina užtikrinti pakankamą visų ES tarnybų, kovojančių su užsienio subjektų kišimosi ir dezinformacija, darbuotojų skaičių ir finansavimą, kad būtų geriau nustatyti ir tiriami kišimosi į ES demokratinius procesus ar ES veiksmus užsienyje atvejai ir būtų su jais kovojama; pabrėžia, kad svarbu bendradarbiauti su šalimis partnerėmis, visų pirma artimiausiomis ES kaimynėmis, ir padėti joms spręsti kenkėjiško užsienio subjektų kišimosi, visų pirma dezinformacijos ir propagandos, problemą ir su ja kovoti, nes daugeliu atveju tokiais veiksmais siekiama nukreipti šias šalis nuo demokratiškų reformų vykdymo ir grasinti Europos vertybėms ir idealams;

65. palankiai vertina tai, kad Taryba priėmė sprendimą, kuriuo pirmą kartą ES leidžiama nustatyti tikslines ribojamąsias priemones, kuriomis siekiama atgrasyti nuo kibernetinių išpuolių, dėl kurių kyla išorinė grėsmė ES ar jos valstybėms narėms, įskaitant kibernetinius išpuolius prieš trečiąsias valstybes arba tarptautines organizacijas, ir į juos reaguoti, taip pat nustatyti sankcijas už kibernetinius išpuolius atsakingiems asmenims ar subjektams; pabrėžia, kad reikia tobulinti vizų ribojimo sistemą, kuri yra ES sankcijų mechanizmo dalis, naudojant biometrines vizų procedūras, kad būtų apribojama subjektų, dalyvaujančių hibridiniame kare, galimybė keliauti į ES pateikus suklastotą tapatybę; pabrėžia, kad būtina skubiai toliau integruoti kibernetinius aspektus į ES krizių valdymo sistemas; pabrėžia, kad šiais itin pažeidžiamais laikais labai svarbu glaudžiau bendradarbiauti kibernetinių išpuolių prevencijos ir kovos su jais srityje, siekiant didinti tarptautinį saugumą ir stabilumą kibernetinėje erdvėje; palankiai vertina šioje srityje PESCO Greitojo reagavimo į kibernetinius incidentus komandos pasiektą pažangą; ragina didinti paramą Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūrai (ENISA) ir šiuo atžvilgiu glaudžiai koordinuoti veiklą su NATO Bendros kibernetinės gynybos kompetencijos centru; ragina ES labiau koordinuoti veiksmus nustatant bendrą atsakomybę už kenkėjiškus kibernetinius incidentus, taip pat vykdyti tvirtesnę bendradarbiavimą su bendramintėmis tarptautinėmis organizacijomis ir šalimis; yra itin susirūpinęs dėl to, kad nuolat nustatomi nedidelio masto kibernetiniai išpuoliai arba įsilaužimai į ypatingos svarbos infrastruktūros sistemas, kurie yra neaktyvūs, tačiau gali turėti didelį poveikį; primygtinai ragina valstybes nares visais lygmenimis savo ypatingos svarbos infrastruktūros sistemose, pvz., elektros energijos gamybos ir strateginių komunikacijų sistemose, vykdyti dubliavimą;

66. pripažįsta didėjančią kibernetinių ir automatizuotų žvalgybos pajėgumų svarbą, pabrėžia, kad jie kelia grėsmę visoms valstybėms narėms ir ES institucijoms; primygtinai ragina visas ES institucijas ir valstybes nares toliau tobulinti savo kibernetines ir automatizuotas technologijas, taip pat ragina bendradarbiauti šių technologijų pažangos srityje;

67. pabrėžia, kad svarbu sukurti kvantinės kompiuterijos pajėgumus, ir pabrėžia, kad būtina stiprinti ES ir JAV bendradarbiavimą šioje srityje, siekiant užtikrinti, kad kvantinė kompiuterija pirmiausia būtų įgyvendinta tarp partnerių, su kuriais palaikomi šilti santykiai ir kurie siekia tų pačių tikslų;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

68. atkreipia dėmesį į didėjančią kosmoso ir palydovų saugumo svarbą; atkreipia dėmesį į Europos Sąjungos palydovų centro svarbą ir paveda šiai agentūrai analizuoti ES ir valstybių narių palydovų saugumą ir (arba) pažeidžiamumą kosmoso šiukšlių, kibernetinių išpuolių ir tiesioginio raketinio išpuolio atvejais bei pateikti atitinkamą ataskaitą;

Siekiant suteikti Sąjungai priemonių BSGP įgyvendinti

69. pabrėžia, kad tinkamas finansinių išteklių, personalo ir išteklių lygis yra būtinas siekiant užtikrinti, kad Sąjunga būtų stipri ir pajėgi remti taiką bei saugumą savo teritorijoje ir pasaulyje; ragina valstybes nares pademonstruoti politinę valią, kad būtų laikomasi Europos užmojų gynybos srityje ir vykdomi jų išpareigojimai;

70. apgailestauja dėl to, kad Europos Vadovų Taryba daugiametėje finansinėje programoje (DFP) **stokoja** užmojo saugumo ir gynybos iniciatyvų atžvilgiu; primygtinai ragina Komisiją pristatyti ir įgyvendinti plataus užmojo EGF strateginę darbo programą (tiek mokslinių tyrimų, tiek su moksliniais tyrimais nesusijusiose srityse), kuria būtų siekiama stiprinti bendradarbiavimo veiksmus ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą visoje Sąjungoje, ir karinio mobilumo strateginę darbo programą, siekiant padėti valstybėms narėms veikti greičiau ir efektyviau, be kita ko, finansuojant dvejopos paskirties transporto infrastruktūrą ir supaprastinant diplomatinio patikimumo patikrinimus ir muitinės taisykles; ragina ES sukurti savo balistinių raketų gynybos sistemą, taip pat integruotą ir daugiasluoksnią strateginę oro erdvės gynybos sistemą, kuri taip pat būtų skirta hipergarsinėms raketoms atremti; primena, kad Europos piliečiai aiškiai ir nuosekliai ragino Sąjungą stiprinti savo vaidmenį užtikrinant tvarų stabilumą ir saugumą ir kad tai galima pasiekti tik užtikrinus būtinus finansinius išteklius ir plataus užmojo DFP išorės veiksmų ir gynybos srityje;

71. išspėja, kad dėl COVID-19 krizės kyla pavojus, jog pritrūks užmojo finansuoti Europos gynybos iniciatyvas pagal DFP, taip pat gali būti smarkiai ir nekoordinuotai mažinami nacionaliniai gynybos biudžetai; pabrėžia, kad valstybės narės turi skirti reikiamų finansinių išteklių nacionaliniu lygmeniu, kad siekiant taikos Sąjunga galėtų veikti kaip pasaulinio masto veikėja; šiame kontekste pritaria Europos Audito Rūmų vertinimui, kad „ES valstybių narių kariniai pajėgumai anaipol nėra pakankami, atsižvelgiant į ES karinių tikslų mastą“;

72. primena, kad nors bendri Europos gynybos projektai ir iniciatyvos yra labai svarbūs šalinant trūkumus su gynyba susijusių mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityse, telkiant išteklius ir koordinuojant pastangas, didžiąją BSGP misijoms naudojamų gynybos išteklių dalį toliau teikia valstybės narės ir ji apmokama iš nacionalinių gynybos biudžetų;

73. primygtinai ragina valstybes nares laikytis oficialaus Tarybos lygmens išpareigojimo ir prisiimti atsakomybę už savo sprendimus Taryboje dislokuoti civilines ir karines misijas, suteikiant Sąjungai reikiamą personalą ir pajėgumus, kad būtų pasiekti tikslai, dėl kurių jos vieningai susitarė, ir taip įgyvendinti savo išpareigojimą siekti saugesnės Europos Sąjungos;

74. atkreipia dėmesį į tai, koks vertingas tarptautinis dalyvavimas BSGP misijose ir operacijose, nes jomis stiprinami Europos pajėgumai, ir ragina patikimiau įgyvendinti dabartinius pagrindų susitarimus dėl dalyvavimo, kuriais skatinama bendrai prisidėti prie taikos ir saugumo;

75. atkreipia dėmesį į tai, kad ES palydovų centras (SATCEN) vykdo svarbų darbą, ir pabrėžia, kad Sąjunga turi turėti pakankamai išteklių kosmoso vaizdų ir žvalgybos duomenų rinkimo srityse; pabrėžia, kad ES SATCEN turėtų gauti struktūrinį Sąjungos finansavimą, kad galėtų toliau prisidėti prie Sąjungos veiksmų, visų pirma tam, kad teiktų didelės raiškos palydovinius vaizdus, kurie padėtų vykdant BSGP misijas ir operacijas;

Plataus užmojo ES darbotvarkės dėl pasaulinės ginklų kontrolės, neplatavimo ir nusiginklavimo rengimas

76. yra sunerimęs dėl dabartinių grėsmių tarptautinėms vertybėms ir teisinės valstybės principams ir galimo būsimo pasaulinės ginklų neplatavimo ir nusiginklavimo struktūros nykimo; baiminasi, kad pagrindinių ginklų kontrolės sutarčių nesilaikymas, pasitraukimas iš jų arba jų nepratęsimas padarytų didelę žalą tarptautiniams ginklų kontrolės režimams, kurie dešimtmečius užtikrino stabilumą, pakenktų branduolinių ginklų turinčių valstybių santykiams, galėtų kelti tiesioginę grėsmę Europos saugumui, visų pirma dėl normų, pagal kurias reguliuojama ir mažinama taktinė ir trumpojo bei vidutinio nuotolio branduolinė ginkluotė, trūkumo, o tai galėtų lemti naujas branduolinio ginklavimosi varžybas; pabrėžia, kad reikia skubiai atkurti tarpvalstybinį pasitikėjimą;

77. susirūpinęs atkreipia dėmesį į pavojingos retorikos, susijusios su branduolinių ginklų nauda, normalizavimą; pakartoja, kad tarptautinė taika ir saugumas yra stiprinami pasaulyje, kuriame neegzistuoja arba neplatunami branduoliniai ginklai, ir kad nusiginklavimas reiškia ne tik aktyvių kovinių galvūčių skaičiaus mažinimą, bet ir tokio tipo ginklams priskirtos karinės ir politinės svarbos mažinimą;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

78. dar kartą patvirtina, kad visapusiškai remia ES ir jos valstybių narių įsipareigojimą laikytis Branduolinio ginklo neplatinimo sutarties, kuri yra branduolinio ginklo neplatinimo ir nusiginklavimo režimo pamatas; pakartoja savo raginimą iki konferencijos priimti tvirtą bendrą ES poziciją, kuria vadovaujantis 10-ojoje Branduolinio ginklo neplatinimo sutarties peržiūros konferencijoje būtų reikalaujama patvirtinti konkrečias ir veiksmingas priemones, kurios būtų svarbiausias elementas siekiant išsaugoti strateginį stabilumą ir išvengti naujų ginklavimosi varžybų;

79. pakartoja, jog labai apgailestauja dėl to, kad JAV ir Rusijos Federacija pasitraukė iš Vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų sutarties; atkreipia dėmesį į Rusijos atsakomybę dėl to, kad ši sutartis žlugo, nes ji nuolat jos nesilaikė; apgailestauja dėl to, kad šiai sutarčiai žlugus gali padidėti įtampa ir branduolinė bei karinė grėsmė ir rizika, taip pat gali kilti pavojus ginklų kontrolės režimų ateičiai; pabrėžia, kad griežtai nepritaria naujoms JAV ir Rusijos Federacijos ginklavimosi varžyboms ir galimiams jų padariniams Europai, taip pat pakartotiniam militarizavimui Europos teritorijoje; primygtinai ragina Tarybą ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį imtis ES vadovaujamos iniciatyvos siekiant Vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų sutartį pakeisti daugiašale sutartimi;

80. primena, kad veiksmingi tarptautiniai ginklų kontrolės, nusiginklavimo ir neplatinimo režimai yra pasaulio ir Europos saugumo ir stabilumo pagrindas;

81. ragina JAV ir Rusijos Federaciją toliau daryti pažangą derybose dėl naujosios strateginės ginkluotės mažinimo (START) sutarties, kurios galiojimas baigsis 2021 m. vasario mėn., pratęsimo; mano, kad pratęsus šios sutarties galiojimą abiem ją pasirašiusioms šalims būtų suteikta daugiau laiko deryboms siekiant susitarti dėl naujos ginklų kontrolės priemonės; ragina nedelsiant įtraukti kitas valstybes, ypač Kiniją, į bet kokias galiojančias sutartis (pvz., naujoji START sutartis, Vidutinio nuotolio branduolinių pajėgų sutartis ir atviros oro erdvės sutartis) arba į būsimas derybas dėl branduolinių ginklų kontrolės priemonių;

82. apgailestauja dėl to, kad Rusija atrankiniu būdu įgyvendina pagal atviros oro erdvės sutartį priisimtus savo įsipareigojimus; reiškia gilų apgailestavimą dėl JAV priimto sprendimo pasitraukti iš atviros oro erdvės sutarties – pagrindinės ginklų kontrolės priemonės, kuri padėjo stiprinti pasitikėjimą ir suteikti mažesnėms valstybėms vertingų pajėgumų stebėti ir tikrinti savo kaimynių karinę veiklą; ragina likusias pasirašiusias šalis toliau įgyvendinti šią sutartį, kartu užtikrinant, kad ji išliktų veiksminga ir naudinga; ragina JAV panaikinti savo sprendimą pasitraukti iš atviros oro erdvės sutarties;

83. palankiai vertina ES finansinį įnašą į Cheminio ginklo uždraudimo organizacijos (OPCW) projektus ir veiklą; palankiai vertina tai, kad Taryba patvirtino horizontalųjį sankcijų režimą, kuriuo siekiama spręsti didėjančio cheminių ginklų naudojimo ir platinimo problemą; smerkia tai, kad neseniai buvo panaudoti cheminiai ginklai, ir laikosi nuomonės, kad dėl atsakomybės už tokius incidentus trūkumo daroma žala tarptautinėms kovos su cheminiais ginklais normoms; ragina ES imtis iniciatyvos ir spręsti nebaudžiamumo už cheminių ginklų naudojimą problemą, taip pat apsvastyti, kaip sustiprinti OPCW siekiant užtikrinti greitai bei tiksliai nustatytą atsakomybę ir veiksmingo reagavimo mechanizmus; ragina ES toliau dėti pastangas kovojant su cheminių ginklų platinimu ir naudojimu ir remti visuotinį cheminių ginklų draudimą, kaip nustatyta Cheminio ginklo uždraudimo konvencijoje (CWC);

84. reiškia didelį susirūpinimą dėl mėginimo nužudyti žinomą Rusijos opozicijos lyderį Aleksejų Navalną naudojant uždraustą paralyžiuojamąjį nuodingąjį medžiagą, o tai pagal Cheminio ginklo uždraudimo konvenciją laikoma cheminio ginklo naudojimu ir todėl yra sunkus tarptautinių normų pažeidimas; ragina atlikti nepriklausomą tarptautinį šių įvykių tyrimą; palankiai vertina Tarybos sprendimą taikyti sankcijas užtikrinant, kad visi už apnuodijimą atsakingi asmenys atsakytų už savo veiksmus;

85. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį pateikti pasiūlymą, kaip būtų galima sustiprinti turimas ekspertines žinias ginklų neplatinimo ir kontrolės ES srityje, ir užtikrinti, kad ES atliktų tvirtą ir konstruktyvų vaidmenį plėtojant ir stiprinant pasaulinius taisyklėmis grindžiamus veiksmus dėl ginklų neplatinimo ir kontrolės bei nusiginklavimo struktūrą; šiuo atžvilgiu palankiai vertina tai, kad paskirtas naujas specialusis pasiuntinys ginklų neplatinimo ir nusiginklavimo klausimais; supranta, kad reikia kuo skubiau sudaryti naujus tarptautinius ginklų kontrolės susitarimus; nurodo, kad branduolinio atgrasymo kontekste hipergarsinių raketų kūrimas gali pažeisti garantuoto abipusio sunaikinimo principus, todėl ragina ES iniciatyva sudaryti visuotinę ginklų kontrolės sutartį dėl branduolinių užtaisų naudojimo, nuotolio, greičio, doktrinos ir tikrinimo ir hipergarsinių ginklų sistemų įrengimo netoli pakrančių;

86. pakartoja, kad yra visapusiškai įsipareigojęs išsaugoti veiksmingus tarptautinius ginklų kontrolės, nusiginklavimo ir neplatinimo režimus, nes jie yra kertinis pasaulinio ir Europos saugumo elementas; pabrėžia, kad visapusiškai remia Jungtinių Tautų nusiginklavimo reikalų biuro (UNODA) darbą ir JT nusiginklavimo darbotvarkę; primena, kad yra įsipareigojęs įgyvendinti politiką, kuria siekiama toliau mažinti visus branduolinių ginklų arsenalus;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

87. teigiamai vertina Tarybos išvadas dėl 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP, nustatančios bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę⁽¹³⁾, peržiūros; tvirtai laikosi nuomonės, kad, atsižvelgiant į vis didesnius ES užmojus gynybos srityje, reikia užtikrinti didesnę valstybių narių ginklų eksporto politikos konvergenciją, skaidrumą ir nuoseklumą, taip pat reikia stiprinti viešąją priežiūrą; ragina valstybes nares pašalinti jų skirtumus interpretuojant minėtą bendrąją poziciją ir visapusiškai laikytis jos aštuonių kriterijų, visų pirma griežtai įgyvendinti 4-ąjį kriterijų dėl regiono stabilumo ir sustabdyti bet kokią karinės įrangos, kurią būtų galima panaudoti prieš kitas valstybes nares, eksportą; palankiai vertina pastangas didinti skaidrumą ir viešąją bei parlamentinę ginklų eksporto kontrolę; ragina dėti bendras pastangas siekiant pagerinti rizikos vertinimą, galutinių naudotojų patikras ir patikrinimus po išsiuntimo;

88. primygtinai ragina valstybes nares laikytis Europos Sąjungos elgesio kodekso ginklų eksporto srityje; pakartoja, jog būtina, kad visos valstybės narės griežtai taikytų Tarybos bendrojoje pozicijoje 2008/944/BUSP nustatytas taisykles; primena, kad valstybės narės, remdamosi Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP nuostatomis, išpareigojo laikytis tvirtų nacionalinių pozicijų dėl savo ginklų eksporto į Turkiją politikos, be kita ko, griežtai taikyti 4-ąjį kriterijų dėl regioninio stabilumo; pakartoja savo raginimą Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui, kad, kol Turkija toliau rytinėje Viduržemio jūros regiono dalyje vykdo savo dabartinius neteisėtus vienašalius veiksmus, kuriais pažeidžiamas bet kurios valstybės narės (būtent Graikijos ir Kipro) suverenumas, ir nedalyvauja tarptautine teise grindžiamame dialoge, Taryboje pateikti iniciatyvą, pagal kurią visos valstybės narės sustabdytų visų rūšių karinės įrangos, įskaitant ginklus ir su dvejopo naudojimo prekėmis bei praktine patirtimi susijusius ginklus, eksportą į Turkiją, laikantis bendrosios pozicijos;

89. palankiai vertina ES veiklą, kuria siekiama remti Sutarties dėl prekybos ginklais visuotinį taikymą, ir ragina visas pagrindines ginklus eksportuojančias šalis kuo greičiau ją pasirašyti ir ratifikuoti;

90. pažymi, kad dėl technologinės pažangos dirbtinio intelekto srityje kyla naujų etinių iššūkių; ragina ES imtis vadovaujamo vaidmens pasaulio lygiu dedant pastangas sukurti visapusišką reglamentavimo sistemą, kuria būtų užtikrinta prasminga žmogaus vykdoma taikinių atrankos ir puolimo ypatingos svarbos funkcijų kontrolė kuriant ir naudojant dirbtiniu intelektu grindžiamus ginklus; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį, valstybes nares ir Europos Vadovų Tarybą priimti bendrą poziciją dėl autonominių ginklų sistemų, kuri užtikrintų prasmingą žmogaus vykdomą ginklų sistemų ypatingos svarbos funkcijų kontrolę; primygtinai prašo pradėti tarptautines derybas dėl iš dalies autonominių ginklų naudojimo bendros apibrėžties ir sistemos ir ragina priimti teisiškai privalomą priemonę, kuria būtų draudžiami žmogaus prasmingai nekontroliuojami autonominiai mirtini ginklai;

91. ragina ES imtis vadovaujamo vaidmens dedant pasaulines pastangas, kuriomis siekiama sukurti visapusišką ir veiksmingą visuotinę ginklų kontrolės sistemą, reglamentuojančią raketų ir bepiločių kovos transporto priemonių technologijos platinimą;

Demokratinės priežiūros, teisėtumo ir įtraukaus dalyvavimo užtikrinimas

92. pabrėžia, jog būtina, kad Parlamentas nuosekliai spręstų visus gynybos klausimus; ragina iš naujo įvertinti ir išplėsti Saugumo ir gynybos pakomitečio įgaliojimus, atsižvelgiant į tai, kad ES lygmeniu daugėja gynybos iniciatyvų, ir į tai, kad sukurtas Komisijos Gynybos pramonės ir kosmoso (DEFIS) GD;

93. palankiai vertina nuolatinį keitimąsi nuomonėmis BSGP klausimais su Komisijos pirmininko pavaduotoju ir Sąjungos vyriausiuoju įgaliotiniu ir ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgta į Parlamento nuomonę; pabrėžia, kad reikia užtikrinti reguliarių ES specialiųjų įgaliotinių, specialiųjų pasiuntinių ir misijų bei operacijų vadų informavimą; mano, kad su Parlamentu turėtų būti iš anksto konsultuojamasi dėl BSGP misijų strateginio planavimo, jų įgaliojimų pakeitimų ir planų jas užbaigti; ragina visapusiškai įgyvendinti ES sutarties 36 straipsnį;

94. pabrėžia, kad reikia plėtoti tvirtesnę bendradarbiavimą BSGP klausimais su nacionaliniais parlamentais, siekiant užtikrinti didesnę atskaitomybę, skaidrumą ir kontrolę;

95. pakartoja, kad svarbu tobulinti priemones, kuriomis gali naudotis pilietinė visuomenė, siekiant užtikrinti prasmingą ir itin svarbų jos dalyvavimą formuojant su gynyba susijusią politiką ir veiksmingą jos priežiūrą;

⁽¹³⁾ OL L 335, 2008 12 13, p. 99.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

o

o o

96. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, NATO generaliniam sekretoriui, ES saugumo ir gynybos sričių agentūroms ir valstybių narių nacionaliniams parlamentams.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0014

2019 m. metinis pranešimas dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje

2021 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2019 m. metinio pranešimo dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje (2020/2208(INI))

(2021/C 456/09)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir kitas JT žmogaus teisių srities sutartis ir priemones,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Pagrindinių teisių chartija),
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 2-ą, 3-ią, 11-ą ir 17-ą principus,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2, 3, 8, 21 ir 23 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 17 ir 207 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 28 d. pristatytą Visuotinę Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategiją,
- atsižvelgdamas į 17 JT darnaus vystymosi tikslų (DVT) ir į Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m.,
- atsižvelgdamas į Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą ir į Žmogaus teisių komiteto bendruosius komentarus,
- atsižvelgdamas į Tarptautinių ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą ir į JT Ekonomikos, socialinių ir kultūrinių teisių komiteto bendruosius komentarus,
- atsižvelgdamas į JT konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims (angl. CEDAW) ir į JT Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto bendrąsias rekomendacijas,
- atsižvelgdamas į 1989 m. lapkričio 20 d. JT vaiko teisių konvenciją ir du jos fakultatyvius protokolus, kurie buvo priimti 2000 m. gegužės 25 d.,
- atsižvelgdamas į 2007 m. kovo 30 d. Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 8 d. JT Generalinės Asamblėjos politinę deklaraciją „ŽIV ir AIDS. Kaip paspartinti kovą su ŽIV ir nutraukti AIDS epidemiją iki 2030 m.“ (angl. „*HIV and AIDS: On the Fast Track to Accelerating the Fight against HIV and to Ending the AIDS Epidemic by 2030*“),
- atsižvelgdamas į 1992 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų priimtą deklaraciją dėl tautinėms arba etninėms, religinėms arba kalbinėms mažumoms priklausančių asmenų teisių,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 22 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją dėl visuotinio raginimo imtis konkrečių veiksmų siekiant visiškai panaikinti rasizmą, rasinę diskriminaciją, ksenofobiją ir susijusią netoleranciją ir visapusiškai įgyvendinti Durbano deklaraciją ir Veiksmų programą bei imtis tolesnių veiksmų,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 28 d. JT Generalinės Asamblėjos sprendimą rugpjūčio 22 d. paskelbti JT tarptautine smurto veiksmų, grindžiamų religija ar įsitikinimais, aukų atminimo diena,
- atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 29 d. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 2467 dėl su konfliktais susijusio seksualinio smurto,

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo bei į ES strateginį požiūrį dėl moterų, taikos ir saugumo 2019–2024 m. (MTS),
- atsižvelgdamas į ES ir JT pavyzdinę iniciatyvą panaikinti smurtą prieš moteris ir mergaites,
- atsižvelgdamas į Pekino veiksmų platformą ir Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą, taip pat į jų peržiūros konferencijų rezultatus,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 21 d. Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją Nr. 190 dėl smurto ir priekabiavimo,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 21 d. TDO šimtmečio deklaraciją dėl darbo ateities,
- atsižvelgdamas į 2019 m. rugpjūčio 16 d. susitarimo memorandumą dėl JT aplinkos programos ir JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro bendradarbiavimo,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos 1992 m. lapkričio 5 d. Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją ir Europos regioninių arba tautinių mažumų kalbų chartiją,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gegužės 11 d. Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (toliau – Stambulo konvencija), kurią ne visos valstybės narės yra ratifikavusios,
- atsižvelgdamas į 2015 m. balandžio 28 d. Veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje (2015–2019 m.) „Svarbiausias ES rūpestis – užtikrinti žmogaus teises“ (JOIN(2015)0016), kurį Taryba priėmė 2015 m. liepos 20 d., ir į jo 2017 m. birželio mėn. laikotarpio vidurio peržiūrą (SWD(2017)0254),
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 17 d. Tarybos priimta „2020–2024 m. ES veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje“,
- atsižvelgdamas į 2019 m. vasario 18 d. Tarybos išvadas dėl ES prioritetų JT žmogaus teisių forumuose 2019 m.,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 17 d. Tarybos išvadas dėl veiksmų siekiant stiprinti taisyklėmis grindžiamą daugiašališkumą,
- atsižvelgdamas į 2019 m. liepos 15 d. Tarybos išvadas dėl ES prioritetų JT ir JT Generalinės Asamblėjos 74-osios sesijos metu,
- atsižvelgdamas į 2019 m. spalio 14 d. Tarybos išvadas dėl demokratijos,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 24 d. ES priimtas Lesbiečių, gėjų, biseksualių, translyčių ir interseksualių (LGBTI) asmenų naudojimosi visomis žmogaus teisėmis propagavimo ir gynimo gaires,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 24 d. priimtas ES religijos ir tikėjimo laisvės skatinimo ir apsaugos gaires,
- atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 12 d. Tarybos atnaujintas ES gaires dėl mirties bausmės, 2014 m. gegužės 12 d. Tarybos priimtas ES gaires dėl saviraiškos laisvės internete ir realiame gyvenime ir 2004 m. birželio 14 d. Tarybos priimtas ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų,
- atsižvelgdamas į ES žmogaus teisių gaires dėl nediskriminavimo išorės veiksniuose, kurias Taryba priėmė 2019 m. kovo 18 d.,
- atsižvelgdamas į ES žmogaus teisių gaires dėl saugaus geriamojo vandens ir sanitarijos paslaugų, kurias Taryba priėmė 2019 m. birželio 17 d.,
- atsižvelgdamas į 2019 m. rugsėjo 16 d. Tarybos patvirtintų ES kovos su kankinimu ir kitokiu žiauriu, nežmonišku ar žeminančiu elgesiu ir baudimu trečiojoje šalyse politikos gairių 2019 m. peržiūrą,

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 6 d. Komisijos komunikatą „2020 m. komunikatas dėl ES plėtros politikos“ (COM(2020)0660) ir į 2019–2024 m. ES kadencijos geopolitinę darbotvarkę,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. birželio mėn. Europos Komisijos atliktą tyrimą „Lyties teisinis pripažinimas ES. Translyčių žmonių kelias siekiant visapusiškos lygybės“ (angl. „*Legal gender recognition in the EU: the journeys of trans people towards full equality*“),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 25 d. Komisijos bendrą komunikatą „Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas. Vykdamas ES išorės veiksmus įgyvendinama plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė“ (JOIN(2020)0017) ir į 2020 m. gruodžio 16 d. Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės išvadas dėl Trečiojo lyčių lygybės veiksmų plano,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 14 d. paskelbtą Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA) tyrimą „*A long way to go for LGBTI equality*“ (liet. „Ilgas kelias siekiant LGBTI asmenų lygybės“),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 30 d. ES ombudsmeno sprendimą dėl ES specialiojo pasiuntinio religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo už ES ribų klausimais vaidmens,
 - atsižvelgdamas į ES specialiojo pasiuntinio religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo už ES ribų klausimais ataskaitas ir į Europos Parlamento jungtinės grupės religijos ar tikėjimo laisvės ir tolerancijos klausimais pranešimus,
 - atsižvelgdamas į ES metinę žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje 2019 m. ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į savo 2017 m. rugsėjo 13 d. rezoliuciją dėl korupcijos ir žmogaus teisių trečiojoje šalyse ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2018 m. liepos 3 d. rezoliuciją dėl pasaulyje vykdomų čiabuvių tautų teisių pažeidimų, įskaitant žemės grobimą ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl ES gairių ir ES specialiojo pasiuntinio religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo už ES ribų klausimais įgaliojimų ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl metinės žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje 2018 m. ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje ataskaitos ⁽⁴⁾, taip pat į savo ankstesnes rezoliucijas dėl ankstesnių metų ataskaitų,
 - atsižvelgdamas į visas savo 2019 m. rezoliucijas dėl žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės principų pažeidimų (vadinamosios skubios rezoliucijos), priimtas pagal Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Sacharovo premiją už minties laisvę, kuri 2019 m. buvo skirta uigūrų žmogaus teisių gynėjui, ekonomikos profesorius, Kinijos uigūrų mažumos teisių rėmėjui ir Kinijoje laikomam politiniam kaliniui Ilhamui Tohti,
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0259/2020),
- A. kadangi ES pagrindinių teisių chartijos 10-ųjų metų minėjimas 2019 m. priminė Sąjungai apie jos prisiimtą išsipareigojimą ir Sutartimi pagrįstą pareigą ryžtingai imtis veiksmų siekiant apsaugoti, skatinti ir įgyvendinti žmogaus teises tiek savo teritorijoje, tiek už jos ribų; kadangi šia proga ES dar kartą patvirtino savo išsipareigojimą išlikti įtakinga veikėja pasaulyje ir toliau atlikti pagrindinį vaidmenį pasaulyje ginant demokratiją ir žmogaus teises;

⁽¹⁾ OL C 337, 2018 9 20, p. 82.

⁽²⁾ OL C 118, 2020 4 8, p. 15.

⁽³⁾ OL C 411, 2020 11 27, p. 30.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0007.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- B. kadangi lyčių lygybė yra viena iš pagrindinių ES vertybių, o teisė į vienodą požiūrį ir nediskriminavimą yra Sutartyse ir pagrindinių teisių chartijoje įtvirtinta pagrindinė teisė ir kadangi lyčių aspekto integravimas turėtų būti įgyvendintas ir integruotas kaip horizontalusis principas į visą ES veiklą ir politiką;
- C. kadangi krikščionys yra labiausiai persekiojama religinė grupė pasaulyje ir sudaro 80 proc. persekiojamų tikinčiųjų pasaulyje; kadangi šis persekiojimas apima įprastą diskriminaciją švietimo, užimtumo ir socialiniame gyvenimo srityse, kai nustatomi visų formų išraiškos apribojimai, ir net prieš krikščionių bendruomenes vykdomus fizinius išpuolius, kuriuos, beveik galima traktuoti kaip atitinkančius JT priimtą tarptautinio genocido apibrėžtį;
- D. kadangi 1995 m. Pekino deklaracijoje ir veiksmų programoje jau 25 metai pabrėžiama moterų lygių teisių ir galimybių svarba, taip pat jų lygiateisis dalyvavimas priimant sprendimus ir demokratiname procese siekiant įtvirtinti demokratiją;
- E. kadangi moterų, dalyvaujančių kuriant dirbtinį intelektą, trūkumas didina šališkumo riziką; kadangi mokslinis švietimas yra svarbus siekiant įgyti išsilavinimą, deramą darbą ir darbą ateityje, taip pat siekiant užkirsti kelią lyčių stereotipams, jog šios sritys paprastai laikomos vyrų sritimis, kad moterys galėtų visapusiškai naudotis savo žmogaus teisėmis;
- F. kadangi 2019 m. lapkričio mėn. minint JT vaiko teisių konvencijos 30-ąsias metines ES pabrėžė savo išpareigojimą parengti išsamią vaiko teisių ir tėvų teisių strategiją ir užtikrinti, kad jos būtų ES politikos pagrindas; kadangi 2019 m. lapkričio 20 d. Parlamentas surengė šiai temai skirtą konferenciją, kurioje buvo nagrinėjami tokie klausimai kaip vaiko teisių apsaugos iššūkiai nuolat besikeičiančiame skaitmeniniame pasaulyje, visų pirma vaikų pornografijos draudimas ir kova su priekabiavimu prie vaikų ir smurtu prieš juos, kliūčių visapusiškam vaiko teisių įgyvendinimui šalinimas, kintantis ginkluotų konfliktų pobūdis ir jų poveikis vaikų ateičiai, įskaitant šių konfliktų poveikį jų vystymuisi, švietimui ir tolesniam gyvenimui, kartu atsižvelgiant į diskusijose išsakytus vaikų teiginius;
- G. kadangi krizė, kurią sukėlė pasaulinė COVID-19 pandemija, valstybių reagavimo į ją būdai, išaugusi nelygybė ir jos sukelti sunkumai, visų pirma, labiausiai pažeidžiamoms bei užribio grupėms, taip pat moterims, ir jos poveikis tarptautiniams santykiams, taisyklėmis grindžiamai tarptautinei tvarkai bei konfliktams, kurie visi turi ilgalaikių pasekmių visiems su pagarba žmogaus teisėms susijusiems aspektams;
- H. kadangi, pavyzdžiui, pandemijos sukelta krizė privertė daugumą šalių imtis neatidėliotinų priemonių, kuriomis apribojamos laisvės naudotis daugeliu žmogaus teisių, visų pirma judėjimo ir susirinkimų laisvėmis, arba nustatyti naujas stebėjimo priemones, kad būtų užkirstas kelias COVID-19 viruso plitimui; kadangi dėl šių priemonių teisėtai kilo klausimų dėl jų būtinumo, teisėtumo, proporcingumo, nediskriminacinio pobūdžio, trukmės ir padarinių, siekiant trumpuoju ir ilgesniu laikotarpiu užtikrinti pagrindines laisves; kadangi pandemiją lydėjo ir kitos neigiamos tendencijos, kenkiančios demokratijai ir mažinančios pilietinės visuomenės erdvę kai kuriose šalyse;
- I. kadangi dėl pandemijos sukulto pasaulinio ekonomikos nuosmukio vyriausybėms gali tekti pirmenybę teikti ekonominės veiklos skatinimui ir investicijų pritraukimui; pabrėžia, kad tai neturėtų būti daroma užmojų, susijusių su politiniais tikslais ir standartais kai kuriose kitose srityse, pvz., žmogaus teisių apsaugos, kovos su klimato kaita ir skurdu, visų pirma vaikų ir jų šeimų skurdu, srityse, sąskaita;
- J. kadangi visame pasaulyje stiprėjant autoritariniams ir populistiniams judėjimams kyla grėsmė vertybėms ir principams, kuriais grindžiama Sąjunga;
- K. kadangi neliberalūs režimai vis labiau nukrypsta nuo brandžių demokratijų ir Vakarų demokratių standartų, įtvirtindami savo pozicijas, dėl kurių nuolat ir sąmoningai pažeidžiamos žmogaus teisės; kadangi šie neliberalūs režimai riboja pagrindines teises ir laisves, sudarydami klaidingą teisėtų rinkimų išpūdį, nes tokie rinkimai negali būti laikomi laisvais, sąžiningais ar skaidriais;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

- L. kadangi ekstremaliosios ekologinio pobūdžio situacijos, įskaitant klimato kaitą ir miškų naikinimą, yra žmogaus veiksmų padarinys ir pažeidžia ne tik tiesiogiai žalą patyrusių žmonių žmogaus teises, bet ir visos žmonijos; kadangi svarbu pripažinti žmogaus teisių ir aplinkos apsaugos sąryšį; kadangi siekiant išvengti įtampos tam tikruose regionuose itin svarbu užtikrinti galimybę naudotis vandeniu;
- M. kadangi siekiant sėkmingai ir veiksmingai vykdyti ES žmogaus teisių politiką, būtina didesnė ES vidaus ir išorės politikos, taip pat ES išorės politikos kryptių darna; kadangi žmogaus teisių, demokratijos, teisinės valstybės ir kovos su nebaudžiamumu rėmimo politika turėtų būti integruota į visas kitas su išorės aspektu susijusias ES politikos sritis, pvz., į vystymosi, migracijos, saugumo, kovos su terorizmu, moterų teisių ir lyčių lygybės, plėtros ir prekybos sritis; kadangi, užtikrinus didesnę nuoseklumą, ES galėtų greičiau reaguoti ankstyvaisiais žmogaus teisių pažeidimo etapais ir tapti patikimesne žmogaus teisių gynėja pasauliniu lygmeniu;
- N. kadangi visiškai ES partnerių ir kaimyninių šalių pagarba žmogaus teisėms ir Europos standartams, įskaitant pabėgėlių krizės valdymą ir kovą su migracija, yra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos prioritetų; kadangi žmogaus teisių padėtis, kurią paveikė COVID-19 pandemija, kelia susirūpinimą kaimyninėse šalyse, kurios turi imtis atitinkamų priemonių šiuo klausimu ir dirbti kartu su savo atitinkama pilietine visuomene, siejančia europietiškus ir demokratiškus narius;
- O. kadangi vis daugiau šalių, ypač Azijoje, Artimuosiuose Rytuose, Afrikoje ir Lotynų Amerikoje, taikomi draudimai keliauti, kad žmogaus teisių gynėjai negalėtų dalyvauti tarptautiniuose renginiuose;

Žmogaus teisės ir demokratija: bendros tendencijos ir pagrindiniai iššūkiai

1. teigiamai vertina atsaką į COVID-19 pandemiją tose valstybėse, kuriose teisė į gyvybę ir sveikatą tapo pirmąja būtinybe; pabrėžia, kad kartu labai svarbu užtikrinti tinkamą žmonių gyvenimo lygį; pabrėžia, kad visos priemonės, kuriomis siekiama reaguoti į pandemiją, turi būti grindžiamos žmogaus teisių ir nediskriminavimo principais, ir turėtų užtikrinti tvirtą pažangą siekiant darnaus vystymosi tikslų;
2. pabrėžia, kad reikia užtikrinti, jog būtų visapusiškai laikomasi žmogaus teisių ir paisoma principo, kad žmogaus teisės yra visuotinės ir neatimamos, nedalomos, viena nuo kitos priklausomos ir tarpusavyje susijusios ir smerkia kokius mėginimus laikyti jas sąlyginėmis;
3. reiškia didelį susirūpinimą, kad dėl krizės kai kuriose šalyse demokratijos ir žmogaus teisių standartai bei naudojimas pagrindinėmis laisvėmis patyrė nuosmukį; laikosi nuomonės, kad šį nuosmukį visų pirma lėmė didėjantis autoritarizmas, taip pat pražūtingi ekonominiai ir socialiniai krizės padariniai ir jų naudojimas kaip preteksto manipuliuoti valstybės institucijomis ir rinkimų tvarkaraščiais, slopinti žmogaus teisių gynėjų, visų pirma mažumų gynėjų, politinių oponentų, žiniasklaidos ar pilietinės visuomenės atstovų veiklą ir remiantis su pandemija nesusijusiais tikslais riboti pagrindines laisves ir žmogaus teises, be kita ko mažumų dėl religinių pažiūrų bei įsitikinimų ir LGBTI asmenų; šiuo atžvilgiu taip pat pabrėžia, kad daugėja neapykantą kurstančių kalbų dėl rasės, etninės kilmės, religijos ar kastos, imamasi veiksmų prieš viruso plitimą kaltinamas pažeidžiamas grupes, plinta smurtas šeimoje bei smurtas dėl lyties ir lyčių nelygybė; yra susirūpinęs dėl diskriminacijos paskirstant COVID-19 pagalbą; smerkia bet kokią atsisakymą suteikti pagalbą bet kokiomis aplinkybėmis, taip pat ir dėl religijos; taip pat susirūpinęs pabrėžia, kad pažeidžiant žmogaus teises naudojamos skaitmeninės technologijos, kuriomis siekiama pažaboti pandemiją sekant piliečius ir gaunant jų asmeninius duomenis;
4. patvirtina, kad valstybės turi susilaikyti nuo naudojimosi COVID-19 pandemija autoritarinei galiai įtvirtinti, demokratijai ir teisei valstybei susilpninti ar žmogaus teisėms riboti; reiškia didelį susirūpinimą dėl paastrėjusių autoritarinių režimų taikomų priemonių, kuriomis siekiama numalšinti nesutarimus ir sumažinti pilietinės visuomenės veiksmų erdvę; pabrėžia, kad svarbu, jog būtų pilietinė visuomenė, sudaranti sąlygas lanksčiai, laiku ir veiksmingai reaguoti į tarptautinę teisę, žmogaus teises ir demokratiją pažeidinėjančius režimus; yra susirūpinęs dėl to, kad su COVID-19 susijusios neatidėliotinos priemonės dažnai nėra susietos su aiškiais įsipareigojimais jas atšaukti, pasibaigus krizei;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

5. primena, kad visuotinė prieiga prie sveikatos priežiūros yra žmogaus teisė ir pritaria bet kokiai pažangai siekiant visuotinės sveikatos priežiūros, kuri yra būtina tvariam vystymuisi; palankiai vertina visuotinį atsaką į COVID-19 pandemiją Europos Sąjungoje, grindžiamą Europos komandos požiūriu, pagal kurį daugiausia dėmesio skiriama solidarumo išraiškai ir apčiuopiamos pagalbos teikimui partneriams, ypač labiausiai pažeidžiamoms ir nukentėjusioms šalims;

6. susirūpinęs pažymi valstybių sveikatos priežiūros sistemos trūkumus, kurie kenkia žmonių teisei į fizinę ir psichinę sveikatą, taip pat prevencinių veikslių, kuriais siekiama išvengti vandens ir sanitarijos priemonių užteršimo, užtikrinti galimybes gauti informaciją, taip pat išvengti diskriminacijos naudojantis teisėmis, trūkumus; palankiai vertina Komisijos pareiškimą, kad vakcina nuo COVID-19 turėtų būti prieinama visame pasaulyje ir kad ES dės visas pastangas tam pasiekti;

7. primena, kad valstybės, kovodamos su COVID-19 pandemija, privalo užtikrinti, kad joms reaguojant į krizę būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą ir laikomasi tarpsektorinio požiūrio, siekiant užtikrinti visų moterų ir mergaičių teises gyventi be diskriminacijos ir smurto bei užtikrinti joms galimybę naudotis reikalingomis pagrindinėmis lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugomis;

8. primena, kad pandemija taip pat sumažino žmogaus teisių pažeidimų matomumą ir pranešimus apie juos pasauliniu mastu; remia tarptautines pastangas siekiant įvertinti skirtingą nacionalinį atsaką į pandemiją, susijusį su politinių, socialinių ir ekonominių laisvių apribojimu, ir pastangas sukurti bendrą žmogaus teisėmis grindžiamą sistemą, kuria ateityje bus remiamasi reaguojant į būsimas sanitarines krizes; atsižvelgdamas į tai teigiamai vertina Komisijos ir Tarptautinio demokratijos ir rinkimų paramos instituto (IDEA) parengtą pasaulinę stebėsenos priemonę;

9. griežtai smerkia daugelį diskriminacijos, netolerancijos, persekiojimo atvejų ir nužudymų, susijusių su rase, etnine kilme, tautybe, socialine klase, negalia, kasta, religija, įsitikinimais, kalba, amžiumi, lytimi, seksualine orientacija, lytine tapatybe, lyties raiška ir lytinėmis ypatybėmis, kurie vis dar pasitaiko daugelyje šalių ir visuomenių; smerkia netolerantiškus ir pilnus neapykantos pareiškimus ir veiksmus prieš asmenis ar bendruomenes; mano, kad rasizmo ir ksenofobijos paplitimas daugelyje šalių yra nepriimtinas; reikalauja viso pasaulio vyriausybių visiškai aiškiai pasmerkti rasizmą ir diskriminaciją ir jų visiškai netoleruoti;

10. pabrėžia didžiulę ir vis didėjančią grėsmę žmogaus teisėms, kurią kelia klimato kaita, aplinkos naikinimas ir biologinės įvairovės nykimas, nes iš žmonių atimama pagrindinė teisė į gyvybę, visų pirma dėl padidėjusio bado pasaulyje, ekonominės ir socialinės nelygybės, prieigos prie vandens apribojimų ir daugėjančių mirčių dėl netinkamos mitybos ir dažnesnio ligų plitimo; kadangi klimato kaita taip pat kenkia kitoms žmogaus teisėms, įskaitant teisę į aprūpinimą maistu, saugų geriamą vandenį ir sanitarines sąlygas, sveikatą, tinkamą būstą, apsisprendimą, darbą ir vystymąsi; be to, atkreipia dėmesį į klimato kaitos keliamą pavojų taikai ir saugumui, nes dėl maisto stygiaus ir vandens trūkumo gali atsirasti konkurencija dėl gamtos išteklių, o vėliau – nestabilumas ir konfliktai valstybėse ir tarp jų; skiria ypatingą dėmesį sąsajai tarp gamtinių išteklių išnaudojimo ir tiesioginio ar netiesioginio konfliktų, karų ir smurto finansavimo, kurį, be kita ko, vykdo kai kurie privataus sektoriaus subjektai; pabrėžia, kad mažiausiai išsivysčiusios šalys yra labiausiai pažeidžiamos klimato kaitos, nes joms sunkiausia atlaikyti pražūtingus klimato kaitos padarinius, nepaisant to, kad jose išmetama mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų nei turtingesnėse šalyse, kurioms klimato kaita daro mažesnę poveikį;

11. laikosi nuomonės, kad žmogaus teisių skatinimas ir apsauga ir klimato bei aplinkos apsaugos veiksmai yra tarpusavyje susiję, nes tarptautinėje žmogaus teisių teisėje visų pirma numatytos teisių gynimo priemonės, kuriomis siekiama teisiškai atlyginti klimato kaitos padarytą žalą, įgyvendinti kovos su klimato kaita priemones ir patraukti valstybes, įmones ir asmenis atsakomybėn už jų veiksmus klimato kaitos srityje ir veiksmus, kuriais prisidedama prie tolesnio aplinkos nykimo;

12. pabrėžia, kad biologinė įvairovė ir žmogaus teisės yra tarpusavyje susiję ir viena nuo kitos priklauso, ir primena valstybių išipareigojimus žmogaus teisių srityje saugoti biologinę įvairovę, nuo kurios minėtos teisės priklauso, be kita ko, užtikrinant piliečių dalyvavimą priimanant su biologine įvairove susijusius sprendimus ir užtikrinant veiksmingos teisinės gynybos galimybes biologinės įvairovės nykimo ir degradacijos atvejais; reiškia paramą atsirandančioms tarptautinio lygmens normatyvinėms pastangoms, susijusioms su nusikaltimais aplinkai; todėl ragina ES ir valstybes nares remti natūralios aplinkos naikinimo pripažinimą tarptautiniu nusikaltimu pagal Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

13. pabrėžia, kad ypatingą dėmesį reikia skirti pagalbai asmenims, persikeliantiems dėl aplinkos ir klimato kaitos; mano, kad svarbu dirbti tarptautiniu lygmeniu siekiant nustatyti perkeltąjo asmens dėl aplinkos apibrėžtį pagal Jungtinių Tautų sistemą, kad būtų sukurta tarptautinė teisinė sistema ir patvirtintas bendras požiūris į šių asmenų, kurie buvo priversti palikti savo gyvenamąją vietą, apsaugą; pripažįsta, kad klimato kaitos poveikis aplinkai gali dar labiau padidinti priverstinį gyventojų perkėlimą, ir todėl pabrėžia, kad reikia, laikantis Paryžiaus susitarimo, nedelsiant įgyvendinti politiką, pagal kurią būtų mažinami klimato kaitos padariniai;

14. reiškia didelį susirūpinimą dėl miškų naikinimo, neteisėtos kasybos ir neteisėtų narkotikų gamybos, visų pirma 2019 m. Amazonėje, atsižvelgiant į tai, kad miškai, absorbuodami ir kaupdami anglies dioksidą, padeda švelninti klimato kaitą; pabrėžia, kad čiabuvių tautos dažnai buvo pirmosios miškų naikinimo aukos, o tai kelia grėsmę jų teisėms į žemę, be kitų teisių, ir prieigai prie gyvybiškai svarbių išteklių; atsižvelgdamas į tai pabrėžia jų teisę apibrėžti ir nustatyti savo savarankiško vystymosi, žemių, teritorijos ir kitų išteklių naudojimo prioritetus ir strategijas; pabrėžia, kad nebaudžiamumas už šiuos ir kitus vietos tautų teisių pažeidimus yra pagrindinis miškų naikinimo veiksnys, todėl mano, kad atsakomybė už šiuos pažeidimus yra itin svarbi; pažymi, kad neteisėtas gamtos išteklių naudojimas gali daryti neigiamą poveikį vietos bendruomenių, socialinėms, ekonominėms, kultūrinėms, pilietinėms ir politinėms teisėms, be kita ko pagrindinei tautų apsisprendimo teisei ir nuolatinio suverenumo valdant gamtinius išteklius principui;

15. palankiai vertina didėjančius piliečių, ypač jaunesnių kartų, siekius ir susitelkimą siekiant politinių ir visuomeninių pokyčių, kurie būtų palankūs pagarbai žmogaus teisėms, demokratiniam valdymui, lygybei ir socialiniam teisingumui, platesnio užmojo veiksams klimato kaitos srityje ir geresnei aplinkos apsaugai; atkreipia dėmesį į tai, kad 2019 m. kiekviename pasaulio regione prasidėjo didžiuliai protestų judėjimai, atspindintys šiuos siekius, reikalaujantys visuomenių institucinės ir ekonominės tvarkos pokyčių, kovos su klimato kova veiksmy ir remiantys teisingesnės pasaulinės visuomenės kūrimą; nepritaria tam, kad daugelyje šalių gyventojams nesuteikiama teisė į taikias demonstracijas, pasinaudojant teisinėmis, administracinėmis ir kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, jėga malšinant demonstracijas, naudojant priekabiavimą ir savavališkus sulaikymus; pabrėžia, kad 2019 m. šimtai taikių demonstrantų buvo suimti, daugelis patyrė netinkamą elgesį, buvo savavališkai sulaikyti, ir įvykus teismo procesams, kuriuose nebuvo užtikrinti minimalūs procedūriniai standartai, priversti sumokėti dideles baudas; pabrėžia, kad svarbu išlaikyti taikų protesto veiksmy pobūdį, ir reiškia susirūpinimą dėl kai kurių kraštutinių grupių, pasinaudojusių demonstracijų ir socialinių judėjimų išraiškos teikiamomis galimybėmis ir vykdžiusių smurto veiksmus bei sutrikdžiusių kasdienį gyvenimą; ragina vyriausybes nenaudoti neproporcingos jėgos prieš taikius protestuotojus ir patraukti atsakomybėn smurtinių veiksmy vykdytojus;

16. mano, kad siekiant teigiamų pokyčių būtinas įtraukiu dialogu grindžiamas politinis atsakas į teisėtus visuomenių, šeimų ir asmenų poreikius; kita vertus, smerkia prieš taikius judėjimus nukreiptas represijas, visų pirma, kai saugumo darbuotojai panaudoja pernelyg didelę jėgą, kurias kai kurios vyriausybės taiko savo gyventojams, siekdamos užgniaužti disidentų ar kritikų balsus;

17. pabrėžia, kad nužudymai, fiziniai ir šmeižikiški išpuoliai, įkalinimas, grasinimai mirtimi, priekabiavimas, bauginimas ir saviraiškos laisvės apribojimai tebėra priemonės, visame pasaulyje sistemingai naudojamos prieš žmogaus teisių gynėjus, be kita ko moterų teisių gynėjus, religinių ir įsitikinimų teisių gynėjų, vietos bendruomenes, vietos tautų grupes, aplinkos ir žemės teisių gynėjus, nevyriausybinės organizacijas (NVO) ir pilietinės visuomenės aktyvistus, pranešėjus bei žurnalistus; pažymi, kad moterų žmogaus teisių gynėjos susiduria su lyčiai būdingomis grėsmėmis;

18. yra labai susirūpinęs dėl to, kad kai kuriose šalyse griežtai kovojant su žmogaus teisių gynėjais, naudojamos represiniai kibernetinio saugumo ir kovos su terorizmu įstatymais; pabrėžia, kad esama nacionalizmą gilinančių ir politiniais tikslais religija piktnaudžiaujančių politinių tendencijų, kurios skatina netoleranciją;

19. pabrėžia, kad ES institucijų pareiga yra aktyviai remti organizacijas ir asmenis, kurie gina demokratiją ir žmogaus teises; ragina užtikrinti teisingumą ir atsakomybę už visus išpuolius prieš žmogaus teisių gynėjus; ragina ES remti ir apsaugoti žmogaus teisių gynėjus, nepaisant jų įvairovės; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia Parlamento veiksmy svarbą siekiant, kad jų balsas būtų išgirstas, ir darant spaudimą trečiųjų šalių institucijoms nedelsiant ir besąlygiškai paleisti dėl savo veiklos sulaikytus žmogaus teisių gynėjus; remia Europos politinių fondų darbą stiprinant demokratinius procesus ir skatinant naują politinių lyderių kartą visame pasaulyje;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

20. yra rimtai susirūpinęs dėl tebesitęsiančių karų ir karinių konfliktų, ilgalaikėms okupacijoms ir teritorijų aneksijoms, kurie sudaro sąlygas šiuolaikiams tarptautinės humanitarinės teisės ir žmogaus teisių pažeidimams, visų pirma genocidams, masinėms žudynėms, priverstiniam civilių gyventojų perkėlimui ir seksualinio smurto prieš civilius gyventojus, ypač moteris ir vaikus, naudojimui; griežtai smerkia diktatorių ar autoritarinių valdžios institucijų dalyvavimą per trečiąsias šalis vykdomuose karuose ir pabrėžia, kad derybų keliu pasiekti politiniai sprendimai yra būtina tvirtos taikos sąlyga; yra labai susirūpinęs dėl didėjančios tarptautinės politinės įtampos ir kai kuriuose pasaulio regionuose didėjančio nevyriausybinių ginkluotų grupuočių bei teroristinių organizacijų aktyvumo ir tarp bendruomenių kylančio smurto;

21. apgailestauja dėl to, kad nors 2020 m. JT minėjo savo septyniasdešimt penktąsias metines, kai kurios užsisklendimo savyje įkvėptos vyriausybės ėmėsi veiksmų, kad pasipriešintų daugiašališkumo ir tarptautinio bendradarbiavimo pastangoms, kuriomis siekiama taikos, konfliktų sprendimo ir žmogaus teisių apsaugos, remiantis Jungtinių Tautų žmogaus teisių deklaracijos, tarptautinės teisės, JT chartijos ir Helsinkio baigiamojo akto tikslais ir principais; kritiškai vertina tai, kad demokratinėms šalims trūksta bendros tarptautinės lyderystės, kad jos galėtų nuosekliai reaguoti į rimtus tarptautinės žmogaus teisių teisės pažeidimus ir suvienyti jėgas siekiant pažangos žmogaus teisių, demokratijos ir pasaulinių taisyklėmis grindžiamų sistemų srityje ir primygtinai ragina ES bei valstybes nares užpildyti šią vadovavimo spragą;

22. apgailestauja dėl sunkios migrantų ir pabėgėlių padėties visame pasaulyje, ypač perkeltųjų moterų, vaikų, neigalių bei lėtinėmis ligomis sergančių asmenų, įvairios seksualinės orientacijos asmenų ir asmenų, priklausančių persekiojamiems etninėms, religinėms ar įsitikinimų mažumoms, kurie yra vieni iš pažeidžiamiausių; pažymi, kad apskaičiuota, jog 2019 m. tarptautinių migrantų skaičius siekė beveik 272 mln. ⁽⁵⁾, t. y. 3,5 proc. pasaulio gyventojų, iš kurių daugiau kaip 20 mln. buvo pabėgėliai ⁽⁶⁾, ir kad per pastaruosius dvejus metus vyko didelio masto gyventojų perkėlimas ir migracija; pažymi, kad 2019 m. padaugėjo prieglobsčio prašytojų, kurie kreipėsi dėl tarptautinės apsaugos 27 ES valstybėse narėse ⁽⁷⁾, dėl represinių veiksmų ir žmogaus teisių pažeidimų, kuriuos be kita ko vykdo diktatorių režimai, neteisėtai įgiję politinę galią jų kilmės šalyse; smerkia politines priemones, kuriomis pažeidžiamos migrantų ir pabėgėlių žmogaus teisės ir kurios kelia pavojų jų saugumui ir gyvenimui; griežtai smerkia diskriminacijos, netolerancijos, persekiojimo ir žudymo atvejus, susijusius su migracija ar pabėgėlio statusu; smerkia neigiamą tendenciją bauginti ir kriminalizuoti asmenų, kurie gina migrantų ir pabėgėlių žmogaus teises ir teikia jiems pagalbą, darbą;

23. palankiai vertina tai, kad visame pasaulyje vis daugiau dėmesio skiriama pastangoms stiprinti moterų ir mergaičių teises; vis dėlto pažymi, kad nė vienoje pasaulio šalyje dar nėra pasiekta lyčių lygybė;

24. pabrėžia, kad visuose pasaulio regionuose, įskaitant ES, vis dar plačiai paplitęs su lytimi susijęs smurtas, įskaitant moterų žudymą dėl lyties, ir diskriminacija, kurie kyla dėl lyčių nelygybės, nevienodų lyčių normų ir galios dinamikos, kultūrinės praktikos, pvz., kastomis grindžiamos diskriminacijos, arba seniai nusistovėjusių diskriminacinių teisinių sistemų, taip pat dėl propagandos ir dezinformacijos, kenkiančių moterų teisėms; smerkia moterų išnaudojimą vykdamas prekybą žmonėmis ir visų formų smurtą dėl lyties, be kita ko seksualinį, fizinį ir psichologinį smurtą, kurie yra vieni iš labiausiai paplitusių ir sistemingiausių žmogaus teisių pažeidimų;

25. be to, atkreipia dėmesį į seksualinio smurto, nukreipto prieš moteris dėl jų nuomonės, religijos, filosofinės ar seksualinės orientacijos ar jų aktyvumo ginant žmogaus teises, naudojimą; pabrėžia, kad etninėms, religinėms mažumoms ir mažumoms dėl įsitikinimų priklausančios moterys ir mergaitės yra dvigubai pažeidžiamos dėl su lytimi susijusio smurto ir diskriminacijos; primena, kad smurtas prieš lesbietes ir biseksualias moteris vadinamojo „korekcinio išžaginimo“ forma kai kuriose šalyse išlieka sisteminė problema dėl socialinės stigmatos ir diskriminacinių teisinių sistemų;

26. smerkia tebesitęsiančią priešišką reakciją į lyčių lygybę ir moterų teises, įskaitant visus mėginimus riboti esamas teises ir apsaugą lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srityje, taip pat teisės aktus, politiką ir praktiką, kuriais ir toliau neigiamos ar ribojamos šios teisės daugelyje pasaulio šalių; atsižvelgdamas į tai smerkia atsisakymą teikti prieinamą, kokybišką ir išsamų lytinį švietimą, šeimos planavimo paslaugas, šiuolaikines kontraceptines priemones, saugias ir teisėtas abortų paslaugas ir gimdyvių sveikatos priežiūrą, žeminantį ir netinkamą elgesį su moterimis gimdymo priežiūros įstaigose, taip pat prievartinę lytinę ir reprodukcinę sveikatos priežiūros praktiką, kuria nepaisoma laisvo ir informuoto moterų

⁽⁵⁾ 2020 m. pasaulinės migracijos ataskaita. Tarptautinė migracijos organizacija (https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020.pdf).

⁽⁶⁾ Remiantis UNHCR skelbiamais duomenimis (<https://www.unhcr.org/refugee-statistics/download/?url=fd4f>).

⁽⁷⁾ Eurostato prieglobsčio statistika (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics).

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

sutikimo; pabrėžia, kad reikia apsaugoti pažeidžiamus tėvus, esančius pažeidžiamoje padėtyje, ypač vienišus tėvus ir didelę šeimą turinčius tėvus, kad būtų išvengta skurdo ir socialinės atskirties; atkreipia dėmesį į tai, kad būtina sukurti socialinę ir ekonominę aplinką bei sąlygas, kurios tėvams suteiktų galimybę toliau tobulėti profesinėje srityje;

27. pabrėžia, kad reikia apsaugoti pažeidžiamas motinas, ypač vienišas motinas, kad būtų išvengta skurdo ir socialinės atskirties; atkreipia dėmesį į tai, kad būtina sukurti socialinę ir ekonominę aplinką bei sąlygas, kurios suteiktų galimybę motinoms toliau tobulėti profesinėje srityje;

28. taip pat smerkia viso pasaulio vyriausybes, kurios priešinas moterų reikalavimams užtikrinti lygias teises arba kursto priešišką reakciją į tokius reikalavimus; pabrėžia, kad moterys, aktyviai dalyvaudamos politiniuose ir socialiniuose judėjimuose, atlieka svarbų vaidmenį, ir apgailestauja, kad joms tenka didelė našta, nes jos tapo žiaurių represijų ir karo sukkelto smurto, taip pat seksualinio išnaudojimo ginkluotų konfliktų metu aukomis;

29. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad 2019 m., minint Vaiko teisių konvencijos 30-ąsias metines, visame pasaulyje toliau vykdomi rimti žmogaus teisių pažeidimai, visų pirma vaikų darbas, ankstyvos ir prievartinės vedybos, prekyba vaikais ir jų išnaudojimas, taip pat seksualiniais tikslais, vaikų karo tarnyba vaikų kareivių naudojimas ginkluotuose konfliktuose, seksualinis vaikų išnaudojimas bei prostitucija, šeimų atskyrimas ir vaikų sulaikymas, be kita ko dėl su imigracija susijusių priežasčių, taip pat sunkumai, su kuriais susiduria mergaitės, turint omenyje seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties, ankstyvą nėštumą, ŽIV infekcijas ir mokyklos nebaigimą; apgailestauja dėl to, kad pandemijos aplinkybėmis daugelis vaikų ir jaunuolių turėjo įsidarbinti, kad patenkintų pagrindinius poreikius ir išlaikytų savo namų ūkius, ir dėl to jiems teko palikti mokyklą; pabrėžia, kad šie nepageidaujami reiškiniai yra vaikų mokyklinio ugdymo regresas;

30. reiškia gilų liūdesį ir smerkia 2019 m. pirmąjį pusmetį įvykdytus teroristinius išpuolius ir sprogdinimus, nukreiptus prieš tikinčiuosius ir jų religinių apeigų vietas, kurias reikia išsaugoti ir apsaugoti; yra sunerimęs dėl to, kad šie siaubingi veiksmai sutampa su tam tikrų politinių lyderių ir teroristinių grupuočių vykdomomis neapykantos kampanijomis, kuriomis siekiama paneigti ar riboti teisę į minties, sąžinės, religijos ar įsitikinimų laisvę; primygtinai ragina valstybes skatinti religijos ar įsitikinimų laisvę bei apsaugoti pažeidžiamas religines ir įsitikinimų mažumas, skubiai imantis veiksmų prieš smurto ar neapykantos kurstymo vykdytojus;

Demokratijos ir žmogaus teisių skatinimas ir apsauga yra ES užsienio politikos pagrindas

31. primena, kad Sąjunga yra grindžiama pagarbos žmogaus orumui, laisvės, demokratijos, lygybės, solidarumo, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms vertybėmis, kaip nustatyta ES sutarties 2 straipsnyje; pabrėžia, kad šių vertybių propagavimas už ES ribų, demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių visuotinio ir nedalomumo bei pagarbos Jungtinių Tautų Chartijos ir tarptautinės teisės principams skatinimas yra ES bendros užsienio ir saugumo politikos pagrindas pagal ES sutarties 21 straipsnį ir Sąjungos strateginius interesus ir turėtų būti veiksmingai ir nuosekliai atspindėtas visose Sąjungos santykių su ES nepriklausančiomis šalimis srityse;

32. pabrėžia Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) ir Komisijos pastangų tvirtai ir pastebimai reaguoti į žmogaus teisių pažeidimus, kad ir kur jie būtų vykdomi, įskaitant artimas šalis partneres, duoti šiems pažeidimams atkirtį ir nuolat didinti ES ir jos valstybių narių pareigūnų informuotumą ir žinias apie žmogaus teises ir lyčių lygybę svarbą; primena, kad veiksmingas dalyvavimas ir prasmingas dialogas su pilietine visuomene yra sėkmingos žmogaus teisių politikos pagrindas; ragina visas ES delegacijas ir atitinkamus jų ryšių punktus žmogaus teisių klausimais vykdyti savo įsipareigojimus rengti susitikimus su žmogaus teisių gynėjais, įskaitant moterų teisių gynėjus, ir pilietinės visuomenės atstovais, lankyti įkalintus aktyvistus, demokratinės opozicijos atstovus ir žmogaus teisių gynėjus, stebėti jų teismo procesus ir reikalauti jų apsaugos vietoje; taip pat ragina ES delegacijas sudaryti palankesnes sąlygas imtis šių veiksmų, Europos Parlamento nariams mėginant apsilankyti oficialių Europos Parlamento misijų metu; pabrėžia, kad svarbu šalinti ne tik pasekmes, bet ir pagrindines žmogaus teisių pažeidimų priežastis;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

ES darbas daugiašaliu lygmeniu

33. primygtinai ragina ES ir valstybes nares parengti aiškią strategiją, kuria siekiama kovoti su didėjančiu valstybių pasitraukimu iš tarptautinės žmogaus teisių sistemos ir jai daromu spaudimu, laikantis Veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje nurodytų daugiašališkumo išsipareigojimų, taip pat su mėginimais tarptautiniu lygmeniu pakenkti žmogaus teisių sampratai, įtvirtintai JT Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje; pabrėžia savo nuomonę, kad tarptautinė žmogaus teisių teisė ir pažadas iki 2030 m. pasiekti darnaus vystymosi tikslus turėtų išlikti svarbiausiais elementais; rekomenduoja ES toliau dėti pastangas bendradarbiaujant su šalimis ir suinteresuotaisiais subjektais, kurių vertybės gali būti tokios pačios kaip ES arba skirtis, siekiant išsaugoti arba plėtoti tarptautinius standartus žmogaus teisių srityje laikantis Sąjungos vertybių, apibrėžtų ES sutarties 21 straipsnyje;

34. ragina valstybes nares padaryti ES užsienio ir saugumo politiką veiksmingesnę taikant kvalifikuotos balsų daugumos taisyklę Taryboje tam tikroms procedūroms, ypač sprendžiant klausimus, susijusius su ES veiksmų planu žmogaus teisių ir demokratijos srityje, ir priimant sankcijas; ragina valstybes nares daugiašaliuose forumuose kalbėti vieningu ir stipriu ES balsu bei veikti vieningai, susidūrus su krizėmis, kurios kelia grėsmę Europos Sąjungos pagrindinėms vertybėms ir interesams, nes tai vienintelis būdas, kuriuo Sąjunga gali atlikti vadovaujantį vaidmenį tarptautinėje arenoje ir pasinaudoti savo įtaka, kad paskatintų teigiamus pokyčius ir labiau koordinuotus pasaulinių problemų sprendimus, visų pirma propaguoti ir apsaugoti žmogaus teises, taip pat su aplinka ir klimatu susijusias problemas;

35. pakartoja, kad ES bus pripažinta, patikima ir veiksminga pasaulinėje arenoje tik tuo atveju, jei jos pagrindinėms vertybėms, visų pirma pagarba laisvei, demokratijai, žmogaus teisėms, teisinei valstybei ir lygybei, bus pasitikima išorėje, o tai bus įmanoma tik tuo atveju, jei ES užtikrins, kad jos politika šiais klausimais būtų nuosekliai vykdoma tiek jos viduje, tiek ir už jos ribų; ragina ES ir jos valstybes nares rodyti pavyzdį ir griežtai laikytis žmogaus teisių, užtikrinti nuoseklumą ginant jos vertybes, šių vertybių laikytis ir užtikrinti bei sudaryti pilietinei visuomenei palankią aplinką;

36. apgailestauja dėl to, kad autoritariniai režimai piktnaudžiavo daugiašalėmis institucijomis, siekdami neutralizuoti daugiašales žmogaus teisių institucijas ir mechanizmus, kurie gali priversti valstybes atsakyti už žmogaus teisių pažeidimus; ragina Sąjungą ir jos valstybes nares bendradarbiauti su panašiai mąstančiais demokratinėmis sąjungininkėmis, siekiant remti daugiašalių institucijų reformą, kad jos taptų atsparesnės piktybinei autoritarinių režimų įtakai; taip pat smerkia tai, kad JT Žmogaus teisių taryboje (JT ŽTT) dažnai vietas užima šalys, kuriose užfiksuota sunkių žmogaus teisių pažeidimų, ir ragina ES valstybes nares būti labai atsargioms dėl savo balsavimo modelių ir vengti remti šalis, norinčias tapti JT ŽTT narėmis, jeigu jos aiškiai pažeidžia žmogaus teises;

37. mano, kad dialogai žmogaus teisių klausimais su ES nepriklausančiomis šalimis gali būti naudinga priemonė siekiant dvišalio išsipareigojimo skatinti ir ginti žmogaus teises, jei šie dialogai vykdomi laikantis orientavimosi į rezultatus principo ir yra reguliariai peržiūrimi; primena, kad ES gairėse dėl dialogų žmogaus teisių klausimais išdėstyti tam tikri dialogo užmezgimo kriterijai, be kita ko, turi būti atsižvelgiama į tai, kiek atitinkama vyriausybė nori pagerinti padėtį, į tai, kiek ta vyriausybė rodo esanti išsipareigojusi tarptautinėms žmogaus teisių konvencijoms, į atitinkamos vyriausybės pasirengimą bendradarbiauti, remiantis Jungtinių Tautų žmogaus teisių procedūromis ir mechanizmais, bei į tos vyriausybės požiūrį į pilietinę visuomenę; ragina EIVT reguliariai vykdyti kiekvieno dialogo vertinimą, kaip numatyta pagal ES gaires; primygtinai pakartoja, kad vedant dialogus žmogaus teisių klausimais svarbu iškelti individualius atvejus ir užtikrinti tinkamus tolesnius veiksmus ir skaidrumą dėl šių atvejų;

ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais

38. palankiai vertina tai, kad 2019 m. vasario 28 d. ES specialiuoju įgaliotiniu žmogaus teisių klausimais paskirtas Eamon Gilmore; pakartoja, kad dėl ES specialiojo įgaliotinio paskyrimo Parlamente turėjo būti surengtas išankstinis klausymas; ragina ES specialiąją įgaliotinį toliau dėti diplomatinės pastangos siekiant didinti ES žmogaus teisių politikos veiksmingumą, stiprinti tarptautinius aljansus siekiant propaguoti žmogaus teisėmis pagrįstą darbotvarkę ir įtikinti partnerius visame pasaulyje įtvirtinti ir įgyvendinti politiką, kuri atitiktų aukštus demokratijos, žmogaus teisių, teisinės valstybės ir gero valdymo standartus, taip pat tarptautinę teisę ir normas, visų pirma tarptautinę humanitarinę teisę ir tarptautinę baudžiamąją teisę; be to, rekomenduoja ES specialiajam įgaliotiniui dėti dvigubai daugiau pastangų siekiant užtikrinti nuoseklumą ES viduje nustatant ir įgyvendinant ES užsienio politiką žmogaus teisių srityje; primygtinai reikalauja, kad jo reguliarios ataskaitos Tarybai taip pat būtų teikiamos Parlamentui; ragina ES didinti ES specialiojo įgaliotinio matomumą ir šio posto veiklos bei misijų skaidrumą, be kita ko EIVT internetiniame puslapyje tam skiriant specialią skiltį;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

kad ES specialiojo įgaliojimo postas taptų nuolatinėmis pareigomis, jam būtų suteikti pakankami išteklių ir kompetencija viešai pasisakyti, kad būtų galima pranešti pasiekimus lankantis trečiojoje šalyje, ir informuoti apie ES pozicijas žmogaus teisių klausimais, kaip bendrosios ES specialiojo įgaliojimo pareigų reformos dalį;

Tarptautiniai susitarimai

39. pakartoja savo raginimą, kad nuostatos dėl žmogaus teisių būtų sistemingai įtraukiamos į visus tarptautinius susitarimus, visų pirma prekybos ir asociacijos susitarimus, tarp ES ir ES nepriklausančių šalių ir kad jos būtų tinkamai įgyvendinamos ir stebimos, be kita ko, remiantis išmatuojamais kriterijais ir reguliariais poveikio vertinimais, dalyvaujant Parlamentui ir pilietinei visuomenei; pabrėžia, kad šiose nuostatose turėtų būti numatyti mechanizmai, kuriais užtikrinamas veiksmingas jų vykdymas, ir procedūros, kuriomis nustatomos aiškios ir patikimos susitarimų pažeidimų pasekmės, įskaitant susitarimų galiojimo sustabdymą arba kraštutiniu atveju, ES pasitraukimą iš jų; ragina geriau koordinuoti ir palaikyti ryšius tarp specializuotų veikėjų, atsakingų už atitinkamas politikos sritis, tokias kaip prekyba ir žmogaus teisės, kad būtų galima veiksmingiau integruoti žmogaus teisių aspektus į prekybos ir investicijų politiką; primygtinai ragina sukurti nepriklausomus žmogaus teisių stebėsenos mechanizmus, susijusius su prekybos ir užsienio investicijų susitarimais, taip pat nepriklausomą skundų nagrinėjimo mechanizmą, kad nukentėję piliečiai ir vietos suinteresuotieji subjektai galėtų veiksmingai pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis;

40. pabrėžia, kad demokratijos ir žmogaus teisių skatinimas ir apsauga trečiojoje šalyje gali būti veiksmingai užtikrinti tik taikant tam tikras sąlygas ES ekonominėms ir politinėms paskatoms, pvz., galimybei gauti ES finansavimą, bendrosios lengvatinių muitų tarifų sistemos (BLS+) taikymui, papildomoms tarifų lengvatoms ir ES Šengeno bevizio režimo taikymui; šiuo atžvilgiu primena, kad pagal Reglamentą (ES) 2018/1806 Komisija turėtų stebėti ir teikti reguliarias ataskaitas Parlamentui, be kita ko apie žmogaus teisių padėtį trečiojoje šalyje, kurioms taikomas bevizis režimas, ir sustabdyti vizų reikalavimo netaikymą pažeidimų atitinkamoje šalyje atveju;

Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė

41. ragina pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP) įgyvendinti demokratijos ir žmogaus teisių skatinimo ir apsaugos veiklai ir paramai skirtą pakankamą biudžetą, kad jie atitiktų Sąjungos įsipareigojimų ir užmojų lygį;

42. ragina Komisiją stebėti ir į savo metinę Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės tikslų įgyvendinimo ataskaitą įtraukti skyrių apie tai, kaip šalys partnerės, kurios gauna finansavimą pagal šią priemonę, laikosi žmogaus teisių ir laikosi 8 straipsnio – bendrųjų šios priemonės principų; ragina Komisiją pasiūlyti tinkamas priemones, įskaitant ES finansavimo sustabdymą valstybiniais subjektams ir pagalbos perorientavimą pilietinei visuomenei, jei paramos gavėjai rimtai pažeidžia žmogaus teises arba KVTBP principus; ragina užtikrinti didesnę finansavimo susitarimų nuostatų, susijusių su žmogaus teisėmis, skaidrumą ir paaiškinti tokių susitarimų sustabdymo mechanizmą ir kriterijus pažeidus žmogaus teises, demokratijos principus ir teisinę valstybę bei sunkiais korupcijos atvejais; ragina Komisiją griežtai susilaikyti nuo paramos trečiųjų šalių vyriausybės biudžetui naudojimo, susiejant jį su veiklos sąlyga šalyje, kuriose pastebimi plačiai paplitę žmogaus teisių pažeidimai ir represijos prieš žmogaus teisių gynėjus;

43. ragina ES ypač rūpintis, kad būtų įvertinti bet kokie pažeidimai, susiję su Sąjungos politika, projektais ir finansavimu trečiojoje šalyje, ir užkirstas kelias šiems pažeidimams, be kita ko, sukuriant asmenų ar grupių, kurių teisės būtų pažeistos dėl ES veiklos tose šalyse, skundų nagrinėjimo tvarką;

44. palankiai vertina neįkainojamą pagalbą, kuri pagal Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonę teikiama viso pasaulio pilietinės visuomenės organizacijoms ir kuri buvo Europos Sąjungos išorės žmogaus teisių politikos įgyvendinimo pavyzdinė priemonė; ragina pagal kitą pasaulinę priemonę dar labiau padidinti finansavimą pilietinei visuomenei ir žmogaus teisėms;

45. ragina Komisiją bendradarbiaujant su EIVT sudaryti metinio Europos investicijų banko (EIB) atsiskaitymo dėl savo veiksmų už ES ribų pagrindą, atsižvelgiant į pagrindinius principus, kuriais vadovaujama vykdant Sąjungos išorės veiksmus, kaip nurodyta ES sutarties 21 straipsnyje ir ES strateginėje programoje bei veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje; primygtinai ragina Komisiją užtikrinti, kad EIB remiami projektai atitiktų ES politiką ir įsipareigojimus žmogaus teisių srityje ir būtų taikomos atskaitomybės priemonės, kuriomis pasinaudodami asmenys galėtų pranešti apie pažeidimus, susijusius su EIB veikla; ragina EIB ir toliau plėtoti savo politiką socialinių standartų klausimu, kad jie taptų žmogaus teisių politika bankininkystės srityje; ragina įtraukti žmogaus teisių lyginamuosius standartus į savo projektų vertinimus;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

ES veiksmų planas žmogaus teisių ir demokratijos srityje

46. palankiai vertina tai, kad priimtas 2020–2024 m. ES veiksmų planas žmogaus teisių ir demokratijos srityje; pažymi, kad EIVT tinkamai neatsižvelgė į Parlamento ir jo Žmogaus teisių pakomitečio pasiūlymą aktyviai prisidėti prie jo rengimo laikantis gero institucijų bendradarbiavimo principo;

47. ragina EIVT ir Komisiją surengti nuolatinės konsultacijas ir pradėti struktūrinį ir reguliarių dialogą su atsakingais Parlamento organais dėl naujojo veiksmų plano įgyvendinimo, kad Parlamentas galėtų atlikti savo vaidmenį veiksmų plano veikloje, visų pirma vykdydamas parlamentinę diplomatiją, ir veiksmingai atlikti tikrinimo funkcijas; rekomenduoja nustatyti gaires ir pažangos rodiklius, kad būtų galima veiksmingai stebėti veiksmų plano įgyvendinimą; ragina EIVT pranešti apie pažangą, padarytą siekiant veiksmų plano tikslų pagal šiuos kriterijus; ragina EIVT reguliariai imtis veiksmų, remiantis veiksmų plano įgyvendinimui svarbiomis Parlamento rezoliucijomis ir diskusijomis; primygtinai reikalauja, kad valstybės narės prisiimtų atsakomybę už veiksmų planą ir prisidėtų rengiant metinę jo įgyvendinimo ataskaitą, pranešdamos apie savo veiklą, vykdomą pagal šį strateginį dokumentą;

Reagavimas į pasaulinius žmogaus teisių ir demokratijos iššūkius*Demokratinis valdymas ir erdvė pilietinei visuomenei*

48. mano, kad visame pasaulyje kyla grėsmė demokratiniam valdymui ir teisei valstybei dėl įvairių veiksmų, įskaitant stiprėjantį autoritarizmą ir populizmą, didėjančią nelygybę ir skurdą, spaudimą pilietinei visuomenei, melagingų naujienų sklaidą, dezinformaciją, kibernetines grėsmes ir hibridinį karą, politinį kišimąsi ir kampanijas, kurias vykdo išorės subjektai, prarandamą viešųjų institucijų patikimumą ir silpnėjančias viešąjį interesą ginančias kolektyvines organizacijas; taip pat pabrėžia, kad išpuoliai prieš žiniasklaidos laisvę, mėginimai manipuluoti viešomis diskusijomis platinant melagingas naujienas socialinėje žiniasklaidoje dar nebuvo tokie dažni ir stiprūs; yra susirūpinęs dėl to, kad autoritarinė praktika, pvz., pilietinės visuomenės veikėjų kaip „užsienio agentais“ stigmatizavimas, yra kopijuojamas ir skleidžiamas visame pasaulyje;

49. ragina ES ir jos valstybes nares toliau remti demokratinių institucijų, skaidrių bei patikimų rinkimų procesų stiprinimą visame pasaulyje, skatinti ir išlaisvinti demokratines diskusijas, kovoti su nelygybe, užtikrinti pilietinės visuomenės organizacijų veiklą, remti įvairių visuomenės sluoksnių dialogą, kovoti su korupcija ir nebaudžiamumu, stiprinti teisminių institucijų nepriklausomumą ir nešališkumą bei teisėjų atskaitomybę; ragina ES dėti dar daugiau pastangas stebint rinkimus ir glaudžiau bendradarbiauti su tarptautinėmis organizacijomis, ypač su ypač svarbiomis organizacijomis, pvz., Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija;

50. pabrėžia, kad korupcija ir žmogaus teisių pažeidimai yra iš esmės susiję; ragina ES į savo žmogaus teisių darbotvarkę įtraukti kovą su korupcija; pakartoja ES pareigą apsaugoti antikorpucines asociacijas, tiriamąją žurnalistiką užsiimančius žurnalistus ir pranešėjus, kurie stengiasi atskleisti korupciją ir sukčiavimą;

Klimato politikos veiksmai ir žmogaus teisės

51. laikosi nuomonės, kad žmogaus teisių skatinimas ir apsauga bei klimato ir aplinkos apsaugos veiksmai yra tarpusavyje susiję, nes tarptautinėje žmogaus teisių teisėje visų pirma numatytos teisinės teisių gynimo priemonės, kuriomis siekiama atlyginti klimato kaitos padarytą žalą, įgyvendinti kovos su klimato kaita priemones ir patraukti ypač daugiausia teršiančias valstybes bei įmones atsakomybėn už jų veiksmus klimato kaitos srityje;

52. remia integracinį ir teisėmis grindžiamą siekį skatinti klimato politikos veiksmus, kuriais užtikrinamas visuomenės dalyvavimas ir teisė kreiptis į teismą priimant, įgyvendinant ir peržiūrint su klimato kaita ir jos pasekmėmis susijusius politinius sprendimus; patvirtina, kad kova su klimato kaita vykdoma remiant ir saugant tuos subjektus, kurie rūpinasi planeta ir jos gamtiniais ištekliais, įskaitant žemės ir teritorijų gynėjus ir vietos tautas;

ES požiūris į konfliktus, atskaitomybė už žmogaus teisių pažeidimus ir kova su nebaudžiamumu

53. pabrėžia, kad šiuolaikiniai konfliktai, kurie dažnai kyla vietos nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu, kartais hibridinių ar kibernetinių išpuolių forma, yra sudėtingi, juose dalyvauja daug šalių, įskaitant teroristų organizacijas ir nevalstybinius subjektus, ir turi pražūtingų humanitarinių pasekmių, visų pirma dėl to, kad sunku atskirti kovotojus ir kovoje

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

nedalyvaujančius asmenis; ragina ES stiprinti savo atsaką į konfliktus, šalinti jų pagrindines priežastis, investuoti į konfliktų prevenciją ir tarpininkavimo pastangas, ieškoti erdvės politiniams sprendimams ir ją išlaikyti, kurti aljansus su panašiai mažstančiomis šalimis ir regioninėmis organizacijomis, toliau teikiant finansinę ir techninę paramą ir personalą civilinėms taikos palaikymo misijoms ar karinėms operacijoms, skatinant pasitikėjimo kūrimo iniciatyvas tarp kariaujančių šalių; taip pat ragina ES užtikrinti lyčių aspekto integravimą visose šiose pastangose, didinant moterų ir jaunimo vaidmenį, vykdamas konfliktų prevenciją ir juos sprendžiant, dalyvaujant taikos palaikymo, humanitarinės pagalbos operacijose ir atstatymo po konflikto veiksmuose, užtikrinant pereinamojo laikotarpio teisingumą, taip pat skatinant žmogaus teises ir demokratines reformas; taip pat ragina ES spręsti prekybos žmonėmis ir seksualinio smurto bei smurto dėl lyties problemą ir užtikrinti ilgalaikes galimybes naudotis pagrindinėmis ir gyvybės gelbėjimo sveikatos priežiūros paslaugomis; primygtinai tvirtina, kad svarbu užtikrinti ES politikos nuoseklumą tais atvejais, kai okupuojama ar aneksuojama teritorija; primena, kad susidarius tokioms aplinkybėms (įskaitant ilgai trunkančios okupacijos atvejus) ES politika turėtų būti įgyvendinama vadovaujantis tarptautine humanitarine teise;

54. ragina visas vyriausybes suteikti tarptautiniams stebėtojams, įskaitant ES specialųjį įgaliotinį žmogaus teisių klausimais, JT vyriausiąjį žmogaus teisių komisarą ir JT specialiąsias procedūras, nevaržomą galimybę patekti į visas jų teritorijas; pabrėžia, kad svarbu leisti pagrindinėms tarptautinėms humanitarinėms organizacijoms ir tarptautiniams stebėtojams nekliudomai patekti į vykstančių konfliktų ir karinės agresijos paveiktas teritorijas;

55. ragina valstybes nares griežtai laikytis JT sutarties dėl prekybos ginklais 7 straipsnio dėl eksporto ir eksporto vertinimo ir Europos Sąjungos elgesio kodekso ginklų eksporto srityje nuostatų ir neleisti perduoti ginklų ir stebėsenos įrangos, jei dėl to kiltų pavojus, kad importuojanti valstybė ar nevalstybiniais subjektai gali įvykdyti žmogaus teisių arba tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus arba sudaryti jiems palankesnes sąlygas, taip pat atsižvelgiant į Europos taikos priemonę;

56. ragina ES valstybes nares parengti žmogaus teisių ramstį pagal Europos taikos priemonę (ETP), kad taip pat būtų galima įgalinti pilietinę visuomenę, be kita ko, įgyvendinant programas, kurių lėšos konkrečiai skirtos žmogaus teisių gynėjams, kurie prisideda prie taikos kūrimo proceso; ragina valstybes nares numatyti galimybę į būsimą Europos taikos priemonę įtraukti privalomas žmogaus teisių apsaugos priemones ir poveikio vertinimus, įskaitant griežto išsamaus patikrinimo žmogaus teisių srityje politikos sistemos gynybos ir saugumo klausimais, paremtos JT Žmogaus teisių gynimo ir vystymosi politika, laikymąsi;

57. dar kartą patvirtina tvirtai remias Tarptautinį baudžiamąjį teismą (TBT) ir ragina Romos statuto šalis suteikti TBT pakankamai finansinių išteklių, kad jis galėtų vykdyti savo užduotis laikydamasis savo įgaliojimų; ragina TBT nešališkai ir nepriklausomai tęsti savo darbą; ragina ES ir jos valstybes nares skatinti visas JT nares ratifikuoti ir įgyvendinti Romos statutą; ragina Romos statutą pasirašiusias šalis bendradarbiauti su TBT; labai apgailėstauja dėl išpuolių prieš TBT ir galiausiai smerkia jo darbuotojams JAV taikomas individualias sankcijas, ypač sankcijas prieš TBT vyriausiąjį prokurorą, nes tai yra nepriimtina; ragina valstybes, statuto šalis, imtis konkrečių veiksmų siekiant pašalinti šias sankcijas ir paremti nuo jų nukentėjusius asmenis; pabrėžia, kad TBT yra vienintelė tarptautinė institucija, galinti patraukti baudžiamajon atsakomybėn už kai kuriuos baisiausius nusikaltimus pasaulyje ir apginti aukas, neturinčias jokių kitų teisių; pripažįsta darbą, atliktą rengiant nepriklausomą ekspertų apžvalgą, kurios užduotis – nustatyti reformų sritis, ir ragina TBT imtis visų būtinų priemonių, kad būtų pagerinti jo veiklos rezultatai, efektyvumas ir teigiamas poveikis, visų pirma bendruomenėms ir nukentėjusiems asmenims, patyrusiems jo darbo poveikį; prašo ES ir visų jos valstybių narių toliau saugoti TBT nepriklausomumą ir nešališkumą nuo išpuolių, kuriais siekiama trukdyti tarptautinio baudžiamojo teisingumo veikimui; ragina Komisiją ir EIVT pateikti atitinkamas naujas kovos su tarptautiniais nusikaltimais priemones ir išnagrinėti, kaip būtų galima padėti tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų aukoms gauti prieigą prie tarptautinio teisingumo, gauti teisių gynimo priemonių bei žalos atlyginimą, be kita ko, stiprinant ES nepriklausančių valstybių pajėgumus savo nacionalinėse teisinėse sistemose taikyti visuotinės jurisdikcijos principą;

58. pakartoja raginimą Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai paskirti ES specialųjį įgaliotinį tarptautinės humanitarinės teisės ir tarptautinio teisingumo klausimais ir įgalinti jį propaguoti, integruoti ir reprezentuoti ES išipareigojimą kovoti su nebaudžiamumu;

59. ragina valstybes nares ir ES genocido tinklą padėti JT tyrimo grupei rinkti, išlaikyti ir saugoti šiuo metu daromų arba visai neseniai padarytų nusikaltimų įrodymus, kad jie nedingty;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

60. teigia, kad būtina užtikrinti teisingumą visiems nuo tarptautinių žmogaus teisių ir humanitarinės teisės pažeidimų nukentėjusiems asmenims, ir, atsižvelgdamas į vykstančius ginkluotus konfliktus, ragina nedelsiant nutraukti karo veiksmus; pabrėžia, kad tarptautinė bendruomenė yra atsakinga už nebaudžiamumo panaikinimą ir už sunkius pažeidimus, kurie buvo padaryti kai kuriose šalyse;

61. yra labai susirūpinęs dėl to, kad seksualinis smurtas ir smurtas dėl lyties naudojami kaip karo ginklas; pabrėžia, kad seksualiniai nusikaltimai ir smurtas dėl lyties Romos statute įvardijami kaip karo nusikaltimai, nusikaltimai žmoniškumui arba laikomi sudėtine genocido ar kankinimo dalimi; ragina imtis bendrų veiksmų, kad būtų nutrauktas seksualinio smurto kaip karo ginklo naudojimas; palankiai vertina JT Saugumo Tarybos (JT ST) rezoliuciją Nr. 2467 dėl su konfliktais susijusio seksualinio smurto ir visas susijusias JT ST rezoliucijas, pradedant JT ST rezoliucija Nr. 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo, kurioje patvirtinamas JT ST išsipareigojimas užkirsti kelią seksualinio smurto kaip karo ir terorizmo taktikos naudojimui, pasitelkiant visas turimas priemones, įskaitant sankcijas ir kitas tikslines priemones, nukreiptas prieš nusikaltėlius; pabrėžia, jog būtina užtikrinti, kad karo metu išžagininimą patyrusioms moterims būtų suteikta visa būtina saugi medicininė ir psichologinė pagalba bei paslaugos, įskaitant saugų abortą, kaip numatyta pagal tarptautinę humanitarinę teisę; ragina ES kovoti su nebaudžiamumu už lytinių ir reprodukcinę teisių pažeidimus konflikto aplinkybėmis ir remia moterų ir mergaičių teises į tiesią, veiksmingą teisių gynimo priemones ir žalos atlyginimą už šių teisių pažeidimus; be to, palankiai vertina tai, kad 2019 m. spalio 30 d. JT įsteigė pasaulinį fondą, skirtą nuo su konfliktais susijusio seksualinio smurto nukentėjusiems asmenims, siekiant padėti jiems pasinaudoti žalos atlyginimo galimybėmis;

62. primena JT vertinimo ataskaitas dėl vykdymo užtikrinimo ir žalos ištaisymo pagalbos veiksmų, susijusių su taikos palaikymo operacijose Jungtinių Tautų ir susijusių darbuotojų vykdytu seksualiniu išnaudojimu ir seksualine prievarta; pabrėžia, jog būtina, kad JT, ES valstybės narės ir ES bendros saugumo ir gynybos politikos organai nedelsiant ir kuo ryžtingiau atliktų tyrimus dėl visų JT, nacionalinių ir ES darbuotojų, vykdžiusių seksualinio smurto veiksmus, vykdytų jų baudžiamąjį persekiojimą ir juos nuteistų; primena, jog reikia reformuoti atitinkamas struktūras, kad būtų nutrauktas JT ir ES darbuotojų nebaudžiamumas, ir nustatyti veikiančius bei skaidrius priežiūros ir atskaitomybės mechanizmus; mano, kad dabartinė padėtis, kai teisiniai veiksmai dėl tariamų pažeidimų yra visiškai savanoriški ir priklauso nuo pajėgus teikiančios valstybės, yra nepriimtina; yra įsitikinęs, kad mokymais ir švietimu taip pat būtų galima sumažinti tokių sunkių nusikaltimų skaičių ir užkirsti jiems kelią; primena, kad būtina skubiai užkirsti kelią tokiems nusikaltimams ateityje, taip pat siekiant atkurti vietos gyventojų pasitikėjimą tarptautinėmis taikos palaikymo pajėgomis;

63. pabrėžia ryšį tarp žmogaus teisių pažeidimų ir labai paplitusio nebaudžiamumo bei atskaitomybės stokos regionuose ir šalyse, kurios paveikė konfliktai ar kuriems būdingas politiškai motyvuotas bauginimas, diskriminacija, priekabiavimas ir užpuolimai, grobimai, policijos žiaurumas, savavališki suėmimai ir kankinimo bei žudymo atvejai; ragina ES remti veiksmus, kuriais siekiama kovoti su nebaudžiamumu ir skatinti atskaitomybę šalyse, kuriose nebaudžiamumo dinamika yra palanki tiems, kuriems tenka didžiausia atsakomybė, tuo pačiu metu iš auksų atimamos galios;

64. apgailėstauja dėl būtinybės sustabdyti Sacharovo premijos laureatės Aung San Suu Kyi veiklą Sacharovo premijos bendruomenėje, bet teigiamai vertina sprendimą kaip atsaką į jos neveikimą ir pritarimą nusikaltimams, vykdomiems prieš rohinjų bendruomenę Mianmare;

65. reišia susirūpinimą dėl to, kad prisidengiant kova su neteisėtais narkotikais vykdomos neteisminės egzekucijos, kankinimai ir kiti žmogaus teisių pažeidimai; pakartoja, kad kova su nusikalstamumu nepateisina jokių žmogaus teisių pažeidimų, ir ragina kaupti geriausią patirtį taikant kuo mažesnės žalos metodą, pagrįstą teisinės valstybės principais;

66. palankiai vertina JT specialiosios pranešėjos neteisminio, neatidėliotino ir savavališko mirties bausmės vykdymo klausimais Agnès Callamard darbą ir indėlį kovojant su nebaudžiamumu, atliekant tyrimus dėl įtariamų neteisminio nužudymo atvejų 2019 m., pvz., žurnalisto Jamalo Khashoggi nužudymo, kai jis buvo bauginimas ir jam buvo grasinama;

67. remia teisminių institucijų reformas siekiant užtikrinti jų nešališkumą ir nepriklausomumą, įskaitant institucijas, kurios nagrinėja su teisėjų įdarbinimu ir skyrimu, korupcija ir šališkumu lyties atžvilgiu teisminėse institucijose klausimus;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

68. ragina nedelsiant patvirtinti ir įgyvendinti autonominių, lankstų ir reaktyvų visuotinių ES sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus mechanizmą, vadinamąjį ES S. Magnitskio aktą, kuris būtų esminė galiojančių ES žmogaus teisių ir užsienio politikos priemonių rinkinio dalis, sustiprintų ES, kaip pasaulinės veikėjos žmogaus teisių srityje, vaidmenį ir sudarytų sąlygas taikyti tikslines sankcijas asmenims, valstybiniais ir nevalstybiniais bei kitiems subjektams, atsakingiems už sunkius žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant sistemingus korupcijos veiksmus, susijusius su šiurkščiais žmogaus teisių pažeidimais, arba prie jų prisidėjusiems; palankiai vertina tai, kad vis daugiau šalių patvirtina visuotinius sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus mechanizmus; pabrėžia, jog svarbu, kad ši sistema atitiktų ES teisminės peržiūros mechanizmą; pabrėžia, kad būtina skirti pakankamai išteklių siekiant sudaryti galimybes jį veiksmingai įgyvendinti; ragina įsteigti ES lygmens patariamąjį komitetą, kuriame dalyvautų Parlamentas; pabrėžia, kad šiuo mechanizmu bus padedama kovoti su žmogaus teisių pažeidimais ir nebaudžiamumu ir apsaugoti kovotojus už žmogaus teises bei žmogaus teisių gynėjus visame pasaulyje, taip pat dar kartą patvirtinti Europos Sąjungos svarbą veiksmingai imantis veiksmų sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus srityje, t. y. naudojantis kvalifikuota balsų dauguma; teigiamai vertina tai, kad priimtas Tarybos sprendimas dėl tikslinių ribojamųjų priemonių, skirtų atgrasyti nuo kibernetinių išpuolių, kurie kelia išorės grėsmę ES ir jos valstybėms narėms, ir į juos reaguoti;

69. laikosi nuomonės, kad pasauliniu COVID-19 protrūkiu neturėtų būti naudojama kaip sankcijų režimų švelninimo dingstimi; tačiau pabrėžia, kad taikant sankcijas neturėtų būti trukdoma teikti humanitarinę pagalbą, įskaitant medicininę pagalbą, laikantis tarptautinės humanitarinės teisės;

Žmogaus teisių gynėjai

70. smerkia žudymą, savavališką sulaikymą, kankinimą, persekiojimą, priekabiavimą, bauginimą, šantažą, nuotolinią skaitmeninį ir fizinį sekimą ir šmeižto kampanijas, nukreiptus prieš žmogaus teisių gynėjus, jų šeimas ir advokatus, taip pat tuos asmenis, kurie juos palaiko ir jiems prijaucia; labai susirūpinęs atkreipia dėmesį į 2019 m. nuolat augusį smurtinių išpuolių prieš žmogaus teisių gynėjus žemės ir aplinkos srityse ir jų nužudymų dėl to, kad jie siekė apsaugoti gamtos išteklius ir asmenų teises gyventi saugioje bei sveikoje aplinkoje, skaičių; pažymi, kad kai kuriose pasaulio dalyse šie išpuoliai pasiekė pavojingą lygį; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad žmogaus teisių gynėjai yra ypač pažeidžiami ir kad būtina užtikrinti tinkamą apsaugą, kad jie galėtų atlikti savo nepaprastai svarbų darbą, nepatirdami priekabiavimo ir persekiojimo; atkreipia dėmesį į religinių organizacijų vaidmenį, kurį jos gali atlikti reaguodamos į humanitarines krizes, skatindamos taiką, teisingumą ir pagarbą žmogaus teisėms, siekdamos užkirsti kelią smurtui ir tarpininkaudamos derybose dėl konfliktų sprendimo;

71. yra ypač susirūpinęs dėl to, kad daugėja nuosprendžių, kurie paskelbiami neužtikrinant pagal tarptautinę teisę reikalaujamų minimalių teisingo bylos nagrinėjimo standartų; ragina ES toliau naudoti bendradarbiavimą ir diplomatiją siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai gerbiama kiekvieno asmens teisė į teisingą bylos nagrinėjimą;

72. ragina nutraukti visus išpuolius prieš žmogaus teisių gynėjus, paleisti visus savavališkai sulaikytus asmenis ir užtikrinti, kad atsakingi asmenys būtų patraukti atsakomybėn; ragina ES ir jos valstybes nares parengti strateginę aukšto lygio viziją, siekiant kovoti su vis didėjančiais pasauliniais išpuoliais prieš žmogaus teisių gynėjus, be kita ko, priimant tvirtas Užsienio reikalų tarybos išvadas, kuriose užsienio reikalų ministrai turėtų raginti imtis plataus užmojo ES visuotinių veiksmų siekiant apginti žmogaus teisių gynėjus; ragina ES institucijas stiprinti savo paramą žmogaus teisių gynėjams, nes ji yra pagrindinė ir neatskiriama Sąjungos išorės politikos žmogaus teisių srityje dalis; pabrėžia, kad politinis dialogas ir bendradarbiavimas su ES nepriklausančių šalių valdžios institucijomis, teismo proceso stebėjimas, susitikimai su žmogaus teisių gynėjais lankantis šalyje, vizitai pas sulaikytus žmogaus teisių gynėjus, parama perkėlimui ir vieši pareiškimai yra esminiai šios politikos įgyvendinimo elementai; ragina ES ir jos valstybes nares dėti daugiau pastangų imantis vieningesnių veiksmų ir nuosekliai bei vienodai taikant šias priemones, nepriklausomai nuo atitinkamos šalies, tais atvejais, kai pažeidžiamos žmogaus teisių gynėjų teisės; atsižvelgiant į tai, ragina ES ir jos valstybes nares paskelbti metines Tarybos išvadas dėl žmogaus teisių gynėjų, įvertinant jų veiksmus žmogaus teisių gynėjų klausimais ir aukščiausiuoju lygmeniu nustatant strateginius išsipareigojimus dėl žmogaus teisių gynėjų; atkreipia dėmesį į nuolatinius Parlamento ir jo Žmogaus teisių pakomitečio veiksmus 2019 m. siekiant remti ir atkreipti dėmesį į žmogaus teisių gynėjų, įskaitant Sacharovo premijos laureatus ir kandidatus jai gauti, padėti, ypač kai jiems gresia pavojus arba kai jie susiduria su jų teisių pažeidimais;

73. ragina ES užtikrinti žmogaus teisių gynėjų moterų, patiriančių smurtą dėl lyties, galimybes naudotis apsaugos mechanizmais ir ištekliais, jas remti politiniu požiūriu, didinti finansinius asignavimus nepriklausomoms pilietinėms visuomenės organizacijoms, kurios propaguoja moterų ir mergaičių teises, ir kaip ES gairių dėl žmogaus teisių gynėjų priedą priimti priemonių rinkinį, kuriuo būtų numatyti praktiniai veiksmai siekiant, kad ES galėtų geriau patenkinti žmogaus teisių gynėjų moterų poreikius visame pasaulyje;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

74. ragina ES ir jos valstybes nares padidinti užmojų lygį siekiant užtikrinti įkalintų žmogaus teisių gynėjų paleidimą, įskaitant simbolinę reikšmę turinčius įkalintų žmogaus teisių gynėjų atvejus, parodančius, kaip represinės vyriausybės visame pasaulyje nuosekliai naudojami teise, kad apšmeižtų ir nutildytų žmogaus teisių gynėjus; pabrėžia, kad tokie atvejai apima Europos Parlamento Sacharovo premijos laureatus ir finalininkus;

75. primygtinai ragina ES delegacijas ir valstybių narių atstovybes toliau naudoti viešąją diplomaciją ir iniciatyvas, siekiant svarstyti atskirus žmogaus teisių gynėjų atvejus ir prirėkus sudaryti palankesnes sąlygas skubių vizų išdavimui, taip pat suteikti laikiną prieglobstį ES valstybėse narėse;

76. ragina ES ir jos valstybes nares pagerinti galimybę gauti ES vizą perkeliant žmogaus teisių gynėjus trumpuoju laikotarpiu, visų pirma įtraukiant nurodymus į ES vizų vadovą dėl vizų režimo supaprastinimo žmogaus teisių gynėjams ir jų šeimos nariams, ir siekti iš dalies pakeisti su vizomis susijusias teisinės priemones, ypač Vizų kodeksą;

77. palankiai vertina tai, kad 2019 m. lapkričio mėn. dar trejiems metams atnaujintas ES žmogaus teisių gynėjų mechanizmas „ProtectDefenders.eu“; primena šio mechanizmo svarbą atsižvelgiant į didėjančius poreikius ir problemas, su kuriomis susiduria žmogaus teisių gynėjai, įvairovę; ragina stiprinti šį mechanizmą ir jį nuolat iš naujo įvertinti atsižvelgiant į jo poreikius;

Moterų teisės ir lyčių lygybė

78. ragina Komisiją ir valstybes nares nuosekliai įgyvendinti lyčių lygybės strategiją ES ir už jos ribų, taip pat imtis veiksmingų ir konkrečių veiksmų, kad būtų užkirstas kelias priešiskumui moterų teisėms, lyčių lygybei ir lytinei ir reprodukcinėi sveikatai bei teisėms;

79. primena, kad lytinė ir reprodukcinė sveikata bei teisės, taip pat tinkamas lytinis švietimas yra žmogaus teisės; ragina ES ir valstybes nares dar kartą patvirtinti neatimamas moterų teises į fizinę neliečiamybę, orumą ir savarankišką sprendimų priėmimą, taip pat puoselėti visų žmogaus teisių visuotinumą ir nedalomumą visomis aplinkybėmis ir ypač ginti bei propaguoti teises, kurioms kyla didžiausias pavojus, pvz., lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises;

80. teigiamai vertina Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės išvadas, kurioms pritarė 24 valstybės narės, dėl 2021–2025 m. ES veiksmų plano dėl lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo išorės santykių srityje (Trečiasis lyčių lygybės veiksmų planas) numatant tvirtus įsipareigojimus ir veiksmus lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srityje; atsižvelgdamas į tai, ragina didinti ES paramą ES nepriklausančioms šalims, ypač plėtros ir kaimyninėms šalims, įgyvendinančioms naują politiką ir teisės aktų pakeitimus siekiant suderinti nacionalines teisinės sistemas su tarptautiniais ir darnių vystymosi tikslų (DVT) įsipareigojimais, susijusiais su moterų teisėmis ir lyčių lygybe, užkirsti kelią smurtui prieš moteris bei mergaites ir kovoti su juo, apsaugoti žmogaus teisių gynėjas moteris, gerinti moterų lytinę ir reprodukcinę sveikatą ir teises, suteikti jaunimui mokslu grindžiamą, išsamų ir tinkamą lytinį švietimą, sudarant galimybes mergaitėms ir jaunoms moterims saugiai pereiti į pilnametystę, ir užkirsti kelią seksualiniam smurtui bei smurtui dėl lyties, moterų lyties organų žalojimui ir kitai žalingai praktikai, įskaitant ankstyvą ir priverstinę santuoką, ir juos nutraukti;

81. be to, ragina ES ir jos valstybes nares propaguoti lyčių lygybę ir lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises vykdant visus jų išorės veiksmus, be kita ko, daugiašaliuose ir dvišaliuose forumuose, ypač daug dėmesio skiriant marginalizuotoms arba pažeidžiamoms grupėms, pvz., LGBTI asmenims, ir tikslui užtikrinti visuotinę sveikatos apsaugą pasitelkiant susijusias lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių ir ŽIV intervencines priemones;

82. ragina ne tik šalinti pagrindines struktūrinės lyčių nelygybės priežastis, bet ir užtikrinti lygias galimybes bei stiprinti moterų dalyvavimą;

83. atkreipia dėmesį į tai, kad būtina sukurti socialinę ir ekonominę aplinką bei sąlygas, kurios suteiktų galimybę tėvams tęsti savo profesinį tobulėjimą;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

84. ragina valstybes nares laikytis bendro požiūrio ir bendradarbiauti su tarptautinėmis institucijomis siekiant gauti naujų, palyginamų ir suskirstytų duomenų, taip pat parengti kryptingas politikos ir teisėkūros intervencines priemones, kuriomis būtų kovojama su žmogaus teisių pažeidimais, ir ragina Komisiją įtraukti išpareigojimus ir lyginamuosius standartus siekiant panaikinti moterų lyties organų žalojimo praktiką vedant bendradarbiavimo derybas ir sudarant susitarimus su susijusiomis šalimis;

85. primena, kad Stambulo konvencijoje, kaip pirmojoje visuotinai privalomoje sutartyje, kuria kovojama su smurtu prieš moteris ir mergaites bei smurtu šeimoje, nustatomas tarptautinių standartų, kuriuos reikia ratifikuoti ir įgyvendinti, kriterijus; pakartoja, kad ES prisijungimas prie Stambulo konvencijos buvo pripažintas pagrindiniu 2020–2025 m. ES lyčių lygybės strategijos prioritetu; ragina ES ir visas jos valstybes nares (jei jos dar to nepadarė) kuo greičiau ratifikuoti ir įgyvendinti Stambulo konvenciją; ragina ES bendradarbiauti su kitomis šalimis, kad būtų stiprinami jų veiksmai švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų, duomenų rinkimo, finansavimo ir programavimo srityse ir kad visame pasaulyje būtų geriau vykdoma seksualinio smurto ir smurto dėl lyties prevencija ir geriau į ją reaguojama;

86. pabrėžia, kad migrantės ir pabėgėlės moterys bei mergaitės, kurioms reikalinga apsauga, turėtų būti laikomos teisių turėtojomis;

87. palankiai vertina pažangą, padarytą įgyvendinant ES ir JT iniciatyvą „Spotlight“; ragina Komisiją užtikrinti, kad pagal iniciatyvą remiamais projektais būtų siekiama šalinti pagrindines moterų teisių pažeidimų priežastis, įskaitant nuolatinį žalingų lyčių stereotipų naudojimą;

Vaiko teisės

88. pakartoja savo raginimą ES ir jos valstybėms narėms stiprinti bendradarbiavimą ir dialogą su ES nepriklausančiomis šalimis, vaiko teises ir apsaugą laikant prioritetu ir siekiant, kad vaiko teisės būtų gerbiamos visame pasaulyje ir nė vienas vaikas nebūtų paliktas nuošalyje; atsižvelgdamas į tai, primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares bendradarbiauti su šalimis partnerėmis ir išpareigoti skirti papildomų finansinių išteklių, visų pirma teikiant oficialią paramą vystymuisi, kad būtų sprendžiamos pasaulinės problemos, susijusios su vaikų sveikata ir švietimu, įskaitant teisę į švietimą gimtąja kalba, vaikų darbo panaikinimą, kovą su smurtu, seksualine prievarta bei ankstyvomis ir priverstinėmis santuokomis, prekyba žmonėmis ir išnaudojimu, verbavimu ir naudojimu ginkluotuose konfliktuose, kurių aukomis yra milijonai vaikų; primena, kad vaiko interesai, be kita ko, yra vaiko apsauga, priežiūra ir saugumas aplinkoje, kurioje jie gali augti, gaudami jiems reikalingą paramą ir apsaugą, ir kurioje patenkinami pagrindiniai jų poreikiai; pabrėžia, kad švietimas yra esminė kovos su diskriminacija ir smurtu prieš vaikus priemonė; ragina imtis priemonių, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos vaikams gauti išsilavinimą;

89. palankiai vertina dėmesį, skirtą ES veiksams vaiko teisių apsaugos ir propagavimo srityje JT vaiko teisių konvencijos 30-ųjų metų proga, ir pakartoja savo raginimą Komisijai išnagrinėti, kaip ES, kaip organas, galėtų prisijungti prie JT vaiko teisių konvencijos;

Neįgaliųjų teisės

90. palankiai vertina tai, kad 2019 m. buvo ratifikuota JT neįgaliųjų teisių konvencija ir jos fakultatyvus protokolas; pabrėžia, kad svarbu visapusiškai atsižvelgti į konkrečius neįgaliųjų poreikius; ragina ES įtraukti kovą su diskriminacija dėl negalios ir kovą dėl lygių galimybių neįgaliesiems patekti į darbo rinką ir gauti švietimo bei mokymo paslaugas į savo išorės veiksmus ir paramos vystymuisi politiką, taip pat skatinti sprendimus, kuriais neįgaliesiems sudaromos palankesnės sąlygos funkcionuoti visuomenėje; pakartoja, kad svarbu, jog tiek ES valstybės narės, tiek jos institucijos veiksmingai įgyvendintų JT neįgaliųjų teisių konvenciją, ypač atsižvelgiant į ES išpareigojimus dėl humanitarinės pagalbos ir tarptautinio bendradarbiavimo visose atitinkamose ES politikos srityse; pabrėžia nediskriminavimo svarbą ir poreikį patikimai integruoti visuotinio prieinamumo principą ir užtikrinti, kad būtų gerbiamos visos neįgaliųjų teisės;

Lesbiečių, gėjų, biseksualių, translyčių ir interseksualių asmenų teisės

91. smerkia LGBTI asmenų stigmatizavimą, savavališką sulaikymą, kankinimą, persekiojimą ir žudymą, taip pat smurto prieš juos kurstymą; apgailestauja dėl didėjančių skirtumų tarp šalių, kurios siekia geresnės LGBTI asmenų teisių apsaugos, visų pirma dekriminalizuojant homoseksualumą, ir šalių, kurios tokioms teisėms kenkia ir palieka laisvę persekioti, diskriminuoti ir stigmatizuoti LGBTI asmenis; mano, kad už tokią praktiką ir smurto veiksmus prieš asmenis dėl jų realios ar numanomos seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ar lyties raiškos, ar lytinių požymių turėtų būti baudžiama ir tokia praktika bei smurtas turėtų būti panaikinti;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

92. ragina ES atlikti pagrindinį vaidmenį ginant LGBTI asmenų žmogaus teises ir kovojant su jų diskriminacija bei stigmatizacija, vadinamąja konversijos terapija, lyties organų žalojimu ir priverstine translyčių asmenų sterilizacija; be to, ragina ES pasinaudoti visomis turimomis diplomatinėmis priemonėmis siekiant propaguoti savanoriškų lytinių santykių tarp tos pačios lyties partnerių dekriminalizavimą ir rodyti pavyzdį kovojant su smurtu ir diskriminacija dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, lyties raiškos ir lytinių požymių, veiksmingai įgyvendinant naują LGBTI+ asmenų lygybės strategiją tiek ES, tiek už jos ribų; ragina ES ir valstybes nares visoje savo išorės politikoje kruopščiai ir nuosekliai taikyti ES LGBTI asmenų naudojimosi visomis žmogaus teisėmis propagavimo ir gynimo gaires;

93. pabrėžia, kad COVID-19 pandemija padarė didelį poveikį LGBTI bendruomenėms, nes itin išaugo smurtas šeimoje prieš LGBTI asmenis, kurie buvo priversti laikytis karantino reikalavimų arba grįžti į diskriminuojančias šeimas ir namų ūkius, padidėjo nedarbas ir benamystė, negalėjimas naudotis gyvybę gelbstinčiu medicininiu gydymu, pvz., ŽIV paslaugomis ir su pereinamuoju laikotarpiu susijusia medicinine priežiūra, ir jiems buvo suverčiama nepagrįsta kaltė; ragina įtraukti LGBTI asmenis į COVID-19 pagalbos programas;

Čiabuvių tautos

94. yra labai susirūpinęs dėl čiabuvių bendruomenių bei asmenų kančių ir pažeidžiamumo, kuriuos lemia, be kita ko, klimato kaitos padariniai, COVID-19 pandemija, jų žemės ir pragyvenimo šaltinių praradimas dėl įmonių veiklos ir susijusi žala; apgailestauja dėl to, kad visame pasaulyje čiabuvių tautos toliau susiduria su plačiai paplitusia ir sisteminga diskriminacija ir persekiojimu, įskaitant priverstinius perkėlimus, savavališkus areštus ir žmogaus teisių bei žemės gynėjų žudymą; rekomenduoja ES ir jos valstybėms narėms į atitinkamas ir rengiamas išsamaus patikrinimo sistemas įtraukti nuorodas į čiabuvių tautas bei į JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių nustatytas teises ir užtikrinti, kad tarptautinės įmonės už savo įsipareigojimų pažeidimus būtų traukiamos atsakomybėn;

95. pakartoja savo raginimą ES, jos valstybėms narėms ir jų partneriams tarptautinėje bendruomenėje imtis visų būtinų priemonių, kad būtų pripažintos, apsaugotos ir propaguojamos čiabuvių tautų teisės, įskaitant jų teises į savo kalbą, žemes, teritorijas ir išteklius; teigiamai vertina pilietinės visuomenės ir NVO veiklą šiais klausimais; dar kartą patvirtina, kad reikia sukurti skundų teikimo mechanizmą, pagal kurį būtų teikiami skundai dėl čiabuvių tautų teisių pažeidimų ir piktnaudžiavimo dėl tarptautinių įmonių veiklos; primena savo sprendimą paskirti Parlamento nuolatinį pranešėją čiabuvių tautų klausimais, siekiant stebėti su žmogaus teisėmis susijusią čiabuvių tautų padėtį; ragina valstybes ratifikuoti 1989 m. birželio 27 d. Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijos Nr. 169 dėl čiabuvių ir gentimis gyvenančių tautų nuostatas;

96. primygtinai ragina vyriausybes įgyvendinti vystymosi ir aplinkosaugos politiką, kuria būtų paisoma čiabuvių tautų ir vietos gyventojų ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių ir kuri būtų įtrauki jų atžvilgiu, laikantis JT DVT;

Rasizmas, diskriminacija, ksenofobija ir susijusi netolerancija

97. palankiai vertina tai, kad 2019 m. Taryba priėmė ES žmogaus teisių gaires dėl nediskriminavimo išorės veiksmuose; ragina ES ir jos valstybes nares pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis siekiant užtikrinti, kad už teisių pažeidimus dėl diskriminacijos dėl rasės, kastos (darbo ir kilmės), religijos, etninės ar nacionalinės kilmės atsakingi asmenys būtų patraukti atsakomybėn;

98. labai susirūpinęs atkreipia dėmesį į kastų hierarchijų mastą ir pasekmes, diskriminaciją dėl kastos, taip pat dėl priklausymo kastai vykdomus žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant atsisakymą užtikrinti galimybes naudotis teisės sistema ar gauti darbą, nuolatinę segregaciją, skurdą ir stigmatizavimą, taip pat su kasta susijusias kliūtis, trukdančias naudotis pagrindinėmis žmogaus teisėmis ir lengvinti žmogaus socialinę raidą; pakartoja savo raginimą plėtoti ES politiką diskriminacijos dėl kastos klausimu; pakartoja savo raginimą ES ir jos valstybėms narėms dėti daugiau pastangų ir remti iniciatyvas JT lygmeniu ir ES delegacijose bei misijose trečiojoje šalyse, siekiant panaikinti diskriminaciją dėl kastos;

99. primena, kad svarbu aktyviai remti įtraukias ir antirasistines iniciatyvas, ypač atsižvelgiant į dažnėjančius ksenofobiškus ir rasistinius išpuolius visame pasaulyje, taip pat į vis dažniau girdimą raginimą užtikrinti socialinį teisingumą, kuris įkvėpė protestų bangą visame pasaulyje;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

100. pakartoja, kad švietimas atlieka esminį vaidmenį griauinant prietarus ir stereotipus, skatinant toleranciją, supratimą bei įvairovę ir pabrėžia, kad švietimas yra pagrindinė priemonė siekiant nutraukti struktūrinę diskriminaciją ir rasizmą mūsų visuomenėje; ragina valstybes nares skatinti kovos su diskriminacija politiką visose srityse; mano, kad kova su rasizmu yra horizontalusis klausimas ir kad į jį reikėtų atsižvelgti visose Sąjungos politikos srityse;

101. ragina visas ES delegacijas ir atitinkamus jų ryšių punktus žmogaus teisių klausimais nuolat laikytis savo įsipareigojimo vertinti ir analizuoti nediskriminavimo padėtį ir pateikti ją savo ES konkrečioms šalims skirtose žmogaus teisių ir demokratijos strategijose, su nediskriminavimu ir atskirtimi susijusiame skyriuje, taip pat atitinkamuose skyriuose dėl konkrečių diskriminacijos ir (arba) diskriminuojamų grupių priežasčių; pabrėžia, jog rengiantis dialogams žmogaus teisių klausimais ir teikiant jiems informaciją nepaprastai svarbu, kad metinėse konkrečioms šalims skirtų žmogaus teisių ir demokratijos strategijų įgyvendinimo ataskaitose ir misijų vadovų parengtose ataskaitose būtų atnaujinta informacija apie nediskriminavimo padėtį, ir pabrėžia, kad gairėse taip pat nurodoma, jog ES turi skatinti ir remti aktyvų pilietinės visuomenės dalyvavimą daugiašaliuose forumuose bei mechanizmuose, susijusiuose su diskriminacija dėl kastos (darbo ir kilmės pagrindu);

Tautinės, etninės ir kalbinės mažumos

102. apgailestauja dėl to, kad daugelis šalių, nesilaikydamos savo tarptautinių prievolių ir įsipareigojimų ginti mažumas, vykdo priverstinės tautinių, etninių ir kalbinių mažumų asimiliacijos politiką, nepaisydamos jų pagrindinių ir žmogaus teisių;

103. ragina ES šalių partnerių vyriausybes gerbti pagrindines tautinių, etninių ir kalbinių mažumų žmogaus teises, įskaitant jų kultūrą, kalbą, religiją, tradicijas ir istoriją, kad būtų išsaugota jų kultūra ir įvairovė; pakartoja, kad būtina vykdyti prievoles ir įsipareigojimus, kuriuos jos prisiėmė pagal tarptautines sutartis ir susitarimus, pvz., Europos Tarybos rekomendacijas;

Minties, sąžinės, religijos ar tikėjimo laisvė

104. yra sukrėstas dėl nužudymo, išpuolių ir persekiojimo, diskriminacijos, priekabiavimo bei priešiško skatinimo atvejų skaičiaus, taip pat dėl teisių apribojimų, nustatytų 2019 m. asmenims ir grupėms dėl jų religijos, tikėjimo, ateizmo ar agnosticizmo, skaičiaus; dar kartą patvirtina savo paramą smurto dėl religijos ar tikėjimo aukoms ir savo įsipareigojimą panaikinti tokį smurtą; pabrėžia, kad reikia skirti ypatingą dėmesį persekiojamų religinių grupių atstovų, kurie patiria diskriminaciją, grasinimus, smurtą, pavergimą, išžaginimą, priverstinius dingimus, žudymus ir genocidą, jų atžvilgiu taikomi šventvagystės ir draudimo keisti religiją įstatymai ir griauamos jų religinių apeigų vietos, padėčiai visame pasaulyje; pabrėžia, kad reikia be kita ko skirti ypatingą dėmesį persekiojamų krikščionių padėčiai pasaulyje, kurie sudaro didžiąją religinių grupių, susiduriančių su diskriminacija, smurtu ir mirtimi, daugumą;

105. be to, reiškia susirūpinimą dėl piktnaudžiavimo religija ir jos naudojimo siekiant pažeisti kitas žmogaus teises, įskaitant lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises ir LGBTI asmenų teises; apgailestauja dėl to, kad kai kuriose šalyse jau galioja baudžiamieji teisės aktai, pagal kuriuos baudžiama už šventvagystę, atsivertimą į kitą religiją ar apostazę, užtikrinamas šių aktų vykdymas arba siekiama juos priimti; pabrėžia, kad religijos ir tikėjimo laisvė apima teises netikėti, laikytis teistinių, neteistinių, agnostinių ar ateistinių pažiūrų ir teisę į apostazę;

106. ragina Komisiją, EIVT ir valstybes nares įgyvendinti ES religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo ir apsaugos gaires; pakartoja savo raginimą Tarybai ir Komisijai atlikti skaidrų ir išsamų specialiojo pasiuntinio pareigų veiksmingumo ir pridėtinės vertės vertinimą prieš Komisijai pradedant šių įgaliojimų ir pareigų atnaujinimo procesą; primygtinai tvirtina, kad atlikus įvertinimą jo veiklai turėtų būti suteikta pakankamai išteklių siekiant padidinti ES veiksmingumą šioje srityje; apgailestauja dėl to, kad vėluojama atlikti šį vertinimą; ragina Komisiją užtikrinti skaidrumą, susijusį su kito specialiojo pasiuntinio skyrimu, įgaliojimais, veikla ir pareigomis teikti ataskaitas, ir užtikrinti jo įsipareigojimą remti visų žmogaus teisių visuotinumą, nedalomumą bei tarpusavio ryšį ir Europos vertybes; primena Komisijai, kad reikia teikti tinkamą paramą specialiojo pasiuntinio instituciniams įgaliojimams, pajėgumams ir pareigoms;

107. teigiamai vertina Pasaulinį forumą religijos visuomenėje tema, kurį 2019 m. rugsėjo 6 d. pirmą kartą surengė Komisijos pirmininko pavaduotojas ir Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis; vis dėlto rekomenduoja tokį patį dėmesį skirti religijų vidaus ir tarpusavio santykiams; atsižvelgdamas į tai, ragina plėtoti ES paramą religijos vidaus dialogui vietos lygmeniu siekiant kovoti su ekstremizmu ir neapykantos retorika; be to, ragina integruoti minties, sąžinės, religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo ir gynimo tikslus į platesnę su žmogaus teisėmis susijusią ES veiklą;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

108. pakartoja, kad laikosi nuomonės, jog akademinė laisvė yra labai svarbi, ir primygtinai ragina ES ir valstybes nares dėti daugiau diplomatinį pastangų dvišaliu ir daugiašaliu lygmeniu, susijusių su valstybinių ir nevalstybinių subjektų grasinimais ar išpuoliais prieš akademinę laisvę, visų pirma smurtiniais išpuoliais prieš aukštojo mokslo bendruomenės institucijas ir narius, taip pat diskriminacine politika ar praktika, nepagrįstais mokslinių tyrimų ar saviraiškos apribojimais arba spaudimu, neteisėtu baudžiamuoju persekiojimu ar sulaukymu; ragina EIVT ir Komisiją persvarstyti esamus žmogaus teisių gynėjų paramos ir apsaugos mechanizmus, siekiant plėtoti pajėgumus, skirtus pagalbai nustatyti ir teikti, įskaitant neatidėliotiną apsaugą ir paramą tais atvejais, kai vykdomi išpuoliai prieš akademinę laisvę; ragina Komisiją užtikrinti tolesnę aukšto lygio paramą Europos tarpuniversitetiniam žmogaus teisių ir demokratizacijos centrai bei Pasauliniam žmogaus teisių ir demokratijos studijų centrai, nes jie yra ES paramos švietimui žmogaus teisių srityje visame pasaulyje pavyzdys;

Saviraiškos laisvė, žiniasklaidos laisvė ir teisė į informaciją

109. smerkia daugelio žurnalistų, tinklaraštininkų ir pranešėjų apie pažeidimus žudymą, grobimą, įkalinimą, bauginimą, priekabiavimą prie jų ir išpuolius prieš juos, be kita ko, fizinėmis ir teisinėmis priemonėmis, taip pat interneto ir žiniasklaidos kontrolę arba veikimo sustabdymą; primena, kad saviraiškos ir žiniasklaidos laisvės – tai esminis demokratinės visuomenės pagrindas; pripažįsta teisės į informaciją, be kita ko, visų etninių bendruomenių gimtąja kalba, svarbą šiuolaikinėje visuomenėje ir visų formų komunikacijos vaidmenį plėtojant pliuralizmo kultūrą; primena, kad žiniasklaida turėtų laikytis nediskriminavimo principo;

110. smerkia kai kurių režimų ir valdžios institucijų bandymus panaikinti arba apriboti teises į saviraiškos laisvę arba žiniasklaidos laisvę, kuriuos jie neteisėtai pagrindžia kaip būtinus siekiant sustiprinti saugumą ar visuomenės sveikatą arba kovoti su terorizmu, šmeižtu, garbės ir orumo įžeidimu ar šventvagyste; atkreipia dėmesį į iš naujo padidėjusią cenzūrą, kurią kai kurios vyriausybės taiko prisidengdamos kova su melagingomis naujienomis per COVID-19 pandemiją;

111. smerkia dezinformacijos ir propagandos išpuolius, kuriais siekiama diskredituoti ES ginamas vertybes ir kurie nukreipti prieš mažumas; todėl yra labai susirūpinęs dėl to, kad daugėja neapykantos retorikos ir smurto kurstymo bendraujant internete ir realiame gyvenime, nes tai kelia tiesioginę grėsmę teisinei valstybei ir žmogaus teisėmis įtvirtintoms vertybėms; pažymi, kad padidėjusi socialinė ir politinė poliarizacija, kurią stiprina psichinio viliojimo technika pagrįsti socialinės žiniasklaidos algoritmai, didina radikalizmą, visiškai slopina kritinį mąstymą, daro dialogą neįmanomu ir atveria kelią ekstremizmui;

112. rekomenduoja nustatyti kuo geresnes apsaugos nuo skleidžiamos dezinformacijos ir priešiškos propagandos priemones, sukuriant teisinę sistemą ES ir tarptautiniu lygmenimis, skirtą kovai su hibridinėmis grėsmėmis, įskaitant kibernetinį ir informacinį karą; toliau remia iniciatyvas, kuriomis padedama atskirti melagingas žinias ar propagandinę klaidingą informaciją nuo informacijos, surinktos atlikus tikrą ir nepriklausomą žurnalistinį tyrimą;

113. atkreipia dėmesį į žiniasklaidos koncentracijos tam tikrų asmenų rankose atvejus, taip pat į žiniasklaidos nuosavybės skaidrumo trūkumą, dėl kurių ribojamas pliuralizmas, o jis yra būtinas siekiant gauti nešališką informaciją;

114. griežtai smerkia nepagrįstus teismo procesus prieš žurnalistus, siekiant priversti juos bankrutuoti (strateginis bylinėjimasis prieš visuomenės dalyvavimą (angl. *SLAPP suits*) ir nutildyti juos, ypač korupcijos bylose; pabrėžia, kad būtina sukurti platformas, teikiančias ankstyvąją perspėjimą tuomet, kai žurnalistams gresia pavojus, taip pat platformas, kuriomis būtų apsaugotas jų darbas, kad kiti žurnalistai galėtų nepertraukiamai tęsti vykdomus tyrimus, nesibaimindami teisiųjų pasekmių;

115. primena, kad bet kokie saviraiškos laisvės ar žiniasklaidos laisvės apribojimai turi būti vykdomi siekiant teisėto tikslo, laikantis tarptautinių išipareigojimų, įtvirtintų Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 19 straipsnyje;

116. ragina ES dėti visas pastangas, kad būtų apsaugotos saviraiškos ir žiniasklaidos laisvės ir jas propaguojantys asmenys; ragina ES ir valstybes nares pasmerkti bet kokias fizinio ar teismo pobūdžio bauginimo priemones, naudojamas prieš žurnalistus, siekiant juos nutildyti; primygtinai ragina ES specialųjį įgaliotinį skirti daug dėmesio žiniasklaidos laisvės, nepriklausomumo ir pliuralizmo visame pasaulyje apsaugai; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti veiksmingą ir sistemingą ES žmogaus teisių gairių dėl saviraiškos laisvės internete ir realiame gyvenime įgyvendinimą ir reguliariai stebėti jų poveikį;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

117. atkreipia dėmesį į nuolatinius pokyčius žiniasklaidos srityje ir vis dažniau visame pasaulyje naudojamus socialinius tinklus; atkreipia dėmesį į šios raidos keliamus iššūkius ir riziką, susijusius su, be kita ko, saviraiškos laisvės realiame gyvenime ir internete pažeidimais, cenzūra, duomenų apsauga, neapykantos retorika, žurnalistų bei pranešėjų apie pažeidimus persekiojimu ir saugumu; ragina Komisiją stebėti socialinės žiniasklaidos bendrovių politiką ir praktiką, ypač jų saviregulavimo priemonės, kurios turi įtakos naudojimuisi saviraiškos laisve visame pasaulyje, ir prireikus pateikti pasiūlymų dėl politikos ar teisės aktų pakeitimų;

Mirties bausmė, kankinimas ir kitų formų netinkamas elgesys

118. smerkia tai, kad daugelyje viso pasaulio šalių toliau taikoma kankinimo, nežmoniško ar žeminančio elgesio ir mirties bausmės praktika; ragina šalis, dar nepaskelbusias mirties bausmės moratoriumo, nedelsiant tai padaryti, nes tai būtų pirmasis žingsnis siekiant jos panaikinimo; palankiai vertina teigiamus 2019 m. pokyčius, nes kai kuriose šalyse, kurios dar nepanaikino mirties bausmės, sumažėjo politinė parama tokios bausmės taikymui; vis dėlto apgailestauja dėl kai kurių nacionalinių teisminių institucijų sprendimų, dėl kurių, palyginti su ankstesniais metais, padaugėjo mirties bausmės vykdymo atvejų; ragina ES toliau sistemingai smerkti mirties bausmės taikymą ir visame pasaulyje vykdyti informavimo kampanijas, per kurias būtų pasisakoma prieš mirties bausmę; primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares visuose tarptautiniuose forumuose raginti panaikinti mirties bausmę ir ieškoti kuo platesnės paramos šiai pozicijai;

119. pakartoja savo išsipareigojimą visame pasaulyje uždrausti kankinimą, remti aukas ir patraukti kankintojus atsakomybėn; palankiai vertina ES kovos su kankinimu ir kitokiu žiauriu, nežmonišku ar žeminančiu elgesiu ir baudimu trečiojoje šalyse politikos gairių atnaujinimą; primygtinai ragina visas valstybes nares ir kitas šalis, kurios to nepadarė, ratifikuoti JT konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą ir jos fakultatyvųjį protokolą (OPCAT), kurių 35-osios metinės buvo minimos 2019 m.; pripažįsta pilietinės visuomenės organizacijų ir žmogaus teisių gynėjų svarbą kovojant su kankinimu ir kitų formų netinkamu elgesiu;

Kova su šiuolaikine vergove ir prekyba žmonėmis

120. ragina imtis griežtesnių tarptautinių veiksmų siekiant panaikinti šiuolaikinę vergovę ir prekybą žmonėmis bei jų tinklus, numatant naujas išsamaus patikrinimo prievoles įmonėms, kad jos nustatytų, įvertintų, nutrauktų tokias situacijas, užkirstų joms kelią, jas sušvelnintų ir bendradarbiautų su valdžios institucijomis, siekiant pagerinti baudžiamąją politiką, nukreiptą prieš prekeivius žmonėmis ir tuos, kurie naudojami šiuolaikine vergove arba gauna iš jos naudos; primena, kad šiomis nepriimtinais darbo sąlygomis pažeidžiamas žmogaus orumas ir pagrindinės žmogaus teisės; ragina valstybes, kurios to nepadarė, ratifikuoti TDO konvencijas, skirtas kovai su šiomis problemomis ir vaikų darbu;

Ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės

121. ragina ES dėti daugiau pastangų skatinant ir apsaugant ekonomines, socialines ir kultūrinės teises vykdant ES užsienio politiką ir išorės veiksmus, visų pirma veiksmingai pasinaudojant tarptautinių susitarimų nuostatomis dėl žmogaus teisių, įskaitant nuostatas dėl darbo, ir investuojant į kultūrą bei švietimą kaip ilgalaikių pokyčių veiksnium; palankiai vertina tai, kad priimta TDO konvencija dėl smurto ir priekabiavimo, kurioje nustatyti nauji ir privalomi tarptautiniai darbo standartai, kurie yra labai svarbūs siekiant pašalinti šias problemas iš darbo srities ir apsaugoti aukas; pabrėžia, kad būtina užtikrinti konkrečią apsaugą dirbančioms motinoms nėštumo metu ir po jo, be kita ko, atsižvelgiant į gimdyvių sveikatos priežiūrą, motinystės atostogas ir išmokas, užimtumo apsaugą ir nediskriminavimą, taip pat maitinimą krūtimi;

122. nepitaria tam, kad visame pasaulyje toliau vykdomi darbuotojų ir profesinių sąjungų teisių pažeidimai ir kad dažniausiai pažeidžiama asociacijų laisvė, teisė vesti kolektyvines derybas, teisė į informaciją, konsultacijas ir dalyvavimą bei teisė imtis kolektyvinių veiksmų, taip pat teisė į teisingą atlyginimą, deramas darbo sąlygas ir sveikatą bei saugą darbo vietoje;

123. primena, kad galimybė naudotis kultūros ir švietimo paslaugomis yra pagrindinės teisės; primena kultūros diplomatijos svarbą siekiant propaguoti taikos ir pagarbos žmogaus teisėms vertybes; ragina ES integruoti kultūros ir švietimo aspektus bei atitinkamas susijusias jos žmogaus teisių politikos teises į išorės santykius;

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

Verslas ir žmogaus teisės

124. palankiai vertina keleto Europos įmonių mėginimus įgyvendinti savo įmonių atsakomybės politiką, gerbti žmogaus teises ir įgyvendinti įvairias politikos priemones bei teisės aktus, numatytus siekiant skatinti išsamų patikrinimą ar jo reikalauti įvairiose valstybėse narėse; ragina ES įsisteigusias įmones įgyvendinti savo įmonių atsakomybę, laikantis etikos taisyklių ir standartų, kuriais vadovaujamosi ES bendrojoje rinkoje;

125. ragina sukurti ES privalomą išsamaus patikrinimo žmogaus teisių ir aplinkosaugos atžvilgiu priemonę, pagal kurią būtų reikalaujama, kad įmonės aktyviai dalyvautų nustatant, vertinant, švelninant bet kokią jų verslo ir tiekimo grandinių neigiamą poveikį žmogaus teisėms, užkertant jam kelią ir pranešant apie jį, kuri būtų taikoma įmonėms, verslo vadovams ir vykdomiesiems pareigūnams pažeidimo atveju ir suteiktų nukentėjusiesiems galimybę kreiptis į teismą ir pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis; palankiai vertina pranešimą, kad į Komisijos pasiūlymą bus įtraukta atsakomybės tvarka; ragina Komisiją apsvaistyti galimybę įtraukti kitų rūšių atsakomybę, įskaitant baudžiamąją atsakomybę, taikomą už sunkiausius pažeidimus;

126. rekomenduoja į šią priemonę kaip konkretų elementą įtraukti teisinę rūpestingumo pareigą siekiant užkirsti kelią tam, kad įmonės savo užsienio tiekimo grandinėse naudotųsi šiuolaikine vergove ir vaikų darbu; rekomenduoja, kad į išsamaus patikrinimo priemonę būtų įtrauktas skaidrumo reikalavimas, siekiant sudaryti palankesnes galimybes nukentėjusiesiems naudotis skundų teikimo ir žalos atlyginimo mechanizmais; ragina parengti veiksmingus mechanizmus, kuriais nuo atsakomųjų veiksmų būtų apsaugomi skundus teikiantys asmenys, įskaitant teisės aktus, kuriais būtų atgrasoma nuo strateginio bylinėjimosi prieš visuomenės dalyvavimą; primena apie daugybę žmogaus teisių pažeidimų, kurie gali būti įvykdyti naudojant gamtos išteklius;

127. pabrėžia, jog svarbu, kad visos šalys visapusiškai įgyvendintų JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus, ir ragina tas ES valstybes nares, kurios dar nepriėmė nacionalinių veiksmų planų dėl verslo teisių, tai padaryti kuo greičiau; ragina ES ir jos valstybes nares konstruktyviai dalyvauti JT tarpyrausybinės tarptautinės teisiškai privalomos žmogaus teisių priemonės tarptautinėms bendrovėms ir kitoms verslo įmonėms rengimo darbo grupės veikloje;

128. pabrėžia, kad tarptautinėje žmogaus teisių teisėje būtina nustatyti tarptautinių bendrovių ir kitų įmonių veiklos reguliavimo priemonę, kuri būtų privaloma tarptautiniu lygmeniu;

Naujos technologijos ir žmogaus teisės

129. yra susirūpinęs dėl to, kad reaguojant į COVID-19 pandemiją naudojamos įvairios duomenimis grindžiamos ir naujos technologijomis grindžiamos priemonės; atkreipia dėmesį į jų keliamą riziką, kurią dažnai sunku suvokti, susijusią su naudojimosi pagrindinėmis laisvėmis, piktnaudžiavimu valdžia ir didesniu pažeidžiamumu kibernetinių išpuolių atžvilgiu, kai nėra nustatyta veiksmingų techninių ir teisinių apsaugos priemonių; reiškia susirūpinimą dėl to, kad technologijos nuolat naudojamos siekiant stebėti ir apriboti saviraiškos laisvę, taip pat naudojamos kaip priekabiavimo priemonė; ragina ES, kaip visuotinių privatumo ir duomenų apsaugos standartų nustatymo lyderę, nustatyti naujas normas ir geriausią praktiką tiek naudojimui Europos Sąjungoje, tiek sprendimams, kurie būtų taikomi visame pasaulyje, siekiant užkirsti kelią galimam žalingam naujų duomenimis grindžiamų priemonių poveikiui;

130. primindamas savo 2014 m. vasario 27 d. rezoliuciją dėl ginkluotų nepilotuojamų orlaivių naudojimo⁽⁸⁾, reiškia nuolatinį susirūpinimą dėl ginkluotų bepiločių orlaivių naudojimo nesilaikant tarptautinės teisinės sistemos; dar kartą ragina ES skubiai parengti teisiškai privalomą ginkluotų bepiločių orlaivių naudojimo sistemą, kuria būtų užtikrinta, kad valstybės narės, laikydamosi savo teisinių įsipareigojimų, nevykdytų neteisėto tikslinio žudymo arba nepadėtų trečiosioms šalims jo vykdyti; taip pat ragina Komisiją tinkamai informuoti Parlamentą apie ES lėšų naudojimą siekiant finansuoti visus mokslinių tyrimų ir plėtros projektus, susijusius su bepiločių orlaivių konstravimu; ragina įvertinti būsimų bepiločių orlaivių kūrimo projektų poveikį žmogaus teisėms; primena savo 2018 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl autonominių ginklų sistemų⁽⁹⁾; primygtinai ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę bei valstybes nares uždrausti kurti, gaminti ir naudoti visiškai autonominius ginklus, kuriuos naudojant žmogus negali prasmingai kontroliuoti ypatingos svarbos taikinių atrankos ir puolimo funkcijų; primygtinai ragina pradėti tarptautines derybas dėl teisiškai privalomos priemonės, kuria būtų uždrausti mirtini autonominiai ginklai be prasmingos žmogaus kontrolės; primygtinai ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę bei valstybes nares priimti bendrą poziciją dėl tarptautinių derybų šiuo klausimu;

⁽⁸⁾ OL C 285, 2017 8 29, p. 110.

⁽⁹⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 86.

2021 m. sausio 20 d., trečiadienis

Migrantai ir pabėgėliai

131. primygtinai ragina vyriausybes imtis atsakomųjų veiksmų, pagrįstų pagarba žmogaus teisėms ir orumui, ir rasti migrantų ir pabėgėlių pažeidžiamumo ir reikiamos apsaugos problemų sprendimus, laikantis solidarumo ir partnerystės principų ir suteikiant aiškumo tinkamų ir prieinamų teisėtų migracijos kelių klausimu; ragina ES ir valstybes nares šalinti pagrindines migracijos priežastis, dėl kurių asmenys ir šeimos palieka savo gimtąją šalį, nes negali oriai gyventi saugioje aplinkoje;

132. pakartoja, kad būtina kovoti su nusikalstamomis organizacijomis ir asmenimis, kurie prekiauja žmonėmis; apgailestauja dėl prastos pabėgėlių padėties pabėgėlių stovyklose, jų perspektyvų trūkumo, ilgo prašymų suteikti prieglobstį nagrinėjimo laiko ir problemų, susijusių su galimybėmis gauti pagrindinės medicininės priežiūros, o vaikų atveju – švietimo, paslaugas; primygtinai ragina ieškoti su laisvės atėmimu nesusijusių alternatyvų migrantų ir pabėgėlių sulaikymui ir šiuo požiūriu nepritaria bet kokiam nežmoniškam ir žeminančiam elgesiui su migrantais; pabrėžia, kad svarbu paisyti žmogaus teisių vykdant privalomą sveikatos tikrinimą ir pabrėžia, kad visiems prieglobsčio prašytojams ir migrantams turi būti užtikrinta galimybė naudotis pagrindinėmis paslaugomis, įskaitant visapusišką sveikatos priežiūrą; pabrėžia, kad svarbu visame pasaulyje užtikrinti teisę į prieglobstį;

133. ragina ES valstybių narių kompetentingas institucijas geranoriškai ir rūpestingai bei laikantis teisinės valstybės principų elgtis su asmenimis, prašančiais suteikti pabėgėlio statusą, ir remti šeimos susijungimą siekiant išvengti situacijų, kai pabėgėliai atskiriami nuo artimų giminaičių, ypač vaikų;

Parama demokratijai

134. ragina ES labiau remti demokratinį pilietinį aktyvumą, kuris, stiprėjant populizmui, nacionalizmui ir autoritariniams režimams, nuo 2019 m. didėja; ragina Komisiją ir Tarybą stiprinti Sąjungos paramos demokratijai programas visame pasaulyje, skatinant demokratinį procesą „iš apačios į viršų“ ir stiprinant institucijų atsparumą; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į Parlamento įgyvendinamą paramos demokratijai veiklą, įskaitant rinkimų stebėjimo, tarpininkavimo, mokymo ir kuravimo programas, kurių reikia pritaikyti prie kintančios šalių partnerių padėties, kartu atsižvelgiant į kultūrinę ir nacionalinę susijusių trečiųjų šalių aplinką, siekiant sustiprinti dialogą ir partnerystę su jomis; pritaria 2019 m. spalio 14 d. Tarybos išvadose dėl demokratijos ir 2020–2024 m. ES veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje pateiktam raginimui skatinti lankstesnį, novatoriškesnį, ilgalaikį ir konfliktams atžvalgų požiūrį į paramą demokratijai; šiuo atžvilgiu palankiai vertina, skatina ir remia nepriklausomų organizacijų, kurios veikia remdamosi pagrindinėmis Europos Sąjungos vertybėmis ir skatina demokratinę pertvarką pasaulyje, darbą;

135. išpareigoja skatinti didesnį demokratinių procesų, visų pirma politinių ir tam tikriems klausimams skirtų įvairių nevalstybinių subjektų vykdomų kampanijų finansavimo skaidrumą;

o

o o

136. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, JT Saugumo Tarybai, JT generaliniam sekretoriui, 75-osios JT Generalinės Asamblėjos sesijos pirmininkui, JT žmogaus teisių tarybos pirmininkui, JT vyriausiajam žmogaus teisių komisarui ir ES delegacijų vadovams.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0016

Glaudesnės sąsajos ir ES ir Azijos santykiai**2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl glaudesnių sąsajų ir ES ir Azijos santykių (2020/2115(INI))**

(2021/C 456/10)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 28 d. Visuotinę Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategiją,
- atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 19 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Glaudesnės Europos ir Azijos sąsajos. ES strategijos sudedamosios dalys“ (JOIN(2018)0031),
- atsižvelgdamas į 2019 m. rugsėjo 27 d. sukurtą ES ir Japonijos partnerystę tvaraus sujungiamumo ir kokybiškos infrastruktūros srityje,
- atsižvelgdamas į 2012 m. liepos 12 d. bendrą ES ir JAV pareiškimą dėl Azijos ir Ramiojo vandenyno regiono,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 28 d. Tarybos išvadas dėl sustiprinto ES bendradarbiavimo saugumo srityje Azijoje ir su Azija,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 15 d. Komisijos ir Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „ES ir Vidurinė Azija. Naujos galimybės užmegzti tvirtesnę partnerystę“ (JOIN(2019)0009),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 9 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Visapusiškos strategijos su Afrika kūrimas“ (JOIN(2020)0004),
- atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 16 d. Komisijos ir Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą Europos Sąjunga, Lotynų Amerika ir Karibai: bendros ateities kūrimo pastangos“ (JOIN(2019)0006),
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 27 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Integruota Europos Sąjungos Arkties politika“ (JOIN(2016)0021),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 18 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Rytų partnerystės politika po 2020 m. Atsparumo didinimas. Visiems naudinga Rytų partnerystė“ (JOIN(2020)007),
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 6 d. bendrą komunikatą dėl ekonomikos ir investicijų plano Vakarų Balkanams (COM(2020)0641),
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 29 d. Komisijos komunikatą „Parama Vakarų Balkanų šalims kovoti su COVID-19 ir atsigausti po pandemijos. Komisijos indėlis rengiantis 2020 m. gegužės 6 d. ES ir Vakarų Balkanų šalių vadovų susitikimui“ (COM(2020)0315),
- atsižvelgdamas į 2015 m. priimtą Vakarų Balkanų sujungiamumo darbotvarkę,
- atsižvelgdamas į 2017 m. birželio 7 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Strateginis požiūris į atsparumą“ (JOIN(2017)0021),

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į JT Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. (2015 m.) ir Adis Abebos vystymosi finansavimo veiksmų darbotvarkę (2015 m.),
 - atsižvelgdamas į G 20 kokybiškų investicijų į infrastruktūrą principus (2019 m.) ir Infrastruktūros kaip turto klasės veiksmų planą (2018 m.),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 29 d. Komisijos komunikatą „Saugaus 5G ryšio diegimas ES. ES priemonių rinkinio įgyvendinimas“(COM(2020)0050),
 - atsižvelgdamas į Pirmininko pareiškimą ir 2017 m. lapkričio 20–21 d. įvykusio trečiojo ASEM užsienio reikalų ministrų susitikimo išvadas,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto bei Transporto ir turizmo komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0269/2020),
- A. kadangi siekiant įgyvendinti išplėstą visuotinę ES glaudesnių sąsajų strategiją būtina užtikrinti veiksmingą valdymą ir plataus masto valstybių narių bei ekonominių ir visuomeninių suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą, kad būtų veiksmingai atstovaujama ES pagrindinėms vertybėms ir bendriems interesams;
- B. kadangi vis labiau tarpusavyje susijusiame ir globalizuotame pasaulyje ES turi įgyvendinti ir demonstruoti glaudesnių sąsajų strategijas, kad paskatintų savo interesus, vertybes ir pozicijas bei sustiprintų bendradarbiavimą su savo partneriais sprendžiant klausimus skaitmeninėje, sveikatos, saugumo, perėjimo prie žaliosios ekonomikos, transporto, energetikos ir, visų pirma, žmonių tinklų srityse; kadangi didelis ekonominis Europos, Azijos ir kitų žemynų potencialas tebėra neišnaudotas dėl fizinės ir skaitmeninės infrastruktūros trūkumo;
- C. kadangi veiksmingos ES junglumo strategijos svarbą dar labiau sustiprino COVID-19 pandemija, dėl kurios aiškiai matyti Europos ir pasaulinių jungčių tinklų trūkumai ir privalumai; kadangi ekonominės paskatos po COVID-19 suteikia naują galimybę ir gali būti naudojamos kaip lemiamas momentas, siekiant užtikrinti, kad investicijos būtų tvaresnės, skaitmeniškesnės ir žalesnės, kartu skatinant mūsų glaudesnių sąsajų darbotvarkes siekiant didesnio atsparumo;
- D. kadangi visuotinė glaudesnių sąsajų strategija turėtų būti paremta tvariu ir taisyklėmis pagrįstu požiūriu ir padėti siekti pagrindinių ES politikos kryptių, pvz., ekonomikos gaivinimo, Europos žaliojo kurso, skaitmeninės transformacijos ir žmogaus teisių propagavimo pasaulyje ir veiksmingo daugiašališkumo, tikslų; kadangi regioninės ir pasaulinės saugumo sistemos turėtų padėti sukurti saugią aplinką geram valstybių tarpusavio santykių veikimui; kadangi šios sistemos turėtų būti grindžiamos Europos prekybos politikos ir diplomatijos stiprybėmis, o jomis turėtų būti sprendžiami nauji neatidėliotini uždaviniai, pvz., pasaulinė sveikata ir saugumas, hibridinės grėsmės, terorizmas ir skurdas;
- E. kadangi glaudesnės sąsajos jau yra esminis daugelio ES strategijų aspektas; kadangi turėtų būti pagerinta visos glaudesnių sąsajų politikos darba ir matomumas; kadangi pasaulinis susisiekimas daro poveikį Europos ir trečiųjų šalių konkurencingumui, nes suteikia komercinių galimybių Europos ir kitoms įmonėms, visų pirma MVI, siekti bendros gerovės;
- F. kadangi tvari glaudesnių sąsajų strategija turėtų padėti pasiekti JT darnaus vystymosi tikslus;
- G. kadangi įgyvendinant ES glaudesnių sąsajų strategiją 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje programoje (DFP) reikės specialių viešųjų finansinių išteklių, žmogiškųjų išteklių paskirstymo ir atnaujintų pastangų sudaryti palankesnes sąlygas privačiojo sektoriaus dalyvavimui, kaip aiškiai nurodyta 2018 m. bendrame komunikate dėl glaudesnių Europos ir Azijos sąsajų; kadangi daugeliui besivystančių regionų reikia daug taisyklėmis grindžiamų investicijų, kad būtų užtikrinta nauja ekonomikos dinamika, visų pirma po COVID-19 pandemijos;
- H. kadangi Europos Sąjungai, kaip vienai didžiausių pasaulyje ekonomikų ir pradininkei regioninio bendradarbiavimo srityje bei suvienijančiai žmones, visuotinė glaudesnių sąsajų strategija gali suteikti pridėtinės vertės įgyvendinant ir skatinant jos visuotinę darbotvarkę, įskaitant Europos komandos požiūrį ir regionines darbotvarkes, pvz., darbą dėl europietiškos Indijos ir Ramiojo vandenyno strategijos ir bendradarbiavimą su ASEM, pasitelkiant pagrindinių ES politikos kryptių sąveiką ir taip padidinant ES, kaip pasaulinės veikėjos, vaidmenį;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- I. kadangi ES laisvosios prekybos susitarimai su Japonija ir Pietų Korėja sukurs didesnę Azijos ir Europos prekybą ir reikės tobulinti transporto infrastruktūrą;
- J. kadangi 2019 m. sukurta ES ir Japonijos partnerystė sujungiamumo srityje suteikė papildomos svarbos šiai strategijai; kadangi reikia sukurti partnerystes su kitomis Azijos partnerėmis, įskaitant Indiją, kaip naują pasaulinio masto veikėją; kadangi Afrika ir Europos kaimyninės šalys, turėtų būti laikomos prioritetiniais glaudesnių sąsajų regionais;
- K. kadangi į strategiją taip pat turėtų būti įtrauktas bendras komunikatas dėl ES, Lotynų Amerikos ir Karibų jūros regiono šalių santykių;
- L. kadangi visuotinė glaudesnių sąsajų strategija turėtų būti įtraukta į 2021 m. Komisijos darbo programą;
- M. kadangi yra labai svarbu išlaikyti esamą aplinkai palankių transporto rūšių infrastruktūrą Europoje ir už jos ribų; kadangi Europa turi daugiau investuoti į infrastruktūrą, pvz., į modernų Europos greitųjų traukinių tinklą, kuris galėtų pakeisti kai kuriuos oro transporto maršrutus Europoje; kadangi patirtis parodė, kad netvarūs projektai lemia didelę skolą ir išteklių švaistymą, mažina investicijų į infrastruktūrą naudą vietos bendruomenėms, didina taršą ir kenkia aplinkai;
- N. kadangi dideli rinkos dalyviai pastaraisiais metais pripažino transporto jungčių teikiamą potencialą ir ėmėsi iniciatyvos strategiškai plėtoti pasaulinę infrastruktūrą; kadangi atsiranda naujų galimybių ES ir Azijos transporto tinklams, ypač geležinkelių ir jūrų sektoriuose; kadangi per COVID-19 krizę paaiškėjo, kad transporto su Azija nenutrūkstamumas yra labai svarbus veiksnys siekiant užtikrinti visų rūšių prekių tiekimo grandinę; kadangi ES ir Azijos transporto apimtis ir nuvažiuoti atstumai pasauliniu mastu yra didžiausi; kadangi būtina užtikrinti visų transporto rūšių, naudojamų tarp ES ir Azijos, saugą, saugumą ir ekologinį tvarumą, ypač atsižvelgiant į išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį;

Glaudesnių sąsajų strategijos principai

1. pabrėžia esminį glaudesnių sąsajų vaidmenį ES ir jos valstybių narių geopolitiniuose santykiuose ir tai, kad glaudesnės sąsajos, kaip pagrindinis Europos Sąjungos siekis, yra įtvirtintos ES požiūryje į vidaus ir tarptautinius iššūkius; pažymi, kad glaudesnių sąsajų politika buvo sėkmingai įgyvendinta ES ir kad veiksmai glaudesnių sąsajų srityje vis labiau įtraukiami į daugelį ES išorės santykių;
2. ragina Komisiją ir Europos išorės veiksnių tarnybą (EIVT) parengti visuotinę ES glaudesnių sąsajų strategiją (toliau – strategija), kuria būtų išplėsta dabartinė strategija dėl ES ir Azijos glaudesnių sąsajų, siekiant suderinti mūsų glaudesnių sąsajų koncepciją ir glaudesnių sąsajų politikos priemones, kad būtų sustiprintas ES atliekamas tikros ir nepakeičiamos geopolitinės ir geoekonominės veikėjos ir kultūrų sąveikos skatintojos vaidmuo bei stiprinti partnerystę su viso pasaulio demokratinėmis šalimis, kurios palaiko mūsų pagrindines vertybes; kadangi konkretūs regioniniai prioritetai ir politika, pvz., Rytų partnerystė, Europos kaimynystės politika, bendras komunikatas dėl santykių su Lotynų Amerika ir Karibų jūros regionu bei būsima Indijos ir Ramiojo vandenyno regiono strategija, turėtų būti suderinti su Strategija;
3. primygtinai tvirtina, kad pasauliniai uždaviniai pasunkėtų, jei pasaulis virstų tarpusavyje rungtyniaujančiomis stovyklomis arba visiškai susiskaldytų; mano, kad todėl reikia skatinti glaudesnes sąsajas kaip principą, kuriuo siekiama bendradarbiavimo, kai to reikia ir kai tai įmanoma;
4. pabrėžia, kad glaudesnės sąsajos turėtų būti pagrindinis ES darbo prioritetas siekiant patvirtinti Europos užmojus, siekti aktyvesnės Europos pozicijos pasaulinėje politikoje ir sudaryti sąlygas Europai dvišaliu ir daugiašaliuose forumuose bendradarbiauti su kitomis šalimis skatinant fiskalinį, ekonominį, socialinį ir aplinkos požiūriu tvarias sąsajas;
5. tikisi, kad strategija bus prisidedama įgyvendinant pagrindines ES bendrosios politikos kryptis – kurti tvirtą ir sąžiningą Sąjungą, investuoti į taikius ir pagarbius tarptautinius santykius, prisidedant prie tvarios ekonominės ir socialinės pažangos, įskaitant ambicingus prekybos susitarimu, skatinančius Europos žaliąjį kursą ir skaitmeninę transformaciją, taip pat skatinant teisingumą pasaulyje;
6. mano, kad skatinant tvarios formos globalizaciją reikės dirbti su trečiosiomis šalimis įgyvendinant Paryžiaus susitarimą ir darnaus vystymosi tikslus, kurie yra strategijos pagrindinės sudedamosios dalys;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

7. mano, kad strategijoje turi būti visapusiškai atsižvelgiama į platų politinių, ekonominių, kultūrinių, tvarumo ir saugumo aspektų spektrą, grindžiamą pagrindinėmis ES vertybėmis ir jos bendrais interesais, turi būti įgyvendinami pavyzdiniai projektai, kuriais pademonstruojamos mūsų laisvės, žmogaus teisių, teisinės valstybės, demokratijos, solidarumo nuo diskriminacijos, tvarumo, įtraukimo, socialinio teisingumo skaidrumo, vienodų sąlygų, abipusiškumo ir taisyklėmis grindžiamo daugiašališkumo laikymosi vertybės, ir turi būti stiprinamas tarptautinis ES, kaip normų formuotojos, vaidmuo; supranta, kad jos įgyvendinimui reikia skirti pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių;

8. ragina ekonominius ir visuomeninius suinteresuotuosius subjektus bei atitinkamus šios srities ekspertus ES lygmeniu ir valstybėse narėse dalyvauti rengiant ir įgyvendinant strategiją; ragina Komisiją sukurti tinkamus forumus tokiai įtraukčiai užtikrinti; primygtinai reikalauja, kad parlamentai aktyviai dalyvautų veikloje, susijusioje su glaudesnių ryšių politikos formavimu ir priežiūra;

9. primena, kad, siekiant skatinti tvarų ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, būtinos investicijos į glaudesnes sąsajas; pabrėžia, kad tomis investicijomis į glaudesnes sąsajas reikėtų atsižvelgti į viešąsias gėrybes, skaidrumą, rinkos veiksmingumą, vienodas sąlygas, įskaitant sąžiningas galimybes patekti į viešųjų pirkimų rinkas ir fiskalinį gyvybingumą, kartu išvengiant skolų spąstų; pabrėžia, kad tokiomis investicijomis turi būti remiamas ekonomikos atsparumas, su Paryžiaus susitarimu suderinamas priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, darbuotojų naujų įgūdžių ugdymas, taip pat suderinamumas su aukštais aplinkos ir biologinės įvairovės standartais; be to, pabrėžia, kad reikia laikytis griežtų ES socialinių ir darbo teisių, skaidrumo, žmogaus teisių, išsamaus patikrinimo, sąveikumo ir gero valdymo standartų ir suteikti galimybę išreikšti savo nuomonę žmonėms, kuriems projektai daro poveikį, remiantis tinkamomis, įtraukiomis ir viešomis konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais ir atvira prieiga, įskaitant vietos suinteresuotuosius subjektus, pvz., MVĮ;

10. ragina visas Europos šalis prisijungti prie ES strategijos dėl glaudesnių sąsajų skaitant Europos laisvosios prekybos asociacijos šalis, Vakarų Balkanus ir Europos kaimynystės priemonėje dalyvaujančias šalis ir funkcinio požiūriu integruoti įvairius besivystančius regionus; ragina JK suvienyti jėgas su ES strateginių tarptautinių glaudesnių sąsajų skatinimo srityje, ypač atsižvelgiant į neseniai Bendruomenių Rūmų pateiktą pranešimą apie JK tarptautinės politikos ateitį; mano, kad pirmenybė turėtų būti teikiama projektams, kuriuo prižiūri keletas Europos šalių;

11. pabrėžia, kad būtina sąžiningai bendradarbiauti su mūsų partneriais ir kitomis atitinkamomis šalimis bei regionais, kartu naudojantis švelniosiomis galiomis Europos vertybėms propaguoti ir tvirtoms bei tvarioms partnerystėms užtikrinti; mano, kad strategija turi duoti bendros naudos, užtikrinti abipusį patekimą į rinką ir užkirsti kelią vienpusei priklausomybei ar skolų spąstams, kurie kelia pavojų dalyvaujančių šalių savarankiškumui, ir turėtų būti įgyvendinama gerbiant abi puses;

12. pabrėžia lemiamą Vakarų Balkanų svarbą kaip strategijos prioritetą; mano, kad strategija galima sukurti teigiamą sąveiką su kitais politiniais ir ekonominiais procesais regione, visų pirma pabrėžiant regioninę integraciją; mano, kad esamus Vakarų Balkanų šalių infrastruktūros planus, pvz., ES Vakarų Balkanų sujungiamumo darbotvarkę, reikėtų suderinti su strategija; teigiamai vertina postūmį investuoti į sujungiamumą Vakarų Balkanuose, atsižvelgiant į regionui skirtą ekonominį ir investicijų planą; be to, pabrėžia, kokia svarbi Rytų partnerystė ir kaip svarbu skirti dėmesį sujungiamumui, kas pabrėžiama 2020 m. kovo 18 d. bendrame komunikate;

Strategijos valdymas

13. pabrėžia, kad strategija turi būti stebima ir derinama su glaudesnių sąsajų ES viduje ir tarp ES ir būsimų jos narių siekimu, pvz., per Transeuropinį transporto tinklą (TEN-T) arba trijų jūrų iniciatyvą, stiprinant bendras vertybes, standartus ir interesus ir užtikrinant bendrą ES institucijų ir valstybių narių atsakomybę už strategiją; mano, kad be aktyvios valstybių narių nuosavybės strategija bus kaip automobilis be ratų;

14. pabrėžia daugiaaspektį strategijos pobūdį, dėl kurio reikės veiksmingai koordinuoti įgyvendinamas strategijas, politikos priemones ir glaudesnių tarptautinių sąsajų ir sąveikumo projektus; tikisi, kad šiuo atžvilgiu bus sustiprintas ir supaprastintas EIVT ir Komisijos generalinių direktoratų veiklos koordinavimas;

15. pabrėžia, kad strategijoje turi būti aiškesnė lyderystė ir kompetencijos pasidalijimas Komisijoje visais atitinkamais lygmenimis, įskaitant aukščiausius; todėl siūlo, kad dėl strategijos įgyvendinimo būtų reguliariai diskutuojama Komisijos narių grupėje pasaulyje stipresnės Europos klausimams, veikiančioje kaip glaudesnių sąsajų koordinavimo organas, kuriam bendrai pirmininkautų Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojas bei Komisijos koordinatorius glaudesnių sąsajų klausimu, idealiu atveju – vykdomasis pirmininko pavaduotojas;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

16. rekomenduoja, kad EIVT įsteigtų glaudesnių sąsajų koordinavimo organo sekretoriatą ir kad atitinkamu darbo lygmeniu dalyvautų visi atitinkami generaliniai direktoriai, o jam kartu pirmininkautų Komisijos ir EIVT generaliniai sekretoriai, kuo būtų siekiama padidinti sinergiją ir veiksmingumą;

17. pabrėžia, kad svarbu įtraukti Parlamentą, Tarybą, valstybes nares ir nacionalinius parlamentus į strategijos įgyvendinimą; primygtinai reikalauja, kad Komisija reguliariai teiktų ataskaitas, kuriose būtų išdėstyti strategijos įgyvendinimo laimėjimai, kad Parlamentas ir Taryba galėtų organizuoti išsamius jų aptarimus; ragina valstybių narių vyriausybėse paskirti nacionalinius už glaudesnes sąsajas atsakingus koordinatorius; laikosi nuomonės, kad sukūrus specialią Tarybos darbo grupę galėtų būti padidintas valstybių narių veiksmų glaudesnių sąsajų srityje nuoseklumas, užtikrinimas ir atsakomybė; siūlo, kad sprendžiant dėl glaudesnių sąsajų būtų taikoma kvalifikuotos balsų daugumos taisyklė, išskyrus nacionaliniam saugumui svarbiose arba su juo susijusiose srityse;

18. mano, kad tam, kad strategija būtų sėkmingai įgyvendinta, būtina keistis informacija su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir aktyviai įtraukti tuos subjektus, įskaitant finansavimo įstaigas, atsižvelgiant į esamą investicijų deficitą šioje srityje; rekomenduoja sukurti aukšto lygio ekspertų grupę tarptautinių glaudžių sąsajų klausimais, kaip Komisijos patariamąjį organą, į kurią būtų įtraukti verslo atstovai, kaip numatyta 2018 m. rugsėjo 19 d. bendrame komunikate išdėstyame pasiūlyme dėl įmonių patiriamosios grupės, taip pat pilietinės visuomenės atstovai ir kiti suinteresuotieji subjektai, be kita ko, dirbantys žmogaus teisių, aplinkos ir darbo teisių srityse, ir tarptautinių finansų įstaigų atstovai, ypatingą dėmesį skiriant Europos investicijų bankui (EIB), kaip ES bankui, ir laikantis lyčių lygybės kriterijaus;

19. yra tvirtai įsitikinęs, kad Europos ir valstybių narių plėtros bankai, investicijų agentūros ir eksporto kreditų agentūros turėtų atlikti pagrindinį vaidmenį valdant investicijas į glaudesnių tarptautinių sąsajų projektus, o ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas privačiojo sektoriaus dalyvavimo finansuojant ir įgyvendinant projektus mobilizavimui ir konsultacijų dėl investavimo poreikių ar esamų investicijų sistemų (atsižvelgiant į šalies išsivystymo lygį) teikimui; pritaria vieno langelio principu grindžiamos sąsajos, skirtos privačiajam sektoriui, sukūrimui;

20. numato EIB ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankui atliktinų funkcijų šioje srityje; yra tvirtai įsitikinęs, kad aktyvus privačiojo sektoriaus dalyvavimo skatinimas įgyvendinant bankams patrauklius glaudesnių tarptautinių sąsajų projektus turi būti strategijos kertinis elementas; prašo paspartinti darbą, šiuo metu vykdomą stiprinant Europos plėtros finansavimo struktūrą, kad būtų galima sukurti visavertį Europos plėtros banką; pritaria Europos vertybėmis ir strateginiais interesais grindžiamam bendradarbiavimui su kitomis tarptautinėmis finansų įstaigomis;

21. pabrėžia, kad tam, kad strategija būtų patikima, būtina numatyti reikalingas priemones ir įrankius, kad būtų galima tinkamai, atsižvelgiant į užmojus, įgyvendinti jos tikslus; palankiai vertina tai, kad ES skiria dideles finansavimo sumas tarptautiniam bendradarbiavimui, visų pirma, dideles dotacijas, palyginti su kitomis įtakingomis pasaulio valstybėmis lyderėmis, šios sumos 2014–2018 m. siekė 345 mlrd. EUR;

22. kritikuoja tai, kad visuomenės informuotumas apie ES tarptautinius įnašus į glaudesnių sąsajų politikos priemonių skatinimą ir finansavimą ir jų matomumas yra nepakankami, ir ragina nedelsiant imtis atitinkamų veiksmų situacijai pakeisti; be to, pabrėžia, kad reikia parengti atitinkamą strategijai skirtą komunikacijos politiką, ir ragina aiškiau ir veiksmingiau informuoti apie jos pranašumus, laimėjimus ir tikslus, kad būtų užtikrinta reikiama parama sėkmingam jos įgyvendinimui; atkreipia dėmesį į pavyzdinių projektų potencialą šioje srityje;

23. mano, kad, norint pasiekti strategijos tikslus, pagal 2021–2027 m. DFP reikėtų skirti atitinkamus viešuosius išteklius; ragina strategiją įtvirtinti būsimuose reglamentuose dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės ir Pasirengimo narystei paramos priemonės (PNPP III), kad ES galėtų veiksmingai pasiekti strategijos tikslus, naudodamasi ES finansinėmis programomis, pvz., „InvestEU“ ir, visų pirma, „Europos darnaus vystymosi fondu +“, išorės veiksmų garantija ir geografinėmis investicinėmis priemonėmis, pvz., Kaimynystės investicine priemone, Vidurinės Azijos investicine priemone ir Azijos investicine priemone; be to, atkreipia dėmesį į galimybę padėti šalims partnerėms kurti vietinius finansavimo mechanizmus;

24. mano, kad vykdamą strategiją turėtų būti ne tik laikomasi daugialypio požiūrio, bet ir tikslingai orientuojamasi į atitinkamą prioritetų rinkinį; palankiai vertina tai, kad ES glaudesnių sąsajų darbotvarkė aiškiai įtraukta į 18 mėnesių programą Vokietijos, Portugalijos ir Slovėnijos pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu; pabrėžia, kad svarbu atitinkamuose sektoriuose nustatyti pavyzdinius projektus, kurie turėtų turėti didelę Europos pridėtinę vertę, būtų strategiškai svarbūs viešajam interesui ir iliustruotų unikalų vertybėmis grindžiamą ES požiūrį; ragina Komisiją ir EIVT pasiūlyti tokių projektų nustatymo kriterijus;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

25. palankiai vertina tokias iniciatyvas, kaip antai, G 20 kokybiškų investicijų į infrastruktūrą principus ir Jungtinių Tautų aplinkos asamblėjos rezoliuciją dėl tvarios infrastruktūros; ragina Komisiją, EIVT ir valstybes nares skatinti ES strateginį požiūrį į glaudesnes tarptautines sąsajas visuose daugiašaliuose ir keliakalbiuose forumuose, pavyzdžiui, JT Generalinėje Asamblėjoje, ASEM arba G 7;

Strategijos prioritetai*Žalioji pertvarka*

26. atkreipia dėmesį į ES vaidmenį, atliekamą įgyvendinant Paryžiaus susitarimą, skatinant žiedinę ekonomiką ir klimato kaitai atsparias investicijas, be kitų iniciatyvų; mano, kad strategijos visa apimantis prioritetas turėtų būti kova su klimato kaita, ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir biologinės įvairovės bei aplinkos išsaugojimas, o ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas kokybiškos infrastruktūros plėtrai; pabrėžia, kad labai svarbu išlaikyti esamą aplinkai palankių transporto rūšių infrastruktūrą Europoje ir už jos ribų; ragina užtikrinti sistemingą atitinkamų investicijų į glaudesnes sąsajas žalinimą; atsižvelgdamas į tai, rekomenduoja numatyti skaidrius konkurso kriterijus, susijusius su produktų ar paslaugų gyvavimo ciklo sąnaudomis ir ES standartų ir reglamentų laikymusi; mano, kad didelis prioritetas tiekintinas socialiniu požiūriu teisingam ir tvariam vystomojo bendradarbiavimo žalinimui, investicijoms į infrastruktūrą visose srityse ir ypač energetikos aspektui; mano, kad bendradarbiavimas alternatyviųjų energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo srityje yra labai svarbus kelrodis projektas; siūlo bendradarbiavimą atnaujinančiosios energijos išteklių srityje laikyti ES ir Afrikos glaudesnių sąsajų ramsčiu; mano, kad gebėjimų stiprinimas tvarumo labui yra itin svarbus aspektas; palankiai vertina plačių užmojų mokslinį bendradarbiavimą siekiant paspartinti klimato kaitos švelninimą ir prisitaikymą prie jos, apsaugoti biologinę įvairovę, skatinti ekonomikos žiediskumą, tvarų augimą ir teisingą pertvarką;

Transportas

27. primygtinai ragina nustatyti bendrą koordinuotą požiūrį glaudžiai bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis, kad būtų galima atkurti ir išlaikyti jungtis, atsparią transporto infrastruktūrą ir pramonę ir taip remti pasaulinę tiekimo grandinę; palankiai vertina bendradarbiavimą įgyvendinant įvairias ES ir Azijos iniciatyvas, pvz., transporto koridoriaus Europa–Kaukazas–Azija programą, ir tai, kad skatinamos naujos iniciatyvos tvaraus transporto srityje su tokiais svarbiais Azijos partneriais, kaip antai, Indija ir Vidurinės Azijos šalimis;

28. pabrėžia, kad ES turėtų sujungti gerai išplėtotą TEN-T sistemą su Azijos tinklais ir užbaigti savo TEN-T projektus Europos Sąjungoje, pvz., „Rail Baltica“, ir kitus; palankiai vertina tai, kad buvo priimtas Vakarų Balkanams skirtas ES ekonomikos ir investicijų planas ir kad Vakarų Balkanuose ir Rytų partnerystės šalyse nuolat plečiamas ES transeuropinio transporto tinklas (TEN-T), kuris, atsižvelgiant į geografinę padėtį, turėtų būti laikomas itin svarbiu glaudesnių sąsajų strategijos elementu; yra įsitikinęs, kad reikėtų paskirti specialųjį TEN-T koordinatorių plėtros ir Rytų partnerystės šalims;

29. pabrėžia geležinkelių jungčių svarbą; atkreipia dėmesį į tai, kad būtina užtikrinti vienodą teisinę prekių gabenimo geležinkeliais Eurazijos žemyne tvarką; ragina išplėsti ES techninių specifikacijų, ir, visų pirma, pavojingų krovinių vežimo geležinkeliais saugos standartų taikymą ir užtikrinti atitinkamų Tarptautinio vežimo geležinkeliais tarpvyriausybinių organizacijos (OTIF) ⁽¹⁾ gairių laikymąsi pagal Tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais susitarimo (SMGS) ⁽²⁾ 2 priedą, taip pat kurti naujas ekonomines perspektyvas atveriant rinkas ir skatinant investavimo galimybes;

30. pabrėžia vykstančių derybų dėl išsamių oro susisiekimo susitarimų su Azijos šalimis partnerėmis svarbą, visų pirma, dėl ES ir Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (ASEAN) susitarimo, kuriuo būtų sudarytos sąžiningos ir skaidrios rinkos sąlygos, grindžiamos aiškia reguliavimo sistema ir, visų pirma, aukštų Europos Sąjungos standartų laikymusi; pabrėžia ES paramos Azijos šalims svarbą mažinant civilinės aviacijos poveikį klimato kaitai;

⁽¹⁾ Tarpvyriausybė tarptautinio vežimo geležinkeliais organizacija.

⁽²⁾ Geležinkelių bendradarbiavimo organizacijos (OSŽD) Tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais susitarimas.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

31. ragina Komisiją toliau daryti pažangą įgyvendinant savo jūrų transporto iniciatyvas, kuriomis siekiama suskaitmeninti ir supaprastinti administracinius formalumus ir sustiprinti laivybos saugumą Azijos uostuose pasitelkiant Tarptautinę jūrų organizaciją ir jūrų transporto susitarimus; pabrėžia, kad svarbu toliau bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis Azijoje sudarant atitinkamus jūrų transporto susitarimus, kuriais būtų galima lengviau reguliuoti jūrų eismą, sudaryti jam palankesnes sąlygas ir užtikrinti, kad jis taptų tvaresnis;

32. pabrėžia, kad pagal strategiją reikia užtikrinti, kad vežėjai iš Azijos laikytųsi ES kelių transporto sektoriaus standartų; ragina Komisiją ir valstybes nares bendradarbiauti užtikrinant šio sektoriaus ES ir nacionalinės teisės aktų vykdymą;

Skaitmeninė transformacija

33. ypatingą dėmesį atkreipia į tai, kad skaitmeninimas yra itin svarbi 21-ojo amžiaus realija, ir pabrėžia jo poveikį kasdieniam kiekvieno žmogaus gyvenimui visame pasaulyje; ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant skaitmeninės transformacijos; tikisi, kad ES taps tokia pati konkurencinga pasaulinė veikėja skaitmeninio srityje, kaip JAV ir Kinija; atsižvelgdamas į tai, laikosi nuomonės, kad skaitmeninio junglumo ir skaitmeninės prieigos galimybių skatinimas, pasinaudojant itin didelio pralaidumo tinklais, pagrįstais skaidulomis ir 5G, yra svarbus ES prioritetas; mano, kad atviros strateginės autonomijos plėtojimas šiame sektoriuje turi apimti įrangos gamintojų tiekimo grandinės įvairinimą skatinant atviro ir sąveikaus tinklo struktūras ir skaitmeninio partnerystes su trečiosiomis šalimis ir regionais, kurie vadovaujasi tokiais pat vertybėmis kaip mes ir taiko technologijas visapusiškai gerbdami pagrindines teises; primygtinai ragina Komisiją kaip griežtą sujungiamumo projektų su trečiosiomis šalimis sąlygą numatyti etišką technologijų naudojimą tiek šalies viduje, tiek užsienyje; kartu pabrėžia didžiulę saugumo aspekto svarbą;

34. pabrėžia, kad ES, kaip normintoja, turėtų siekti būti viena iš lyderių nustatant, apsaugant ir skatinant tarptautines normas, tarptautinius standartus ir praktiką, skirtus užtikrinti taiką, saugią, teisinę valstybę pagrįstą ir atvirą IRT aplinką ir tvarų bei atsakingą skaitmeninimą, taip pat šalinant kibernetinio saugumo grėsmes, saugant žmogaus teises bei laisves internete ir, be kita ko, užtikrinant asmens duomenų apsaugą;

35. rekomenduoja gerokai sustiprinti bendradarbiavimą duomenų apsaugos srityje su ASEAN šalimis ir Indija, Japonija, JAV, Australija, Kanada, Pietų Korėja, Naująja Zelandija ir kitomis šalimis, kad būtų daroma pažanga priimant sprendimus dėl duomenų srautų tinkamumo; mano, kad prekybos susitarimų nuostatos dėl e. prekybos ir skaitmeninės prekybos turėtų padėti siekti strategijos skaitmeninio ramsčio tikslų; pažymi, kad, kalbant apie duomenų srautus, ES jau pateikė pasiūlymų keliose derybose, laikydamosi duomenų apsaugos ir Bendrojo duomenų apsaugos reglamento⁽³⁾ nuostatų; pažymi, kad sprendimas dėl tinkamumo Japonijos atveju yra skaitmeninės integracijos skatinimo pavyzdys; siūlo susieti skaitmeninio junglumo darbotvarkę su būsima ES visuotine skaitmeninio bendradarbiavimo strategija;

36. pabrėžia, kad 5G infrastruktūra yra Europos strateginio atsparumo elementas; ragina Komisiją parengti Europos 5G plėtotos planą ir laipsniškai atsisakyti 5G technologijos, kurią sukūrė trečiosios šalys, nepaisančios Europos vertybių ir etikos standartų; primygtinai ragina Komisiją kaip griežtą sujungiamumo projektų su trečiosiomis šalimis sąlygą numatyti etišką technologijų naudojimą tiek šalies viduje, tiek užsienyje; palankiai vertina Skaitmeninės Europos programoje numatytas su konkurso procesu susijusias nuostatas dėl kibernetinio saugumo; pritaria tam, kad 5G priemonių rinkinio metodas įtraukiamas skatinant skaitmeninį junglumą, atsižvelgiant į eksteriorialaus taikymo galimybes; ragina Komisiją stengtis atkartoti ES tarptautinio tarptinklinio ryšio susitarimus su partneriais glaudesnių sąsajų srityje; palankiai vertina naujos kartos interneto iniciatyvą ir investicijas į skaitmeninės infrastruktūros projektus, pvz., povandeninio kabelio „Building Europe Link to Latin America“ tiesimą; rekomenduoja Komisijai nustatyti realius tikslines oficialios skaitmeninės paramos vystymuisi poreikius; siūlo Komisijai skatinti 6G vystomąjį bendradarbiavimą su panašiai mąstančiomis šalimis kaip pavyzdinį projektą;

Žmonių tarpusavio ryšiai

37. laikosi nuomonės, kad žmonių tarpusavio ryšių aspektas yra nepaprastai svarbus strategijos ramstis, ir jam turėtų būti toliau teikiamas prioritetas; atsižvelgdamas į tai, ragina sudaryti abipusio judamo tarp Europos ir Azijos galimybes; pabrėžia, kad būtina užtikrinti pakankamą viešosios diplomatinės finansavimą;

⁽³⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

38. atkreipia ypatingą dėmesį į tai, kad svarbu skatinti studentų, profesinį išsilavinimą įgijusių stažuotojų, jaunų specialistų, akademinės ir pilietinės visuomenės, NVO ir mokslininkų tarpusavio ryšius, nes jie labai svarbūs siekiant tarpusavio supratimo ir pagarbos; pritaria tokiam įtraukomam, abipusiškumo ir lyčių lygybės principais grindžiamam bendradarbiavimui; aktyviai ragina stiprinti jaunimo aspektą pasitelkiant jaunimo forumus, kad būtų abipusiškai skatinamas užsienio kalbų mokėjimas, studentų ir akademinės visuomenės mainai ir abipusis diplomų pripažinimas; atsižvelgdamas į tai, pritaria „eTwinning“ platformos atvėrimui šalims partnerėms glaudesnių sąsajų srityje; primena regioninių mainų galimybes, pvz., tarp novatorių, ir miestų tarpusavio bendradarbiavimo galimybes; pabrėžia, kad tokios glaudesnės sąsajos atveria galimybes Europai būti mokslinių tyrimų, inovacijų ir investicijų sankirtos centre; mano, kad įgyvendinant šį ramstį ypatingą dėmesį reikėtų skirti mažumų klausimams;

39. palankiai vertina Vakarų Balkanams skirtas patvirtintas iniciatyvas, kuriomis siekiama skatinti jaunimo bendradarbiavimą ir mainus, taip pat profesinį rengimą ir mokymą, ir ragina pasiūlyti panašias programas kitiems strategijos partneriams, pradėdant Rytų partnerystės šalimis; pažymi, kad glaudesnės ES ir Vakarų Balkanų sąsajos yra neatsiejama strategijos dalis, atsižvelgiant į tai, kad regiono šalys ateityje gali tapti ES narėmis;

40. palankiai vertina 2018 m. vasario mėn. surengtą ES ir ASEAN jaunųjų lyderių forumą ir strateginių mąstytojų forumą, taip pat Azijos ir Europos fondo jaunųjų lyderių aukščiausio lygio susitikimą, vykusį kartu su ASEM aukščiausio lygio susitikimais; siūlo, kad šie susitikimai būtų rengiami reguliariai ir kad panašūs metiniai forumai taip pat būtų organizuojami palaikant ES ir Afrikos Sąjungos santykius;

41. ragina Komisiją suderinti strategiją ir būsimą ES bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir investicijų srityje strategiją; ragina Komisiją laikytis savo strateginio požiūrio į bendradarbiavimą mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje ir tuo tikslu plėtoti santykius su panašiai mąstančiais partneriais, taip pat, be kita ko, apsvarstyti asocijuotojo partnerio statuso galimybę, o bendradarbiavimą grįšti tokiais visuotiniais principais, kaip antai, akademinė laisvė, atvira prieiga, intelektinės nuosavybės apsauga, vienodos sąlygos, mokslinių tyrimų etika ir asmens duomenų apsauga; ragina patvirtinti konkrečioms šalims skirtą bendradarbiavimo mokslinių tyrimų srityje politiką; pabrėžia, jog svarbu suformuluoti kriterijus, kad būtų galima nustatyti jautrius sektorius mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, taip pat dvejopo naudojimo technologijų srityje;

Prekyba, investicijos, konkurencingumas ir standartai

42. pažymi, kad ES turėtų stiprinti ryšius su priimančiosiomis šalimis ir pateikti joms patikimą ir tvarų alternatyvų pasiūlymą dėl glaudesnių sąsajų finansavimo;

43. mano, kad žmonių tarpusavio ryšių aspektas taip pat yra labai svarbus siekiant konkurencingumą grįšti ES vertybėmis ir užtikrinti veiksmingą Europos ekonominę diplomatiją;

44. mano, kad prekybos politika turėtų padėti siekti Strategijos tikslų skatinant sąžiningą ir tvarią prekybą ir investicijas; pabrėžia, kad svarbu didinti ekonomikos atsparumą įvairinant tiekimo grandines ir stiprinti regioninę integraciją; pabrėžia, kad Strategija turėtų būti derinama su pastangomis didinti galimybes patekti į atitinkamas rinkas, įskaitant viešuosius pirkimus, ir skatinti atvirą ir skaidrią investavimo aplinką, atveriant galimybes ir prisidedant prie konkurencingumo pasaulyje; pabrėžia, kad svarbu bendradarbiauti išsamaus patikrinimo, intelektinės nuosavybės ir geografinių nuorodų srityse;

45. atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad prekybos ir investicijų susitarimuose labai svarbų vaidmenį atlieka tarptautiniai aplinkos apsaugos, tvarumo ir socialiniai standartai; primena Komisijos atliktą 15 punktų veiksmų plano peržiūrą ir Taryboje vykusias diskusijas prekybos ir darnaus vystymosi klausimais; ragina Komisiją visapusiškai įgyvendinti prekybos teisių gynimo priemones siekiant užtikrinti, kad Europos įmonės nepatirtų nesąžiningos prekybos praktikos, ir veiksmingai įgyvendinti prekybos ir darnaus vystymosi skyrius, laikantis Paryžiaus susitarimo, darnaus vystymosi tikslų ir TDO konvencijų, siekiant plėtoti Strategiją ir siekti tvarios integracijos; laikosi nuomonės, kad Komisija ir EIVT turėtų laikytis labiau strateginio požiūrio į bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemą, be kita ko, imdamosi aktyvesnių veiksmų aukščiausiu politiniu lygmeniu siekiant padidinti jos veiksmingumą atsižvelgiant į žmogaus teisių, tarptautinius darbo, aplinkos apsaugos ir gero valdymo standartus;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

46. pabrėžia ES strateginių santykių ir sisteminio varžymosi su Kinija svarbą ir ragina valstybes nares bei ES institucijas kreiptis į Kiniją vieningai ir laikytis suderinto požiūrio; dar kartą ragina Kiniją toliau vykdyti plataus užmojo Pasaulio prekybos organizacijos reformą, be kita ko, nustatyti išsamias pramonės subsidijų taisykles, ir pripažįsta susirūpinimą keliančius klausimus dėl rinką iškraipiančios Kinijos valstybinių įmonių praktikos, priverstinio technologijų perdavimo ir duomenų lokalizavimo, perteklinių pajėgumų ir susijusio eksporto dempingo kaina, taip pat kitos nesąžiningos prekybos praktikos; mano, kad vienodų sąlygų taikymas trečiųjų šalių rinkose yra itin svarbus ilgalaikėms Europos įmonių galimybėms;

47. pabrėžia tarptautinių prekybos susitarimų, dėl kurių derasi ES, vaidmenį ir jų tinkamo įgyvendinimo svarbą; mano, kad į Komisijos komunikatą dėl prekybos politikos peržiūros turėtų būti įtrauktos glaudesnės sąsajos; pabrėžia tarptautinių normų ir skaidrių standartų svarbą skatinant kokybišką infrastruktūrą ir tinklų sąveiką; ragina Komisiją užtikrinti, kad esami susitarimai būtų platesnio užmojo, sistemingai įtraukiant standartizacijos politiką į dvišalius partnerystes ir prekybos susitarimus, kad būtų skatinamas daugiašalių standartų nustatymas ir platus tarptautiniu mastu sutartų standartų taikymas bei skaidrus bendradarbiavimas reguliavimo srityje visapusiškai laikantis teisės reguliuoti;

48. laikosi nuomonės, kad tai, jog ES standartizavimo politikos modelis yra novatoriškas, atviras ir įtraukus, yra jo privalumas, todėl turi būti sudarytos galimybės jį taikant toliau atremti pasaulinės konkurencijos iššūkius, kylančius dėl skirtingų standartizavimo paradigmu; tikisi, kad Komisija atliks aktyvų vaidmenį skatinant standartizacijos politiką; todėl rekomenduoja, kad koordinavimo atsakomybė už ES standartizacijos politiką būtų suteikta aukšto rango Komisijos pareigūnui, idealiu atveju – už vidaus rinką atsakingam Komisijos nariui; ragina Komisiją ir EIVT glaudžiau bendradarbiauti su panašiai mąstančiais demokratiniais partneriais tarptautiniuose standartų nustatymo forumuose, siekiant skatinti tarptautinius standartus, kuriais remiama demokratija, teisinė valstybė ir pagrindinės teisės;

Sveikata

49. laikosi nuomonės, kad įvykus COVID-19 pandemijai paaiškėjo, jog būtina skubiai teikti pirmenybę sveikatos sektoriui – naujai nepaprastai svarbiai bendradarbiavimo sričiai, visų pirma siekiant sveikatos sistemų atsparumo ir užtikrinant vaistų, medicinos reikmenų bei vakcinų įsigijimo galimybes, stiprinant strateginį ES savarankiškumą sveikatos srityje, išvengiant vienašališkos priklausomybės, užtikrinant saugias ir įvairias vaistų ir su sveikata susijusios pramonės tiekimo grandines, keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais krizių valdymo ir pandemijos prevencijos politikos srityse ir abipusiškumą valdant keliones ir atviras sienas; siūlo susieti ES sveikatos sąjungos pastangas su Strategija ir bendradarbiauti su kitais regioniniais mechanizmais, pvz., ASEAN infekcinių ligų kontrolės centru; pabrėžia, kad ES turėtų išnaudoti glaudesnes sąsajas sveikatos srityje, kad galėtų įgyti sėkmingo pandemijos valdymo patirties iš panašiai mąstančių partnerių, pvz., Naujosios Zelandijos, Korėjos Respublikos ir Taivano;

50. pabrėžia COVID-19 pandemijos metu įgytos patirties svarbą derinant veiksmus siekiant užtikrinti, kad pasauliniai transporto maršrutai ir tiekimo grandinės toliau būtų atviri ir saugūs;

Saugumas

51. yra įsitikinęs, kad nedelsiant turi būti parengtas Strategijos saugumo aspektas, atsižvelgiant į riziką, kad glaudesnės sąsajos gali būti naudojamos kaip ginklas; pabrėžia, kad reikia geopolitinio požiūrio į pasaulinį bendradarbiavimą, kad ES galėtų sėkmingai reaguoti į naujus saugumo iššūkius, įskaitant kibernetinį saugumą, skaitmeninį junglumą, ypatingos svarbos infrastruktūrą ir galimą dvejopą technologijų naudojimą; pabrėžia, kokios rimtos yra terorizmo grėsmės; atkreipia dėmesį į didėjančias saugumo problemas Europos kaimyninėse šalyse; primygtinai ragina EIVT ir valstybes nares atlikti aktyvesnį vaidmenį sprendžiant šias problemas;

52. pabrėžia, kad vykdant partnerystę su Afrikos žemynu reikia plėtoti tvirtesnę saugumo aspektą; primena 2018 m. Tarybos išvadas dėl sustiprinto ES bendradarbiavimo saugumo srityje Azijoje ir su Azija; atkreipia dėmesį į tai, kad saugumo problemos Indijos ir Ramiojo vandenyno regione yra vis labiau aktualios ES, kaip nurodoma valstybių narių Indijos ir Ramiojo vandenyno strategijose; pritaria iniciatyvai sukurti bendrą ES Indijos ir Ramiojo vandenyno strategiją ir užmegzti bendradarbiavimą su partneriais Indijos ir Ramiojo vandenyno regione, įskaitant karinius tarpusavio mainus; mano, kad atvirumas, klestėjimas, įtraukumas, tvarumas, skaidrumas, abipusiškumas ir perspektyvumas turėtų būti pagrindiniai bendradarbiavimo su Indijos ir Ramiojo vandenyno regionu principai;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

Glaudesnių sąsajų partnerystės

53. labai palankiai vertina ES ir Japonijos partnerystės tvaraus sujungiamumo ir kokybiškos infrastruktūros srityje sukūrimą ir tai, kad ja daug dėmesio skiriama tvarioms glaudesnėms sąsajoms su Vakarų Balkanais, Rytų Europa, Vidurine Azija, Indijos ir Ramiojo vandenynų regionu bei Afrika; tikisi, kad ES ir Japonija aktyviai skatins atitinkamų tikslinių grupių glaudesnių sąsajų partnerystę ir pradės įgyvendinti šią partnerystę 2021 m. pirmąjį pusmetį;

54. palankiai vertina 2019 m. vasario 1 d. įsigaliojusį Europos Sąjungos ir Japonijos ekonominės partnerystės susitarimą ir didesnę EIB, Japonijos tarptautinio bendradarbiavimo agentūros (JICA) ir Japonijos tarptautinio bendradarbiavimo banko veiklos koordinavimą, visų pirma finansuojant glaudesnes žaliąsias sąsajas; mano, kad Vakarų Balkanai ir Pietryčių Azija suteikia labai gerų galimybių bendradarbiauti su trečiųjų šalių partneriais Japonijos ir ES glaudesnių sąsajų srityje; išvelgia didelį privačiojo sektoriaus, įskaitant MVĮ, dalyvavimo potencialą; be to, pritaria tam, kad būtų išnagrinėti Japonijos ir ES bendradarbiavimo glaudesnių sąsajų srityje aspektai, įskaitant jūrų saugumą;

55. labai teigiamai vertina vykstančias derybas dėl glaudesnių sąsajų partnerystės su Indija kūrimo; tikisi, kad rotacijos tvarka Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės ir netrukus G 20 pirmininkausiančios Italija ir Indija pasinaudos savo įtaka siekdamos daryti pažangą; atkreipia dėmesį į Pietų Azijos šalių regioninę infrastruktūros jungčių iniciatyvą; atkreipia dėmesį į Indijos dalyvavimą Bengalijos įlankos daugiašalio techninio ir ekonominio bendradarbiavimo iniciatyvoje ir tarptautiniame Šiaurės–Pietų krypties transporto koridoriuje (INSTC); atsižvelgdamas į dabartines aplinkybes mano, kad Indija turėtų atlikti svarbesnį vaidmenį ir kad reikia siekti glaudesnio ES ir Pietų Azijos valstybių bendradarbiavimo; pasisako už tai, kad būtų padedama koordinuoti įvairias glaudesnių sąsajų strategijas Azijoje, kurių, pasak Pasaulio banko, yra 16;

56. primena, kad tiek Rusijos Federacija, tiek Turkija taip pat yra suinteresuotos tapti suinteresuotaisiais subjektais įgyvendinant ES ir Azijos glaudesnes sąsajas; kai įmanoma, nori su jomis bendradarbiauti; pripažįsta, kad per pastaruosius du dešimtmečius Vidurinės Azijos šalims buvo labai naudinga didesnė integracija į pasaulio ekonomiką; mano, kad ES turėtų atlikti daug svarbesnį vaidmenį ir tapti viena iš pagrindinių regiono veikėjų, kuri naudotųsi prekyba ir investicijomis kaip bendros gerovės varomąja jėga; reiškia susirūpinimą dėl to, kad Kinijos finansuojamiems projektams Vidurinėje Azijoje trūksta skaidrumo; primygtinai tvirtina, kad reikia teikti pirmenybę aukšties darbo ir aplinkos apsaugos standartams ir užtikrinti skolos tvarumą;

57. teigiamai vertina ES ir Korėjos tiriamuosius mainus glaudesnių sąsajų partnerystės srityje ir tikisi, kad 2021 m. bus padaryta didelė pažanga šiuo klausimu; ragina, *inter alia*, sukurti ES ir Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (ASEAN) partnerystę glaudesnių sąsajų srityje, kuria būtų siekiama prisijungti prie ASEAN jau įgyvendinamo pagrindinio glaudesnių sąsajų plano ir projektų bazės; pripažįsta, kad ASEAN regionas yra trečias pagal dydį ES prekybos partneris (po JAV ir Kinijos) ir ES eksportuotojams bus sukurta didelė nauda užtikrinant geresnes galimybes patekti į šią rinką ir stiprinant bendradarbiavimą pasitelkiant visapusiškus partnerystės susitarimus; pritaria regioniniam ES ir ASEAN laisvosios prekybos susitarimui; ragina naudoti investicijas miškų naikinimui mažinti ir tvariam žemės ūkiui įvairinti;

58. palankiai vertina 2020 m. gruodžio 1 d. ES ir ASEAN bendro ministrų pareiškimo glaudesnių sąsajų srityje pažangą ir ragina ES nedelsiant pradėti kurti ir įgyvendinti bendradarbiavimo su ASEAN glaudesnių sąsajų srityje priemones ir sistemas;

59. atkreipia dėmesį į Australijos regionines glaudesnių sąsajų politikos iniciatyvas ir ES konsultacijas su Australija dėl glaudesnių sąsajų svarbiose geografinėse srityse; ragina glaudžiau bendradarbiauti su Australija siekiant parodyti demokratinių valstybių solidarumą; išvelgia galimybes bendradarbiauti su partneriais Mekongo upės baseine;

60. pabrėžia, kad reikia bendradarbiauti su Taivanu siekiant pasimokyti iš jo geriausios patirties kovojant su COVID-19 pandemija, stiprinant žmonių tarpusavio ryšius, mažinant skaitmeninį atotrūkį Pietryčių Azijos regione ir nagrinėjant galimybę sudaryti ES ir Taivano investicijų susitarimą;

61. ragina Komisiją įvertinti Regioninės išsamios ekonominės partnerystės susitarimą ir Kinijos vaidmenį, kurį ji atlieka įgyvendinant šį susitarimą;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

62. yra tvirtai įsitikinęs, kad ES turėtų stiprinti bendradarbiavimą su JAV; teigiamai vertina JAV parengtos „Blue Dot Network“ (BDN) koncepciją; ragina Komisiją ir EIVT bendradarbiauti su JAV dėl BDN siekiant stiprinti transatlantinį bendradarbiavimą taisyklėmis grindžiamo ir tvarių glaudesnių sąsajų srityje, kartu atkreipiant dėmesį į susirūpinimą dėl pastarojo; tikisi, kad ateityje bus bendradarbiaujama, visų pirma laikantis aukštų glaudesnių sąsajų projektų kokybės standartų ir skatinant privačiojo sektoriaus dalyvavimą;

63. patvirtina išipareigojimus stiprinti ES, Lotynų Amerikos ir Karibų jūros regiono šalių partnerystę, kaip pabrėžta 2019 m. bendrame komunikate, be kita ko, dėl skaitmeninės ekonomikos ir glaudesnių sąsajų; pabrėžia, kad svarbu stiprinti partnerystę su Lotynų Amerika ir Karibų jūros regionu, kurie visapusiškai vadovaujami pagrindinėmis Europos vertybėmis ir interesais;

64. atkreipia dėmesį į tai, kad ES bendradarbiavo su Kinija įgyvendinant ES ir Kinijos jungčių platformą, tačiau pasiekta tik vidutinių rezultatų; mano, kad Sausumos ir jūrų kelių iniciatyva yra Kinijos ryžtingos užsienio politikos pagrindas; yra pasirengęs apvarstyti partnerystės su Sausumos ir jūrų kelių iniciatyva galimybę konkrečiais atvejais, kai nepažeidžiami pagrindiniai ES principai, kai iniciatyva atitinka tarptautinius standartus ir kai Komisija nagrinėja susijusius projektus, siekdama užtikrinti, kad jie atitiktų ES normas ir standartus, pvz., socialinius, aplinkos ir fiskalinius standartus ir tvarumą, skaidrumą, įtraukumą, teisinės valstybės principą, pagarbą žmogaus teisėms ir abipusiškumą, kad nebūtų didinamas tarptautinis svetas stiprioms trečiosioms šalims ir būtų užtikrintas ES bendros politinės sanglaudos vientisumas; atsižvelgdamas į tai, mano, kad reikėtų sutelkti dėmesį į Eurazijos transporto infrastruktūros gerinimą, visų pirma daugiarūšio vežimo ir tvaraus transporto srityse;

65. pabrėžia ES ir Kinijos jungčių platformos vykdomo darbo svarbą siekiant išnagrinėti bendradarbiavimo galimybes transporto srityje tarp išplėsto ES TEN-T tinklo ir Sausumos ir jūrų kelių iniciatyvos; pabrėžia, kad būtina laikytis visuotinio ir visapusiško požiūrio siekiant užtikrinti įmonėms laisvą ir sąžiningą konkurenciją transporto infrastruktūros plėtros su Kinija srityje, įskaitant visišką skaidrumą ir vienodas sąlygas; todėl pabrėžia, kad šios srities sutarčių sąlygos turi būti kuo skaidresnės ir jomis turi būti užtikrinta esminių ES interesų apsauga;

66. pažymi, kad vykdant glaudesnių sąsajų politiką reikėtų mažinti neigiamą išorinį poveikį, pvz., poveikį aplinkai ir taršą; pabrėžia, kad visais Strategijos etapais būtina užtikrinti tvarumą; todėl ragina ES bendradarbiauti su Azijos šalimis partnerėmis, kad transporto jungtys su Azija taptų saugesnės ir patikimesnės, ypač duomenų srautų, judumo ir kibernetinio saugumo srityse;

67. pabrėžia atokiausių Europos regionų, ypač esančių arčiau Azijos, svarbą ir atkreipia dėmesį į tai, kad jie turi didelį ekonominį potencialą; ragina Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas investicijoms tose teritorijose siekiant sustiprinti jų glaudesnes sąsajas ir paskatinti jų ekonomiką;

68. ragina Komisiją ir EIVT plėtoti tvirtus stebėsenos pajėgumus kitų šalių ir regionų glaudesnių sąsajų strategijose, įskaitant faktiškai panaudotų finansinių išteklių stebėseną, poveikį finansiniam stabilumui, darniam vystymuisi, žmogaus teisių, teisinės valstybės, gero valdymo ir daugiašališkumo principų laikymuisi; pabrėžia Europos komandos potencialą rasti sąveikos galimybių ES ir valstybėms narėms dedant glaudesnių sąsajų pastangas; ragina bendradarbiauti su šalimis partnerėmis siekiant stebėti ilgalaikį poveikį struktūrinei politikai, pramonei ir ekonomikos gerėjimui ir skurdo mažinimui;

Pasaulinės glaudesnės sąsajos

69. ypač pabrėžia, kad Strategijoje ypatingas dėmesys turi būti skiriamas glaudesnėms sąsajoms su kaimyninėmis Europos šalimis ir kaimyniniu Afrikos žemynu, atsižvelgiant į tai, kad jis vis labiau geopolitiškai svarbus keliems pasaulinio masto veikėjams; tikisi, kad šios pastangos atspindi ES patirtį, įgytą Afrikoje įgyvendinant politiką, kuria skatinamos glaudesnės sąsajos, pasitelkiant vystomąjį bendradarbiavimą; ragina aptarti šį tikslą aukštu lygmeniu su Afrikos Sąjunga ir pasiekti, kad iki 2021 m. pabaigos būtų užmegzta ES ir Afrikos glaudesnių sąsajų partnerystė;

70. giria Komisiją ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai už jų pasiryžimą 2021 m. pateikti Arkties strategiją ir ragina ES aktyviai dalyvauti Arkties regione; yra susirūpinęs dėl klimato kaitos poveikio šiam pažeidžiamam regionui; ypač atkreipia dėmesį į tai, kad dėl tirpstančio jūros ledo gali būti atvertas naujas laivybos maršrutas į Aziją, kuris taip pat galėtų būti naudojamas skaitmeninėms jungtims, tokioms kaip optiniai skaiduliniai kabeliai, ir atkreipia dėmesį į Kinijos Arkties šilko kelio iniciatyvą; tikisi, kad šių pastangų pagrindas bus tvarios glaudesnės sąsajos;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

71. atkreipia dėmesį į sėkmingus 2019 m. surengto pirmojo Europos sujungiamumo forumo rezultatus; apgailestauja dėl to, kad forumas 2020 m. buvo atšauktas dėl COVID-19; tikisi, kad kitas forumas įvyks 2021 m., jeigu tam nesutrukdys pandemija; mano, kad būsimi forumai turėtų būti rengiami siekiant įtraukti visus Eurazijos glaudesnių sąsajų partnerius, įskaitant Rusiją ir Kiniją, į daugiašales diskusijas apie jų atitinkamas būsimos ekonominės, politinės ir saugumo tvarkos Eurazijoje vizijas;

72. tikisi, kad Komisija pateiks naują komunikacijos metodą ir nustatys aiškų naratyvą, kad būtų užtikrintas tinkamas ES glaudesnių sąsajų politikos ir jos rezultatų matomumas ir pakankama atskaitomybė; primygtinai ragina iš naujo suformuluoti ES glaudesnių sąsajų strategiją aiškia ir patrauklia kalba ir terminais, kuriais išreiškiamas konkretus vertybėmis pagrįstas Europos požiūris į glaudesnes sąsajas ir pateikiamas aiškus veiksmų planas, siekiant įgyvendinti Strategiją ir pasiekti jos tikslus;

o

o o

73. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybėms narėms ir ES partnerėms glaudesnių sąsajų srityje.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0017

Daugiau nei didžiausią galimą tausios žvejybos laimikį (MSY) užtikrinančios išteklių atsikūrimo skatinimo priemonės**2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija „Daugiau žuvų jūrose? Daugiau nei didžiausią galimą tausios žvejybos laimikį (MSY) užtikrinančios išteklių atsikūrimo skatinimo priemonės, įskaitant žuvų išteklių atkūrimo rajonus ir saugomas jūrų teritorijas“ (2019/2162(INI))**

(2021/C 456/11)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 3 dalį ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 11, 39 ir 191 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos (BŽP) ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/56/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyvą) ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į SESV 13 straipsnį, kuriame reikalaujama, kad rengdamos Sąjungos žuvininkystės ir kitų sričių politiką Sąjunga ir valstybės narės atsižvelgtų į tai, kad gyvūnai yra jauslūs gyviai, ir todėl skirtų ypatingą dėmesį atitinkamiems gyvūnų gerovės reikalavimams,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1241 dėl žuvininkystės išteklių išsaugojimo ir jūrų ekosistemų apsaugos taikant technines priemones ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvą 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos ⁽⁴⁾ ir 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. rugsėjo 24 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1099/2009 dėl žudomų gyvūnų apsaugos ⁽⁶⁾ ir ypač į jo 3 straipsnį, kurio pagrindinis principas, pagal kurį „žudant gyvūnus ir atliekant susijusius veiksmus jiems nesukeliama skausmo, nerimo ar kančių, kurių galima išvengti“, taikomas žuvisms,
- atsižvelgdamas į 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/89/ES, kuria nustatoma jūrinių teritorijų planavimo sistema ⁽⁷⁾ (Jūrinių teritorijų planavimo direktyvą),
- atsižvelgdamas į 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenių apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių ⁽⁸⁾, ypač kiek tai susiję su trąšų nuotėkiu,
- atsižvelgdamas į 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais ⁽⁹⁾ ir 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1367/2006 dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimanant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo Bendrijos institucijoms ir organams ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ OL L 354, 2013 12 28, p. 22.⁽²⁾ OL L 164, 2008 6 25, p. 19.⁽³⁾ OL L 198, 2019 7 25, p. 105.⁽⁴⁾ OL L 206, 1992 7 22, p. 7.⁽⁵⁾ OL L 20, 2010 1 26, p. 7.⁽⁶⁾ OL L 303, 2009 11 18, p. 1.⁽⁷⁾ OL L 257, 2014 8 28, p. 135.⁽⁸⁾ OL L 375, 1991 12 31, p. 1.⁽⁹⁾ OL L 145, 2001 5 31, p. 43.⁽¹⁰⁾ OL L 264, 2006 9 25, p. 13.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2030 m. ES biologinės įvairovės strategiją, išdėstytą 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikate „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020)0380),
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. sausio 16 d. rezoliuciją „Pasaulio ekonomikos valdymas. Mūsų vandenynų ateities darbotvarkė atsižvelgiant į darnaus vystymosi tikslus iki 2030 m.“⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) ataskaitą dėl pasaulio žvejybos ir akvakultūros būklės (*State of World Fisheries and Aquaculture*, SOFIA 2020),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ (COM(2020)0381),
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 16 d. Komisijos komunikatą „Tausesnės žvejybos Europos Sąjungoje siekis: dabartinė padėtis ir 2021 m. orientyrai“ (COM(2020)0248),
- atsižvelgdamas į 2002 m. Johanesburgo darnaus vystymosi deklaraciją, Johanesburgo įgyvendinimo planą ir 2012 m. birželio mėn. Jungtinių Tautų konferencijos darnaus vystymosi klausimais baigiamąjį dokumentą „Ateitis, kurios norime“,
- atsižvelgdamas į Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komiteto (ŽMTEK) 2020 m. ataskaitą dėl bendros žuvininkystės politikos rezultatų stebėjimo (STECF-Adhoc-20-01),
- atsižvelgdamas į Biologinės įvairovės konvenciją (CBD) ir ypač į Aičio biologinės įvairovės tikslų, kurie yra sudėtinė CBD 2011–2020 m. Strateginio biologinės įvairovės išsaugojimo plano dalis, 11-ąjį tikslą,
- atsižvelgdamas į 2019 m. Tarpvyriausybines mokslines politines biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos (IPBES) parengtą biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų pasaulinio įvertinimo ataskaitą,
- atsižvelgdamas į Tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos (IPCC) 2019 m. specialiąją ataskaitą dėl vandenynų ir kriosferos keičiantis klimatui,
- atsižvelgdamas į 2016 m. Tarptautinės gamtos apsaugos sąjungos (IUCN) rezoliuciją dėl saugomų jūrų teritorijų aprėpties didinimo siekiant veiksmingai išsaugoti jūrų biologinę įvairovę,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. 14-ąjį darnaus vystymosi tikslą (DVT) tausiai naudoti ir išsaugoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 25 d. Komisijos ataskaitą dėl Jūrų strategijos pagrindų direktyvos įgyvendinimo (COM(2020)0259),
- atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 16 d. savo rezoliuciją dėl 15-osios Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencijos susitikimo (COP 15)⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. Pasaulio banko ataskaitą „The sunken billions revisited: Progress and Challenges in Global Marine Fisheries“,
- atsižvelgdamas į 2017 m. vasario 21 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 1/2017 „Būtina daugiau pastangų įgyvendinant tinklą „Natura 2000“, kad būtų išnaudotos visos jo galimybės“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 25 d. Europos aplinkos agentūros (EAA) ataskaitą „Marine messages II“,

⁽¹¹⁾ OL C 458, 2018 12 19, p. 9.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0015.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Europos ombudsmeno sprendimą byloje 640/2019/TE dėl skaidrumo Taryboje priimant ES sprendimus dėl reglamentų, kuriais nustatomos metinės žvejybos kvotos (bendras leidžiamas sužvejoti kiekis), priėmimo,
 - atsižvelgdamas į 2015 m. spalio 1 d. EAA ataskaitą Nr. 3/2015 „Marine protected areas in Europe’s seas: An overview and perspective for the future“,
 - atsižvelgdamas į 2015 m. spalio 1 d. Komisijos ataskaitą dėl saugomų jūrų teritorijų nustatymo pažangos (pagal Jūrų strategijos pagrindų direktyvos 2008/56/EB 21 straipsnį) (COM(2015)0481),
 - atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 31 d. Komisijos ataskaitą „Valstybių narių priemonių programų pagal Jūrų strategijos pagrindų direktyvą vertinimas“ (COM(2018)0562),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 16 d. Komisijos komunikatą „Tausesnės žvejybos Europos Sąjungoje siekis: dabartinė padėtis ir 2021 m. orientyrai“ (COM(2020)0248),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto pranešimą (A9-0264/2020),
- A. kadangi bendros žuvininkystės politikos (BŽP) tikslas – užtikrinti, kad žvejybos ir akvakultūros veikla būtų aplinkosauginiu požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu ir būtų valdoma tokiu būdu, kuris dera su tikslais užtikrinti naudą ekonominėje, socialinėje ir užimtumo srityse ir padėti užtikrinti maisto tiekimą; kadangi norint pasiekti tikslą palaipsniui atkurti ir išlaikyti žuvų išteklių populiacijas, viršijančias biomasės lygius, kuriems esant galima užtikrinti didžiausią galimą tausios žvejybos laimikį, didžiausio galimo tausios žvejybos laimikio naudojimo lygis turėjo būti pasiektas, kai įmanoma, iki 2015 m., bet, palaipsniui vis artėjant prie tikslinio lygio, ne vėliau kaip 2020 m. visų išteklių atveju;
- B. kadangi pagal 14-ąją DVT raginama išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius;
- C. kadangi Jūrų strategijos pagrindų direktyvos tikslas – apsaugoti ir išsaugoti jūrų aplinką, užkirsti kelią jos būklės blogėjimui ir atkurti jūrų ekosistemas, taip pat ne vėliau kaip 2020 m. užtikrinti gerą ES jūrų vandenų aplinkos būklę;
- D. kadangi pagal Jūrų strategijos pagrindų direktyvą gera aplinkos būklė nustatoma remiantis 11 deskriptorių; kadangi 3 deskriptorius taikomas visoms versliniais tikslais naudojamų žuvų ir vandens bestuburių populiacijoms, kurios atitinka saugias biologines ribas ir kurių pasiskirstymas pagal amžių ir dydį rodo, kad išteklių būklė gera;
- E. kadangi pagal geros aplinkos būklės 3 deskriptorių taikomi trys pagrindiniai vertinimo kriterijai: I. naudojimo tausumas, II. reprodukcinis pajėgumas ir III. senesnių bei didesnių žuvų dalies išlaikymas, tačiau tik 10,5 proc. išteklių galima įvertinti pagal I ir II kriterijus ir nėra patenkinamos bendros Europos lygmens metodikos III kriterijui;
- F. kadangi siekiant atlikti mokslinį vertinimą, būtiną norint darniai valdyti išteklius, turi būti nedelsiant pagerintas duomenų apie kai kuriuos žuvų išteklius, ypač apie Juodosios jūros, Viduržemio jūros ir Makaronezijos išteklius, rinkimas;
- G. kadangi pagal BŽP priimtos žuvininkystės valdymo priemonės duoda rezultatų, nes didėja tausiai naudojamų žuvų išteklių skaičius, todėl išteklių, kurie anksčiau buvo pereikvojami, laimikis dabar gali būti didesnis;
- H. kadangi, ŽMTEK duomenimis, apie 38 proc. šiaurės rytų Atlanto išteklių ir apie 92 proc. Viduržemio ir Juodosios jūrų išteklių, kurių mokslinis įvertinimas atliktas, vis dar pereikvojami, t. y. jie naudojami viršijant didžiausio galimo tausios žvejybos laimikio (MSY) lygius, nepaisant teisinio reikalavimo ne vėliau kaip 2020 m. nutraukti peržvejojimą; pažymi, kad, FAO 2020 SOFIA ataskaitos duomenimis, 2017 m. buvo pereikvojama 62,5 proc. Viduržemio ir Juodosios jūrų išteklių;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- I. kadangi Komisijos pasiūlyti bendri leidžiami sužvejoti kiekiai (BLSK) šiaurės rytų Atlante atitiko visų 78 išteklių, dėl kurių pateiktos mokslinės rekomendacijos, MSY;
- J. kadangi 2019 m. Taryba nustatė 62 iš 78 rūšių BLSK, atitinkantį MSY; kadangi dėl to tikimasi, kad 2020 m. daugiau kaip 99 proc. iškrautų Baltijos jūros, Šiaurės jūros ir Atlanto vandenyno žuvų, kurių išteklius valdo išimtinai ES, bus sužvejota vykdant darniai valdomą žvejybą;
- K. kadangi visapusiškai įvertintų šiaurės rytų Atlanto išteklių biomasė nuo 2007 m. didėja ir 2018 m. buvo 48 proc. didesnė nei 2003 m.; kadangi Viduržemio ir Juodojoje jūrose padėtis nuo 2003 m., kai buvo pradėtos rengti duomenų eilutės, iš esmės nepakito, nors nuo 2012 m. biomasė galbūt šiek tiek padidėjo;
- L. kadangi žvejyba didžiausio galimo ekonominio laimikio (*maximum economic yield*, MEY) lygiu reiškia, kad sužvejojamas toks laimikis, kuris duoda maksimalią laivynų ekonominę naudą, todėl didėja sektoriaus atsparumas, ir išlaikomi daugiau nei MSY užtikrinantys ištekliai;
- M. kadangi daugiarūšei žvejybai neįmanoma taikyti MSY modelių grindžiamo žuvų rūšių valdymo net ir mokslškai gerai žinomos ir dokumentais pagrįstos žvejybos atveju;
- N. kadangi moksliniai tyrimai šia tema sukėlė susirūpinimą dėl ilgalaikio neigiamo tam tikro žvejybos būdų, pvz., dugną liečiančių įrankių ir žuvų suburiamųjų įrenginių (ŽSI), naudojimo poveikio ištekliams, vandenynų biologinei įvairovei ir jūrų aplinkai;
- O. kadangi BŽP dar nėra visiškai įgyvendinta ir kai kurios jos priemonės, pvz., žuvų išteklių atkūrimo rajonų nustatymas, dar nebuvo panaudotos;
- P. kadangi, IPBES duomenimis, pasaulyje dėl žmogaus veiklos poveikio buvo pakeista 66 proc. jūros aplinkos, o 34,2 proc. žuvų išteklių, FAO duomenimis, biologiniu požiūriu yra žvejojami netausiai;
- Q. kadangi IUCN, be kitų veiksmingų teritorinių išsaugojimo priemonių, ragina ne mažiau kaip 30 proc. visų jūros buveinių iki 2020 m. pertvarkyti į itin saugomų jūrų teritorijų tinklą, siekiant, kad gavybos veikla nebūtų vykdoma bent 30 proc. vandenynų teritorijos, neatsižvelgiant į socialinius ir ekonominius padarinius;
- R. kadangi FAO 2020 SOFIA ataskaitoje pakartojama, kad valdymas yra geriausia išsaugojimo priemonė ir vienintelis tvarumo užtikrinimo būdas ir kad veiksmingai valdomi ištekliai tampa vis tvaresni, o 78,7 proc. šiuo metu pasaulyje iškraunamų jūrų žuvų yra iš biologškai tvarių išteklių;
- S. kadangi 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijoje raginama nustatyti teisiškai privalomą tikslą apsaugoti bent 30 proc. ES jūrų teritorijos ir griežtai saugoti 10 proc. ES jūrų teritorijos;
- T. kadangi nuotolinis elektroninis stebėjimas, pvz., perduodant laivo buvimo vietą beveik tikruoju laiku, ir sugriežtintos patikros vietoje atlieka teigiamą vaidmenį užtikrinant, kad būtų vykdomi saugomoms jūrų teritorijoms taikomi reikalavimai;
- U. kadangi jūrų biologinės įvairovės nykimas turi socialinį ir ekonominį poveikį žvejybos sektoriui, pakrančių ir užjūrio bendruomenėms ir visai visuomenei, todėl jam turėtų būti užkirstas kelias; kadangi, pasak Pasaulio banko, žuvų populiacijų atkūrimas būtų ekonomiškai naudingesnis nei dabartinė jūrų žuvų populiacijų padėtis;
- V. kadangi geros būklės buveinės, įskaitant smėlėtąsias bankas, jūrų žolių sąžalynus ir koralų rifus, yra labai svarbios siekiant, kad atsikurtų jūrų ekosistemos funkcijos, pasipildytų žuvų ištekliai ir būtų absorbtentų klimato kaitai sušvelninti;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- W. kadangi gerai valdomos saugomos jūrų teritorijos yra labai svarbios siekiant padidinti biologinę įvairovę ir išsaugoti kitų rūšių, pvz., paukščių, natūralias buveines;
- X. kadangi mokslininkai tvirtai sutaria, kad saugomos jūrų teritorijos gali būti naudingos žuvininkystei dėl jų platesnio poveikio ir teigiamo poveikio išteklių pasipildymui, pavyzdžiui, apsaugant reprodukcijos vietas, jauniklius ir dideles motinines žuvis, turinčias didelį reprodukcinį pajėgumą;
- Y. kadangi tarša, kurią sukelia veikla sausumoje, ypač iš dalies uždaruose jūros baseinuose, ir kita jūrinė veikla, taip pat turi įtakos žuvų išteklių atsikūrimui;
- Z. kadangi bendra ES valdomų išteklių rūšių, kurioms taikomos kvotos, biomasė 2018 m. buvo 48 proc. didesnė nei 2003 m.;
- AA. kadangi laisvėje sužvejotos žuvis dėl mažo žvejybos pramonės anglies pėdsako yra sveikiausias ir labiausiai aplinką tausojantis baltymų šaltinis žemėje; kadangi dėl to jūros gėrybės yra geriausias pasirinkimas kovojant su klimato kaita;
- AB. kadangi ES Taryba iki šiol neatsižvelgė į Europos ombudsmeno rekomendaciją savo iniciatyva viešai skelbti dokumentus, susijusius su BLSK reglamentų priėmimu;
- AC. kadangi žvejyba, atitinkanti MSY lygį, ir toliau duoda teigiamų rezultatų šiaurės rytų Atlante;

Žvejybos valdymo gerinimas siekiant užtikrinti, kad nebebūtų peržvejojimo

1. pakartoja savo raginimą visapusiškai įgyvendinti BŽP siekiant atkurti ir išlaikyti žuvų išteklių populiacijas, viršijančias biomasės lygį, kuriam esant galima užtikrinti MSY;
2. pabrėžia, kad gamta, žuvis ir kiti gyvi organizmai yra savaime vertingi, net jei nėra naudojami žmogui vykdant veiklą;
3. ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti mokslinio stebėjimo aprėptį siekiant, kad ne vėliau kaip iki 2025 m. būtų įvertinta 100 proc. Europos vandenyse naudojamų žuvų išteklių ir kad visais atvejais, kai mokslškai įmanoma, būtų galima apskaičiuoti visų šių išteklių MSY;
4. pabrėžia, kad valstybės narės yra atsakingos už duomenų rinkimą ir kad šie duomenys yra labai svarbūs vertinant žuvų išteklių būklę; atkreipia dėmesį į tai, kad pagal Reglamento (ES) 2017/1004⁽¹³⁾ 23 straipsnį Komisija turi pateikti Parlamentui ir Tarybai reglamento įgyvendinimo ir veikimo ataskaitą;
5. ragina Komisiją pateikti pasiūlymus dėl BLSK, o Tarybą – nustatyti BLSK, atitinkančius MSY lygį, kaip numatyta BŽP reglamente;
6. ragina Komisiją, valstybes nares ir mokslo bendruomenę sukurti mokslinį modelį, skirtą daugiarysės žvejybos valdymui ir naudojimui optimizuoti; pažymi, kad taikant šį modelį turėtų būti sudarytos sąlygos taikyti valdymo tikslus, panašius į BŽP naudojamą MSY, kad būtų įmanoma stebėti įgyvendinamų valdymo taisyklių raidą;
7. primygtinai ragina Komisiją griežčiau įgyvendinti ekosisteminį žuvininkystės valdymo metodą, be kita ko, vis dažniau taikant įvairioms rūšims skirtus metodus, kad būtų galima kuo labiau sumažinti neigiamą žvejybos veiklos ir kitų veiksmų, pvz., klimato kaitos, poveikį jūrų ekosistemoms, žuvų populiacijoms ir visuomenei ir užtikrinti vandenynų atsparumą klimato kaitai; pakartoja, kad visapusiškai dokumentuota žvejyba ir kokybiški duomenys yra labai svarbūs siekiant pagerinti žuvininkystės valdymą; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis reikiamų veiksmų siekiant pagerinti duomenų apie mėgėjų žvejybą rinkimą, atsižvelgiant į jos poveikį aplinkai ir socialinę bei ekonominę vertę;

⁽¹³⁾ 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1004 dėl Sąjungos sistemos, skirtos duomenų rinkimui, tvarkymui ir naudojimui žuvininkystės sektoriuje bei paramai mokslinėms rekomendacijoms dėl bendros žuvininkystės politikos, sukūrimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 199/2008 (OL L 157, 2017 6 20, p. 1).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

8. ragina Komisiją toliau remti selektyvumo gerinimo ir netikslinių rūšių išgyvenamumo didinimo planus ir, siekiant įgyvendinti ekosisteminių žuvininkystės valdymo metodą, nustatyti, kokia praktika kenkia ištekliams, vandenynų biologinei įvairovei ir jūros aplinkai, ir nustatyti priemones, skirtas tokiai praktikai riboti ir pakeisti;
9. mano, kad ES, įvertinusi BŽP iki 2022 m., prireikus turėtų koreguoti dabartinę žuvininkystės valdymo praktiką ir paspartinti perėjimą prie mažo poveikio žvejybos, kad ne tik išsaugotų dabartinio dydžio žuvų išteklius, bet ir, dar svarbiau, atkurtų žuvų išteklius ir jūrų ekosistemas, konsultuodamasi su suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma žuvininkystės sektoriumi, ir remtų tokias priemones per Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondą;
10. mano, kad ypatingą dėmesį ir paramą reikėtų skirti mažos apimties žvejybai, kuri gali būti mažiau grobikiška ir tvaresnė ne tik biologinių išteklių valdymo, bet ir socialiniu bei ekonominiu požiūriais;
11. ragina Komisiją remti pagal Jūrų strategijos pagrindų direktyvą nustatyto geros aplinkos būklės III kriterijaus rodiklių suderinimą siekiant nustatyti visoms valstybėms narėms bendrus lyginamuosius rodiklius ir vertinimo metodiką;
12. ragina Komisiją išnagrinėti, ar žuvininkystės valdymo srityje svarbu naudoti kitus nei MSY rodiklius, pagal kuriuos būtų atsižvelgiama į rūšių sąveiką ir socialinius bei ekonominius veiksnius, taip pat į klimato kaitos ir taršos poveikį; pažymi, kad kai kurios šalys nagrinėja ir įgyvendina kitus rodiklius, pvz., MEY;
13. atkreipia dėmesį į tai, kad norint apriboti žmogaus veiklos daromą neigiamą poveikį reikia daugiau mokslinių tyrimų ir inovacijų žuvininkystės sektoriuje, kad būtų galima plėtoti gerąją praktiką, susijusią su žiedine ekonomika, tvarumu ir žvejybos įrankių selektyvumu;
14. pabrėžia mažos apimties priekrantės žvejybos svarbą ir mano, kad šis sektorius gali labai palengvinti perėjimą prie darnaus žuvų išteklių valdymo; ragina kiekvieną valstybę narę atitinkamai padidinti šiam sektoriui skiriamą nacionalinių kvotų procentinę dalį;
15. ragina Komisiją užtikrinti, kad valstybės narės priimtų duomenų rinkimo programas, apimančias žvejybos veiklos poveikį platesnei aplinkai, įskaitant pažeidžiamų rūšių priegaudą, ir jūros dugnui;
16. reikalauja, kad Taryba, vadovaudamasi Europos ombudsmeno rekomendacija, savo iniciatyva viešai skelbtų visus dokumentus, susijusius su BLSK reglamentų priėmimu, ir laikytųsi Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 ir Reglamento (EB) Nr. 1367/2006;

Saugomų teritorijų tinklo plėtra ir jo valdymo gerinimas

17. pabrėžia, kad, nors Europos Sąjunga padarė pažangą ir pasiekė tikslą 10 proc. Europos vandenų priskirti saugomoms teritorijoms, saugomų jūrų teritorijų tinklas toli gražu nėra visiškai veiksmingas ir kad tik labai nedidelė dalis esamų saugomų jūrų teritorijų turi valdymo planus ir apsaugos priemones;
18. pabrėžia, kad sėkmingai veikiančios saugomos jūrų teritorijos teikia didelę socialinę ir ekonominę naudą, ypač pakrantės bendruomenėms ir žuvininkystės bei turizmo sektoriui, ir kad saugomos jūrų teritorijos gali atlikti pagrindines ekologines žuvų išteklių (nerštamiečių ir jaunikių auginimo vietų) reprodukcijos funkcijas ir padidinti jų atsparumą;
19. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą, pateiktą 2030 m. biologinės įvairovės strategijoje, užtikrinti ne mažiau kaip 30 proc. ES jūrų teritorijos apsaugą, be kita ko, nustatyti žuvų išteklių atkūrimo rajonus, kaip numatyta BŽP, ir rajonus, kuriuose būtų ribojamas žalingiausių žvejybos metodų naudojimas ir žalingiausia ekonominė veikla;
20. ragina trečdaliui šio rajono (t. y. 10 proc. Europos vandenų) suteikti aukšto lygio apsaugą, be kita ko, nustatyti rajonus, kuriuose būtų draudžiama bet kokia žvejyba ir bet kokia ekonominė veikla (t. y. uždraustas veiklos zonas);

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

21. ragina Komisiją prie bet kokio pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto pridėti poveikio vertinimus remiantis patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis ir glaudžiai bendradarbiaujant su vietos bendruomenėmis ir valdžios institucijomis;
22. primygtinai ragina Komisiją priimti gaires dėl kiekviename ES jūrų regione įgyvendintinių saugomų jūrų teritorijų tikslų, siekiant užtikrinti subalansuotą geografinį pasiskirstymą ir ekologinį reprezentatyvumą;
23. primygtinai ragina valstybes nares ir toliau nustatyti saugomas jūrų teritorijas pagal Paukščių⁽¹⁴⁾ ir Buveinių⁽¹⁵⁾ direktyvas ir Jūrų strategijos pagrindų direktyvą, kad būtų pasiekti šie tikslai;
24. ragina nustatyti saugomas jūrų teritorijas įtraukiant jas į vientisą sujungtų teritorijų, įskaitant atviros jūros ir giliavandenes teritorijas, tinklą; primena reikalavimą nutraukti žvejybą dugną liečiančiu žvejybos įrankiu didesniame nei 400 m gylyje teritorijose, kuriose, kaip žinoma, yra pažeidžiamų jūrų ekosistemų arba tikėtina, kad jų gali būti;
25. primygtinai ragina Komisiją nustatyti griežtas mokslines valstybėms narėms skirtas saugomų jūrų teritorijų valdymo gaires ir nustatyti saugomų jūrų teritorijų klasifikaciją atsižvelgiant į jų įsteigimo etapą, valdymo planus ir ekosisteminei naudą, remiantis esamomis gairėmis, pvz., IUCN pasauliniais standartais;
26. primygtinai ragina Komisiją žvejybos susitarimus su trečiosiomis valstybėmis papildyti valdymo priemonėmis, pavyzdžiui, saugomomis jūrų teritorijomis, kad būtų galima pagerinti žuvų išteklių valdymą ir kovoti su daugeliu šių susitarimų bendrų padarinių, pvz., tarša, neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama (NNN) žvejyba ir tam tikros praktikos, pvz., pramoninės žvejybos, dėl kurios kyla pavojus kai kurių išteklių tvarumui, plėtojimu;
27. primygtinai ragina valstybes nares parengti griežtus ir veiksmingus esamų ir būsimų saugomų jūrų teritorijų valdymo planus ir įdiegti griežtesnes kontrolės, stebėsenos ir priežiūros priemones siekiant užtikrinti, kad saugomų jūrų teritorijų būtų paisoma;
28. ragina į saugomų jūrų teritorijų kontrolę, stebėseną ir priežiūrą įtraukti ir verslinės, ir mėgėjų žvejybos sektorius, taip pat atitinkamas organizacijas, kompetentingas valdyti žmogaus ir ekonominę veiklą jūroje (pvz., regionines žvejybos valdymo organizacijas (RŽVO) arba Tarptautinę jūrų organizaciją);
29. pabrėžia, kad norint užtikrinti, kad būtų pasiekti išsaugojimo tikslai pagal BŽP reglamento 11 straipsnį, būtina griežčiau tikrinti ES valstybių narių pateiktas „Natura 2000“ teritorijose taikomas žuvininkystės valdymo priemones;
30. pabrėžia, kad teritorijos turėtų būti nustatomos ir valdymo priemonės rengiamos remiantis patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis;
31. pripažįsta, kad saugomų jūrų ir kitų saugomų teritorijų sėkmė priklauso nuo to, ar jos turės tvirtą mokslinį pagrindą ir nuo to, ar jas pripažins verslinę žvejybą vykdančios žvejai ir žvejai mėgėjai, pakrančių bendruomenės ir kiti suinteresuotieji subjektai, taip pat nuo aiškios informacijos apie tai, kas saugoma, kodėl ir kaip; todėl ragina į saugomų jūrų teritorijų kūrimą, valdymą ir stebėseną įtraukti žuvininkystės sektorių, įskaitant jo smulkiosios žvejybos segmentą ir mokslines žuvininkystės valdymo įstaigas, taip pat kitus susijusius suinteresuotuosius subjektus; ragina skatinti pilietinės visuomenės dalyvavimą kuriant švietimo jūrų klausimais teritorijas;
32. pabrėžia, kad nustatant saugomas jūrų teritorijas svarbu laikytis visapusiško ir nuoseklaus požiūrio ir ne tik apriboti verslinės žvejybos veiklą, bet ir spręsti klausimus, susijusius su kita veikla, pvz., iškastinio kuro žvalgymu ir eksploatavimu, kasyba, didelio masto akvakultūra, dugno giliniu, jūros vėjo elektrinių parkais, transportu, mėgėjų žvejyba ir kita laisvalaikio veikla;
33. ragina valstybes nares išplėsti žuvų išteklių atkūrimo rajonų tinklą pagal BŽP, ypač tais atvejais, kai yra aiškių įrodymų, kad esama didelės žuvų, nesiekiančių mažiausio išteklių išsaugojimą užtikrinančio orientacinio dydžio, koncentracijos ar nerštaviečių; pabrėžia, kad į būsimą BŽP veikimo ataskaitą reikia įtraukti tokių rajonų nustatymo ir sėkmingo veikimo vertinimą;

⁽¹⁴⁾ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).

⁽¹⁵⁾ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

34. ragina Komisiją ir valstybes nares tarptautinėse derybose dėl susitarimo dėl jūrų biologinės įvairovės išsaugojimo ir tausaus jos naudojimo nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose, taip pat regioninėse žvejybos valdymo organizacijose (RŽVO) remti plataus užmojo pasaulinį mechanizmą siekiant nustatyti saugomas jūrų teritorijas atvirojoje jūroje ar nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose ir, kai bus pasiektas susitarimas dėl nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančių rajonų jūrų biologinės įvairovės, aktyviai dalyvauti kuriant naujas veiksmingai valdomas teritorines valdymo priemonės, įskaitant saugomas jūrų teritorijas atvirojoje jūroje; primena, kad saugomų jūrų teritorijų steigimas nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose turi būti paremtas socialinio, ekonominio ir ekologinio poveikio vertinimais, pagrįstais patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis;

35. ragina Komisiją ir valstybes nares skleisti žinią, kad visas vandenynas teikia žmonijai ekosistemines paslaugas ir kad todėl jis Jungtinių Tautų vadovaujamos tarptautinėse derybose turi būti pripažintas bendra pasaulio vertybe;

Kitų aplinkos veiksnių, keliančių grėsmę žuvų išteklių atsikūrimui, šalinimas

36. pabrėžia, kad skubūs ir ryžtingi kovos su klimato kaita veiksmai yra labai svarbūs siekiant išsaugoti geros būklės jūrų organizmų populiacijas ir buveines, taigi ir žvejybos veiklos tęstinumą ir ilgalaikį aprūpinimo maistu saugumą; primena, kad pagal Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos 2 straipsnį šalys turi siekti „didinti gebėjimą prisitaikyti prie neigiamo klimato kaitos poveikio ir skatinti atsparumą klimato kaitai ir mažu išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu pasižymincią plėtrą tokiu būdu, kad nekiltų grėsmė maisto gamybai“;

37. pabrėžia teigiamą saugomų jūrų teritorijų indėlį į prisitaikymą prie klimato kaitos, nes dėl jų didėja ekosistemų atsparumas; primygtinai ragina valstybes nares stiprinti saugomų jūrų teritorijų tinklų vaidmenį savo nacionalinėse prisitaikymo prie klimato kaitos strategijose;

38. pabrėžia, kad atkuriant žuvų išteklius ir juos išlaikant tvaraus dydžio reikia kovoti ir su kitais antropogeninės veiklos padariniais, susijusiais su klimato kaita, pvz., deguonies koncentracijos mažėjimu ir rūgštėjimu, taip pat su įvairiais daugiausia sausumos, tačiau ir jūriniais taršos šaltiniais, darančiais neigiamą poveikį žuvų išteklių atsikūrimui ar prisidedantiems prie jų pažeidžiamumo, pvz., nitratais, nuotekomis, trąšomis, pesticidais, toksiškais cheminėmis medžiagomis, pramonės veiklos ir masinio turizmo keliami tarša, akvakultūros liekanomis, plastiko ir mikroplastiko tarša, kremais nuo saulės, hormonais, triukšmo tarša, naftos nutekėjimu ir pamestais arba išmestais žvejybos įrankiais;

39. ragina Komisiją paskelbti tų įvairių taršos šaltinių poveikio žuvų išteklių atsikūrimui ir jūrų ekosistemoms tyrimą;

40. pabrėžia, kad į kovą su jūrų ir vandenynų tarša reikia įtraukti žvejus; ragina Komisiją atitinkamai paraginti valstybes nares priimti teisės aktus, pagal kuriuos žvejams būtų leidžiama iškrauti visas jūroje sužvejotas atliekas; mano, kad šiomis nuostatomis turėtų būti nustatyta paskatų žvejams ir tinkamų surinkimo sistemų naudojimo sistema;

41. pabrėžia, kad svarbu didinti netikslinių rūšių išgyvenamumą mažinant sužalojimų mastą ir stresą, kurie sukeliama jas gaudant ir paleidžiant;

42. ragina Komisiją apsvarstyti šiuos prašymus ir į juos atsizvelgti savo naujajame žuvininkystės išteklių išsaugojimo ir jūrų ekosistemų apsaugos veiksmų plane, kurį ji planuoja pateikti iki 2021 m., ir atliekant BŽP peržiūrą, taip pat visuose būsimuose pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų;

o

o o

43. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0018

Aleksejaus Navalno suėmimas**2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Aleksejaus Navalno suėmimo (2021/2513(RSP))**

(2021/C 456/12)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Rusijos, ypač į 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją „Padėtis Rusijoje: Aleksejaus Navalno apnuodijimas“⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, Europos žmogaus teisių konvenciją ir Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
 - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų deklaraciją dėl žmogaus teisių gynėjų, kurią 1998 m. gruodžio 9 d. priėmė Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja,
 - atsižvelgdamas į Konvenciją dėl cheminio ginklo kūrimo, gamybos, kaupimo ir panaudojimo uždraudimo bei jo sunaikinimo (Cheminio ginklo uždraudimo konvenciją),
 - atsižvelgdamas į Rusijos Federacijos Konstituciją, ypač į jos 2 skyrių ir konkrečiai 29 straipsnį, kuriuo saugoma žodžio laisvė, ir į tarptautinius įsipareigojimus žmogaus teisių srityje, kuriuos Rusija yra prisiėmusi kaip Europos Tarybos, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) bei Jungtinių Tautų narė,
 - atsižvelgdamas į Europos Vadovų Tarybos Pirmininko bei Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai 2021 m. sausio 17 d. pareiškimus ir Europos Komisijos Pirmininkės 2021 m. sausio 18 d. pareiškimą po Aleksejaus Navalno sulaikymo,
 - atsižvelgdamas į ES valstybių narių vadovų pareiškimus dėl Aleksejaus Navalno sulaikymo jam atvykus į Maskvą,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 1 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 12 d. Užsienio reikalų tarybos posėdžio rezultatus ir pasiektą politinį susitarimą nustatyti ribojamąsias priemones tiems, kurie susiję su pasikėsinimu nužudyti Aleksejų Navalną,
 - atsižvelgdamas į Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) 2017 m. spalio 17 d. sprendimą byloje A. ir O. Navalnai prieš Rusiją, 2018 m. lapkričio 15 d. sprendimą byloje A. Navalnas prieš Rusiją ir 2019 m. balandžio 9 d. sprendimą byloje A. Navalnas prieš Rusiją (Nr. 2),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 7 d. Tarybos patvirtintą ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą, dar vadinamą europietiškuoju Magnitskio aktu,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi žymus Rusijos politikas, teisininkas, su korupcija kovojantis aktyvistas Aleksejus Navalnas atskleidė daug korupcijos atvejų, susijusių su verslo įmonėmis ir Rusijos politikais, vadovavo keletui viešųjų protestų visoje Rusijoje ir tapo vienu sėkmingiausių Rusijos opozicijos lyderių;
- B. kadangi Aleksejus Navalnas yra vienas didžiausių iššūkių Rusijos valdžios institucijoms ir prezidentui V. Putinui ir jo ryžtas ir drąsa yra vilties švyturys visiems Rusijos gyventojams, kurie mano, kad laisvė, demokratija, politinis pliuralizmas ir atskaitomybė jų šalyje yra įmanomi;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0232.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- C. kadangi 2021 m. sausio 17 d. Aleksejus Navalnas, sugrįžęs į Rusiją iš Vokietijos, kur buvo gydomas medikų po jo apnuodijimo Rusijoje, sulaikytas Maskvos tarptautiniame Šeremetjevo oro uoste ir jam neleista susisiekti su savo advokatais;
- D. kadangi 2021 m. sausio 18 d. per beprecedentę paskubomis surengtą apklausos procedūrą, kuri, nedalyvaujant A. Navalno advokatui, vyko policijos nuovadoje, Aleksejui Navalnui skirta 30 dienų įkalinimo, kol laukiama teismo;
- E. kadangi sulaikyta apie 70 sugrįžtančio Aleksejaus Navalno laukusių žmonių, įskaitant žurnalistus ir jo šalininkus;
- F. kadangi Aleksejus Navalnas, gavus Rusijos valdžios institucijų sutikimą, buvo išvežtas gydyti į Vokietiją po to, kai buvo apnuodytas 2020 m. rugpjūčio 20 d.; kadangi vykdant bendrą tiriamosios žurnalistikos tinklo projektą, kuriame dalyvavo ir „Bellingcat“ tyrimų grupė, pavyko nustatyti kelis su šiuo apnuodijimu susijusius nusikaltimo vykdytojus – visi šie asmenys yra Rusijos Federacijos saugumo tarnybų agentai;
- G. kadangi Berlyno ligoninėje „Charité“ padaryta išvada, kad Aleksejus Navalnas buvo apnuodytas paralyžiuojamąja nuodingąja grupės „Novičiok“ medžiaga, priskiriama prie Sovietų Sąjungos ir Rusijos Federacijos sukurtų karinės paskirties paralyžiuojamųjų nuodingųjų medžiagų, kurios prieinamos tik Rusijos karinėms struktūroms ir slaptosioms tarnyboms; kadangi tokį apnuodijimo pobūdį patvirtino kelios Vokietijos, Prancūzijos ir Švedijos laboratorijos, taip pat Cheminio ginklo uždraudimo organizacija (OPCW);
- H. kadangi, vadovaujantis Cheminio ginklo uždraudimo konvencija, bet koks asmens apnuodijimas paralyžiuojamąja nuodingąja medžiaga laikomas cheminio ginklo panaudojimu ir kadangi bet kas, bet kuriomis aplinkybėmis panaudojęs cheminį ginklą, laikomas šiurkščiai pažeidusiu tarptautinę teisę ir tarptautinius žmogaus teisių standartus;
- I. kadangi ES kartu su tarptautiniais partneriais paragino Rusijos valdžios institucijas nuodugnai iširti pasikėsinimą nužudyti Aleksejų Navalną naudojant uždraustą cheminę paralyžiuojamąją nuodingąją medžiagą, visapusiškai bendradarbiauti su OPCW, siekiant užtikrinti nešališką tarptautinį tyrimą, ir patraukti atsakingus asmenis baudžiamojon atsakomybėn; kadangi iki šiol Rusijos valdžios institucijos neatliko tokio išsamaus ir nešališko tyrimo ir Rusija aiškiai atmetė bet kokius raginimus atlikti tyrimą;
- J. kadangi, Rusijai neatlikus tyrimo ir nesiėmus jokių bendradarbiavimo su OPCW veiksmų, 2020 m. spalio 15 d. ES nustatė sankcijas šešioms Rusijos piliečiams ir vienam su nusikaltimu susijusiam subjektui;
- K. kadangi faktas, kad Aleksejų Navalną pasikėsinta nužudyti artėjant 2020 m. rugsėjo mėn. vietos ir regioniniams rinkimams Rusijoje, kelia ypač didelį nerimą dėl demokratijos, pagrindinių laisvių ir žmogaus teisių padėties šioje šalyje;
- L. kadangi Rusijos federalinė baudymų vykdymo tarnyba paskelbė, kad Aleksejus Navalnas buvo sulaikytas, kol įvyks teismo posėdis dėl atidėto ankstesnio nuosprendžio, susijusio su vadinamąja „Yves Rocher“ byla, sąlygų pažeidimo, nors iš tiesų A. Navalnas buvo gydomas dėl pasikėsinimo jį nužudyti, kurį surengė Rusijos valdžios institucijos;
- M. kadangi EŽTT 2017 m. spalio 17 d. sprendime pažymėjo, kad 2014 m. Aleksejus Navalnas ir jo brolis Olegas buvo neteislingai nuteisti už finansinius nusikaltimus vadinamojoje „Yves Rocher“ byloje ir kad Rusijos teismai paskelbė „savavališkus ir akivaizdžiai nepagrįstus“ sprendimus toje byloje, ir nurodė Rusijos Federacijai abiem broliams išmokėti daugiau kaip 80 000 EUR už patirtą žalą ir išlaidas;
- N. kadangi Aleksejus Navalnas jau anksčiau yra buvęs užpultas, sulaikytas, suimtas ir nuteistas, mėginant nutraukti jo politinę ir visuomeninę veiklą; kadangi Rusijos valdžios institucijos naudojosi ankstesniais politiškai motyvuotais nuosprendžiais, kad užkirstų jam kelią dalyvauti 2018 m. Rusijos prezidento rinkimuose;
- O. kadangi 2021 m. sausio 18 d. Rusijos valdžios institucijos iškėlė naują baudžiamąją bylą Aleksejui Navalnui, kaltindamos jį sukčiavimu, susijusiu su pinigų pervedimu įvairioms labdaros organizacijoms;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- P. kadangi teisė į minties ir žodžio laisvę, teisė jungtis į asociacijas ir teisė rinktis į taikius susirinkimus yra įtvirtintos Rusijos Federacijos Konstitucijoje; kadangi Rusijos Federacija yra pasirašiusi Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir Europos žmogaus teisių konvenciją, ji taip pat yra Europos Tarybos narė, taigi yra įsipareigojusi laikytis tarptautinių standartų ir principų, kuriais reglamentuojama teisinė valstybė, žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės;
- Q. kadangi, žinomos Rusijos žmogaus teisių organizacijos „Memorial“ duomenimis, Rusijos Federacijoje yra daugiau nei 300 asmenų, kalinamų dėl politinių ir religinių įsitikinimų; kadangi ES solidarizuojasi su visais disidentais ir Rusijos žmonėmis, kurie, nepaisydami grėsmės savo laisvei ir gyvybei ir Kremliui bei Rusijos valdžios institucijų daromo spaudimo, toliau kovoja už laisvę, žmogaus teises ir demokratiją;
- R. kadangi žmogaus teisių ir teisinės valstybės padėtis Rusijoje ir toliau blogėja, valdžios institucijoms sistemingai stengiantis suvaržyti žodžio laisvę, apriboti susirinkimų laisvę, trukdyti opozicijos veiklai, griebtis represijų dėl bet kokios veiklos, kuria siekiama atskleisti korupciją, ir nuslopinti Rusijos pilietinės visuomenės veiklą;
- S. kadangi už tarptautinės teisės pažeidimus Ukrainoje ir Gruzijoje ir už valstybės užsakytus opozicijos lyderių, žurnalistų ir kitų asmenų nužudymus ir fizinių susidorojimą, kaip buvo Boriso Nemcovo, Anos Politkovskajos, Sergejaus Magnitskio ir kitų asmenų atveju, nebuvo nubausta; kadangi šių daugybės pasikėsinimų nužudyti apnuodijant ir kitais būdais ir atsisakymo bendradarbiauti byloje dėl reisu MH17 skridusio lėktuvo numušimo santykiai su Rusijos Federacija yra kaip niekad prasti;
- T. kadangi nuo 2020 m. gruodžio mėn. Europos Sąjunga į savo priemonių sąrašą įtraukė ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą, kuris taikomas asmenims ir subjektams, atsakingiems už sunkius žmogaus teisių pažeidimus ir prievartą visame pasaulyje, juose dalyvavusiems arba su jais susijusiems;
1. ragina nedelsiant ir besąlygiškai išlaisvinti Aleksejų Navalną ir visus kitus asmenis, sulaikytus laukiant jo sugrįžimo į Rusiją, nepriklausomai nuo to, ar jie yra žurnalistai, jo komandos nariai ar jam palaikymą išreiškę piliečiai;
 2. griežtai smerkia Aleksejaus Navalno sulaikymą ir politiškai motyvuotas represijas, kurių prieš jį ėmėsi Rusijos valdžios institucijos, be kita ko, pasinaudodamos teisingumo sistema; taip pat smerkia pasikėsinimą į Aleksejaus Navalno gyvybę ir reiškia itin didelį susirūpinimą dėl to, kad Rusijos Federacijoje mažėja erdvės politinei opozicijai, disidentams ir pilietinei visuomenei;
 3. kuo griežčiausiai smerkia Rusijos Federacijos veiksmus, kurie, jo manymu, nepridera Europos Tarybos ir ESBO narei, įsipareigojusiai gerbti pagrindines laisves, žmogaus teises ir teisinės valstybės principą, įtvirtintus Europos žmogaus teisių konvencijoje bei Tarptautiniame pilietinių ir politinių teisių pakte; ragina Europos Tarybą ir ESBO imtis reikiamų priemonių Rusijos Federacijos padarytiems įsipareigojimų pažeidimams įvertinti;
 4. primena, kad politinių oponentų sulaikymas neatitinka Rusijos tarptautinių įsipareigojimų, ir primygtinai reikalauja depolitizuoti teismų sistemą, užtikrinti teisę į teisingą bylos nagrinėjimą ir galimybę kreiptis į advokatą; ragina Europos Tarybos Ministrų Komitetą ir valstybes nares pasinaudoti Europos žmogaus teisių konvencijos 46 straipsnio 4 dalyje įtvirtintais įgaliojimais ir kreiptis į Europos Žmogaus Teisių Teismą, kad Rusijos Federacijai būtų iškelta byla dėl pažeidimo;
 5. ragina Rusijos valdžios institucijas nutraukti nepriklausomą ir disidentiską nuomonę reiškiančių asmenų persekiojimą ir bauginimą, prieš juos nukreiptą smurtą ir represijas, imantis priemonių, kad būtų sustabdytas paplitęs nebaudžiamumas, dėl kurio jau žuvo daug žurnalistų, aktyvistų, žmogaus teisių gynėjų ir opozicijos politikų, ir užtikrinti, kad jie galėtų vykdyti savo veiklą nebijodami dėl savo gyvybės ar netekti savo šeimos narių ar draugų;
 6. mano, kad pasikėsiniu nužudyti Aleksejų Navalną ir jo sulaikymu vos sugrįžus į Rusiją siekiama atgrasyti nuo veiklos, kuria būtų atskleista daugiau su režimu susijusių sunkių korupcijos atvejų, ir tie veiksmai priklauso sisteminiams pastangoms nutildyti ir pašalinti A. Navalną, politinę opoziciją ir kitus šalyje disidentiską nuomonę reiškiančius asmenis, visų pirma rengiantis artėjantiems parlamento rinkimams 2021 m. rudenį; mano, kad taip elgdamasis režimas atskleidžia, kad nepaiso savo žmonių, nuožmiai siekia likti valdžioje ir atima iš žmonių bet kokią demokratijos ir laisvės galimybę; reiškia solidarumą su demokratinėmis jėgomis Rusijoje, kurios ryžtingai siekia kurti atvirą ir laisvą visuomenę;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

7. pabrėžia, kad yra pasiryžęs atidžiai stebėti Aleksejaus Navalno padėtį ir jo fizinę bei psichinę gerovę, už kuriuos atsakingos tik Rusijos valdžios institucijos;
8. smerkia tai, kad Rusijos Federacija jau ne kartą naudoja chemines paralyžiuojančiąsias nuodingąsias medžiagas prieš Rusijos piliečius, ir primena, kad cheminių ginklų naudojimas bet kuriomis aplinkybėmis laikomas smerktinu nusikaltimu pagal tarptautinę teisę ir ypač Cheminių ginklų konvenciją; toliau primygtinai ragina Rusijos valdžios institucijas visiškai ir išsamiai atskleisti OPCW savo „Novičiok“ programą ir nebedelsiant atlikti tyrimą, pradėti persekioti ir patraukti atsakomybėn asmenis, atsakingus už nusikaltimą, padarytą prieš Aleksejų Navalną; pakartoja savo raginimą atlikti tarptautinį tyrimą dėl Rusijos tarptautinių įsipareigojimų cheminių ginklų srityje pažeidimų;
9. ragina Tarybą aktyviai kelti šį klausimą per kitus savo susitikimus ir gerokai sugriežtinti ES ribojamąsias priemones Rusijai, be kita ko, taikyti sankcijas asmenims ir teisės subjektams, susijusiems su sprendimu sulaikyti ir įkalinėti Aleksejų Navalną; be to, mano, kad ES turėtų taikyti papildomas tikslines ribojamąsias priemones pagal ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą visiems asmenims, kurie dalyvavo išpuoliuose prieš Aleksejų Navalną arba yra už juos atsakingi;
10. primygtinai ragina Tarybą taikyti sankcijas su režimu susijusiems Rusijos oligarchams ir prezidento V. Putino artimos aplinkos nariams, taip pat žiniasklaidos propagandos skleidėjams, kurie turi turto Europos Sąjungoje ir naudojami kelionių į valstybes nares laisvę; mano, kad šios sankcijos taip pat turėtų būti taikomos ir artimiausiems jų šeimos nariams; mano, kad Europos Sąjunga nebeturėtų būti draugiška neišsikišęs rusiško turto prieglobsčio vieta;
11. ragina ES ir jos valstybes nares parengti naują ES santykių su Rusija strategiją, kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama paramai pilietinei visuomenei, kuri propaguoja demokratines vertybes, teisinę valstybę, pagrindines laisves ir žmogaus teises; ragina ES ir jos valstybes nares kritiškai persvarstyti bendradarbiavimą su Rusija įvairiose užsienio politikos platformose ir tokiuose projektuose kaip „Nord Stream 2“ – šio projekto įgyvendinimo veiksmus ES turi nedelsiant nutraukti;
12. ragina Rusijos vyriausybę ir Valstybės Dūmą persvarstyti rinkimų teisės nuostatas ir teisės aktus dėl užsienio agentų ir nepageidaujamų organizacijų, siekiant sudaryti geresnes sąlygas pliuralizmui, laisviems ir sąžiningiems rinkimams, laikantis tarptautinių standartų, ir vienodas sąlygas opozicijos kandidatams; reikalauja, kad Rusijos vyriausybė visoms demokratinėms partijoms užtikrintų vienodą prieigą ir sudarytų lygias galimybes per būsimus Dūmos rinkimus, nes atsisakymas registruoti partijas yra piktnaudžiavimas registracijos procedūra, tokiu būdu naikinant politinę konkurenciją ir pliuralistinę demokratiją; pabrėžia, kad Rusijos režimo ir diktatūros Baltarusijoje nuostatos ir taktika darosi vis panašesnės; pastebi, kad abu režimai baiminasi augančio savo gyventojų pokyčių troškimo, todėl rinkimų klastojimas yra jiems patogus politinis sprendimas;
13. apgailestauja dėl to, kad Aleksejui Navalnui neleista kreiptis į Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos (PACE) Teisės reikalų ir žmogaus teisių komitetą, kaip buvo planuojama 2021 m. sausio 19 d., nors dar neseniai Rusijos parlamentinei delegacijai buvo leista sugrįžti į Europos Tarybos Parlamentinę Asamblėją;
14. pakartoja savo raginimą Europos išorės veiksnių tarnybai ir valstybėms narėms toliau atidžiai stebėti žmogaus teisių padėtį Rusijos Federacijoje ir ragina ES delegaciją Rusijoje ir valstybių narių ambasadas toliau stebėti su pilietinės visuomenės organizacijomis, opozicijos politikais ir aktyvistais susijusias bylas teismuose, įskaitant Aleksejaus Navalno bylą; ragina ES didinti savo paramą Rusijos disidentams, nevyriausybinėms ir pilietinės visuomenės organizacijoms, nepriklausomai žiniasklaidai ir reporteriams;
15. ragina ES valstybes nares derinti savo pozicijas Rusijos atžvilgiu ir laikytis vieningos pozicijos dvišaliuose ir daugiašaliuose forumuose bendraujant su Rusijos valdžios institucijų atstovais; be to, pabrėžia, kad ES turėtų pasinaudoti administracijos pokyčiais Vašingtone, kad sustiprintų transatlantinę vienybę saugant demokratiją ir pagrindines vertybes nuo autoritarinių režimų; primena, kad Parlamentas remia Rusijos žmonių kovą už pagrindines laisves, žmogaus teises ir demokratiją;
16. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Europos Tarybai, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai, taip pat Rusijos Federacijos prezidentui, vyriausybei ir Valstybės Dūmai.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0019

Pastarojo meto įvykiai Venesuelos Nacionalinėje Asamblėjoje**2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pastarojo meto įvykių Venesuelos Nacionalinėje Asamblėjoje (2021/2508(RSP))**

(2021/C 456/13)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Venesuelos, ypač į 2019 m. sausio 31 d. rezoliuciją dėl padėties Venesueloje ⁽¹⁾, 2020 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl padėties Venesueloje po neteisėto naujos Nacionalinės Asamblėjos pirmininko ir valdybos išrinkimo (parlamentinio perversmo) ⁽²⁾ ir 2020 m. liepos 10 d. rezoliuciją dėl humanitarinės padėties Venesueloje ir migracijos ir pabėgėlių krizės ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai 2021 m. sausio 6 d. ir 2020 m. gruodžio 7 d. deklaracijas dėl Venesuelos ir dėl 2020 m. gruodžio 6 d. rinkimų į Nacionalinę Asamblėją, taip pat į ankstesnius, 2020 m. birželio 4 ir 16 d., atstovo spaudai pareiškimus dėl naujausių įvykių Venesueloje,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 8 d. Tarptautinės kontaktinės grupės pareiškimą dėl Venesuelos Nacionalinės Asamblėjos rinkimų, įvykusių 2020 m. gruodžio 6 d., 2020 m. birželio 16 d. pareiškimą, kuriame atmeta kaip nelegitimi Venesuelos Aukščiausiojo Teisingumo Teismo priimta naujos Nacionalinės rinkimų tarybos paskyrimo direktyva ir 2020 m. birželio 24 d. pareiškimą dėl gilėjančios politinės krizės Venesueloje,
- atsižvelgdamas į Limos grupės pastarojo meto pareiškimus, ypač į 2021 m. sausio 5 d. pareiškimą,
- atsižvelgdamas į Europos Parlamento Užsienio reikalų komiteto 2020 m. birželio 11 d. pareiškimą dėl išpuolių prieš Venesuelos Nacionalinę Asamblėją,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 2 d. Paramos demokratijai ir rinkimų koordinavimo grupės pirmininkų pareiškimą dėl Europos Parlamento nepripažįstamų 2020 m. gruodžio 6 d. įvykusių Venesuelos parlamento rinkimų,
- atsižvelgdamas į Amerikos valstybių organizacijos generalinio sekretoriaus pastarojo meto pareiškimus dėl padėties Venesueloje,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 29 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2020/898, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (BUSP) 2017/2074 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Venesueloje ⁽⁴⁾, kuriuo į asmenų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą įtraukta 11 vadovaujamasias pareigas užimančių Venesuelos pareigūnų,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 16 d. paskelbtą JT nepriklausomos tarptautinės faktų nustatymo misijos pirmąją ataskaitą dėl Venesuelos Bolivarų Respublikos,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 26 d. tarptautinę paramos teikėjų konferenciją, surengtą solidarizuojantis su Venesuelos pabėgėliais ir migrantais Lotynų Amerikoje ir Karibų regione,
- atsižvelgdamas į Venesuelos Konstituciją,
- atsižvelgdamas į Tarptautinio baudžiamojo teismo (TBT) Romos statutą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 14 d. TBT ataskaitą „Preliminarus nagrinėjimo veikla (2020 m.) – Venesuela I“,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,

⁽¹⁾ OL C 411, 2020 11 27, p. 185.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0013.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0193.

⁽⁴⁾ OL L 205 I, 2020 6 29, p. 6.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- A. kadangi 2020 m. gruodžio 6 d. vykę neteisėti ir nelegitimūs parlamento rinkimai buvo surengti nesilaikant minimalių tarptautinių standartų, užtikrinančių proceso patikimumą, ir nebuvo laikomasi politinio pliuralizmo, demokratijos, skaidrumo ir teisinės valstybės principų; kadangi rinkėjų aktyvumas buvo itin mažas ir todėl akivaizdu, kad Venesuelos žmonės šių rinkimų nepripažino; kadangi Venesuelos demokratinės jėgos vieningai susitarė nedalyvauti šiame rinkimų farse; kadangi šį susitarimą pasirašė 27 politinės partijos, įskaitant keturias didžiausias opozicines partijas: „Voluntad Popular“, „Primero Justicia“, „Acción Democrática“ ir „Un Nuevo Tiempo“; kadangi rinkimai neatitiko Venesuelos įstatymuose nustatytų sąlygų;
- B. kadangi tarptautinė bendruomenė, kurią sudaro Europos Sąjunga, Tarptautinė kontaktinė grupė, Limos grupė ir Jungtinės Valstijos, atmetė galimybę 2020 m. surengti parlamento rinkimus dėl to, kad visiškai nėra laisvų ir sąžiningų šio rinkimų proceso sąlygų ir nepripažino jo rezultatų kaip legitimųjų ar išreiškiančių Venesuelos žmonių valią; kadangi dėl šių neteisėtų rinkimų šalies demokratinė erdvė sumažėjo iki visiško minimumo ir atsirado didelių kliūčių galimybei įveikti politinę krizę Venesueloje;
- C. kadangi 2020 m. gruodžio 26 d. legitimai 2015 m. Nacionalinė Asamblėja, kuriai pirmininkavo Juan Guaidó, priėmė teisės aktus, kad vieniems metams būtų pratęsti jos konstituciniai ir administraciniai įgaliojimai, kol Venesueloje bus surengti laisvi, sąžiningi, patikrinami ir demokratiški rinkimai;
- D. kadangi 2020 m. birželio 13 d. nelegitimus Aukščiausiasis Teisingumo Teismas paskyrė naujus Nacionalinės rinkimų tarybos narius, neturėdamas jokių teisinių įgaliojimų tai daryti; kadangi pagal Venesuelos Konstitucijos 187 ir 296 straipsnius pareiga juo paskirti priklauso vien tik ir išimtinai Nacionalinei Asamblėjai – Venesuelos gyventojų demokratiškai išrinktai institucijai; kadangi tarptautinė bendruomenė nepripažino jokio šių nelegitimųjų institucijų vienašališkai priimto sprendimo ar nutarimo; kadangi už šiuos sprendimus atsakingi pareigūnai taip pat buvo įtraukti į Tarybos sankcijų sąrašą;
- E. kadangi 2020 m. liepos mėn. Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuras, kuriam vadovavo Michelle Bachelet, konstatavo, kad „Aukščiausiojo teisingumo teismo sprendimai mažina galimybes sudaryti sąlygas demokratinėms ir patikimiems rinkimų procesams“ ir kad šiais teismo sprendimais „paskiriami nauji Nacionalinės rinkimų tarybos rektoriai be visų politinių jėgų sutarimo“;
- F. kadangi 2019 m. sausio 10 d. aukščiausiame Venesuelos Aukščiausiajame Teisingumo Teisme Nicolas Maduro nelegitimiai ir pažeisdamas konstitucinę tvarką uzurpavo prezidento pareigas;
- G. kadangi 2019 m. sausio 23 d. legitimiai ir demokratiškai išrinktas Nacionalinės Asamblėjos pirmininkas Juan Guaido laikantis Venesuelos Konstitucijos 233 straipsnio buvo prisaikdintas laikinuoju Venesuelos prezidentu;
- H. kadangi ES ir Parlamentas ne kartą ragino Venesueloje atkurti demokratiją ir teisinę valstybę vykdant patikimą politinį procesą; kadangi Nicolas Maduro, reaguodamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio, Tarptautinės kontaktinės grupės ir Parlamento prašymus, viešai atmetė galimybę nedelsiant surengti laisvus ir sąžiningus, skaidrius, įtraukius ir patikimus prezidento, parlamento ir vietos valdžios rinkimus;
- I. kadangi savo 2019 m. sausio 31 d. rezoliucija Parlamentas pripažino Juaną Guaidó legitimium laikinuoju Venesuelos Bolivarų Respublikos prezidentu pagal Venesuelos Konstituciją;
- J. kadangi 25 iš 27 valstybių narių pripažino Juan Guaidó vieninteliu legitimium laikinuoju šalies prezidentu, kol bus sušaukti nauji laisvi, skaidrūs ir patikimi prezidento rinkimai siekiant atkurti demokratiją; kadangi tą patį padarė daug kitų demokratiščių valstybių;
- K. kadangi 2020 m. lapkričio 12 d. Taryba pratęsė ribojamųjų priemonių Venesuelai taikymą iki 2021 m. lapkričio 14 d.; kadangi šios priemonės apima ginklų ir įrangos vidaus represijoms embargą, taip pat draudimą keliauti ir turto išaldymą 36 Venesuelos vadovams ir aukščiausio rango pareigūnams;
- L. kadangi 2017 m. Parlamentas Venesuelos demokratinėi opozicijai ir politiniams kaliniams skyrė Sacharovo premiją už minties laisvę;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- M. kadangi dėl COVID-19 dar labiau pablogėjo jau ir taip kritiška padėtis Venesueloje; kadangi dėl sveikatos sistemos žlugimo, hiperinfliacijos, didelio maisto ir vaistų trūkumo ir sunkios humanitarinės krizės mažiausiai šeštadalį gyventojų buvo priversti išvykti iš šalies – iki 2020 m. pabaigos išvyko daugiau kaip penki su puse mln. venesueliečių;
- N. kadangi TBT prokuratūra, prieš pateikdama preliminarią ataskaitą, 2020 m. gruodžio 14 d., išsamiai įvertinusi ir išanalizavusi turimą informaciją, paskelbė, kad yra pagrįstų priežasčių manyti, jog civilinės valdžios institucijos, ginkluotųjų pajėgų nariai ir Venesuelos vyriausybei palankūs asmenys yra atsakingi už „kalinimą, kankinimą, žaginimą ir (arba) kitų formų seksualinį smurtą ir grupės ar bendruomenės persekiojimą dėl politinių priežasčių ir galėjo padaryti labai sunkius nusikaltimus žmoniškumui“; kadangi galutinis sprendimas šiuo klausimu bus priimtas per 2021 m. pirmąjį pusmetį; kadangi 2020 m. rugsėjo 16 d. JT nepriklausoma tarptautinė faktų nustatymo misija Venesueloje pranešė, kad režimo vyriausybė ir saugumo pajėgos vykdė nusikaltimus žmoniškumui, įskaitant egzekucijas ir kankinimus, ir apie tai žinojo prezidentas N. Maduro ir kai kurie jo ministrai ir nurodė, kad Venesuelos valstybė privalo patraukti atsakomybėn asmenis, atsakingus už neteismines egzekucijas, priverstinius dingimus, savavališkus sulaikymus ir kankinimus, ir užkirsti kelią tolesniems tokio pobūdžio veiksams;
- O. kadangi naujausioje 2021 m. sausio 14 d. CASLA instituto paskelbtoje ataskaitoje pateikiami įrodymai apie strateginių sisteminių represijų planavimą ir režimo vykdomus nuolatinius nusikaltimus žmoniškumui, taip pat atskleidžiami nauji kankinimo modeliai, didėjantis neteisėto sulaikymo ir kankinimo centrų skaičius ir kitų valstybių kišimasis į tokių nusikaltimų kurstymą ir vykdymą; kadangi šioje ataskaitoje taip pat atkreipiamas dėmesys į nežmoniškas sąlygas, kuriomis politiniai kaliniai laikomi po žeme ir patiria nuolatinį fizinį ir psichologinį kankinimą, o tai neatitinka elgesio su kaliniais taisyklėse, priimtose 1955 m. Ženevoje vykusiame Pirmajame Jungtinių Tautų kongrese nusikaltimų prevencijos ir elgesio su nusikaltėliais klausimais, kurias patvirtino Ekonominė ir Socialinė Taryba savo 1957 m. liepos 31 d. rezoliucija Nr. 663 C (XXIV) ir 1977 m. gegužės 13 d. rezoliucija Nr. 2076 (LXII), nustatytų būtiniausių standartų;
- P. kadangi politinis ir čiabuvis kalinys Salvador Franko, priklausantis Pemón etninei grupei, 2021 m. sausio 3 d. Venesuelos kalėjime mirė nuo ligos, negavęs jokios medicininės pagalbos, nepaisant to, kad nuo 2020 m. lapkričio mėn. buvo priimta teismo nutartis perkelti jį į ligoninę, į kurią nebuvo atsižvelgta;
- Q. kadangi nuo 2021 m. sausio 5 d. režimas padidino savo kelių vis dar laisvų ir nepriklausomų šalies žiniasklaidos priemonių puolimą ir persekiojimą, konfiskuodamas jų turtą bei priemones ir priversdamas jas nedelsiant nutraukti savo veiklą;
- R. kadangi, remiantis žiniasklaidos ir žmogaus teisių aktyvistų pranešimais, per pastaruosius policijos ir gaujų susidūrimus Venesuelos sostinėje Karakase žuvo mažiausiai 23 žmonės, o vyriausybei gresia tarptautinis nužudymų, kuriuos įvykdė šalies saugumo pajėgos, tikrinimas ir tyrimas;
1. pakartoja, kad, kol Venesueloje neįvyks iš tikrųjų laisvi, patikimi, įtraukūs, skaidrūs ir visapusiškai demokratiniai rinkimai, jis 2015 m. išrinktą Nacionalinę Asamblėją, jos Pirmininką Juaną Guaidó ir jos Deleguotąją komisiją, kuriai taip pat vadovauja Juan Guaidó, kurie atstovauja paskutinei Venesuelos gyventojų laisvos valios išraiškai per rinkimų procesą, ir toliau laikys vieninteliu legitimiu demokratiu atstovaujamoju politiniu Venesuelos organu; ragina Tarybą ir valstybes nares aiškiai pripažinti 2015 m. išrinktos legitimios Venesuelos Nacionalinės Asamblėjos konstitucinį tęstinumą ir legitimų laikinąjį Venesuelos prezidentą Juaną Guaidó;
 2. apgailestauja kad 2020 m. gruodžio 6 d. buvo surengti neteisėti ir nelegitimūs parlamento rinkimai, ir juos atmeta bei pakartoja, kad rinkimų procesas neatitiko nei tarptautinių mastu pripažintų sąlygų ir standartų, nei Venesuelos įstatymų, taip pat nebuvo laisvas ir sąžiningas ir neatspindėjo Venesuelos žmonių valios; nepripažįsta nei teisės aktams prieštaraujančios Nacionalinės Asamblėjos, įsteigtos 2021 m. sausio 5 d. remiantis šiais nedemokratiniais rinkimais, teisėtumo, nei jos legitimumo;
 3. pakartoja, kad vienintelis tvarus daugialypės krizės Venesueloje, darančios poveikį visam regionui, sprendimas yra politinis, taikus ir demokratinis kelias, apimantis patikimus, įtraukius, laisvus, sąžiningus ir skaidrius prezidento, parlamento, regioninius ir vietos rinkimus, kurie atitiktų tarptautinius standartus, užtikrinant vienodas sąlygas ir nevaržomą visų politinių partijų dalyvavimą ir kurie vyktų dalyvaujant objektyviems tarptautiniams stebėtojams;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

4. reiškia solidarumą su Venesuelos piliečiais, kenčiančiais nuo didelės humanitarinės ir politinės krizės, kuri šiuo metu pagilėjo dėl COVID-19 pandemijos, padarinių ir visapusišką paramą jiems; atkreipia dėmesį į nerimą keliančią migracijos krizę ir jos šalutinį poveikį visame regione ir geria kaimyninių šalių pastangas ir parodytą solidarumą;
5. prašo besąlygiškai ir nedelsiant paleisti daugiau kaip 350 Venesueloje kalinamų politinių kalinių – ši skaičių patvirtino organizacija „Foro Penal Venezolano“ ir Amerikos valstybių organizacija;
6. dar kartą nurodo, kad turi būti visapusiškai užtikrinta pagarba žmogaus teisėms ir jų apsauga Venesueloje, ir nurodo, kad jis bus ypač budrus bet kokių represinių veiksmy, ypač prieš opozicijos narius, atžvilgiu; smerkia neteisėtai sudarytos Nacionalinės Asamblėjos pirmininko pavaduotojos Iris Varelos grasinimus, kad ji įsakys areštuoti opozicijos narius ir prezidentą Juaną Guaidó, juos patraukti baudžiamojon atsakomybėn, taip pat konfiskuoti jų turtą ir panaikinti jų pilietybę;
7. smerkia tai, kad režimas neseniai susidorojo su saviraiškos laisve ir uždarė laikraščius ir žiniasklaidos priemones, kurios nesilaiko N. Maduro režimo politikos linijos;
8. teigiamai vertina naujausią 2020 m. birželio 29 d. Tarybos sprendimą, kuriuo pratęšiamos žalos Venesuelos gyventojams nedarančios tikslinės sankcijos vienuolikai papildomų asmenų ir ragina šias sankcijas nedelsiant sugriežtinti ir išplėsti; mano, kad ES valdžios institucijos turi dėl to riboti į tą sąrašą įtrauktų asmenų ir jų artimiausių giminių judėjimą ir išaldyti jų turtą ir vizas; be to, ragina nedelsiant uždrausti prekybą kruvinuoju auksu iš Venesuelos ir jo apyvarčių Europos Sąjungoje;
9. pakartoja, kad svarbu toliau glaudžiai bendradarbiauti su tarptautiniais sąjungininkais, visų pirma su naująja JAV administracija ir Limos grupe, kad būtų suteiktas naujas postūmis plataus masto tarptautinėms diplomatinėms pastangoms atkurti demokratiją, teisinę valstybę ir gerovę Venesuelos žmonėms; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Tarybą įgyvendinti aukšto lygio politiką, suderintą su JAV ir Limos grupe, siekiant laikytis visapusiškesnio strateginio požiūrio į tarptautines diplomatinės pastangas ir nuodugniai įvertinti vėl aštrėjančią padėtį Venesueloje;
10. ragina legitimią Nacionalinę Asamblėją ir jos pirmininką Juaną Guaidó užtikrinti visišką lėšų valdymo skaidrumą, kad užtikrintų visapusišką atskaitomybę;
11. atkreipia dėmesį į tai, kad krizei Venesueloje spręsti skiriama mažiausia lėšų pasaulyje, ir ragina tarptautinę bendruomenę vykdyti savo finansinius įsipareigojimus ir išmokėti humanitarinei krizei Venesueloje skirtas sumas, kaip susitarta paramos teikėjų konferencijoje;
12. visapusiškai remia TBT tyrimus dėl Venesuelos režimo įvykdytų didelio masto nusikaltimų ir represijų; ragina Europos Sąjungą paremti TBT sutarties šalių iniciatyvą pradėti N. Maduro režimo įvykdytų tariamų nusikaltimų žmoniškumui tyrimą ir taip patraukti atsakingus asmenis atsakomybėn;
13. tvirtai remia JT generalinio sekretoriaus raginimą atlikti visapusišką ir nepriklausomą įvykdytų nužudymų tyrimą, vadovaujantis jo anksčiau priimtomis rezoliucijomis;
14. ragina sudaryti Europos Parlamento narių ir demokratiškai išrinktų Nacionalinės Asamblėjos Deleguotosios komisijos atstovų ryšių grupę, kad būtų lengviau palaikyti reguliarius ryšius ir dialogą su legitimiomis Venesuelos demokratinėmis jėgomis;
15. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, teisėtam laikinajam Venesuelos Bolivarų Respublikos prezidentui ir Venesuelos Bolivarų Respublikos Nacionalinės Asamblėjos pirmininkui Juanui Guaidó, Limos grupės valstybių vyriausybėms ir parlamentams, Europos ir Lotynų Amerikos parlamentinei asamblėjai, Amerikos valstybių organizacijos generaliniam sekretoriui ir Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0020

Galimybė visiems turėti prieigą prie deramo būsto už prieinamą kainą**2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl galimybės visiems turėti prieigą prie deramo būsto už prieinamą kainą (2019/2187(INI))**

(2021/C 456/14)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 3 straipsnio 3 dalį, ir į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 9, 14, 148, 151, 153, 160 ir 168 straipsnius, ir į jos Protokolą Nr. 26 dėl visuotinės svarbos paslaugų,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos IV antraštinę dalį (Solidarumas),
- atsižvelgdamas į JT Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, ypač į jos 8 ir 25 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo mėn. Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių komiteto baigiamąsias pastabas dėl 2014 m. birželio mėn. pradinės Europos Sąjungos ataskaitos komitetui,
- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo mėn. pasaulio lyderių priimtus ir Tarybos patvirtintus Darnaus vystymosi tikslus (DVT), visų pirma į 11-ąjį DVT dėl tvarių miestų ir bendruomenių ir 3-ąjį DVT, kuriuo siekiama užtikrinti sveiką gyvenimą ir skatinti visų amžiaus grupių asmenų gerovę,
- atsižvelgdamas į Ženevos JT tvaraus būsto chartiją ir jos tikslą visiems užtikrinti galimybę gauti deramą, tinkamą, įperkama ir sveiką būstą ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. PSO būsto ir sveikatos srities gaires „Rekomendacijos skatinti sveiką būstą, siekiant tvarios ir lygiateisės ateities“ (angl. „Recommendations to promote healthy housing for a sustainable and equitable future“) ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio mėn. Europos Vadovų Tarybos, Europos Parlamento ir Europos Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 19 principą „Būstas ir parama benamiams“ ir 20 principą „Galimybė naudotis pagrindinėmis paslaugomis“,
- atsižvelgdamas į pataisytą Europos socialinę chartiją, ypač į jos 30 straipsnį dėl teisės į apsaugą nuo skurdo ir socialinės atskirties, 31 straipsnį dėl teisės į būstą ir 16 straipsnį dėl šeimos teisės į socialinę, teisinę ir ekonominę apsaugą,
- atsižvelgdamas į 2018 m. ES miestų darbotvarkės partnerystės būsto srityje veiksmų planą ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Naująją miestų darbotvarkę, 2016 m. spalio mėn. priimtą kas 20 metų rengiamoje Jungtinių Tautų konferencijoje dėl būsto ir tvarios miestų plėtros (Habitat III),
- atsižvelgdamas į aukšto lygio darbo grupės „Investicijos į socialinę infrastruktūrą Europoje 2018 m.“ ataskaitą ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ https://www.unece.org/fileadmin/DAM/hlm/charter/Language_versions/ENG_Geneva_UN_Charter.pdf

⁽²⁾ <https://www.who.int/publications/i/item/who-housing-and-health-guidelines>

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/final_action_plan_euua_housing_partnership_december_2018_1.pdf

⁽⁴⁾ Investavimo į Europos socialinę infrastruktūrą klausimų aukšto lygio darbo grupės ataskaita „Investicijų į Europos socialinę infrastruktūrą skatinimas“, Lieve Fransen, Gino del Bufalo ir Edoardo Reviglio (2018 m. sausio mėn.).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2017 m. Regionų komiteto nuomonę „Europos socialinio būsto darbotvarkės kūrimas“ ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. Eurocities pareiškimą dėl valstybės pagalbos ir vietos viešųjų paslaugų ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 19-ojo neoficialaus už būsto politiką atsakingų ES ministrų susitikimo, vykusio 2013 m. gruodžio 9–10 d., baigiamąjį pranešimą ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. didžiųjų Europos miestų merų rezoliuciją dėl teisės į būstą ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 26 d. Komisijos tarnybų darbo dokumentą „2013 m. rekomendacijos „Investicijos į vaikus. Padėkime išsivaduoti iš nepalankios socialinės padėties“ įgyvendinimo rezultatų apžvalga“ (SWD(2017)0258),
- atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 30 d. JT specialiojo pranešėjo ataskaitą dėl tinkamo būsto, kaip sudedamosios teisės į tinkamą gyvenimo lygį dalies, ir dėl teisės į nediskriminavimą šioje srityje (A/HRC/31/54) ⁽⁹⁾, kurioje benamystė analizuojama kaip pasaulinė žmogaus teisių krizė, į kurią reikia skubiai reaguoti pasauliniu mastu,
- atsižvelgdamas į Komisijos 2013 m. socialinių investicijų priemonių paketą,
- atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 20 d. Komisijos rekomendaciją „Investicijos į vaikus. Padėkime išsivaduoti iš nepalankios socialinės padėties“ (2013/112/ES),
- atsižvelgdamas į 2011 m. balandžio 5 d. Komisijos komunikatą dėl ES romų integracijos nacionalinių strategijų plano iki 2020 m. (COM(2011)0173) ir į vėlesnes įgyvendinimo bei vertinimo ataskaitas,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Visuotinės svarbos paslaugų Europoje kokybės sistema“ (COM(2011)0900),
- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimą dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatą „Renovacijos banga Europoje: pastatų ekologizavimas, darbo vietų kūrimas ir gyvenimo gerinimas“ (COM(2020)0662),
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 10 d. teisėkūros rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 15 d. rezoliuciją dėl tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų apsaugos Europoje COVID-19 krizės metu ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl Europos žaliojo kurso ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. spalio 10 d. rezoliuciją dėl euro zonos užimtumo ir socialinės politikos ⁽¹³⁾,

⁽⁵⁾ <https://dmsearch.cor.europa.eu/search/opinion>

⁽⁶⁾ http://nws.eurocities.eu/MediaShell/media/EUROCITIES%20statement%20on%20state%20aid%20and%20local%20public%20services_16%2001%202016%20final.pdf

⁽⁷⁾ <http://www.iut.nu/wp-content/uploads/2017/07/Housing-Ministers%20B4-Communiqu%C3%A9.pdf>

⁽⁸⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/resolution-for-social-housing-in-europe.pdf>

⁽⁹⁾ https://ap.ohchr.org/documents/dpage_e.aspx?si=A/HRC/31/54

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0194.

⁽¹¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0176.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0005.

⁽¹³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0033.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 26 d. rezoliuciją dėl finansinių nusikaltimų, mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 13 d. rezoliuciją „Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras: užimtumo ir socialiniai aspektai 2019 m. metinėje augimo apžvalgoje“ ⁽¹⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. kovo 2 d. rezoliuciją dėl ES strategijos dėl negalios po 2020 m. įgyvendinimo ⁽¹⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. lapkričio 16 d. rezoliuciją dėl kovos su nelygybe kaip darbo vietų kūrimo ir augimo skatinimo veiksnio ⁽¹⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. spalio 24 d. rezoliuciją dėl politikos, kuria užtikrinamos minimalios pajamos kaip kovos su skurdu priemonė ⁽¹⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. liepos 7 d. rezoliuciją dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo, ypač į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos komiteto baigiamąsias pastabas ⁽¹⁹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. liepos 5 d. rezoliuciją „Pabėgėliai: socialinė įtrauktis ir integracija į darbo rinką“ ⁽²⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. gegužės 26 d. rezoliuciją „Skurdas: lyčių aspektas“ ⁽²¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. balandžio 14 d. rezoliuciją dėl kovos su skurdu tikslo siekimo atsižvelgiant į didėjančias namų ūkių išlaidas ⁽²²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. lapkričio 24 d. rezoliuciją dėl nelygybės mažinimo ypatingą dėmesį skiriant vaikų skurdui ⁽²³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. lapkričio 24 d. rezoliuciją dėl sanglaudos politikos ir marginalizuotų bendruomenių ⁽²⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl ES benamystės strategijos ⁽²⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. birželio 11 d. rezoliuciją dėl socialinio būsto Europos Sąjungoje ⁽²⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 26 d. Jungtinių Tautų specialiojo pranešėjo ataskaitą dėl gairių dėl teisės į tinkamą būstą, kaip sudedamosios teisės į tinkamą gyvenimo lygį dalies, ir dėl teisės į nediskriminavimą šioje srityje įgyvendinimo,
- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 31 d. Europos Tarybos Ministrų komiteto rekomendaciją CM/Rec (2010)5 valstybėms narėms dėl kovos su diskriminacija dėl seksualinės orientacijos ar lyties tapatybės priemonių,

⁽¹⁴⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0240.

⁽¹⁵⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0202.

⁽¹⁶⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0156.

⁽¹⁷⁾ OL C 356, 2018 10 4, p. 89.

⁽¹⁸⁾ OL C 346, 2018 9 27, p. 156.

⁽¹⁹⁾ OL C 101, 2018 3 16, p. 138.

⁽²⁰⁾ OL C 101, 2018 3 16, p. 2.

⁽²¹⁾ OL C 76, 2018 2 28, p. 93.

⁽²²⁾ OL C 58, 2018 2 15, p. 192.

⁽²³⁾ OL C 366, 2017 10 21, p. 19.

⁽²⁴⁾ OL C 366, 2017 10 21, p. 31.

⁽²⁵⁾ OL C 482, 2016 12 23, p. 141.

⁽²⁶⁾ OL C 65, 2016 2 19, p. 40.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės mėn. Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros atliktą antrąjį LGBTI tyrimą,
 - atsižvelgdamas į Europos piliečių iniciatyvą „Būstas visiems“ (angl. „*Housing for All*“) ⁽²⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. birželio mėn. Komisijos atliktą tyrimą „Lyties teisinis pripažinimas ES. Translyčių žmonių kelias siekiant visapusiškos lygybės“ (angl. „*Legal gender recognition in the EU: the journeys of trans people towards full equality*“) ⁽²⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0247/2020),
- A. kadangi teisė į tinkamą būstą yra pagrindinė teisė ir ji turi būti laikoma būtina sąlyga, kad būtų galima naudotis bei turėti galimybę naudotis kitomis pagrindinėmis teisėmis ir oriai gyventi; kadangi valstybių narių nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos privalo formuoti savo būsto politiką ir imtis reikiamų veiksmų, kad jų būsto rinkose būtų užtikrinta ši pagrindinė teisė;
- B. kadangi, kaip nurodyta SESV 151 straipsnyje, Sąjunga ir valstybės narės, atsižvelgdamos į pagrindines socialines teises, nustatytas 1961 m. spalio 18 d. Turine pasirašytoje Europos socialinėje chartijoje ir 1989 m. Bendrijos darbuotojų pagrindinių socialinių teisių chartijoje, mano, kad tikslinga skatinti užimtumą, geresnes gyvenimo ir darbo sąlygas, kad jas nuolat gerinant būtų galima siekti jų suderinimo, tinkamos socialinės apsaugos, administracijos ir darbuotojų dialogo, žmogiškųjų išteklių plėtotės siekiant nuolatinio didelio užimtumo ir kovojant su socialine atskirtimi;
- C. kadangi ES ir jos valstybės narės privalo visiems užtikrinti galimybę turėti deramą ir įperkamą būstą, laikantis pagrindinių teisių, įtvirtintų Europos socialinės chartijos 16, 30 ir 31 straipsniuose ir Europos socialinių teisių ramstyje;
- D. kadangi pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 36 straipsnį Sąjunga pagal Sutartis pripažįsta ir gerbia teisę naudotis bendrus ekonominius interesus tenkinančiomis paslaugomis, kaip numatyta nacionaliniuose teisės aktuose ir praktikoje, kad būtų skatinama Sąjungos socialinė ir teritorinė sanglauda; kadangi visuotinės svarbos paslaugas tokiomis įvardija valstybių narių valdžios institucijos, todėl joms taikomi specialūs viešųjų paslaugų išpareigojimai; kadangi šias paslaugas gali teikti valstybė arba privatusis sektorius; kadangi į visuotinės svarbos socialinių paslaugų kategoriją įeina ir socialinio būsto paslaugos; kadangi jomis siekiama patenkinti pažeidžiamų piliečių poreikius ir jos yra paremtos solidarumo ir lygių galimybių principais; kadangi Komisijos komunikate dėl visuotinės svarbos paslaugų ES kokybės sistemos visiems piliečiams užtikrinamos galimybės gauti būtinausias paslaugas ir skatinama socialinių paslaugų kokybė;
- E. kadangi 11-ajame DVT raginama nustatyti konkrečius tikslus iki 2030 m., kad visiems būtų užtikrintos galimybės gauti tinkamą, saugų ir įperkamą būstą ir pagrindines paslaugas, gerinti sąlygas lūšnynuose, taip pat stiprinti įtraukią bei tvarią urbanizaciją ir dalyvaujamojo, integruoto ir tvaraus gyvenviečių planavimo ir valdymo pajėgumus visose šalyse;
- F. kadangi vis didesniai skaičiui mažas ir vidutinės pajamos gaunančių ES gyvenančių asmenų sunku rasti įperkamą būstą, pernelyg didelė jų pajamų dalis skiriama būsto ir jo priežiūros sąnaudoms, jie gyvena nesaugiuose, nesveikuose, nekokybiškuose, sunkiai prieinamuose, energijos vartojimo požiūriu neefektyviuose arba perpildytuose būstuose, yra benamiai arba jiems gresia iškeldinimas;
- G. kadangi įgyvendintų būsto projektų skaičiaus padidėjimas reikšmingai nepadidina galimybių gauti būstą asmenims, kurių pajamos yra pernelyg mažos, kad jie galėtų nuomotis būstą rinkos kainomis, ir pernelyg aukštos, kad jie galėtų kauptis dėl socialinio būsto; kadangi su šia problema ypač dažnai susiduria vieniši tėvai, didelės šeimos ir neseniai į darbo rinką atėję jaunuoliai;

⁽²⁷⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2019/000003_lt

⁽²⁸⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/legal_gender_recognition_in_the_eu_the_journeys_of_trans_people_towards_full_equality_web.pdf

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- H. kadangi EUROFOUND duomenimis, netinkamas būstas ES ekonomikai kasmet kainuoja 195 mlrd. EUR ⁽²⁹⁾; kadangi 2018 m. 17,1 proc. ES gyventojų gyveno perpildytuose būstuose ⁽³⁰⁾; kadangi 28,5 proc. 25–34 metų amžiaus asmenų gyvena kartu su tėvais; kadangi šiam rodikliui įtakos turi daug veiksnių – daugiausia socialinių ir kultūrinių, taip pat būsto prieinamumas ⁽³¹⁾; kadangi iki 2030 m. daugiau nei du trečdaliai pasaulio gyventojų gyvens miestuose ⁽³²⁾;
- I. kadangi daugiau nei 40 proc. disponuojamųjų pajamų būstui išleidžianti ES gyventojų dalis 2010–2018 m. laikotarpiu sudarė 10,2 proc., nors skirtingose ES valstybėse narėse šie rodikliai labai skyrėsi;
- J. kadangi kiekvienais metais būsto kainos nuolat auga ir jos kyla greičiau nei disponuojamosios pajamos; kadangi būstui skiriamos išlaidos šiuo metu sudaro didžiausią ES piliečių išlaidų dalį;
- K. kadangi apskaičiuota, jog būsto rinkoje generuojama apie 25 trln. EUR ir ji yra svarbi kuriant darbo vietas bei skatinant ekonominę veiklą, be kita ko, ji daro įtaką darbuotojų judumui, energijos vartojimo efektyvumui, infrastruktūros paklausai ir atsparumui, tvariai transporto ir miestų plėtrai;
- L. kadangi per pastaruosius dešimtmečius mažas pajamas gaunantiems savininkams ir nuomininkams pablogėjo būsto sąlygos ir jiems tapo sunkiau įpirkti būstą; kadangi beveik 38 proc. skurdo grėsmę patiriančių namų ūkių būstui išleidžia daugiau nei 40 proc. disponuojamųjų pajamų; kadangi, jei atsižvelgiama į būsto išlaidų rodiklį, žmonių, kuriems kyla skurdo grėsmė, skaičius ES siektų 156 mln.;
- M. kadangi per pastarąjį dešimtmetį ES išaugo nuomos kainos, o nuo 2007 m. iki 2019 m. būsto kainos taip pat padidėjo 22 valstybėse narėse;
- N. kadangi naujausi po COVID-19 pandemijos protrūkio surinkti duomenys patvirtina, kad vidutiniu laikotarpiu ekonomikos nuosmukis ir darbo vietų praradimas ES gali dar labiau padidinti būsto išlaidų ir benamystės rodiklius;
- O. kadangi daugelyje valstybių narių būsto krizės poveikis buvo daug stipresnis miestuose, nes namų ūkiams, įskaitant vidutines pajamas gaunančius namų ūkius, tapo sudėtinga rasti rinkos kainomis įperkama būstą;
- P. kadangi tiek turtingose, tiek mažiau turtingose šalyse patiriama būsto krizė skatina socialinę atskirtį ir teritorinę segregaciją; kadangi pažeidžiamoms grupėms, pavyzdžiui, skurstantiems dirbantiesiems, moterims, jaunimui, visų pirma jauniems bedarbiams, vienišiesiems tėvams, didelėms šeimoms, pagyvenusiems žmonėms, ypač jei jie gyvena vieni, LGBTIQ asmenims, migrantams, pabėgėliams, neįgaliesiems, fiziniams ar psichiniams ligomis sergantiems žmonėms, marginalizuotose bendruomenėse gyvenantiems asmenims, įskaitant romus, yra daug sunkiau gauti tinkamą ir įperkama būstą;
- Q. kadangi dėl COVID-19 krizės būsto nesaugumo, pernelyg didelio išiskolinimo problemos ir iškeldinimo bei benamystės rizika dar labiau padidėjo, kadangi išryškėjo, kokia sunki yra daugelio žmonių, ypač vyresnio amžiaus žmonių, bet taip pat ir darbuotojų migrantų bei sezoninių darbuotojų, neturinčių galimybės gauti būsto, atitinkančio sveikatos ir saugaus atstumo laikymosi reikalavimus, padėtis;
- R. kadangi EUROFOUND atliktas COVID-19 tyrimas parodė, jog jau 2020 m. balandžio mėn. 38 proc. respondentų finansinė padėtis buvo pablogėjusi, 47 proc. ⁽³³⁾ atsakė turintys sunkumų pragyventi, o tarp bedarbių ši dalis siekė 87 proc.; kadangi iš jų beveik 30 proc. asmenų turėjo neapmokėtų komunalinių paslaugų sąskaitų, 22 proc. turėjo nesumokėtų nuomos arba hipotekos įmokų, o penktadalis respondentų dėl turimų išiskolinimų už nuomą nebuvo tikri, ar galės ten gyventi toliau; kadangi EUROFOUND tyrimo rezultatai rodo, jog 2016 m. 14 proc. 28 ES valstybėse

⁽²⁹⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/inadequate-housing-is-costing-europe-eu194-billion-per-year>

⁽³⁰⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/housing/index.html?lang=en>

⁽³¹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20190514-1>

⁽³²⁾ https://www.un.org/en/events/citiesday/assets/pdf/the_worlds_cities_in_2018_data_booklet.pdf

⁽³³⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2020/addressing-household-over-indebtedness>

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

narėse gyvenančių žmonių nurodė turintys išiskolinimų, nes negalėjo laiku sumokėti numatytų nuomos arba hipotekos įmokų, vartojimo kredito įmokų, grąžinti paskolų draugams ar šeimai, apmokėti komunalinių paslaugų arba telefono sąskaitų; jei įtrauktume ir tuos asmenis, kurie turi sunkumų (arba didelių sunkumų) pragyventi, bet (dar) neturi neapmokėtų sąskaitų, su pernelyg didelio išiskolinimo rizika susidurtų 21 proc. gyventojų;

- S. kadangi COVID-19 pandemija turėjo pražūtingą poveikį Europos darbo rinkai: Tarptautinės darbo organizacijos vertinimu, per antrąjį 2020 m. ketvirtį prarastų darbo valandų skaičius atitiko 44 mln. darbo visą darbo laiką vietų; kadangi COVID-19 krizė pablogino nevyriausybinų ir labdaros organizacijų, kurios tradiciškai padeda būsto sunkumų patiriantiems ar sudėtingomis aplinkybėmis gyvenantiems žmonėms, padėtį ir tapo neaišku, ar jos galės ir toliau teikti šias paslaugas;
- T. kadangi priverstinis iškeldinimas yra apibrėžiamas kaip nuolatinis ar laikinas iškėlimas iš namų ir (arba) užimamos žemės prieš asmenų, šeimų ir (arba) bendruomenių valią, nesuteikiant jiems tinkamos teisinės ar kitokios apsaugos, kuri atitiktų tarptautinius žmogaus teisių teisės aktus; kadangi priverstinis iškeldinimas jau seniai pripažįstamas šiurkščiu žmogaus teisių pažeidimu;
- U. kadangi tinkamo būsto trūkumas yra rimta problema, su kuria susiduria daugelis ES piliečių; kadangi šiuo metu nėra tikslų duomenų, kiek žmonių ES yra benamiai, nors kruopščiai renkami duomenys yra bet kokios veiksmingos viešosios politikos pagrindas;
- V. kadangi per pastarąjį dešimtmetį daugelyje valstybių narių dėl augančių būsto kainų, ekonomikos krizės poveikio ir dėl to laikinai sustabdytų ar nutrauktų socialinių programų ir išmokų išaugo benamystės lygis;
- W. kadangi programa „Svarbiausia – būstas“ yra sudėtinė kovos su benamyste strategijos dalis, pagal kurią palaikomasis būstas derinamas su benamiams žmonėms skirtomis socialinėmis paslaugomis ir jų integracija į darbo rinką; kadangi valstybėms narėms laikantis šių principų gali būti reikšmingai sumažinta benamystės problema;
- X. kadangi Europos socialinių teisių ramsčio 19-ajame principo nagrinėjami paramos aprūpinant būstu ir benamystės klausimai; kadangi Komisija paskelbė, jog pateiks veiksmų planą, kaip šį principą įgyvendinti iki 2021 m. vasario mėn.; kadangi benamystė yra teisės į tinkamą būstą ir keleto kitų žmogaus teisių, įskaitant teisę į nediskriminavimą, sveikatą, vandenį ir sanitarines sąlygas, asmens saugumą ir laisvę nuo žiauraus, žeminančio ir nežmoniško elgesio⁽³⁴⁾, pažeidimas, o tai yra visiškai nesuderinama su ES socialinės pažangos tikslais ir jos socialiniu modeliu; kadangi benamiai ir neoficialiuose būstuose gyvenantys žmonės dėl su būstu susijusios padėties dažnai yra kriminalizuojami, stigmatizuojami, patiria priekabiavimą, socialinę atskirtį ir diskriminacinį elgesį; kadangi jiems taip pat dažnai neleidžiama naudotis sanitariniais įrenginiais, jie apsupami ir išvejami iš bendruomenių ir patiria žiaurų smurtą; kadangi benamių gyvenimo trukmė yra daug trumpesnė negu bendrosios populiacijos;
- Y. kadangi benamystės apibrėžtis turėtų apimti tiek minimaliai tinkamo būsto materialinį aspektą (minimaliai tinkamo būsto nebuvimas), tiek socialinį saugios vietos kurti šeimą ar socialinius santykius, dalyvauti bendruomenės gyvenime ir apskritai oriai gyventi aspektą⁽³⁵⁾; kadangi COVID-19 krizė parodė, jog benamystės problemos sprendimas yra visuomenės sveikatos klausimas, ir ją galima įveikti, pvz., laikinai suteikiant būstus benamiams žmonėms ir paskelbiant iškeldinimo moratoriumą – kai kuriose valstybėse narėse šios priemonės jau taikomos;
- Z. kadangi mažiausiai 24 valstybėse narėse didėja benamystės problema; kadangi kiekvieną naktį Europos Sąjungoje 700 000 benamių žmonių turi nakvoti prieglaudose arba gatvėje, ir šis skaičius per pastaruosius dešimt metų išaugo 70 proc.;

⁽³⁴⁾ Final Report of the UN Special Rapporteur on the Right to Adequate Housing, p. 3.

⁽³⁵⁾ Jungtinių Tautų specialiojo pranešėjo ataskaita dėl tinkamo būsto, kaip sudedamosios teisės į pakankamą gyvenimo lygį dalies, ir dėl teisės į nediskriminavimą šioje srityje (A/HRC/31/54).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- AA. kadangi trūksta įperkamo ir prieinamo socialinio būsto; kadangi 9,6 proc. 27 ES valstybių narių gyventojų gyvena namų ūkiuose, kurie būstui išleidžia 40 proc. ar daugiau savo ekvivalentinių disponuojamųjų pajamų⁽³⁶⁾; kadangi neįgaliesiems būsto išlaidų našta yra daug sunkesnė (ES su pernelyg didele būsto išlaidų našta susidūrė 12,5 proc. neįgaliųjų, palyginti su 9,9 proc. negalios neturinčių žmonių);
- AB. kadangi būsto įperkamumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į bendrą pajamų modelių ir pokyčių, taip pat paskirstymo teisingumo ir pernelyg išaugusių būsto išlaidų santykį, ir jam būdingas aiškus lyčių aspektas; kadangi būsto rinkos nepakankamumas kelia pavojų Europos socialinei sanglaudai, didina benamystę ir skurdą bei daro poveikį pasitikėjimui demokratija; kadangi sprendamos šiuos uždavinius nacionalinės ir vietos valdžios institucijos turi turėti galimybę vykdyti tinkamą būsto politiką, įskaitant naudojimąsi valstybės pagalbos priemonėmis, kad sudarytų sąlygas ir remtų investicijas į socialinį ir įperkamą būstą;
- AC. kadangi su socialiniu būstu susijusių viešųjų išlaidų lygis įvairiose Europos šalyse skiriasi, nes kai kurios šalys skiria daugiau dėmesio viešajam būstui nei kitos šalys; kadangi vis dėlto socialinio būsto poreikis po 2008 m. finansų krizės padidėjo, nes mažesnes pajamas gaunantys asmenys patiria didesnę su būstu susijusį finansinį spaudimą; kadangi universalųjį socialinio būsto modelį taikančios šalys yra linkusios turėti didelius nuomojamo būsto sektorius, nes jos siekia prioritetinio tikslo skatinti socialinę įvairovę ir vengti socialiniais ir ekonominiais veiksniais pagrįstos segregacijos⁽³⁷⁾;
- AD. kadangi 2018 m. būsto kainos, palyginti su 2015 m. kainomis, išaugo beveik visose valstybėse narėse; kadangi per pastaruosius trejus metus ES būsto kainos vidutiniškai padidėjo 5 proc.;
- AE. kadangi pastaraisiais metais sumažėjo viešosios investicijos į socialinį būstą; kadangi vyriausybės išlaidos socialiniam būstui (pervedimai ir kapitalas) sudaro tik 0,66 proc. Europos BVP – tai žemas rodiklis, palyginti su ankstesniais metais, ir pastebima jo mažėjimo tendencija;
- AF. kadangi ES būsto fondas reikšmingai didėja, tačiau nepaisant to būsto trūkumas išlieka didele problema;
- AG. kadangi 10,3 proc. ES gyventojų pernelyg didelę išlaidų dalį skiria būstui;
- AH. kadangi netinkamos būsto sąlygos ir benamystė neigiamai veikia ne tik žmonių fizinę ir psichinę sveikatą, gerovę ir gyvenimo kokybę, bet ir jų galimybes įsidarbinti ir naudotis kitomis ekonominėmis ir socialinėmis paslaugomis;
- AI. kadangi galimybė naudotis poilsio infrastruktūra, bendruomenės centrais, parkais ir žaliosiomis erdvėmis taip pat daro teigiamą poveikį gyvenimo sąlygoms; kadangi investicijos į socialinį būstą turėtų būti nukreiptos ir į fizinės bendruomeninės infrastruktūros pastatų (bendruomenės centrų, sporto infrastruktūros ir pan.) finansavimą ir bendruomenės programų rėmimą, kad būtų gerinama žmonių gyvenimo kokybė;
- AJ. kadangi PSO būstą įvardijo kaip vieną iš svarbiausių sričių, kurioje reikia imtis veiksmų kovojant su nelygybe sveikatos srityje⁽³⁸⁾; kadangi 2,1 proc. ES piliečių neturi vonios kambario, dušo ar galimybės naudotis tualetu savo būste; kadangi dauguma šių piliečių gyvena penkiose valstybėse narėse: Rumunijoje (27,7 proc.), Bulgarijoje (15,3 proc.), Lietuvoje (10,6 proc.), Latvijoje (9,9 proc.) ir Estijoje (5,3 proc.)⁽³⁹⁾; kadangi kaimo vietovėse ypač jaučiamas nepakankamų investicijų į sanitarines ir kitas pagrindines paslaugas poveikis; kadangi Europos Sąjunga, rengdama ir įgyvendindama politikos sritis ir veiklą, turėtų užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį;

⁽³⁶⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Housing_statistics&oldid=497245#Housing_affordability

⁽³⁷⁾ Council of Europe Development Bank, *Housing inequality in Europe*, 2017, p. 34.

⁽³⁸⁾ https://www.who.int/social_determinants/Guidance_on_pro_equality_linkages/en/

⁽³⁹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20191119-1>

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- AK. kadangi, pasak Komisijos, namų ūkiams, kuriuose gyvena vaikų, paprastai kyla didesnis pavojus gyventi blogomis sąlygomis nei kitiems gyventojams, perpildytuose namų ūkiuose gyvenanti vaikų dalis buvo didesnė tarp menkas pajamas gaunančių vaikus auginančių šeimų nei tarp likusių gyventojų; kadangi nepakankamas socialinio būsto prieinamumas dėl nepakankamos socialinio būsto pasiūlos tapo kliūtimi menkas pajamas gaunantiems vaikus auginantiems šeimoms, kurioms ilgai tenka laukti būsto; kadangi tinkamai šildomas būstas, kuriame yra saugus vanduo ir tinkamos sanitarinės sąlygos, arba apskritai būstas – yra pagrindinis vaikų sveikata, augimą ir vystymąsi užtikrinantis veiksnys; kadangi tinkamas būstas taip pat yra vaikų mokymosi ir studijų galimybes skatinantis veiksnys ⁽⁴⁰⁾;
- AL. kadangi energijos nepriteklis yra nuolatinė problema, su kuria ES susiduria milijonai žmonių, o COVID-19 šią problemą dar labiau padidino, nes dėl judėjimo suvaržymų labai išaugo energijos suvartojimas ir sąskaitos; be to, kadangi dėl COVID-19 daug darbuotojų prarado darbą arba dalį savo pajamų, nepaisant finansinės paramos priemonių ir sutrumpinto darbo laiko schemų, kurias nustatė ir taiko dauguma valstybių narių ir kurias rėmė ES; kadangi lengvatų būstui ir nuomos subsidijų dažnai nepakanka faktinėms būsto išlaidoms padengti, o kai kuriose šalyse dėl labai griežtų taikomų kriterijų pažeidžiamos grupės negali pasinaudoti būsto lengvatomis;
- AM. kadangi visuomenės sensta ir vyksta demografiniai pokyčiai; kadangi su amžiumi, keičiantis gyvenimo būdai ar pakitus šeiminei padėčiai, keičiasi ir būsto poreikiai; kadangi su būstu susijusios kliūtys apima prieinamumo stoką, vienišumą, saugumo problemas ir išlaikymo sąnaudas;
- AN. kadangi būstas turėtų būti saugus, patogus ir lengvai išlaikomas, ir visa tai ypač svarbu vyresnio amžiaus žmonėms;
- AO. kadangi pastatų fondo energetinis efektyvumas turi tiesioginį poveikį energijos nepritekliui ir būsto išlaikymo išlaidoms; kadangi dujų ir energijos rinka yra viena iš pelningiausių pasaulio verslo sričių, tačiau beveik 7 proc. ES namų ūkių negali sumokėti komunalinių paslaugų sąskaitų ⁽⁴¹⁾; kadangi mažas pajamas gaunantys namų ūkiai taip pat daugiau moka už suvartotą energiją; kadangi pastatų renovacijos banga gali atlikti svarbų vaidmenį taupant energiją, mažinant išlaidas ir energijos suvartojimą ir taip padėti sumažinti energijos nepriteklių ir gerinti komfortą, sanitarines ir gyvenimo sąlygas visiems;
- AP. kadangi ES ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas iki 2050 m. yra bendrasis kovos su klimato kaita tikslas, o pastatuose šildymui ir vėsinimui suvartojama energija yra viena iš pagrindinių tos priklausomybės priežasčių; kadangi pagal Europos žaliąjį kursą Europos Sąjunga įsipareigojo pasiekti, kad pastatuose būtų efektyviau vartojama energija;
- AQ. kadangi daugiau nei pusėje ES valstybių narių šiuo metu tūkstančiui gyventojų tenka daugiau kaip 500 būstų; kadangi šis skaičius yra didžiausias turistų pamėgtose valstybėse, kur populiariausiose turistų lankomose vietose sezoninėms atostogoms skirti vasarnamiai nepadedą tenkinti platesnės visuomenės būsto poreikių ⁽⁴²⁾;
- AR. kadangi tarp benamių ir neoficialiuose ar netinkamuose būstuose gyvenančių žmonių yra neproporcingai daug pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų, migrantų, visų pirma dokumentų neturinčių migrantų, šalies viduje perkeltų asmenų, pilietybės neturinčių asmenų, neįgaliųjų, vaikų ir jaunimo, čiabuvių tautų, moterų, LGBTIQ asmenų, vyresnio amžiaus žmonių ir rasinėms, etninėms ir religinėms mažumoms priklausančių asmenų, ir jie dažnai patenka į vargingiausias ir nesaugiausias vietas; kadangi šie asmenys dėl su būstu susijusios padėties taip pat dažnai patiria įvairiapuolę diskriminaciją; kadangi Europos Sąjunga, nustatydamą ir įgyvendindama savo politikos kryptis ir veiksmus, siekia kovoti su diskriminacija dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos;
- AS. kadangi 2020 m. lapkričio 12 d. Komisija priėmė savo pirmąją LGBTIQ lygybės strategiją;

⁽⁴⁰⁾ Vaiko garantijų sistemos galimybių studija. Tikslinės grupės diskusijų dokumentas apie vaikus, gyvenančius nepalankiomis šeiminiėmis aplinkybėmis.

⁽⁴¹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200120-1>

⁽⁴²⁾ <https://www.oecd.org/els/family/HM1-1-Housing-stock-and-construction.pdf>

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- AT. kadangi Europos Tarybos Ministrų komitetas savo Rekomendacijoje Nr. CM/Rec(2010)5 patarė valstybėms narėms imtis priemonių ir užtikrinti, kad visi žmonės galėtų veiksmingai ir lygiaverčiai pasinaudoti galimybe gauti tinkamą būstą, nediskriminuojant jų dėl lytinės orientacijos ar lytinės tapatybės; kadangi Ministrų komitetas taip pat rekomendavo atitinkamą dėmesį skirti benamystės keliamai rizikai, su kuria susiduria LGBTIQ asmenys, įskaitant jaunimą ir vaikus, kurie susiduria su ypač dideliu socialinės atskirties pavojumi, įskaitant atskyrimą nuo šeimų;
- AU. kadangi Komisijos tyrime dėl lyties teisinio pripažinimo ES pabrėžiamas translyčių asmenų ir asmenų, neatitinkančių visuomenėje vyraujančio supratimo apie asmens lytiškumą, diskriminavimas patenkant į būsto rinką, įskaitant būsto praradimą dėl priverstinių skyrybų reikalavimo pagal kai kurias ES lyties pripažinimo procedūras; kadangi lyties teisinis pripažinimas translyčiams asmenims padidina jų galimybę rasti būstą, jeigu jų dokumentuose nurodyta lytis atitinka jų lyties raišką;
- AV. kadangi Komisija turi daug įgaliojimų, susijusių su būsto rinka, įskaitant bankų priežiūrą, pinigų politiką, paskolas ir hipotekos kreditus, įskaitant restruktūrizavimo taisykles ir skolos išieškojimo procedūras, taip pat intervencinius pajėgumus ekonomikos burbulų atvejais, viešąsias būsto ir neveiksnių paskolų socialinio finansavimo išlaidas; kadangi SESV Protokole Nr. 26 nurodyta, kad visuotinių ekonominės svarbos paslaugų uždavinių, pvz., socialinio ir įperkamo būsto skyrimo, įgyvendinimas turėtų būti pagrįstas specifiniais nacionaliniais, regioniniais ar vietos patikėtaisiais uždaviniais, atspindinčiais proporcingos paramos būstui ir bendruomenėms poreikius;
- AW. kadangi spekuliacinis būsto ir žemės pirkimas daro didelę įtaką nuolatiniam būsto kainų augimui; kadangi pastebimas staigus ir nuolatinis būsto kainų ir rinkos nuomos mokesčių augimas, ypač miestuose ir priemiesčiuose;
- AX. kadangi priverstinis iškeldinimas yra apibrėžiamas kaip nuolatinis ar laikinas iškėlimas iš namų ir (arba) užimamos žemės prieš asmenų, šeimų ir (arba) bendruomenių valią, nesuteikiant jiems tinkamos teisinės ar kitokios apsaugos, kuri atitiktų tarptautinius žmogaus teisių teisės aktus; kadangi priverstinis iškeldinimas jau seniai pripažįstamas šiurkščiu žmogaus teisių pažeidimu;

Tinkamo, efektyviai energiją vartojančio ir sveiko būsto užtikrinimas

1. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad teisė į tinkamą būstą visose galiojančiose Europos ir nacionalinėse teisės aktų nuostatose būtų pripažįstama ir įgyvendinama kaip pagrindinė žmogaus teisė; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti vienodą galimybę gauti deramą būstą, įskaitant švarų ir kokybišką geriamąjį vandenį, tinkamas ir lygiavertes sanitarijos, higienos ir patalpų aplinkos kokybės sąlygas, įperkama, patikimą ir tvarią energiją visiems, taip prisidedant prie visų formų skurdo panaikinimo, apsaugant pažeidžiamų namų ūkių žmogaus teises ir remiant labiausiai pažeidžiamas grupes siekiant apsaugoti jų sveikatą ir gerovę;
2. pakartoja savo raginimą imtis ES masto veiksmų dėl šildymo atjungimo žiemą moratoriumo ir ragina nevykdyti iškeldinimo žiemos mėnesiais; smerkia tai, kad moratoriumas apeinamas neprijungiant prie šildymo sistemos rudens laikotarpiu, nes tokiu atveju moratoriumas netenka prasmės; ragina Komisiją užtikrinti, kad elektros energijos tiekėjai įrengtų apsaugos sistemas, kad būtų užtikrintas vietos elektros energijos tiekimas tiems asmenims, kuriems jos labiausiai reikia, nes galimybės naudotis pagrindinėmis paslaugomis, kaip antai vandens ir elektros energijos tiekimo bei sanitarinėmis paslaugomis, užtikrinimas yra būtinas siekiant darnaus vystymosi tikslų;
3. ragina ES lygmeniu nustatyti būtinausius privalomus sveiko būsto reikalavimus, įskaitant patalpų oro kokybės reikalavimus, kurie būtų suderinti bent su PSO gairėmis; ragina valstybes nares laikytis pagrindinių viešųjų sanitarijos ir visuomenės sveikatos taisyklių bei užtikrinti jų vykdymą, tai pat Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) nustatytų tinkamų būsto, sveikatos ir temperatūros standartų, ir dalytis nacionaliniu lygmeniu taikoma geriausia patirtimi ir įžvalgomis;
4. ragina Komisiją ir valstybes nares vykdant būsto renovaciją pirmenybę teikti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimui ir energijos vartojimo efektyvumui; pritaria tam, kad vykdant pastatų renovaciją daug dėmesio būtų skiriama energijos nepritekliaus problemai spręsti ir blogiausiu energiniu naudingumu pasižymintiems pastatams, laikantis Europos žaliojo kurso tikslų ir principų, kad būtų užtikrintas socialiai teisingas perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos nė

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

vieno nepaliekant nuošalyje; ragina ypatingą dėmesį skirti socialiniam būstui, vienišų šeimų būstui ir savininko reikmėms naudojamiems daugiabučiams pastatams, taip pat netinkamo būsto ir būsto prieinamumo problemai spręsti; todėl pabrėžia, kad nuomininkai ir būste gyvenantys jo savininkai turėtų būti visapusiškai informuojami apie renovacijos projektus, juose turėtų dalyvauti ir dėl jų neturėtų patirti didesnių bendrų išlaidų;

5. ragina valstybes nares rengti energijos taupymą skatinančias kampanijas; pabrėžia, kad minimalūs energinio naudingumo standartai yra labai svarbūs apibrėžiant blogiausio energinio naudingumo pastatų renovacijos apimtį ir lygį; palankiai vertina pastatų renovacijos bangoje numatytą planą į būsimą Energijos vartojimo efektyvumo ir Pastatų energinio naudingumo direktyvų peržiūrą įtraukti privalomus minimalius esamų pastatų energinio naudingumo standartus;

6. palankiai vertina Komisijos paramą, kad vykdant pastatų renovacijos bangą būtų siūloma finansavimo sprendimų mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams; palankiai vertina būsto kainos neutralumo modelį (apimančią nuomą, energijos sąnaudas ir vietinius mokesčius), nes juo apjungiami socialiniai ir klimato tikslai ir užkertamas kelias iškeldinimams dėl to, kad pastatui reikalinga didelio masto renovacija, taip užtikrinant, kad nuomos padidėjimą visapusiškai atsvertų sutaupyta energija; pažymi, kad būtina apsaugoti nuomininkus nuo iškeldinimo atliekant būstų renovacijos darbus;

7. pažymi, kad siekiant sudaryti paskatų renovacijai, visų pirma daugiabučių pastatų renovacijai, labai svarbu dalyvavimas, informavimas ir finansinės paskatos; ragina Komisiją, valstybes nares ir finansavimo įstaigas užtikrinti, kad būtų nesunku gauti finansavimą renovacijai iš įvairių šaltinių ir kad jis būtų prieinamas visų kategorijų savininkams, įskaitant atvejus, kai nėra įsteigta namų savininkų asociacijų;

8. ragina Komisiją daugiametėje finansinėje programoje ir Europos ekonomikos gaivinimo priemonėje pirmenybę teikti iniciatyvai „Renovacijos banga“, ekonomikos gaivinimo politikos srityje didžiausią dėmesį skiriant pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims, ir užtikrinti, kad renovacijos projektai būtų vienodai prieinami visiems, nes investicijos šioje srityje galėtų veikti kaip anticiklinės intervencinės priemonės, turinčios didelį darbo vietų kūrimo potencialą; ragina valstybes nares savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose pirmenybę teikti renovacijai, siekiant tikslo kasmet iš esmės renovuoti ne mažiau kaip 3 proc. Europos pastatų ūkio; primygtinai ragina daug dėmesio skirti pastatų, kuriems gresia didelis žemės drebėjimų pavojus, renovacijai Europos seismiskai aktyviuose regionuose;

9. ragina ES ir valstybes nares statybų sektoriuje remti žiedinę ekonomiką ir taikyti jos principus kartu su privalomais žaliaisiais pastatams ir gaminiais taikomais kriterijais; ragina ES ir valstybes nares, svarstant renovacijos galimybes, pirmenybę teikti mažo anglies dioksido kiekiu, tvarioms ir netoksiškoms medžiagoms, kurias lengva pataisyti ir pakartotinai naudoti, ir skatinti spartų perėjimą prie šildymui ir vėsinimui naudojamoms atsinaujinančiųjų išteklių energijos; pabrėžia, kad labiau aplinką tausojantys namai, pastatyti naudojant aplinkos atžvilgiu tvaresnes ir ilgaamžiškesnes medžiagas, suteiks didelės tiek socialinės, tiek asmeninės ekonominės naudos; ragina Komisiją ir valstybes nares į investicijų į būstą planus įtraukti žaliuosius socialinius būstus, sykiu nurodant socialinio būsto tvarumo kriterijus;

10. ragina Komisiją užtikrinti, kad pagal viešojo pirkimo taisykles socialinio būsto renovacijos sektoriuje būtų suteikiamos galimybės diegti inovacijas ir užmegzti ilgalaikes partnerystes, pvz., taikyti pažangios kaimynystės požiūrį, kuris buvo pasiūlytas pagal strategiją „Renovacijos banga“ įgyvendinamoje Iperkamo būsto iniciatyvoje;

11. ragina valstybes nares įgyvendinti programas ir paskatas, kad šeimos gyventų arti viena kitos, būtų stiprinami kartu tarpusavio ryšiai, ir kad dėl finansinių ar sveikatos priežasčių savo namus turintiems palikti vyresnio amžiaus žmonėms būtų suteiktos galimybės rasti naują jų poreikius atitinkantį būstą nepaliekant bendruomenės, kuriai jie priklausė daugybę metų;

Benamystės problemos sprendimas ir kova su diskriminacija

12. ragina nustatyti ES lygmens tikslą iki 2030 m. panaikinti benamystę; ragina Komisiją imtis efektyvesnių veiksmų valstybėms narėms mažinant ir naikinant benamystę paremti, kaip vieną iš Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano prioritetų;

13. ragina Komisiją pasiūlyti ES nacionalinių benamystės strategijų sistemą, o valstybes nares – įgyvendinti principą „Svarbiausia – būstas“ ir teikti pirmenybę nuolatinio būsto suteikimui benamiams, be kita ko, parengiant nacionalines benamystės strategijas, kuriose būtų nustatytos iniciatyvinės ir reagavimo priemonės, parengtos sistemingai konsultuojantis su benamystės, skurdo ir diskriminacijos srityse veikiančiomis NVO;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

14. mano, kad Komisija turėtų išsiaiškinti, ar būtų galima tęsti sėkmingų esamų modelių, visų pirma iniciatyvos „Svarbiausia – būstas“, įgyvendinimą pasitelkiant tinkamas finansavimo priemones, pvz., „Europos socialinį fondą +“ ir Europos regioninės plėtros fondą;

15. pabrėžia, kad rengiant ir įgyvendinant tokias strategijas būtinas tarpžinybinis ir tarpvyriausybiniis bendradarbiavimas, taip pat pagrindinių suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas, ir ragina valstybes nares keistis geriausia patirtimi;

16. pabrėžia, kad svarbu rinkti patikimus duomenis apie benamystę, įskaitant jaunų žmonių benamystę, dalyvaujant atitinkamoms NVO ir valdžios institucijoms, aktyviai teikiančioms paslaugas su benamystės rizika susiduriantiems asmenims arba benamiams; ragina Komisiją ir valstybes nares patvirtinti bendrą pagrindinę benamystės ES apibrėžtį ir suderintus rodiklius, kurie padėtų vienodai suprasti, sistemingai palyginti ir įvertinti benamystės mastą visose ES valstybėse narėse; tai padėtų sistemingai stebėti benamystės rodiklius ES lygmeniu, pasitelkiant tokias institucijas, kaip Eurostatas; ragina naudoti esamas priemones, pvz., Europos benamystės ir su būstu susijusios atskirties tipologiją;

17. ragina valstybes nares ir Komisiją imtis priemonių ir įgyvendinti programas, skirtas 18 metų sulaukusiems jaunuoliams, kuriems gresia benamystė; ragina Komisiją teikti finansinę paramą savarankišką gyvenimą pradedantiems jaunuoliams, pagerinti galimybes gauti informaciją apie įperkamo būsto finansavimą ir užtikrinti, kad persvarstyta Jaunimo garantijų iniciatyva padėtų spręsti jaunimo benamystės problemą, kuri didėja daugelyje ES valstybių;

18. palankia vertina tai, kad LGBTIQ lygybės strategijoje daug dėmesio skiriama LGBTIQ asmenų benamystei, visų pirma jaunų LGBTIQ asmenų benamystei; ragina Komisiją sukurti geresnio duomenų rinkimo priemones, visoje ES skatinti mokslinius tyrimus ir palengvinti valstybių narių keitimąsi metodais, kurie padeda spręsti benamių LGBTIQ asmenų problemą;

19. pakartoja savo 2014 m. sausio 16 d. išreikštą raginimą nutraukti benamių asmenų kriminalizavimą ir nebetaikyti diskriminacinės praktikos, pagal kurią benamiai asmenys netenka galimybės pasinaudoti socialinėmis paslaugomis ir prieglaudomis;

20. ragina Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrą atidžiau stebėti neapykantos nusikaltimus ir skurdo nepakantumo motyvuotus išpuolius; pabrėžia, kad skurdas ir benamystė nėra nusikaltimas; primygtinai ragina valstybes nares viešosios politikos srityse sukurti tokius mechanizmus, kuriais būtų užtikrintas benamių saugumas, taip pat ragina viešojo saugumo politikoje laikyti skurdo nepakantumą neapykantos nusikaltimu; ragina Komisiją ir valstybes nares uždrausti diskriminavimą dėl benamystės ar kitokios būsto padėties ir atitinkamai spręsti šią problemą, panaikinti visus teisės aktus ir priemones, pagal kurias benamiai žmonės ar su benamyste siejamas elgesys, kaip antai miegoti ar valgyti viešosiose erdvėse, yra laikomas nusikaltimu ar už jį baudžiama, taip pat uždrausti priverstinį benamių asmenų iškeldinimą iš viešųjų erdvių ir jų asmeninių daiktų sunaikinimą, nebent jiems pasiūloma saugi alternatyva;

21. ragina valstybes nares užtikrinti, kad išskirtinės priemonės, kuriomis siekiama išspręsti benamystės problemą ir apsaugoti benamius COVID-19 krizės sąlygomis, visų pirma taikant moratoriumą iškeldinimams ir energijos tiekimo nutraukimui bei suteikiant laikiną būstą, būtų taikomos tiek laiko, kiek reikia, ir kad būtų ieškoma tolesnių tinkamų, nuolatinių sprendimų; ragina valstybes nares remti ir skatinti nevyriausybines ir labdaros organizacijas, teikiančias sveikatos priežiūros ir socialines paslaugas benamiams, ir padėti jiems apsisaugoti nuo COVID-19;

22. pripažįsta, kad tam tikrais ypatingais atvejais sunkioje padėtyje atsidūrusiems žmonėms turėtų būti skubiai suteikti laikini būstai, pvz., su administraciniais sunkumais susiduriantiems žmonėms arba nukentėjusiems dėl smurto šeimoje; ragina valstybes nares užtikrinti, kad niekam netektų miegoti lauke dėl to, kad nėra tinkamų alternatyvų; ragina Komisiją ir valstybes nares dirbti kartu siekiant visiems, kuriems to reikia, užtikrinti besąlygišką galimybę atsiradus skubiam poreikiui gauti kokybišką pastogę; vis dėlto pabrėžia, kad tai turėtų būti tik laikina priemonė ir kad tai nėra alternatyva struktūriniais sprendimais, pavyzdžiui, prevencijai ir tinkamo būsto bei socialinės paramos teikimui reaguojant į benamystę;

23. primena, kad būsto krizė ypač paveikė moteris; pažymi, kad skurdo pasekmės moterims yra didesnės, iš dalies dėl moterų ir vyrų darbo užmokesčio ir pensijų skirtumų, taip pat dėl to, kad moterys dažniau dirba ne visą darbo dieną; pabrėžia, kad moterų benamystė dažnai yra mažiau pastebima, ir kad reikia specialių priemonių šiai problemai spręsti; ragina Komisiją ir valstybes nares savo nacionalinėse benamystės strategijose taikyti su lyčių aspektu susijusį modelį, kad būtų galima paremti benamystę patiriančias moteris, kurios dažnai yra patyrusios daugybinių ir pakartotinių traumų, pvz.,

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

dėl šeiminio smurto ir prievartos, atskyrimo nuo vaikų, stigmatizacijos ir saugios bei patikimos erdvės trūkumo; ragina Komisiją ir valstybes nares vykdant būsto politiką laikytis lyčių aspektu pagrįsto požiūrio, pirmiausia remiant specifinėje padėtyje atsidūrusias moteris, pavyzdžiui, vienišas mamas;

24. primena, kad dėl COVID-19 taikomo socialinių kontaktų ribojimo ir karantino dramatiškai padidėjo smurto prieš moteris atvejų skaičius, taip pat smurto šeimoje ir smurto prieš vaikus atvejų skaičius; primena, kad ekonominė moterų nepriklausomybė pasirodė esanti viena iš svarbiausių priemonių kovojant su smurtu dėl lyties; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares teikti finansinę paramą moterims, smurto dėl lyties aukoms, joms pradedant savarankišką gyvenimą, ir teikti daugiau informacijos apie įperkamo būsto finansavimą kaip būdą jų ekonominiam savarankiškumui padidinti ir gyvenimo lygiui pagerinti;

25. ragina parengti išsamią ir integruotą kovos su skurdu strategiją, kurioje būtų nustatytas konkretus skurdo, įskaitant vaikų skurdą, mažinimo tikslas; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad būtų įgyvendinamos vaikų teisės į tinkamą būstą, įskaitant atitinkamos paramos tėvams, kurie susiduria su būsto išlaikymo ar įsigijimo sunkumais, teikimą, kad jie galėtų likti su savo vaikais, ir ypatingą dėmesį skirti vaikų priežiūros institucijas paliekantiems jaunuoliams; ragina Komisiją ne vėliau kaip 2021 m. pateikti pasiūlymą dėl Europos vaiko garantijos jai skiriant specialų 20 mlrd. EUR biudžetą, ir įgyvendinant vaiko garantijų sistemą užtikrinti, kad kiekvienas vaikas, be kita ko, turėtų tinkamą būstą;

26. ragina valstybes nares visiems užtikrinti vienodas galimybes gauti tinkamą būstą, kovoti su rasizmu ir priešišku čigonams ir užtikrinti, kad niekas nebūtų diskriminuojamas dėl jokios priežasties, nurodytos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti Chartijos ir Rasinės lygybės direktyvos įgyvendinimą, taip pat ES nacionalinių romų integracijos strategijų bei JT neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo sistemą; reikalauja, kad jos ypač daug dėmesio skirtų daugialypei diskriminacijai; ragina Tarybą skubiai priimti horizontaliąją kovos su diskriminacija direktyvą; ragina Komisiją veiksmingai įvertinti valstybių narių politinį įsipareigojimą ir pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš tas valstybes nares, kurios neužtikrina ES kovos su diskriminacija teisės aktų vykdymo arba kriminalizuoja benamius;

27. primygtinai ragina valstybes nares formuoti ir įgyvendinti politiką, nukreiptą prieš landynių savininkus ir labai didelės nuomos reikalaujančius nuomotojus, taip pat dalytis gerąja praktika tokios politikos srityje;

28. labai susirūpinęs pažymi, kad romų gyvenimo sąlygos ir toliau kelia itin didelį susirūpinimą, nes daugelis jų paprastai gyvena atskirtose gyvenvietėse, kuriose gyvenimo sąlygos neatitinka standartų; ragina valstybes nares skatinti teritorinės segregacijos naikinimą ir įtraukti paramos gavėjus romus į visus būsto projektų rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo etapus, kad būtų galima veiksmingai užtikrinti, jog jiems teikiama informacija, kaip galima pasinaudoti esamais fondais, taip pat vykdoma kovos su diskriminacija politika ir naudojamasi mechanizmais, siekiant užkirsti kelią priverstiniam iškeldinimui, o nesėliams romams pasiūlyti pakankamų ir tinkamų vietų, kuriose jie galėtų apsistoti; pabrėžia, kad šioje srityje skubiai reikalingos švietimo ir visuomenės informavimo kampanijos, taip pat viešosios investicijos, – dėl COVID-19 pandemijos keliamų pavojų jos yra dar svarbesnės; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares pasinaudoti numatytu Teisingos pertvarkos fondu, kuris skirtas būsto, sveikatos ir užimtumo padėčiai gerinti nė vieno nepaliekant nuošalyje, įskaitant romus;

29. išpėja, jog siekiant, kad iškeldinimas atitiktų tarptautinius žmogaus teisių standartus, reikia laikytis keleto kriterijų, įskaitant prasmingą iškeldinamų žmonių dalyvavimą, visų galimų alternatyvų įvertinimą, perkėlimą į tinkamą būstą turint paveiktų namų ūkių sutikimą, kad nė vienas asmuo netaptų benamiu, taip pat užtikrinti teisę kreiptis į teismą siekiant procesinio teisingumo ir visų žmogaus teisių laikymąsi; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad nesilaikant šių kriterijų vykdomi iškeldinimai būtų laikomi priverstiniais ir vertinami kaip teisės į būstą pažeidimas; reikalauja, kad toks priverstinis iškeldinimas, apibrėžtas tarptautinėje žmogaus teisių teisėje, būtų draudžiamas bet kokiomis aplinkybėmis;

30. labai susirūpinęs pažymi, kad neįgalieji dažnai susiduria su daugeliu sudėtingų problemų ir įvairiais būdais pažeidžiama jų teisė į būstą, pvz., iš jų dažnai atimama teisė gyventi bendruomenėje, kurioje užtikrinamos lygios galimybės, naudotis bendruomeninėmis paslaugomis, kurios yra būtinos norint pereiti nuo institucinės priežiūros prie gyvenimo bendruomenėje, šie asmenys dažnai priversti gyventi izoliuotose globos institucijose, patiria skurdą, jiems trūksta galimybių pasinaudoti būsto programomis, jie susiduria su esamomis prieinamumo kliūtimis ir pan.; primena Komisijai ir valstybėms

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

narėms joms numatytus įpareigojimus pagal Neįgalųjų teisių konvenciją; ragina skubiai įgyvendinti deinstitutionalizaciją visoje Europoje ir panaudoti esamus ES ir nacionalinius fondus, siekiant suteikti neįgaliesiems prieinamą ir nesegreguotą būstą ir teikti reikalingas bendruomenines paslaugas, kad būtų apsaugota jų teisė savarankiškai gyventi bendruomenėje ir turėti vienodas galimybes dalyvauti visuomenėje;

31. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad jokios ES ar valstybių narių lėšos nebūtų naudojamos būsto projektams, didinantiems segregaciją ar socialinę atskirtį; ragina valstybes nares visada turėti omenyje būsto kokybę kaip miestų plėtros, architektūros ir funkcionalumo sudėtinę dalį, siekiant pagerinti visų gyventojų gerovę; ragina Komisiją ir valstybes nares įgyvendinti programas ir numatyti paskatas, kuriomis būtų stiprinami kartų tarpusavio ryšiai, suteikiantys galimybių žmonėms, visų pirma pagyvenusiems žmonėms, dėl finansinių ar sveikatos priežasčių turintiems palikti savo namus, rasti naują jų poreikius atitinkantį būstą, tačiau nepaliekant bendruomenės;

32. ragina Komisiją ir valstybes nares nustatyti bendrą įpareigojimą laikytis prieinamumo kriterijų pagal planuojamą viešųjų ir privačiųjų pastatų renovacijos bangos sistemą, ir išnaudoti jos potencialą gerinant prieinamumą neįgaliesiems bei vyresnio amžiaus, taip pat motorinių ir sensorinių sunkumų turintiems žmonėms, kad būstas būtų patogus gyventi ir atitiktų ateities poreikius, atsižvelgiant į vis labiau kintančią demografinę padėtį;

Integruotas požiūris į socialinį, viešąjį ir įperkamą būstą ES lygmeniu

33. ragina Komisiją ir valstybes nares laikyti būstą vienu iš pagrindinių Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano prioritetų; primena, kad ES politika, finansavimo programos ir finansavimo priemonės daro didelį poveikį būsto rinkoms, esamų būstų kokybei ir piliečių gyvenimui; ragina Komisiją skubiai parengti integruotą ES lygmens strategiją dėl socialinio, viešojo, nesegregacinio ir įperkamo būsto, sukuriant nacionalinėms, regioninėms ir vietos valdžios institucijoms palankią aplinką, kad visiems būtų užtikrintas saugus, sveikas, prieinamas ir įperkamas kokybiškas būstas; ragina Komisiją įgyvendinant šią strategiją dėti daugiau pastangų, kad visapusiškai ir nuosekliai įgyvendinant teisę į tinkamą būstą visiems būtų įtrauktos visos vyriausybės tarnybos;

34. palankiai vertina tai, kad būsto įperkamumo klausimas įtrauktas į Europos semestrą; primygtinai ragina Komisiją užtikrinti, kad visos konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos suteiktų teigiamą postūmį įgyvendinant Europos socialinių teisių ramsčio principus, taip pat Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus ir žaliajame kurse nustatytus su klimato kaita susijusius tikslus; primygtinai ragina valstybes nares įgyvendinti konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas dėl būsto įperkamumo; teigia, kad į nacionalines reformų programas turėtų būti įtraukti nacionaliniai įperkamo būsto planai, ir reikalauja, kad Komisija ir valstybės narės parengtų specialias strategijas, skirtas tokioms teisės į būstą kliūtims, kaip diskriminacija, spekuliacija, grobikiškas skolinimas, žemės grobimas, konfliktai, priverstiniai iškeldinimai, aplinkos nykimas ir pažeidžiamumas dėl nelaimių, šalinti;

35. pabrėžia, kad reikia patikslinti būsto kainų indekso rodiklį; teigia, kad būstas gali būti laikomas įperkamam tada, kai jį užimančio asmens likusių pajamų pakanka bent minimalioms orų gyvenimą užtikrinančioms išlaidoms padengti; pabrėžia, kad reikia parengti išsamią būsto įperkamumo apibrėžtį ES lygmeniu, atsižvelgiant į įvairius rodiklius, pvz., iškeldinimo ir skurdo rodiklius; pažymi, kad dabartinė per didelių išlaidų būstui 40 proc. namų ūkio disponuojamųjų pajamų rodiklio riba nepakankamai rodo, kiek namų ūkių per didelę pajamų dalį išleidžia būstui; ragina persvarstyti orientacinę per didelių išlaidų būstui rodiklio ribą ir prašo Eurostato surinkti išsamesnius duomenis apie namų ūkių išlaidas būstui, nurodant tas išlaidas 5 proc. intervalais nuo 25 proc. iki 40 proc. disponuojamųjų pajamų;

36. primygtinai ragina Komisiją, pasinaudojant Eurostato Europos pajamų ir gyvenimo sąlygų statistika (ES-SPGS) ir Europos energijos nepritekliaus observatorijos duomenimis, pateikti tikslesnius, kokybiškesnius ir palyginamus duomenis apie būsto rinkas ir stebėti būsto įperkamumo galimybes visoje ES, taip pat vietos ir regionų lygmeniu, atsižvelgiant į nacionalinių būsto rinkų susiskaidymą ir valstybių narių skirtumus;

37. ragina Tarybą ir valstybes nares vėl rengti neoficialius už būsto politiką atsakingų ministrų susitikimus, įtraukti į juos Parlamentą, suteikti galimybę juose dalyvauti suinteresuotiesiems subjektams ir pateikti atnaujintą būsto informacinių centrų formą, kad būtų užtikrintas keitimosi informacija tarp valstybių narių mechanizmas ir suteikta platforma keistis geriausia patirtimi benamystės problemos sprendimo ir tinkamo bei įperkamo būsto suteikimo srityse;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

38. ragina valstybes nares bendradarbiauti su socialiniais partneriais, pilietine visuomene ir privačiuoju sektoriumi finansuojant socialines investicijas, kuriomis siekiama išspręsti dėl būsto kylančias problemas, nes daugelis iš šių subjektų atlieka ir gali atlikti svarbų vaidmenį kuriant ir įgyvendinant tinkamo būsto sprendimus nepalankioje padėtyje esantiems asmenims;

39. ragina valstybes nares daugiau investuoti į prieinamus pagyvenusiems asmenims skirtus slaugos namus, kuriuose būtų teikiamos kokybiškos priežiūros paslaugos ir į kurias galėtų patekti įvairioms grupėms priklausantys pagyvenę asmenys;

Būsto valdos saugumo ir įtraukimų būsto rinkų užtikrinimas

40. pažymi, kad 25,1 proc. Europos nuomininkų, mokančių nuomą rinkos kaina, jai išleidžia daugiau kaip 40 proc. savo pajamų, ir kad vidutinė nuomos kaina nuolat didėja ⁽⁴³⁾; ragina valstybes nares ir regionų bei vietos valdžios institucijas priimti teises nuostatas, įskaitant aiškias nuomos taisykles, kuriomis būtų apsaugotos nuomininkų ir būste gyvenančių jo savininkų teisės, padidintas tiek savininkų, tiek nuomininkų saugumas ir užkertamas kelias išskeldinimams, be kita ko, atlikus renovaciją, taip pat apimančios asmenis, gyvenančius būste, nusavintame valstybės per restitucijos procedūrą; ragina valstybes nares ir regionines bei vietos valdžios institucijas užtikrinti nuomos skaidrumą ir teikti paramą organizacijoms, dirbančioms nuomininkų ir būste gyvenančių jo savininkų apsaugos srityje, ir nustatyti žemą ribą teisinių ginčų nagrinėjimo procedūroms;

41. ragina valstybes nares vykdyti būsto politiką, kuri būtų grindžiama būsto nuosavybės, privataus nuomojamo būsto ir nuomojamo socialinio būsto neutralumo principu; ragina Komisiją laikytis šio principo įgyvendinant Europos semestrą; mano, kad teisė į būstą neturėtų būti siaurai apibrėžiama kaip galimybė gauti socialinį būstą, bet plačiau vertinama kaip teisė taikiai, saugiai ir oriai gyventi savo namuose; pabrėžia, kaip svarbu nustatyti skaidrius socialinio ir valstybės finansuojamo būsto gavimo kriterijus, siekiant užtikrinti lygias galimybes gauti būstą; ragina valstybes nares parengti nacionalines strategijas, kad būtų užkirstas kelias socialinei segregacijai, užtikrinant geresnį geografinį socialinio būsto paskirstymą, kad jis būtų prieinamas visiems piliečiams, nepaisant jų padėties, lyties, religijos ar priklausymo etninei grupei; ragina valstybes nares sudaryti palankesnes sąlygas gauti būstą ir skatinti įvairovę bendruomenėse, suteikiant jaunimui, mažas ir vidutines pajamas gaunantiems šeimoms, taip pat socialiai ir ekonomiškai nepalankioje padėtyje esantiems asmenims geresnes galimybes gauti kreditą ir nuomotis su teise pirkti; ragina valstybes nares bendradarbiauti su bankų sektoriumi, kad šioms grupėms būtų teikiamos valstybės garantuojamos nebrangios paskolos, kartu užkertant kelią turto burbulams ir pernelyg dideliam išskolinimui;

42. ragina valstybes nares aktyviau mažinti būsto rinkoje esančią nelygybę, be kita ko, teikiant išsamią informaciją apie būsto rinkų veikimą, sandorių skaičių ir geografinį pasiskirstymą, konkrečiuose rinkos segmentuose vyraujančias kainų tendencijas ir kitų konkrečių segmentų vystymosi galimybes;

43. pabrėžia, kad siekiant subalansuoti ir skatinti ekonominę būsto plėtrą, kuri būtų naudinga visai visuomenei ir visiems užtikrintų įperkama ir klestinčią gyvenimo aplinką, yra būtina tinkama politika ir priemonės, kuriomis būtų užtikrinama pakankama būsto pasiūla; mano, kad taikomos priemonės turi būti apgalvotos, konkrečios ir tikslinės, kad per pagrįstą laiką būtų galima užtikrinti teisę į būstą, ir kad valstybės narės turėtų skirti pakankamai išteklių ir teikti pirmenybę nepalankioje padėtyje esančių ir marginalizuotų, nesaugiomis sąlygomis gyvenančių asmenų ar grupių poreikiams; todėl ragina valstybes nares, padedant Komisijai, užtikrinti pakankamas galimybes gauti tinkamą ir įperkama socialinį būstą, kad būtų patenkinti šių asmenų ir grupių būsto poreikiai;

44. ragina valstybes nares parengti savo būsto statybos politiką, kuria būtų skatinamas ekonomikos augimas COVID-19 pandemijos aplinkybėmis;

45. susirūpinęs atkreipia dėmesį į būsto rinkos finansinės veiklos suaktyvėjimą, ypač miestuose, kai investuotojai vertina būstą kaip turtą, kuriuo galima prekiauti, o ne kaip žmogaus teisę; ragina Komisiją įvertinti ES politikos ir teisės aktų indėlį į būsto rinkos finansinio aspekto sustiprėjimą ir nacionalinių bei vietos valdžios institucijų gebėjimą užtikrinti teisę į būstą; ragina valstybes nares ir vietos valdžios institucijas nustatyti tinkamas spekuliacinių investicijų stabdymo priemones, taikyti ilgalaikėms investicijoms į būsto rinką palankią politiką ir parengti miesto ir kaimo planavimo politiką, skatinančią įperkamo būsto pasiūlą, socialinę įvairovę ir socialinę sanglaudą;

⁽⁴³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/housing/index.html?lang=en>

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

46. pabrėžia, kad nekilnojamojo turto nuosavybės ir sandorių skaidrumas yra labai svarbus siekiant išvengti būsto rinkos iškraipymų ir pinigų plovimo šiame sektoriuje; pakartoja Kovos su pinigų plovimu direktyvoje numatytą Komisijos įsipareigojimą iki 2020 m. gruodžio 31 d. pranešti, ar siekiant užkirsti kelią spekuliacijai reikia suderinti informaciją apie nekilnojamojo turto nuosavybę ir tarpusavyje susieti šiuos nacionalinius registrus; todėl pakartoja savo 2019 m. kovo 26 d. raginimą, kad valstybės narės turėtų turėti viešai prieinamą informaciją apie galutinius tikruosius žemės ir nekilnojamojo turto savininkus;

47. ragina Komisiją ir valstybes nares geriau apsaugoti hipotekos paskolų gavėjus nuo išskeldinimo; pabrėžia, kad reikia užtikrinti galimybę išskeldintiems piliečiams ginti savo teises teisme; ragina Europos Komisiją ir valstybes nares sustiprinti esamas privalomas kreditorių, kredito paslaugų teikėjų ir kredito gavėjų elgesio taisykles arba prirėkus priimti naujas, kad būtų išvengta klaidinančios praktikos, priekabiavimo ir vartotojų teisių pažeidimų, bent jau hipotekos paskolų atveju; mano, kad tokiose taisyklėse, be jau Direktyvos 2014/17/ES 28 straipsnyje pateiktų reikalavimų, turėtų būti nurodyti reikalavimai dėl pagrįstų ir perspektyvių restruktūrizavimo priemonių; ragina Komisiją įvertinti, ar reikėtų pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl minimalaus paskolos ir vertės santykio hipotekos kredito rinkoje; ragina Komisiją prieš siūlant pakeitimo vertybiniais popieriais taisykles apsarstyti jų poveikį būsto rinkoms;

48. pažymi, kad sparčiai didėjant trumpalaikės atostogų būstų nuomos paslaugų segmentui mažėja būstų rinkoje ir didėja jų kainos, o tai gali daryti neigiamą poveikį gyvenimo sąlygoms miestuose ir turistų pamėgtose vietovėse; ragina Komisiją Paslaugų direktyvą aiškinti taip, kad ji atitiktų Europos Teisingumo Teismo sprendimą (C-390/18), kuriame konstatuojama, kad būsto įperkamumas ir nuomojamo būsto trūkumas yra „svarbi viešojo intereso priežastis“, todėl nacionalinėms ir vietos valdžios institucijoms suteikiama didelė veiksmų laisvė nustatyti proporcingas apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų taisykles, įskaitant privalomą registravimą, leidimų skaičiaus ribojimą ir konkrečią suskirstymo zonomis politiką, laiko apribojimus, perteklinio turizmo ir miesto centrų ištuštėjimo bei gyvenimo kokybės blogėjimo prevenciją, kad nebūtų daroma žalos gyventojams; primygtinai ragina Komisiją į Skaitmeninių paslaugų aktą įtraukti pasiūlymą dėl privalomų dalijimosi informacija įpareigojimų platformoms trumpalaikės būsto nuomos rinkoje, laikantis duomenų apsaugos taisyklių, nes ši prieiga prie informacijos yra būtina valdžios institucijoms, kad jos galėtų užtikrinti įperkama būstą;

49. primena Komisijai ir valstybėms narėms, kad nereguliuojant nekilnojamojo turto rinkos ir toje rinkoje veikiančių finansinių subjektų siekiant užtikrinti galimybę gauti įperkama ir tinkama būstą visiems, būtų pažeidžiami su teise į būstą susiję įsipareigojimai;

50. ragina priskirti visą būsto sektorių (ne tik socialinio), prie visuotinės svarbos socialinių paslaugų, nes tai labai svarbu užtikrinant teisę į įperkama ir tinkama būstą visiems;

Investicijos į socialinį, viešąjį, įperkama ir efektyviai energiją vartojantį būstą

51. pabrėžia, kad investicijų į įperkamus būstus trūkumas per metus siekia 57 mlrd. EUR⁽⁴⁴⁾; ragina Komisiją ir valstybes nares prioriteto tvarka panaikinti investicijų į įperkama būstą trūkumą; atsižvelgdamas į tai ragina reformuoti ekonomikos valdymo sistemą, suteikiant valstybėms narėms galimybes vykdyti reikiamas žaliąsias ir socialines viešąsias investicijas, įskaitant investicijas, susijusias su socialinio, valstybinio, įperkamo ir efektyviai energiją vartojančio būsto plėtojimu ir gerinimu; be to, ragina suderinti investicijų į įperkama būstą amortizacijos metodikos apskaitą;

52. primena, kad kaip visuotinės ekonominės svarbos paslaugai socialiniam būstui netaikomi reikalavimai dėl pranešimų apie valstybės pagalbą; primena, kad Sprendime dėl visuotinės ekonominės svarbos paslaugų socialinis būstas yra vienintelis sektorius, kuriame Komisija mini tikslinę grupę (socialiai remtini ar pažeidžiami asmenys), ir kad kitų socialinių paslaugų atveju tokios grupės neminimos; mano, kad tai gali riboti galimybes užtikrinti socialinį ir prieinamą būstą visiems; pripažįsta, kad nėra sutarta dėl bendros socialinio būsto apibrėžties ES lygmeniu; vis dėlto įspėja, kad siaura socialinio būsto apibrėžtis, apsiribojanti tik nurodymu, kad tai yra būstas, teikiamas „socialiai remtiniams arba pažeidžiamiems asmenims, kurie dėl lėšų trūkumo negali susirasti būsto rinkos sąlygomis“, yra ribota ir trukdo valstybėms narėms apibrėžti savo visuotinės ekonominės svarbos paslaugas ir visuotinės svarbos paslaugas; pabrėžia, kad visuotinės ekonominės svarbos paslaugos būsto srityje iš esmės turėtų būti teikiamos vadovaujantis konkrečiais reikalavimais, kuriuos nustato nacionalinės,

⁽⁴⁴⁾ Investavimo į Europos socialinę infrastruktūrą klausimų aukšto lygio darbo grupės ataskaita „Investicijų į Europos socialinę infrastruktūrą skatinimas“ (2018 m.).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

regioninės ar vietos valdžios institucijos, nes jos gali nustatyti ir tenkinti įvairių grupių būsto poreikius ir vertinti gyvenimo sąlygas, kurios gali labai skirtis kaimo ir miesto vietovėse, ir kadangi šios valdžios institucijos atlieka itin svarbų vaidmenį priimančios sprendimus; primygtinai ragina Komisiją pritaikyti tikslinių grupių apibrėžtį „socialinis ir valstybės finansuojamas būstas“ visuotinės ekonominės svarbos paslaugų taisyklėse, kad nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos galėtų teikti paramą būstui visoms grupėms, kurių deramo ir įperkamo būsto poreikių neįmanoma lengvai patenkinti rinkos sąlygomis, kartu užtikrinant, kad nepalankiausioje padėtyje esantiems asmenims būtų skiriamas pakankamas finansavimas siekiant pašalinti kliūtis investicijoms ir užtikrinti įperkama būstą, būsto valdos neutralumą ir tvarią miestų plėtrą, gyvenviečių socialinę įvairovę, taip pat stiprinti socialinę sanglaudą;

53. ragina Komisiją ir valstybes nares toliau didinti investicijas ES į socialinį, viešąjį, efektyviai energiją vartojantį, tinkamą ir įperkama būstą, taip pat į benamystės ir atskirties būsto srityje problemų sprendimą; atsižvelgdamas į tai ragina vykdyti investicijas pasitelkiant Europos regioninės plėtros fondą, Teisingos pertvarkos fondą, „InvestEU“, ESF+, programą „Europos horizontas“ ir priemonę „Next Generation EU“, o ypač Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvą (CRII) ir Išplėstinę atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvą (CRII+); ragina užtikrinti didesnę šių priemonių sąveiką; palankiai vertina socialinio ir įperkamo būsto paskolų finansavimą pagal programą „InvestEU“ ir pasitelkiant platesnį EIB portfelį; ragina Komisiją ir valstybes nares į Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę kartu su žaliaja ir skaitmenine pertvarka integruoti socialinę pažangą kaip svarbiausią investicijų uždavinį, kad būtų galima apsaugoti pažeidžiamus asmenis nuo neigiamo šios krizės poveikio, ir įtraukti socialinės pažangos planus į Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nurodant, kaip bus įgyvendinami Europos socialinių teisių ramsčio principai ir į kokias sritis bus nukreiptos socialinės investicijos, įskaitant investicijas socialinio būsto sektoriuje; ragina Komisiją nedelsiant užtikrinti, kad ES fondai ir EIB finansavimas būtų prieinamesni vietos ir regionų socialinio ir valstybinio įperkamo būsto teikėjams; ragina EIB mėginti padidinti atitinkamą prieinamumą teikiant tikslingą techninę pagalbą ir glaudžiau bendradarbiaujant su finansų tarpininkais ir valstybėmis narėmis;

54. ragina Komisiją skatinti naudotis Europos programomis, kuriomis remiamas namų atstatymas siekiant padaryti būstą įperkama;

55. ragina valstybes nares užtikrinti, kad ateityje įgyvendinant visus gyvenamųjų namų statybos ir rekonstravimo projektus pirmenybė būtų teikiama pažangiems pastatams, kuriuose būtų galima stebėti vandens ir elektros energijos suvartojimą ir užtikrinti didesnę jų ekonominę efektyvumą įgyvendinant Europos Sąjungos klimato tikslus;

56. ragina Komisiją, valstybes nares ir regionines bei vietos valdžios institucijas pripažinti, remti ir finansuoti bendruomeninio, demokratiško ir bendradarbiavimu pagrįsto būsto teikimo formas (įskaitant žemės patikos bendruomenes) kaip teisėtas ir perspektyvias priemones užtikrinant būstą rinkos sąlygomis ir socialinį būstą; ragina Komisiją siekti tvaraus požiūrio į miestų žemės naudojimą, pvz., teikiant pirmenybę apleistų namų atstatymui, o ne naujų namų statybai;

o

o o

57. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0021

Teisė atsijungti**2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl teisės atsijungti (2019/2181(INL))**

(2021/C 456/15)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 225 straipsnį,
- atsižvelgdamas į SESV 153 straipsnio 2 dalies b punktą kartu su SESV 153 straipsnio 1 dalies a, b ir i punktais,
- atsižvelgdamas į 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvą 89/391/EEB dėl priemonių, skirtų gerinti darbuotojų saugos ir sveikatos sąlygas, diegimo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 1991 m. birželio 25 d. Tarybos direktyvą 91/383/EEB, pateikiančią papildomas priemones, skatinančias gerinti terminuotuose arba laikinuose darbo santykiuose esančių darbuotojų saugą ir sveikatą darbe ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1152 dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų Europos Sąjungoje ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrincijų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 23 ir 31 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 5, 7, 8, 9 ir 10 principus,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijas ir rekomendacijas, ypač į 1919 m. Darbo valandų (pramonės) konvenciją (Nr. 1), 1930 m. Darbo valandų (prekybos ir biurų) konvenciją (Nr. 30), 1981 m. Rekomendaciją dėl kolektyvinių derybų (Nr. 163), 1981 m. Konvenciją dėl pareigų šeimai turinčių darbuotojų (Nr. 156) ir prie jos pridedamą rekomendaciją (Nr. 165), taip pat į 2019 m. TDO šimtmečio deklaraciją dėl darbo ateities;
- atsižvelgdamas į 1996 m. gegužės 3 d. Europos Tarybos pataisytą Europos socialinę chartiją, visų pirma į jos 2 straipsnį (dėl teisės į tinkamas darbo sąlygas, įskaitant teisę į deramas darbo valandas ir poilsio laiką), 3 straipsnį (dėl saugių ir sveikų darbo sąlygų), 6 straipsnį (dėl teisės į kolektyvines derybas) ir 27 straipsnį (dėl pareigų šeimai turinčių darbuotojų apsaugos);
- atsižvelgdamas į Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 24 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių partnerių bendruosius susitarimus dėl nuotolinio darbo (2002 m.) ir skaitmeninimo (2020 m.);

⁽¹⁾ OL L 183, 1989 6 29, p. 1.⁽²⁾ OL L 206, 1991 7 29, p. 19.⁽³⁾ OL L 299, 2003 11 18, p. 9.⁽⁴⁾ OL L 186, 2019 7 11, p. 105.⁽⁵⁾ OL L 188, 2019 7 12, p. 79.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Europos Parlamento tyrimų tarnybos (EPRS) Europos pridėtinės vertės skyriaus atliktą Europos pridėtinės vertės vertinimo tyrimą „Teisė atsijungti“⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo (Eurofound) 2019 m. liepos 31 d. ataskaitą „Teisė atsijungti“,
 - atsižvelgdamas į Eurofound darbinį dokumentą „Teisė atsijungti 27 ES valstybėse narėse“;
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) praktiką, susijusią su darbo laiko, įskaitant budėjimo ir parengties laiką, nustatymo kriterijais, poilsio laiko svarba, reikalavimu matuoti darbo laiką ir darbuotojo statuso nustatymo kriterijais⁽⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į ESTT sprendimą byloje C-518/15, pagal kurį budėjimo namuose laikas, kai darbuotojas privalo per trumpą laiką atsakyti į darbdavio skambučius, turi būti laikomas „darbo laiku“⁽⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į ESTT sprendimą byloje C-55/18, pagal kurį valstybės narės privalo reikalauti, kad darbdaviai sukurtų sistemą, pagal kurią būtų galima išmatuoti kasdienio darbo laiko trukmę⁽⁹⁾,
 - atsižvelgdamas į organizacijos „UNI Global Union“ ataskaitą „Teisė atsijungti. Geroji patirtis“ („The Right to Disconnect: Best Practices“),
 - atsižvelgdamas į savo 2019 m. spalio 10 d. rezoliucijos dėl euro zonos užimtumo ir socialinės politikos⁽¹⁰⁾ 17 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento sprendimo dėl Europos Parlamento narių statuto priėmimo⁽¹¹⁾ 5 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 47 ir 54 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0246/2020),
- A. kadangi šiuo metu nėra konkrečių Sąjungos teisės aktų dėl darbuotojo teisės atsijungti nuo darbo tikslais naudojamų skaitmeninių priemonių, įskaitant informacines ir ryšių technologijas (IRT);
- B. kadangi skaitmeninimas ir tinkamas skaitmeninių priemonių naudojimas suteikė daug ekonominės ir socialinės naudos ir privalumų darbdaviams ir darbuotojams, kaip antai didesnę lankstumą ir savarankiškumą, galimybes pagerinti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą ir sutrumpinti kelionės į darbą laiką, tačiau dėl jų kilo ir nemažai etinių, teisinių ir su užimtumu susijusių problemų, pvz., suintensyvėjo darbas ir paigėjo darbo valandos, o dėlto išsityrynė profesinio ir asmeninio gyvenimo ribos;
- C. kadangi vis dažniau naudojant skaitmenines priemones darbo tikslais įsivirtino kultūra, kai asmuo yra nuolat prisijungęs, visada pasiekiamas arba be perstojo dirbantis budėjimo režimu, ir ji gali daryti žalingą poveikį darbuotojų pagrindinėms teisėms ir teisingoms darbo sąlygoms, įskaitant teisingą atlyginimą, darbo laiko ribojimui ir profesinio bei asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, fizinei ir psichinei sveikatai ir saugai darbe, taip pat vyrų ir moterų lygybei, nes

⁽⁶⁾ PE 642.847, 2020 m. liepos mėn.; [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/642847/EPRS_BRI\(2020\)642847_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/642847/EPRS_BRI(2020)642847_EN.pdf)

⁽⁷⁾ Žr., be kita ko, Teisingumo Teismo sprendimus: 2004 m. spalio 5 d. Sprendimo *Pfeiffer ir kt.*, C-397/01–C-403/01, ECLI:EU:C:2004:584, 93 punktą; 2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė*, C-484/04, ECLI:EU:C:2006:526, 36 punktą; 2016 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *Betriebsrat der Ruhrlandklinik*, C-216/15, ECLI:EU:C:2016:883, 27 punktą; 2018 m. vasario 21 d. Sprendimo *Matzak*, ECLI:EU:C:2018:82, C-518/15, 66 punktą; ir 2019 m. gegužės 14 d. Sprendimo *Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)*, C-55/18, ECLI:EU:C:2019:402, 60 punktą.

⁽⁸⁾ 2018 m. vasario 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Matzak*, ECLI:EU:C:2018:82, C-518/15, 66 punktas.

⁽⁹⁾ 2019 m. gegužės 14 d. Sprendimas *Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)*, C-55/18, ECLI:EU:C:2019:402, 60 punktas.

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0033.

⁽¹¹⁾ OL L 262, 2005 10 7, p. 1.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

neproporcingą šių aspektų poveikį jaučia priežiūros pareigų turintys darbuotojai – dažniausiai moterys; kadangi skaitmeninė pertvarka turėtų būti grindžiama pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms teisėms bei Sąjungos vertybėms ir turėtų turėti teigiamą poveikį darbuotojams ir darbo sąlygoms;

- D. kadangi skaitmeninių priemonių naudojimas ilgą laiką per pertraukų gali sukelti susikaupimo problemų bei lemti kognityvinę ir emocinę perkrovą; kadangi monotoniški pasikartojantys veiksmai ir ilgas buvimas statiškoje pozijoje ilgai gali sukelti raumenų įtampą ir raumenų bei kaulų sistemos sutrikimų; kadangi Tarptautinė vėžio mokslinių tyrimų agentūra nustatė, kad radijo dažnių spinduliuotė gali būti kancerogeniška; kadangi ypatinga rizika gali kilti radijo dažnių spinduliuotę patiriančioms neščioms moterims;
- E. kadangi dėl per dažno technologinių prietaisų naudojimo gali stipriau pasireikšti tokie reiškiniai kaip izoliacija, priklausomybė nuo technologijų, miego trūkumas, emocinis išsekimas, nerimas ir pervargimas; kadangi, PSO duomenimis, visame pasaulyje daugiau kaip 300 mln. žmonių kenčia nuo depresijos ir bendrų psichikos sutrikimų, susijusių su darbu, o Sąjungoje kasmet nuo psichikos sutrikimų kenčia 38,2 proc. gyventojų;
- F. kadangi priemonės, kurių imtasi dėl COVID-19 krizės, pakeitė žmonių darbo būdą ir parodė skaitmeninių sprendimų, be kita ko, įmonių, savarankiškai dirbančių asmenų ir viešojo administravimo įstaigų naudojamų nuotolinio darbo sistemų svarbą visoje Sąjungoje; kadangi, Eurofound duomenimis, izoliavimo metu daugiau kaip trečdalis Sąjungos darbuotojų pradėjo dirbti iš namų (palyginti su 5 proc. paprastai iš namų dirbusių darbuotojų), ir kadangi darbo tikslais pradėta gerokai dažniau naudoti skaitmenines priemones; kadangi, Eurofound duomenimis, 27 proc. darbuotojų, dirbančių iš namų, teigė, kad jie dirbo ne darbo valandomis, norėdami atlikti su darbu susijusias pareigas⁽¹²⁾; kadangi per COVID-19 krizę padidėjo nuotolinio darbo ir teledarbo mastas ir tikimasi, kad jis ir toliau išliks didesnis negu prieš COVID-19 krizę ar netgi toliau didės;
- G. kadangi moterims kyla ypač didelė rizika ir jos labiau kenčia nuo COVID-19 krizės sukeltų ekonominių ir socialinių padarinių, nes joms tenka pagrindinis arba vis dar tradicinis rūpinimosi namais ir šeima vaidmuo; kadangi didėjantis nuotolinio darbo mastas per COVID-19 krizę taip pat gali kelti didesnę riziką jaunimui ir priežiūros pareigų turintiems asmenims, pavyzdžiui, vienišoms motinoms ar vienišiams tėvams, šeimoms su vaikais ir šeimoms su išlaikomais giminaičiais, kuriems reikia priežiūros; kadangi nuotolinio darbo, socialinių kontaktų ribojimo ir izoliavimo laikotarpiu turi būti išlaikoma tinkama profesinio ir privataus gyvenimo pusiausvyra; kadangi, kalbant apie teisę atsijungti, turėtų būti atsižvelgiama į lyčių aspektus;
- H. kadangi teisė atsijungti yra pagrindinė teisė ir neatsiejama naujų darbo modelių naujajame skaitmeniniame amžiuje dalis; kadangi ši teisė turėtų būti laikoma svarbia Sąjungos lygmens socialinės politikos priemone, kuria užtikrinama visų darbuotojų teisių apsauga; kadangi teisė atsijungti yra ypač svarbi labiausiai pažeidžiamiems darbuotojams ir priežiūros pareigų turintiems asmenims;
- I. kadangi dėl technologijų pažangos stebėsenos ir sekimas darbo vietoje tapo dar sudėtingesni; kadangi nepageidaujamų skaitmeninių technologijų naudojimo darbo vietoje klausimas tam tikru mastu sprendžiamas ir reglamentuojamas tik kai kuriose valstybėse narėse; kadangi Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK) 8 straipsnyje teigiama, kad „kiekvienas turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą“; kadangi ši nuostata taikoma visose nacionalinėse jurisdikcijose siekiant apsaugoti darbuotojų privatumą darbo santykių srityje; kadangi EŽTK 8 straipsniu ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 (GDAR)⁽¹³⁾ turėtų būti užtikrinta, kad darbuotojai gautų reikiamą informaciją apie stebėsenos ir sekimo apimtį ir pobūdį ir kad darbdaviai privalėtų pagrįsti taikomas priemones ir kuo labiau sumažinti jų poveikį diegdami mažiausiai intervencinius metodus;
- J. kadangi, Eurofound tyrimo duomenimis, 27 proc. iš namų dirbančių respondentų teigė, kad jie dirbo ne darbo valandomis, norėdami atlikti su darbu susijusias pareigas;

⁽¹²⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/blog/covid-19-unleashed-the-potential-for-telework-how-are-workers-coping>

⁽¹³⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

1. pabrėžia, kad darbo tikslais naudojant skaitmenines priemones, įskaitant IRT, padidėjo lankstumas, susijęs su darbo laiku, vieta ir būdu, kuriuo (-ioje) galima atlikti darbą, ir darbuotojai gali būti pasiekiami ne darbo valandomis; kadangi tinkamas skaitmeninių priemonių naudojimas gali būti privalumas darbdaviams ir darbuotojams, nes jis suteikia daugiau laisvės, nepriklausomumo ir lankstumo geriau organizuoti darbo laiką ir darbo užduotis, sutrumpinti kelionės į darbą laiką ir palengvinti asmeninių ir šeiminių pareigų planavimą, taip užtikrinant geresnę profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą; pažymi, kad darbuotojų poreikiai labai skiriasi, ir šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad svarbu sukurti aiškią sistemą, kuri tuo pat metu skatintų asmeninį lankstumą ir darbuotojų teisių apsaugą;
2. pabrėžia, kad dėl buvimo nuolat prisijungus ir didelių su darbu susijusių reikalavimų bei didėjančių lūkesčių, kad darbuotojai turi būti pasiekiami bet kuriuo metu, gali kilti neigiamų padarinių darbuotojų pagrindinėms teisėms, jų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai ir fizinei bei psichinei sveikatai ir gerovei;
3. pripažįsta, kad efektyvi darbo laiko apskaita gali padėti laikytis sutartyje numatyto darbo laiko; pabrėžia, jog svarbu, kad darbo laikas būtų registruojamas siekiant užtikrinti, kad nebūtų viršytos sutartos valandos ir peržengtos teisinės ribos, tačiau reikia atsižvelgti į to veiksmingumą, nes teisės aktai šiuo klausimu galioja tik keliose valstybėse narėse;
4. pažymi, kad atsiranda vis daugiau tvirtų įrodymų, kad darbo laiko ribų nustatymas, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra, tam tikras darbo laiko organizavimo lankstumas ir aktyvios gerovės darbe gerinimo priemonės daro teigiamą poveikį darbuotojų fizinei ir psichinei sveikatai, dėl sumažėjusio nuovargio ir streso gerėja darbo sauga ir didėja darbo našumas, darbuotojai būna labiau patenkinti darbu ir turi daugiau motyvacijos ir mažėja neatvykimo į darbą atvejų skaičius⁽¹⁴⁾;
5. pripažįsta, kad ir darbuotojams, ir darbdaviams svarbu, kad skaitmeninės priemonės darbo tikslais būtų naudojamos tinkamai ir veiksmingai, užtikrinant, kad nebūtų pažeidžiamos darbuotojų teisės į teisingas darbo sąlygas, įskaitant teisingą atlygį, darbo laiko apribojimą ir profesinio bei asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, taip pat darbuotojų sveikatą ir saugą;
6. mano, kad atimant iš darbuotojų ne darbo laiką ir ilginant jų darbo valandas didėja neatlyginamų viršvalandžių, su darbu susijusio nuovargio, psichosocialinių ir fizinių problemų, kaip antai, nerimo, depresijos ir išsekimo, rizika ir daromas neigiamas poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai ir jiems neleidžiama pailsėti po darbo;
7. pripažįsta Eurofound išvadas, iš kurių matyti, kad reguliariai iš namų dirbantys asmenys daugiau nei dvigubai dažniau yra linkę viršyti reikiamas 48 darbo valandas per savaitę ir ilsėtis mažiau nei 11 valandų tarp darbo dienų, kaip numatyta Sąjungos teisėje, palyginti su darbdavių patalpose dirbančiais darbuotojais; pabrėžia, kad beveik 30 proc. nuotoliniu būdu dirbančių darbuotojų teigia dirbantys laisvu laiku kasdien arba kelis kartus per savaitę, palyginti su mažiau nei 5 proc. biure dirbančių darbuotojų, ir kad labiau tikėtina, jog nuotoliniu būdu dirbantys darbuotojai dirbs ne įprastomis darbo valandomis; pabrėžia, kad Sąjungoje daugėja namuose dirbančių darbuotojų, kurie praneša apie ilgą darbo valandas arba negali naudotis ne darbo laiku; be to, pabrėžia, kad reguliariai nuotoliniu būdu dirbantys asmenys dažniau teigia kenčiantys nuo su darbu susijusio streso ir dažniau patiria miego sutrikimus, stresą ir šviečiančių skaitmeninių ekranų poveikį, ir pažymi, kad kiti padariniai šių darbuotojų sveikatai yra galvos skausmai, akių įtampa, nuovargis, nerimas ir raumenų bei kaulų sistemos sutrikimai; pripažįsta, kad reguliarus nuotolinis darbas iš namų gali neigiamai paveikti darbuotojų fizinę sveikatą, nes laikinų darbo vietų įrengimas namuose, nešiojamieji kompiuteriai ir kita IRT įranga gali neatitikti ergonominių standartų; ragina Komisiją ir valstybes nares atlikti daugiau tyrimų ir surinkti daugiau duomenų bei parengti išsamų šių problemų vertinimą; pažymi, kad atsižvelgiant į prognozuojamą nuotolinio darbo masto augimą ilgesniuoju laikotarpiu, tampa vis svarbiau spręsti šiuos klausimus;
8. atkreipia dėmesį į tai, kad nuotolinis darbas padėjo išsaugoti tam tikras darbo vietas ir verslo įmones COVID-19 krizės metu, tačiau pakartoja, kad dėl ilgo darbo laiko ir didesnių reikalavimų derinio jis taip pat gali kelti didesnę riziką darbuotojams, o tai turi neigiamą poveikį jų darbo laiko kokybei ir profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai, taip pat jų fizinei ir psichinei sveikatai; atkreipia dėmesį į sunkumus, kylančius, kai darbas nesusijęs su konkrečia darbo vieta ir kai ryšys su darbu yra nuolatinis, tuomet riba tarp darbo ir asmeninio gyvenimo išsitrina ir darbas persikelia į šeimos laiką;

⁽¹⁴⁾ J. Messenger'io (TDO) citata, pateikiama Europos Parlamento tyrimų tarnybos (EPRS) Europos pridėtinės vertės skyriaus atliktame Europos pridėtinės vertės vertinimo tyrime „Teisė atsijungti“ (PE 642.847, 2020 m. liepos mėn): [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/642847/EPRS_BRI\(2020\)642847_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/642847/EPRS_BRI(2020)642847_EN.pdf)

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

9. pabrėžia, kad darbuotojų teisė atsijungti yra labai svarbi siekiant apsaugoti jų fizinę ir psichinę sveikatą bei gerovę ir apsaugoti juos nuo psichologinių sutrikimų rizikos; dar kartą pabrėžia, kad svarbu ir naudinga privačiojo ir viešojo sektoriaus įmonių lygmeniu atlikti psichosocialinės rizikos vertinimus, ir pakartoja, kad svarbu palaikyti psichikos sveikatą ir užkirsti kelią psichikos sutrikimams darbo vietoje, sudarant geresnes sąlygas tiek darbuotojams, tiek darbdaviams; pripažįsta, kad socialinių partnerių įsteigti sveikatos ir saugos komitetai gali atlikti teigiamą vaidmenį siekiant užtikrinti dažnesnius ir tikslesnius rizikos vertinimus;

10. primena, kad pagal galiojančius teisės aktus ir ESTT praktiką nereikalaujama, kad darbuotojai būtų nuolat ir nepertraukiamai pasiekiami darbdavio ir kad yra skirtumas tarp darbo laiko, kai darbuotojas turi būti darbdavio žinioje, ir ne darbo laiko, kai darbuotojas neprivalo likti darbdavio žinioje, ir kad budėjimo laikas yra darbo laikas; vis dėlto pripažįsta, kad teisė atsijungti nėra aiškiai reglamentuojama Sąjungos teisės aktuose; primena, kad padėtis valstybėse narėse labai skiriasi ir kad kelios valstybės narės ir socialiniai partneriai ėmėsi veiksmų skaitmeninių priemonių naudojimui darbo tikslais reglamentuoti teisės aktais ir (arba) kolektyvinėmis sutartimis, siekdami suteikti darbuotojams ir jų šeimoms garantijų ir apsaugą; ragina Komisiją ir valstybes nares bei socialinius partnerius keistis geriausia praktika ir užtikrinti, kad būtų laikomasi bendro suderinto požiūrio į esamas darbo sąlygas nedarant žalos socialinėms teisėms ir judumui Sąjungoje;

11. ragina Komisiją įvertinti teisės atsijungti neuztikrinimo riziką ir bandyti jos išvengti;

12. ragina valstybes nares ir darbdavius užtikrinti, kad darbuotojai būtų informuoti apie savo teisę atsijungti ir galėtų ją pasinaudoti;

13. primena konkrečius įvairių sektorių poreikius ir skirtumus, susijusius su teise atsijungti; ragina Komisiją, remiantis išsamiau ir tinkamu vertinimu ir konsultacijomis su valstybėmis narėmis bei socialiniais partneriais, pateikti pasiūlymą dėl direktyvos dėl būtiniausių standartų ir sąlygų siekiant užtikrinti, kad darbuotojai galėtų veiksmingai pasinaudoti savo teise atsijungti, ir reglamentuoti esamų ir naujų skaitmeninių priemonių naudojimą darbo tikslais, kartu atsižvelgiant į Europos socialinių partnerių bendrąjį susitarimą dėl skaitmeninimo, kuris apima prisijungimo ir atsijungimo tvarką; primena, kad Bendrajame susitarime numatyta, jog socialiniai partneriai per ateinančius trejus metus turi imtis įgyvendinimo priemonių, ir kad teikiant pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto nepasibaigus tam įgyvendinimo laikotarpiui būtų nepaisoma SESV nustatyto socialinių partnerių vaidmens; primygtinai reikalauja, kad visose teisėkūros iniciatyvose būtų gerbiama socialinių partnerių autonomija nacionaliniu lygmeniu, nacionalinės kolektyvinės sutartys ir nacionalinės darbo rinkos tradicijos bei modeliai ir kad ja nebūtų daromas poveikis teisei derėtis dėl kolektyvinių sutarčių, jas sudaryti ir vykdyti pagal nacionalinę teisę ir praktiką;

14. ragina Komisiją pasiūlyti teisės aktą, kuriame būtų nustatyti būtiniausi su nuotoliniu darbu susiję reikalavimai visoje Sąjungoje, užtikrinant, kad nuotolinis darbas neturėtų įtakos nuotoliniu būdu dirbančių asmenų įdarbinimo sąlygoms; pabrėžia, kad tame teisės akte turėtų būti paaiškintos darbo sąlygos, įskaitant įrangos, pvz., esamų ir naujų skaitmeninių priemonių, tiekimą, naudojimą ir atsakomybę už ją, ir turėtų būti užtikrinta, kad toks darbas būtų atliekamas savanoriškai ir kad nuotoliniu būdu dirbančių asmenų teisės, darbo krūvis ir darbo rezultatų standartai būtų lygiaverčiai palyginamų darbuotojų teisėms, darbo krūviui ir darbo rezultatų standartams;

15. mano, kad naujojoje direktyvoje turėtų būti patikslinti ir papildyti Direktyvoje 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų (visų pirma nuostatose dėl teisės į mokamas kasmetines atostogas), Direktyvoje (ES) 2019/1152 dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų, Direktyvoje (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrincijų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros ir Tarybos direktyvoje 89/391/EEB dėl darbuotojų saugos ir sveikatos nustatyti reikalavimai, visų pirma minėtų direktyvų reikalavimai, susiję su maksimaliu darbo laiku ir minimaliu poilsio laiku, lanksčia darbo tvarka ir informavimo pareigomis, ir jų turėtų būti visapusiškai paisoma, be to, naujoji direktyva neturėtų turėti neigiamo poveikio darbuotojams; mano, kad naujojoje direktyvoje turėtų būti numatyti sprendimai dėl dabartinių modelių, socialinių partnerių vaidmens, darbdavių pareigų ir darbuotojų poreikių, susijusių su jų darbo laiko organizavimu, kai jie naudojami skaitmeninėmis priemonėmis; pabrėžia, kad labai svarbu tinkamai perkelti, įgyvendinti ir taikyti Sąjungos taisykles, ir primena, kad Sąjungos užimtumo ir socialinės srities *acquis* visapusiškai taikomas perėjimui prie skaitmeninių technologijų; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti tinkamą vykdymo užtikrinimą pasitelkiant nacionalines darbo inspekcijas;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

16. pabrėžia, kad teisė atsijungti leidžia darbuotojams nepatiriant jokių neigiamų pasekmių nevykdyti su darbu susijusių užduočių, veiklos ir nenaudoti elektroninių ryšių, pvz., telefono skambučių, e. laiškų ir kitų žinučių ne darbo laiku, įskaitant poilsio laikotarpius, oficialias ir kasmetines atostogas, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir kitas atostogas; pabrėžia, kad darbuotojams turėtų būti suteikta tam tikro autonomiškumo, lankstumo ir suverenumo laiko atžvilgiu, t. y. jiems turi būti leidžiama planuoti savo darbo laiką atsižvelgiant į asmenines pareigas, visų pirma rūpinimąsi vaikais ar sergančiais šeimos nariais; pabrėžia, kad padidėjus junglumui darbo vietoje neturėtų atsirasti jokios diskriminacijos ar neigiamų pasekmių, susijusių su įdarbinimu ar kilimo karjeros laiptais galimybėmis;

17. pabrėžia, kad pažanga, susijusi su naujomis technologinėmis galimybėmis, pvz., dirbtiniu intelektu, atlieka itin svarbų vaidmenį formuojant ateities darbo vietą ir vertinant darbo efektyvumą ir neturėtų lemti nužmoginto skaitmeninių priemonių naudojimo ir neturėtų kelti susirūpinimo dėl privatumo ir neproporcingo bei neteisėto asmens duomenų rinkimo, darbuotojų sekimo ir stebėjimo; pabrėžia, kad naujo pobūdžio darbo vietos ir darbo našumo stebėjimo priemonės, leidžiančios įmonėms plačiai sekti darbuotojų veiklą, neturėtų būti laikomos galimybe sistemingai stebėti darbuotojus; ragina socialinius partnerius ir duomenų apsaugos priežiūros institucijas užtikrinti, kad visos darbo stebėsenos priemonės būtų naudojamos tik tada, kai tai būtina ir proporcinga, ir užtikrinti darbuotojų teisę į privatumą ir apsisprendimo laisvę; pažymi, kad jei darbuotojams leidžiama naudotis darbdavio teikiamomis ryšių paslaugomis ir asmeniniais tikslais, darbdavys neturi teisės susipažinti su ryšių metaduomenimis ir turiniu, o darbuotojai turi būti mokomi ir informuojami apie jų duomenų tvarkymą; primena, kad darbo santykiuose darbuotojo sutikimas tvarkyti jo asmens duomenis paprastai negali būti laikomas duotu laisva valia ir todėl negalioja, nes esama aiškaus galių disbalanso tarp duomenų subjekto (darbuotojo) ir duomenų valdytojo (darbdavio);

18. pakartoja, kad darbo laiko paisymas ir jo nuspėjamumas laikomas esminiu veiksmu siekiant užtikrinti darbuotojų ir jų šeimų sveikatą ir saugą Sąjungoje;

19. pabrėžia, kad Komisija, valstybės narės, darbdaviai ir darbuotojai turi aktyviai remti ir skatinti teisę atsijungti ir propaguoti veiksmingą, motyvuotą ir subalansuotą požiūrį į skaitmeninių priemonių naudojimą darbe, taip pat informuotumo didinimo priemones, švietimo ir mokymo kampanijas, susijusias su darbo laiku ir teise atsijungti; pabrėžia protingo skaitmeninių priemonių naudojimo svarbą užtikrinant, kad būtų veiksmingai įgyvendinama teisė atsijungti ir visos kitos teisės, skirtos darbuotojų psichinei ir fizinei sveikatai apsaugoti, ir kad jos taptų aktyvia darbo kultūros Sąjungoje dalimi;

20. pabrėžia, kad darbdaviai neturėtų reikalauti, kad darbuotojai būtų tiesiogiai ar netiesiogiai pasirengę atlikti darbą arba pasiekiami ne jų darbo laiku, ir kad bendradarbiai turėtų vengti susisiekti su savo kolegomis ne nustatytomis darbo valandomis darbo tikslais; primena, kad laikas, kurį darbuotojas skiria darbdaviui arba per kurį yra darbdaviui pasiekiamas, yra darbo laikas; pabrėžia, kad šiame besikeičiančiame darbo pasaulyje darbuotojams kyla vis didesnis poreikis būti visapusiškai informuotiems apie jų darbo sąlygas, kad būtų įgyvendinta jų teisė atsijungti, ir ta informacija turėtų būti laiku pateikta raštu arba skaitmenine forma, kuri lengvai prieinama darbuotojams; pažymi, kad darbdaviai turi suteikti darbuotojams pakankamai informacijos, įskaitant rašytinį pareiškimą, nurodydami darbuotojų teisę atsijungti, t. y. parengti bent praktinę darbo tikslais naudojamų skaitmeninių priemonių išjungimo tvarką, kuri, be kita ko, apimtų visas su darbu susijusias stebėsenos ar priežiūros priemones, darbo laiko registravimo būdą, darbdavio sveikatos ir saugos vertinimą, darbuotojų apsaugos nuo netinkamo elgesio priemones ir darbuotojų teisės į teisių gynimą įgyvendinimą; pakartoja, kad svarbu užtikrinti vienodą požiūrį į tarpvalstybinius darbuotojus, ir ragina valstybes nares ir Komisiją užtikrinti, kad darbuotojai būtų tinkamai informuoti apie savo teisę atsijungti, taip pat ir tarpvalstybiniu lygmeniu;

21. pabrėžia, kad socialiniai partneriai atlieka svarbų vaidmenį siekiant užtikrinti veiksmingą teisės atsijungti įgyvendinimą ir vykdymą laikantis nacionalinės praktikos, ir kad reikėtų atsižvelgti į darbą, kurį jie jau atliko šioje srityje; mano, kad valstybės narės turi užtikrinti, kad darbuotojai galėtų veiksmingai pasinaudoti savo teise atsijungti, be kita ko, sudarydami kolektyvinę sutartį; ragina valstybes nares nustatyti tikslus ir pakankamus mechanizmus, kuriais būtų užtikrintas Sąjungos teisė atitinkantis būtiniausias apsaugos standartas ir užtikrinti visų darbuotojų teisę atsijungti;

22. ragina valstybes nares užtikrinti, kad darbuotojai, kurie pasinaudoja teise atsijungti, būtų apsaugoti nuo viktimizacijos ir kitų neigiamų padarinių ir kad būtų sukurti skundų nagrinėjimo arba teisės atsijungti pažeidimų nagrinėjimo mechanizmai;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

23. pabrėžia, kad visa nuotolinio profesinio mokymosi ir mokymo veikla taip pat turi būti laikoma darbo veikla ir neturi būti vykdoma viršvalandžių metu ar laisvomis dienomis nesuteikiant tinkamos kompensacijos;
 24. pabrėžia, kad svarbu remti individualius mokymus, kuriais siekiama gerinti visų darbuotojų, ypač neįgaliųjų ir vyresnių kolegų, IT įgūdžius, siekiant užtikrinti, kad jie galėtų gerai ir veiksmingai atlikti savo darbą;
 25. ragina Komisiją įtraukti teisę atsijungti į savo naująją darbuotojų saugos ir sveikatos strategiją ir aiškiai parengti naujas psichosocialines priemones ir veiksmus darbuotojų saugos ir sveikatos srityje;
 26. prašo Komisijos, remiantis SESV 153 straipsnio 2 dalies b punktu kartu su 153 straipsnio 1 dalies a, b ir i punktais, pateikti pasiūlymą dėl teisės akto dėl teisės atsijungti, atsižvelgiant į priede pateiktas rekomendacijas;
 27. mano, kad prašomas pateikti pasiūlymas nedaro finansinio poveikio;
 28. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją ir pridedamas išsamias rekomendacijas Komisijai, Tarybai ir valstybių narių parlamentams bei vyriausybėms.
-

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

REZOLIUCIJOS PRIEDAS.

REKOMENDACIJOS DĖL PRAŠOMO PATEIKTI PASIŪLYMO TURINIO

PRAŠOMO PATEIKTI PASIŪLYMO DĖL TEISĖKŪROS PROCEDŪRA PRIIMAMO AKTO TEKSTAS

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl teisės atsijungti

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 153 straipsnio 2 dalies b punktą kartu su 153 straipsnio 1 dalies a, b ir i punktais,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 153 straipsnio 1 dalies a, b ir i punktuose nustatyta, kad Sąjunga remia ir papildo valstybių narių veiklą darbo aplinkos gerinimo, siekiant rūpintis darbuotojų sveikata ir sauga, darbo sąlygų ir vyrų bei moterų lygybės dėl galimybių darbo rinkoje ir požiūrio darbe srityse;
- (2) Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 31 straipsnyje teigiama, kad kiekvienas darbuotojas turi teisę į saugias, jo sveikatą ir orumą atitinkančias darbo sąlygas, taip pat į tai, kad būtų apribotas maksimalus darbo laikas, teisę į dienos ir savaitės poilsį, taip pat kasmetines mokamas atostogas. Chartijos 30 straipsnyje nustatyta teisė į apsaugą nepagrįsto atleidimo iš darbo atveju, o Chartijos 20 ir 21 straipsniuose teigiama, kad prieš įstatymą visi lygūs ir draudžiama diskriminacija. Chartijos 23 straipsniu reikalaujama visose srityse, įskaitant priėmimą į darbą, darbą ir atlyginimą, užtikrinti vyrų ir moterų lygybę;
- (3) Europos socialinių teisių ramstyje nustatyta, kad darbuotojai, nesvarbu, kokia jų darbo santykių rūšis ir trukmė, turi teisę į sąžiningą ir vienodą požiūrį dėl darbo sąlygų, darbdaviams užtikrinamas reikiamas lankstumas, leidžiantis greitai prisitaikyti prie pasikeitusių ekonominių aplinkybių, skatinamos naujoviškos darbo formos, leidžiančios užtikrinti geras darbo sąlygas ir tai, kad užkertamas kelias tokiems darbo santykiams, kuriuose sudaromos mažų garantijų darbo sąlygos, be kita ko, nustatant draudimą piktnaudžiauti netipinėmis sutartimis (5 principas). Jame taip pat nurodoma, kad įdarbinimo pradžioje darbuotojai turi teisę būti raštu informuoti apie su darbo santykiais susijusias jų teises ir pareigas (7 principas), ekonominės, užimtumo ir socialinės politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimais, atsižvelgiant į nacionalinę praktiką, konsultuojamasi su socialiniais partneriais (8 principas), tėvai ir priežiūros pareigū turintys asmenys turi teisę į deramas atostogas, lanksčias darbo sąlygas (9 principas) ir tai, kad darbuotojai turi teisę į sveiką, saugią ir pritaikytą darbo aplinką ir duomenų apsaugą, taip pat teisę į jų profesinėms reikmėms pritaikytą darbo aplinką, leidžiančią jiems ilgiau dalyvauti darbo rinkoje (10 principas);

⁽¹⁾ OL C...

⁽²⁾ OL C...

⁽³⁾ ... Europos Parlamento pozicija.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- (4) šioje direktyvoje atsižvelgiama į Tarptautinės darbo organizacijos konvencijas ir rekomendacijas dėl darbo laiko organizavimo, visų pirma į 1919 m. Darbo valandų (pramonės) konvenciją (Nr. 1), 1930 m. Darbo valandų (prekybos ir biurų) konvenciją (Nr. 30), 1981 m. Rekomendaciją dėl kolektyvinių derybų (Nr. 163), 1981 m. Konvenciją dėl pareigų šeimai turinčių darbuotojų (Nr. 156) ir prie jos pridedamą rekomendaciją (Nr. 165), taip pat 2019 m. TDO šimtmečio deklaraciją dėl darbo ateities;
- (5) šioje direktyvoje taip pat atsižvelgiama į 1996 m. gegužės 3 d. Europos Tarybos pataisytą Europos socialinę chartiją, visų pirma į jos 2 straipsnį (dėl teisės į tinkamas darbo sąlygas, įskaitant teisę į deramas darbo valandas ir poilsio laiką), 3 straipsnį (dėl saugių ir sveikų darbo sąlygų), 6 straipsnį (dėl teisės į kolektyvines derybas) ir 27 straipsnį (dėl pareigų šeimai turinčių darbuotojų apsaugos);
- (6) Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 24 straipsnyje teigiama, kad kiekvienas turi teisę į poilsį ir laisvalaikį, taip pat į pagrįstą darbo valandų ribojimą ir periodines mokamas atostogas;
- (7) skaitmeninės priemonės suteikia darbuotojams galimybę bet kuriuo metu dirbti iš bet kurios vietos ir, kai naudojamos tinkamai, gali padėti gerinti darbuotojų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą ir darbuotojų efektyvumą. Tačiau skaitmeninių priemonių, įskaitant IRT, naudojimas darbo tikslais taip pat gali turėti neigiamų padarinių, pvz., dėl jo ilgėja darbo laikas, nes darbuotojai skatinami dirbti ne darbo laiku, didėja darbo intensyvumas, taip pat nyksta ribos tarp darbo laiko ir laisvo laiko. Jei tokios skaitmeninės priemonės naudojamos ne tik darbo metu, jos gali trukdyti darbuotojų asmeniniam gyvenimui. Dėl skaitmeninių priemonių neatlyginamų priežiūros pareigų turintiems darbuotojams gali būti ypač sunku išlaikyti sveiką profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą. Moterys praleidžia daugiau laiko nei vyrai atlikdamos tokias priežiūros pareigas, mažiau valandų dirba apmokamą darbą ir gali visiškai pasitraukti iš profesinės veiklos;
- (8) be to, darbo tikslais naudojamos skaitmeninės priemonės gali sukelti nuolatinį spaudimą ir stresą, neigiamai paveikti darbuotojų fizinę ir psichinę sveikatą bei gerovę ir sukelti psichosocialines ir kita profesines ligas, pvz., nerimą, depresiją ir išsekimą, su technologijomis susijusį stresą, miego sutrikimus ir raumenų ir kaulų sistemos sutrikimus. Dėl visų šių veiksnių didėja našta darbdaviams ir socialinio draudimo sistemoms ir padidėja rizika, kad bus pažeista darbuotojų teisė į jų sveikatą ir saugą atitinkančias darbo sąlygas. Atsižvelgiant į iššūkius, kylančius dėl gerokai dažnesnio skaitmeninių priemonių naudojimo darbo tikslais, netipinių darbo santykių ir nuotolinio darbo susitarimų, visų pirma atsižvelgiant į dėl COVID-19 krizės padidėjusį nuotolinio darbo mastą – o tai lėmė papildomą su darbu susijusį stresą ir išsitrynusias ribas tarp profesinio ir asmeninio gyvenimo – tapo dar svarbiau užtikrinti, kad darbuotojai galėtų pasinaudoti savo teise atsijungti;
- (9) vis dažnesnis skaitmeninių technologijų naudojimas pakeitė tradicinius darbo modelius ir sukūrė kultūrą, kurioje darbuotojas turi būti nuolat prisijungęs ir visada pasiekiamas. Atsižvelgiant į tai, svarbu užtikrinti darbuotojų pagrindinių teisių apsaugą, tinkamas darbo sąlygas, įskaitant jų teisę į teisingą atlyginimą ir darbo laiko įgyvendinimą, sveikatą ir saugą, taip pat vyrų ir moterų lygybę;
- (10) teisė atsijungti – darbuotojų teisė nesiimti su darbu susijusios veiklos ir nepalaikyti su darbu susijusių ryšių skaitmeninėmis priemonėmis, pvz., telefono skambučiais, e. laiškais ar kitomis žinutėmis, ne darbo laiku. Teisė atsijungti turėtų suteikti darbuotojams teisę išjungti su darbu susijusias priemones ir ne darbo laiku nereaguoti į darbdavių prašymus nepatiriant rizikos patirti neigiamų pasekmių, pvz., atleidimo iš darbo ar kitų atsakomųjų priemonių. Ir atvirkščiai, darbdaviai neturėtų reikalauti, kad darbuotojai dirbtų ne darbo laiku. Darbdaviai neturėtų skatinti nuolatinio pasiekiamumo kultūros, kai savo teisės atsijungti atsisakantys darbuotojai akivaizdžiai yra palankiau vertinami nei tie, kurie tos teisės neatsisako. Apie teisės atsijungti nesilaikymą darbuovietėje pranešantys darbuotojai neturėtų būti baudžiami;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- (11) teisė atsijungti turėtų būti taikoma visiems darbuotojams ir visiems sektoriams – tiek viešajam, tiek privačiajam – ir turėtų būti efektyviai užtikrinama. Teisės atsijungti tikslas – užtikrinti darbuotojų sveikatos ir saugos bei teisingų darbo sąlygų, įskaitant profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, apsaugą;
- (12) šiuo metu nėra priimta Sąjungos teisės aktų, kuriais būtų konkrečiai reglamentuojama teisė atsijungti, o šios teisės teisinis reguliavimas valstybėse narėse labai skiriasi. Vis dėlto Tarybos direktyvų 89/391/EEB⁽⁴⁾ ir 91/383/EEB⁽⁵⁾ tikslas – skatinti geresnę neribotais, terminuotais ar laikiniais darbo santykiais saistomų darbuotojų saugą ir sveikatą; Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/88/EB⁽⁶⁾ nustatyti būtiniausi saugos ir sveikatos reikalavimai, susiję su darbo laiko organizavimu, įskaitant reikalavimus dėl maksimalaus leistino darbo laiko ir minimalaus poilsio laiko, kurių reikia laikytis; Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1152⁽⁷⁾ tikslas – gerinti darbo sąlygas skatinant skaidresnį ir nuspėjamesnį užimtumą; Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/1158⁽⁸⁾ nustatyti būtiniausi reikalavimai siekiant, kad darbuotojams, kurie yra tėvai arba prižiūrintieji asmenys, būtų lengviau derinti profesinį ir asmeninį gyvenimą;
- (13) pagal Direktyvą 2003/88/EB Sąjungos darbuotojai turi teisę į būtiniausius saugos ir sveikatos reikalavimus, susijusius su darbo laiko organizavimu. Atsižvelgiant į tai, toje direktyvoje numatytas kasdienis poilsio laikas, poilsio pertraukos, savaitinis poilsis, ilgiausias savaitinis darbo laikas ir metinės atostogos, taip pat reglamentuojami tam tikri naktinio darbo, pamaininio darbo ir darbo modelių aspektai. Pagal nusistovėjusią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) praktiką budėjimo laiką, per kurį darbuotojas turi fiziškai būti darbdavio nurodytoje vietoje, „bendrai reikia įskaityti į darbo laiką, nesvarbu, kad teikdamas budėjimo paslaugas suinteresuotas asmuo neužsiima tęstine profesine veikla“⁽⁹⁾, o budėjimo laikas, kurį darbuotojas privalo praleisti namuose ir būti pasiekiamas darbdavio, laikytinas darbo laiku⁽¹⁰⁾. Be to, ESTT minimalius poilsio laikotarpius išaiškino kaip „ypač svarbias Bendrijos socialinės teisės normas, kuriomis gali pasinaudoti kiekvienas darbuotojas kaip būtiniausiu reikalavimu, būtinu užtikrinti jo saugą ir sveikatos apsaugą“⁽¹¹⁾. Tačiau Direktyvoje 2003/88/EB nėra aiškios nuostatos dėl darbuotojo teisės atsijungti ir pagal ją nereikalaujama, kad darbuotojai būtų pasiekiami ne darbo valandomis poilsio ar kitu ne darbo laiku, tačiau joje nustatyta teisė į nepertraukiamą dieną, savaitinį ir metinį poilsio laiką, per kurį darbuotojas neturėtų būti pasiekiamas. Be to, nėra aiškios Sąjungos nuostatos, kuria būtų užtikrinama teisė būti nepasiekiamam visą laiką, kuris nėra (sutartyje) nustatytas darbo laikas;
- (14) ESTT patvirtino, kad direktyvose 89/391/EEB ir 2003/88/EB reikalaujama, kad darbdaviai sukurtų sistemą, pagal kurią būtų galima išmatuoti kiekvieno darbuotojo darbo laiką kiekvieną dieną, ir kad tokia sistema būtų „objektyvi, patikima ir prieinama“⁽¹²⁾;
- (15) ESTT savo praktikoje nustatė darbuotojo statuso nustatymo kriterijus. Įgyvendinant šią direktyvą turėtų būti atsižvelgiama į ESTT pateiktą tų kriterijų aiškinimą. Ši direktyva taikoma visiems privačiojo ir viešojo sektorių darbuotojams, įskaitant pagal poreikį dirbančius darbuotojus, ne visą darbo dieną dirbančius darbuotojus, pagal trumpalaikes sutartis dirbančius darbuotojus, pagal paslaugų kvitus dirbančius darbuotojus, platformų darbuotojus, stažuotojus ir pameistrius, jeigu jie atitinka šiuos kriterijus. Piktnaudžiavimas savarankiškai dirbančio asmens statusu, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje nacionaliniu lygmeniu arba tarpvalstybiniais atvejais yra apgaulingai deklaruojamo darbo forma, dažnai siejama su nedeklaruojamu darbu. Fiktyvaus savarankiško darbo atvejų atsiranda,

(4) 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe nustatymo (OL L 183, 1989 6 29, p. 1).

(5) 1991 m. birželio 25 d. Tarybos direktyva 91/383/EEB, pateikianti papildomas priemones, skatinančias gerinti terminuotuose arba laikinuose darbo santykiuose esančių darbuotojų saugą ir sveikatą darbe (OL L 206, 1991 7 29, p. 19);

(6) 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų (OL L 299, 2003 11 18, p. 9).

(7) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1152 dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų Europos Sąjungoje (OL L 186, 2019 7 11, p. 105).

(8) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrinčiųjų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES (OL L 188, 2019 7 12, p. 79).

(9) 2004 m. spalio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Pfeiffer ir kt.*, C-397/01–C-403/01, ECLI:EU:C:2004:584, 93 punktas.

(10) 2018 m. vasario 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Matzak*, ECLI:EU:C:2018:82, C-518/15, 66 punktas.

(11) 2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas *Komisija / Jungtinė Karalystė*, C-484/04, ECLI:EU:C:2006:526, 38 punktas.

(12) 2019 m. gegužės 14 d. Sprendimas *Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)*, C-55/18, ECLI:EU:C:2019:402, 60 punktas.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

kai asmuo nurodo, kad dirba savarankiškai, nors jo veikla atitinka darbo santykiams būdingus kriterijus, – taip daroma siekiant išvengti tam tikrų teisinių ar mokesčių pareigų. Tokiems asmenims ši direktyva turėtų būti taikoma. Nustatant, ar esama darbo santykių, turėtų būti remiamasi su faktiniu darbo atlikimu susijusiais faktais, o ne tuo, kaip šalis apibrėžia santykius. Šioje direktyvoje sąvoka „darbuotojas“ reiškia bet kurį darbuotoją, kurio darbo santykiai atitinka ESTT nustatytus kriterijus; ESTT savo praktikoje nustatė darbuotojo statuso nustatymo kriterijus;

- (16) pastaraisiais dešimtmečiais sumažėjo standartinių darbo sutarčių ir padaugėjo susitarimų dėl netipinio ar lankstaus darbo – daugiausia tai lėmė ekonominės veiklos skaitmeninimas. Kai kurių rūšių netipinis darbas reglamentuojamas Sąjungos teisės aktais. Tarybos direktyva 97/81/EB⁽¹³⁾ įgyvendinamas Europos socialinių partnerių bendrasis susitarimas dėl darbo ne visą darbo dieną, jos tikslas – panaikinti darbuotojų, dirbančių ne visą darbo dieną, diskriminaciją, pagerinti darbo ne visą darbo dieną kokybę, sudaryti palankesnes sąlygas savanoriškai plėtoti darbą ne visą darbo dieną ir prisidėti prie lankstaus darbo laiko organizavimo atsižvelgiant į darbdavių ir darbuotojų poreikius. Tarybos direktyva 1999/70/EB⁽¹⁴⁾ įgyvendinamas Europos socialinių partnerių bendrasis susitarimas dėl terminuotų darbo sutarčių ir siekiama pagerinti darbo pagal terminuotas sutartis kokybę užtikrinant nediskriminavimo principo taikymą ir užkertant kelią piktnaudžiavimui, paeiliui sudarant terminuotas darbo sutartis ar nustatant terminuotus darbo santykius. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/104/EB⁽¹⁵⁾, priimta po to, kai Europos socialiniai partneriai nepriėmė bendrojo susitarimo, siekiama užtikrinti laikinųjų darbuotojų apsaugą ir pagerinti darbo per laikinojo įdarbinimo įmones kokybę, užtikrinant vienodas sąlygas ir pripažįstant laikinojo įdarbinimo įmones darbdaviais, kartu atsižvelgiant į poreikį sukurti tinkamą darbo per laikinojo įdarbinimo įmones naudojimo sistemą, siekiant veiksmingai prisidėti prie darbo vietų kūrimo ir lanksčių darbo formų plėtojimo;
- (17) 2002 m. liepos mėn. Europos socialiniai partneriai priėmė bendruosius susitarimus dėl nuotolinio darbo, o 2020 m. birželio mėn. – dėl skaitmeninimo. Bendrajame susitarime dėl skaitmeninimo numatyta, kad socialiniai partneriai turi susitarti dėl galimų priemonių, susijusių su darbuotojų prisijungimu prie darbo arba atsijungimu nuo darbo. Atsižvelgiant į pokyčius, įvykusius nuo 2002 m., kai buvo priimtas bendrasis susitarimas dėl nuotolinio darbo, tapo akivaizdu, kad kai kuriuos to susitarimo elementus reikia įvertinti ir nustatyti Sąjungos lygmens teisinį pagrindą;
- (18) Direktyvos 2008/104/EB 3 straipsnio 1 dalies a punkte ir 3 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad sąvoka „darbuotojas“ turi būti apibrėžta nacionalinėje teisėje. Tačiau ESTT nustatė, kad vertinant, ar asmuo turi darbuotojo statusą, turi būti taikomi jo nusistovėjusioje praktikoje nustatyti kriterijai. Visų pirma lemiamą reikšmę turi tai, ar „asmuo tam tikrą laiką kito asmens naudai ir jo vadovaujamas vykdo veiklą, už kurią gauna darbo užmokestį“, ir „šio dviejų asmenų santykio teisinis kvalifikavimas nacionalinėje teisėje ir jo forma, kaip ir šiuos du asmenis siejančio teisinio ryšio pobūdis, šiuo atveju nėra lemiami“⁽¹⁶⁾;
- (19) kai kurios valstybės narės ėmėsi veiksmų siekdamas reglamentuoti darbuotojų, naudojančių skaitmenines priemones darbo tikslais, teisę atsijungti. Kitos valstybės narės skatina naudoti skaitmenines priemones darbo tikslais, konkrečiai neatsižvelgdamos į riziką, trečioji valstybių narių grupė skaitmeninių priemonių naudojimui taiko bendruosius teisės aktus, o ketvirtoji grupė neturi konkrečių teisės aktų⁽¹⁷⁾. Sąjungos lygmens veiksmais šioje srityje būtų nustatyti būtinausi reikalavimai, kuriais būtų apsaugoti visi Sąjungos darbuotojai, naudojantys skaitmenines priemones darbo tikslais, ir, konkrečiau, jų pagrindinės teisės, susijusios su teisingomis darbo sąlygomis;
- (20) šios direktyvos tikslas – pagerinti visų darbuotojų darbo sąlygas nustatant būtinausius teisės atsijungti reikalavimus. Šią direktyvą reikėtų įgyvendinti visapusiškai laikantis būtinausių reikalavimų, nustatytų direktyvose 89/391/EEB, 2003/88/EB, (ES) 2019/1152 ir (ES) 2019/1158, ir nedarant jokio neigiamo poveikio darbuotojams;

⁽¹³⁾ 1997 m. gruodžio 15 d. Tarybos direktyva 97/81/EB dėl Bendrojo susitarimo dėl darbo ne visą darbo dieną, kurią sudarė Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjunga (UNICE), Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centras (CEEP) ir Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC) (OL L 14, 1998 1 20, p. 9).

⁽¹⁴⁾ 1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyva 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP) bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis (OL L 175, 1999 7 10, p. 43).

⁽¹⁵⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones (OL L 327, 2008 12 5, p. 9).

⁽¹⁶⁾ 2016 m. lapkričio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Betriebsrat der Ruhrlandklinik*, C-216/15, ECLI:EU:C:2016:883, 27 punktą.

⁽¹⁷⁾ Eurofound.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- (21) socialiniai partneriai turėtų turėti galimybę kolektyvine sutartimi arba darbdavio įmonės lygmeniu susitarti dėl praktinės darbuotojo naudojimosi teise atsijungti ir tos teisės įgyvendinimo iš darbdavio pusės tvarkos. Valstybės narės turėtų užtikrinti, pavyzdžiui, per nacionalines darbo inspekcijas, kad darbdaviai pateiktų darbuotojams pareiškimą, kuriame būtų išdėstyta tokia praktinė tvarka;
- (22) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad darbdaviai sukurtų objektyvią, patikimą ir prieinamą sistemą, pagal kurią būtų galima nustatyti kiekvieno darbuotojo kasdienio darbo trukmę, vadovaujantis ESTT praktika, visų pirma 2019 m. gegužės 14 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)*, C-55/18 ⁽¹⁸⁾.
- (23) reikėtų gerbti socialinių partnerių savarankiškumą. Valstybės narės turėtų remti socialinius partnerius, jiems sudarant kolektyvines sutartis šiai direktyvai įgyvendinti;
- (24) valstybės narės, laikydamosi nacionalinės teisės ir praktikos, turėtų užtikrinti veiksmingą socialinių partnerių dalyvavimą ir skatinti bei stiprinti socialinį dialogą siekiant įgyvendinti šią direktyvą. Tuo tikslu valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atitinkamu lygmeniu pasikonsultavus su socialiniais partneriais, būtų nustatytas būtiniausių darbo sąlygų sąrašas siekiant sudaryti darbuotojams galimybę pasinaudoti savo teise atsijungti. Valstybės narės turėtų galėti pavesti socialiniams partneriams įgyvendinti šią direktyvą pagal nacionalinę teisę ir praktiką, siekiant nustatyti arba papildyti tą būtiniausių darbo sąlygų sąrašą;
- (25) nukrypti nuo reikalavimo įgyvendinti atsijungimo teisę leidžiančios nuostatos turėtų būti numatomos tik išimtinėmis aplinkybėmis, pvz., esant *force majeure* ar kitoms ekstremaliomis situacijomis, ir su sąlyga, kad darbdavys raštu kiekvienam atitinkamam darbuotojui nurodys priežastis, kuriomis pagrindžiama būtinybė taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą. Būtiniausių darbo sąlygų sąrašė, kuriuo įgyvendinama teisė atsijungti, turėtų būti nustatyti kriterijai, pagal kuriuos galima numatyti tokias nukrypti leidžiančias nuostatas ir nustatyti kompensacijas už ne darbo valandomis atliktą darbą. Tokiomis kompensacijomis turėtų būti garantuojama, kad laikomasi bendro tikslo užtikrinti darbuotojų sveikatą ir saugą;
- (26) šioje direktyvoje nustatytais teisėmis besinaudojantys darbuotojai turėtų būti apsaugoti nuo bet kokių neigiamų pasekmių, įskaitant atleidimą iš darbo ir kitas atsakomąsias priemones. Tokius darbuotojus taip pat reikėtų apsaugoti nuo diskriminacinių priemonių, pvz., pajamų ar paaukštinimo galimybių praradimo;
- (27) siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šios direktyvos, darbuotojams reikėtų suteikti tinkamą ir greitą teisminę ir administracinę apsaugą nuo bet kokio priešiško elgesio, kylančio dėl to, kad jie naudojami arba siekia pasinaudoti šioje direktyvoje numatytais teisėmis, įskaitant teisę į teisių gynimą, taip pat teisę pradėti administracinį ar teisminį procesą;
- (28) valstybės narės, vadovaudamosi nacionaline teise, kolektyvinėmis sutartimis ar praktika, turėtų nustatyti šioje direktyvoje nustatytos teisės atsijungti įgyvendinimo tvarką. Valstybės narės turėtų numatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas už prievolių pagal šią direktyvą nesilaikymą;
- (29) prievolė įrodyti, kad darbuotojas nebuvo atleistas iš darbo arba jam nebuvo padaryta lygiavertė žala dėl to, kad jis pasinaudojo arba siekė pasinaudoti teise atsijungti, darbdaviui turėtų tekti tuo atveju, jeigu darbuotojas teisme arba kitoje kompetentingoje institucijoje atskleidė faktus, kuriais remiantis galima daryti prielaidą, kad darbuotojas buvo atleistas arba dėl tokių priežasčių patyrė kitų žalingų padarinių;
- (30) šioje direktyvoje nustatomi būtiniausi reikalavimai, taip išsaugant valstybių narių prerogatyvą nustatyti arba toliau taikyti palankesnes nuostatas. Ši direktyva ir jos įgyvendinimas neturėtų būti teisėtas pagrindas sumažinti bendrą apsaugos, suteikiamos darbuotojams šios direktyvos taikymo srityje, lygį;
- (31) Komisija turėtų peržiūrėti šios direktyvos įgyvendinimą, kad galėtų stebėti, kaip laikomasi šios direktyvos, ir užtikrinti, kad jos būtų laikomasi. Tuo tikslu valstybės narės turėtų nuolat teikti ataskaitas Komisijai;
- (32) siekiant įvertinti šios direktyvos poveikį, Komisija ir valstybės narės raginamos toliau bendradarbiauti tarpusavyje, padedant Europos darbo institucijai (ELA), kad būtų gauti palyginami statistiniai duomenys ir duomenys apie šioje direktyvoje nustatytų teisių įgyvendinimą;

⁽¹⁸⁾ 2019 m. gegužės 14 d. Sprendimas *Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)*, C-55/18, ECLI:EU:C:2019:402.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- (33) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. nustatyti tinkamas apsaugos priemonės teisei atsijungti Sąjungoje užtikrinti, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl jo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

*1 straipsnis***Objektas ir taikymo sritis**

1. Šia direktyva nustatomi būtiniausi reikalavimai siekiant sudaryti sąlygas darbuotojams, kurie darbo tikslais naudoja skaitmenines priemones, įskaitant IRT, pasinaudoti savo teise atsijungti, ir užtikrinti, kad darbdaviai gerbtų darbuotojų teisę atsijungti. Ji taikoma visiems sektoriams – tiek viešajam, tiek privačiam – ir visiems darbuotojams, nepriklausomai nuo jų statuso ir jų darbo tvarkos.
2. Šia direktyva patikslinamos ir papildomos direktyvos 89/391/EEB, 2003/88/EB, (ES) 2019/1152 ir (ES) 2019/1158 1 dalyje nurodytais tikslais, nedarant poveikio tose direktyvose nustatytiems reikalavimams.

*2 straipsnis***Terminų apibrėžtys**

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) atsijungti – ne darbo laiku nevykdyti tiesioginės ar netiesioginės su darbu susijusios veiklos ir nepalaikyti su darbu susijusių ryšių naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis;
- 2) darbo laikas – darbo laikas, kaip apibrėžta Direktyvos 2003/88/EB 2 straipsnio 1 punkte.

*3 straipsnis***Teisė atsijungti**

1. Valstybės narės užtikrina, kad darbdaviai imtųsi reikiamų veiksmų siekdami suteikti darbuotojams priemonių pasinaudoti savo teise atsijungti.
2. Valstybės narės užtikrina, kad darbdaviai sukurtų objektyvią, patikimą ir prieinamą sistemą, pagal kurią būtų galima nustatyti kiekvieno darbuotojo kasdienio darbo trukmę, paisant darbuotojų teisės į privatumą ir į jų asmens duomenų apsaugą. Darbuotojai turi turėti galimybę prašyti susipažinti su jų darbo laiko apskaitos žiniaraščiu ir jį gauti.
3. Valstybės narės užtikrina, kad darbdaviai teisę atsijungti įgyvendintų teisingai, teisėtai ir skaidriai.

*4 straipsnis***Teisės atsijungti įgyvendinimo priemonės**

1. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atitinkamu lygmeniu pasikonsultavus su socialiniais partneriais, būtų nustatyta išsami tvarka, kurią taikant darbuotojai galėtų pasinaudoti savo teise atsijungti, ir kad darbdaviai tą teisę įgyvendintų sąžiningai ir skaidriai. Tuo tikslu valstybės narės numato bent šias darbo sąlygas:
 - a) praktinę darbui skirtų skaitmeninių priemonių, įskaitant visas su darbu susijusias stebėsenos priemones, išjungimo tvarką;
 - b) darbo laiko registravimo sistemą;
 - c) sveikatos ir saugos vertinimus, įskaitant psichosocialinės rizikos vertinimus, susijusius su teise atsijungti;
 - d) kriterijus, pagal kuriuos darbdaviai gali nukrypti nuo reikalavimo įgyvendinti darbuotojo teisę atsijungti;
 - e) jei taikoma d punkte nurodyta nukrypti leidžianti nuostata – kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kaip pagal direktyvas 89/391/EEB, 2003/88/EB, (ES) 2019/1152 ir (ES) 2019/1158 ir pagal nacionalinę teisę bei praktiką apskaičiuojama kompensacija už ne darbo laiku atliktą darbą.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- f) informuotumo didinimo priemonės, įskaitant mokymą darbo vietoje, kurių turi imtis darbdaviai dėl šioje dalyje nurodytų darbo sąlygų.

Bet kokia nukrypti leidžianti nuostata pagal pirmos pastraipos d punktą taikoma tik išimtinėmis aplinkybėmis, pvz., esant *force majeure* ar kitoms ekstremaliomis situacijomis, ir su sąlyga, kad darbdavys raštu kiekvienam atitinkamam darbuotojui nurodys priežastis, kuriomis pagrindžiama būtinybė taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą kiekvienu atveju, kai pasinaudojama tokia nuostata.

2. Valstybės narės, vadovaudamosi nacionaline teise ir praktika, gali pavesti socialiniams partneriams nacionaliniu, regioniniu, sektorių arba darbdavio lygmeniu sudaryti kolektyvines sutartis, kuriose būtų numatytos arba papildytos 1 dalyje nurodytos darbo sąlygos.

3. Valstybės narės užtikrina, kad darbuotojams, kuriems netaikoma kolektyvinė sutartis pagal 2 dalį, būtų taikoma apsauga pagal šią direktyvą.

5 straipsnis**Apsauga nuo priešiško elgesio**

1. Valstybės narės užtikrina, kad darbdaviams būtų uždrausta diskriminuoti, taikyti mažiau palankias sąlygas, atleisti iš darbo ir imtis kitų nepalankių priemonių dėl to, kad darbuotojai pasinaudojo arba siekė pasinaudoti savo teise atsijungti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad darbdaviai apsaugotų darbuotojus, įskaitant darbuotojų atstovus, nuo bet kokio priešiško elgesio ir bet kokių neigiamų pasekmių, kylančių dėl darbdaviui pateikto skundo arba bet kokių procesinių veiksmų, pradėtų siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šioje direktyvoje nustatytų teisių.

3. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai darbuotojai, manantys, kad buvo atleisti iš darbo arba patyrė kitokį priešišką elgesį dėl to, kad pasinaudojo arba siekė pasinaudoti teise atsijungti, teisme arba kitoje kompetentingoje institucijoje atskleidžia faktus, kuriais remiantis galima daryti prielaidą, kad jie buvo atleisti iš darbo ar patyrė kitokį priešišką elgesį dėl tokių priežasčių, įrodyti, kad darbuotojas buvo atleistas ar patyrė kitokį priešišką elgesį dėl kitų priežasčių, turi darbdavys.

4. 3 dalis netrukdo valstybėms narėms nustatyti darbuotojams palankesnes įrodymų pateikimo taisykles.

5. Nereikalaujama, kad valstybės narės 3 dalį taikytų procesiniams veiksams, kai bylos faktines aplinkybes turi ištirti teismas ar kompetentinga institucija.

6. 3 dalis netaikoma baudžiamajame procese, nebent valstybės narės nustatytų kitaip.

6 straipsnis**Teisė į teisių gynimą**

1. Valstybės narės užtikrina, kad darbuotojai, kurių teisė atsijungti buvo pažeista, turėtų skubaus, veiksmingo ir nešališko ginčų sprendimo galimybę ir teisę į teisių gynimą, jeigu jų teisės, kylančios iš šios direktyvos, buvo pažeistos.

2. Valstybės narės gali suteikti galimybę profesinių sąjungų organizacijoms arba kitiems darbuotojų atstovams darbuotojų vardu arba juos remiant ir gavus jų sutikimą dalyvauti bet kuriame administraciniame ar teismo procese, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šios direktyvos arba kad ji būtų vykdoma.

7 straipsnis**Pareiga teikti informaciją**

Valstybės narės užtikrina, kad darbdaviai kiekvienam darbuotojui raštu suteiktų pakankamai aiškios ir tinkamos informacijos apie jo teisę atsijungti, įskaitant rašytinį pareiškimą, kuriame būtų išdėstytos visų taikytinų kolektyvinių ar kitų susitarimų sąlygos. Tokia informacija apima bent šiuos duomenis:

- a) praktinę darbuotojui skirtą skaitmeninių priemonių, įskaitant visas su darbu susijusias stebėsenos priemones, išjungimo tvarką, kaip nurodyta 4 straipsnio 1 dalies a punkte;
- b) darbo laiko registravimo sistemą, kaip nurodyta 4 straipsnio 1 dalies b punkte;
- c) darbdavio parengtus sveikatos ir saugos vertinimus, susijusius su teise atsijungti, įskaitant psichosocialinės rizikos vertinimus, kaip nurodyta 4 straipsnio 1 dalies c punkte;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- d) kriterijus, pagal kuriuos darbdaviai gali nukrypti nuo reikalavimo įgyvendinti teisę atsijungti, ir kriterijus, pagal kuriuos turi būti apskaičiuojama kompensacija už ne darbo laiku atliktą darbą, kaip nurodyta 4 straipsnio 1 dalies d ir e punktuose;
- e) darbdavio taikomas informuotumo didinimo priemonės, įskaitant mokymą darbo vietoje, kaip nurodyta 4 straipsnio 1 dalies f punkte;
- f) darbuotojų apsaugos nuo priešiško elgesio priemonės pagal 5 straipsnį;
- g) priemonės, kuriomis įgyvendinama darbuotojų teisė į teisių gynimą pagal 6 straipsnį.

8 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, arba kitų jau galiojančių nuostatų, susijusių su teisėmis, kurioms taikoma ši direktyva, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Valstybės narės ne vėliau kaip ... [dveji metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos] praneša apie tas taisykles ir tas priemones Komisijai ir nedelsdamos jai praneša apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.

9 straipsnis

Apsaugos lygis

1. Ši direktyva negali būti tinkamas pagrindas sumažinti bendrą apsaugos lygį, kuris jau užtikrinamas valstybių narių darbuotojams.
2. Ši direktyva nedaro įtakos valstybių narių prerogatyvai taikyti arba priimti darbuotojams palankesnius įstatymus ir kitus teisės aktus, arba skatinti ar leisti taikyti darbuotojams palankesnes kolektyvines sutartis.
3. Šia direktyva nepažeidžiamos jokios kitos teisės, kurios buvo suteiktos darbuotojams kitais Sąjungos teisės aktais.

10 straipsnis

Pranešimas apie teisę atsijungti, jos vertinimas ir peržiūra

1. Ne vėliau kaip ...[penkeri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo] ir po to kas dvejus metus valstybės narės pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje pateikiama visa aktuali informacija apie praktinį šios direktyvos įgyvendinimą ir taikymą, taip pat teisės atsijungti įgyvendinimo praktikos vertinimo rodiklius, nurodydamos atitinkamą nacionalinių socialinių partnerių požiūrį.
2. Remdamasi valstybių narių pagal 1 dalį pateikta informacija, Komisija ne vėliau kaip ... [šešeri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo], o vėliau kas dvejus metus teikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos įgyvendinimo ir taikymo ataskaitą ir svarsto, ar reikia imtis papildomų priemonių, prireikus įskaitant šios direktyvos pakeitimus.

11 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip ... [dveji metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos] priima ir paskelbia priemonės, būtinas, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Tas nuostatas jos taiko nuo ... [treji metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos].

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Įsigaliojus šiai direktyvai valstybės narės užtikrina, kad Komisijai būtų laiku pranešta apie visus įstatymų ir kitų teisės aktų projektus, kuriuos jos ketina priimti šios direktyvos taikymo srityje, kad Komisija galėtų pateikti pastabas.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

3. Pagal SESV 153 straipsnio 3 dalį valstybės narės gali pavesti socialiniams partneriams jų bendru prašymu įgyvendinti šią direktyvą, jei jie užtikrina šios direktyvos laikymąsi.

12 straipsnis

Asmens duomenys

Darbdaviai tvarko asmens duomenis pagal šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalies a ir b punktus tik atskiro darbuotojo darbo laiko registravimo tikslais. Jie netvarko tokių duomenų jokiais kitais tikslais. Asmens duomenys tvarkomi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 ⁽¹⁹⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB ⁽²⁰⁾.

13 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

14 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta

Europos Parlamentas,
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

⁽¹⁹⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁽²⁰⁾ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0022

ES mokesčių rojų sąrašo pertvarkymas**2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES mokesčių rojų sąrašo peržiūros (2020/2863(RSP))**

(2021/C 456/16)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1997 m. gruodžio 1 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų priimtą rezoliuciją dėl Verslo apmokestinimo elgesio kodekso ⁽¹⁾ siekiant pažaboti žalingą mokesčių konkurenciją Europos Sąjungoje,
- atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 17 d. Komisijos komunikatą „Teisinga ir veiksminga pelno mokesčio sistema Europos Sąjungoje. 5 pagrindinės veiklos sritys“ (COM(2015)0302),
- atsižvelgdamas į 2016 m. sausio 28 d. Komisijos komunikatą „Veiksmingo apmokestinimo išorės strategija“ (COM(2016)0024),
- atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 8 d. Tarybos išvadas dėl Verslo apmokestinimo elgesio kodekso ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. liepos 5 d. Komisijos komunikatą dėl papildomų priemonių siekiant didesnio skaidrumo ir ryžtingesnės kovos su mokesčių slėpimu ir vengimu (COM(2016)0451), kuriame pateikiamas mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES įtraukimo į sąrašą proceso paaiškinimas,
- atsižvelgdamas į 2016 m. lapkričio 8 d. Tarybos išvadas dėl mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašo sudarymo kriterijų ir proceso,
- atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 5 d. įvykusio ECOFIN tarybos posėdžio rezultatus,
- atsižvelgdamas į neseniai 2020 m. spalio 6 d. Tarybos atliktus mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašo atnaujinimus ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Komisijos komunikatą „Sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų planas, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija“ (COM(2020)0312),
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Komisijos komunikatą dėl gero mokesčių srities valdymo Europos Sąjungoje ir už jos ribų (COM(2020)0313),
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių ⁽⁴⁾, 2016 m. liepos 6 d. rezoliuciją dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių ⁽⁵⁾ ir 2019 m. kovo 26 d. rezoliuciją dėl finansinių nusikaltimų, mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. gruodžio 16 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl pelno mokesčio politikos skaidrumo, koordinavimo ir konvergencijos didinimo Sąjungoje ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ 1997 m. gruodžio 1 d. Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos (ECOFIN) posėdžio dėl mokesčių politikos išvadų I priedas – 1997 m. gruodžio 1 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų priimta rezoliucija dėl verslo apmokestinimo elgesio kodekso (OL C 2, 1998 1 6, p. 1).

⁽²⁾ <https://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2016/03/08/ecofin-conclusions-code-conduct-business-taxation/>

⁽³⁾ OL C 331, 2020 10 7, p. 3.

⁽⁴⁾ OL C 366, 2017 10 27, p. 51.

⁽⁵⁾ OL C 101, 2018 3 16, p. 79.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0240.

⁽⁷⁾ OL C 399, 2017 11 24, p. 74.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 13 d. PANA komiteto rekomendaciją Tarybai ir Komisijai dėl pinigų plovimo, mokesčių vengimo ir slėpimo tyrimo ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos tolesnius veiksmus, susijusius su pirmiau minėtomis Europos Parlamento rezoliucijomis ir rekomendacijomis ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą dėl viešųjų ataskaitų pagal šalis teikimo (pCBCR) ⁽¹⁰⁾, taip pat į savo 2019 m. kovo 27 d. teisėkūros rezoliuciją ⁽¹¹⁾ dėl šio pasiūlymo,
- atsižvelgdamas į Komisijos tyrimą „Mokesčių planavimo poveikis perspektyviems efektyviems mokesčių tarifams“ (angl. *The Impact of Tax Planning on Forward-Looking Effective Tax Rates*) ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos tyrimą „Agresyvaus mokesčių planavimo rodikliai“ (angl. *Aggressive tax planning indicators*) ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Parlamento tyrimų tarnybos tyrimą „Priedangos įmonių apžvalga Europos Sąjungoje“ (angl. *An overview of shell companies in the European Union*) ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitas pagal šalis, parengtas kaip jos Europos semestro dalis,
- atsižvelgdamas į JT aukšto lygio grupės tarptautinės finansinės atskaitomybės, skaidrumo ir sąžiningumo klausimais darbą,
- atsižvelgdamas į vykstantį EBPO / G 20 kovos su mokesčių bazės erozija ir pelno perkėlimu įtraukios sistemos darbą sprendžiant su skaitmeninimu susijusias mokesčių problemas,
- atsižvelgdamas į Susitarimą dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos ⁽¹⁵⁾,
- atsižvelgdamas į klausimus Komisijai ir Tarybai dėl ES mokesčių rojų sąrašo peržiūros (O-000082/2020 – B9-0002/2021 ir O-000081/2020 – B9-0001/2021),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 2 dalį,
- atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos, parengtą padedant Mokesčių pakomitečiui,

⁽⁸⁾ OL C 369, 2018 10 11, p. 132.

⁽⁹⁾ Tolesnių veiksmų planas dėl Europos Parlamento (ECON) rezoliucijos su rekomendacijomis Komisijai dėl pelno mokesčio politikos skaidrumo, koordinavimo ir konvergencijos didinimo Sąjungoje ir dėl Europos Parlamento (TAXE) rezoliucijos dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių, kurį Komisija priėmė 2016 m. kovo 16 d.; tolesnių veiksmų planas dėl Europos Parlamento (TAX2) rezoliucijos dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių, kurį Komisija priėmė 2016 m. lapkričio 16 d.; tolesnių veiksmų planas dėl 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento (PANA) ne teisėkūros rezoliucijos dėl Europos Parlamento rekomendacijos Tarybai ir Komisijai dėl pinigų plovimo, mokesčių vengimo ir slėpimo tyrimo projekto, kurį Komisija priėmė 2018 m. balandžio mėn., ir tolesnių veiksmų planas dėl 2019 m. rugpjūčio 27 d. (TAX3) rezoliucijos dėl finansinių nusikaltimų, mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo.

⁽¹⁰⁾ 2016 m. balandžio 12 d. pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2013/34/ES nuostatos dėl tam tikrų įmonių ir filialų pelno mokesčio informacijos atskleidimo (COM(2016)0198).

⁽¹¹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0309.

⁽¹²⁾ Europos Komisija, *The Impact of Tax Planning on Forward-Looking Effective Tax Rates*, Taxation paper Nr. 64, 2016 m. spalio 25 d.

⁽¹³⁾ Europos Komisija, *Aggressive tax planning indicators – Final Report*, Taxation paper Nr. 71, 2018 m. kovo 7 d.

⁽¹⁴⁾ I. Kiendl Krišto ir E. Thirion, *An overview of shell companies in the European Union*, Europos Parlamento tyrimų tarnyba, 2018 m. spalio mėn.

⁽¹⁵⁾ OL C 384 I, 2019 11 12, p. 1.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- A. kadangi dėl mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ir žalingų mokesčių schemų, taip pat ES valstybėse narėse, ES valstybės narės patiria didžiulių finansinių nuostolių, todėl eikvojami nacionalinių biudžetų ištekliai ir kenkiama vyriausybės pajėgumams; kadangi šiuo metu apskaičiuota, kad pelno mokesčio vengimas sudaro 500 mlrd. USD per metus⁽¹⁶⁾; kadangi toks pelno mokesčio sumažėjimas yra ypač problemiškas siekiant atsigausti po sanitarinės, socialinės ir ekonomikos krizės, kurią sukėlė COVID-19 pandemija, ir finansuojant žaliąją pertvarką;
- B. kadangi pagal 2016 m. rudens „Eurobarometro“ apklausą 86 proc. ES piliečių pritaria griežtesnėms taisyklėms dėl mokesčių vengimo ir mokesčių rojų⁽¹⁷⁾;
- C. kadangi 2017 m. gruodžio 5 d. Sąjunga patvirtino savo pirmąjį mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų sąrašą (toliau – sąrašas); kadangi į tą sąrašą buvo įtraukta 17 ES nepriklausančių šalių ar teritorijų; kadangi Sąjunga peržiūrėjo sąrašą 12 kartų;
- D. kadangi pagal 2019 m. pelno mokesčio rojaus indeksą pirmaujančias pozicijas pelno mokesčio rojų reitinguose užima šios jurisdikcijos: 1) Didžiosios Britanijos Mergelių Salos, 2) Bermuda, 3) Kaimanų Salos, 4) Nyderlandai, 5) Šveicarija, 6) Liuksemburgas, 7) Džersis, 8) Singapūras, 9) Bahamos, 10) Honkongas ir 11) Airija;
- E. kadangi 95 jurisdikcijos buvo įvertintos pagal tris 2016 m. lapkričio 8 d. Tarybos išvadose išdėstytus kriterijus, t. y. mokesčių skaidrumą, sąžiningą apmokestinimą ir EBPO BEPS minimalių standartų įgyvendinimą;
- F. kadangi daugiau nei 135 šalys ir jurisdikcijos bendradarbiauja įgyvendindamos BEPS veiksmų planą, iš dalies motyvuojamos rizikos, kad bus įtrauktos į ES nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų sąrašą; kadangi įtraukiant į sąrašą beveik 40 šalių buvo paprašyta reformuoti daugiau nei 120 žalingų mokesčių priemonių;
- G. kadangi 2020 m. teisingumo mokesčių srityje būklės ataskaitoje nustatyta, kad tik 2 proc. pasaulio mastu prarastų mokesčių pajamų lėmė ES sąraše esantys jurisdikciją turintys subjektai; kadangi nustatyta, kad Kaimanų salos yra jurisdikcija, kurioje pasaulio mastu prarandama daugiausia mokesčių pajamų, dėl to kitos šalys patiria daugiau kaip 70 mlrd. USD nuostolių per metus arba tai sudaro 16,5 proc. visų prarastų mokesčių pajamų;
- H. kadangi Taryba paskutinį kartą peržiūrėjo sąrašą 2020 m. spalio 6 d., išbraukdama Kaimanų salas ir Omaną bei įtraukdama Barbadosą ir Angiliją; kadangi Kaimanų salose vis dar nėra pelno mokesčio, ir jos yra viena iš dešimties geriausių fiktyvių investicijų vietų pagal Tarptautinio valiutos fondo duomenis⁽¹⁸⁾, dėl to kyla abejonių dėl skaidrumo ir galimo preferencinio požiūrio į kai kurias šalis;
- I. kadangi į ES nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų sąrašą šiuo metu įtraukta Amerikos Samoa, Angilija, Barbadosas, Fidžis, Guamas, Palau, Panama, Samoa, Seišeliai, Trinidadas ir Tobagas, Mergelių Salos (JAV) ir Vanuatu;
- J. kadangi keli kiti jurisdikciją turintys subjektai įsipareigojo įgyvendinti gero mokesčių valdymo principus, susijusius su skaidrumo ar sąžiningo apmokestinimo kriterijais;
- K. kadangi visuomenės galimybės susipažinti su dokumentais ir Verslo apmokestinimo elgesio kodekso grupės darbu tebėra ribotos, visų pirma atsižvelgiant į ES įtraukimo į sąrašą procesą; kadangi Europos ombudsmenas turi įgaliojimus nagrinėti, kaip ES institucijos taiko ES taisykles dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais⁽¹⁹⁾, visų pirma įgaliojimą tikrinti visus konfidencialius ir nekonfidencialius ES dokumentus, ir gali teikti rekomendacijas, ar jie turėtų būti skelbiami;

⁽¹⁶⁾ A. Cobham ir P. Janský (2018 m.); <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jid.3348>

⁽¹⁷⁾ <https://op.europa.eu/lt/publication-detail/-/publication/51abaf14-6b6e-11e7-b2f2-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

⁽¹⁸⁾ <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2019/09/the-rise-of-phantom-FDI-in-tax-havens-damgaard.htm>

⁽¹⁹⁾ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- L. kadangi savo komunikate dėl gero mokesčių srities valdymo Europos Sąjungoje ir už jos ribų Komisija pabrėžė, kad būtina persvarstyti Verslo apmokestinimo elgesio kodeksą ir peržiūrėti sąrašą;
- M. kadangi naudojant konservatyviausią paskirstymo formulę ES patiria didžiausius nuostolius visame pasaulyje dėl pelno perkėlimo į mokesčių rojus ir manoma, kad kiekvienais metais ji neteks apie 20 proc. pelno mokesčio pajamų⁽²⁰⁾;
1. pripažįsta teigiamą poveikį, kurį jau padarė sąrašas, tačiau apgailestauja dėl to, kad dar nėra išnaudotos visos jo teikiamos galimybės, nes šiuo metu sąrašė esantys jurisdikciją turintys subjektai yra susiję su mažiau nei 2 proc. pasaulio mastu prarastų mokesčių pajamų, todėl sąrašas yra painus ir neveiksmingas⁽²¹⁾; siekia sustiprinti sąrašą užtikrinant didesnę skaidrumą ir nuoseklumą, griežtesnius ir nešališkesnius įtraukimo į sąrašą kriterijus ir griežtesnes apsaugos priemones, kad būtų išvengta mokesčių vengimo; apgailestauja dėl to, kad šalys, kuriose yra aiškių duomenų apie BEPS skatinimą, pvz., Kaimanų salos, išbraukiamos iš sąrašo; apgailestauja dėl nepakankamų plačiau visuomenei teikiamų paaiškinimų, nepaisant to, kad Europos viešosios nuomonės atstovai pritaria griežtesnėms taisyklėms dėl mokesčių rojų;

Mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašo valdymas ir skaidrumas

2. pažymi, kad pirminį įtraukimo į sąrašą procesą Komisija pasiūlė savo komunikate dėl veiksmingo apmokestinimo išorės strategijos ir komunikate dėl papildomų priemonių siekiant didesnio skaidrumo ir ryžtingesnės kovos su mokesčių slėpimu ir vengimu; pažymi, kad Elgesio kodekso grupei, daugiausia per jos trečiųjų šalių pogrupį, pavesta atlikti parengiamąjį darbą sudarant sąrašą, nepaisant to, kad iš pradžių tai nepateko į grupės įgaliojimus; abejoja tokios neformalios grupės gebėjimais ir tinkamumu atlikti šią misiją;
3. mano, kad ES sąrašą reikia persvarstyti ES lygmeniu; rekomenduoja įteisinti jo procesą, visų pirma pasitelkiant teisiškai privalomą dokumentą; mano, kad ši reforma turėtų būti įgyvendinta iki 2021 m. pabaigos siekiant apsaugoti ES nuo bet kokio kito pajamų praradimo atsigauvant po COVID-19; reikalauja, kad Taryba, padedama valstybių narių ir tinkamai dalyvaujant Europos Parlamentui, įgaliotų Komisiją įvertinti trečiuosius jurisdikciją turinčius subjektus remiantis aiškiais ir skaidriais kriterijais, taip pat pateikti pasiūlymą dėl sąrašo sudarymo Tarybai, kuris turėtų būti viešai paskelbtas prieš Tarybai oficialiai patvirtinant sąrašą ir jo pataisus; ragina Tarybą suteikti Parlamentui stebėtojo vaidmenį Elgesio kodekso grupės diskusijose; mano, kad tokie pakeitimai užtikrintų įtraukimo į sąrašą proceso nešališkumą, objektyvumą ir atskaitomybę;
4. pabrėžia, koks svarbus įtraukimo į sąrašą proceso skaidrumas, kad būtų galima užtikrinti visuomenės kontrolę ir padidinti politikos formuotojų demokratinę atskaitomybę; siekia visišką skaidrumą, susijusio su valstybių narių pozicija; todėl ragina Elgesio kodekso grupę atskleisti dalyvaujančias valdžios institucijas, diskusijų temas, techninius vertinimus, protokolus ar santraukas ir priimtas išvadas; mano, kad siekiant pagerinti atskaitomybę ir skaidrumą, duomenų šaltiniai tikrinant jurisdikciją turinčius subjektus turėtų būti lengvai prieinami, jei jie yra prieinami visuomenei; mano, kad trečiųjų šalių režimų vertinimo metodika turėtų būti patobulinta ir visiškai atskleista; ragina Elgesio kodekso grupę sistemingai skelbti išsamią savo sąveiką su trečiosiomis šalimis, aptariamo dalyko ir įsipareigojimų, kuriuos prisiėmė trečiosios šalys kiekvienu vertinimo proceso etapu, santrauką;
5. pažymi, kad dėl skaidrumo trūkumo gali būti neteisingai aiškinami sprendimai ir tai gali pakenkti visuomenės pasitikėjimui įtraukimo į sąrašą procesu, ypač kai ES sąrašo rezultatai skiriasi nuo trečiųjų šalių skaidriai sudarytų mokesčių rojų sąrašų; primena pirminį sąrašą, sudarytą iš valstybių narių sąrašų, kaip Komisija nurodė savo komunikate „Teisinga ir veiksminga pelno mokesčio sistema Europos Sąjungoje. 5 pagrindinės veiklos sritys“ ir kuriame buvo 30 jurisdikciją turinčių subjektų, kuriuos išvardijo dešimt ar daugiau valstybių narių;
6. palankiai vertina veiksmus, kurių jau imtasi skaidrumo srityje, pvz., pusmečio pažangos ataskaitų ir tam tikrų laiškų, išsiųstų trečiųjų šalių jurisdikciją turintiems subjektams, paskelbimą; ragina Tarybos laiškuose, išsiųstuose trečiųjų šalių jurisdikciją turintiems subjektams, kurie dar neatitinka ES įtraukimo į sąrašą kriterijų, įtraukti reikalavimą skelbti visą korespondenciją su ES ir bet kokią neigiamą atsakymą laikyti atitinkamo jurisdikciją turinčio subjekto nebendradarbiavimu;

⁽²⁰⁾ T. R. Tørsløv, L. S. Wier ir G. Zucman (2020 m.); <http://gabriel-zucman.eu/files/TWZ2020.pdf>

⁽²¹⁾ <https://www.taxjustice.net/reports/the-state-of-tax-justice-2020/>

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

apgailėstauja dėl to, kad su šiais dokumentais galima susipažinti tik baigus vertinimo procesą; ragina viešai paskelbti visus trečiųjų šalių jurisdikciją turinčių subjektų laiškus ir priisimtus įsipareigojimus, kai tik jie bus gauti; ragina skelbti viešąją informaciją vartotojams patogioje platformoje;

7. ragina Elgesio kodekso grupės pirmininką reguliariai keisti informacija su Parlamentu, taip pat bent vieną kartą per metus oficialiai dalyvauti viešajame klausyme;

8. pabrėžia, kad Parlamento vaidmuo, susijęs su Elgesio kodekso grupe, turėtų būti oficialiai įformintas, be kita ko, atsižvelgiant į valdymą ir įtraukimo į sąrašą kriterijus, pvz., vykdamas nuomonės pateikimo procesą;

9. pažymi, kad ES įtraukimo į sąrašą procesas yra susijęs tik su trečiosiomis šalimis; pažymi, kad Sąjungos įtaka kovojant su mokesčių vengimu ir žalinga mokesčių praktika visame pasaulyje priklauso nuo pavyzdžio, kurį ji rodo savo šalyse; pabrėžia, kad būtina užtikrinti įtraukimo į sąrašą kriterijų ir žalingos mokesčių praktikos kriterijų ES nuoseklumą; primena Elgesio kodekso grupės pirmininko 2018 m. spalio 10 d. TAX3 komiteto posėdyje pateiktą pareiškimą apie galimybę tikrinti valstybes nares pagal tuos pačius kriterijus, kurie nustatyti ES sąrašui, persvarstant Elgesio kodekso grupės įgaliojimus; pažymi, kad viena valstybė narė tik iš dalies atitiko tarptautinio standarto dėl skaidrumo ir keitimosi informacija pagal prašymą laikymosi įvertinimą, kurį nustatė Pasaulinis forumas skaidrumo ir keitimosi informacija mokesčių tikslais (Pasaulinis forumas) ⁽²²⁾, ir pažymi, kad, esant tokiam įvertinimui, trečiosios šalys yra Tarybos įtraukiamos į sąrašą ⁽²³⁾; todėl pabrėžia, kad kai kurios valstybės narės reguliariai gavo konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas dėl būtinybės spręsti agresyvaus mokesčių planavimo klausimą ⁽²⁴⁾; pabrėžia, jog Komisija pripažįsta, kad kai kurios iš pirmiau minėtų valstybių narių ėmėsi priemonių savo mokesčių sistemoms patobulinti, kad būtų atsižvelgta į Komisijos kritiką, tačiau pažymi, jog Komisija vis dar nurodo, kad mokesčių taisyklės šiuo metu yra palankios agresyviai mokesčių planavimui tose valstybėse narėse; pakartoja savo TAX3 rezoliucijoje pateiktą raginimą Komisijai ir Tarybai imtis tolesnių veiksmų dėl konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, pateiktų atitinkamoms valstybėms narėms, kol nebus įgyvendintos esminės mokesčių reformos, ir prireikus pasiūlyti veiksmus atitinkamose srityse, tačiau bent kol kas laikyti tas valstybes nares ES mokesčių rojais; tikisi, kad šios vyriausybės išspręs problemas ir sumažins mokesčių vengimą visose savo jurisdikcijose; įsipareigoja reguliariai vertinti visas vyriausybių iniciatyvas laikytis tokių rekomendacijų ir prireikus pasiūlyti veiksmus atitinkamose srityse;

10. primena, kad Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 116 straipsnyje nustatyta procedūra, pagal kurią Parlamentas ir Taryba veikia pagal įprastą teisėkūros procedūrą, turėtų būti taikoma tuo atveju, kai dėl žalingos mokesčių praktikos iškreipiama rinka Sąjunga;

11. ragina Elgesio kodekso grupę padidinti proceso įtraukumą ir išorinį pritarimą konsultuojantis su besivystančiomis šalimis ir pilietinės visuomenės organizacijomis; siūlo sudaryti darbo grupę arba įsteigti patariamąjį organą, įtraukiant ne ES šalis, visų pirma besivystančias šalis, pilietinės visuomenės narius ir ekspertus, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos dialogui dėl priimtų sprendimų;

ES įtraukimo į sąrašą kriterijų atnaujinimas, siekiant juos pritaikyti prie dabartinių ir būsimų uždavinių

12. pakartoja, koks svarbus sąrašo skaidrumo kriterijus; ragina paaiškinti būsimą skaidrumo kriterijų, susijusį su galutiniais tikraisiais savininkais, atsižvelgiant į Penktąją kovos su pinigų plovimu direktyvą; atkreipia dėmesį į nevienodas sąlygas tarp valstybių narių, kurios laikosi EBPO bendro duomenų teikimo standarto ir JAV Užsienio sąskaitoms taikomų mokesčių prievolių vykdymo akto (FATCA); todėl mano, kad JAV FATCA abipusis trūkumas turėtų būti nagrinėjamas taikant skaidrumo kriterijų;

⁽²²⁾ <https://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/global-forum-reveals-compliance-ratings-from-new-peer-review-assessments-for-anguilla-chile-china-gibraltar-greece-korea-malta-papua-new-guinea-and-uruguay.htm>

⁽²³⁾ OL C 331, 2020 10 7, p. 3.

⁽²⁴⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/2020-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_lt

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

13. mano, kad sąžiningo apmokestinimo kriterijus neturėtų apsiriboti vien lengvatiniu mokesčių priemonių pobūdžiu, bet turėtų būti atsižvelgiama į plačias mokesčių lengvatas ir sandorių kainodaros neatitikimus; primena, kad dabartiniame trečiųjų šalių įtraukimo į sąrašą procese nėra numatytas atskiras 0 proc. arba labai žemų mokesčių tarifų kriterijus; ragina Komisiją ir Elgesio kodekso grupę į vertinimą įtraukti mokesčių priemones, dėl kurių sumažėja apmokestinimas, atsižvelgiant į vykstančias derybas dėl EBPO / G 20 įtraukiosios sistemos II ramsčio, visų pirma minimalaus apmokestinimo klausimu; ragina Komisiją ir Tarybą pasiūlyti minimalų faktinį apmokestinimo lygį, kuris būtų atskiras įtraukimo į ES sąrašą kriterijus; rekomenduoja, kad bet koks nustatytas minimalus efektyvusis mokesčio tarifas turėtų būti teisingas ir pakankamas, taip pat turėtų būti atsižvelgiama į teisės aktais nustatytą įmonių pelno mokesčio tarifo ES vidurkį⁽²⁵⁾, kad būtų išvengta pelno perkėlimo ir žalingos konkurencijos mokesčių srityje;

14. ragina Komisiją apsvarstyti iniciatyvos, panašios į Įtraukiosios sistemos II ramstį, priėmimo naudą sprendžiant ES įtraukimo į sąrašą kriterijų klausimą tuo atveju, jei EBPO lygmeniu nebūtų pasiektas politinis sutarimas dėl šių priemonių įgyvendinimo iki 2021 m. pabaigos;

15. pažymi, kad kai kurie žalingiausi trečiųjų šalių jurisdikciją turintys subjektai, įskaitant Kaimanų salas ir Bermudus, buvo išbraukti iš sąrašo nustatius labai minimalius turinio kriterijus ir silpnas vykdymo užtikrinimo priemones; pabrėžia, kad dėl tokių sprendimų gali kilti klausimų dėl konkrečios veiklos autentiškumo ir sprendimų priėmimo nešališkumo bei pakenkta visuomenės pasitikėjimui; ragina sugriežtinti atrankos kriterijus, įskaitant turinio reikalavimus, pagrįstus standartiniu požiūriu, taip pat proporcingumo reikalavimus ir jų stebėseną, siekiant padidinti sąrašo veiksmingumą ir užtikrinti, kad jis padėtų spręsti naujus ekonomikos skaitmeninimo keliamus uždavinius; ragina Tarybą kaip atskirą kriterijų nustatyti automatinį trečiųjų šalių jurisdikciją turinčių subjektų, kuriuose taikoma 0 proc. pelno mokesčio norma arba įmonių pelnas nėra apmokestinamas, įtraukimą į sąrašą; susirūpinęs pažymi, kad trečiosios šalys gali panaikinti reikalavimų neatitinkančias mokesčio sistemas, tačiau pakeisti jas naujomis sistemomis, galinčiomis pakenkti ES; primena viešųjų ataskaitų pagal šalis teikimo svarbą siekiant stebėti turinio reikalavimus;

16. pabrėžia, kokie svarbūs minimalūs BEPS standartai atliekant trečiųjų šalių atrankinę patikrą, ypač 5, 6, 13 ir 14 veiksmams; pabrėžia, kad svarbu nustatyti kitus BEPS standartus, kurie turėtų būti taikomi kaip įtraukimo į sąrašą kriterijai;

17. pritaria ES sąrašo geografinės taikymo srities išplėtimui, kartu atsižvelgiant į mažiausiai išsivysčiusių šalių padėtį; pabrėžia, kad ateityje atliekant vertinimus reikėtų nuolat atsižvelgti į tai, kad kai kurioms besivystančioms šalims gali trūkti išteklių sparčiai įgyvendinti naujai sutartus mokesčių standartus; todėl primygtinai ragina Tarybą nenumatyti galimybės mažinti paramą vystymuisi kaip atsakomosios priemonės, nes tai turėtų tiesioginį poveikį galutiniams pagalbos gavėjams; vis dėlto pažymi, kad neturėtų būti panašiai elgiamasi su šalimis, kuriose yra reikšmingo dydžio finansų centrai;

18. pažymi, kad ES nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų sąrašas ir jo nacionaliniai atitikmenys labai skiriasi; atkreipia dėmesį į Komisijos siekį geriau suderinti nacionalinius sąrašus su ES sąrašu; ragina taikyti aukštynkryptę kriterijų konvergenciją ir suderinimą siekiant užtikrinti aukštesnius standartus ir darną;

19. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą tikrinant mokesčių jurisdikcijas atsižvelgti į didelės rizikos trečiųjų šalių nustatymo metodiką, kuria siekiama kovoti su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, siekiant užtikrinti, kad abu įtraukimo į sąrašą procesai būtų vienas kitą stiprinantys;

20. atkreipia dėmesį į pastangas sudaryti vienodas sąlygas po Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos; ragina nuodugniai įvertinti minėtus jurisdikciją turinčius subjektus, įskaitant tolesnį JK užjūrio teritorijų ir karalysčių savivaldos sričių vertinimą pagal Elgesio kodekso grupės nustatytus standartus; pabrėžia, kad būsiami ES ir JK santykiai turėtų būti grindžiami abipusėmis vertybėmis ir nukreipti į bendrą klestėjimą, dėl kurio automatiškai pašalinama agresyvi mokesčių konkurencija; apgailestauja, kad ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarime nenumatyta galimų perbalansavimo priemonių, jei ateityje Jungtinė Karalystė nuspręstų laikytis kitokios pozicijos klausimais, susijusiais su mokesčių slėpimu ir pinigų plovimu;

⁽²⁵⁾ „Mokesčių politika Europos Sąjungoje, 2020 m. tyrimas“, Europos Komisija, Mokesčių ir muitų sąjungos generalinis direktoratas, p. 100.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

21. ragina vienodai ir nešališkai vertinti pagrindinius ES prekybos partnerius; ypač ragina aiškiai įvertinti JAV, remiantis skaidrumo kriterijais;

Apsaugos priemonių koordinavimas

22. pripažįsta įtraukimo į sąrašą su reputacija susijusį poveikį kaip paskatą jurisdikciją turintiems subjektams dalyvauti tikrinimo procese; pabrėžia, kad to nepakanka siekiant veiksmingai kovoti su neigiamu tokių jurisdikciją turinčių subjektų poveikiu valstybėms narėms ir vidaus rinkai, nes poveikį tam tikrų jurisdikcijų reputacijai dėl įtraukimo į sąrašą sustiprina pirmiau apibūdinti įtraukimo į sąrašą proceso trūkumai, ypač skaidrumo trūkumas, neįpareigojantys kriterijai ir ribota geografinė taikymo sritis;

23. palankiai vertina ryšį tarp gero mokesčių srities valdymo standartų ir ES lėšų naudojimo, kaip nustatyta Finansiniame reglamente⁽²⁶⁾, Europos darnaus vystymosi fondo reglamente⁽²⁷⁾, Europos strateginių investicijų fondo reglamente⁽²⁸⁾ ir Sprendime dėl išorės skolinimo įgaliojimų⁽²⁹⁾, ir pripažįsta, kad šie standartai turi būti išankstinė ES teikiamos paramos sąlyga; tačiau perspėja dėl bet kokio žalingo dabartinio ar galimo poveikio besivystančių šalių piliečiams; pabrėžia, kad svarbu sudaryti lygiavertes sąlygas, kurios turi būti taikomos korporacijoms ir agresyvaus mokesčių planavimo įgalintojams bei tarpininkams vykdant viešųjų pirkimų procedūras;

24. ragina užtikrinti, kad pagal valstybės pagalbos taisykles ir valstybių narių nacionalines paramos programas įmonės, turinčios ekonominių ryšių su nebendradarbiaujančiais jurisdikciją turinčiais subjektais, pvz., įmonės, įsisteigusios tokiose jurisdikcijose mokesčių tikslais, negalėtų gauti paramos; pabrėžia, kad tai itin svarbu atsižvelgiant į Europos vidaus solidarumą ir valstybių narių pasitikėjimo kūrimą; primena, kad siekiant tai užtikrinti, reikalingas skaidrumas teikiant viešąsias ataskaitas pagal šalis visuose sektoriuose; ragina Tarybą skubiai užbaigti diskusijas ir priimti savo bendrą požiūrį į pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto;

25. remia ir ragina sugriežtinti papildomo audito ir išsamaus patikrinimo reikalavimus įmonėms ir investuotojams, įsisteigusiems nebendradarbiaujančiose jurisdikcijose; mano, kad apsaugos priemonės yra labai svarbios, kad sąrašas galėtų daryti poveikį;

26. pažymi, kad griežtos atsakomosios priemonės sumažintų paskatas vengti mokesčių; pabrėžia, kad ES apsaugos priemonių rinkinio taikymui neigiamą įtaką daro tai, kad atskiros valstybės narės jį taiko savo nuožiūra; todėl ragina Komisiją apsvarstyti galimybę pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl suderintų apsaugos priemonių siekiant išvengti mokesčių vengimo ir slėpimo, atsižvelgiant į derybas dėl įtraukiosios sistemos II ramsčio arba dėl minimaliojo efektyviojo mokesčio tarifo ES lygmeniu, kuris galėtų apimti toliau nurodytus aspektus:

- a) išlaidų neatskaitymą;
- b) sugriežtintas kontroliuojamų užsienio įmonių taisykles;
- c) išskaičiuojamojo mokesčio priemones;
- d) dalyvavimui taikomo atleidimo nuo mokesčių apribojimą;
- e) pakeitimo sąlygą;
- f) poveikį viešiesiems pirkimams ir valstybės pagalbai;
- g) specialius dokumentacijos reikalavimus;

⁽²⁶⁾ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

⁽²⁷⁾ 2017 m. rugsėjo 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601, kuriuo sukuriamas Europos darnaus vystymosi fondas (EDVF), EDVF garantija ir EDVF garantijų fondas (OL L 249, 2017 9 27, p. 1).

⁽²⁸⁾ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/1017 2015 m. birželio 25 d. dėl Europos strateginių investicijų fondo, Europos investavimo konsultacijų centro ir Europos investicinių projektų portalo, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 1291/2013 ir (ES) Nr. 1316/2013 nuostatos dėl Europos strateginių investicijų fondo (OL L 169, 2015 7 1, p. 1).

⁽²⁹⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES, kuriuo Europos investicijų bankui suteikiama ES garantija finansavimo operacijų, kuriomis remiami investiciniai projektai ne Sąjungoje, nuostoliams atlyginti (OL L 135, 2014 5 8, p. 1).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

h) laikiną dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatų netaikymą;

pažymi, kad bet kokioms įmonėms taikomoms mokesčių priemonėms turėtų būti taikoma sąlyga susieti nurodytas taisykles, kai sandoris ar atitinkamas mokesčių mokėtojas atitinka konkrečius žalingus kriterijus; mano, kad šios priemonės turėtų būti vienodai taikomos santykiuose tarp valstybės narės ir trečiosios šalies bei santykiuose tarp valstybių narių;

27. atkreipia dėmesį į jurisdikciją, kurios neatitinka reikalavimų, tačiau yra įsipareigojusios siekti pokyčių, pilkąjį sąrašą; ragina Tarybą ir valstybes nares nustatyti konkrečias priemones, pvz., dažnesnius auditus ar patobulintą politiką „pažink savo klientą“, taikomą sandoriams, ir išsamų patikrinimą tuose jurisdikciją turinčiuose subjektuose;

28. ragina Komisiją išvardyti, į kuriuos ES ir trečiųjų šalių ar regionų susitarimus neįtraukta „gero valdymo sąlyga“, kaip reikalaujama Komisijos komunikato dėl veiksmingo apmokestinimo išorės strategijos 3.1 punkte ir išdėstyta 2018 m. gegužės 25 d. Tarybos išvadose, kuriomis patvirtintos standartinės nuostatos, kurias susitarta taikyti sudarant susitarimus su trečiosiomis šalimis ⁽³⁰⁾; ragina Komisiją ir Tarybą paaiškinti, kodėl trūksta tokios sąlygos;

o

o o

29. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos sekretoriui, taip pat valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

⁽³⁰⁾ <https://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2018/05/25/tax-fraud-standard-provision-agreed-for-agreements-with-third-countries/>

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0023

Žemės drebėjimų Kroatijoje padarinių mažinimas**2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žemės drebėjimų Kroatijoje padarinių mažinimo (2021/2504(RSP))**

(2021/C 456/17)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 174 straipsnį, 175 straipsnio trečią pastraipą ir 212 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą ⁽¹⁾, su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) Nr. 661/2014 ⁽²⁾ ir Reglamentu (ES) 2020/461 ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo ⁽⁴⁾ su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2018/1475 ⁽⁵⁾ ir Sprendimu (ES) 2019/420 ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 29 d. pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio ir migracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų priemonės finansinės taisyklės (COM(2020)0023), ir vėlesnę naują šio pasiūlymo 2020 m. sausio 14 d. redakciją,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 ⁽⁷⁾, su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2015/1839 ⁽⁸⁾, Reglamentu (ES) 2016/2135 ⁽⁹⁾, Reglamentu (ES) 2017/825 ⁽¹⁰⁾, Reglamentu (ES) 2017/1199 ⁽¹¹⁾, Reglamentu (ES) 2017/2305 ⁽¹²⁾, Reglamentu (ES, Euratomas) 2018/1046 ⁽¹³⁾, Reglamentu (ES) 2018/1719 ⁽¹⁴⁾, Reglamentu (ES) 2019/711 ⁽¹⁵⁾, Reglamentu (ES) 2020/460 ⁽¹⁶⁾, Reglamentu (ES) 2020/558 ⁽¹⁷⁾, Reglamentu (ES) 2020/1041 ⁽¹⁸⁾ ir Reglamentu (ES) 2020/1542 ⁽¹⁹⁾,

⁽¹⁾ OL L 311, 2002 11 14, p. 3.⁽²⁾ OL L 189, 2014 6 27, p. 143.⁽³⁾ OL L 99, 2020 3 31, p. 9.⁽⁴⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 924.⁽⁵⁾ OL L 250, 2018 10 4, p. 1.⁽⁶⁾ OL L 77 I, 2019 3 20, p. 1.⁽⁷⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 320.⁽⁸⁾ OL L 270, 2015 10 15, p. 1.⁽⁹⁾ OL L 338, 2016 12 13, p. 34.⁽¹⁰⁾ OL L 129, 2017 5 19, p. 1.⁽¹¹⁾ OL L 176, 2017 7 7, p. 1.⁽¹²⁾ OL L 335, 2017 12 15, p. 1.⁽¹³⁾ OL L 193, 2018 7 30, p. 1.⁽¹⁴⁾ OL L 291, 2018 11 16, p. 5.⁽¹⁵⁾ OL L 123, 2019 5 10, p. 3.⁽¹⁶⁾ OL L 99, 2020 3 31, p. 5.⁽¹⁷⁾ OL L 130, 2020 4 24, p. 1.⁽¹⁸⁾ OL L 231, 2020 7 17, p. 4.⁽¹⁹⁾ OL L 356, 2020 10 26, p. 1.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentą (ES) 2016/369 dėl skubios paramos teikimo Sąjungoje ⁽²⁰⁾ su pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu (ES) 2020/521 ⁽²¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatą „Renovacijos banga Europoje: pastatų ekologizavimas, darbo vietų kūrimas ir gyvenimo gerinimas“ (COM(2020)0662),
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 375/2014, kuriuo įsteigiamas Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas (ES pagalbos savanorių iniciatyva) ⁽²²⁾, pataisyta 2014 m. balandžio 24 d. paskelbus klaidų ištaisymą ⁽²³⁾,
- atsižvelgdamas į 1996 m. birželio 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1257/96 dėl humanitarinės pagalbos ⁽²⁴⁾ su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 ⁽²⁵⁾, Reglamentu (EB) Nr. 219/2009 ⁽²⁶⁾ ir Reglamentu (ES) 2019/1243 ⁽²⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo ⁽²⁸⁾, ypač į jo 11 punktą, ir į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo ⁽²⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 13 d. pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo siekiant suteikti pagalbą Kroatijai ir Lenkijai dėl gaivalinės nelaimės ir numatyti išteklių avansams Airijai, Graikijai, Ispanijai, Kroatijai, Portugalijai, Vengrijai ir Vokietijai dėl ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos mokėti (COM(2020)0960),
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 30 d. Tarybos sprendimą, kuriuo priimama Tarybos pozicija dėl 2020 finansinių metų Europos Sąjungos taisomojo biudžeto Nr. 9 projekto ⁽³⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 24 d. rezoliuciją dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2020 finansinių metų Taisomojo biudžeto Nr. 9/2020 projekto, pridedamo prie pasiūlymo dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo siekiant suteikti pagalbą Kroatijai ir Lenkijai dėl gaivalinės nelaimės ir numatyti išteklių avansams mokėti Airijai, Graikijai, Ispanijai, Kroatijai, Portugalijai, Vengrijai ir Vokietijai dėl ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos ⁽³¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos išvadą, kuriomis raginama stiprinti civilinės saugos pajėgumus pasitelkiant Europos savitarpio pagalbos sistemą, grindžiamą civilinės saugos modulių metodu,
- atsižvelgdamas į savo 2007 m. lapkričio 14 d. rezoliuciją dėl žemės drebėjimų poveikio regionams ⁽³²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2008 m. birželio 19 d. rezoliuciją dėl ES pajėgumo reaguoti į nelaimės gerinimo ⁽³³⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,

⁽²⁰⁾ OL L 70, 2016 3 16, p. 1.

⁽²¹⁾ OL L 117, 2020 4 15, p. 3.

⁽²²⁾ OL L 122, 2014 4 24, p. 1.

⁽²³⁾ OL L 123, 2015 5 19, p. 122.

⁽²⁴⁾ OL L 163, 1996 7 2, p. 1.

⁽²⁵⁾ OL L 284, 2003 10 31, p. 1.

⁽²⁶⁾ OL L 87, 2009 3 31, p. 109.

⁽²⁷⁾ OL L 198, 2019 7 25, p. 241.

⁽²⁸⁾ OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

⁽²⁹⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.

⁽³⁰⁾ OL C 372 I, 2020 11 4, p. 1.

⁽³¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0313.

⁽³²⁾ OL C 282 E, 2008 11 6, p. 269.

⁽³³⁾ OL C 286 E, 2009 11 27, p. 15

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- A. kadangi per praėjusius metus Kroatiją nuniokojo dideli žemės drebėjimai: vienas žemės drebėjimas, kurio stiprumas siekė 5,5 balo, 2020 m. kovo 22 d. sukrėtė Zagrebo miestą ir Zagrebo bei Krapinos-Zagorės apskritį, kiti du žemės drebėjimai, kurių stiprumas siekė atitinkamai 5,2 balo ir 6,4 balo, 2020 m. gruodžio 28 ir 29 d. supurtė Sisako-Moslavinės apskritį ir galiausiai dar vienas žemės drebėjimas, kurio stiprumas siekė 5,0 balo, tą pačią apskritį vėl supurtė 2021 m. sausio 6 d.;
- B. kadangi 2020 m. kovo mėn. žemės drebėjimas buvo stipriausias nuo 1880 m. Zagrebo rajoną supurtęs žemės drebėjimas, jis apgadino daugiau kaip 26 000 pastatų, iš kurių 1 900 buvo pripažinti nenaudotinais, ir padarė daugiau kaip 11,5 mlrd. EUR žalos;
- C. kadangi Zagrebo miestas ir Zagrebo bei Krapinos-Zagorės apskritis vis dar neatsigavusios nuo to žemės drebėjimo, per kurį vienas žmogus žuvo, 26 buvo sužeisti, kilo didžiulių socialinių bei ekonominių padarinių ir padarinių kultūrai bei infrastruktūrai, taip pat ilgalaikių psichologinių pasekmių;
- D. kadangi 2020 m. lapkričio mėn. Europos Parlamentas patvirtino 683,7 mln. EUR asignavimą iš Europos Sąjungos solidarumo fondo 2020 m. kovo mėn. Zagrebo žemės drebėjimo padariniams likviduoti;
- E. kadangi naujausias žemės drebėjimas centrinėje Kroatijoje praktiškai sunaikino Petrinos miestelį ir padarė didelę žalą netoli esantiems Glinos, Sisako, Hrvatska Kostainicos ir Maiske Polianės miestams ir kitiems Sisako-Moslavinės apskrities kaimams, taip pat Zagrebo ir Karlovaco apskritims;
- F. kadangi dėl smūgių žuvo aštuoni žmonės ir buvo sužaloti 36 žmonės, o 30 žmonių buvo išgelbėti iš griuvėsių; kadangi buvo apgadinta daugiau kaip 45 000 pastatų⁽³⁴⁾ ir tiesiogiai nukentėjo daugiau kaip 70 000 žmonių, o žemės drebėjimas taip pat buvo juntamas Slovėnijoje, Austrijoje, Italijoje, Vengrijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje, Serbijoje ir – kiek mažiau – Vokietijoje, Slovakijoje ir Čekijoje;
- G. kadangi 2020 m. kovo 22 d. ir gruodžio 29 d. Kroatija suaktyvino Sąjungos civilinės saugos mechanizmą ir paprašė žieminių palapinių, apšvietimo sistemų ir apšvietimo stulpų, elektrinių šildytuvų, sulankstomų lovų, miegmaišių ir gyvenamųjų konteinerių;
- H. kadangi 2021 m. sausio 4 d. Kroatijos vyriausybė labiausiai nukentėjusiose apskrityse, konkrečiai Sisako-Moslavinės apskrityje ir tam tikrose Zagrebo ir Karlovaco apskričių dalyse, paskelbė katastrofos padėtį;
- I. kadangi tolesnėmis savaitėmis buvo juntami pakartotiniai smūgiai ir jie vis dar juntami nukentėjusiose teritorijose ir gerokai už smūgio epicentro ribų; kadangi žmonės patiria nuolatinę kančią – netikrumą ir galimų naujų smūgių baimę, o smūgiai ir toliau pasireiškia kasdien ir kyla pavojus, kad nuo kitų žemės drebėjimų sugrius dar daugiau pastatų; kadangi visa tai vyksta per COVID-19 pandemijos įkarštį ir tai gali ateinančiu laikotarpiu sukelti psichikos sveikatos problemų ir potrauminio sutrikimų;
- J. kadangi nukentėję regionai ir miestai patyrė didžiulę materialinę ir socialinę bei ekonominę žalą, nematytą nuo XX a. paskutiniajame dešimtmetyje vykusio Tėvynės karo laikų, ir juos reikia skubiai ir sparčiai atstatyti, imantis papildomų priemonių prie ilgalaikės atsigavimo programos; kadangi dėl požeminių smūgių daug nukentėjusių teritorijų gyventojų atsidūrė ant nevilties ribos ir šie smūgiai padarė įvairios netiesioginės žalos aplinkinėse teritorijose; kadangi atitinkamų teritorijų socialinė padėtis jau ir taip buvo itin nepalanki, o ekonominė padėtis – prasta, ir kadangi pastarieji žemės drebėjimai turės dar daugiau neigiamų finansinių ir socialinių bei psichologinių padarinių minėtų teritorijų gyventojams ir visam regionui;
- K. kadangi, remiantis apytikriais vertinimais, Petrinioje reikia nugriauti apie 90 proc. namų; kadangi mažesnės teritorijos ir kaimai aplink Gliną, pvz., Maiske Polianė, iš dalies neturėjo elektros energijos ir vandens net ir iki žemės drebėjimo, o dabar gyventojai liko dar labiau atkirsti nuo būtinosios infrastruktūros ir paslaugų;
- L. kadangi esama požymių, kad žemės drebėjimai padarė didelę žalą pylimams ir apsaugos nuo potvynių sistemoms, todėl jau ir taip nuniokotoms teritorijoms per šį didesnių liūčių ir potvynių sezoną gali būti padaryta dar didesnė žala;
- M. kadangi vietos ir regiono infrastruktūra buvo labai apgadinta, istorinis ir kultūros paveldas – sugriautas, o ekonominė veikla, ypač žemės ūkis ir gyvulininkystė bei naminių gyvūnų ūkis, nuo kurių vietos gyventojai labiausiai priklauso – sustabdyta;

⁽³⁴⁾ Remiantis preliminariais Kroatijos fizinio planavimo, statybos ir valstybės turto ministerijos skaičiavimais (<https://mgipu.gov.hr/en>).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- N. kadangi vietos žemės ūkio objektai, pvz., pastatai, mašinos, įranga, dirbantieji laukai ir pašarų sandėliai, buvo labai apgadinti ir kadangi didelis skaičius gyvulių ir naminių gyvūnų žuvo arba liko be priežiūros kęsti žemės drebėjimo padarinių;
- O. kadangi žemės drebėjimas gerokai sutrikdė viešojo sektoriaus institucijų ir sveikatos priežiūros įstaigų veiklą ir infrastruktūros, pvz., kelių ir elektros energijos tinklų, veikimą; kadangi daug dėmesio turėtų būti skiriama tam, kad būtų sukurta pagrindinė infrastruktūra, kurios trūko iki žemės drebėjimo, ir kadangi turėtų būti nedelsiant atkurtos galimybės tenkinti pagrindinius poreikius ir gauti pagrindines paslaugas visose nukentėjusių teritorijų dalyse;
- P. kadangi nemažai mokyklų turi būti visiškai nugriautos, o kai kurių universitetų pastatų, pvz., Metalurgijos ir Mokytojų rengimo fakultetų Siske, prasidėjus naujam mokslo metų semestriui nebegalima naudoti švietimo veiklai vykdyti; kadangi šių įstaigų darbą jau ir taip apsunkino COVID-19 pandemija, o dabar vaikai negali nei fiziškai lankyti pamokų, nei naudotis nuotolinio švietimo priemonėmis iš namų;
- Q. kadangi po žemės drebėjimo teko skubiai evakuoti Sisako sveikatos priežiūros centrą, todėl COVID-19 ir kitomis ligomis sergančių pacientų sveikatai iškilo didesnis pavojus, įskaitant neįgaliuosius ir vaikus; kadangi Glinos ir Petrinos sveikatos priežiūros centrams, įskaitant vaistines, buvo padaryta didelė žala; kadangi žemės drebėjimai lėmė papildomą naštą Kroatijos sveikatos priežiūros ir globos sistemoms ir paspartino COVID-19 plitimą, ypač nukentėjusiose teritorijose;
- R. kadangi kai kurios Europos Sąjungos teritorijos yra labiau pažeidžiamos negu kitos ir joms kyla didelė seisminė rizika; kadangi darnios atstatymo pastangos ir nuo žemės drebėjimų apsaugotų ir jiems atsparių pastatų projektai turi būti tinkamai koordinuojami ir stebimi, kad būtų kompensuoti ekonominiai ir socialiniai nuostoliai ir sykiu būtų laikomasi skaidrumo, geriausios praktikos ir viešųjų pirkimų taisyklių;
- S. kadangi greitai ir profesionaliai reagavusios nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos, civilinės saugos ir gelbėjimo būriai, Kroatijos ginkluotosios pajėgos, įvairios humanitarinės organizacijos ir visų pirma šimtai savanorių labai sušvelnino tiesioginius žemės drebėjimo padarinius;
- T. kadangi COVID-19 krizė ir viruso plitimas dar labiau apsunkina gelbėjimo ir atstatymo veiksmų vykdymą; kadangi COVID-19 pandemija yra našta Kroatijos ekonomikai ir dėl jos būtini papildomi finansiniai ištekliai;
1. išreiškia didžiausią solidarumą su visais nuo žemės drebėjimų nukentėjusiais asmenimis ir jų šeimomis, taip pat Kroatijos nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijomis, kurios deda pagalbos pastangas, ir reiškia savo giliausią užuojautą;
 2. giria gelbėjimo būrius, civilinės saugos pajėgas, Kroatijos ginkluotąsias pajėgas, savanorius, pilietinės visuomenės organizacijas, tarptautines organizacijas, vietos, regioninės ir nacionalinės valdžios institucijas ir visus kitus atitinkamus subjektus bei asmenis už nenutrūkstamas ir greitas pastangas nuniokotose teritorijose siekiant gelbėti gyvybes, mažinti žalą ir atkurti būtinąją veiklą, kurios reikia, kad būtų išlaikytas deramas gyvenimo lygis; išreiškia dėkingumą visiems asmenims, organizacijoms ir iniciatoriams, prisidėjusiems prie šių pastangų ir atsiuntusiems paramą ir pagalbą;
 3. dėliausi dėl solidarumo, kurį parodė valstybės narės ir kitos šalys, padedančios šalinti šios nelaimės padarinius – teikiančios savitarpio pagalbą, įskaitant būtinuosius reikmenis, finansinę pagalbą, savanorių ir kitą pagalbą, ir taip padedančios palengvinti intervencinių veiksmų naštą; dėliausi dėl ES institucijų ir tarptautinės bendruomenės parodyto solidarumo teikiant savitarpio pagalbą nelaimių atvejais; todėl pabrėžia Sąjungos civilinės saugos mechanizmo svarbą skatinant Europos nacionalinių civilinės saugos institucijų bendradarbiavimą nepalankiose situacijose ir siekiant kuo labiau sumažinti ypatingų įvykių poveikį;
 4. ragina Komisiją ir Kroatijos valdžios institucijas nustatyti visus galimus būdus nedelsiant suteikti pagalbą ir paramą užtikrinant deramas ir saugias gyvenimo sąlygas daugeliui žmonių, kurie neteko namų ir vis dar neturi saugaus būsto – bent jau parūpinti konteinerius, kurie ateinančiais mėnesiais sunkiomis žiemos sąlygomis galėtų tapti minimalia pastoge;
 5. ragina ypatingą dėmesį skirti neįgaliesiems, pagyvenusiems asmenims ir ypatingų poreikių turintiems vaikams ir paaugliams, nes jie yra pažeidžiamiausi visuomenės nariai; šiuo požiūriu labai palankiai vertina visą pagalbą, kurią jau suteikė vietoje veikiančios organizacijos;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

6. pabrėžia, kaip svarbu konkrečiai pasirūpinti dideliu skaičiumi gyvulių, ūkinių ir naminių gyvūnų, kurie po žemės drebėjimo buvo sužaloti arba išbaidyti; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina dideles Žemės ūkio ministerijos, vietos ir regioninės valdžios institucijų ir gyvūnų gerovės NVO pastangas ir jų bendradarbiavimą;
7. pabrėžia, kad padėtis vietoje yra rimta ir dėl to kyla didelis ir intensyvus finansinis spaudimas Kroatijos nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijoms ir gali būti nulemtas negrįžtamas gyventojų skaičiaus mažėjimas nukentėjusiose teritorijose, nes nukentėję žmonės susiduria su pražūtingais socialiniais bei ekonominiais padariniais ir itin sunkiomis psichologinėmis ir socialinėmis problemomis;
8. ragina Kroatijos valdžios institucijas kartu su Komisijos ekspertais greitai ir nuodugnai įvertinti bendrą Sisako-Moslavinės apskrityje padarytą žalą, kad būtų galima kuo greičiau, kai tik susiklostys tinkamos sąlygos, pradėti seisminiams reiškiniams atsparios atkuriamosios statybos darbus; pabrėžia, kad, prasidėjus regioniniams atkūrimo ir atstatymo darbams, svarbiu prioritetu reikia laikyti tvaraus ekonomikos atsigavimo skatinimą ir žmonių pragyvenimą;
9. ragina Kroatijos nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijas atidžiai stebėti atstatymo veiklą ir prižiūrėti, kad ji atitiktų žemės drebėjimui atspariems pastatams ir infrastruktūrai keliamus reikalavimus ir kad būtų taikoma geriausia profesinė kitų valstybių narių praktika ir praktinė patirtis; ragina Kroatijos valdžios institucijas ir atsakingas institucijas atsižvelgti į pokario atstatymo proceso nukentėjusiose teritorijose patirtį, siekiant išsiaiškinti, ar statybos praktikos pažeidimai lėmė prastą kokybę ir prisidėjo prie pražūtingų pastarųjų žemės drebėjimų padarinių; teigiamai vertina Kroatijos vyriausybės nutarimą paskelbti įmonių, dalyvavusių atstatymo procese, registrą – tai pirmas žingsnis šiam tikslui pasiekti;
10. pabrėžia prognozavimo problemas, susijusias su žemės drebėjimų stebėsenos sistemomis itin seismiškai aktyviuose Pietryčių Europos regionuose; ragina Komisiją kartu su valstybėmis narėmis sustiprinti mokslinius tyrimus ir švietimą, siekiant įdiegti sistemą, kuria būtų užtikrinamas geresnis pasirėngimas užkirsti kelią panašioms krizėms ir jas valdyti ir kuo labiau sumažinti panašių nelaimių poveikį;
11. ragina labiau koordinuoti valstybių narių, ypač susiduriančių su panašiais pavojais, mokslinių tyrimų ir plėtros institucijų veiklą ir stiprinti jų bendradarbiavimą; ragina stiprinti išankstinių pavojaus pranešimų sistemas valstybėse narėse, sukurti įvairių išankstinio įspėjimo sistemų sąsajas ir tas sąsajas stiprinti;
12. ragina Kroatijos valdžios institucijas savo gaivinimo ir atsparumo plane pirmenybę teikti renovacijai, ypatingą dėmesį skiriant visapusiškai prevencinei renovacijai, kuria būtų užtikrinama, kad būstai ir pastatai, kuriems labiausiai žemės drebėjimų pažeidžiamuose regionuose kyla didžiausias pavojus, atitiktų aukščiausius seisminius standartus;
13. pabrėžia, kad didelių žemės drebėjimų, pavyzdžiui, pastarųjų Kroatijoje įvykusių žemės drebėjimų, atveju padarinių švelninimas užtrunka daug laiko – į tai reikėtų atsižvelgti ateityje persvarstant ESSF, siekiant užtikrinti, kad būtų duodama pakankamai laiko įsisavinti lėšas, t. y. daugiau laiko, nei suteikia dabartiniai paraiškų teikimo terminai; be to, pabrėžia, kad svarbu didinti ESSF išlaidas ne tik žalos atitaisymui, bet ir atsparumui klimato kaitai, gaivalinėms nelaimėms ir visuomenės sveikatos krizėms, kad po nelaimių visuomenė taptų stipresnė;
14. teigiamai vertina Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo paramą nelaimių rizikos prevencijai, atsparumui, energetikai ir seisminiam pritaikymui dabartiniu finansiniu laikotarpiu; ragina Kroatijos valdžios institucijas šias priemones atitinkamai įtraukti į savo 2021–2027 m. ES biudžeto asignavimų planavimą ir programavimą; ragina Komisiją lanksčiai vertinti programavimą ir nacionalinių veiklos programų pakeitimus gaivalinių nelaimių padarinių šalinimo klausimais;
15. ragina Komisiją, bendradarbiaujant su ES ir Kroatijos institucijomis, rasti greitą būdą paskirstyti reikiamą finansinę ir kitokią pagalbą, siekiant užtikrinti spartų nukentėjusių teritorijų atsigavimą, suteikti visas įmanomas finansines priemones, siekiant padėti Kroatijai prižiūrėti spartų atsigavimą, ir teikti pagalbą visiems, kuriems jos reikia, taip pat kuo labiau sumažinti administracinę naštą, tenkančią norintiems gauti pagalbą ir paramą žmonėms vietoje;
16. pabrėžia, kaip svarbu vykdant skiepijimą nuo COVID-19 pirmenybę teikti nukentėjusių teritorijų gyventojams; ragina Kroatijos vyriausybę įgyvendinti nutarimą, kurį ji paskelbė, ir didelę dalį savo vakcinų siuntų nukreipti į Sisako-Moslavinės apskritį, kad būtų nedelsiant apsaugota visų ten esančių gyventojų, pagalbą teikiančiųjų ir darbuotojų sveikata; į tai atsižvelgdamas, palankiai vertina valstybių narių sprendimą dalį savo skiepų siuntų skirti Kroatijai;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

17. atkreipia Komisijos dėmesį į tai, kad dėl pastarųjų žemės drebėjimų padarytos naujos žalos pastatams, kurie jau buvo apgadinti per 2020 m. kovo mėn. žemės drebėjimą, reikės atlikti papildomą įvertinimą ir parengti renovacijos projektus; be to, primygtinai ragina Komisiją į pastatų renovacijos bangos planavimą ir teisės aktus įtraukti tiksles pasirengimo žemės drebėjimams ir jų padarinių šalinimo priemones;

18. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Kroatijos vyriausybei, nukentėjusių teritorijų regioninėms ir vietos valdžios institucijoms ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0024

Lyčių aspektu grindžiamas požiūris COVID-19 krizės metu ir pokriziniu laikotarpiu**2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl lyčių aspektu grindžiamo požiūrio COVID-19 krizės metu ir pokriziniu laikotarpiu (2020/2121(INI))**

(2021/C 456/18)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalį ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 6, 8 ir 153 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 2-ą, 3-ią, 5-ą, 9-ą, 10-ą, 16-ą ir 20-ą principus,
- atsižvelgdamas į Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., principą „nė vieno nepalikti nuošalyje“, visų pirma į 1-ąjį tikslą, kuriuo siekiama panaikinti skurdą, į 3-įjį tikslą, kuriuo siekiama užtikrinti sveiką žmonių gyvenimą, į 5-ąjį tikslą, kuriuo siekiama užtikrinti lyčių lygybę ir pagerinti moterų gyvenimo sąlygas, ir į 8-ąjį tikslą, kuriuo siekiama tvaraus ekonomikos augimo,
- atsižvelgdamas į 1979 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims,
- atsižvelgdamas į 2008 m. gegužės 3 d. Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencijos (NTK) 6 straipsnį,
- atsižvelgdamas į po 1975 m. priimtas ES direktyvas dėl įvairių vienodo požiūrio į vyrus ir moteris aspektų (Tarybos direktyvos 79/7/EEB ⁽¹⁾, 86/613/EEB ⁽²⁾, 92/85/EEB ⁽³⁾ ir 2004/113/EB ⁽⁴⁾, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/54/EB ⁽⁵⁾, Tarybos direktyva 2010/18/ES ⁽⁶⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/41/ES ⁽⁷⁾),
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrėtojų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (toliau – Stambulo konvencija),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),

⁽¹⁾ 1978 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 79/7/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo nuoseklaus įgyvendinimo socialinės apsaugos srityje (OL L 6, 1979 1 10, p. 24).

⁽²⁾ 1986 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyva 86/613/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris, kurie verčiasi savarankiška darbo veikla, įskaitant žemės ūkyje, principo taikymo ir dėl savarankiškai dirbančių moterų apsaugos nėštumo ir motinystės metu (OL L 359, 1986 12 19, p. 56).

⁽³⁾ 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/85/EEB dėl priemonių, skirtų skatinti, kad būtų užtikrinta geresnė nėščių ir neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų sauga ir sveikata, nustatymo (dešimtoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (OL L 348, 1992 11 28, p. 1).

⁽⁴⁾ 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo (OL L 373, 2004 12 21, p. 37).

⁽⁵⁾ 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (OL L 204, 2006 7 26, p. 23).

⁽⁶⁾ 2010 m. kovo 8 d. Tarybos direktyva 2010/18/ES, įgyvendinanti patikslintą BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP ir ETUC sudarytą Bendrąjį susitarimą dėl vaiko priežiūros atostogų, ir panaikinanti Direktyvą 96/34/EB (OL L 68, 2010 3 18, p. 13).

⁽⁷⁾ 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/41/ES dėl vienodo požiūrio į savarankiškai dirbančius vyrus ir moteris principo taikymo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 86/613/EEB (OL L 180, 2010 7 15, p. 1).

⁽⁸⁾ OL L 188, 2019 7 12, p. 79.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo 21 d. bendrą tarnybų darbinį dokumentą „Lyčių lygybė ir moterų igalvinimas. Keisti mergaičių ir moterų gyvenimą plėtojant ES išorės santykius (2016–2020 m.)“ (SWD(2015)0182),
- atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 4 d. pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo sudarymo Europos Sąjungos vardu (COM(2016)0109),
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 13 d. savo rezoliuciją dėl ES prioritetų 64-ojoje Jungtinių Tautų Moterų padėties komisijos sesijoje ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 30 d. savo rezoliuciją dėl vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. vasario 13 d. savo rezoliuciją dėl priešiškos reakcijos į moterų teises ir lyčių lygybę ES ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 28 d. savo rezoliuciją dėl ES prisijungimo prie Stambulo konvencijos ir kitų kovos su smurtu dėl lyties priemonių ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 15 d. savo rezoliuciją dėl priežiūros paslaugų ES siekiant užtikrinti didesnę lyčių lygybę ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 29 d. savo rezoliuciją dėl neįgalių moterų padėties ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 17 d. savo rezoliuciją dėl moterų ir mergaičių igalėjimo pasitelkiant skaitmeninį sektorių ⁽¹⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 16 d. savo rezoliuciją dėl moterų, lyčių lygybės ir su klimatu susijusio teisingumo ⁽¹⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 3 d. savo rezoliuciją dėl moterų ekonominio igalėjimo ES privačiame ir viešajame sektoriuose ⁽¹⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. birželio 14 d. savo rezoliuciją dėl poreikio parengti ES strategiją siekiant pašalinti vyrų ir moterų pensijų skirtumą ir jo išvengti ⁽¹⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. kovo 14 d. savo rezoliuciją dėl moterų ir vyrų lygybės Europos Sąjungoje 2014–2015 m. ⁽¹⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 4 d. savo rezoliuciją dėl moterų ir jų vaidmens kaimo vietovėse ⁽²⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. vasario 14 d. savo rezoliuciją dėl lyčių lygybės skatinimo psichikos sveikatos ir klinikinių tyrimų srityje ⁽²¹⁾,

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0039.

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0025.

⁽¹¹⁾ OL C 449, 2020 12 23, p. 102.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0080.

⁽¹³⁾ OL C 363, 2020 10 28, p. 80.

⁽¹⁴⁾ OL C 363, 2020 10 28, p. 164.

⁽¹⁵⁾ OL C 390, 2019 11 18, p. 28.

⁽¹⁶⁾ OL C 458, 2018 12 19, p. 34.

⁽¹⁷⁾ OL C 346, 2018 9 27, p. 6.

⁽¹⁸⁾ OL C 331, 2018 9 18, p. 60.

⁽¹⁹⁾ OL C 263, 2018 7 25, p. 49.

⁽²⁰⁾ OL C 298, 2018 8 23, p. 14.

⁽²¹⁾ OL C 252, 2018 7 18, p. 99.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 8 d. savo rezoliuciją dėl moterų pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų padėties Europos Sąjungoje ⁽²²⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. sausio 19 d. savo rezoliuciją dėl Europos moterų verslumui trukdančių išorės veiksnių ⁽²³⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo 9 d. savo rezoliuciją dėl moterų karjeros mokslo srityje ir universitetuose ir stiklo lubų, su kuriomis susiduriama ⁽²⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 9 d. savo rezoliuciją dėl ES moterų ir vyrų lygybės strategijos po 2015 m. ⁽²⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 10 d. Tarybos išvadas „Lyčių lygybe grindžiama ekonomika ES. Tolesni veiksmai“,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) ataskaitą „COVID-19 and the world of work. Fourth edition“ (liet. „COVID-19 ir darbo rinka. Ketvirtasis leidimas“), paskelbtą 2020 m. gegužės 27 d.,
- atsižvelgdamas į TDO analizę „Sectoral impact, responses and recommendations related to COVID-19“ (liet. „Su COVID-19 susijęs poveikis sektoriams, reagavimo veiksmai ir rekomendacijos“),
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio mėn. paskelbtą EBPO ataskaitą „Women at the core of the fight against COVID-19“ (liet. „Moterys – pagrindinės kovotojos su COVID-19“),
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 6 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2019 m. moterų ir vyrų lygybės ES ataskaita“ (SWD(2019)0101),
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 9 d. paskelbtą JT padalinio „JT Moterys“ ataskaitą „The Impact of COVID-19 on Women“ (liet. „COVID-19 poveikis moterims“),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 2 d. paskelbtą JT padalinio „JT Moterys“ ataskaitą „From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19“ (liet. „Nuo įžvalgų iki veiksmų. Lyčių lygybė po COVID-19“),
- atsižvelgdamas į JT padalinio „JT Moterys“ leidinį „Online and ICT* facilitated violence against women and girls during COVID-19“ (liet. „Internete ir IRT* aplinkoje per COVID-19 pandemiją padaugėjo smurto prieš moteris ir mergaites atvejų“),
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 27 d. paskelbtą Jungtinių Tautų gyventojų fondo (UNFPA) ataskaitą „Impact of the COVID-19 Pandemic on Family Planning and Ending Gender-based Violence, Female Genital Mutilation and Child Marriage“ (liet. „COVID-19 pandemijos poveikis šeimos planavimui ir smurto dėl lyties, moterų lyties organų žalojimo ir vaikų santuokų panaikinimui“),
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 28 d. paskelbtą UNFPA pareiškimą „Millions more cases of violence, child marriage, female genital mutilation, unintended pregnancy expected due to the COVID-19 pandemic“ (liet. „COVID-19 pandemijos lemti milijonai naujų smurto, vaikų santuokų, moterų lyties organų žalojimo, nenumatyto nėštumo atvejų“),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 24 d. Europos Tarybos Veiksnių dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje ekspertų grupės (GREVIO) pirmininkės Marceline Naudi pareiškimą dėl būtinybės pandemijos metu laikytis Stambulo konvencijos standartų,
- atsižvelgdamas į Jungtinių tyrimų centro pranešimą „How will the COVID-19 crisis affect existing gender divides in Europe?“ (liet. „Kaip COVID-19 krizė paveiks esamą lyčių atskirtį Europoje?“),

⁽²²⁾ OL C 50, 2018 2 9, p. 25.

⁽²³⁾ OL C 11, 2018 1 12, p. 35.

⁽²⁴⁾ OL C 316, 2017 9 22, p. 173.

⁽²⁵⁾ OL C 407, 2016 11 4, p. 2.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2019 m. spalio 15 d. paskelbtą Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) 2019 m. lyčių lygybės indeksą,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 29 d. paskelbtą EIGE ataskaitą „Tackling the gender pay gap: not without a better work-life balance“ (liet. „Kovoti su vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu galima tik užtikrinus geresnę profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą“),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. paskelbtą EIGE ataskaitą „Beijing + 25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States“ (liet. „Pekinas + 25: penktoji Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo ES valstybėse narėse peržiūra“),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. birželio mėn. EUROFOUND apklausos duomenų rinkinį „Living, Working and COVID-19“ (liet. „Gyvenimas, darbas ir COVID-19“),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 14 d. paskelbtą Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA) tyrimą „A long way to go for LGBTI equality“ (liet. „Ilgas kelias iki LGBTI asmenų lygybės“),
 - atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 5 d. FRA ataskaitą „A persisting concern: anti-Gypsyism as a barrier to Roma inclusion“ (liet. „Nuolatinė problema: priešiškus romams – kliūtis romų įtraukčiai“),
 - atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 5 d. paskelbtą FRA apklausą „Violence against women: an EU-wide survey“ (liet. „Smurtas prieš moteris – ES masto tyrimas“),
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės lesbiečių ir gėjų asociacijos „ILGA-Europe“ politikos apžvalgą „COVID-19: domestic violence against LGBTI people“ (liet. „COVID-19: smurtas artimoje aplinkoje prieš LGBTI asmenis“),
 - atsižvelgdamas į Europos moterų lobistinės organizacijos leidinį „Putting equality between women and men at the heart of the response to COVID-19 across Europe“ (liet. „Moterų ir vyrų lygybė – pagrindinis atsakas į COVID-19 visoje Europoje“),
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės šeimos planavimo federacijos (IPPF) Europos tinklo leidinį „How to address the impact on women, girls and vulnerable groups and their sexual and reproductive safety“ (liet. „Kaip spręsti poveikio moterims, mergaitėms ir pažeidžiamoms grupėms ir jų lytinei bei reprodukciniai saugai problemą?“),
 - atsižvelgdamas į Europos moterų lobistinės organizacijos politikos apžvalgą „Walk-the-talk: EU funds must mirror women's equality“ (liet. „Nuo žodžių – prie darbų: ES fondai turi atitikti moterų lygybės principą“),
 - atsižvelgdamas į Europos moterų lobistinės organizacijos politikos apžvalgą „Women must not pay the price for COVID-19!“ (liet. „Moterys neturi nukentėti dėl COVID-19“),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 27 d. paskelbtą prof. Sabine Oertelt-Prigione tyrimą „The impact of sex and gender in the COVID-19 pandemic“ (liet. „Lyčių ir lyties poveikis COVID-19 pandemijos metu“),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 22 d. Europos Parlamento forumo lytinių ir reprodukcinės teisių klausimais ir Tarptautinės planuotos tėvystės federacijos Europos tinklo (IPPF EN) paskelbtą bendrą ataskaitą „Sexual and Reproductive Health and Rights during the COVID-19 pandemic“ (liet. „Lytinė ir reprodukcinė sveikata bei teisės per COVID-19 pandemiją“),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą (A9-0229/2020),
- A. kadangi COVID-19 krizė ir jos padariniai turi aiškų lyčių aspektą, nes jie daro skirtingą poveikį moterims ir vyrams ir išryškino esamą nelygybę bei trūkumus lyčių lygybės ir moterų teisių srityse; todėl reikia reaguoti ir imtis su lytimi susijusių veiksmų;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- B. kadangi COVID-19 įvairiai ir įvairiu mastu veikia skirtingas visuomenės grupes, įskaitant moteris ir vyrus, jaunuolius, vyresnio amžiaus žmones, neigaliuosius, smurto dėl lyties ir smurto artimoje aplinkoje aukas, žmones iš skirtingos socialinės ir ekonominės aplinkos, vaikus, vienišus tėvus ir mažumų grupes, įskaitant romus, LGBTQI + asmenis ir pabėgėles ir migrantas, COVID-19 taip pat daro tarpsektorinį poveikį; kadangi moterys ir mergaitės patirs neproporcingai didelį poveikį trumpuoju, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiais ir kadangi pandemija padidino esamą struktūrinę lyčių nelygybę, ypač tarp marginalizuojamoms grupėms priklausančių mergaičių ir moterų;
- C. kadangi pradiniai oficialūs mirtingumo rodikliai rodo, kad vyresnių vyrų mirtingumo nuo šio viruso rodiklis yra didesnis už moterų rodiklį, o moterims kyla didesnė rizika užsikrėsti virusu dėl neproporcingai didelio darbuotojų skaičiaus svarbiausių sektorių priešakinėje linijoje dabartinių krizių metu;
- D. kadangi ES ir valstybės narės nebuvo pasirėngusios tokiai sveikatos krizei; kadangi galimybė gauti su sveikata susijusias paslaugas nepatiriant diskriminacijos yra pagrindinė žmogaus teisė; kadangi dėl kilusios sveikatos krizės dar labiau išaugo jau esamos teisinės, politinės ir kitos kliūtys gauti esminės svarbos priežiūros paslaugas; kadangi atšaukus arba atidėjus „neesmines“ sveikatos priežiūros paslaugas buvo uždelsta ir kartais iškilo kliūčių, be kita ko, ir moterims, teikti esminės svarbos gydymą skubiai reikalingos pagalbos atvejais; kadangi, šiuo atveju, buvo suvaržytos galimybės gauti gydymą lytinės ir reprodukcinės sveikatos srityje ir pasinaudoti atitinkamomis paslaugomis, todėl kilo sunkių pasekmių, ir tam tikrose valstybėse narėse buvo teisinių mėginimų riboti teisę į saugų ir teisėtą abortą; kadangi moterų esminės svarbos poreikiai apima galimybes pasinaudoti nėštumo priežiūros ir saugų gimdymą užtikrinančiomis paslaugomis, kontracepcijos priemonių prieinamumą, saugų abortą ir dirbtinio apvaisinimo *in vitro* paslaugas, taip pat klinikinės pagalbos teikimą išžagavimo ar seksualinio prievartavimo atveju; kadangi dėl ypatingosios padėties, susiklosčiusios per krizę nacionalinėse sveikatos priežiūros sistemose, ir apribojus būtinąsias paslaugas ir prekes moterys ir mergaitės susidūrė su pavojumi prarasti pagrindinę teisę į sveikatos priežiūros paslaugas; kadangi dėl pastangų suvaldyti protrūkius gali būti perskirstyti rutininėms sveikatos priežiūros paslaugoms skirti ištekliai ir gali būti dar labiau apribotos galimybės pasinaudoti lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis;
- E. kadangi karantino laikotarpiu tam tikrų valstybių narių teikiamos ataskaitos ir duomenys atskleidė nerimą keliantį smurto artimoje aplinkoje ir smurto dėl lyties masto didėjimą, įskaitant fizinį smurtą, psichologinį smurtą, priverstinę kontrolę ir kibernetinį smurtą; kadangi smurtas yra neprivatus klausimas, o visuomenės problema; kadangi dėl karantino priemonių nuo intymaus partnerio smurto nukentėjusiems asmenims tapo sudėtingiau ieškoti pagalbos, nes jie dažnai izoliuojasi su savo prievartautoju ir turi ribotas galimybes gauti paramos paslaugas, pavyzdžiui, apsigyventi moterų prieglaudose, paskambinti į pagalbos linijas, o trūkstant paramos struktūrų ir išteklių jau kilusi vadinamoji šešėlinė pandemija dar labiau plinta; kadangi nuo smurto nukentėjusioms moterims ir mergaitėms skirtose prieglaudose esančių vietų skaičius sudaro tik pusę Stambulo konvencijoje reikalaujamo vietų skaičiaus; kadangi COVID-19 pandemijos lemta krizė kelia vis didesnę pavojų daugelio pažeidžiamoms grupėms priklausančių moterų gyvybei ir gerovei; kadangi moterų žmogžudystės nėra įtraukiamos į oficialius mirties nuo COVID-19 atvejų statistinius duomenis, bet šie atvejai tikrai yra susiję su protrūkiu ir jo laikotarpiu taikytomis izoliavimo priemonėmis; kadangi dėl suvaržymų ir izoliavimo priemonių gali kilti didesnis moterų lyties organų žalojimo pavojus, nes vaikai nėjo į mokyklą ir moterų lyties organų žalojimo praktika galėjo likti nepastebėta; kadangi ekonominiai ir socialiniai sunkumai dar labiau apsunkina padėti ir ilguoju laikotarpiu gali padidinti smurto artimoje aplinkoje ir smurto dėl lyties mastą ir dėl to moterims gali būti sudėtingiau palikti prievartą naudojančius partnerius;
- F. kadangi dėl dažnesnio interneto naudojimo per pandemiją išaugo internete ir IRT aplinkoje patiriamo smurto dėl lyties atvejų ir internetinio seksualinio priekabiavimo prie vaikų ir ypač mergaičių skaičius; kadangi žmogaus teisių gynėjai, politikoje dalyvaujantios moterys, žurnalistės, etninių mažumų grupėms priklausančios moterys, čiabuvių tautoms priklausančios moterys, lesbietės, biseksualios ir translytės moterys, taip pat neigalios moterys ypač dažnai susiduria su smurtu IRT aplinkoje; kadangi Europoje 18–29 m. amžiaus jaunos moterys susiduria su didžiausia smurto internete rizika ⁽²⁶⁾;
- G. kadangi dauguma per dabartinę krizę esmines paslaugas teikiančių darbuotojų yra moterys, įskaitant 76 proc. sveikatos priežiūros darbuotojų (gydytojų, slaugytojų, akušerių, stacionarinės globos namų darbuotojų), 82 proc. kasininkų, 93 proc. vaikų priežiūros darbuotojų ir mokytojų, 95 proc. namų tvarkytojų ir pagalbininkų ir 86 proc. asmeninės priežiūros darbuotojų ⁽²⁷⁾ ES; kadangi tik dėl šių darbuotojų, kurie dažnai neturi galimybės išlaikyti fizinį atstumą, todėl

⁽²⁶⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU\(2018\)604979_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU(2018)604979_EN.pdf)

⁽²⁷⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers>

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

susiduria su didesniu viruso perdavimo savo giminaičiams pavojumi, pavyksta išlaikyti mūsų ekonominę, socialinę ir sveikatos priežiūros sistemas, visuomeninį gyvenimą ir pagrindinę veiklą;

- H. kadangi daugelyje esminių sektorių, kuriuose daugiausia dirba moterys, gali būti mokamas žemas (dažnai tik minimalus) darbo užmokestis; kadangi horizontalioji ir vertikalioji darbo rinkos segregacija ES vis dar yra didelė, o moterų skaičius mažiau pelninguose sektoriuose yra per didelis; kadangi 30 proc. moterų dirba švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinio darbo srityse (palyginti – 8 proc. vyrų) ir 7 proc. moterų dirba mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityse (palyginti – 33 proc. vyrų) ⁽²⁸⁾; kadangi TDO įspėja, kad tam tikros grupės patirs neproporcingai didelį ekonominės krizės poveikį, įskaitant tuos, kurie pradeda dirbti, ir taip padidės nelygybė, taip pat tai, kad moterys turi mažiau galimybių užsitikrinti socialinę apsaugą ir joms teks neproporcinga našta; kadangi yra priežasčių susirūpinti, nes dėl krizės prarasta darbo vietų tuose sektoriuose, kuriuose yra profesijų, kuriomis daugiausia užsiima moterys; kadangi sektoriai, kuriuose dirba daugiausia vyrai, turi galimybių atsigausti anksčiau, nei sektoriai, kuriuose paprastai dirba daugiausia moterų; kadangi priemonės „Next Generation EU“ ekonomikos gaivinimo plane reikėtų skirti pakankamai dėmesio sektoriams, kuriuose moterų skaičius yra per didelis; kadangi Komisijos pasiūlyme dėl ekonomikos gaivinimo plano pabrėžiama, kad investicijos į skaitmeninę pertvarką yra būsimo Europos klestėjimo ir atsparumo užtikrinimo raktas; kadangi 2019 m. lyčių lygybės indeksas parodė, jog skaitmeniniame sektoriuje vyrauja lyčių nelygybė, todėl reikia imtis veiksmų, kad darbo rinkos skaitmeninės pertvarkos metu būtų sumažintas atotrūkis tarp lyčių ir sumažinta darbo rinkos segregacija;
- I. kadangi moterys dažniau nei vyrai dirba laikiną darbą, darbą ne visą darbo dieną ir darbą be garantijų (26,5 proc., palyginti su 15,1 proc. vyrų ⁽²⁹⁾), todėl joms didelį poveikį padarė ir ilguoju laikotarpiu darys darbo vietų praradimas ir priverstinės atostogos dėl krizės;
- J. kadangi EUROFOUND tyrimo duomenys rodo, kad COVID-19 krizė kelia didelį pavojų prarasti per keletą dešimtmečių pasiektus laimėjimus lyčių lygybės srityje, susijusius su dalyvavimu darbo rinkoje, ypač, jei bus toliau trukdoma vykdyti šią veiklą tokiuose sektoriuose, kuriuose moterų skaičius yra per didelis ⁽³⁰⁾; kadangi tyrimas atskleidė, kad 2015–2018 m. lyčių užimtumo skirtumas nustojo mažėti, o nuolatiniai dalyvavimo darbo rinkoje skirtumai kiekvienais metais Europai kainuoja daugiau kaip 335 mlrd. EUR, t. y. 2,41 proc. ES BVP 2019 m. ⁽³¹⁾;
- K. kadangi EIGE, JT Moterys ir kitos organizacijos surinko daug pagrįstų įrodymų apie krizės poveikį lytims; kadangi vis dėlto sunku visapusiškai įvertinti krizės poveikį dėl palyginamų, pagal lytį suskirstytų duomenų trūkumo valstybėse narėse; kadangi COVID-19 pandemija turi precedento neturintį poveikį ES darbo rinkai; kadangi kiekviename sektoriuje reikia atidžiai išnagrinėti padėtį, naudojant pagal lytį ir amžių išskaidytus duomenis, atsižvelgiant į krizės ir ekonomikos gaivinimo laikotarpius; kadangi dar nežinomos visos ekonominės, socialinės ir su užimtumu susijusios pandemijos pasekmės, tačiau preliminarūs tyrimai, įskaitant EUROFOUND tyrimus, rodo, kad prarandama daug darbo vietų paslaugų ir pramonės sektoriuose, taip pat kontaktinio darbo sektoriuose, įskaitant mažmeninę prekybą, laisvalaikio ir asmenines paslaugas, kuriose dominuoja moterys; kadangi, priešingai, kituose sektoriuose, nepaisant krizės, buvo išsaugotos darbo vietos, įskaitant viešąjį, medicinos ir IRT sektorius;
- L. kadangi pradėjant verslininkai labai smarkiai nukentėjo nuo krizės;
- M. kadangi COVID-19 atskleidė ilgalaikę priežiūros paslaugų teikimo daugelyje ES valstybių narių problemą; kadangi priežiūra turi būti suvokiama kaip visapusiška ir nepertraukiama, pradėjant vaikų priežiūra ir baigiant priežiūra po pamokų, neįgaliųjų ir vyresnio amžiaus asmenų priežiūra;

⁽²⁸⁾ EIGE 2019 m. lyčių lygybės indeksas.

⁽²⁹⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/economic-hardship-and-gender>

⁽³⁰⁾ EUROFOUND 2020 m. COVID-19 apklausa.

⁽³¹⁾ EUROFOUND, „Closing gender gaps in employment: defending progress and responding to COVID-19 challenges“ (liet. „Atotrūkio tarp lyčių panaikinimas užimtumo srityje. Pažangos apsauga ir reagavimas į COVID-19 keliamus iššūkius“) (2020 m.).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- N. kadangi uždarius mokyklas, priežiūros centrus ir darbo vietas padidėjo nevienodas neapmokamų namų ūkio ir priežiūros pareigų pasiskirstymas moterims namuose, nes joms ne tik dažnai teko derinti šias pareigas su darbu namuose, bet jos liko ir be pakankamos paramos vaikų ir vyresnio amžiaus asmenų priežiūrai; kadangi nuotolinis darbas negali pakeisti vaikų priežiūros paslaugų; kadangi moterys neapmokamai priežiūrai ir namų ruošos darbams per savaitę paprastai skiria 13 valandų daugiau už vyrus⁽³²⁾; kadangi COVID-19 krizė suteikė galimybę vyrams labiau įsitraukti į su priežiūra susijusius darbus, tačiau taip pat atskleidė, kaip vis dar nevienodai dalijamasi priežiūros ir namų ūkio darbais, – o tai gali padaryti didesnę poveikį moterims ir mergaitėms; kadangi nuotolinio darbo ir šeimos pareigų derinimas moterims reiškia papildomą našta, todėl joms tenka didesnė emocinė, psichinė ir socialinė našta; kadangi dėl tokios padėties sumažėja pasiekimai darbe ir daroma įtaka moterų profesiniam tobulėjimui, palyginti su vyrais;
- O. kadangi vienišiemis tėvams, iš kurių 85 proc. yra moterys ir kurios sudaro 6,7 mln. vienišų motinų namų ūkių ES⁽³³⁾, beveik pusė susiduria su dideliu socialinės atskirties ir skurdo pavojumi, tenka neproporcinga ir itin didelė našta;
- P. kadangi tyrimas⁽³⁴⁾ parodė, kad COVID-19 turėjo didesnę poveikį mažus vaikus auginančioms moterims negu vyrams, kurių namų ūkio situacija yra tokia pati; kadangi beveik trečdaliui (29 proc.) mažus vaikus auginančių moterų buvo sudėtinga visą dėmesį skirti darbui, palyginti su 16 proc. mažus vaikus auginančių vyrų; kadangi dvigubai daugiau vaikų auginančių moterų (29 proc.) po darbo yra pernelyg pavargusios, kad atliktų namų ruošos darbus, palyginti su 16 proc. vyrų; kadangi 2020 m. balandžio mėn. 0–11 m. amžiaus vaikus auginančios moterys patyrė didesnę įtampą nei tokio pat amžiaus vaikus auginantys vyrai (23 proc., palyginti su 19 proc.), dažniau jautėsi vienišos (14 proc., palyginti su 6 proc.) ir prislėgtos (14 proc., palyginti su 9 proc.);
- Q. kadangi Komisijos pasiūlyme dėl ekonomikos gaivinimo plano atkreipiamas dėmesys į investicijas į žaliąją pertvarką; kadangi moterys patiria kitokį klimato kaitos poveikį, nes dėl įvairių priežasčių jos susiduria su didesne rizika ir kliūtimis; kadangi lyčių lygybė ir moterų įtraukimas į sprendimų priėmimą yra būtina darnaus vystymosi ir efektyvaus dėl klimato kaitos kylančių iššūkių įveikimo sąlyga; kadangi visi klimato politikos veiksmai turi apimti lyčių aspektu grindžiamą požiūrį ir tarpsektorinę perspektyvą;
- R. kadangi tam tikros visuomenės grupės, pavyzdžiui, vieniši tėvai, smurto aukos, rasinių ir etninių mažumų moterys, vyresnio ir jauno amžiaus moterys, neigaliosios, romų tautybės moterys, LGBTQI + asmenys, prostitucija besiverčiančios moterys, pabėgėliai ir migrantai, atsižvelgiant į taikomas priemones ir esamus infrastruktūros ir paslaugų trūkumus, yra ypač pažeidžiami viruso arba jo su sveikata susijusių ir ekonominių ir socialinių padarinių;
- S. kadangi benamės dėl COVID-19 pandemijos ir toliau susiduria su specifiniais iššūkiais, nes laikinajame ir susiklosčius ypatingajai padėčiai skiriamame būste kyla ypač didelis ligos perdavimo, smurto dėl lyties pavojus ir nėra galimybių naudotis higienos bei sveikatos priežiūros infrastruktūra;
- T. kadangi COVID-19 yra pasaulinė pandemija, nuo kurios kenčia visos pasaulio šalys; kadangi dėl pandemijos gyventojai, visų pirma moterys ir mergaitės, patirs pražūtingų padarinių šalyse, kuriose sveikatos priežiūros sistemos yra nepakankamai finansuojamos, taip pat nuo konfliktų nukentėjusiose šalyse; kadangi pandemija iki 2021 m. daugiau kaip 47 milijonus moterų ir mergaičių visame pasaulyje nustums žemiau skurdo ribos⁽³⁵⁾;
- U. kadangi, remiantis naujausiais UNFPA duomenimis, visame pasaulyje vėluojant įgyvendinti visuomenės informavimo programas arba jas nutraukus ir vėluojant šviesti apie žalingą praktiką, manoma, kad per ateinančią dešimtmetį dviem milijonais padaugės moterų lyties organų žalojimo atvejų ir bus sudaryta 13 mln. daugiau vaikų santuokų, palyginti su prognozėmis prieš pandemiją;

⁽³²⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework>

⁽³³⁾ <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/how-will-covid-19-crisis-affect-existing-gender-divides-europe>

⁽³⁴⁾ EUROFOUND, 2020 m. COVID-19 apklausa.

⁽³⁵⁾ JT Moterys, „From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19“ (liet. „Nuo išvalgų iki veiksmų. Lyčių lygybė po COVID-19“).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- V. kadangi paslaugų teikimas turėtų būti grindžiamas duomenimis paremtu poreikių nustatymu, o biudžetiniai ištekliai turėtų būti skiriami atsižvelgiant į šį tyrimą; kadangi sudarant biudžetą ir skirstant išteklius turi būti atsižvelgiama į skirtingus vyrų ir moterų poreikius ir aplinkybes;
- W. kadangi moterys ir vyrai dėl esamų stiklo lubų yra nevienodai įtraukiami į sprendimų priėmimą, susijusį su atsigavimo laikotarpiu; kadangi moterys ir joms atstovaujanti pilietinės visuomenės organizacijos turi atlikti aktyvų centrinių vaidmenį sprendimų priėmimo procesuose, taip siekiant užtikrinti, jog būtų atsižvelgiama į jų požiūrį ir poreikius priimant sprendimus, apibrėžiant, įgyvendinant ir stebint atsigavimo laikotarpį ir susijusias priemones vietas, regionų, nacionaliniu ir ES lygmenimis;
- X. kadangi moterų teisių ir lyčių lygybės skatinimo klausimai turi būti integruoti ir aptarti aukščiausiu lygmeniu, ypač atsižvelgiant į ES lyčių lygybės strategijos įgyvendinimą; kadangi, nors Europos Parlamentas turi komitetą, skirtą moterų teisėms ir lyčių lygybei, o Komisija yra paskyrusi išimtinai už lygybę atsakingą Komisijos narį, tačiau nėra konkretaus Tarybos darinio lyčių lygybės klausimais, o už lyčių lygybę atsakingi ministrai ir valstybės sekretoriai neturi specialaus diskusijų ir sprendimų priėmimo forumo;
- Y. kadangi šiame dokumente nustatytais esminiais veiksmais bus didinamas atsparumas ir pasirengimas būsimoms krizėms;

Bendrosios pastabos

1. pabrėžia, kad visais reagavimo į COVID-19 krizę aspektais reikia laikytis lyčiai atžvalgaus požiūrio, vadovaujantis lyčių aspekto integravimo ir biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą principais, siekiant apsaugoti ir ginti moterų teises pandemijos laikotarpiu ir po jos bei skatinti lyčių lygybę;
2. pabrėžia, kad ateityje plėtojant politiką ir ją įgyvendinant reikia mokytis iš įgytos patirties ir dabartinės krizės, kad nebūtų kartojamos praeities klaidos, taip pat reikia parengti lyčių požiūriu pritaikytus veiksmus visiems būsimų krizių etapams, taip siekiant užkirsti kelią neigiamam poveikiui moterų teisėms; ragina Komisiją sudaryti geresnes sąlygas sukurti nuolatinį tinklą, kuriame valstybės narės dalytųsi geriausia patirtimi, kaip spręsti su lytimi susijusius COVID-19 klausimus; ragina Tarybą sukurti specialų lyčių lygybės darinį ir formalią darbo grupę, kad būtų įgyvendintos bendros ir konkrečios priemonės, kuriomis siekiama spręsti uždavinius, kylančius moterų teisių ir lyčių lygybės srityje, ir užtikrinti, kad lyčių lygybės klausimai būtų aptariami aukščiausiu politiniu lygmeniu;
3. pabrėžia, kad Komisija ir valstybės narės paprastai turėtų atlikti poveikio lyčiai vertinimus, be kita ko, imtis priemonių, kurios būtų įtrauktos į ekonomikos gaivinimo planą; nusprendžia į priemonę „Next Generation EU“, priimdamas Parlamento poziciją, įtraukti lyčių lygybės aspektą ir jį stiprinti;
4. ragina Komisiją dabartinės krizės metu ištirti viruso paplitimą tarp darbuotojų svarbiausiuose sektoriuose, ypač tarp moterų ir etninių mažumų, atsižvelgiant į neproporcingai didelį jų skaičių šiuose sektoriuose; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares imtis atitinkamų veiksmų, kad būtų padidinta šių asmenų sauga darbe, ir ragina valstybes nares pagerinti jų darbo sąlygas, be kita ko, ir per Pagrindų direktyvą⁽³⁶⁾, Direktyvą 92/85/EEB ir ES darbuotojų saugos ir sveikatos strateginę programą po 2020 m.;
5. ragina valstybes nares, Komisiją, Eurostatą ir EIGE reguliariai rinkti duomenis apie COVID-19, juos išskirstant pagal lytį, amžių ir sąveikinę diskriminaciją, šalia kitų veiksmų, taip pat duomenis apie socialinį ir ekonominį viruso poveikį; pabrėžia, kad ekonomikos gaivinimo priemonės turi būti rengiamos atsižvelgiant į pagal lytį suskirstytus duomenis ir jas jais grindžiant, taip siekiant užtikrinti visapusišką reakciją, ypač daug dėmesio skiriant sritims, kuriose trūksta duomenų arba jie yra nepalyginami, pavyzdžiui, smurto prieš moteris ir priežiūros paslaugų srityje; pabrėžia, kad tokie duomenys turi būti sistemingai renkami ir viešai prieinami; pabrėžia, kad Komisija ir valstybės narės turi remti nacionalinių statistikos institucijų ir kitų susijusių subjektų pajėgumų stiprinimą šioje srityje;

⁽³⁶⁾ 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo (OL L 183, 1989 6 29, p. 1).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

6. pabrėžia, kad būtina užtikrinti vienodą atstovavimą moterims ir vyrams, be kita ko, priklausantiems pažeidžiamiausioms grupėms, lyderystės ir sprendimų priėmimo procesuose, pradėdant taikyti priemones krizių metu ir jas atšaukiant, taip pat visais ekonomikos gaivinimo planų kūrimo, priėmimo ir vykdymo etapais, taip siekiant visapusiškai ir deramai atsižvelgti į specialiuosius moterų ir vyrų poreikius ir veiksmingas ir tikslingas priemones, kuriomis planuojama užtikrinti, jog reikalingas paramos paketas atitiktų šių asmenų poreikius; ragina valstybes nares tokių krizių metu įsteigti specialiąsias darbo grupes, į jas įtraukiant atitinkamus suinteresuotuosius subjektus ir moterų pilietinių organizacijų atstovus, siekiant užtikrinti lyčių aspekto integravimą; ragina valstybių narių nacionalinius parlamentus steigti komitetus, kurie įvertintų COVID-19 krizės poveikį moterims ir mergaitėms, kad būtų sukurta speciali erdvė diskusijoms ir būtų stebima krizė bei jos poveikis lytims; palankiai vertina Komisijos ketinimą skatinti priimti pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir atitinkamų priemonių⁽³⁷⁾ (Direktyva dėl moterų įmonių valdybose) ir primygtinai ragina Tarybą nebeblokuoti šio dokumento ir jį priimti; be to, pabrėžia, kad tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu reikia įtraukti daugiau moterų į ES civilinės saugos mechanizmą ir kitus atsako į krizę mechanizmus; taip pat išipareigoja užtikrinti, kad Parlamento klausimuose ir seminaruose būtų išlaikyta lyčių pusiausvyra ir diskusijos dėl ekonomikos gaivinimo priemonių būtų išplėtos įtraukiant į jas įvairovę;

7. ragina Komisiją ir valstybes nares atidžiai stebėti ir griežtai reaguoti į dezinformaciją, neigiamą viešąjį diskursą, nepakankamą prioritetų nustatymą, ribotą ar užblokuotą prieigą prie atitinkamų paslaugų ir regresyvias iniciatyvas, susijusias su moterų teisėmis, LGBTQI + asmenų teisėmis ir lyčių lygybe; ragina Komisiją stebėti dėl karantino priemonių mažėjančią erdvę pilietinės visuomenės organizacijoms ir demonstracijoms, susijusioms su minėtomis temomis, nes tai yra demokratijos ir pagrindinių teisių klausimas COVID-19 krizės ir po jos laikotarpiu; pastebi, kad atitinkamų priemonių imamasi tais atvejais, kai nustatoma, kad teisinės valstybės principų pažeidimai valstybėje narėje daro pakankamai tiesioginį neigiamą poveikį patikimam ES biudžeto finansų valdymui ar Sąjungos finansinių interesų apsaugai arba kelia didelę riziką, kad toks poveikis bus daromas; ragina valstybes nares užtikrinti, kad ribojamosios neatidėliotinos priemonės būtų naudojamos tik kovojant su pandemija, būtų apibrėžtas ribotas jų taikymo laikas ir jos būtų suderinamos su pagrindinėmis teisėmis;

COVID-19 krizės su sveikata susiję aspektai ir poveikis lytims

8. reiškia susirūpinimą dėl didelio mirtingumo nuo COVID-19; atkreipia dėmesį į pradinį didesnę vyrų mirtingumą ir primygtinai ragina Pasaulio sveikatos organizaciją (PSO) ir atitinkamas ES agentūras išnagrinėti skirtingą poveikį vyrų ir moterų sveikatai; ragina Komisiją toliau stebėti padėtį siekiant suprasti ilgalaikį viruso poveikį moterų ir vyrų sveikatai; pabrėžia, jog atliekant klinikinius viruso tyrimus būtina užtikrinti lyčių pusiausvyrą, kad būtų galima įvertinti skirtingą poveikį, kurį virusas ir bet kokia galima vakcina ar gydymas gali turėti moterims ir vyrams;

9. primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti galimybę pasinaudoti esminėmis kokybiškoms moterų ir vyrų medicininės ir psichologinės sveikatos priežiūros paslaugomis, nesusijusiomis su COVID-19, pavyzdžiui, vėžio patikros ir gydymo, nėštumo ir gimdymo sveikatos priežiūros, taip pat skubiosios pagalbos, kuri skirta asmenims, kuriuos ištinka infarktai ar insultai, paslaugomis; primygtinai ragina valstybes nares šiose srityse veikti pagal PSO gaires;

10. apgailestauja dėl to, kad kai kuriose valstybėse narėse krizės metu buvo nepaisoma galimybių naudotis lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis ir teisėmis, jos buvo ribojamos ar netgi ginčijamos; pabrėžia, kad valstybės narės per krizę ir po jos bei panašiose ekstremaliosiose situacijose turi užtikrinti kokybišką ir įperkamą, nepatiriant diskriminacijos, prieigą prie lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių paslaugų, informacijos ir prekių, ir pripažinti, kad tai yra esminės, gyvybę gelbstinčios ir laiko požiūriu dažnai jautrios paslaugos ir turėtų būtų teikiamos laikantis PSO gairių ir vadovaujantis į pacientą orientuotu ir žmogaus teisėmis pagrįstu požiūriu; griežtai nepritaria jokiems bandymams riboti lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises ir LGBTQI + asmenų teises, be to, pabrėžia, kad lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių oponentams neturėtų būti leidžiama šia krize pasinaudoti kaip galimybe riboti moterų teises, pavyzdžiui, teisę į saugų abortą; ragina Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas keistis geriausia patirtimi tarp valstybių narių, sykiu įtraukiant pilietinės visuomenės organizacijas, kurios dažnai yra šios srities ekspertai, kalbant apie naujus metodus užtikrinant su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis susijusios priežiūros teikimą, ir būdus, kuriuos pasitelkus galima spręsti su šių

⁽³⁷⁾ COM(2012)0614.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

paslaugų teikimu susijusių trūkumų šalinimo problemą; pabrėžia, koks svarbus bendravimas su paslaugų tiekėjais siekiant paaiškinti, kad šios paslaugos ir toliau būtų pripažįstamos esminėmis ir turėtų būti nuolat teikiamos; pabrėžia, kad visos su motinyste susijusios paslaugos turi būti prieinamos ir joms turėtų būti skiriama pakankamai darbuotojų ir išteklių;

11. primygtinai ragina valstybes nares investuoti į atsparias sveikatos sistemas ir skatinti ir remti esminius darbuotojus, pavyzdžiui, sveikatos ir socialinės priežiūros darbuotojus, užtikrinant saugias darbo sąlygas, teikiant atitinkamos įrangos, nustatant teisingo atlyginimo sąlygas, siūlant profesinio tobulėjimo galimybių, taip pat ir aukštojo mokslo srityje, taip pat užtikrinant prieigą prie tokių paslaugų, kaip vaikų priežiūra ir psichinės sveikatos paslaugos;

12. primygtinai ragina Komisiją atsižvelgti į kritines aplinkybes, pavyzdžiui, COVID-19, ir jų poveikį su lytimi susijusiems sveikatos priežiūros aspektams, pavyzdžiui, lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, imantis su sveikata susijusių reagavimo politikos priemonių, pavyzdžiui, programą „ES – sveikatos labui“, ES kovos su vėžiu planą ir ES sveikatos strategiją; ragina Komisiją ir valstybes nares įgyvendinant programą „ES – sveikatos labui“ į ją įtraukti 2020–2025 m. lyčių lygybės strategijoje nurodytus svarbiausius sveikatos srities tikslus, pavyzdžiui, lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises kaip neatsiejamą sveikatos dalį ir žmonių gerovei bei lyčių lygybės skatinimui būtiną veiksnį; prašo didinti investicijas į lyčių lygybei svarbias paslaugas ir užtikrinti, kad lyčių sveikatos ekspertai ir lyčių balansas būtų įtraukti į programos „ES – sveikatos labui“ įgyvendinimą;

13. primena, kad prieiga prie sveikatos priežiūros yra žmogaus teisė, ir ragina užtikrinti atitinkamą finansavimą; primena valstybėms narėms, stiprinant sveikatos priežiūros sistemų pajėgumus ir esminės svarbos infrastruktūrą, COVID-19 padarinių požiūriu atsižvelgti į moterų ir vyrų unikalius poreikius, ypač kalbant apie išlaidas sveikatai, ligų nustatytą ir reagavimą, pasirengimą ekstremaliesiems atvejams, mokslinius tyrimus ir plėtrą ir sveikatos srities darbuotojus;

14. ragina valstybes nares šios krizės metu ir po jos, atsižvelgiant į izoliavimo sukeltą stresą, nerimą, depresiją ir vienišumą, taip pat į ekonominius rūpesčius ir smurtą dėl lyties arba į kitus su krize susijusius veiksnius, turint omenyje tai, kad poveikis moterims ir vyrams yra nevienodas, skatinti rengti daugiau pagalbos psichinės sveikatos srityje iniciatyvų, taip pat investuoti finansinių išteklių ir taip užtikrinti galimybes gauti deramų paslaugų, jei jų reikia; ragina Komisiją surengti ES masto psichinės sveikatos kampaniją;

Smurtas dėl lyties per COVID-19 krizę

15. reikalauja, kad, reaguodamos į COVID-19 pandemiją, valstybės narės spręstų smurto dėl lyties problemas, su kuriomis susiduria moterys ir mergaitės, įskaitant translytes moteris, taip pat interseksualius, dvinarės lyčių sistemos neatitinkančius ir tradicinių lyčių normų neatitinkančius asmenis; primygtinai ragina valstybes nares, kol izoliavimo priemonės dar taikomos ir iš karto po jų, toliau nagrinėti duomenis ir tendencijas, susijusius su visų formų smurto dėl lyties ir smurto artimoje aplinkoje paplitimu ir pranešimu apie tokius atvejus, taip pat padarinius vaikams; pripažįsta, kad visuomenės reakcija, sprendžiant smurto prieš moteris ir mergaites problemą ir deramai atsižvelgiant į būtinybę užkirsti kelią smurtui prieš moteris reagavimo į nenumatytus atvejus planuose ir kalbant apie būsimas krizines situacijas, yra nepakankama, nes skiriama mažai dėmesio išimčių dėl izoliavimo taisyklių laikymosi nustatymui, kuriant pagalbos telefonu linijas ir dalijimosi informacija priemonės ir signalus, taip pat užtikrinant nuolatinę prieigą prie sveikatos priežiūros paslaugų, išlaikant saugią prieigą prie teisės klinikų ir prieglaudų ar alternatyviųjų apgyvendinimui skirtų objektų, turinčių pakankamai pajėgumų, policijos ir teisingumo sistemos paslaugų, nepaprastosios padėties teismų, priimančių atitinkamas apribojamąsias ir (ar) apsaugos nutartis, taip pat užtikrinant, kad jie būtų laikomi labai svarbiais; prašo valstybių narių sukurti saugias ir lanksčias išpėjimo apie nepaprastąsias situacijas sistemas, teikti naujas pagalbos paslaugas telefonu, e. paštu ir tekstinėmis žinutėmis, kad būtų galima tiesiogiai susisiekti su policija, ir paslaugas internetu, pavyzdžiui, pagalbos telefono linijas, užmaskuotas taikomasias programėles, skaitmenines platformas, vaistinių tinklus, ir skirti nepaprastosioms situacijoms skirtą finansavimą, kad būtų remiamos paramos paslaugos, nevyriausybinės organizacijos ir pilietinės visuomenės organizacijos; ragina valstybes nares užtikrinti, kad teikiant paramos paslaugas būtų laikomasi koordinuoto požiūrio nustatant moteris, kurioms iškilęs pavojus, taip siekiant užtikrinti, kad visomis šiomis priemonėmis jų veikimo teritorijoje galėtų pasinaudoti visos moterys ir mergaitės, įskaitant neigaliąsias, nepriklausomai nuo jų migracijos statuso, ir teikti lyties požiūriu atžvalgų mokymą sveikatos priežiūros darbuotojams, taip pat policijos pareigūnams ir teisminių institucijų atstovams, esantiems priešakinėse linijose; ragina valstybes nares dalytis nacionalinėmis inovacijomis ir geriausia patirtimi, sukaupia sprendžiant smurto dėl lyties problemą, taip siekiant geriau nustatyti ir skatinti veiksmingą praktiką, ir ragina Komisiją skatinti tokią praktiką;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

16. atsižvelgdamas į pandemiją, ragina valstybes nares užtikrinti koordinuotą vyriausybių ir viešųjų tarnybų požiūrį, remti infrastruktūrą ir privatųjį sektorių, atnaujinti smurto dėl lyties aukoms taikomus protokolus, kad jos galėtų ieškoti pagalbos, pranešti apie nusikaltimus ir naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, taip pat skatinti liudytojus pranešti apie tokius nusikaltimus; ragina Komisiją parengti Europos Sąjungos protokolą dėl smurto prieš moteris krizių ir nepaprastosios padėties metu, kad būtų užkirstas kelias smurtui prieš moteris ir teikiama parama smurto dėl lyties aukoms tokiais nepaprastaisiais atvejais kaip COVID-19 pandemija; pabrėžia, kad į šį protokolą reikėtų įtraukti aukoms skirtas esmines apsaugos paslaugas; palankiai vertina Tarybai pirmininkaujančios Vokietijos pasiūlymą įkurti visoje ES veikiančią pagalbos telefonu liniją, kurioje visomis ES kalbomis būtų teikiama pagalba smurto artimoje aplinkoje ir smurto dėl lyties aukoms, ir ragina Tarybą pritari šiam pasiūlymui;

17. ragina Komisiją skatinti sąmoningumo ugdymo, informavimo ir propagavimo kampanijas, skirtas kovai su visų rūšių smurtu artimoje aplinkoje ir smurtu dėl lyties, pavyzdžiui, fiziniu smurtu, seksualiniu priekabiavimu, kibernetiniu smurtu ir lytiniu išnaudojimu, visų pirma, susijusias su naujai sukurtomis prevencijos priemonėmis ir lanksčiomis įspėjimo apie nepaprastą padėtį sistemomis, kad būtų skatinama teikti informaciją apie koordinavimą ir bendradarbiavimą su pripažintomis ir specializuotomis moterų organizacijomis; ragina Komisiją, atsižvelgiant į Skaitmeninių paslaugų akto taikymo sritį, bendradarbiauti su technologijų platformomis ir taip spręsti neteisėtos veiklos internete problemą, įskaitant visų rūšių smurtą prieš moteris ir mergaites internete, nes nuo pat pandemijos pradžios yra ir bus plačiai naudojamos internetu darbo, švietimo ir pramogų tikslais;

18. primena, jog JT specialioji pranešėja smurto prieš moteris klausimais pažymėjo, kad COVID-19 krizė parodė, jog nėra tinkamai įgyvendintos svarbiausios konvencijos, kuriomis siekiama apsaugoti nuo smurto dėl lyties ir užkirsti jam kelią; ragina Tarybą skubiai užbaigti Stambulo konvencijos ratifikavimą ES vardu ir prisijungti prie jos plačiu mastu be jokių apribojimų bei raginti visas valstybes nares ją ratifikuoti ir kuo greičiau deramai įgyvendinti bei užtikrinti jos vykdymą; ragina kitas valstybes nares sparčiai ratifikuoti šią konvenciją ir skirti tinkamų finansinių ir žmogiškųjų išteklių, siekiant užkirsti kelią smurtui prieš moteris ir smurtui dėl lyties, kovoti su juo ir apsaugoti jo aukas, visų pirma krizių laikotarpiams; primygtinai ragina valstybes nares atsižvelgti į Europos Tarybos Veiksmų dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje ekspertų grupės (GREVIO) rekomendacijas ir patobulinti savo teisės aktus, kad jie labiau atitiktų Stambulo konvencijos nuostatas, visų pirma, bendrąsias smurto dėl lyties veiksmų apibrėžtis;

19. ragina Tarybą į ES nusikalstamų veikų sąrašą įtraukti smurtą prieš moteris ir ragina Komisiją pasiūlyti priimti direktyvą, kuria būtų kovojama su visų formų smurtu dėl lyties, siekiant sukurti tvirtą teisinę sistemą, koordinuoti valstybių narių keitimąsi geriausia patirtimi, skatinti tikslų duomenų rinkimą, kai duomenis galima palyginti, tiksliai įvertinti tokio smurto mastą ir apsvastyti galimybę parengti prognozes ir įvertinti COVID-19 poveikį pagrindinių paslaugų aukoms; palankiai vertina Komisijos išpareigojimą atlikti naują ES apklausą smurto dėl lyties klausimu, kurios rezultatai būtų pristatyti 2023 m.; pabrėžia, kad būtina rinkti suderintus duomenis apie smurtą dėl lyties, ir ragina valstybes nares, jei prašoma, rinkti ir teikti atitinkamus duomenis, be kita ko, Eurostatui;

20. pakartoja, kad tvirtai remia Teisingumo programą ir Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą; palankiai vertina tai, kad sukūrus Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą sukurta nauja Sąjungos vertybių kryptis, ir pabrėžia, kad dėmesys turėtų būti sutelktas į teisių apsaugą, propagavimą ir informuotumo apie jas didinimą teikiant finansinę paramą pilietinės visuomenės organizacijoms, kurios aktyviai vietos, regionų ir tarpvalstybiniu lygmenimis; primena Parlamento poziciją dėl tinkamo šių programų finansavimo užtikrinimo; palankiai vertina papildomus asignavimus pavyzdinėms programoms, dėl kurių susitarta galutinėse Parlamento ir Tarybos derybose dėl 2021–2027 m. DFP ir kurie bus naudingi Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programai; palankiai vertina preliminarų susitarimą dėl 2021 m. ES biudžeto, pagal kurį Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programai papildomai skiriama 6,6 mln. EUR; pabrėžia, kad iš šių asignavimų reikia tinkamai finansuoti veiksmus, kuriais siekiama užkirsti kelią smurtui dėl lyties ir su juo kovoti pagal DAPHNE specialųjį tikslą, ir palankiai vertina tai, kad šiuo tikslu sutarta skirti lėšų; pabrėžia, kad ES turi būti ryžtingesnė gindama savo vertybes ir skirti deramą finansavimą šiai veiklai; be to, ragina skubiai įgyvendinti aiškias su lytimi susijusias priemones, numatyti specialių lėšų, siekiant patenkinti specifinius moterų poreikius po krizės, ypač užimtumo, smurto dėl lyties ir lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srityje, įskaitant kitas programas ir priemones, numatytas naujoje programoje „Next Generation EU“ ir 2021–2027 m. DFP, vadovaujantis Lyčių lygybės strategijos dualiniu požiūriu; ragina valstybes nares ir Komisiją, teikiant nacionalinius reagavimo į COVID-19 planus, juose tai apsvastyti ir deramai atsižvelgti į esamas priemones ir finansavimą, lyčių lygybę paverčiant esmine ekonomikos gaivinimo ypatybe; ragina valstybės nares ir Komisiją ekonomikos gaivinimo priemonėse laikytis lyčių aspekto integravimo ir biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą principų;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

21. labai susirūpinęs atkreipia dėmesį į krizės poveikį LGBTQI + asmenims, ypač jaunimui, kurių daugumai teko laikytis saugaus fizinio atstumo ar karantino reikalavimų priešiškoje šeimos aplinkoje, kurioje padidėjo pavojus patirti smurtą artimoje aplinkoje ar smurtą dėl priešiškoumo LGBTQI + asmenims; pabrėžia, kad daugiau kaip pusė LGBTQI + asmenų yra bedarbiai arba dirba mažų garantijų darbą ir turi ribotus bei nestabilius finansinius išteklius, dėl kurių jiems toliau tenka dirbti priešiškoje ar užgaulioje aplinkoje; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad visose su COVID-19 susijusiose specialiose iniciatyvose dėl smurto artimoje aplinkoje, smurto dėl lyties ir seksualinio smurto būtų atsižvelgta į padidėjusią riziką ir specifinius uždavinius, su kuriais susiduria LGBTQI + asmenys, o paramos tarnybos ir smurto artimoje aplinkoje problemą sprendžiančios specialiosios COVID-19 iniciatyvos turėtų aiškų ryšį su smurtą artimoje aplinkoje patyrusiais LGBTQI + asmenimis;

22. ragina valstybes nares užtikrinti, kad smurto dėl lyties aukoms būtų teikiama veiksminga, prieinama, įperkama ir kokybiška medicininė ir psichologinė pagalba, įskaitant lytinę ir reprodukcinę sveikatos paslaugas, ypač krizės metu, kai tokia parama turėtų būti laikoma būtina; prašo Komisijos glaudžiai bendradarbiauti su valstybėmis narėmis ir užtikrinti visapusišką Aukų teisių direktyvos⁽³⁸⁾ įgyvendinimą, daugiausia dėmesio skiriant lyties perspektyvai, išryškėjusiai po jos paskutinės įgyvendinimo ataskaitos⁽³⁹⁾, ir siekiant stiprinti nuo smurto dėl lyties nukentėjusiųjų teises naujoje Aukų teisių strategijoje;

COVID-19, ekonomika, ekonomikos gaivinimas ir poveikis lytims

23. ragina Komisiją, Parlamentą ir Tarybą atsižvelgti į tai, kad COVID-19 krizė turėjo neproporcingą socialinį ir ekonominį poveikį moterims, įskaitant jų pajamas ir užimtumo lygį, todėl atsiradęs didesnis vyrų ir moterų nelygė ir diskriminacija darbo rinkoje, ir ragina Institucijas bendradarbiauti su valstybėmis narėmis siekiant atidžiai išnagrinėti moterų ir vyrų socialinius ir ekonominius poreikius ir jų specialų užtikrinimą po krizės, taip pat išnagrinėti horizontaliąją ir vertikaliosios darbo rinkos segregaciją, rengiant ir įgyvendinant programas pagal 2021 m. ES biudžetą, kitą DFP ir priemonę „Next Generation EU“, užtikrinant, kad į visas programas būtų įtrauktas lyčių aspektu grindžiamas požiūris, biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą, taip pat *ex ante* ir *ex post* poveikio lytims vertinimai, kaip nurodyta Komisijos 2020–2025 m. lyčių lygybės strategijoje; ragina veiksmingai įgyvendinti šią strategiją ir stebėti, kaip ji įgyvendinama; ragina valstybes nares į savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti skyrių su tiksliniais veiksmais, kuriais būtų skatinama lyčių lygybė, šį skyrių parengiant bendradarbiaujant su nacionalinėmis lygybės institucijomis;

24. pabrėžia, kad po krizės reikės iš naujo išnagrinėti darbo pobūdį ir vietą; pabrėžia, kad darbas iš namų nėra vaikų priežiūros pakaitalas ir nepakeičia poreikio teikti įperkamas kokybiškas vaikų priežiūros paslaugas ir sudaryti galimybes jomis naudotis, darbas iš namų taip pat nepakeičia su negalia susijusio darbo vietos pritaikymo; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl lankstaus darbo, dėl kurio susitarta su darbdaviais, moterims ir vyrams galima sudaryti galimybes dirbti iš namų arba vietinėse bendrose darbo erdvėse, todėl galima užtikrinti didesnę profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, kuri gali paskatinti ilgalaikį lyties požiūriu įtraukų ekonomikos augimą; pažymi, kad laikantis šio požiūrio galima stiprinti kaimo vietoves ir infrastruktūrą; ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų įgyvendinti Barselonos tikslai; primygtinai ragina valstybes nares nedelsiant ratifikuoti 2019 m. TDO konvenciją dėl smurto ir priekabiavimo (Nr. 190) ir ją įgyvendinti kartu su prie jos pridėta Rekomendacija (Nr. 206), kurioje išvardyti visi atvejai, kuriais gali būti patiriamas smurtas ir priekabiavimas darbinėje aplinkoje, pavyzdžiui, viešosios ir privačiosios darbo vietos, taip pat darbiniai ryšiai;

25. ragina Komisiją rinkti į kategorijas suskirstytus ir palyginamus duomenis apie įvairių rūšių priežiūros paslaugų teikimą, įskaitant vaikų, vyresnio amžiaus asmenų ir neigaliųjų priežiūrą, taip pat apie prižiūrintojo lytį, amžių ir užimtumo statusą, kad juos būtų galima įtraukti į tyrimą, kuriame būtų nagrinėjama priežiūros paslaugų spraga, siekiant parengti ES priežiūros strategiją, kurioje būtų laikomasi holistinio ir visą gyvenimą apimančio požiūrio į priežiūrą, atsižvelgiant į prižiūrimumų ir prižiūriniųjų poreikius; pažymi, kad šioje strategijoje turi būti atsižvelgiama į valstybių narių ir regionų kompetenciją, tačiau ja turėtų būti siekiama pagerinti bendradarbiavimą ir koordinavimą ES lygmeniu per atitinkamas iniciatyvas ir investicijas, įskaitant, programą „InvestEU“ ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, kad tai būtų naudinga neformaliesiems ir formaliesiems prižiūrintiems asmenims ir žmonėms, kuriais jie

⁽³⁸⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai (OL L 315, 2012 11 14, p. 57).

⁽³⁹⁾ 2020 m. gegužės 11 d. Komisijos ataskaita dėl 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai (COM(2020)0188).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

rūpinasi; pabrėžia, kad bendradarbiavimas ir veiksmai ES lygmeniu ir veiksmingas ES lėšų naudojimas gali prisidėti prie kokybiškų, prieinamų ir įperkamų priežiūros paslaugų plėtojimo;

26. pabrėžia, kad investicijos į priežiūrą yra svarbios siekiant užtikrinti lyčių lygybę, ekonominę moterų įgalėjimą, kuriant atsparias visuomenes, įteisinant geresnes darbo, socialinės apsaugos ir pensijų sąlygas sektoriuose, kuriuose daugiausia dirba moterys, investicijos taip pat turi teigiamą poveikį BVP, nes suteikia galimybę daugiau moterų dalyvauti apmokamame darbe; pabrėžia, kad, atsižvelgiant į COVID-19 pandemijos ir atitinkamų priemonių padarinius, būtina keisti priežiūros paslaugų teikimo modelius; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją sudarytų geresnes sąlygas keistis geriausia patirtimi, susijusia su priežiūros paslaugų kokybe, prieinamumu ir įperkamumu, taip pat įvairiais priežiūros paslaugų modeliais; primygtinai ragina Komisiją išsiaiškinti neformaliųjų prižiūrėtojų asmenų padėtį ir pasidalyti geriausia patirtimi, kaip valstybės narės gali įteisinti jų darbą; ragina valstybes nars tenkinti prižiūrėtojų asmenų poreikius šioms išėjus į pensiją; atitinkamai ragina parengti pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl prižiūrėtojų asmenų socialinės apsaugos ir jiems teikiamų paslaugų;

27. primygtinai ragina valstybes nars, pasitelkiant pavyzdines skatinamąsias priemones, skatinti vyrus rinktis lanksčias darbo sąlygas, kadangi tokiomis sąlygomis paprastai naudojasi neproporcingai daug moterų; primygtinai ragina valstybes nars visapusiškai į nacionalinę teisę perkelti ir nedelsiant įgyvendinti Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyvą ir ragina Komisiją atidžiai ir sistemingai kasmet stebėti, kaip valstybės narės įgyvendina šią direktyvą; ragina valstybes nars spręsti su profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra susijusias problemas, neapsiribojant direktyvoje nustatytais standartais, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad būtina spręsti dėl COVID-19 priemonių lemtų aplinkybių kilusias problemas ir jų padarinius, susijusius su įstaigose, įskaitant vaikų priežiūros institucijas, taikomais mediciniais protokolais;

28. ragina valstybes nars, kol dar taikomos COVID-19 krizės suvaldymui skirtos priemonės, artimuosius prižiūrėtojus ir dirbantiems tėvams numatyti specialias atostogas, kurios būtų neperleidžiamos ir visiškai apmokamos;

29. pripažįsta, kad vieniši tėvai, kurių didžioji dalis (85 proc.) yra moterys, pandemijos metu ir laikotarpiu po krizės pateko į itin sudėtingas aplinkybes dėl daugialypės naštos, kurią sudaro nuolatinė priežiūra, rūpesčiai dėl vaikų globos susitarimų ir galimi ekonominiai sunkumai bei vienišumas; ragina Komisiją ir valstybes nars atsižvelgti į jų ypatingą padėtį ir papildomai ją išnagrinėti, įskaitant papildomą našta, susijusią su darbu, vaikų mokymusi ir priežiūra, galimybe kreiptis į advokatus ir susitarimų dėl globos įgyvendinimu;

30. pabrėžia, kad svarbu didinti moterų dalyvavimo ekonomikoje mastą ir užtikrinti įtraukėsnį ekonomikos augimą – visa tai turėtų būti sprendimo dėl atsigavimo po pandemijos dalis, nes moterų lygios galimybės ir didesnis dalyvavimas darbo rinkoje gali padidinti darbo vietų skaičių, ekonomikos klestėjimą ir konkurencingumą ES; ragina valstybes nars laikytis Komisijos ES užimtumo politikos gairių, tinkamai atsižvelgiant į savo nacionalinius darbo rinkos modelius; šiuo atveju ragina valstybes nars tinkamai atsižvelgti į darbo rinkos segregaciją, mažų garantijų darbą, darbo užmokesčio ir pensijų skirtumus, taip, per specialią politiką, siekiant pagerinti darbo sąlygas ir socialinę apsaugą;

31. pabrėžia, kad vienodas užmokeskis už vienodą moterų ir vyrų vienodos vertės darbą turi būti pagrindinis principas, kuriuo Komisija, Parlamentas ir visos valstybės narės turi vadovautis rengdami atsako į COVID-19 krizę priemones; ragina Komisiją laikytis išpareigojimo nedelsiant pateikti privalomas priemones dėl darbo užmokesčio skaidrumo, siekiant iš tiesų mažinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir pensijų skirtumus, nes ekonominiai rodikliai patvirtina, kad šie skirtumai dėl pandemijos toliau didėja; šiuo atveju ragina Komisiją apsvarstyti valstybių narių geriausių patirtį, sykiu tinkamai atsižvelgiant į unikalias mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) sąlygas ir skirtingus darbo rinkos modelius ES; be to, ragina Komisiją peržiūrėti Direktyvą 2006/54/EB;

32. pabrėžia uždavinius, kylančius namų ūkio ir priežiūros sektoriuje bei jo darbuotojams; ragina valstybes nars ratifikuoti TDO konvenciją Nr. 189 dėl deramo darbo namų ūkio darbuotojams ir užtikrinti, kad sektoriuje būtų taikomos visos finansinio krizės poveikio švelninimo priemonės, jog jie galėtų atnaujinti savo veiklą tinkamomis sąlygomis; ragina valstybes nars užtikrinti namų ūkio darbo sektoriaus įteisinimą;

33. palankiai vertina Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvą (CRII) ir Išplėstinės atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvos (CRII+) dokumentų rinkinį, kuriuo sutelkiama sanglaudos politika siekiant remti pažeidžiamiausius sektorius, taip pat ragina priimti tikslines priemones, kuriomis būtų imamasi veiksmų dėl sektorių, kuriuose dirba daugiausia moterys; pabrėžia, kad Komisijos laikinos paramos priemonė nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE) yra svarbi, nes užtikrina bedarbių ir priverstinių atostogų išėjusių darbuotojų pajamų rėmimą;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

pabrėžia, kad reikia įvertinti šių priemonių poveikį moterų ir vyrų padėčiai ES darbo rinkoje ir atitinkamai pritaikyti būsimą politiką; pabrėžia, kad, siekiant atsižvelgti į darbo rinkos pokyčius dėl COVID-19 padarinių, reikia parengti moterims skirtas perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo programas;

34. ragina Komisiją remti verslininkus, ypač verslininkes, siekiančias plėtoti ir tobulinti COVID-19 laikotarpiu įgytus įgūdžius ar interesus, be kita ko, sudaryti verslumo galimybių motinoms, vienišiems tėvams ir kitiems asmenims, kurie ne taip dažnai užsiima versline veikla, kad jie galėtų padidinti savo ekonominį savarankiškumą, ir gerinti galimybes gauti paskolas, gilinti jų žinias apie paskolas, nuosavo kapitalo finansavimą ir mikrofinansavimą pagal ES programas ir fondus, kad krizė taptų galimybe daryti pažangą per prisitaikymą ir transformaciją įgyvendinant žaliąją ir skaitmeninę ekonomiką; ragina ES institucijas ir valstybes nares ypač daug dėmesio skirti MVĮ rėlimui, visų pirma siekiant remti MVĮ, kurioms vadovauja moterys, dažnai susiduriančios su unikaliais uždaviniais, kad gautų reikiamą finansavimą, ir kurioms reikės didelės paramos ekonomikos gaivinimo etapu; ragina Komisiją, EIGE ir Eurostatą rinkti daugiau duomenų apie moterų vadovaujamas MVĮ, savarankiškai dirbančias moteris, moterų vadovaujamus startuolius ir COVID-19 pandemijos poveikį;

35. ragina Komisiją ir valstybes nares padidinti moterų dalyvavimo mastą ir indėlį dirbtinio intelekto, gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos ir skaitmeniniame sektoriuose, taip pat ekologiškoje ekonomikoje; ragina laikytis daugialypio požiūrio sprendžiant atotrūkio tarp lyčių problemą visais skaitmeninio švietimo ir užimtumo lygmenimis, kad būtų panaikinta skaitmeninė atskirtis, kuri išryškėjo į internetinę erdvę netikėtai perkėlus darbą ir mokymąsi, taip pat daugelį paslaugų ir priemonių; pabrėžia, kad panaikinus skaitmeninę atskirtį padidės lyčių lygybė ne tik darbo rinkos, bet ir galimybės naudotis technologijomis asmeninėje erdvėje požiūriu; ragina Komisiją integruoti lyčių aspektą į bendrosios rinkos strategiją ir skaitmeninę darbotvarkę, siekiant veiksmingai spręsti nepakankamo atstovavimo moterims augančiuose sektoriuose problemą būsimos ES ekonomikos naudai; palankiai vertina Komisijos Moterų dalyvavimo skaitmeninėje ekonomikoje rezultatų suvestinę, kuria stebimas moterų dalyvavimas skaitmeninėje ekonomikoje, jų naudojimas internetu, naudojimosi internetu įgūdžiai, taip pat specializuoti įgūdžiai ir užimtumas; pabrėžia, kad svarbu padėti valstybėms narėms ir Komisijai priimti informacija pagrįstus sprendimus ir nustatyti atitinkamus tikslus, visų pirma atsižvelgiant į COVID-19 padarinius;

36. pabrėžia, kad svarbu atsižvelgti į ypatingą moterų padėtį po motinystės atostogų, kad jos, nepatirdamos diskriminacijos, galėtų naudotis vyriausybės teikiama parama;

37. ypač atkreipia dėmesį į žemės ūkio sektoriaus ir maisto tiekimo iššūkius ES, taip pat į ypatingą moterų padėtį kaimo vietovėse; pabrėžia, kad būtina išlaikyti dabartinę teminę paprogramę, skirtą moterims kaimo vietovėse, įgyvendinant bendros žemės ūkio politikos strateginius planus, finansuojamus iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai; pabrėžia, kad šia paprograme siekiama skatinti moterų užimtumą ir verslumą; todėl ragina ES fondų lėšas skirti tam, kad kaimo vietovėse būtų sukurtos geresnės gyvenimo ir darbo sąlygos; be to, ragina apsvarstyti kaimo vietovėse gyvenančių moterų vaidmenį išsaugant aplinką ir biologinę įvairovę pagal Europos žaliąjį kursą; ragina valstybes nares keistis geriausia patirtimi, susijusia su profesiniu situacinių statusu žemės ūkio sektoriuje, ir prašo Komisijos parengti atitinkamas gaires;

COVID-19 ir tarpsektoriškumas

38. pabrėžia, kad sąveikinė struktūrinė diskriminacija sukuria papildomų kliūčių ir daro neigiamą socialinį ir ekonominį poveikį konkrečioms moterų grupėms, todėl būtina užtikrinti visų asmenų saugumą, apsaugą ir socialinę bei ekonominę gerovę ir jų poreikių tenkinimą, tinkamai atsižvelgiant į tarpsektorinį požiūrį į krizės meto ir pokrizines priemones;

39. pabrėžia, kad moteris ir mergaites svarbu įtraukti kuriant prieinamą tikslinę informaciją ir kad šią informaciją reikia skleisti bet kokiame aplinkoje, ypač krizės metu;

40. pabrėžia, kad dėl ilgesnės tikėtinos gyvenimo trukmės ir didesnės tikimybės patirti sveikatos problemų vyresnio amžiaus moterys dažnai sudaro daugumą ilgalaikės priežiūros įstaigų⁽⁴⁰⁾, kurios daugelyje šalių dėl, be kita ko, nepakankamų išteklių ir žinių, būtinų gyventojų saugumui ir apsaugai užtikrinti, tapo viruso židiniai, gyventojų; ragina Komisiją išanalizuoti skirtingas formaliosios ilgalaikės priežiūros teikimo sistemas ir jų atsparumo lygį COVID-19

⁽⁴⁰⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/gender-impacts-health>

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

pandemijos metu; ragina valstybes nares išnagrinėti priežiūros paslaugų teikimą vyresnio amžiaus asmenims tiek gyvenamosiose priežiūros paslaugų įstaigose, tiek bendruomenės globos namuose, taip pat paslaugų teikimą visą parą namuose arba priežiūrą kartu gyvenant, ir užtikrinti vyresnio amžiaus moterų gerovę, įskaitant galimybes naudotis priežiūros ir sveikatos priežiūros paslaugomis ir ekonominių savarankiškumą; ragina Tarybą nustatyti prieinamų, įperkamų ir kokybiškų ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo tikslus, prilygstančius Barselonos tikslams;

41. apgailestauja, kad daug neįgalių moterų, įskaitant tas, kurios yra priklausomos nuo kitų asmenų teikiamų kasdienės priežiūros paslaugų, ypač tas, kurios gyvena institucinėse įstaigose ir kitose uždaroje struktūroje ir kurios turi didelių paramos poreikių, nuo pandemijos smarkiai nukentėjo, tačiau negalėjo pasinaudoti savo įprastiniais paramos tinklais ar laikytis fizinio atstumo, taip pat turėjo sunkumų gauti paslaugų ir prekių; ragina valstybes nares užtikrinti, kad šie paramos tinklai būtų laikomi esminėmis paslaugomis ir būtų deramai pritaikyti prie sąlygų, taip pat tai, kad būsimose krizių ir nepaprastųjų atvejų planavimo priemonėse būtų numatyta tenkinti specialiuosius neįgaliųjų, ypač moterų ir mergaičių, poreikius; ragina ES ir valstybes nares užtikrinti visų neįgalių moterų ir mergaičių teises, kaip įtvirtinta Neįgaliųjų teisių konvencijoje, įskaitant jų teisę į savarankišką gyvenimą ir galimybę gauti išsilavinimą bei teisę į darbą ir užimtumą;

42. ragina valstybes nares krizės metu užtikrinti paramą migrantėms moterims ir vyrams, suteikiant jiems galimybę naudotis ypatingos svarbos sveikatos priežiūros paslaugomis; pabrėžia, kad pabėgėlių ir priėmimo centrai turi tinkamai atsižvelgti į moterų ir mergaičių poreikius ir riziką, atsižvelgiant į žinomas su socialinių kontaktų ribojimu ir higienos palaikymu susijusias problemas, taip pat į jų pažeidžiamumą smurto dėl lyties požiūriu, ir skirti deramą finansavimą siekiant panaikinti šią riziką;

43. atkreipia dėmesį į išskirtines benamių moterų ir prostitucija besiverčiančių moterų padėties aplinkybes ir didesnę jų pažeidžiamumą smurto dėl lyties atveju, taip pat į tai, kad dėl COVID-19 pandemijos ir vėlesnių neatidėliotųjų priemonių trūksta galimybių naudotis higienos ir sveikatos priežiūros paslaugomis; ragina valstybes nares užtikrinti paslaugų ir tinkamos paramos teikimą ir nesaugioje padėtyje esantiems asmenims, įskaitant moteris, kurioms gresia skurdas arba kurios gyvena skurde, benamėms arba socialinės atskirties požiūriu pažeidžiamoms moterims; palankiai vertina Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondą (EPLSAF), iš kurio skiriami papildomi ištekliai kovai su materialiniu nepriteklumi ir socialinės pagalbos teikimui; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad benamės ir dokumentų neturinčios moterys turėtų galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis; pažymi, kad Komisijos integracijos ir įtraukties veiksmų plane buvo atsižvelgta į šių visuomenės grupių padėtį; ragina valstybes nares savo reagavimo į pandemiją planuose tinkamai atsižvelgti į benames;

44. atkreipia dėmesį į papildomus poreikius, kurių turi mažumų grupių, pavyzdžiui, romų kilmės moterys, susiduriančios su išgalėjusia diskriminacija ir nuolat patiriančios jų teisių pažeidinėjimą dėl galimybės naudotis pagrindine infrastruktūra, paslaugomis, gauti informaciją nebuvimo, ypač karantino laikotarpiu;

45. pabrėžia esminį paramos paslaugų LGBTQI + asmenims pobūdį, įskaitant pagalbą psichinės sveikatos srityje, tarpusavio paramos grupes ir paramos paslaugas nuo smurto dėl lyties nukentėjusiems asmenims;

46. apgailestauja dėl ksenofobinės ir rasinės diskriminacijos atvejų, kurių pagausėjo dėl krizės, ir primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares visiškai netoleruoti rasistinių išpuolių ir laikytis tarpsektorinio požiūrio imantis atsakomųjų veiksmų, kuriais tenkinami marginalizuojamų grupių, įskaitant rasines ir etnines mažumas, poreikiai;

47. primygtinai ragina valstybes nares patvirtinti ir įgyvendinti Kovos su diskriminacija direktyvą ir užtikrinti, kad visose ES valstybėse narėse būtų panaikintos daugialypės ir tarpsektorinės diskriminacijos formos;

48. pabrėžia, kad valstybės narėms privalo užtikrinti nuolatinės vaikų galimybes gauti švietimo paslaugas, deramą dėmesį skiriant marginalizuojamos socialinės ir ekonominės aplinkos grupėms, pažeidžiamiems vaikams ir mergaitėms, kuriems kyla rizika atsidurti skurde arba kurie skursta, kurioms kyla didesnė rizika būti anksti ar priverstinai sutuoktoms; pabrėžia, jog būtina užtikrinti, kad nuotolinis mokymasis būtų visiškai prieinamas visiems asmenims; pabrėžia, kad visi jaunuoliai turi gauti reikiamų išteklių ir paramą mokyklų uždarymo laikotarpiu ir turėti palankių sąlygų grįžti į švietimo sistemą pasibaigus krizei;

Išorės veiksmai

49. pabrėžia, kad pasaulinis COVID-19 pandemijos pobūdis reikalauja visuotinio atsako; atkreipia dėmesį į dėl COVID-19 pažeidžiamą moterų ir mergaičių padėtį daugelyje pasaulio vietų (ypač tose, kuriose padėtis nestabili ir vyksta konfliktai), susijusių su, pavyzdžiui, galimybėmis naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, įskaitant lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, pažeidžiamumu smurto dėl lyties srityje, įskaitant moterų lyties organų žalojimą ir ankstyvąsias ar

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

priverstines santuokas, užimtumo statusu, galimybių gauti išsilavinimą trūkumu ir ypač dideliu skurdu bei badu; pažymi, kad daugelyje šalių partnerių moterys dirba moterų dominuojamuose sektoriuose, pavyzdžiui, drabužių pramonė ir maisto gamyba, ir šie sektoriai nukentėjo labiausiai ir tai daro grandininį poveikį jų šeimų ir bendruomenių skurdo lygiui ir ekonominei nepriklausomybei, taip pat moterų ir mergaičių sveikatai ir saugumui; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, jog šalims partnerėms šiai krizei įveikti teikiama finansinė parama taip pat būtų skiriama moterų ir mergaičių paramai; ragina stiprinti paramą moterų žmogaus teisių gynėjams ir moterų teisių organizacijoms ir jų dalyvavimui visais sprendimų priėmimo lygmenimis; pabrėžia, jog reikia dėti visas įmanomas pastangas, kad būtų galima užtikrinti būsimos vakcinų prieinamumą visiems;

50. palankiai vertina Komisijos pateiktą Europos komandos dokumentų rinkinį, kurį Komisija pateikė siekdama padėti šalims partnerėms kovoti su COVID-19 pandemija ir jos pasekmėmis, ir pabrėžia, kad skiriant šias lėšas reikia atsižvelgti į lyčių aspektą ir numatyti lėšų lyčių lygybei užtikrinti; pabrėžia, kad įgyvendinant Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP) ir Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP III) reikia imtis reagavimo į COVID-19 priemonių, kuriomis integruojamas lyčių aspektas, kad būtų atsižvelgta į išskirtines moterų ir mergaičių padėties aplinkybes ir skatinamos galimybės pasibaigus krizei; ragina šiuo laikotarpiu tęsti švietimą ekstremaliųjų situacijų atvejais ir nustatyti jo prioritetus; ragina ES ir jos valstybes nares pirmenybę teikti visuotiniam solidarumui išlaikant pakankamą oficialios paramos vystymuisi finansavimo lygį ir visapusiškai remiant šalių partnerių atsaką į krizę; ragina ES savo humanitariniuose ir vystomojo bendradarbiavimo reaguojamuose veiksmuose į COVID-19 pandemiją, tarptautiniuose vystomojo bendradarbiavimo veiksmuose ir naujame trečiajame veiksmų planą dėl lyčių lygybės dėmesį skirti prieišgoms prie sveikatos priežiūrai stiprinimui; pabrėžia, kad lyties aspekto integravimo ir biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyties aspektą principų turėtų būti laikomasi visose KVTBP geografinėse ir teminėse programose;

51. ragina Komisiją vykdyti vertybėmis grindžiamą ES prekybos politiką, kuri apimtų aukšto lygio darbo ir aplinkos teisių apsaugos, taip pat pagrindinių laisvių ir žmogaus teisių, įskaitant lyčių lygybę, paisymo užtikrinimą; primena, kad lyčių aspektas turi būti integruotas į visus ES prekybos ir investicijų susitarimus ir į juos turi būti įtrauktas plataus užmojo ir įgyvendinamas skyrius dėl prekybos ir darnaus vystymosi; primena, kad derybos dėl prekybos susitarimų gali būti svarbi priemonė siekiant lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo trečiojoje šalyje; ragina skatinti ir remti specialiųjų lyčiai skirtų skyrių įtraukimą į ES prekybos ir investicijų susitarimus, atsižvelgiant į jų teikiamą pridėtinę vertę ir vadovaujantis esamais tarptautiniais pavyzdžiais;

52. ragina Komisiją rengiant savo visuotinį atsaką kaip prioritetą įtraukti moteris ir mergaites ir užtikrinti visapusišką jų dalyvavimą, išklausti jų nuomonių ir suteikti joms galimybę aktyviai prisidėti reaguojant į pandemiją;

Lyčių aspektas ir ekonomikos gaivinimas

53. ragina Komisiją ir valstybes nares visapusiškai įvertinti dėl krizės atsiradusį lyčiai būdingą poveikį ir poreikius, taip pat jos socialines ir ekonomines pasekmes; ragina Komisiją ir valstybes nares skirti papildomų tikslinių biudžeto išteklių siekiant padėti moterims išbristi iš krizės, be kita ko, įgyvendinant ekonomikos gaivinimo dokumentų rinkinį, ypač užimtumo, smurto ir lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srityse, taip pat stebėti šias išlaidas ir lyčių aspekto integravimą visuose biudžeto, politikos pasiūlymuose ir pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, atitinkančių įsipareigojimus Lyčių lygybės strategijoje; ragina Komisiją savo būsimuose pasiūlymuose stiprinti klimato kaitos politikos, skaitmeninės politikos ir lyčių lygybės ryšį; pabrėžia, kad parengiamieji veiksmai yra geriausiai būdas didinti atsparumą visose srityse ištikus naujoms krizėms;

54. ragina lyčių lygybę įtraukti kaip vieną iš politikos prioritetų, kuris būtų svarstomas per būsimą Konferenciją dėl Europos ateities, taip pat ragina ES užtikrinti lyčių pusiausvyrą savo struktūrose ir moterų teisių organizacijas bei moterų organizacijas įtraukti į jų darbą, siekiant pasirūpinti, kad laikotarpiu po COVID pandemijos būtų atsižvelgta į moterų poreikius;

55. ragina ES ir valstybes nares išlaikyti pilietinės visuomenės organizacijoms palankią aplinką, visų pirma teikiant politinę paramą ir pakankamą finansavimą;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

o

o o

56. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0025

ES lyčių lygybės strategija

2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES lyčių lygybės strategijos (2019/2169(INI))

(2021/C 456/19)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalį ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 6, 8, 10, 83, 153 ir 157 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 ir 23 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir jos darnaus vystymosi tikslus (DVT), ypač į jos 5 tikslą ir atitinkamus jo uždavinius ir rodiklius,
- atsižvelgdamas į 1979 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims,
- atsižvelgdamas į po 1975 m. priimtas direktyvas dėl įvairių vienodo požiūrio į vyrus ir moteris aspektų (Direktyva 79/7/EEB ⁽¹⁾, Direktyva 86/613/EEB ⁽²⁾, Direktyva 92/85/EEB ⁽³⁾, Direktyva 2004/113/EB ⁽⁴⁾, Direktyva 2006/54/EB ⁽⁵⁾, Direktyva 2010/18/ES ⁽⁶⁾ ir Direktyva 2010/41/ES ⁽⁷⁾),
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrinių asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES ⁽⁸⁾ (Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyva),
- atsižvelgdamas į 2012 m. kovo 14 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir atitinkamų priemonių (Direktyva dėl moterų įmonių valdybose) (COM(2012)0614),
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija),
- atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 4 d. pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo sudarymo Europos Sąjungos vardu (COM(2016)0109),
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 6 d. Komisijos tarnybų darbo dokumentą „2019 m. moterų ir vyrų lygybės ES ataskaita“ (SWD(2019)0101),

⁽¹⁾ 1978 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 79/7/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo nuoseklaus įgyvendinimo socialinės apsaugos srityje (OL L 6, 1979 1 10, p. 24).

⁽²⁾ 1986 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyva 86/613/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris, kurie verčiasi savarankiška darbo veikla, įskaitant žemės ūkyje, principo taikymo ir dėl savarankiškai dirbančių moterų apsaugos neštumo ir motinystės metu (OL L 359, 1986 12 19, p. 56).

⁽³⁾ 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/85/EEB dėl priemonių, skirtų skatinti, kad būtų užtikrinta geresnė nėščių ir neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų sauga ir sveikata, nustatymo (OL L 348, 1992 11 28, p. 1).

⁽⁴⁾ 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybių naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo (OL L 373, 2004 12 21, p. 37).

⁽⁵⁾ 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (OL L 204, 2006 7 26, p. 23).

⁽⁶⁾ 2010 m. kovo 8 d. Tarybos direktyva 2010/18/ES, įgyvendinanti patikslintą BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP ir ETUC sudarytą Bendrąjį susitarimą dėl vaiko priežiūros atostogų, ir panaikinanti Direktyvą 96/34/EB (OL L 68, 2010 3 18, p. 13).

⁽⁷⁾ 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/41/ES dėl vienodo požiūrio į savarankiškai dirbančius vyrus ir moteris principo taikymo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 86/613/EEB (OL L 180, 2010 7 15, p. 1).

⁽⁸⁾ OL L 188, 2019 7 12, p. 79.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2020 m. vasario 13 d. rezoliuciją dėl ES prioritetų 64-ojoje Jungtinių Tautų Moterų padėties komisijos sesijoje ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 30 d. rezoliuciją dėl vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. vasario 13 d. savo rezoliuciją dėl priešiškos reakcijos į moterų teises ir lyčių lygybę ES ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 28 d. savo rezoliuciją dėl ES prisijungimo prie Stambulo konvencijos ir kitų kovos su smurtu dėl lyties priemonių ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. balandžio 17 d. rezoliuciją dėl lyčių lygybės ES žiniasklaidos sektoriuje ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) 2019 m. spalio 15 d. paskelbtą 2019 m. lyčių lygybės indeksą,
- atsižvelgdamas į 2019 m. sausio 15 d. savo rezoliuciją dėl lyčių lygybės ir mokesčių politikos ES ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. kovo 13 d. savo rezoliuciją dėl lyčių lygybės ES prekybos susitarimuose ⁽¹⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. spalio 3 d. rezoliuciją dėl moterų ekonominio įgalėjimo ES privačiame ir viešajame sektoriuose ⁽¹⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. birželio 14 d. rezoliuciją dėl poreikio parengti ES strategiją siekiant pašalinti vyrų ir moterų pensijų skirtumą ir jo išvengti ⁽¹⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. kovo 14 d. savo rezoliuciją dėl moterų ir vyrų lygybės Europos Sąjungoje 2014–2015 m. ⁽¹⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. vasario 14 d. savo rezoliuciją dėl lyčių lygybės skatinimo psichikos sveikatos ir klinikinių tyrimų srityje ⁽¹⁹⁾,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) 1951 m. Konvenciją dėl vienodo atlyginimo Nr. 100 ir į TDO 2019 m. Konvenciją dėl smurto ir priekabiavimo Nr. 190,
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 7 d. Komisijos rekomendaciją dėl vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio principo stiprinimo didinant skaidrumą ⁽²⁰⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos dokumentą „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“,
- atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio 20 d. Komisijos komunikatą „2017–2019 m. ES veiksmų planas. Kovoti su vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu“ (COM(2017)0678),
- atsižvelgdamas į Komisijos 2019 m. moterų ir vyrų lygybės ES ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 13 d. Tarybos išvada „Vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo panaikinimas. Pagrindinė politika ir priemonės“,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. gegužės 26 d. rezoliuciją „Skurdas: lyčių aspektas“ ⁽²¹⁾,

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0039.

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0025.

⁽¹¹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0111.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0080.

⁽¹³⁾ OL C 390, 2019 11 18, p. 19.

⁽¹⁴⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0014.

⁽¹⁵⁾ OL C 162, 2019 5 10, p. 9.

⁽¹⁶⁾ OL C 346, 2018 9 27, p. 6.

⁽¹⁷⁾ OL C 331, 2018 9 18, p. 60.

⁽¹⁸⁾ OL C 263, 2018 7 25, p. 49.

⁽¹⁹⁾ OL C 252, 2018 7 18, p. 99.

⁽²⁰⁾ OL L 69, 2014 3 8, p. 112.

⁽²¹⁾ OL C 76, 2018 2 28, p. 93.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2017 m. lapkričio 16 d. rezoliuciją dėl kovos su nelygybe kaip darbo vietų kūrimo ir augimo skatinimo veiksnio ⁽²²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. vasario 26 d. rezoliuciją dėl seksualinio išnaudojimo ir prostitucijos ir jų poveikio lyčių lygybei ⁽²³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. sausio 19 d. rezoliuciją dėl Europos moterų verslumui trukdančių išorės veiksnių ⁽²⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. balandžio 4 d. rezoliuciją dėl moterų ir jų vaidmens kaimo vietovėse ⁽²⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. lapkričio 15 d. rezoliuciją dėl priežiūros paslaugų ES siekiant geresnės lyčių lygybės ⁽²⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. balandžio 17 d. rezoliuciją dėl suderintų ES veiksmų kovojant su COVID-19 pandemija ir jos padariniais ⁽²⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 16 d. savo rezoliuciją dėl moterų, lyčių lygybės ir su klimatu susijusio teisingumo ⁽²⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 28 d. savo rezoliuciją dėl lyčių lygybės ir moterų įgalinimo skaitmeniniame amžiuje ⁽²⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 9 d. savo rezoliuciją dėl ES moterų ir vyrų lygybės strategijos po 2015 m. ⁽³⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 10 d. Tarybos išvadas „Lyčių lygybe grindžiama ekonomika ES. Tolesni veiksmai“,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 1-ą, 2-ą, 3-ią, 6-ą, 9-ą, 11-ą, 12-ą ir 15-ą principus,
- atsižvelgdamas į Antrąjį ES lyčių lygybės veiksmų planą ir bendrą tarnybų darbinį dokumentą „Lyčių lygybė ir moterų įgalėjimas: kaip pakeisti mergaičių ir moterų gyvenimą palaikant ES išorės santykius 2016–2020 m.“ (SWD(2015) 0182),
- atsižvelgdamas į Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą, taip pat į jos peržiūros konferencijų rezultatus,
- atsižvelgdamas į Tarptautinę konferenciją gyventojų ir vystymosi klausimais ir į jos veiksmų programą, taip pat į jos peržiūros konferencijos rezultatus,
- atsižvelgdamas į 2016 m. Paryžiaus susitarimą, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC), ir į 2019 m. gruodžio mėn. patobulintą Limos darbo programą lyčių klausimais ir jos lyčių lygybės veiksmų planą,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA) apklausą „Smurtas prieš moteris – ES masto tyrimas“, paskelbtą 2014 m.,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 7 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Demografiniai iššūkiai Europos Sąjungoje atsižvelgiant į ekonominę ir vystymosi nelygybę“,

⁽²²⁾ OL C 356, 2018 10 4, p. 89.

⁽²³⁾ OL C 285, 2017 8 29, p. 78.

⁽²⁴⁾ OL C 11, 2018 1 12, p. 35.

⁽²⁵⁾ OL C 298, 2018 8 23, p. 14.

⁽²⁶⁾ OL C 363, 2020 10 28, p. 80.

⁽²⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0054.

⁽²⁸⁾ OL C 458, 2018 12 19, p. 34.

⁽²⁹⁾ OL C 66, 2018 2 21, p. 44.

⁽³⁰⁾ OL C 407, 2016 11 4, p. 2.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Europos moterų ir vyrų lygybės vietos gyvenime chartiją,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą (A9–0234/2020),
- A. kadangi teisė į vienodą požiūrį yra esminė pagrindinė teisė, pripažįstama Europos Sąjungos sutartyse ir Pagrindinių teisių chartijoje, ir labai svarbu ją toliau plėtoti;
- B. kadangi pagal 2019 m. ES lyčių lygybės indeksą valstybės narės vidutiniškai gavo 67,4 balo iš 100 – nuo 2005 m. šis rodiklis pagerėjo tik 5,4 balo;
- C. kadangi žalingi konstruktai ir stereotipai visame pasaulyje įtvirtina nelygybę ir jų panaikinimas paskatins lyčių lygybę; kadangi lyčių lygybės skatinimas ir investavimas į moteris ir mergaites ne tik naudingi visai visuomenei, bet ir yra savaimė suprantamas tikslas; kadangi svarbu iširti pagrindines nuolatinio darbuotojų stygiaus priežastis; kadangi siekiant užtikrinti demokratines vertybes, pagrindines teises ir ypač moterų teises reikia stipraus moterų teisių judėjimo ir kadangi grėsmė moterų teisėms taip pat yra grėsmė demokratijai;
- D. kadangi diskriminacija dėl lyties dažnai yra susijusi su diskriminacija dėl tapatybių, kaip antai lytis, rasė, odos spalva, etninė ar socialinė kilmė, genetiniai požymiai, kalba, religija ar įsitikinimai, politinė ar kitokia nuomonė, priklausomybė tautinei mažumai, turtas, gimimas, negalia, amžius, seksualinė orientacija, lytinė tapatybė ir lyties raiška, klasė ir (arba) migracijos statusas, dėl kurių atsiranda dvejopa ir daugialypė diskriminacija; kadangi horizontalioji tarpsektorinė perspektyva yra būtina įgyvendinant bet kokią lyčių lygybės politiką, siekiant atpažinti šias daugialypės diskriminacijos grėsmes ir jas pašalinti; kadangi ES politikoje iki šiol nebuvo taikomas tarpsektorinis požiūris ir daugiausia dėmesio buvo skiriama individualiam diskriminacijos aspektui, kuriuo neatsižvelgiama į tarpsektorinio požiūrio institucinio, struktūrinio ir istorinio masto problemas; kadangi tarpsektorinės analizės taikymas ne tik leidžia suvokti struktūrines kliūtis, bet ir pateikia įrodymų, kuriais remiantis būtų galima parengti gaires ir sukurti strateginės bei veiksmingos kovos su sisteminė diskriminacija, atskirtimi ir socialine nelygybe politiką, ir kadangi dedant tokias pastangas reikia spręsti visų formų diskriminacijos problemas, kad visoms moterims būtų užtikrinta lyčių lygybė;
- E. kadangi ES yra priėmusi svarbių teisės aktų ir padarė esminę pažangą siekiant užtikrinti lyčių lygybę; kadangi, vis dėlto, pastaraisiais metais pažanga šioje srityje sulėtėjo ir suklestėjo prieš lyčių lygybės politiką ir moterų teises nukreipti judėjimai, mėginant atkurti tradicinius lyčių vaidmenis kaip normą, abejoti jų *status quo* ir užkirsti kelią tolesnei pažangai; kadangi šie judėjimai, kuriais priešinamasi lyčių lygybės politikai, šeimos įvairovei, tos pačios lyties asmenų santuokoms, seksualinei ir reprodukcinėi sveikatai ir teisėms (angl. SRHR) bei lyčių aspekto integravimui, mėgina daryti įtaką šalių ir ES politikos formavimui, kad būtų panaikintos jau įtvirtintos pagrindinės teisės (ir tai kelia didelį nerimą), ir kadangi grėsmė moterų teisėms taip pat visada reiškia grėsmę demokratijai ir socialinei bei ekonominei pažangai;
- F. kadangi sveikatos teisės, ypač lytinės ir reprodukcinės sveikatos, yra pagrindinės moterų teisės ir turėtų būti sustiprintos, jų negalima jokių būdu sumažinti ar panaikinti;
- G. kadangi kai kuriose valstybėse narėse pastebimas akivaizdus priešiškas – taip pat ir moterų ekonominio įgalėjimo srityse – bei esama rizikos, kad valstybių narių prioritetų sąrašė lyčių lygybę nukris į dar žemesnę poziciją;
- H. kadangi viena iš trijų 15 metų ar vyresnio amžiaus moterų ES patyrė tam tikrą fizinį ir (arba) seksualinį smurtą⁽³¹⁾, viena iš dviejų moterų patyrė seksualinį priekabiavimą, o viena iš 10 – priekabiavimą internete;

⁽³¹⁾ 2014 m. FRA tyrimas, kuris yra išsamiausias šios srities tyrimas ES lygmeniu, paremtas 28 valstybių narių duomenimis.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- I. kadangi visų rūšių smurtas prieš moteris (fizinis, seksualinis, psichologinis, ekonominis ar kibernetinis smurtas) yra žmogaus teisių pažeidimas ir viena iš didžiausių kliūčių lyčių lygybei užtikrinti; kadangi gyvenimas be smurto yra būtina lygybės sąlyga; kadangi smurtas dėl lyties sveikatos srityje, pvz., akušerinis ir ginekologinis smurtas, yra smurto formos, kurios buvo atskleistos tik pastaraisiais metais, ir kadangi smurtas prieš vyresnio amžiaus moteris vis dar yra nepakankamai pripažintas; kadangi dezinformacijos kampanijos, kuriomis siekiama pakenkti lyčių lygybei, stabdo pažangą, daromą kovojant su smurtu prieš moteris (kaip, pvz., Stambulo konvencijos atveju), sukeldamos visuomenės pasipriešinimą ir kenksmingus politinius sprendimus kai kuriose valstybėse narėse;
- J. kadangi prekyba žmonėmis yra vienas iš ryškiausių pagrindinių teisių ir žmogaus orumo pažeidimų; kadangi moterys ir mergaitės sudaro 80 proc. registruotų prekybos žmonėmis aukų ir 95 proc. registruotų prekybos žmonėmis aukų seksualinio išnaudojimo tikslais; kadangi prekyba žmonėmis yra vis didėjanti organizuoto nusikalstamumo atšaka, tam tikra vergijos forma ir žmogaus teisių pažeidimas ir jos aukomis daugiausia tampa moterys ir vaikai, ypač vykdant prekybą seksualinio išnaudojimo tikslu; kadangi prostitucijos rinka skatina prekybą moterimis ir vaikais ir sustiprina smurtą prieš juos; kadangi valstybės narės turi formuoti savo socialinę ir ekonominę politiką taip, kad būtų padedama pažeidžiamoms moterims ir mergaitėms atsisakyti prostitucijos, be kita ko, nustatant konkrečias socialinės ir ekonominės politikos priemones joms padėti;
- K. kadangi skurdas ir socialinė atskirtis turi struktūrinių priežasčių, kurias reikia panaikinti, visų pirma įgyvendinant užimtumo, būsto, judumo ir galimybės naudotis viešosiomis paslaugomis politiką; kadangi prostitucija, prekyba žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, seksualinio išnaudojimo tikslais yra vergijos forma ir nesuderinama su žmogaus orumu, visų pirma šalyse, kuriose įteisinta sekso pramonė; kadangi dėl padidėjusio organizuoto nusikalstamumo ir pelningumo prekyba žmonėmis plečiasi visame pasaulyje; kadangi prostitucijos rinka skatina prekybą moterimis ir vaikais ir sustiprina smurtą prieš juos, visų pirma šalyse, kuriose įteisinta sekso pramonė;
- L. kadangi, pasak JT, psichologinį ar seksualinį priekabiavimą darbo vietoje arba priekabiavimą, dėl kurio smarkiai nukentėjo asmeniniai ir profesiniai siekiai, visame pasaulyje yra patyrusios beveik 35 proc. moterų, o jis pakerta ne tik moterų savivertę, bet ir jų derybinę poziciją siekiant išsikvoti teisingesnį atlyginimą; kadangi teisingas atlyginimas ir ekonominis savarankiškumas yra esminė sąlyga, kad moterys galėtų išsilaisvinti iš prievarta ir smurtu grindžiamų santykių;
- M. kadangi vyrų ir moterų lygybė gali būti pasiekta tik užtikrinant jų lygybę prieš įstatymą, taip pat lygias galimybes gauti išsilavinimą, mokytis ir įsidarbinti;
- N. kadangi tradiciniai lyčių vaidmenys ir stereotipai vis dar turi didelę įtaką pasidalijimui darbais namuose, švietimo sektoriuje, darbo vietoje ir visuomenėje; kadangi neapmokamus priežiūros ir namų ruošos darbus daugiausia atlieka moterys ir tai daro įtaką užimtumui ir karjeros galimybėms ir dėl to didėja vyrų ir moterų darbo užmokesčio bei pensijų skirtumas; kadangi profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros užtikrinimo priemonės, pvz., Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyva, yra svarbūs pirmieji žingsniai ir siekiant į neapmokamą priežiūros darbą (pabrėžiant, kad toks darbas tiek pat svarbus kiek ir profesinė veikla) ir priežiūros pareigų vykdymą įtraukti daugiau vyrų ir skatinti taikyti vienodai uždėjamų ir vienodas priežiūros pareigas turinčių asmenų modelį, valstybės narės pirmiausia turi perkelti tokio pobūdžio direktyvas į nacionalinę teisę, visapusiškai ir laiku jas įgyvendinti bei papildyti priemonėmis; kadangi dėl tradicinių struktūrų, neapmokamo priežiūros darbo ir atgrasančių nacionalinės mokesčių politikos priemonių moterims primetamas antrojo šeimoje uždėjamasis asmens statusas arba jos jį išlaiko, o tai daro neigiamą poveikį moterims ir jų ekonominei nepriklausomybei, taip pat visai visuomenei;
- O. kadangi, gautais duomenimis, visoje ES 80 proc. visos priežiūros teikia neformalieji prižiūrintieji asmenys, kurių dauguma yra moterys (75 proc.), ir tai rodo, kad yra vyrų ir moterų priežiūros pareigų skirtumai, kurie daro didelę įtaką vyrų ir moterų pensijų skirtumui; kadangi daugiau nei 50 proc. prižiūrinčiųjų asmenų, jaunesnių nei 65 metų, globą derina su užimtumu, todėl jiems sunku išlaikyti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą; kadangi prižiūrintieji asmenys dažnai įdarbinami dirbti žemos kvalifikacijos ir mažai apmokamą darbą, kurį galima derinti su jų priežiūros paslaugų teikimo grafiku, taip pat jie gali būti įpareigoti sutrumpinti savo darbo laiką arba palikti

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

apmokamą darbą; kadangi 7–21 proc. neformaliųjų prižiūrinių asmenų sutrumpina savo darbo laiką, o 3–18 proc. pasitraukia iš darbo rinkos; kadangi kokybiškos priežiūros teikimas ES labai skiriasi tiek valstybėse narėse, tiek tarp jų, taip pat privačiame ir viešajame sektoriuje, miesto ir kaimo vietovėse bei skirtingose amžiaus grupėse; kadangi duomenys apie priežiūros paslaugų teikimą ES yra gana susiskaidę ir trūksta visa apimančio požiūrio, kuris padėtų spręsti demografines problemas, su kuriomis susiduria ES ir kurios sukuria papildomą viešųjų išlaidų našta;

- P. kadangi yra spragų įvairiose valstybėse narėse derinant vaikų priežiūros sistemas su tėvų, įskaitant vienišus tėvus (daugiausia vienišas motinas), poreikiais, ir ypač moterims vis dar kyla sunkumų derinant šeimos, asmeninį ir profesinį gyvenimą; kadangi vyresnės nei 45 metų moterys dažnai negali išnaudoti visų savo pajėgumų dirbti, o įsidarbinusios dirba daug blogesnėmis sąlygomis negu vyrai, ypač kai grįžta į darbą po motinystės ar vaiko priežiūros atostogų arba kai yra priverstos derinti darbą ir rūpintis išlaikomais asmenimis;
- Q. kadangi, siekiant skatinti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, turėtų būti numatyta gerai apsvaistyta su priežiūra susijusi atostogų sistema numatant kokybiškas, lengvai prieinamas ir nebrangias priežiūros priemones, o išlaidos šioms priemonėms turėtų būti laikomos investicijomis į infrastruktūrą; kadangi šios paslaugos yra būtina prielaida, kad moterys galėtų dalyvauti darbo rinkoje ir užimti vadovaujamas pareigas mokslo ir tyrimų srityje;
- R. kadangi motinystės apsauga yra teisė, kurią reikia visapusiškai puoselėti, ir kadangi turėtų būti realiai padidinti motinystės atostogų laikotarpiai, kurių metu išlaikomos visos teisės ir mokamas visas (100 proc.) darbo užmokestis;
- S. kadangi teisė į vienodą atlyginimą už vienodą darbą ar tokios pačios vertės darbą ne visada garantuojama; kadangi kolektyvinės derybos yra svarbi priemonė norint panaikinti ir įveikti vyrų bei moterų nelygybę darbo rinkoje; kadangi ES vyrų ir moterų valandinis darbo užmokesčio skirtumas sudaro 16 proc., nors jis labai įvairuoja pavienėse valstybėse narėse; kadangi, vertinant užimtumo lygio ir bendro dalyvavimo darbo rinkoje aspektais, vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas išauga iki 40 proc.; kadangi vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas lemia 37 proc. vyrų ir moterų pensijų pajamų skirtumą; kadangi, atsižvelgiant į dalyvavimą darbo rinkoje, Europos Sąjungoje ne visą darbo dieną dirba 8 proc. vyrų, o moterų – 31 proc., taigi akivaizdu, kad esama nuolatinio skirtumo ir reikia šalinti pagrindines jo priežastis;
- T. kadangi, nors moterų dalyvavimas darbo rinkoje auga, nuolat susiduriama su lyčių nelygybe, dėl kurios moterys gali atsidurti pažeidžiamoje padėtyje ar turėti mažai garantijų; kadangi vyrų ir moterų užimtumo skirtumas ES siekia 11,6 proc. ⁽³²⁾; kadangi nepakankamai moterų dirba gerai apmokamuose sektoriuose ir užima su sprendimų priėmimu susijusias pareigas bei dažniau dirba darbą, kuriam jų kvalifikacija yra per aukšta: žemiausiai darbo užmokesčio kategorijai priskiriamos vienai iš penkių ES dirbančių moterų, tačiau tik vienas iš dešimties vyrų; kadangi vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumai lemia 37 proc. ⁽³³⁾ vyrų ir moterų pensijų pajamų skirtumą, – ši padėtis išliks dar ne vieną dešimtmetį – ir nevienodą moterų ir vyrų ekonominio savarankiškumo lygį; kadangi norint panaikinti lyčių nelygybę visose šiose srityse būtinos didelio užmojo pastangos;
- U. kadangi nepakankamas moterų skaičius darbo rinkoje taip pat nulemia jų nelygybę dalyvaujant sprendimo procese ar svarstant darbo užmokesčio klausimus, todėl mažėja moterų galimybes keisti ekonominius, politinius, socialinius ir kultūrinius konstruktus; kadangi vertikalioji ir horizontalioji segregacija profesinės veiklos srityje ir diskriminacinė praktika įdarbinant ir paaugštinant yra viena pagrindinių vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo priežasčių; kadangi pasirodė, kad lyčių kvotos, lyčių požiūriu proporcingų kandidatų sąrašų sistemos ir atitinkamos sankcijos, taikomos, kai nesilaikoma procedūrų ar kai jos neveikia, yra veiksmingos priemonės lygybei užtikrinti ir kovoti su nelygiais moterų ir vyrų galios santykiais;

⁽³²⁾ Komisijos komunikatas „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152).

⁽³³⁾ 2020 m. sausio 30 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0025).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- V. kadangi visapusišką moterų dalyvavimą ekonomikoje pagrindžia ekonominiai argumentai, nes lyčių nelygybė užimtumo srityje Europai kainuoja 370 mlrd. EUR per metus ⁽³⁴⁾;
- W. kadangi prieiga prie visapusiškos ir amžių atitinkančios informacijos ir prie lytinio švietimo ir švietimo santykių klausimais, taip pat prieiga prie lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros ir teisių, įskaitant šeimos planavimą, kontracepcijos metodus ir saugų bei teisėtą abortą, yra esminiai lyčių lygybės užtikrinimo ir smurto dėl lyties panaikinimo elementai; kadangi moterų lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių (angl. SRHR) pažeidimai, įskaitant atsakymą užtikrinti saugias ir teisėtas abortų paslaugas, yra smurto prieš moteris forma; kadangi visapusiškas švietimas lytiniais ir santykių klausimais ir mergaičių bei moterų savarankiškumas ir gebėjimas priimti laisvus ir nepriklausomus sprendimus dėl savo kūno ir gyvenimo yra būtina sąlyga jų ekonominei nepriklausomybei užtikrinti, taigi ir lyčių lygybei pasiekti ir smurtui lyties pagrindu panaikinti;
- X. kadangi moterys buvo kovos su COVID-19 pandemija priešakyje ir dabartinė krizė daro neproporcingą poveikį moterims, mergaitėms ir lyčių lygybei; kadangi šis poveikis apima ne tik susirūpinimą keliantį smurto dėl lyties ir priekabiavimo atvejų padidėjimą, nemokamas ir nevienodas priežiūros ir namų ūkio pareigas, apribotas galimybės naudotis lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis bei teisėmis, bet ir didžiulį ekonominį poveikį moterims ir jų darbui, ypač sveikatos priežiūros sektoriaus darbuotojams, prižiūrintiesiems asmenims ir darbuotojams, dirbantiems kituose moterų dominuojamuose ir mažų garantijų sektoriuose; kadangi tam įveikti reikalingos specialios priemonės; kadangi lėšos pagal ekonomikos gaivinimo programas ar pertvarkos fondus turėtų būti skiriamos užtikrinant lyčių lygybę; kadangi praeityje taikytos griežto taupymo priemonės pasirodė esančios žalingos moterims, moterų teisėms ir lyčių lygybei;
- Y. kadangi pagarba pagrindinėms laisvėms ir žmogaus teisėms, įskaitant lyčių lygybę, yra būtina sąlyga kuriant ir platinant įvairius kultūrinius ir šviečiamuosius kūrinius, nes visi kultūros ir kūrybos sektoriai daro didelę įtaką mūsų įsitikinimams, vertybėms ir su lytimi susijusių problemų suvokimui;
- Z. kadangi moterys ir mergaitės susiduria su daugybe kliūčių sporto srityje ir patiria ne tik prievartą, bet ir yra diskriminuojamos darbo užmokesčio, prizinių lėšų ir darbo sąlygų srityse, ir apskritai jų skaičius sporto organizacijų valdybose ir žiniasklaidoje yra per mažas;
- AA. kadangi moterys sudaro tik 34 proc. ES savarankiškai dirbančių asmenų ir 30 proc. pradedančiųjų verslininkų;
- AB. kadangi skurdą ir socialinę nelygybę Europoje patiria neproporcingai daug moterų, ypač vienišų motinų, neįgaliųjų, taip pat vyresnio amžiaus moterų, kaimo ir atokiose vietovėse gyvenančių moterų, migrančių ir etninėms mažumoms priklausančių moterų; kadangi Europos Sąjungoje 15 proc. šeimų, kuriose auga vaikai, yra vienišų tėvų ar motinų šeimos; kadangi vidutiniškai 85 proc. šių šeimų sudaro vienišos motinos, o 47 proc. vienišų tėvų ar motinų šeimoms 2017 m. buvo kilusi skurdo ar socialinės atskirties rizika; kadangi moterų benamystė yra vis didėjanti problema; kadangi Taryboje blokuojama Kovos su diskriminacija direktyva, kurioje būtų numatyta didesnė apsauga taikant horizontalųjį požiūrį;
- AC. kadangi lyčių lygybė ir moterų įtraukimas į sprendimų priėmimą yra būtina darnaus vystymosi ir efektyvaus dėl klimato kaitos kylančių iššūkių įveikimo sąlyga, kad būtų pasiekta sąžininga ir teisinga pertvarka, kurioje nė vienas pilietis nebūtų paliktas nuošalyje; kadangi klimato krizė didina lyčių nelygybę ir apsunkina teisingumo lyčių srityje įgyvendinimą; kadangi moterys patiria kitokį klimato kaitos poveikį, nes dėl įvairių priežasčių jos pažeidžiamesnės ir susiduria su didesne rizika ir kliūtimis, pradedant nuo nelygių galimybių naudotis ištekliais, švietimo paslaugomis, įsidarbinimo galimybėmis ir teisėmis į žemę ir baigiant socialinėmis ir kultūrinėmis normomis, stereotipais bei jų įvairiapuse tarpsektorine patirtimi; kadangi visi klimato politikos veiksmai turi apimti lyčių aspektu grindžiamą požiūrį ir tarpsektorinę perspektyvą; kadangi būtina stiprinti moterų teises, kad būtų galima sumažinti klimato kaitos poveikį moterims, ir turi būti sudarytos palankesnės sąlygos, kad moterys atliktų svaresnį vaidmenį diskusijose dėl klimato kaitos ir priimant sprendimus kaip lyderėms, specialistėms ir techninius pokyčius skatinančioms veikėjoms;

⁽³⁴⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/gender-employment-gap-costs-europe-eu370-billion-per-year>

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- AD. kadangi moterys kaimo vietovėse susiduria su daugybe sunkumų: tai žemesnis gyvenimo lygis, labiau apribotos įsidarbinimo galimybės, santykinė izoliacija nuo rinkų, ribotos galimybės naudotis infrastruktūra, įskaitant kaimo infrastruktūrą, viešąsias paslaugas ir sveikatos priežiūrą, prastesnė prieiga prie švietimo (įskaitant lytinio švietimo) paslaugų ir informacijos apie švietimo galimybes, – ir jų skaičius sprendimų priėmimo forumuose yra nepakankamas; kadangi, nesant oficialaus sutuoktinių pagalbininkų statuso, ūkiuose moterys gali dirbti nematomą darbą, nes kyla problemų pripažįstant tokį darbą pagal nacionalines sistemas;
- AE. kadangi Europos Sąjungoje gyvena 46 mln. neįgalių moterų ir mergaičių; kadangi šis skaičius sudaro beveik 60 proc. visų neįgalių gyventojų; kadangi dauguma negalių įgyjama su amžiumi;
- AF. kadangi daugiau kaip pusė neįgalių darbingo amžiaus moterų yra ekonomiškai neaktyvios; kadangi visose valstybėse narėse didelį materialinį nepriteklių patiria daugiau neįgalių nei įgalių moterų;
- AG. kadangi 2019 m. lyčių lygybės indeksas akivaizdžiai atspindi nuolatinę vyrų ir moterų nelygybę skaitmeniniame sektoriuje ir atkreipia dėmesį į tai, kad reikia atsižvelgti į lyčių aspektą ir įvertinti lyčių poveikį visoms politikos kryptims, susijusioms su skaitmenine pertvarka; kadangi skaitmeninio lyčių atotrūkio panaikinimas suteikiant geresnę prieigą prie technologijų ir interneto mergaitėms ir moterims yra itin svarbus; kadangi moterys yra neišnaudotas išteklius naujose srityse, tokiose kaip skaitmeninės technologijos, dirbtinis intelektas ir IRT, ir Europoje moterys sudaro tik 16 proc. iš beveik 8 mln. IRT srityje dirbančių žmonių; kadangi skaitmeniniame sektoriuje vyrų dirba tris kartus daugiau negu moterų; kadangi siekiant, kad daugiau moterų dirbtų skaitmeniniame ir kituose ateities sektoriuose, labai svarbu panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir pensijų skirtumus, užtikrinti jų ekonominę nepriklausomybę ir sukurti naujų užimtumo galimybių, taip pat ir toms grupėms, kurios paprastai į darbo rinką neįtraukiamos; kadangi šiuo atžvilgiu labai svarbu skatinti moterų dalyvavimą skaitmeniniame versle, gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityse bei IRT švietimo bei užimtumo srityse; kadangi į skaitmeninę darbo rinką integruojant daugiau moterų, Europos ekonomikos BVP galėtų padidėti 16 mlrd. EUR; kadangi lyčių nelygybė ir diskriminacija atkartojama kuriant, pildant duomenimis ir naudojant dirbtinį intelektą (DI); kadangi neišsamūs duomenų rinkiniai ir klaidingas šališkumas gali iškreipti dirbtinio intelekto sistemos samprotavimą ir kelti pavojų lyčių lygybei visuomenėje;
- AH. kadangi pagal lytį suskirstytų duomenų rinkimas yra labai svarbus, kad nelygybė pasidarytų matoma ir būtų kuriama tikslinė politika, jam taip pat tenka nepaprasta svarba siekiant, kad į lyčių aspektą būtų atsižvelgiama svarstant visus klausimus, pvz., be kita ko, smurto dėl lyties, negalios, vėžio ir retųjų ar lėtinių ligų, klimato kaitos, skaitmeninių įgūdžių ir gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos; kadangi įvairiose ES ir valstybių narių politikos srityse vis dar trūksta su lytimi susijusių duomenų;
- AI. kadangi naujienų ir informacinėje žiniasklaidoje moterims neproporcingai mažai atstovaujama; kadangi nelygus moterų ir vyrų vaizdavimas žiniasklaidoje įtvirtina stereotipus, turinčius įtakos moterų ir vyrų įvaizdžiui;
- AJ. kadangi lyties aspekto integravimas, biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą ir poveikio lytims vertinimas yra esminės priemonės, padedančios užtikrinti lyčių lygybę visų sričių ES politikoje; kadangi lyčių lygybės klausimas ES politikoje sprendžiamas pasitelkiant įvairius fondus ir priemones, ir kadangi labai svarbi priemonė yra jų optimalios sąveikos užtikrinimas; kadangi tai ypač svarbu socialinėms ir ekonominėms priemonėms, kurių imtasi ištikus COVID-19 sveikatos krizei, įskaitant ES ekonomikos gaivinimo planą;
- AK. kadangi 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija ir politikos, kuria atsižvelgiama į lyčių aspektą, stiprinimas ES lygmeniu yra nepaprastai svarbus norint užtikrinti, kad dėl COVID-19 krizės nedidėtų lyčių nelygybė ir kad atsakas į ją padėtų mažinti moterų diskriminaciją;
- AL. kadangi COVID-19 krizė taip pat paveikė seksualinių paslaugų teikėjus, padidino jų pajamų praradimo ir skurdo riziką, o tai reiškia tolesnį jų žmogaus teisių sistemos bei jų gynimo trūkumą;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- AM. kadangi labai svarbu imtis bendrų veiksmų siekiant užtikrinti aukštynkryptę moterų teisių konvergenciją ir jų derinimą Europoje, sudarant tvirtą valstybių narių pakta, įsipareigojant įgyvendinti šiuo metu ES galiojančius plačiausių užmojų teisės aktus ir dalytis geriausia patirtimi;
- AN. kadangi yra išimtinai už lygybę atsakingas Komisijos narys, o Europos Parlamentas turi komitetą, atsakingą už moterų teisių ir lyčių lygybės klausimus, tačiau nėra konkrečios Tarybos sudėties lyčių lygybės klausimais, o už lyčių lygybę atsakingi ministrai ir valstybės sekretoriai neturi specialaus diskusijų forumo;

Bendrosios pastabos

1. džiaugiasi, kad Komisija priėmė komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“; šis dokumentas buvo priimtas per pirmąsias šimtą dienų nuo Komisijos darbo pradžios – tai stiprus politinės valios įgyvendinant ES lyčių lygybės politiką ženklas ir įtikinanti, aiški ir plataus užmojo politikos sistema, kuria siekiama toliau įgyvendinti moterų teises ir lyčių lygybę bei kovoti su išpuoliais šioje srityje; pritaria Komisijos tikslui sukurti Europos Sąjungą, kurioje žmonės, nepaisant jų įvairovės, nepatirtų diskriminacijos ir struktūrinės nelygybės; pabrėžia, kad svarbu nuspręsti laikytis dualinio požiūrio, kurį sudarytų tikslinės priemonės ir įsipareigojimas nuosekliai integruoti lyties aspektą bei sąryšingumą kaip tarpsektorinius principus, ir palankiai vertina stiprią sąsają tarp darbo sričių ir siekio panaikinti stereotipus, šališkumą tam tikros lyties atžvilgiu ir diskriminaciją, taip pat ragina sukurti tvirtus stebėsenos mechanizmus, kad būtų galima reguliariai vertinti, ar strategija ir jos priemonės yra sėkmingai įgyvendinamos;
2. vis dėlto pabrėžia, kad lyčių lygybės strategijoje būtina laikytis galimybėmis grindžiamo požiūrio; prašo Komisijos taikyti lygių galimybių moterims užtikrinimo požiūrį kaip atspirties tašką toliau plėtojant strategiją;
3. palankiai vertina naujosios Komisijos ir jos pirmininkės teikiamą prioritetą lyčių lygybei ir už lygybę atsakingo Komisijos nario paskyrimą bei laukia metinės ataskaitos dėl lygybės, kaip naudingos vertinimo priemonės, skirtos pažangai įvertinti ir esamoms spragoms nustatyti bei lyčių aspektui integruoti į politinę sistemą;
4. palankiai vertina tai, kad buvo paskelbta apie kelias papildomas ES iniciatyvas, pvz., Europos strategiją dėl negalios po 2020 m. su numatytomis privalomomis priemonėmis, LGBTI+ asmenims skirtą strategiją ir ES romų lygybės ir įtraukties strategijų sistemą po 2020 m., ir ragina sukurti strateginę sistemą joms susieti, taip pat visose jose laikytis tarpsektorinio požiūrio; pabrėžia, kaip svarbu stebėti padėtį, dėl kurios imamasi veiksmų, ir lanksčiai pritaikyti lyčių lygybės ir kitas atitinkamas strategijas, atsižvelgiant į rezultatus ir būsimus iššūkius, naudojantis dabartine politika ar siūlant naujas priemones, kurių gali prireikti, kaip parodė neseniai įvykusi COVID-19 krizė; pakartoja, jog būtina imtis konkrečių priemonių, kad būtų užtikrintas nediskriminavimas, lygybė ir moterų, patiriančių struktūrinę lyčių nelygybę, apsauga, ir primena Komisijai, kad reikia toliau dėti pastangas šia linkme;
5. apgailestauja dėl to, kad šioje strategijoje aiškiai nenustatytas kelių labai palankiai vertinamų priemonių įgyvendinimo tvarkaraštis ir konkretūs lyčių lygybės tikslai, kurie turi būti pasiekti iki 2025 m., taip pat nenurodytos aiškios stebėsenos priemonės; todėl ragina Komisiją parengti konkrečias veiksmų gaires su tvarkaraščiu, tikslais, metinės peržiūros ir stebėsenos mechanizmu, aiškiais ir pamatuojamais sėkmės rodikliais ir papildomais tiksliniais veiksmais; be to, ragina pateikti gaires ir veiksmų planą, kaip ES politikos formavimo srityje veiksmingai įgyvendinti tarpsektorinį požiūrį ir lyčių aspekto integravimo metodą, įskaitant biudžeto sudarymą atsižvelgiant į lyčių aspektą, taip pat parengti konkrečias priemones (pvz., rodiklius, tikslus ir stebėsenos priemones) bei skirti pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių, kad minėtos priemonės būtų galima taikyti visose ES politikos srityse; ragina nustatyti aiškius tvarkaraščius, susijusius su anonosuotos interneto platformų bendradarbiavimo sistemos kūrimu, ES prekybos žmonėmis panaikinimo strategija, lyčių lygybės strategija audiovizualinėje pramonėje (kaip MEDIA paprogramės dalimi) ir ES masto informavimo kampanija, skirta kovai su lyčių stereotipais;
6. ragina Komisiją laikytis 2020 m. darbo programos įsipareigojimų atliekant bet kokią peržiūrą ir pateikti pasiūlymą dėl privalomų darbo užmokesčio skaidrumo priemonių, taip pat dėl ES strategijos dėl aukų teisių ir naujos ES strategijos dėl prekybos žmonėmis panaikinimo; apgailestauja, kad pasiūlymas dėl privalomų darbo užmokesčio skaidrumo priemonių nebuvo pateiktas 2020 m., kaip planuota;
7. primygtinai ragina valstybes nares patvirtinti ir įgyvendinti kovos su diskriminacija direktyvą ir užtikrinti, kad visose ES valstybėse narėse būtų panaikintos daugialypės ir tarpsektorinės diskriminacijos formos;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

8. primena, jog būtina kovoti su daugialype diskriminacija, ypač patiriama pažeidžiamų grupių, įskaitant neigalias moteris, juodaodes moteris, migrantes, etninėms mažumoms priklausančias ir romų tautybės moteris, vyresnio amžiaus moteris ir vienišas motinas, LGBTIQ+ asmenis ir benames moteris, bei pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad pagal 2020–2025 m. ES lyčių lygybės strategiją numatyti tikslai ir veiksmai darytų joms teigiamą poveikį; ragina Komisiją apibrėžti aiškias tarpsektorinės sistemos įgyvendinimo gaires, kuriomis prioritetas būtų teikiamas dėl tarpsektorinės diskriminacijos kenčiančių grupių dalyvavimui, siekiant įvertinti skirtingą politikos ir veikslių poveikį bei parengti kiekvienai sričiai specialiai skirtą atsaką, kuris būtų grindžiamas nediskriminavimo principu;
9. ragina Komisiją ir valstybes nares, atsižvelgiant į strategijos tikslus, sistemingai įtraukti lyčių aspektą visais reagavimo į COVID-19 krizę etapais ir skatinti moterų dalyvavimą visais sprendimų priėmimo proceso lygmenimis; pabrėžia, kad kai kurių naujosios strategijos nuostatų atidėjimas būtų klaidingas signalas, todėl ragina Komisiją ir toliau laikytis naujosios strategijos; ragina Komisiją ir valstybes nares tinkamai atsižvelgti į moterų poreikius planuojant ir paskirstant lėšas, dėl kurių susitarta pagal Europos ekonomikos gaivinimo planą „Next Generation EU“;
10. pabrėžia, kad būtina užtikrinti patikimą ir tinkamą duomenų, suskirstytų pagal lytį, rinkimą ir analizę, kad jais remiantis būtų galima priimti sprendimus, užtikrinant ir išplečiant EIGE finansavimą ir galimybes;
11. ragina valstybes nares reguliariai keistis geriausia patirtimi ir išpareigoti užtikrinti aukštykryptę moterų teisių konvergenciją ir derinimą Europoje, į savo atitinkamus teisės aktus įtraukiant plačiausių užmojų šiuo metu ES valstybėse narėse galiojančias nacionalines priemones ir praktiką;
12. be to, ragina EIGE lyčių lygybės indeksą įtraukti į Komisijos stebėsenos procesą ir parengti vyrų ir moterų pensijų skirtumo rodiklį, atsižvelgiant į Parlamento rekomendacijas, pateiktas 2017 m. birželio 14 d. rezoliucijoje dėl poreikio parengti ES strategiją siekiant pašalinti vyrų ir moterų pensijų skirtumą ir jo išvengti⁽³⁵⁾; šis rodiklis turėtų būti stebimas įgyvendinant lyčių lygybės strategiją kaip vienintelę strategiją, apimančią visų rūšių nelygybę, kurią moterys patiria visą savo gyvenimą; taip pat ragina apsarstyti kitus rodiklius, susijusius su vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir priežiūros skirtumais, lyčių skaitmenine atskirtimi ir t. t.;
13. ragina Tarybą sukurti už lyčių lygybės klausimus atsakingą sudėtį, kad viename tam skirtame forume būtų sutelkti ministrai ir už lyčių lygybę atsakingi valstybės sekretoriai ir galėtų būti įgyvendintos bendros ir konkrečios priemonės, kuriomis siekiama spręsti uždavinius, kylančius moterų teisių ir lyčių lygybės srityje, taip pat užtikrinti, kad lyčių lygybės klausimai būtų aptariamai aukščiausiu politiniu lygmeniu;
14. ragina valstybes nares sukurti formalią Tarybos sudėtį lyčių lygybės klausimams spręsti, kad atsirastų už lyčių lygybės klausimus atsakingų valstybių ministrų ir sekretorių diskusijų forumas bei būtų labiau skatinamas lyčių aspekto integravimas į visų sričių ES politiką, įskaitant užimtumo ir socialinę politiką;
15. apgailestauja, kad 2020–2025 m. lyčių lygybės strategijoje nėra nuorodos į moterų ir mergaičių, kurioms gresia socialinė atskirtis, skurdas ir benamystė, apsaugą; ragina Komisiją būsime integracijos ir įtraukties veikslių plane spręsti šiuos klausimus, siekiant pasirūpinti, kad šios moterys neliktų už socialinės ir ekonominės politikos ribų, o užburtas skurdo ratas netaptų dar uždaresnis;
16. ragina Tarybą priimti Tarybos išvadas, kad būtų patvirtinta lyčių lygybės strategija, ir nustatyti konkrečius veiksmus jai įgyvendinti;

Smurto prieš moteris ir smurto dėl lyties panaikinimas

17. remia Komisijos išpareigojimą kovoti su smurtu dėl lyties, remti ir apsaugoti šių nusikaltimų aukas ir užtikrinti, kad atsakingi asmenys būtų patraukti atsakomybėn už savo nusikaltimus; pritaria Komisijos planui toliau skatinti visoje ES ratifikuoti Stambulo konvenciją; šiuo atveju pabrėžia, kad reikia specialių priemonių siekiant mažinti esamus teisės aktų, politikos ir paslaugų skirtumus tarp valstybių narių ir kovoti su padidėjusiu smurto šeimose ir smurto dėl lyties mastu COVID-19 pandemijos metu; vis dėlto, atkreipia dėmesį į tai, kad keli mėginimai įtikinti šios konvencijos ratifikuoti nenorinčias valstybes nares buvo nesėkmingi, o Vengrijos vyriausybė neseniai nusprendė konvencijos apskritai neratifikuoti; todėl džiugiai sveikina Komisijos ketinimą 2021 m. pateikti pasiūlymus dėl priemonių, kuriomis būtų įgyvendinami

⁽³⁵⁾ OL C 331, 2018 9 18, p. 60.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

Stambulo konvencijos tikslai, jei šios konvencijos priėmimas ES ir toliau strigs; ragina jau dabar pradėti parengiamuosius veiksmus, kad būtų pradėtos rengti papildomos teisiškai privalomos priemonės ir ES pagrindų direktyva, kuria būtų siekiama užkirsti kelią visų formų smurtui dėl lyties ir su juo kovoti, be kita ko, sprendžiant moterų lyties organų žalojimo, priverstinio aborto, priverstinės sterilizacijos ir priverstinių vedybų klausimus, taip pat įtraukti seksualinio išnaudojimo, prekybos žmonėmis, kibernetinio smurto, keršto pornografijos ir neapykantą kurstančių kalbų prieš moteris internete paskelbimo klausimus laikantis tvirto tarpsektorinio požiūrio; palankiai vertina iniciatyvą, kuria išplečiama nusikalstamumo sritis, įtraukiant visų rūšių smurtą dėl lyties pagal SESV 83 straipsnio 1 dalį; primena, kad Stambulo konvencijos ratifikavimą turėtų lydėti šios naujos teisėkūros priemonės;

18. palankiai vertina planą pateikti papildomą rekomendaciją, taip pat galimus teisės aktus dėl žalingos praktikos prevencijos ir pradėti kurti smurto dėl lyties ir smurto šeimoje prevencijos ES tinklą; prašo laikytis Stambulo konvencijos apibrėžčių ir siekti jos tikslų, taip pat prašo užtikrinti nuolatinę moterų teisių ir pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimą šiame darbe; primygtinai ragina įgyvendinti atitinkamas tolesnes priemones, visuomet laikantis nediskriminavimo principo; pabrėžia vietas ir regionų valdžios institucijų dalyvavimo šiame procese svarbą, kai tinkama, atsižvelgiant į konkrečios valstybės narės struktūrą; pabrėžia švietimo, įskaitant berniukų ir vyrų švietimą, vaidmenį, ir šiuo atžvilgiu ragina kovoti su lyčių stereotipais; ragina užtikrinti tinkamą nuo smurto šeimoje nukentėjusių moterų apsaugą padidinant valstybės pagalbą ir taikant veiksmingas atsakomąsias priemones;

19. pabrėžia, kad būtina rinkti išskaidytus duomenis apie visas smurto dėl lyties formas; palankiai vertina tai, kad buvo paskelbta apie naują visoje ES atliekamą apklausą apie visų rūšių smurto prieš moteris paplitimą ir dinamiką; pabrėžia, kad būtina rinkti išsamius ir palyginamus pagal lytį susiskirstytus duomenis ES lygmeniu ir suderinti duomenų rinkimo sistemas visose valstybėse narėse;

20. pabrėžia, kad būtina apsaugoti nepilnametes, priklausančias mažumoms arba turinčias sveikatos problemų ar negalią, nes jos gali tapti įvairių formų smurto aukomis ir taikiniai; remia Komisijos ketinimą pasiūlyti ir finansuoti priemones, skirtas kovai su galima prievarta, išnaudojimu ir smurtu, nukreiptu prieš šias itin pažeidžiamas grupes;

21. ragina Komisiją ir valstybes nares rūpintis įtraukia neįgalių moterų ir mergaičių lygybe visose gyvenimo srityse, siekiant užtikrinti jų lytines ir reprodukcinės teises ir apsaugoti jas nuo smurto namuose bei priežiūros ir pagalbos paslaugų teikėjų smurto, ir šiuo tikslu imtis įgyvendinti jautrinimo ir pajėgumų ugdymo programas, skirtas sveikatos priežiūros, socialinių ir priežiūros tarnybų, švietimo, mokymo ir užimtumo įstaigų, teisėsaugos ir teisminių institucijų specialistams;

22. atkreipia dėmesį į smurto ir priekabiavimo darbo vietoje mastą ir poveikį, taip pat poreikį imtis konkrečių priemonių ES lygmeniu sprendžiant šias problemas ir kovojant su psichologiniu ir seksualiniu priekabiavimu; pažymi, kad, be kita ko, neoficialiai dirbantys slaugytojai, namų ūkio darbuotojai ir ūkių darbininkai yra ypač neapsaugoti ir neužtikrinamas jų problemų matomumas, todėl ragina valstybes nares priimti TDO konvenciją Nr. 189, taip siekiant stiprinti darbuotojų, ypač moterų, teises neoficialioje ekonomikoje, ir užtikrinti, kad skundų nagrinėjimo mechanizmai būtų nepriklausomi, konfidencialūs ir prieinami visoms moterims be diskriminavimo ir kad būtų numatytos konkrečios priemonės skundo pateikėjoms apsaugoti nuo darbdavio atsakomųjų veiksmų ir pakartotinės viktimizacijos; palankiai vertina Komisijos, kaip darbdavės, įsipareigojimą priimti naują išsamią teisinę sistemą, kurioje būtų nustatytos prevencinės ir atsakomosios kovos su priekabiavimu darbo vietoje priemonės;

23. apgailestauja, kad nepakankamai kalbama apie prekybos žmonėmis, vykdomos siekiant išnaudoti darbe, lyčių aspektą, ypač namų ūkio darbuotojų atveju, kai darbo vieta yra šeimos namai, o galimybės juose atlikti patikrinimus ir stebėti darbo veiklą yra ribotos; primena savo 2016 m. balandžio 28 d. rezoliuciją dėl namų ūkio darbuotojų ir priežiūros paslaugų teikėjų moterų ES ir prašo Komisijos bei valstybių narių skatinti ištirti šią sritį, siekiant gerinti aukų atpažinimo ir apsaugos mechanizmus, o į aptikimo procesą įtraukti NVO, profesines sąjungas, valdžios institucijas ir visus piliečius;

24. reiškia gilų susirūpinimą dėl smurto ir priekabiavimo darbo sferoje pobūdžio, masto ir rimtumo bei visų formų smurto, kurio prieš moteris ir mergaites imamas su darbu susijusiomis aplinkybėmis, poveikio; šiuo požiūriu teigiamai vertina neseniai priimtą TDO Konvenciją Nr. 190 dėl smurto ir priekabiavimo darbe ir ragina valstybes nares ją nedelsiant ratifikuoti bei įgyvendinti; taip pat ragina Komisiją ir valstybes nares parengti veiksmingas ir privalomas priemones, siekiant apibrėžti ir uždrausti smurtą ir priekabiavimą darbo sferoje, įskaitant veiksmingą prieigą prie lyčių aspektu grindžiamų,

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

saugių ir veiksmingų skundų pateikimo bei ginčų sprendimo mechanizmų, mokymo ir informavimo skatinimo kampanijas, pagalbos paslaugas ir teisių gynimo priemones;

25. mano, kad dirbančioms moterims, patiriančioms smurtą dėl lyties, turėtų būti suteikiama teisė į trumpesnį darbo laiką arba jo reorganizavimą bei galimybė pakeisti darbą; mano, kad smurto dėl lyties rodiklis turėtų būti įtraukiamas į darbo vietos rizikos vertinimus;

26. smerkia kampaniją, nukreiptą prieš Stambulo konvenciją, kuria siekiama kovoti su smurtu prieš moteris, ir sąmoningą šios konvencijos diskreditavimo kampaniją; yra susirūpinęs dėl to, kad atmetama smurto prieš moteris ir smurto dėl lyties visiško netoleravimo taisyklė, grindžiama tvirtu tarptautiniu konsensusu; atkreipia dėmesį į tai, kad tai kelia abejonių dėl žmogaus teisių esminių elementų, pvz., lygybės, savarankiškumo ir orumo; pabrėžia svarbų pilietinės visuomenės organizacijų vaidmenį kovojant su smurtu dėl lyties ir remiant aukas, todėl primygtinai ragina Komisiją skirti tinkamą finansavimą asociacijoms, siekiančioms šių tikslų; palankiai vertina naujoje aukų teisių strategijoje prisiimtą įsipareigojimą atsižvelgti į konkrečius moterų ir mergaičių, kurios yra smurto aukos, poreikius, ypač siekiant užtikrinti aukų teises, apsaugą ir žalos atlyginimą; ragina Tarybą skubiai užbaigti ES vykdomą Stambulo konvencijos ratifikavimą ir visapusiškai ją įgyvendinti, taip pat rekomenduoti ją ratifikuoti visoms valstybėms narėms;

27. pabrėžia, kad būtina pripažinti visų rūšių smurtą ir priekabiavimą švietimo sistemoje, mokyklose, universitetuose, stažuotėse, profesinio tobulėjimo programose ir visose kitose programose visame sektoriuje ir kovoti su šiais reiškiniais;

28. palankiai vertina pasiūlytas specialias kovos su kibernetiniu smurtu (įskaitant priekabiavimą internete, patyčias kibernetinėje erdvėje ir seksistines neapykantą kurstančias kalbas), kuris neproporcingai paveikia moteris ir mergaites, ypač viešajame diskurse dalyvaujančias aktyvistas, politikas ir kitas visuomenės veikėjas, priemones; todėl palankiai vertina tai, jog buvo paskelbta, kad su šiuo reiškiniumi susiję klausimai bus sprendžiami Skaitmeninių paslaugų akte ir kad numatoma dirbti su technologinėmis platformomis ir IRT sektoriumi pagal naują bendradarbiavimo sistemą, kad pastarieji šią problemą spręstų naudodami tinkamas technines priemones, pvz., prevencines technines priemones ir į žalingą turinį reaguojančius mechanizmus; primygtinai ragina valstybes nares ir ES patvirtinti tolesnes kovos su šiomis smurto formomis priemones, įskaitant privalomas teisėkūros priemones, pagal Direktyvą dėl visų formų smurto prieš moteris prevencijos ir kovos su juo, taip pat ragina valstybes nares remti mokymo priemonių, skirtų susijusioms tarnyboms visais etapais nuo prevencijos ir apsaugos iki baudžiamojo persekiojimo, pvz., policijos pajėgoms ir teisėjams, taip pat informacijos ir komunikacijos sektoriui, kūrimą, kartu užtikrinant pagrindines teises internete;

29. reiškia susirūpinimą dėl to, kad ES teisės nuostatomis nėra aiškiai draudžiama diskriminacija dėl asmens lytinės tapatybės ir lyties raiškos; atkreipia dėmesį į tai, kad LGBTIQ+ asmenys yra nuolat diskriminuojami, patiria priekabiavimą ir lieka už darbo rinkos ribų; primena savo 2019 m. vasario 14 d. rezoliuciją dėl Veiksmų plano LGBTI asmenų lygybei skatinti ateities⁽³⁶⁾ ir 2019 m. gruodžio 18 d. rezoliuciją dėl LGBTI asmenų viešo diskriminavimo ir prieš juos nukreiptos neapykantos retorikos⁽³⁷⁾; palankiai vertina pirmosios LGBTI+ skirtos strategijos priėmimą ir ragina Komisiją imtis tolesnių veiksmų, susijusių su jos 2016–2019 m. Veiksmų planu LGBTI asmenų lygybei skatinti, numatant konkrečias kovos su diskriminacija darbe dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, lyties raiškos ir lyties ypatumų priemones;

30. palankiai vertina neseniai priimtą pirmąją ES strategiją dėl aukų teisių (2020–2025 m.), kurioje bus atsižvelgta į konkrečius smurto dėl lyties aukų poreikius, visų pirma numatytas konkretus požiūris į psichologinį smurtą prieš moteris ir ilgalaikį poveikį jų psichikos sveikatai; pabrėžia, kad būtina pašalinti ES teisėje esančias spragas ir prašo Komisijos nedelsiant pateikti pasiūlymą dėl Nusikaltimų aukų teisių direktyvos peržiūros, atsižvelgiant į tarptautinius kovos su smurtu prieš moteris standartus, pvz., į Stambulo konvenciją, taip siekiant sustiprinti su aukų teisėmis, apsauga ir kompensacija joms susijusius teisės aktus; pabrėžia, jog būtina užtikrinti, kad visos aukos galėtų veiksmingai kreiptis į teismą įgyvendinant Aukų teisių direktyvą, kuri kai kuriose valstybėse narėse dar nėra visapusiškai įgyvendinta; prašo ir toliau remti aukų teises, taip pat naudojant tokias esamas priemones kaip Europos apsaugos orderis;

31. atkreipia Komisijos ir valstybių narių dėmesį į ypač dramatišką našlaičiais tapusių vaikų padėtį, kurie patiria smurtą dėl lyties ar yra priversti gyventi aplinkoje, kurioje jie susiduria su smurtu šeimoje, ir primygtinai ragina atsižvelgti į šias aplinkybes sprendžiant smurto šeimoje problemą;

⁽³⁶⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0129.

⁽³⁷⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0101.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

32. primygtinai ragina Komisiją pristatyti ilgai lauktą ES strategiją dėl prekybos žmonėmis panaikinimo ir pabrėžia, kad reikia aiškiai pripažinti prekybos žmonėmis ir seksualinio išnaudojimo į lytį nukreiptą pobūdį, nes nuo to labiausiai nukenčia moterys ir mergaitės; pripažįsta, kad seksualinis išnaudojimas surogatinės motinystės ir reprodukciniais tikslais arba tokiais tikslais kaip priverstinės santuokos, prostitucija ir pornografija yra nepriimtinas ir reiškia žmogaus orumo bei žmogaus teisių pažeidimą; todėl prašo, kad strategijoje būtų atidžiai išnagrinėta prostitucija užsiimančių moterų padėtis, ypatingą dėmesį skiriant prostitucijos ir prekybos moterimis ir nepilnamečiais sąsajai ES ir visame pasaulyje, taip pat besiformuojančiai tendencijai naudotis internetu išnaudojimo tikslais; pabrėžia svarbų ES kovos su prekyba žmonėmis koordinatoriaus vaidmenį ir darbą ir ragina Komisiją nedelsiant paskirti naują koordinatorių, kad būtų atidžiai stebima, kaip valstybės narės įgyvendina Kovos su prekyba žmonėmis direktyvą; tvirtina, kad į darbą svarbu įtraukti paklaustos mažinimo priemonės ir strategijas;

33. ragina į teisės aktus, susijusius su lytiniais nusikaltimais, įtraukti griežtesnes priemones ir pabrėžia, kad lytiniai santykiai visada turi būti savanoriški; ragina Komisiją įtraukti visoms valstybėms narėms skirtas rekomendacijas, kad jos savo nacionalinėje teisėje iš dalies pakeistų esamą išžaginimo apibrėžtį, papildydamos ją taip, kad ji būtų pagrįsta sutikimo nebuvimu;

34. palankiai vertina ES mastu vykdomą informavimo kampaniją dėl kovos su lyčių stereotipais, taip pat dėl smurto prevencijos priemonių, kuriose didžiausias dėmesys skiriamas vyrams, berniukams ir vyriškumui; ragina imtis aiškesnių priemonių kovojant su žalingomis vyriškumo normomis, nes lyčių stereotipai yra pagrindinė lyčių nelygybės priežastis ir daro poveikį visoms visuomenės sritims;

35. ragina daugiau dėmesio ir paramos skirti našlaičių prieglaudoms ir smurto aukoms skirtiems globos namams, kurie buvo uždaryti arba jų galimybės priimti gyventojus buvo labai apribotos dėl COVID-19 pandemijos, priverčiant moteris ar mergaites ir vaikus išgyventi karantiną smurtautojo namuose;

36. pabrėžia tai, kad smurtas prieš moteris dažnai yra pagrindinė priežastis, kodėl moterys tampa benamėmis; todėl ragina Komisiją imtis visų reikalingų priemonių, kad būtų užkirstas kelias smurtui prieš moteris, dėl kurio jos tampa benamės arba jų benamystės laikotarpio trukmė pailgėja;

37. palankiai vertina tai, kad paskelbta rekomendacija dėl žalingos praktikos prevencijos, greta galimų teisės aktų, kuriuose raginama kovoti su moterų lyties organų žalojimu, priverstine sterilizacija, ankstyvomis ir priverstinėmis santuokomis ir vadinamuoju smurtu dėl garbės, nuo kurių labiausiai nukenčia vaikai ir mergaitės;

Moterys ir ekonomika

38. pakartoja savo raginimus Komisijai ir valstybėms narėms toliau vystyti ir gerinti pagal lytį suskirstytų duomenų rinkimą⁽³⁸⁾, statistiką, mokslinius tyrimus ir analizę bei remti priemones, kuriomis būtų geriau ugdomi instituciniai ir pilietinės visuomenės organizacijų pajėgumai duomenų rinkimo ir analizės srityje, ypač kai tai susiję su moterų dalyvavimu darbo rinkoje ir tokiomis sritimis, kaip neoficialus užimtumas, verslumas, galimybė gauti finansavimą ir sveikatos priežiūros paslaugas, neapmokamas darbas, skurdas ir socialinės apsaugos sistemų poveikis; be to, primygtinai ragina EIGE ir kitas susijusias ES institucijas bei agentūras parengti ir įtraukti tokius naujus rodiklius, pvz., dirbančiųjų skurdą, laiko stygių, atotrūkį, susijusį su laiko naudojimu, priežiūros darbo (apmokamo ir (arba) neapmokamo) vertę bei moterų ir vyrų naudojimosi siūlomomis galimybėmis, taip pat ir susijusiomis su Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyva, mastą; ragina Komisiją naudotis šiais duomenimis siekiant veiksmingai vertinti savo bei kitų ES agentūrų ir institucijų politikos ir programų poveikį lytims;

39. pritaria Barcelonos tikslų peržiūrai ir raginimui, kad valstybės narės skirtų pakankamai lėšų priežiūros paslaugoms ir ilgalaikės priežiūros paslaugoms, įskaitant lėšas pagal ES teikiamą finansavimą, ir užtikrintų įperkamą, prieinamą ir aukštos kokybės vaikų priežiūros paslaugų, įskaitant ankstyvąjį vaikų ugdymą, teikimą, ypač suteikiant jaunoms motinoms galimybę dirbti ir (arba) studijuoti; atsižvelgdamas į tai, primena vienuoliktąjį Europos socialinių teisių ramsčio principą; ragina teikti finansinę paramą valstybėms narėms, kurios dar nepasiekė šių tikslų, ir raginti jas dalytis gerąja patirtimi; be to, džiaugiasi tuo, kad buvo sukurtos valstybėms narėms skirtos gairės dėl kovos su finansinio atgrasymo veiksmais socialinės, ekonominės ir mokesčių politikos srityse; pabrėžia lygių prižiūrinių asmenų ir lygių uždirbančiųjų asmenų tikslą, kuris turi būti pagrindinis šių pastangų veiksnys, ir palankiai vertina Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyvą kaip pirmąjį žingsnį šia linkme;

⁽³⁸⁾ 2020 m. sausio 30 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

40. ragina Komisiją pateikti Europos susitarimą dėl priežiūros, kuriame būtų vadovaujama visapusišku požiūriu į visus priežiūros poreikius bei paslaugas ir nustatyti minimalūs priežiūros per visą gyvenimo ciklą standartai ir kokybės gairės – taip pat taikytinos ir vaikams, vyresnio amžiaus asmenims bei ilgalaikių poreikių turintiems asmenims; ragina Komisiją ir valstybes nares rinkti suskirstytus priežiūros paslaugų teikimo duomenis; primygtinai ragina valstybes nares nedelsiant į nacionalinę teisę visiškai perkelti ir įgyvendinti Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyvą, kad būtų užtikrintas sąžiningas profesinio ir šeiminio gyvenimo atskyrimas, ir kviečia jas siekti daugiau negu reikalaujama minimaliais direktyvos standartais: taikyti tokias priemones, kaip visiškai apmokamos atostogos, skatinti vyrus imtis lygiaverčio vaidmens priežiūros srityje ir taip kovoti su lyčių stereotipais sprendžiant, ar eiti tėvystės ir (arba) motinystės atostogų, pripažinti neformaliųjų slaugytojų vaidmenį, užtikrinant jiems galimybes naudotis socialinės apsaugos priemonėmis ir teisę į pensijų išmokas, remti paslaugas, pritaikytas konkreitiems tėvų ir (arba) šeimos narių, kurie rūpinasi neįgaliais, lėtinėmis ligomis sergančiais ar vyresnio amžiaus asmenimis, iššūkiams ir poreikiams, ir lanksčias darbo sąlygas, dėl kurių nenukentėtų darbuotojo atlyginimas ir kurios nebūtų užtikrinamos jo sąskaita, sudaryti galimybes naudotis socialinėmis ir darbuotojų teisėmis ir išmokomis bei gerbti darbuotojo teisę atsijungti; ragina Komisiją kasmet atidžiai ir sistemingai stebėti, kaip valstybės narės įgyvendina Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyvą;

41. ragina užtikrinti įperkamas ir kokybiškas vaikų priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugas, asmenys, visų pirma moterys, galėtų grįžti į darbą ir lengviau suderinti profesinį ir asmeninį gyvenimą;

42. pabrėžia, kad reikia sukurti lopšelių ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų tinklą; atkreipia dėmesį į tai, kad tai yra didžiulė socialinė atsakomybė ir kad turėtų būti sukurta visuotinė paslauga, kuri iš tikrųjų būtų prieinama visiems vaikams ir šeimoms, norinčioms pasinaudoti šiuo tinklu;

43. skatina valstybes nares, remiantis sukaupta geriausia patirtimi, sukurti tiek vyrams, tiek moterims skirtus „priežiūros kreditus“, kuriais būtų kompensuojama už darbo pertraukimą atliekant neįstatymine šeimos narių priežiūrą ir už institucinės priežiūros laikotarpius, pvz., motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros atostogas, ir sąžiningai atsižvelgti į tuos kreditus nustatant teises į pensiją; mano, kad tokie kreditai turėtų būti tiekiami trumpam nustatytam laikotarpiui, kad jie dar labiau nepagilintų stereotipų ir nelygybės;

44. primygtinai ragina valstybes nares imtis specialių priemonių kovojant su skurdo rizika sulaukus senyvo amžiaus ir išėjus į pensiją, padidinant pensijas ir socialines išmokas; mano, kad turi būti panaikinta vyrų ir moterų pajamų nelygybė sulaukus pensinio amžiaus, todėl reikia padidinti pensijas, remti ir išplėsti valstybines, visuotines ir solidarumu pagrįstas socialinės apsaugos sistemas, kad jos būtų perskirstomojo pobūdžio ir užtikrintų teisingas ir pakankamas pajamas po visą gyvenimą atlikto darbo, apsaugant valstybinių socialinės apsaugos sistemų tvarumą kuriant darbo vietas, kuriose būtų gerbiamos teisės ir mokamas didesnis darbo užmokestis;

45. ragina Komisiją, Parlamentą ir Tarybą nuodugniai išnagrinėti moterų poreikius ir dalyvavimą darbo rinkoje, taip pat horizontaliąją ir vertikaliosią darbo rinkos segregaciją, rengiant programas pagal kitą daugiametę finansinę programą (DFP), taip pat Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonę „Next Generation EU“;

46. mano, kad pirmiausia reikia imtis veiksmų ir remti šeimą, įskaitant tinkamas ir įperkamas vaikų priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų įsteigimą, nes tai teigiamai paskatintų moteris dalyvauti darbo rinkoje ir pagerintų jų senatvės pensijos perspektyvas;

47. palankiai vertina Komisijos išipareigojimą stebėti, ar profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyva bus tinkamai perkelta į nacionalinę teisę iki 2022 m., ir užtikrinti visapusišką jos įgyvendinimą;

48. ragina Komisiją rinkti duomenis apie skirtingų rūšių priežiūros paslaugų (vaikų priežiūros, vyresnio amžiaus žmonių priežiūros ir neįgalųjų ar asmenų, kuriems reikalinga ilgalaikė priežiūra) teikimą ir įtraukti šiuos duomenis į priežiūros paslaugų skirtumams skirtą tyrimą, kuriuo bus remiamasi rengiant Europos priežiūros strategijos iniciatyvą; pažymi, kad aptariamoje strategijoje reikia atsižvelgti į valstybių narių kompetencijos sritis, kurios nurodytos Sutartyse, tačiau ja turėtų būti siekiama pagerinti bendradarbiavimą ir visų priemonių koordinavimą, nes tai galėtų būti naudinga ES neformaliesiems slaugytojams ir jų prižiūrimiems asmenims; pabrėžia, kad bendradarbiavimas Europos lygmeniu kartu su veiksmingu ES lėšų panaudojimu gali prisidėti gerinant priežiūros paslaugų kokybę, prieinamumą ir įperkumą;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

49. palankiai vertina Tarybos sprendimą aktyvuoti bendrąją nukrypti leidžiančią išlygą ir ragina valstybes nares investuoti į viešąsias paslaugas, įskaitant nemokamą vaikų ir sveikatos priežiūrą, kad būtų kuriamos naujos kokybiškos darbo vietos ir švelninamas krizės socioekonominis poveikis; mano, kad griežto taupymo priemonės sukelia ilgalaikes neigiamas pasekmes, visų pirma moterims, todėl po COVID-19 krizės jos neturi būti taikomos;

50. teigiamai vertina laikinos paramos priemonę nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE); ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad taikant priemonę SURE būtų sprendžiamas moterų pajamų netekimo klausimas;

51. pabrėžia, kad reikia gerokai padidinti investicijas į paslaugas, ypač į sveikatos priežiūros, švietimo ir transporto paslaugas, taip siekiant patenkinti gyventojų poreikius ir prisidėti prie moterų nepriklausomumo, lygybės ir emancipacijos;

52. palankiai vertina Komisijos išpareigojimą pateikti privalomąsias darbo užmokesčio skaidrumo priemones, kurios gali būti naudingos nustatant skirtumus ir diskriminaciją tame pačiame sektoriuje ir siekiant panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumus; vis dėlto apgailestauja, kad vėluojama paskelbti šį pasiūlymą, ir prašo Komisijos kuo greičiau jį pateikti; todėl pabrėžia visapusiško socialinių partnerių bei visų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo ir dalyvavimo, laikantis nacionalinės praktikos ir tradicijų, svarbą; tačiau pabrėžia, kad vis dar reikia gerinti padėtį vienodo vyrų ir moterų užmokesčio už vienodą darbą ar vienodos vertės darbą klausimu skirtinguose užimtumo sektoriuose, kad būtų panaikinti skirtumai atlyginant už vienodos vertės darbą lyčių atžvilgiu susiskaidytoje darbo rinkoje, dėl ko nustatomi mažesni atlyginimai tuose sektoriuose, kuriuose dirba daugiausia moterys, pvz., slaugos, priežiūros, mažmeninės prekybos, pardavimo ir švietimo sektoriuose, palyginti, pvz., su gamybos sektoriumi ar techninės profesinės veiklos sektoriumi, kuriuose dažniausiai įdarbinami vyrai; primygtinai rekomenduoja į šias priemones įtraukti vienodo užmokesčio už vienodos vertės darbą abiejų lyčių darbuotojams principą, kurį būtų galima apibrėžti taip: „vienodos vertės darbu laikomas darbas, jei lyginant dvi darbuotojų grupes, kurios nebuvo sudarytos atsitiktinai, atliktą darbą galima palyginti vadovaujantis tokiais kriterijais, kaip darbo sąlygos, darbuotojams priskirtos atsakomybės laipsnis ir fiziniai ar psichiniai darbu atlikti reikalingi reikalavimai“; pabrėžia, kad šiuo tikslu reikia sukurti atitinkamus lyties požiūriu neutralius vertinimo įrankius ir klasifikavimo kriterijus;

53. palankiai vertina Komisijos atliktą dabartinės vienodo užmokesčio už vienodą arba vienodos vertės darbą sistemos įvertinimą, prasidėjusias konsultacijas dėl lyčių lygybės darbo sferoje gerinimo, būsimą Pensijų adekvatumo ataskaitą ir galimybės įtraukti pensijų kreditus į profesinių pensijų sistemas, kai karjera sustabdoma ryšium su priežiūra, apsvartymą;

54. ragina Komisiją ateinančiais metais atlikti Direktyvos 2006/54/EB peržiūrą atsižvelgiant į neseniai atliktą ES teisės aktų dėl vienodo darbo užmokesčio veikimo ir įgyvendinimo įvertinimą ir vadovaujantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika; mano, kad į peržiūrėtą direktyvą turėtų būti įtraukta vienodos vertės darbo apibrėžtis, kuri būtų taikoma visuose profesiniuose sektoriuose ir apimtų lyčių aspektu grindžiamą požiūrį, taip pat nuoroda į įvairias diskriminacijos formas bei papildomas priemones direktyvos vykdymui užtikrinti;

55. primena savo 2020 m. sausio 30 d. rezoliuciją dėl vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo; ragina nedelsiant peržiūrėti veiksmų planą ir iki 2020 m. pabaigos parengti naują plataus užmojo veiksmų planą vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo klausimui spręsti, kuriame valstybėms narėms būtų apibrėžti aiškūs tikslai sumažinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą per ateinančius penkerius metus, ir kuriuo būtų užtikrinta, kad į šiuos tikslus būtų atsižvelgiama rengiant konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas; ypač akcentuoja būtinybę į naująjį veiksmų planą įtraukti tarpsektorinį požiūrį; ragina Komisiją ir valstybes nares įtraukti socialinius partnerius ir pilietinės visuomenės organizacijas rengiant naują politiką, kuria būtų siekiama panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą bei tobulinti ir toliau plėtoti statistiką, mokslinius tyrimus ir analizę, kad būtų galima geriau vertinti ir stebėti pažangą, daromą vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo panaikinimo srityje, ypatingą dėmesį skiriant grupėms, patiriančioms daugialypę ir tarpsektorinę diskriminaciją; ragina Komisiją atkreipti dėmesį į veiksnius, lemiančius pensijų skirtumus, ir padėti valstybėms narėms taikyti jų priemones, skirtas šiam skirtumui mažinti, nustatant vyrų ir moterų pensijų skirtumo rodiklį, kuriuo remiantis būtų vertinama per visą gyvenimą sukaupta moterų nelygybės patirtis;

56. pažymi, kad mokesčių politika daro skirtingą poveikį skirtingo pobūdžio namų ūkiams; pabrėžia, kad asmenų apmokestinimas gali būti naudojamas kaip priemonė siekiant užtikrinti mokesčių sistemos teisingumą moterims; pabrėžia, kad kai kurių formų apmokestinimas daro neigiamą poveikį moterų užimtumo lygiui ir jų ekonominei nepriklausomybei, ir pažymi, kad mokesčių politika turėtų būti optimizuota siekiant sustiprinti paskatas moterims dalyvauti darbo rinkoje; atkreipia dėmesį į tai, kad bendras apmokestinimas gali turėti neigiamą poveikį vyrų ir moterų pensijų skirtumui; pabrėžia, jog mokesčių sistemos neturėtų būti grindžiamos prielaida, kad namų ūkiai vienodai kaupia lėšas ir jomis dalijasi; pabrėžia

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

ciklo nepritekliaus (angl. *period poverty*) poveikį daugeliui Europos moterų dėl brangių menstruacinių higienos priemonių ir didelio jų apmokestinimo daugelyje valstybių narių, todėl primygtinai ragina valstybes nares imtis priemonių prieš tokios formos netiesioginę diskriminaciją mokesčių srityje ir ciklo nepriteklių;

57. primena, kad finansavimo ir apmokestinimo politikai būdingas stiprus lyties komponentas; teigiamai vertina Komisijos išipareigojimą integruoti lyties aspektą į DFP, visų pirma kalbant apie „Europos socialinį fondą +“ (ESF+), siekiant skatinti moterų dalyvavimą darbo rinkoje, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą bei moterų verslumą, tačiau apgailestauja dėl to, kad naujoji DFP ir struktūriniai fondai neapima biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą principo; ragina Komisiją toliau skatinti ir gerinti biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą principo taikymą, o valstybes nares – vadovautis lyčių aspektu grindžiamu požiūriu apmokestinimo politikos srityje, įskaitant lyčių klausimų auditą įgyvendinant fiskalinę politiką, kad būtų panaikintas su mokesčiais susijęs šališkumas lyties atžvilgiu;

58. dar kartą primena, kad reikia daugiau dėmesio skirti lyčių lygybei įvairiais Europos semestro proceso etapais, ir ragina į strategiją, pakeisiančią strategiją „Europa 2020“, įtraukti lyčių ramsčių ir visa apimančių lyčių lygybės tikslą; primygtinai ragina įtraukti aiškius lyčių lygybės rodiklius ir parengti statistinius metodus bei analizę, kad būtų galima stebėti pažangą lyčių lygybės srityje, kartu su tarpsektorine perspektyva, taikoma sprendžiant kiekvienos šalies uždavinius, nurodytus socialinių rodiklių suvestinėje;

59. pabrėžia, kad visame pasaulyje 70 proc. sveikatos priežiūros ir socialinių darbuotojų yra moterys, kurioms dažnai mokamas tik minimalus darbo užmokestis ir kurios dirba mažų garantijų sąlygomis, ir ragina moterų dominuojamuose sektoriuose, kaip antai priežiūros, sveikatos ir mažmeninės prekybos sektoriai, padidinti darbo užmokestį ir pagerinti darbo sąlygas, taip pat panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio bei pensijų skirtumus ir darbo rinkos segregaciją;

60. ragina Komisiją ir valstybes nares konsultuojantis su socialiniais partneriais parengti lyčiai atžvalgius darbuotojų saugos ir sveikatos gaires, skirtas būtent pandemijos priešakyje dirbantiems specialistams, siekiant apsaugoti šių profesijų atstovus nuo protrūkių ateityje; pabrėžia, kad pasikeitusios darbo sąlygos, pvz., nuotolinis darbas, ne tik atveria galimybes dirbti lanksčiau bei gerinti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, bet ir gali paveikti gebėjimą atsijungti bei lemti didesnę darbo krūvį, o moterys, atliekančios pagrindinį ar tradicinį vaidmenį rūpinantis namais ir šeima, dėl to nukenčia kur kas labiau negu vyrai; todėl ragina Komisiją pasiūlyti lyčiai atžvalgų teisėkūros procedūra priimamą aktą dėl teisės atsijungti ir direktyvą dėl psichikos gerovės darbe, kad nerimas, depresija ir perdegimas būtų pripažinti profesinėmis ligomis, bei parengti prevencijos mechanizmus ir mechanizmus, kuriuos taikant nukentėjusiems darbuotojams būtų padedama grįžti į darbą;

61. ragina Komisiją peržiūrėti Direktyvą 92/85/EEB siekiant pasirūpinti, kad moterys visoje Europoje galėtų naudotis laisvu darbuotojų judėjimu tokiomis pat sąlygomis, kaip ir vyrai⁽³⁹⁾;

62. pabrėžia, kad valstybės narės turi pristatyti įrodymais pagrįstą, tinkamai parengtą darbo rinkos politiką ir reformas, kuriomis būtų *de facto* gerinamos moterų darbo sąlygos ir didinamas kokybiškas užimtumas;

63. ragina Komisiją pateikti Europos socialinės apsaugos strategiją, pagal kurią būtų sprendžiamas laisvo darbuotojų judėjimo, o pirmiausia – skurdo feminizacijos klausimas, ypatingą dėmesį skiriant vienišų tėvų namų ūkiams, kuriuose pagrindinį vaidmenį atlieka moterys;

64. pabrėžia, kad lygios galimybės ir aktyvesnis moterų dalyvavimas darbo rinkoje gali prisidėti prie darbo vietų skaičiaus didėjimo, ekonomikos klestėjimo ir konkurencingumo Europoje; ragina Komisiją ir valstybes nares nustatyti tikslus mažinti mažų garantijų darbo vietas ir nesavanorišką darbą ne visą darbo laiką, kad būtų pagerinta moterų padėtis darbo rinkoje;

65. ragina Komisiją priimti specialų požiūrį į vienišas motinas, nes vienišos motinos yra labai pažeidžiamos ekonominiu požiūriu, nes jos dažnai uždirba mažiau nei vyrai ir dažniau turi palikti darbo rinką, susilaukusios vaikų; todėl ragina Komisiją stiprinti turimas teises priemones, skirtas tarpvalstybiniam alimentų mokėjimui, kartu didinant visuomenės informuotumą apie tokių priemonių prieinamumą; ragina Komisiją glaudžiai bendradarbiauti su valstybėmis narėmis ir identifikuoti su tarpvalstybinio alimentų mokėjimu susijusias problemas, taip pat parengti priemones, kuriomis būtų užtikrintas veiksmingas mokėjimo išipareigojimų vykdymas;

⁽³⁹⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/54/ES dėl priemonių, kad darbuotojai galėtų lengviau naudotis laisvo darbuotojų judėjimo teisėmis (OL L 128, 2014 4 30, p. 8).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

66. pažymi, kad moterys mažiau dalyvauja darbo rinkoje negu vyrai; pabrėžia, kad, norint skatinti dalyvavimą rinkoje, svarbu mažinti pajamų mokesčių;
67. primygtinai ragina valstybes nares imtis tolesnių veiksmų kovojant su moterų diskriminacija darbo rinkoje;
68. primena, kad darbo sferoje lygybės tebeapsigendama tokiais aspektais, kaip pajamos, karjeros perspektyvos, moterų dominuojami sektoriai, prieiga prie socialinės apsaugos bei švietimo ir mokymo; primena, kad, norint pasiekti lyčių lygybę, turi būti atsižvelgiama į visus šiuos aspektus;
69. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti vienodą vyrų ir moterų dalyvavimą bei vienodas jų galimybes darbo rinkoje ir spręsti visų formų skurdo feminizacijos, įskaitant skurdą senatvėje, klausimą; pirmiausia atsižvelgti į lyties aspektą numatant tinkamas teises į pensijų išmokas ir sudarant galimybes jomis naudotis, kad būtų panaikintas vyrų ir moterų pensijų skirtumas, bei gerinti darbo sąlygas moterų dominuojamuose, – pvz., apgyvendinimo ir maitinimo, turizmo, švaros ir priežiūros paslaugų, – sektoriuose ir verčiantis šių sričių profesijomis; pažymi, kad svarbu kelti klausimą, kodėl kultūriškai nuvertinamas darbas, kurį dažniausiai dirba moterys, akcentuoti būtinybę kovoti su tokiais stereotipais ir per dideliu netipinį darbą dirbančių moterų skaičiumi; ragina valstybes nares užtikrinti vienodą požiūrį į migrantės (taip pat ir peržiūrint profesinių kvalifikacijų pripažinimo sistemą) bei kitas ypač pažeidžiamoms grupėms priklausančias moteris; ragina Komisiją ir valstybes nares didinti kolektyvinių derybų aprėptį sektorių lygmeniu, o formuojant politiką įtraukti socialinius partnerius, kad būtų skatinamas stabilus ir kokybiškas užimtumas; pabrėžia, kad būtinos strategijos moterų verslumo iniciatyvoms skatinti ir remti;
70. pažymi, kad sparčiai auganti trumpų projektų ekonomika daro poveikį darbuotojams, kurie rečiau buriasi į profesines sąjungas, o mažų garantijų darbo pavojus jiems gresia dėl tokių veiksnių, kaip nepastovus darbo laikas ir pajamos, nepakankamos darbuotojų teisės, su socialine apsauga ir pensijomis susijęs netikrumas arba karjeros raidos ir perkvalifikavimo galimybių nebuvimas; nerimauja, kad su tuo susijusi nesaugumo ir mažų garantijų problema, dar labiau pagilėjusi dėl izoliavimo priemonių, kurių buvo imtasi dėl dabartinės krizės, pirmiausia neigiamai veikia moteris, kurioms ir toliau tenka priežiūros našta lyčių požiūriu labai segreguotoje darbo rinkoje, ypač patiriančioms tarpsektorinę diskriminaciją; ragina valstybes nares įgyvendinti tikslines socialinės apsaugos priemones, skirtas laisvai samdomoms moterims ir moterims, kurių darbas susijęs su trumpų projektų ekonomika; ragina Komisiją atidžiai stebėti, kaip įgyvendinama Direktyva 2010/41/ES;
71. teigiamai vertina Komisijos išipareigojimą priimti veiksmų planą Europos socialinių teisių ramsčiu įgyvendinti; pabrėžia, kad lyčių aspektą būtina integruoti vadovaujantis tarpsektoriniu požiūriu, kaip nustatyta pagal minėtojo ramsčio 2 ir 3 principus;
72. pabrėžia, kad vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas žiniasklaidos sektoriuje yra didelis, ir moterys žurnalistės daug dažniau nei vyrai susiduria su priekabiavimu, smurtu, seksizmu ir diskriminacija; primena antrąjį Europos socialinių teisių ramstį dėl sąžiningų darbo sąlygų; todėl ragina valstybes nares žiniasklaidos sektoriuje visiems darbuotojams užtikrinti teisę į sąžiningas ir saugias darbo sąlygas;
73. ragina valstybes nares imtis priemonių užtikrinant migrantų ir pabėgėlių moterų galimybes naudotis sveikatos priežiūra, įsidarbinti, naudotis maisto ir informacijos teikimo paslaugomis, ir sušvelninti apsaugai kylantį pavojų, visų pirma, dėl smurto tarp vyrų ir moterų ir prekybos moterimis;
74. ragina valstybes nares imtis griežtų priemonių ir taikyti sankcijas įmonėms, kurios nesilaiko darbo teisės aktų ir diskriminuoja vyrus ir moteris; be to, mano, kad ES lėšų skyrimas įmonėms, kurios turi aukštus darbo standartus ir nediskriminuoja moterų, turi būti susietas su atitinkamomis sąlygomis;
75. primygtinai ragina Komisiją agituoti už tai, kad daugiau moterų eitų su ekonominių sprendimų priėmimu susijusias pareigas, atkreipiant dėmesį į ekonominius ir visuomeninius to pranašumus, taip pat dalytis geriausia patirtimi; primygtinai ragina Komisiją toliau dirbti su valstybėmis narėmis ir šiuo metu ir kitais metais ES Tarybai pirmininkaujančiomis valstybėmis, kad Taryboje būtų pralaužti ledai ir būtų priimta siūloma Direktyva dėl moterų įmonių valdybose, ir kartu su valstybėmis narėmis parengti strategiją dėl didesnio įvairios socialinės padėties moterų dalyvavimo sprendimų priėmimo procesuose, taip pat visose ES institucijose;
76. primena, kad nepakankamas moterų dalyvavimas viešajame gyvenime ir politikoje kenkia tinkamam demokratinių institucijų ir procesų veikimui; todėl ragina valstybes nares skatinti ir remti priemones, kuriomis būtų padedama subalansuoti vyrų ir moterų dalyvavimą priimant sprendimus nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

77. ragina Komisiją ir valstybes nares priimti priemones, kuriomis būtų kovojama su stiklo lubų reiškiniu, pvz., užsitęsiančiomis vaiko priežiūros atostogomis, užtikrinti aukštos kokybės vaiko priežiūros paslaugas už prieinamą kainą ir panaikinti tiesioginę ir netiesioginę visų formų diskriminaciją, susijusią su paaukštinimais darbo rinkoje;

78. palankiai vertina paramą lyčių lygybei išrinktose organizacijose, pvz., Europos Parlamente; ragina nustatyti tokias privalomas priemones, kaip kvotos, ir pabrėžia, kad šiuo atveju Parlamentas turi būti pavyzdys; be to, palankiai vertina tai, kad Komisija paskelbė apie savo ketinimą rodyti pavyzdį vadovaujamųjų pareigų srityje, ir ragina įgyvendinti strategijas, kuriomis užtikrinamas didesnis įvairios socialinės padėties moterų dalyvavimas priimant sprendimus Komisijoje; atkreipia dėmesį į pastangas, kurios buvo įdėtos sudarant esamą Komisiją, ir pabrėžia, kad Parlamentas turi nustatyti panašaus užmojo tikslą. ragina valstybes nares rinkimų sistemose nustatyti privalomas kvotas ir taip užtikrinti vienodą vyrų ir moterų skaičių tiek Europos, tiek nacionaliniuose parlamentuose;

79. teigiamai vertina Komisijos įsipareigojimą skatinti moterų rinkėjų ir kandidačių dalyvavimą 2024 m. Europos Parlamento rinkimuose; šiuo požiūriu pabrėžia, jog būtina peržiūrėti Rinkimų aktą, siekiant numatyti galimybę laikinai pavaduoti Europos Parlamento narius, nusprendusius pasinaudoti savo teise išeiti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros atostogų; ragina Komisiją atitinkamai peržiūrėti Rinkimų aktą, o Tarybą – pritarti peržiūrėtam aktui;

80. ragina sudaryti galimybes moterims savo gyvenimo planus įgyvendinti ir kaimo ir periferinėse vietovėse; pabrėžia, kad tam joms turi būti užtikrinta būtinoji infrastruktūra, taip pat turi būti vystomos naujos veiklos sritys, sudaromos paprastesnės sąlygos grįžti į darbą ir skatinamas įvairiausių partnerių bendradarbiavimas, siekiant remti ir skatinti moteris, taip pat sudaryti palankias sąlygas ir galimybes patekti į darbo rinką, užtikrinti lygias galimybes ir gerinti socialinę sanglaudą kaimo vietovėse;

81. atkreipia dėmesį į aktyvų ir nepaprastai svarbų vaidmenį, kurį moterys atlieka kaimo vietovių ekonomikos srityje, ir apgailestauja, kad žemės ūkio užimtumo bei galimybių naudotis socialine apsauga, mokytis, išeiti motinystės atostogų ir gauti senatvės pensiją srityse nuolat susiduriama su dideliais lyčių skirtumais; ragina Komisiją, valstybes nares ir regionines bei vietos valdžios institucijas remti projektus, ypač skirtus moterims, susijusius su inovatyvios žemės ūkio veiklos kaimo ir retai gyvenamose vietovėse kūrimu, siekiant stiprinti jų pozicijas žemės ūkio rinkoje, kuri gali tapti naujų darbo vietų šaltiniu; be to, ragina Komisiją rasti finansavimo galimybių pagal antrąjį bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) ramstį, kad moterims būtų užtikrinama didesnė prieiga prie žemės ir sprendžiamas jų – ypač sezoninių darbuotojų – darbo sąlygų kaimo vietovėse klausimas;

82. ragina Komisiją dėti daugiau pastangų įgyvendinant konkrečias priemones ir kuriant specialius fondus, skirtus kovoti su skurdo ir mažų garantijų darbo vietų feminizacija, ypatingą dėmesį skiriant moterims, kurios susiduria su įvairių formų diskriminacija;

83. pakartoja savo raginimą Komisijai ir valstybėms narėms, susijusį su 2016 m. balandžio 28 d. rezoliucija dėl namų ūkio darbuotojų ir priežiūros paslaugų teikėjų moterų ES; primygtinai ragina Komisiją parengti darbo namų ūkyje ir priežiūros profesionalizacijos sistemą, siekiant pripažinti ir standartizuoti susijusias profesijas ir igūdžius bei sudaryti karjeros galimybes, taip pat skatinti valstybes nares parengti namų ūkyje dirbančių ir priežiūros paslaugas teikiančių moterų veiklos profesionalizacijos, jų mokymo, nuolatinio igūdžių lavinimo ir kvalifikacijų pripažinimo sistemas bei steigti valstybines užimtumo agentūras profesionalizacijai stiprinti;

84. ragina valstybes nares skatinti ir plėtoti su scenos menų sektoriumi susijusias politikos sritis, kuriose atsižvelgiama į lygių galimybių vertę, taip pat skatinti lyčių lygybę visose veiklos srityse, pabrėžiant būtinybę sušvelninti neigiamą nuolatinį skirtumą ir nelygybės poveikį, pvz., lyčių susiskirstymą muzikos sektoriuje, kuriame vyrų ir moterų santykis visuose regionuose ir Europoje yra atitinkamai apie 70 proc. ir 30 proc., be to, moterys sudaro 20 proc. ar net mažesnę registruotų kompozitorių ir dainų rašytojų dalį, jos vidutiniškai uždirba 30 proc. mažiau negu tame pačiame sektoriuje dirbantys vyrai, moterų kūriniai sudaro tik 2,3 proc. iš klasikos koncertuose grojamų kūrinių ir joms priklauso tik 15 proc. įrašų ženklų;

85. reiškia susirūpinimą dėl riboto socialinio judumo, dėl kurio varžomas darbuotojų moterų judumas; pabrėžia, kad būtina gerinti darbuotojų judumo galimybes ES;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

Skaitmeninė lyčių lygybės politika

86. apgailestauja dėl to, kad moterys, atsižvelgiant į jų švietimą, mokymą ir užimtumą, nepakankamai dalyvauja skaitmeninės ekonomikos, dirbtinio intelekto, IRT ir gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sektoriuose, ir pabrėžia, kad kyla rizika, jog kuriant DI ir kitas programas ši problema tik gilės ir bus toliau skleidžiami stereotipai ir šališkumas tam tikros lyties atžvilgiu; atkreipia dėmesį į galimą skaitmeninio nauda ir suteikiamas galimybes, taip pat ir į galimus jo keliamus iššūkius moterims ir mergaitėms, ir primygtinai ragina Komisiją užtikrinti, kad įgyvendinant bendrosios rinkos strategiją ir skaitmeninę darbotvarkę būtų priimtos konkrečios lyčių aspekto integravimo priemonės, laiku ir iš anksto išvengiant neigiamo skaitmeninio poveikio moterims ir mergaitėms ir sukuriant aiškią sąsają tarp įsipareigojimų panaikinti stereotipus ir visapusiškų veiksmų, kuriais siekiama užtikrinti moterų nepriklausomybę kuriant skaitmeninę darbo rinką; ragina Komisiją pasiūlyti konkrečias priemones, kad technologijos ir DI taptų kovos su lyčių stereotipais įrankiais ir įgalinti mergaites ir moteris pradėti studijuoti gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) ir IRT srities dalykus ir toliau siekti karjeros šiose srityse;

87. ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti klausimus dėl horizontaliosios ir vertikaliosios segregacijos užimtumo srityje bei diskriminacinės praktikos priimant sprendimus dėl įdarbinimo ir paaukštinimo, įskaitant politiką, pagal kurią būtų skatinama marginalizuotoms grupėms priklausančių moterų integracija į darbo rinką;

88. ragina ir toliau griauti tradicinių lyčių normų struktūrą ir atsisakyti profesijos ar veiklos priskyrimo tam tikrai lyčiai, siekiant įveikti egzistuojančius prietarus ir laužyti lyčių stereotipus; pabrėžia, kad šiuo požiūriu svarbu informuoti visus asmenis, dalyvaujančius renkantis studijų kryptį ir profesiją;

89. pabrėžia, kad labai svarbu vyresnėms moterims, kaimo vietovėse gyvenančioms moterims ir nepalankioje padėtyje esančioms moterims ir mergaitėms, kurios turi ribotas galimybes naudotis naujausiomis technologijomis, užtikrinti galimybę įgyti skaitmeninių įgūdžių ir juos tobulinti, kad jos galėtų gyventi aktyvų gyvenimą ir joms būtų lengviau palaikyti ryšius su draugais ir giminaičiais;

90. palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą naudotis programa „Europos horizontas“ teikiant išvalgas ir sprendimus, kaip kovoti su galimu šališkumu tam tikros lyties atžvilgiu dirbtinio intelekto srityje; tačiau prašo, kad siekiant remti projektus, kuriuos įgyvendinant mergaitės ir moterys skatinamos gerinti savo skaitmeninius įgūdžius ir kuriais jos supažindinamos su gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sritimis, būtų panaudotos visos finansavimo galimybės;

91. pažymi, kad tokiomis aplinkybėmis, kaip dabartinė koronaviruso pandemija, didėja nuotolinio darbo ir darbo iš namų vaidmuo bei galimybės; ragina Komisiją į strategiją įtraukti nuotolinio darbo ir darbo iš namų, kaip svarbaus profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros užtikrinimo veiksnių, vaidmenį;

Lyčių aspekto integravimas į visų sričių ES politiką ir lyčių lygybės politikos finansavimas

92. pabrėžia, kad lyčių aspekto integravimas ir biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą yra labai svarbios priemonės, padedančios tikslingai įvertinti skirtingų politikos veiksmų ir biudžeto naudojimo poveikį vyrams ir moterims, ir šios priemonės turėtų būti naudojamos politikos formavimo procese bei imantis biudžetinių veiksmų;

93. pakartoja, kad, siekiant užtikrinti lyčių lygybę, lyčių aspekto integravimas turi tapti sistemingu požiūriu; todėl džiaugiasi Komisijos naujai surašyta darbo grupė lygybės klausimais ir ragina tinkamai apmokyti darbo grupės narius ir suteikti jai tinkamus išteklius, taip pat ragina šią darbo grupę reguliariai pranešti Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetui apie savo darbą; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti skaidrumą ir moterų teisių organizacijų bei pilietinės visuomenės organizacijų iš įvairių sričių dalyvavimą; primygtinai ragina Komisiją įtraukti nuostatas, pagal kurias būtų privaloma generaliniuose direktoratuose atsižvelgti į šios darbo grupės darbo rezultatus, ir rengti mokymų kursus visiems darbuotojams, taip pat sukurti procedūras, siekiant stebėti ir vertinti lyčių aspekto integravimą, atsižvelgiant į jos misiją;

94. ragina Komisiją, Parlamentą ir Tarybą sukurti kaimo vietovėse gyvenančioms moterims skirtą teminę paprogramę pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinus strateginius planus, finansuotinus iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo plėtrai (EŽŪFKP); pabrėžia, kad šia paprograme turėtų būti siekiama skatinti moterų užimtumą ir moterų verslumą naudojantis su žemės ūkio turizmu ir skaitmeninių kaimų plėtra susijusiomis galimybėmis, gerinant moterų ūkininkų galimybes turėti žemės, naudotis kreditais ir finansavimo priemonėmis, įgyti įgūdžių ir pasiekti veiklos rezultatų, teikiant joms švietimo, mokymo ir konsultacines paslaugas, didinant jų dalyvavimą vietos veiklos grupėse ir plėtojant vietos partnerystes pagal LEADER programą; todėl ragina skirti ES lėšas geresnių gyvenimo ir darbo sąlygų kaimo vietovėse užtikrinimui, įskaitant geresnes galimybes naudotis paslaugomis ir infrastruktūros plėtra, ypač daug dėmesio skiriant galimybei naudotis plačiajuosčiu internetu, taip pat remti verslininkystės iniciatyvas ir galimybes gauti kreditą, taip įgalinant kaimo vietovėse gyvenančias moteris; ragina valstybes nares keistis

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

geriausia patirtimi, susijusia su sutuoktinių pagalbininkų užimtumo statusu žemės ūkio sektoriuje ir taip spręsti moterų teisių į socialinę apsaugą klausimą, įskaitant motinystės atostogas ar teisę į pensiją, ir prašo Komisijos parengti šios srities gaires;

95. ragina Komisiją skatinti moterų verslumą ir galimybes gauti paskolas ir nuosavo kapitalo finansavimą pasitelkiant ES programas ir fondus ir palankiai vertina jos ketinimą 2020 m. pradėti taikyti naujas priemones, kuriomis būtų skatinamos moterų vadovaujamos pradedančiosios įmonės ir novatoriškos mažosios ir vidutinės įmonės, ir stiprinti lyčių lygybę pagal programą „Europos horizontas“; pabrėžia, kad reikalavimas pareiškėjams pateikti lyčių lygybės planus yra būtinas siekiant pažangos šioje srityje; pabrėžia, kad reikia didinti informuotumą apie esamas ir būsimas ES finansavimo galimybes moterims ir mergaitėms verslininkėms ir didinti moterų lyderių matomumą, kad būtų nustatyti stipresni sektini pavyzdžiai ir sulaužyti esami stereotipai;

96. pabrėžia, kad atsakas į COVID-19 epidemiją turėtų būti panaudotas kaip galimybė nustatyti papildomus biudžeto išteklius, kuriuos valstybės narės galėtų sutelkti smurto aukoms paremti;

97. yra labai susirūpinęs dėl to, kad Europos žalioji kursas ir susijusios iniciatyvos neapima nei lyčių aspekto, nei užsima apie lyčių lygybę; primygtinai ragina lyčių aspekto integravimą įtraukti į su aplinka ir klimatu susijusią ES politiką, pvz., Žaliąjį kursą, ir užtikrinti, kad rengiant visas šias politikos priemones būtų atsižvelgiama į duomenis iš poveikio lytims vertinimų, siekiant užtikrinti, kad jomis būtų sprendžiamos esamos lyčių nelygybės ir kitų rūšių socialinės atskirties problemos; ragina Komisiją padidinti finansinę ir institucinę paramą, skatinti lyčių atžvilgiu teisingus klimato srities veiksmus ir sukurti stiprias politikos priemones siekiant skatinti lygų moterų dalyvavimą sprendimų priėmimo organuose ir formuojant nacionalinę ir vietos lygmenis su klimatu susijusią politiką, nes tai labai svarbu siekiant ilgalaikio su klimato kaita susijusio teisingumo, taip pat ragina moteris ir mergaites pripažinti pokyčių varomąją jėgą ir jas remti;

98. ragina Komisiją parengti veiksmų planą, kuriuo siekiama įvykdyti atnaujinto lyčių lygybės veiksmų plano, dėl kurio susitarta COP 25, išipareigojimus, ir sukurti nuolatinį ES ryšių centrą lyčių ir klimato kaitos klausimais, kuriam būtų skiriama pakankamai biudžeto lėšų, kad ES ir pasaulyje būtų galima įgyvendinti ir stebėti lyčių klausimu konstruktyvius veiksmus klimato kaitos srityje;

99. pabrėžia, kad reikia padidinti ES programoms, kuriomis siekiama skatinti lyčių lygybę ir moterų teises, skirtus išteklius; ragina Komisiją labiau stengtis įgyvendinti biudžeto sudarymą atsižvelgiant į lyčių aspektą kaip neatskiriamą biudžeto procedūros dalį visais jos etapais ir visose biudžeto eilutėse bei nustatyti tiksliniams veiksams skirtas atskiras biudžeto eilutes; pabrėžia, kad turėtų būti atliekamas kiekvienos naujos priemonės, mechanizmo ar strategijos poveikio lyčių lygybei vertinimas; šiame kontekste ragina Komisiją ir Tarybą investuoti į priežiūros ekonomiką ir priimti susitarimą dėl priežiūros Europai, kuriuo būtų papildytas Europos žalioji kursas; palankiai vertina tai, kad pirmą kartą lyčių aspekto integravimas bus DFP horizontalusis prioritetas ir kartu bus atliekamas išsamus lyčių aspekto poveikio vertinimas ir programų stebėseną;

100. ragina Komisiją rengiant naujausią Europos politiką ir strategijas atsižvelgti į lyčių lygybę ir gyvenimo ciklo perspektyvą, nes tai ilguoju laikotarpiu padės padidinti moterų ekonominę nepriklausomybę ir sumažinti nelygybę šioje srityje;

101. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad moterys galėtų pasinaudoti galimybėmis, kurias teikia perėjimas prie žaliosios ekonomikos; pabrėžia, kad lyties aspektas turėtų būti integruotas į užimtumo politiką, susijusią su tvarumu ir teisinga pertvarka, siekiant įgyvendinti politiką, kuri suteiktų galimybę tinkamai derinti profesinį ir asmeninį gyvenimą, užtikrintų vienodą darbo užmokestį, deramas pajamas, asmeninį tobulėjimą ir tinkamą socialinę apsaugą; primygtinai ragina, kad įgyvendinant projektus, finansuojamus pagal aplinkosaugos programas, ir suteikiant galimybes investuoti į klimato veiksmus būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą;

102. ragina valstybes nares ir Komisiją didinti lyčių lygybę ir moterų įgalėjimą sporto srityje plačiaja prasme, atsižvelgiant į tai, kad sportas gali atlikti svarbų ir neginčijamą vaidmenį padedant moterims ir mergaitėms sulaužyti lyčių stereotipus, didinant pasitikėjimą ir stiprinant jų vadovavimo įgūdžius; ragina valstybes nares ir Komisiją sukurti veiksmingas platformas, kuriomis siekiama propaguoti moterų vaidmens pavyzdžius ir vadovavimo modelius tarptautiniu, nacionaliniu ir vietos mastu; ragina valstybes nares skatinti ir plėtoti politiką, kuria būtų kovojama su vyrų ir moterų atlyginimų skirtumu ir premijų ar kitų formų apdovanojimų skirtumais, bet kokio pobūdžio smurtu prieš moteris ir mergaites sporte, taip pat didinti moterų matomumą sporto žiniasklaidoje ir su sprendimų priėmimu susijusiose pareigose; ragina Komisiją įtraukti sportą į planuojamą kampaniją prieš stereotipus;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

103. ragina ES priimti tarpsektorinę ir į lyčių lygybę nukreiptą perspektyvą, reaguojant į COVID-19 krizę, ir skirti didelį finansavimą pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę lyčių lygybės skatinimo priemonėms, visų pirma sektoriuose, kuriuose daugiausia dirba moterys, taip pat moterų teisių raidai; ragina, kad finansavimas būtų grindžiamas išmatuojamu lyčių aspekto integravimo principu, kuriuo būtų galima užtikrinti teisingą, tinkamą ir nuoseklų lėšų paskirstymą; be to, ragina sukurti specialų lyčių lygybės fondą kovai su esama nelygybe remti esant koronaviruso pandemijai;

104. dar kartą patvirtina poreikį toliau įtraukti lyčių aspektą į būsimą 2021 m. neįgaliųjų lygybės strategiją, deramai atsižvelgiant į jų galimybių patekti į darbo rinką gerinimą, naudojant tikslines priemones ir veiksmus;

105. primena savo 2018 m. lapkričio 29 d. rezoliuciją dėl neįgalių moterų padėties⁽⁴⁰⁾; primygtinai ragina Komisiją pateikti konsoliduotą pasiūlymą, susijusį su Europos strategija dėl negalios po 2020 m., pagal kurį būtų numatytas pozityvių veiksmų neįgalių moterų atžvilgiu rengimas, siekiant užtikrinti visapusišką ir veiksmingą jų dalyvavimą darbo rinkoje bei panaikinti diskriminaciją ir prietarus, su kuriais jos susiduria, įskaitant priemones, kuriomis būtų skatinamas užimtumas, mokymas, įdarbinimas, vienodos karjeros galimybės, vienodas darbo užmokestis, darbo vietos prieinamumas ir reikiami patogumai joje bei tolesnis mokymasis, skiriant dėmesio jų skaitmeninei įtraukčiai ir poreikiui užtikrinti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą; taip pat prašo užtikrinti, kad priemonėmis, susijusiomis su vyrų ir moterų darbo užmokesčio, pensijų bei priežiūros skirtumais, būtų konkrečiai sprendžiamas neįgalių vaikų tėvų ir globėjų – ypač moterų ir vienišų tėvų namų ūkių – poreikių klausimas; atkreipia dėmesį į tai, kad būtina Neįgaliųjų teisių garantijų iniciatyva, įskaitant konkrečias priemones, kuriomis būtų sprendžiamas neįgalių moterų poreikių klausimas, ir kad būtina stiprinti Jaunimo garantijų iniciatyvą;

106. prašo Komisijos visų pirma atsižvelgti į pažeidžiamiausias moteris; todėl ragina Komisiją užtikrinti, kad įgyvendinant visus atitinkamus strategijos veiksmus nė viena moteris nebūtų palikta nuošalyje;

107. atkreipia dėmesį į tai, kad darbuotojų saugos ir sveikatos srityje nepakankamai vadovaujama lyčių aspektu grindžiamu požiūriu; pabrėžia, kad lyčių aspekto integravimas turėtų būti neatskiriamas nuo darbuotojų saugos ir sveikatos politikos bei prevencijos strategijų visuose sektoriuose rengimo, įskaitant būsimą Komisijos darbuotojų saugos ir sveikatos strateginės programos po 2020 m. peržiūrą; ragina Komisiją, valstybes nares ir socialinius partnerius profesinėmis ir su darbu susijusiomis ligomis laikyti tas ligas, kurios dar nebuvo tokiomis pripažintos ir su kuriomis ypač dažnai susiduriama dirbant daugiausia moterų atliekamą darbą, bei ligas, kuriomis skundžiasi būtent moterys, kad į darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, taikomus profesijoms, kuriomis daugiausia verčiasi vyrai, būtų integruotas lyčių lygybės aspektas tais atvejais, kai iki šiol aptinkama daug spragų, įskaitant susijusias su sanitariniais įrenginiais, darbo ar asmeninėmis apsaugos priemonėmis, siekiant užtikrinti motinystės apsaugą ir saugą darbe bei grįžimo į darbą po motinystės atostogų priemones, taip pat įvertinti darbo rizikas sektoriuose, kuriuose daugiausia dirba moterys, ir namuose, kai dirbami namų ūkio bei priežiūros darbai;

108. prašo Komisijos, atsižvelgiant į įrodytą motinos pieno naudą naujagimiams, skatinti maitinimą krūtimi, ypač neišnešiotų kūdikių atveju; ragina Komisiją remti politiką, kuria skatinama naudoti motinos pieną, tiek maitinant krūtimi, tiek aukojant pieną neišnešiotiems kūdikiams, ir skatinti tarpvalstybinį pieno bankų naudojimą, siekiant užtikrinti, kad pasienio regionų moterys prireikus galėtų pasinaudoti šia parama;

109. primygtinai ragina į visas Europos Sąjungoje skatinamas bendras lyčių lygybės iniciatyvas įtraukti negalios aspektą; primygtinai ragina užtikrinti neįgalių smurto dėl lyties aukų apsaugą, suteikiant joms teisę į gynybą ar taikant kitą riboto veiksnio režimą, todėl ragina šią grupę veiksmingai naudoti teise kreiptis į teismą, taip pat rengti procese dalyvaujančių specialiųjų tarnybų specialistus (pvz., baudžiamosios teisės ar sveikatos priežiūros specialistus) ir stiprinti jų pajėgumus; primygtinai ragina sukurti prieinamą ir nuo stereotipų atsieta švietimo sistemą, kuri leistų neįgalioms mergaitėms ir moterims pasirinkti studijų ir darbo sritis atsižvelgiant į jų norus ir gabumus, o ne apsiriboti neprieinamumu, išankstiniu nusistatymu ir stereotipais; pritaria neįgalių moterų dalyvavimui, kaip judėjimų dėl lyčių lygybės ir moterų teisių pokyčių modeliui; primygtinai ragina neįgalias moteris ir mergaites, taip pat ir dirbančias institucijose, įtraukti į visus prevencijos planus, kuriais siekiama užkirsti kelią krūtims ir gimdos kaklelio vėžio atvejams valstybėse narėse, taip pat įtraukti šią grupę į visas programas, skirtas kovai su ŽIV/AIDS ir kitomis lytiškai plintančiomis ligomis; primygtinai ragina visus rodiklius ir duomenis, surinktus lyčių lygybės klausimais, suskirstyti pagal amžių, negalią ir lytį;

⁽⁴⁰⁾ OL C 363, 2020 10 28, p. 164.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

Kova su priešiška reakcija į lyčių lygybę

110. pakartoja, kad valstybės narės, Komisija ir pagrindiniai suinteresuotieji subjektai (pvz., sveikatos priežiūros specialistai, reguliuotojai ir pilietinės visuomenės organizacijos) turi reguliariai keistis geriausia patirtimi apie su lytimi susijusius sveikatos klausimus, įskaitant gaires dėl visapusiško lytinio ir santykių švietimo, lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių klausimus ir nuo lyties priklausančią reakciją į epidemiją; ragina Komisiją taikyti papildomas priemones ir teikti paramą, kuria užtikrinama lytinė ir reprodukcinė sveikata bei teisės įgyvendinant dabartinę lyčių lygybės strategiją, ir įtraukti lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises į kitą ES sveikatos strategiją; ragina Komisiją remti valstybes nares stiprinant jų sveikatos sistemas ir visiems užtikrinant galimybes gauti visas aukštos kokybės sveikatos priežiūros paslaugas bei sumažinti skirtumus tarp valstybių narių bei jų viduje kalbant apie naudojimąsi sveikatos priežiūros paslaugomis, įskaitant lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises; atsižvelgdamas į tai, ragina valstybes nares užtikrinti visateises galimybes saugiai ir laiku gauti lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugas bei naudotis susijusiomis teisėmis ir būtinomis sveikatos priežiūros paslaugomis;

111. prašo Komisijos atkreipti dėmesį į nelygybę sveikatos srityje būsimoje ES sveikatos strategijoje, kurioje turėtų būti skiriama daugiau dėmesio galimybei naudotis profilaktine sveikatos priežiūra visais gyvenimo etapais, moterų sveikatai ir saugai darbo vietoje, taip pat skirti ypatingą dėmesį lyčių aspektui Europos kovos su vėžiu plane; dar kartą pabrėžia su lytimi susijusios medicinos ir mokslinių tyrimų svarbą ir todėl pabrėžia, kad pagal programą „Europos horizontas“ turėtų būti remiamos investicijos į moterų ir vyrų skirtumus, susijusius su jų sveikata, kad sveikatos priežiūros sistemos galėtų geriau reaguoti į skirtingus moterų ir vyrų poreikius;

112. ragina Komisiją remti moterims skirtų nehormoninių kontraceptinių priemonių mokslinius tyrimus, suteikiant joms daugiau alternatyvų, taip pat remti vyrams skirtų kontraceptinių priemonių mokslinius tyrimus, siekiant užtikrinti lygią galimybę naudotis kontraceptinėmis priemonėmis ir jų vartojimą, taip pat bendrą atsakomybę;

113. reikalauja skirti paramą moterų teisių gynėjams ir moterų teisių organizacijoms ES ir visame pasaulyje, įskaitant organizacijas, vykdančias veiklą lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srityje, ir LGBTI+ organizacijas, teikiant joms didesnę ir konkrečiam tikslui numatytą finansinę paramą kitoje DFP; be to, pabrėžia jų finansinius sunkumus, susijusius su dabartine krize, ir ragina padidinti finansavimą, kad būtų galima tinkamai finansuoti jų darbo sąsą; yra labai susirūpinęs dėl priešiškos reakcijos į įtvirtintas moterų teises ir lyčių lygybę kai kuriose valstybėse narėse, o ypač dėl mėginimų toliau kriminalizuoti abortų paslaugas ir pakenkti jaunų žmonių galimybei įgyti visapusišką lytinį švietimą Lenkijoje ir dėl Vengrijoje patvirtintos reformos, kuria pažeidžiamos translyčių ir interseksualių asmenų teisės; ragina nuolat stebėti padėtį, susijusią su moterų teisėmis ir lyčių lygybe, įskaitant dezinformaciją ir regresyvas iniciatyvas visose valstybėse narėse, ir sukurti perspėjimo sistemą siekiant išryškinti regresą; ragina Komisiją remti tyrimus, kuriuose analizuojamas ryšys tarp antidemokratiškos judėjimų bei išpuolių ir dezinformacijos kampanijų moterų teisių ir lyčių lygybės bei demokratijos klausimais, ir prašo Komisijos išsiaiškinti jų esmines priežastis, taip pat sustiprinti pastangas kovojant su jais, patikrinant faktus, pateikiant atsvaros naratyvą ir rengiant informuotumo didinimo kampanijas;

114. ragina Komisiją vykdyti pasaulinę kampaniją prieš dažnėjančius išpuolius, kuriuos jos patiria, ir užtikrinti žmogaus teisių gynėjų išlaisvinimą, ypač daug dėmesio skiriant moterų teisių gynėjams; ragina į ES žmogaus teisių gynėjų gaires nedelsiant įtraukti priedą, kurio tikslas – pripažinti ir sukurti papildomas strategijas ir priemones, kuriomis siekiama geriau ir veiksmingiau reaguoti į konkrečią situaciją, grėsmes ir rizikos veiksnius, su kuriais susiduria moterų teisių gynėjai, ir užkirsti jiems kelią;

115. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares apsaugoti moteris, kurios yra ypač pažeidžiamos dėl daugialypės diskriminacijos, pripažįstant tarpsektorines diskriminacijos formas, kurias patiria moterys dėl lyties, etninės priklausomybės, tautybės, amžiaus, negalios, socialinės padėties, seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės bei migrantų statuso, ir užtikrinti, kad įgyvendinant veiksmus būtų atsižvelgiama į konkrečius šių grupių poreikius ir jie būtų tenkinami;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

116. primena savo 2019 m. vasario 12 d. rezoliuciją dėl poreikio sustiprinti Europos strateginę programą dėl romų integracijos nacionalinių strategijų po 2020 m. ⁽⁴¹⁾, kurioje pažymima, kad daugumoje valstybių narių nebuvo pastebėta jokių teigiamų pokyčių, susijusių su galimybe įsidarbinti, kad esama rimtų problemų, susijusių su būstu, o sprendžiant skurdo klausimą pažengta nedaug, taip pat kad į ES programą turi būti įtrauktas tvirtas lyčių aspektas; reiškia susirūpinimą dėl neapykantos romams kurstymo kilus COVID-19 pandemijai ir kai kurių valstybių narių nustatytų papildomų apribojimų siekiant karantinuoti romų bendruomenes bei nuogaustauja dėl neigiamų pasekmių pažeidžiamiausioms romų grupėms: mergaitėms, merginoms, vyresnio amžiaus moterims, neįgaliesiems ar LGBTIQ+ asmenims; palankiai vertina ES strateginės romų lygybės ir įtraukties programos priėmimą, nes tai sudaro sąlygas, analizuoti koronaviruso poveikį romams ir priimti priemones, kuriomis būtų užkertamas kelias priešiška reakcijai į jų teises;

117. primygtinai ragina Komisiją nustatyti konkrečią seksualinių paslaugų teikėjų teisių ir apsaugos sistemą krizės metu ir po jos; be to, pabrėžia, kad svarbu įtraukti priemones ir strategijas, kuriomis siekiama kovoti su seksualinių paslaugų teikėjų diskriminacija norint gauti finansavimą, naudotis būsto, sveikatos priežiūros, švietimo ir kitomis paslaugomis;

118. pabrėžia, kad audiovizualinė ir spausdintinė žiniasklaida yra vienas iš sektorių, turinčių didelę kultūrinę, socialinę ir ekonominę reikšmę, jis atspindinti ir formuoja visuomenę ir kultūrą; apgailestauja dėl to, kad labai mažai moterų užima pagrindines kūrybines pareigas šiame sektoriuje, įskaitant kino pramonę visoje Europoje ir visame pasaulyje; ragina Komisiją atkreipti dėmesį į lyčių stereotipus žiniasklaidoje ir skatinti lyčių lygybę grindžiamą turinį; pabrėžia, kad svarbu skatinti žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą ir parengti visiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams taikomas žiniasklaidos švietimo iniciatyvas, atsižvelgiant į lyčių aspektą; ragina valstybes nares priimti teisės aktus, kuriais draudžiama diskriminacinė reklama lyčių atžvilgiu žiniasklaidoje ir skatinami praktiniai kursai apie lyčių stereotipų laužymą žurnalistikos, komunikacijos, žiniasklaidos ir reklamos mokymo įstaigose; ragina Komisiją padėti dalytis geriausia patirtimi kovos su seksistine reklama srityje; ragina valstybes nares parengti ir įgyvendinti politiką, kuria būtų siekiama panaikinti nuolatinę nelygybę visame audiovizualiniame sektoriuje, kad moterims ir mergaitėms būtų suteiktos geresnės galimybės;

Lyčių lygybė plėtojant išorės santykius

119. ragina atsižvelgiant į SESV 8 straipsnį, kuriame teigiama, kad visuose savo veiksmuose ES turėtų siekti pašalinti moterų ir vyrų nelygybės apraiškas ir diegti jų lygybę, užtikrinti ES vidaus ir išorės politikos nuoseklumą ir šių politikos sričių tarpusavio stiprinimą kalbant apie daugialypės diskriminacijos, lyčių aspekto integravimo ir lyčių lygybės principus, kovą su lyčių stereotipais ir normomis, taip pat žalingą praktiką ir diskriminacinius teisės aktus, skatinant vienodą moterų naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis plėtojant išorės santykius; šiame kontekste ypač pabrėžia ES prekybos politiką, vystomąją bendradarbiavimą ir politiką žmogaus teisių srityje; pabrėžia pagrindinį moterų įgalinimo vaidmenį siekiant veiksmingai įgyvendinti vystymosi politiką; primena švietimo svarbą įgalinant moteris ir mergaites tiek ES, tiek šalyse partnerėse; pabrėžia, kad švietimas yra ne tik teisė, bet ir svarbi priemonė kovojant su ankstyvomis ir priverstinėmis santuokomis bei paauglių nėštumu; primygtinai reikalauja, kad ES išorės politikos prioritetas būtų pastangos išlaikyti mergaites mokyklose ir tęsti jų mokymąsi šalyse partnerėse; palankiai vertina atnaujintą įsipareigojimą gerbti moterų ir mergaičių teises ir nuorodą į darnaus vystymosi tikslus, ypač į 5-ąjį DVT, kaip į pagrindinę lyčių lygybės strategijos sistemą;

120. ragina Komisiją, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, stebėti ir siekti visapusiškai įgyvendinti Pekino veiksmų platformą, Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą bei jos peržiūros konferencijų rezultatus bei visus darnaus vystymosi tikslus, įskaitant 3.7 ir 5.6 tikslus tiek ES, tiek už jos ribų, naudojant rodiklius, atitinkančius DVT skirtą JT visuotinių rodiklių sistemą;

121. palankiai vertina naują Trečiąją lyčių lygybės veiksmų planą (III LLVP), kaip pagrindinę priemonę lyčių lygybei ir moterų bei mergaičių įgalėjimui išorės santykių srityje skatinti; pabrėžia, kad kartu su šiuo dokumentu turi būti nustatyti aiškūs, išmatuojami ir laiko atžvilgiu apibrėžti sėkmės rodikliai, įskaitant funkcijų ir atsakomybės paskirstymą skirtingiems subjektams; palankiai vertina tai, kad naujajame veiksmų plane išlaikomas tikslas, kuriuo siekiama, kad 85 proc. visų naujų programų būtų siekiama prisidėti prie lyčių lygybės; apgailestauja, kad nebuvo nustatytas naujas tikslas, pagal kurį 20 proc. programų pagrindinis tikslas būtų lyčių lygybė; reikalauja, kad atsižvelgiant į tai naujojoje Kaimynystės, vystymosi ir

⁽⁴¹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0075.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

tarptautinio bendradarbiavimo priemonėje pirmenybė būtų teikiama lyčių lygybei ir moterų teisėms visose geografinėse ir teminėse programose; palankiai vertina tai, kad pasikeitė Komisijos tarnybų ir Europos išorės veiksmų tarnybos institucinė kultūra, siekiant veiksmingiau įgyvendinti ES įsipareigojimus, susijusius su moterų teisėmis ir lyčių lygybe;

122. ragina Komisiją toliau stiprinti ES, kaip lyčių lygybės katalizatoriaus visame pasaulyje, vaidmenį;

123. ragina Komisiją skatinti gilesnį suvokimą apie konkrečius migrančių ir prieglobsčio siekiančių moterų ir mergaičių poreikius, kalbant apie galimybes gauti paramą sveikatos ir švietimo srityje ir finansinį saugumą, siekiant užkirsti kelią jų išnaudojimui ir užtikrinti, kad gerbiamos jų teisės;

124. pažymi, kad Komisija turi atkreipti dėmesį į ypatingą moterų apsaugos nuo smurto dėl lyties padėti migrantų ir prieglobsčio prašytojų priėmimo centruose, ir ragina sukurti moterims ir mergaitėms pritaikytą infrastruktūrą bei prireikus tinkamai apmokyti šių centrų darbuotojus;

125. palankiai vertina vertybėmis pagrįstą ES prekybos politiką, kurioje užtikrinamas aukštas darbuotojų ir aplinkos teisių apsaugos lygis, taip pat pagarba pagrindinėms laisvėms ir žmogaus teisėms, įskaitant lyčių lygybę; primena, kad lyčių aspektas turi būti integruotas į visus ES prekybos ir investicijų susitarimus ir į juos turi būti įtrauktas plataus užmojo ir įgyvendinamas skyrius dėl prekybos ir darnaus vystymosi; džiaugiasi Komisijos įsipareigojimu pirmą kartą užtikrinti specialaus skyriaus dėl prekybos ir lyčių lygybės įtraukimą į atnaujinamą asociacijos susitarimą su Čile, remiantis esamais tarptautiniais pavyzdžiais;

126. pakartoja, kad nuolat remia Komisijos darbą šioje srityje;

o

o o

127. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0026

Skaitmeninio lyčių atotrūkio panaikinimas: moterų dalyvavimas skaitmeninėje ekonomikoje

2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija „Skaitmeninio lyčių atotrūkio panaikinimas: moterų dalyvavimas skaitmeninėje ekonomikoje“ (2019/2168(INI))

(2021/C 456/20)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą bei Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 8 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą, patvirtintas per 1995 m. vykusią Ketvirtąją pasaulinę moterų klausimų konferenciją, ypač į probleminę sritį „Moterys ir žiniasklaida“,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) 2019 m. konvenciją dėl smurto ir priekabiavimo Nr. 190 ir TDO 2019 m. rekomendaciją dėl smurto ir priekabiavimo Nr. 206,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 16 d. JT Generalinės Asamblėjos aukšto lygio posėdžio dėl bendros Pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimo informacinės visuomenės klausimais rezultatų įgyvendinimo peržiūros baigiamąjį dokumentą,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 6 d. Komisijos komunikatą „Europos bendrosios skaitmeninės rinkos strategija“ (COM(2015)0192) ir į 2017 m. gegužės 10 d. jos įgyvendinimo laikotarpio vidurio peržiūrą „Sujungta bendroji skaitmeninė rinka visiems“ (COM(2017)0228),
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 1-ą, 2-ą, 3-ią ir 20-ą principus,
- atsižvelgdamas į Komisijos bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos II ramstį („tinkamų sąlygų skaitmeniniams tinklams ir paslaugoms suklestėti sudarymas“) ir III ramstį („maksimalus mūsų europinės skaitmeninės ekonomikos augimo potencialo padidinimas“),
- atsižvelgdamas į Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginę programą („ET 2020“),
- atsižvelgdamas į Komisijos tyrimus „IRT darbui: skaitmeniniai įgūdžiai darbe“ (*ICT for work: Digital skills in the workplace*) ir „Moterys skaitmeniniame amžiuje“ (*Women in the Digital Age*),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 1 d. Komisijos komunikatą „Europos įgūdžių darbotvarkė siekiant konkurencingumo, socialinio teisingumo ir atsparumo“ (COM(2020)0274),
- atsižvelgdamas į 2013 m. spalio 1 d. Komisijos ataskaitą „Moterų aktyvumas IRT sektoriuje“ (*Women active in the ICT sector*),
- atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) 2017 m. sausio 26 d. tyrimą „Lytis ir skaitmeninė darbotvarkė“ (*Gender and Digital Agenda*),
- atsižvelgdamas į 2016 m. gegužės 30 d. Tarybos išvadas dėl gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir kritinio mąstymo ugdymo pasitelkiant švietimą ir mokymą,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 6 d. Tarybos išvadas dėl lyčių lygybės, jaunimo ir skaitmeninimo,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 10 d. Tarybos išvadas „Lyčių lygybe grindžiama ekonomika ES. Tolesni veiksmai“,

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Moterų ir vyrų lygių galimybių patariamojo komiteto 2018 m. gruodžio 19 d. nuomonę „Lyčių lygybės strategijos ateitis po 2019 m.: iškovojamų pergalių laikinumas“ (*The future of gender equality strategy after 2019: the battles that we win never stay won*),
- atsižvelgdamas į Išpareigojimų deklaraciją dėl moterų skaitmeniniame pasaulyje, kurią 2019 m. pasirašė 27 ministrai ir atstovai iš ES valstybių narių bei Norvegijos,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. gegužės 24 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl principo už vienodą ar vienodos vertės darbą abiejų lyčių darbuotojams mokėti vienodą užmokestį taikymo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl lyčių stereotipų panaikinimo ES ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją „Skaitmeninė darbotvarkė. Augimas, judumas ir užimtumas: metas judėti sparčiau“ ⁽³⁾, ypač į Didžiąją koaliciją užimtumui skaitmeniniame sektoriuje skatinti,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. spalio 8 d. rezoliuciją „2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo taikymas“ ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. balandžio 28 d. rezoliuciją dėl lyčių lygybės ir moterų įgalinimo skaitmeniniame amžiuje ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į Pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimo informacinės visuomenės klausimais 2019 m. forumą „Informacinės ir ryšių technologijos darnaus vystymosi tikslams pasiekti“,
- atsižvelgdamas į Pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimo informacinės visuomenės klausimais 2020 m. forumą „Skaitmeninės transformacijos ir pasaulinių partnerystės skatinimas: Pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimo informacinės visuomenės klausimais veiklos kryptys darnaus vystymosi tikslams pasiekti“,
- atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl moterų ir mergaičių įgalėjimo pasitelkiant skaitmeninį sektorių (O-000004/2018 – B8-0010/2018),
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. balandžio 17 d. rezoliuciją dėl moterų ir mergaičių įgalėjimo pasitelkiant skaitmeninį sektorių ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo tarparlamentinio komiteto posėdį dėl moterų ir mergaičių įgalėjimo naudojantis žiniasklaida ir IRT, kuris buvo surengtas 2018 m. Tarptautinę moters dieną,
- atsižvelgdamas į išsamią analizę „Moterų įgalėjimas internete“, kurią 2015 m. spalio 30 d. paskelbė jo Vidaus politikos generalinis direktoratas ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į tyrimą „Esminės vyrų ir moterų skaitmeninių įgūdžių skirtumo priežastys ir galimi sprendimai siekiant didinti moterų ir mergaičių e. įtrauktį“, kurį 2018 m. vasario 15 d. paskelbė jo Vidaus politikos generalinis direktoratas ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. rugpjūčio 16 d. savo Vidaus politikos generalinio direktorato paskelbtą tyrimą „Kibernetinis smurtas ir neapykantos prieš moteris kurstymas internete“ ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ OL C 264 E, 2013 9 13, p. 75.

⁽²⁾ OL C 36, 2016 1 29, p. 18.

⁽³⁾ OL C 93, 2016 3 9, p. 120.

⁽⁴⁾ OL C 349, 2017 10 17, p. 56.

⁽⁵⁾ OL C 66, 2018 2 21, p. 44.

⁽⁶⁾ OL C 390, 2019 11 18, p. 28.

⁽⁷⁾ Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato C teminio skyriaus (piliečių teisės ir konstituciniai reikalai) 2015 m. spalio 30 d. išsami analizė „Moterų įgalėjimas internete“ (*Empowering women on the Internet*).

⁽⁸⁾ Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato C teminio skyriaus (piliečių teisės ir konstituciniai reikalai) 2018 m. vasario 15 d. tyrimas „Esminės vyrų ir moterų skaitmeninių įgūdžių skirtumo priežastys ir galimi sprendimai siekiant didinti moterų ir mergaičių e. įtrauktį“ (*The underlying causes of the digital gender gap and possible solutions for enhanced digital inclusion of women and girls*).

⁽⁹⁾ Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato C teminio skyriaus (piliečių teisės ir konstituciniai reikalai) 2018 m. rugpjūčio 16 d. tyrimas „Kibernetinis smurtas ir neapykantos prieš moteris kurstymas internete“ (*Cyber violence and hate speech online against women*).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į tyrimą „Moterų švietimas ir įdarbinimas mokslo, technologijų ir skaitmeninės ekonomikos, įskaitant dirbtinį intelektą, srityse bei jų įtaka lyčių lygybei“, kurį 2020 m. balandžio 15 d. paskelbė jo Vidaus politikos generalinis direktoratas ⁽¹⁰⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA) 2014 m. paskelbtą tyrimą „Smurtas prieš moteris: ES masto tyrimas“ (*Violence against women: an EU-wide survey*),
 - atsižvelgdamas į 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičiančią Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR ⁽¹¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. birželio 19 d. Komisijos komunikatą „Prekybos žmonėmis panaikinimo ES strategija 2012–2016 m.“ (COM(2012)0286) ir į 2014 m. spalio 17 d. jos įgyvendinimo laikotarpio vidurio ataskaitą (SWD(2014) 0318),
 - atsižvelgdamas į moterų dalyvavimo skaitmeninėje ekonomikoje rezultatų suvestinę ⁽¹²⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą (A9-0232/2020),
- A. kadangi, remiantis SESV 8 straipsniu, vykdydama bet kokią veiklą Sąjunga privalo siekti šalinti moterų ir vyrų nelygybės apraiškas ir skatinti jų lygybę; kadangi siekiant lyčių lygybės mergaitės ir jaunos moterys turi turėti vienodas galimybes naudotis technologijomis, gauti skaitmeninį mokymą ir būti saugios internete; kadangi 5-asis darnaus vystymosi tikslas (DVT) yra susijęs su lyčių lygybe ir moterų įgalėjimu bei apima technologijų ir interneto naudojimą;
- B. kadangi skaitmeninimas iš esmės pakeitė daugumą mūsų gyvenimo aspektų: viena vertus, atsivėrė nesuskaičiuojama daugybė galimybių, kita vertus atsirado naujų iššūkių; kadangi dėl COVID-19 krizės ir jos padarinių gyvenimas Europoje greičiausiai pasikeis ilgam, o šiuo požiūriu svarbų vaidmenį atliks skaitmeninimas; kadangi reikia iširti ir įvertinti skaitmeninimo poveikį moterų užimtumo perspektyvoms ir nuotolinio darbo poveikį; kadangi nuotolinio darbo, privataus gyvenimo ir priežiūros pareigų derinimas moterims reiškia papildomą našą, todėl joms tenka didesnė emocinė, psichinė ir socialinė našta; kadangi dėl pandemijos darbo rinka susiduria su iššūkiu, susijusiu su didele skaitmenine transformacija;
- C. kadangi lyčių stereotipai yra rimta kliūtis siekiant moterų ir vyrų lygybės, jie prisideda prie lyčių atskyrimo švietimo ir užimtumo srityje ir dėl jų dar labiau didėja vyrų ir moterų atotrūkis skaitmeniniame sektoriuje ir užkertamas kelias visapusiškam moterų, kaip naudotojų, novatorių ir kūrėjų, dalyvavimui; kadangi pagal paplitusius stereotipus aukšto lygio intelektualiniai gebėjimai labiau priskiriami vyrams, nei moterimis, šiuos stereotipus vaikai, ypač mergaitės, priima jau nuo šešerių metų, ir jie daro įtaką jų interesams;
- D. kadangi 2019 m. lyčių lygybės indekse atskleidžiama nuolatinė lyčių nelygybė skaitmeniniame sektoriuje;
- E. kadangi, remiantis Eurostato 2018 m. duomenimis, informacines ir ryšių technologijas Europos Sąjungoje studijavo apie 1,3 mln. žmonių, tačiau mergaitės ir moterys daugeliu atvejų sudaro mažumą ir atstovauja tik 17 proc. visų IRT studentų ES;
- F. kadangi 73 proc. 15–16 metų amžiaus vaikinų neįsijaučia diskomforto naudodamiesi jiems mažiau žinomais skaitmeniniais įtaisais, palyginti su 63 proc. tos pačios amžiaus grupės merginų ⁽¹³⁾, kurios mažiau savimi pasitiki, nepaisant to, kad jos turi daugiau skaitmeninio raštingumo įgūdžių nei vaikinai;

⁽¹⁰⁾ Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato C teminio skyriaus (piliečių teisės ir konstituciniai reikalai) 2020 m. balandžio 15 d. tyrimas „Moterų švietimas ir įdarbinimas mokslo, technologijų ir skaitmeninės ekonomikos, įskaitant dirbtinį intelektą, srityse bei jų įtaka lyčių lygybei“ (*Education and employment of women in science, technology and the digital economy, including AI and its influence on gender equality*).

⁽¹¹⁾ OL L 101, 2011 4 15, p. 1.

⁽¹²⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/women-digital-scoreboard>

⁽¹³⁾ EIGE 6 rodiklis. Šaltinis: EIGE faktų suvestinė „Lyčių lygybė ir skaitmeninimas Europos Sąjungoje“ (*Gender equality and digitalisation in the European Union*), paskelbta 2018 m. spalio 11 d.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- G. kadangi lyčių stereotipai daro didžiulę įtaką renkantis dalykus; kadangi labai nedaug paauglių mergaičių ES valstybėse narėse (mažiau negu 3 proc.) domisi galimybe dirbti IRT specialistėmis sulaukusios 30 metų⁽¹⁴⁾; kadangi neskatindami mergaičių siekti karjeros IRT srityje mokytojai ir tėvai gali sustiprinti lyčių stereotipus; kadangi panaikinus su lytimi susijusius lūkesčius dėl profesijų ir skatinant moteris, rodančias pavyzdį gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos bei IRT srityje, galima paskatinti mergaites studijuoti IRT;
- H. kadangi informacijos ir ryšių sektoriuje dirbančių moterų atlyginimas yra 19 proc. mažesnis negu vyrų; kadangi vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas daro tiesioginį poveikį vyrų ir moterų pensijų skirtumui⁽¹⁵⁾; kadangi vyrų ir moterų darbo užmokesčio lygis turi atitikti sąžiningumo ir lygybės principą;
- I. kadangi visame pasaulyje moterys, kaip demografinė grupė, rečiau negu vyrai naudojami internetu, pvz., norėdamos instaliuoti programinę įrangą ar pasiklausyti internetinio radijo ir žiūrėti internetinę televiziją, pasinaudoti elektroninės bankininkystės ar e. prekybos paslaugomis;
- J. kadangi, nors per pastaruosius porą metų išaugo kibernetinio saugumo srityje dirbančių moterų skaičius, rodikliai vis tiek lieka itin žemi, o moterys sudaro mažiau nei 20 proc. kibernetinio saugumo specialistų Europoje;
- K. kadangi tikėtina, jog ateityje tam tikro laipsnio e. įgūdžių ir skaitmeninio raštingumo reikalavimai bus keliami daugiau nei 90 proc. darbo vietų atvejų;
- L. kadangi dėl įvairių kliūčių, pvz., lyčių stereotipų ir vyrų dominavimo darbe, kuriame trūksta įvairovės, yra didesnė tikimybė, kad moterims bus nelengva rasti savo vietą IRT darbo sektoriuje; kadangi IRT sektoriuje išsigalėjusi didelė vertikalioji ir horizontalioji segregacija, o moterų kvalifikacija neretai per aukšta lyginant su jų užimamomis pareigomis; kadangi tik nedidelė moterų mažuma užima aukšto rango pareigas programinės įrangos inžinerijos srityje;
- M. kadangi programinės įrangos naudojimas ir kūrimas tampa svarbiais skaitmeninės transformacijos ištekliais; kadangi lyčių nelygybė tarp programinės įrangos kūrėjų ir inžinierių kelia susirūpinimą dėl moterų įtraukimo į sektorių bei potencialaus sąmoningo ir nesąmoningo su lytis diskriminuojančio šališkumo DI programose, vaizdo žaidimuose ir žaisluose bei kitose taikomosiuose programose;
- N. kadangi FRA tyrimu dėl smurto prieš moteris nustatyta, kad nuo 15 metų 14 proc. moterų yra patyrusios priekabiavimą elektroninėje erdvėje⁽¹⁶⁾; kadangi pranešta apie didelį seksualinio priekabiavimo atvejų skaičių gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sričių švietimo įstaigose, įskaitant mokyklas, universitetus ir darbo vietas, o tai dar labiau trukdo moterims dalyvauti šiame sektoriuje; kadangi COVID-19 laikotarpiu daug moterų tapo naujų formų seksualinio ir psichologinio priekabiavimo internete aukomis, įskaitant kenkėjišką veiklą platformoje „Zoom“, persekiojimą ar grasinimus; kadangi skubiai reikia imtis priemonių, kuriomis būtų siekiama kovoti su šiuo naujų formų seksualiniu ir psichologiniu priekabiavimu; kadangi moterų sudaiktinimas, hiperseksualizavimas ir išnaudojimas internete, ypač pasitelkiant interneto pornografiją, turi prazūtingą poveikį seksualumo kūrimui ir apskritai lyčių lygybei;
- O. kadangi IRT sektorius yra sektorius, kuriame dirba mažai moterų; kadangi daugybė moterų atsisako savo aukštesnio lygio išsilavinimo, akademinio galimybių ir karjeros IRT sektoriuje (reiškiny, žinomas „prakiurusio vamzdžio“ pavadinimu) labiausiai dėl prastos profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, organizacinių apribojimų ir vyrų dominuojamos aplinkos; kadangi dėl darbo vietų skaitmeniniame sektoriuje paliekančių ir nustojančių dirbti moterų Europos ekonomika kasmet patiria 16,1 mlrd. EUR vertės produktyvumo nuostolių⁽¹⁷⁾;
- P. kadangi IT sektoriuje stebimas ženklus moterų skaičiaus valdybose padidėjimas, tačiau vien vyrų sudaromų valdybų procentinė dalis šiame sektoriuje taip pat didžiausia;

⁽¹⁴⁾ EIGE faktų suvestinė „Lyčių lygybė ir skaitmeninimas Europos Sąjungoje“ (*Gender equality and digitalisation in the European Union*), paskelbta 2018 m. spalio 11 d.

⁽¹⁵⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/women-ict>

⁽¹⁶⁾ FRA tyrimas:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU\(2018\)604979_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU(2018)604979_EN.pdf)

⁽¹⁷⁾ Komisijos tyrimas „Moterys skaitmeniniame amžiuje“ (*Women in the Digital Age*) (2018 m.).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- Q. kadangi skaitmeniniai įgūdžiai reišia gebėjimą įgyti, apdoroti ir perduoti skaitmeninę informaciją ir jiems įtakos turi socialinė, kultūrinė ir ekonominė aplinka; kadangi moterys daugiau laiko nei vyrai skiria neapmokamai priežiūrai ir darbui namų ūkyje; kadangi dėl to jos turi mažiau laisvo nuo darbo laiko, laiko dirbti apmokamą darbą ir galimybių įgyti skaitmeninių įgūdžių ir interneto naudojimo įgūdžių; kadangi veiksmai, kuriais siekiama didinti informuotumą, kovoti su lyčių stereotipais ir normomis ir geriau paskirstyti neapmokamą vaiko priežiūrą ir darbą namų ūkyje, suteiktą galimybę didesniai skaičiui moterų dalyvauti (skaitmeninėje) darbo rinkoje ir mokymuose ir įgyti geresnių skaitmeninių įgūdžių;
- R. kadangi tik nedidelė dalis labai rizikingo kapitalo įmonių, verslo angelų ir investuotojų yra moterys; kadangi nuo pradinės iki vidurinės mokyklos ir universiteto mergaitės yra mažiau linkusios studijuoti IRT ir gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykus ir atitinkamai gerokai mažiau moterų dirba šiose darbo rinkos srityse ir kaip privačių bendrovių ir pradedančiųjų įmonių steigėjos ir savininkės; kadangi žemesnis moterų dalyvavimo technologijų srityje procentas daro tiesioginę įtaką visai visuomenės raidai ir sukuria inovacijų šališkumą, susijusį su tuo, kokios naujos inovacijos ir technologijos yra siūlomos vartotojams;
- S. kadangi pastebima tendencija, kad, palyginti su 2011 m., mažėja moterų, siekiančių su IRT susijusio aukštojo išsilavinimo, skaičius; kadangi iš 8 milijonų IRT specialistų Europos Sąjungoje moterys sudaro 17 proc.; kadangi, jei į darbo rinką skaitmeniniame sektoriuje ateitų daugiau moterų, šiam sektoriui būtų labai naudingas toks nepanaudotų gebėjimų ir skirtingų požiūrių šaltinis, kuris galėtų sustiprinti Europos ekonomiką 16 mlrd. EUR BVP per metus;
- T. kadangi, kaip nurodyta Pasaulio ekonomikos forumo 2018 m. ataskaitoje dėl lyčių nelygybės pasaulyje, tik 22 proc. DI specialistų visame pasaulyje yra moterys, palyginti su 78 proc. vyrų, o tai reišia, kad turi būti panaikinta 72 proc. lyčių nelygybės; kadangi 2019 m. iš kiekvieno 100 USD investuoto į Europos technologijų bendroves 92 USD atiteko vien tik iš vyrų sudarytų komandų kūrimui ⁽¹⁸⁾;
- U. kadangi e. įtrauktis reišia visų asmenų ir bendruomenių galimybę pasiekti IRT ir jomis naudotis; kadangi dėl ribotos prieigos, įperkamo ir švietimo, taip pat dėl su lytimis susijusių lūkesčių ir socialinių bei kultūrinių normų, mažesnio gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos ir IRT srityse studijuojančių moterų skaičiaus, riboto skaitmeninių priemonių naudojimo ir dėl su kibernetiniu smurtu prieš mergaites ir moteris susijusio mažesnio jų aktyvumo socialinėse platformose, jos negali pasinaudoti e. įtrauktimi; kadangi e. įtraukties lyčių aspektas turi būti visų su IRT ir skaitmeninimu susijusių ES iniciatyvų ir investicijų dalis;
- V. kadangi skaitmeninė finansinė įtrauktis reišia finansinių paslaugų, kurios yra pritaikytos pagal poreikius ir atsakingai teikiamos už prieinamą kainą, skaitmeninę prieigą ir galimybę jomis naudotis; kadangi pagrindinės moterų finansinės atskirties priežastys yra teisės aktai ir taisyklės, dėl kurių gali būti pažeidžiamos moterų teisės dalyvauti darbo rinkoje, valdyti turtą, steigti oficialų verslą ir gauti finansavimą jam plėsti bei pačioms priimti ekonominius sprendimus; kadangi maždaug vienas milijardas moterų vis dar negauna oficialių finansinių paslaugų, nes negali gauti tapatybės nustatymo dokumentų, neturi mobiliųjų telefonų, skaitmeninių įgūdžių, finansinių žinių, taip pat dėl netinkamų produktų; kadangi suteikus geresnę atsakingų skaitmeninių finansinių paslaugų prieigą ir užtikrinus geresnį jų naudojimą, būtų galima sustiprinti moterų ekonominį pajėgumą ir ekonominį nepriklausomumą;
- W. kadangi moterų galimybei pasiekti ir naudoti skaitmenines technologijas įtaką daro daugybė veiksnių, pvz., investicijos, reglamentai ir konkurencija; kadangi kaime ir sunkiai pasiekiamuose regionuose gyvenančios moterys ir mergaitės, norėdamos naudotis internetu ir skaitmeninėmis technologijomis, susiduria su sunkumais ir kliūtimis ir tai joms neleidžia visapusiškai išnaudoti šiuolaikinių technologijų skaitmeninį potencialą; kadangi, visų pirma besivystančiose šalyse, kaimo vietovėse gyvenančios moterys ir mergaitės paprastai dirba žemės ūkio srityje ir jų darbas dažnai yra neapmokamas ir mažų garantijų, todėl jos gyvena aplinkoje, kurioje trūksta technologijų ir kyla sunkumų norint naudotis skaitmeninėmis technologijomis;

⁽¹⁸⁾ <https://2019.stateofeuropeantech.com/chapter/diversity-inclusion/article/state-di-european-tech/>

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

Bendrosios pastabos

1. ragina Komisiją ir valstybes nares suderinti skaitmeninės pertvarkos skatinimo priemones su Sąjungos lyčių lygybės tikslais; pabrėžia, kad dėl perėjimo prie skaitmeninių technologijų niekas neturėtų likti nuošalyje; teigiamai vertina Komisijos išsipareigojimus, įtrauktus į 2020–2025 m. lyčių lygybės strategiją, skatinti moterų dalyvavimą skaitmeninėje ekonomikoje ir informacinės visuomenės veikloje; ragina Komisiją toliau spręsti rimtą lyčių nelygybės IRT sektoriuje problemą įgyvendinant skaitmeninę darbotvarkę, Europos skaitmeninę strategiją ir visą kitą skaitmeninio igūdžių ir švietimo politiką ir iniciatyvas, imantis konkrečių priemonių moterų ir merginų skaičiui šiame sektoriuje padidinti; pabrėžia, kad aktyvesnis moterų dalyvavimas skaitmeniniame sektoriuje gali turėti didelį poveikį kovojant su lyčių nelygybe, stereotipais ir diskriminacija, gerinant moterų galimybes patekti į darbo rinką ir jų darbo sąlygas, taip pat sprendžiant vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo problemą; ragina Komisiją ir valstybes nares skirti tinkamą finansavimą programoms, kuriomis siekiama pritraukti daugiau mergaičių ir moterų studijuoti ir dirbti gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityje, parengti verslumo programas, pagal kurias būtų finansuojami moterų ir mergaičių pradedami kurti technologijų projektai ar naujos įmonės, kurti strategijas, kuriomis būtų siekiama didinti mergaičių ir moterų skaitmeninę įtrauktį ir skaitmeninę finansinę įtrauktį, su gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos ir mokslinių tyrimų ir inovacijų sektoriumi susijusiose srityse, taip pat taikyti daugiapakopį požiūrį siekiant panaikinti lyčių nelygybę visais švietimo ir užimtumo lygmenimis skaitmeniniame sektoriuje;
2. ragina Komisiją tinkamai atsižvelgti į vyrų ir moterų skaitmeninių igūdžių skirtumą derantis dėl programų kitoje daugiametėje finansinėje programoje, taip pat dėl lėšų ir paskolų pagal ekonomikos gaivinimo planą bei didinti moterų informuotumą apie šiuos mechanizmus; pabrėžia, kad rengiant IRT vystymui skirtas politikos priemones į jas turėtų būti įtrauktas lyčių aspektas, o biudžetas turėtų būti sudaromas atsižvelgiant į lyčių aspektą ir nustatomi išmatuojami rodikliai; ragina Komisiją užtikrinti lyčių aspekto integravimą į skaitmeninių paslaugų aktą ir visus būsimus su skaitmenine sritimi susijusius pasiūlymus;
3. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti visapusišką ministrų lygmeniu pasirašytos išsipareigojimų deklaracijos dėl moterų skaitmeniniame pasaulyje įgyvendinimą; ragina Komisiją stebėti, kaip valstybės narės įgyvendina savo tarpsektorinius nacionalinius planus dėl moterų skaitmeninėje srityje;

Švietimas

4. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti lyčių aspekto integravimą į visų lygmenų skaitmeninį švietimą, įskaitant užklausinę veiklą, savaiminį mokymąsi ir neformalųjį švietimą – taip pat skirtą mokytojams; ragina parengti specialias skirtingoms amžiaus grupėms skirtas strategijas;
5. ragina Komisiją ir valstybes nares, programų kūrėjus, įmones ir universitetus spręsti lyčių nelygybės IRT sektoriuje problemą ir bendradarbiauti ieškant sprendimų bei dalijantis geriausia patirtimi, susijusia su tuo, kaip nuo ankstyvo amžiaus ir vėliau mergaitės galėtų būti geriau įtraukiamos į su skaitmeniniu švietimu susijusias temas; ragina ES ir valstybes nares parengti, remti ir įgyvendinti veiksmus, kurių ragina imtis JT ir šios organizacijos organai;
6. ragina Komisiją nuodugniai spręsti klausimą dėl mažo moterų, kurios renkasi studijas ir karjerą IRT srityje, skaičiaus ir užtikrinti stiprų lyčių aspektu grindžiamą požiūrį Skaitmeninės Europos programoje ir atnaujintame Skaitmeninio švietimo veiksmų plane, įskaitant skaitmeninės įrangos pasiekiamumą ir įperkamumą; kviečia švietimo subjektus įtraukti lyčių komponentą į visas su gamtos mokslais, technologijomis, inžinerija ir matematika bei IRT susijusias mokymo programas, mokomąją medžiagą ir mokymo praktiką nuo mažų dienų ir skatinti mergaites rinktis matematikos, kodavimo, IRT pamokas ir mokslo dalykus mokykloje bei tęsti jų studijas; ragina Komisiją ir valstybes nares bendradarbiauti su švietimo įstaigomis ir pilietinės visuomenės organizacijomis, kad būtų įvertinti ir perkurti IRT mokymo formatai;
7. pabrėžia, jog svarbu, kad merginos ir moterys pačios kartu kurtų savo ateitį mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos bei IRT srityse, kurios taptų neatskiriama ugdymo dalimi ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir pradinėse mokyklose, atsisakant žalingų lyčių stereotipų taikymo mergaitėms ir berniukams;
8. ragina Komisiją ir valstybes nares rengiant skaitmeninio švietimo politiką rengiant skaitmeninio švietimo politiką atsižvelgti į lyčių aspektu grindžiamą požiūrį, ir taip užtikrinti, kad tiek vyriškos, tiek moteriškos lyties moksleiviai galėtų spręsti būsimus uždavinius; ragina Komisiją ir valstybes nares parengti ugdomojo vadovavimo programas, kuriose dalyvautų ikvėpiančiais IRT srities pavyzdžiais tapusios moterys ir kurios būtų įgyvendinamos visais švietimo lygmenimis; ragina Komisiją ir valstybes nares remti moksleiviams ir tėvams skirtas informavimo kampanijas, kuriomis siekiama kovoti su lyčių stereotipais mokyklos projektuose ir darbuose; pabrėžia, jog svarbu pripažinti moterų darbą, kad mokslo knygų viršeliuose mergaitės matytų net tik vyrų pavardes, bet būtų ir pavyzdį rodančių moterų;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

9. ragina Komisiją ir valstybes nares remti mokymąsi visą gyvenimą, kad moterims būtų lengviau pakeisti profesiją į su IRT susijusias pareigas, bei mokymus ir programas, skirtas mergaičių ir moterų e. įgūdžiams tobulinti ir keisti; pabrėžia, kad Tarybos rekomendacija dėl profesinio mokymo ir atnaujinta Europos įgūdžių darbotvarke turi būti užtikrintas lyčių aspektu grindžiamas požiūris;
10. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis politikos ir priemonių, kuriomis būtų sprendžiama „prakiurusio vamzdžio“ reiškinio problema;
11. ragina užtikrinti, kad lyčių lygybė taptų nuolatine sudėtine būsimosios ES jaunimo strategijos ir politikos dalimi;

Užimtumas ir verslumas

12. primygtinai ragina valstybes nares visiškai į nacionalinę teisę perkelti ir įgyvendinti Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyvą, be to, ragina Komisiją veiksmingai stebėti, kaip tai daroma, siekiant užtikrinti, kad abu tėvai galėtų pasinaudoti tėvystės, vaiko priežiūros ir slaugos atostogomis; ragina valstybes nares vertinti IRT kaip priemonę profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai remti, stebėti darbo srities skaitmeninimo, įskaitant skaitmeninį sektorių, tendencijas ir prireikus pritaikyti savo jau esamas profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros priemones, siekiant vienodai padalyti slaugos pareigas; atsižvelgdamas į tai ragina Komisiją ir valstybes nares pradėti taikyti atitinkamą politiką, kad savarankiškai dirbantiems asmenims, būtų lengviau naudotis socialinės apsaugos sistemomis, visų pirma verslininkėms IRT ir skaitmeniniame sektoriuose, ir jų teise į motinystės atostogas ir vaiko priežiūros paslaugas; pažymi, kad darbo nuotoliniu būdu tvarka suteikia galimybę dirbti iš namų ir gali lemti geresnę profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą; tačiau pabrėžia, kad valstybės narės turi jį stebėti ir tinkamai reglamentuoti;
13. pabrėžia, kad vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas daro neigiamą poveikį moterų, įskaitant dirbančias skaitmeniniame sektoriuje, pensijoms; teigiamai vertina Komisijos išsipareigojimą iki 2020 m. pabaigos pateikti privalomas užmokesčio skaidrumo sistemos priemones, ir deramai atsižvelgti į unikalias Europos mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių aplinkybes bei į įvairius ES egzistuojančius darbo rinkos modelius siekiant veiksmingai spręsti vyrų ir moterų darbo užmokesčio, pensijų skirtumo bei skurdo senatvėje klausimą;
14. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti lyčių lygybę IRT ir susijusių sektorių bei skaitmeninės ekonomikos įmonėse ir priimti horizontaliąją politiką, siekiant mažinti lyčių nelygybę skaitmeninėje ekonomikoje taikant tikslines priemones, įskaitant Europos fondus, skirtus moterų vadovaujamiems projektams skaitmeniniame sektoriuje finansuoti, skatinti nustatyti minimalų moterų tyrėjų, dalyvaujančių IRT projektuose, skaičių, rengti žmogiškųjų išteklių departamentams skirtus mokymo kursus apie nesąmoningą lyties požiūriu diskriminacinį šališkumą, skatinti lyčių pusiausvyrą įdarbinant, sukurti prizus ir paskatų programas įmonėms ir organizacijoms, aktyviai vykdančioms lyčių neutralumo politiką, susietą su išmatuojamais siektiniais tikslais, skatinti bendroves lyčių aspektą integruoti savo produktų ir taikomųjų programų gamybos, dizaino ir rinkodaros strategijose, skelbti metines ataskaitas apie įvairovę ir vyrų bei moterų darbo užmokesčio skirtumus IRT įmonėse, parengti viešųjų pirkimų politiką ar gaires, pagal kurias IRT paslaugos būtų perkamos iš paslaugų teikėjų, kurie savo įmonėse ir valdybose taiko lyčių pusiausvyros principus, lengviau teikti ES finansavimą įmonėms, atsižvelgiančioms į lyčių lygybės kriterijus ir skatinti įgyvendinti lyčių lygybės planus ir protokolus siekiant kad įmonės pagerintų ir stebėtų savo veiklą moterų dalyvavimo atžvilgiu, įskaitant valdymo ir vadovybės lygmenimis, taip pat ugdomojo vadovavimo programose;
15. ragina Komisiją ir valstybes nares visapusiškai įvertinti priežastis ir veiksnius, dėl kurių daugybė moterų atsisako karjeros skaitmeniniame sektoriuje; ragina Komisiją ir valstybes nares išanalizuoti, kokį poveikį profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros nebuvimas turi moterų galimybei dalyvauti kvalifikacijos kėlimo kursuose, kurie reikalingi siekiant neprarasti IRT sektoriuje reikalaujamo įgūdžių lygio; ragina Komisiją ir valstybes nares parengti mechanizmus ir programas moterims ir mergaitėms, nepriklausomai nuo imigracijos teisinės padėties, į švietimo, mokymo ir užimtumo iniciatyvas skaitmeniniame sektoriuje įtraukti;
16. ragina Komisiją ir valstybes nares remiant moterų verslumą ir aktyvumą inovacijų srityje, sudaryti didesnes finansavimo galimybes verslininkėms ir moterų vadovaujamosioms pradedančiosioms įmonėms, gerinti turimų lėšų prieinamumą, kad joms būtų suteikiamos lygios galimybės konkuruoti bendrojoje skaitmeninėje rinkoje, ir remti didesnę lyčių požiūriu pusiausvyrą finansinėse institucijose;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

17. ragina Komisiją ir valstybes nares didinti mokslinių su lytimi susijusių problemų, kylančių IRT sektoriuje, tyrimų finansavimą;

18. mano, jog nepaprastai svarbu, kad didėtų įkvepiančių moterų pavyzdžių ir vadovybės pareigas IRT sektoriuje užimančių moterų skaičius; ragina pavyzdžiais tapusius vyrus pasisakyti už lyčių lygybę skaitmeninėje ekonomikoje; pabrėžia, kad būtina IRT įmonėse pradėti taikyti įvairovę, pvz., lyčių pusiausvyrą vidutinio ir aukščiausio rango vadovaujamosiose pareigose ir įmonių valdybose, skatinančią žmogiškųjų išteklių praktiką; palankiai vertina Komisijos ketinimą skatinti priimti 2012 m. pasiūlymą dėl Direktyvos dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo (Direktyva dėl moterų įmonių valdybose), ir primygtinai ragina Tarybą nebeblokuoti šio dokumento ir jį priimti;

Kultūros, žiniasklaidos ir audiovizualinis sektorai

19. akcentuoja kultūros, žiniasklaidos, reklamos ir audiovizualinio sektorių poveikį kuriant ir stiprinant lyčių stereotipus bei skatinant norminių ir kultūrinių kliūčių, kurie dauginami per kalbą ir platinamus vaizdus, atsiradimą;

20. ragina audiovizualinį ir žiniasklaidos sektorius daugiau pasakoti apie moteris, dirbančias su gamtos mokslais, technologijomis, inžinerija ir matematika bei IRT susijusį darbą, kad gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos bei IRT sektoriuje būtų daugiau informuojama apie įvairovę ir galimybes; ragina žiniasklaidos sektoriaus atstovus įtraukti moteris į diskusijų grupes, laikraščių straipsnius ir kitas sritis, kuriose formuojama viešoji nuomonė ir diskursas technologinėmis temomis;

21. primena, jog svarbu, kad iš algoritmų, taikomųjų dirbtinio intelekto programų, vaizdo žaidimų ir žaislų būtų šalinamas sąmoningas ir nesąmoningas lyties požiūriu diskriminacinis šališkumas, dėl kurio įtvirtinamas žalingas šališkumas lyčių atžvilgiu ir stereotipai ir kuris lemia mažesnę moterų dalyvavimą skaitmeninės, dirbtinio intelekto ir IRT sritys veikloje; pabrėžia, kad reikia spręsti inovacijų šališkumo IRT sektoriuje, kai paslaugų, programinės įrangos ir naudotojų programų dizainą kuria ir jas programuoja daugiausiai vyrai, o naudoja – daugiausiai moterys, klausimą;

Pilietinis, politinis ir ekonominis moterų įgalėjimas

22. pabrėžia, kad dėl IRT gali nepaprastai sustiprėti moterų galybės dalyvauti rinkimų procesuose, viešose konsultacijose, apklausose ir debatuose bei burtis į organizacijas ir propaguoti moterų teises; ragina Komisiją ir valstybes nares atsižvelgti į lyčių aspektą rengiant e. valdžios iniciatyvas; atkreipia dėmesį į naudojimosi internetu naudingumą rengiant kampanijas ir forumus bei užtikrinant didesnę įkvepiančių moterų pavyzdžių matomumą;

23. ragina Komisiją ir valstybes nares konstruktyviai bendradarbiauti su skaitmeninės pilietinės visuomenės organizacijomis ir jas remti bei skatinti šias organizacijas dalyvauti interneto valdymo veikloje; ragina Komisiją ir valstybes nares taip pat glaudžiai bendradarbiauti su moterų teisių organizacijomis ir jas įtraukti, kad būtų galima geriau reaguoti į kasdien moterų ir mergaičių patiriamas problemas, susijusias su valstybės technologijų politikos kūrimu ir įgyvendinimu bei jas pašalinti;

24. ragina valstybes nares ir Komisiją rengti informuotumo didinimo, mokymo ir lyčių aspekto integravimo kampanijas, siekiant atkreipti dėmesį į tai, kaip naudojant IRT moterys gali būti įgalinamos ekonomiškai;

25. mano, kad reikėtų skatinti moteris atlikti svarbesnę vaidmenį kuriant, vystant, statant ir prižiūrint pažangiuosius miestus ar pažangiuosius kaimus;

Duomenų rinkimas

26. teigiamai vertina tai, kad sukurta moterų dalyvavimo skaitmeninėje ekonomikoje rezultatų suvestinė, kuri yra sudėtinė skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indekso (DESI) dalis, ir keturis naujus rodiklius, kuriuos savo 2018 m. ataskaitoje „Lyčių lygybė ir jaunimas: skaitmeninimo galimybės ir rizikos“ (*Gender equality and youth: opportunities and risks of digitalisation*) pasiūlė EIGE;

27. ragina Komisiją ir valstybes nares, taip pat platformas ir įmones rinkti palyginamus pagal lytį ir amžių suskirstytus duomenis apie IRT naudojimą ir siūlyti iniciatyvas, įskaitant mokslinių tyrimų iniciatyvas, siekiant geriau suprasti ir spręsti pagrindines lyčių nelygybės priežastis skaitmeninėje srityje; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes rinkti ir panaudoti jau turimus pagal lytis suskaidytus duomenis, kad būtų galima paskatinti daugiau tyrimų apie moterų ir merginų e. įtraukimą

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

trukdančių skirtingų veiksmų sąveiką; pabrėžia, kad suderinus duomenų rinkimą būtų lengviau palyginti valstybių narių duomenis ir geriausios praktikos pavyzdžius ir dalytis jais;

Kova su smurtu dėl lyties: kibernetinis smurtas

28. su dideliu susirūpinimu pripažįsta, kad auga skaitmeninių nusikaltimų ir bauginimo, priekabiavimo, asmens duomenų paviešinimo (angl. „doxing“), smurto prieš moteris atvejų skaičius skaitmeniniame pasaulyje; pabrėžia skaitmeninio raštingumo ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo, kibernetinės higienos ir saugumo svarbą; ragina skirti lėšų ir vykdyti kampanijas, skirtas didinti moterų informuotumą ir šviesti, kaip apsaugoti savo paskyras ir ryšius internete, taip pat vykdant pagarbą socialinę komunikaciją internete, išpėti moteris apie galimus priekabautojus ar smurtautojus, taip pat informuoti jas, kaip kreiptis pagalbos įvykus incidentui; mano, kad tokios kampanijos turėtų padėti kovoti su smurtu dėl lyties ir lyčių stereotipais, šviesti vyrus, kaip elgtis su moterimis internete, ir užtikrinti nuolatinę moterų saviraiškos laisvę ir prasmingą dalyvavimą viešajame diskurse; be to, mano, kad įmonės ir kūrėja turėtų, kovoti su smurtu savo infrastruktūrose, taikydami veiksmingas pranešimų teikimo ir laikinojo sustabdymo priemones; ragina valstybes nares palengvinti galimybes naudotis pranešimų teikimo kanalais ir padėti parengti mokymo priemones policijos pajėgoms, teisingumo sistemai bei informacijos ir ryšių technologijų sektoriui siekiant sudaryti galimybes teisėsaugos institucijoms veiksmingai tirti piktavališkai išpuolius vykdančius asmenis ir vykdyti jų baudžiamąjį persekiojimą, taip pat remti nuo priekabiavimo ir smurto internete nukentėjusius asmenis;

29. ragina ES institucijas, agentūras ir įstaigas bei valstybes nares ir jų teisėsaugos institucijas bendradarbiauti ir imtis konkrečių priemonių savo veiksmams koordinuoti, siekiant užkirsti kelią naudojimuisi IRT nusikaltimams vykdyti, įskaitant seksualinį priekabiavimą internete ir prekybą žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais, ir rinkti pagal lytis suskaidytus duomenis apie smurtą dėl lyties internete; palankiai vertina Komisijos pranešimą apie tyrimą dėl su lytimi susijusio smurto; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares skirti deramą finansavimą, kad būtų vystomi dirbtinio intelekto sprendimai, kuriais būtų užkertamas kelias prieš moteris ir mergaites nukreiptam kibernetiniam smurtui ir seksualiniam priekabiavimui bei išnaudojimui internete, taip pat priekabiavimui darbo vietoje ir kovojama su šiais reiškiniais; ragina valstybes nares peržiūrėti savo baudžiamąją teisę siekiant apibrėžti, pripažinti ir kriminalizuoti naujas skaitmeninio smurto formas, taip pat ratifikuoti 2019 m. TDO konvenciją dėl smurto ir priekabiavimo, kuri, be kita ko, taikoma su darbu susijusiems ryšiams;

30. mano, kad siekiant lyčių lygybės labai svarbu parengti išsamias, pagal amžių tinkamas, lytinio švietimo ir švietimo santykių klausimais programas, kurios apimtų kovą su smurtu internete, seksualiniu priekabiavimu internete, taip pat kovą su moterų sudaiktinimu internete, hiperseksualizavimu ir seksualiniu išnaudojimu; ragina Komisiją ir valstybes nares priimti politiką ir priemones, kuriomis būtų sprendžiama problema dėl seksualinio priekabiavimo atvejų gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos mokslo vietose ir mokyklose, taip pat IRT sektoriuje; ragina darbdavius pradėti taikyti žmogiškųjų išteklių priemones, kuriomis būtų kovojama su senų ir naujų formų priekabiavimu internete, rengiant privalomus mokymo kursus ir teikiant skubios pagalbos telefonu paslaugą asmenims, patyrusiems priekabiavimą;

31. ragina imtis papildomų teisiškai privalomų priemonių ir parengti direktyvą dėl smurto dėl lyties, įskaitant kibernetinį smurtą, kuris dažnai yra nukreiptas prieš moteris, pvz., viešus asmenis, politikes ir aktyvistas, ir neapykantos prieš moteris kurstymo internete, prevencijos bei kovos su jais; ragina Komisiją užtikrinti, kad būsimajame pasiūlyme dėl Skaitmeninių paslaugų akto ir naujojoje interneto platformų bendradarbiavimo programoje būtų sprendžiamas klausimas dėl internetinių platformų atsakomybės, susijusios su naudotojų skleidžiamomis neapykantą kurstančiomis kalbomis ir kitu žalingu, užgauliu ir seksistiniu turiniu, kad būtų užtikrintas moterų saugumas internete; ragina Komisiją parengti suderintas teises kibernetinio smurto apibrėžtis ir naują interneto platformų elgesio kodeksą dėl kovos su smurtu dėl lyties internete;

Naujos sritys

32. ragina nacionalines viešojo administravimo institucijas ir ES institucijas bendradarbiauti su privačiuoju sektoriumi, siekiant sukurti pavyzdines Europos masto kampanijas, kuriomis jaunesniosios specialistės būtų raginamos rinktis kibernetinio saugumo specialybes, kad taip būtų reikšmingai sumažintas gebėjimų trūkumas, sustiprinta ekonomika ir pagerėtų bendras kibernetinio saugumo sektoriaus atsparumas Europoje;

33. pabrėžia, jog būtinos tolesnės pastangos reglamentavimo srityje siekiant užtikrinti, kad taikant dirbtinį intelektą būtų gerbiami Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje įtvirtinti lyčių lygybės ir nediskriminavimo principai bei vertybės;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

34. pabrėžia, kad būtina gilinti supratimą lyčių požiūriu apie tokias naujas sritis kaip algoritmais pagrįstas sprendimų priėmimas, blokų grandinės technologija ir kriptovaliuta bei duomenų žvalgyba, taip pat parengti joms skirtas strategijas;

Lyčių lygybė įgyvendinant vystymosi politiką

35. reiškia susirūpinimą dėl to, kad, susidarius esamai krizei, gali padidėti vyrų ir moterų skaitmeninių įgūdžių skirtumas besivystančiose šalyse ir regionuose; pabrėžia, kad moterų ir mergaičių skaitmeninio raštingumo rėmimas, skaitmeninių priemonių prieinamumas ir įperkamumas yra svarbios priemonės lyčių lygybei įgyvendinant vystymosi strategijas užtikrinti; pabrėžia, kad plėtros fondo lėšas reikia nukreipti mergaičių ir moterų skaitmeniniam švietimui remti ir skatinti moterų vadovaujamus projektus skaitmeniniame sektoriuje, visų pirma turinčius socialinį poveikį;

36. primena, kad neįgalieji, tautinės ir mažumų grupės moterys, priklausančios kitai socialinei ir ekonominei aplinkai, vyresnio amžiaus moterys, kaimo vietovėse gyvenančios moterys bei pabėgėlės ir migrantės gali turėti specifinių sunkumų dėl prieigos prie skaitmeninių paslaugų ir susijusios infrastruktūros; pabrėžia, kad svarbus tarpsektorinis požiūris į visas lyčių aspekto integravimo iniciatyvas, susijusias su didesnėmis moterų galimybėmis gauti ir naudoti skaitmenines paslaugas ir švietimo bei užimtumo galimybes skaitmeninėje ekonomikoje ir visuomenėje; ragina valstybes nares kovoti su pažeidžiamų visuomenės grupių skaitmenine atskirtimi ir užtikrinti jų prieigą prie IRT švietimo pritaikant mokymo metodus ir tvarkaraščius pagal įvairius veiksnius, lemiančius moterų galimybes gauti išsilavinimą;

o

o o

37. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0027

Represijos prieš demokratinę opoziciją Honkonge

2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl represijų prieš demokratinę opoziciją Honkonge (2021/2505(RSP))

(2021/C 456/21)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rezoliucijas dėl Honkongui taikomo Kinijos Liaudies Respublikos nacionalinio saugumo įstatymo ir dėl būtinybės ES ginti Honkongo aukšto lygio autonomiją ⁽¹⁾, 2019 m. liepos 18 d. rezoliuciją dėl padėties Honkonge ⁽²⁾, taip pat savo 2016 m. lapkričio 24 d. rezoliuciją dėl Gui Mínhai, Kinijoje kalinamo leidėjo, atvejo ⁽³⁾, 2016 m. vasario 4 d. rezoliuciją dėl dingusių be žinios Honkongo knygų leidėjų atvejo ⁽⁴⁾ ir 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją ⁽⁵⁾, visų pirma pabrėždamas veiksmingų Europos įmonių išsamaus patikrinimo teisės aktų kūrimo svarbą,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Kinijos, ypač į 2018 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl ES ir Kinijos santykių padėties ⁽⁶⁾ ir 2015 m. gruodžio 16 d. rezoliuciją dėl ES ir Kinijos santykių ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes su Honkongu susijusias rekomendacijas, ypač į 2017 m. gruodžio 13 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Honkongo praėjus 20 metų po perdavimo ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 7 d. vyriausiojo įgaliotinio deklaraciją ES vardu dėl masinio žmonių, dalyvavusių 2020 m. liepos mėn. pirminiuose prodemokratinuose rinkimuose Honkonge, sulaikymo, 2020 m. gruodžio 29 d. atstovo spaudai pareiškimą dėl 10 Honkongo gyventojų teismo proceso, 2020 m. lapkričio 12 d. vyriausiojo įgaliotinio deklaraciją ES vardu dėl Honkongo Įstatymų leidžiamosios tarybos narių nušalinimo, 2020 m. lapkričio 2 d. atstovo spaudai pareiškimą dėl kelių demokratiją remiančių įstatymų leidėjų ir buvusių Honkongo įstatymų leidėjų sulaikymo, 2020 m. rugsėjo 24 d. atstovo spaudai pareiškimą dėl Joshua Wongo ir kitų demokratiją palaikančių aktyvistų sulaikymo, 2020 m. rugpjūčio 10 d. atstovo spaudai pareiškimą dėl neseniai įvykdytų suėmimų ir reidų vadovaujantis nacionaliniu saugumo įstatymu dėl Honkongo, 2020 m. rugpjūčio 3 d. vyriausiojo įgaliotinio deklaraciją ES vardu dėl Įstatymų leidžiamosios tarybos rinkimų Honkonge atidėjimo ir 2020 m. liepos 1 d. vyriausiojo įgaliotinio deklaraciją ES vardu Kinijos nacionaliniam liaudies kongresui priėmus nacionalinio saugumo teisės aktą dėl Honkongo,
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 6 d. Pirmininkų sueigos pareiškimą spaudai,
- atsižvelgdamas į tai, kad 2020 m. birželio 30 d. Kinijos Nacionalinio Liaudies Kongreso nuolatinis komitetas priėmė nacionalinio saugumo įstatymą dėl Honkongo,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 17 d. G 7 užsienio reikalų ministrų pareiškimą dėl Honkongo,
- atsižvelgdamas į Ypatingojo Administracinio Kinijos Regiono (YAR) Honkongo pagrindinį įstatymą, kuris priimtas 1990 m. balandžio 4 d. ir įsigaliojo 1997 m. liepos 1 d.,
- atsižvelgdamas į 1984 m. gruodžio 19 d. Jungtinės Karalystės vyriausybės ir Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybės bendrą deklaraciją Honkongo klausimu, taip pat žinomą kaip Kinijos ir Didžiosios Britanijos bendra deklaracija,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0174.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0004.

⁽³⁾ OL C 224, 2018 6 27, p. 78.

⁽⁴⁾ OL C 35, 2018 1 31, p. 46.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0375.

⁽⁶⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 103.

⁽⁷⁾ OL C 399, 2017 11 24, p. 92.

⁽⁸⁾ OL C 369, 2018 10 11, p. 156.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 13-ąjį metinį struktūrinį dialogą, vykusį 2019 m. lapkričio 28 d. Honkonge,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 12 d. Komisijos ir Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „ES ir Kinija. Strateginė perspektyva“ (JOIN(2019)0005),
 - atsižvelgdamas į ES vieningos Kinijos politiką,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 2021 m. sausio 5 d. Honkongo policija sulaikė 53 demokratinės opozicijos atstovus ir aktyvistus, apkaltinus juos ardomąja veikla pagal Honkongui taikomą nacionalinio saugumo įstatymą; kadangi tarp sulaikytųjų buvo praėjusių metų liepos mėn. surengtų pirminių demokratinų rinkimų prieš rinkimus į Ypatingojo Administracinio Regiono Honkongo Įstatymų leidžiamąją tarybą organizatorių ir kandidatų, buvusių įstatymų leidžiamosios tarybos narių, regiono tarybos narių ir vienas JAV teisininkas, judėjimo už demokratiją dalyvis; kadangi Honkongo policijos nurodymu bankai iššaldė 1,6 mln. HKD, priklausančių 53 asmenims; kadangi per tą laiką visi šie asmenys (išskyrus tris) buvo paleisti už užstatą, kol laukiama tolesnio tyrimo;
- B. kadangi tai buvo vėliausias iš daugelio demokratinės opozicijos atstovų ir aktyvistų sulaikymų bei kitų veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Honkongo demokratinėms institucijoms nuo tada, kai 2020 m. liepos 1 d. įsigaliojo nacionalinio saugumo įstatymas; kadangi nuo šio įstatymo priėmimo dienos pagal jį buvo sulaikyti 93 opozicijos veikėjai; kadangi 2020 m. rugsėjo 1 d. JT žmogaus teisių ekspertai patvirtino, kad įstatymas ne tik kelia didžiulį susirūpinimą dėl jo teisėtumo, bet ir nepagrįstai riboja nuomonės, žodžio ir taikių susirinkimų laisves;
- C. kadangi Honkongo saugumo ministras pareiškė, jog sulaikytieji buvo įtariami bandymu paralyžiuoti vyriausybę vykdydami planą pasinaudoti savo demokratinėmis teisėmis ir gauti daugumą vietų parlamente;
- D. kadangi daug demokratiją remiančių asmenų buvo dėl politinių motyvų nušalinti nuo pareigų, į kurias jie buvo išrinkti, remiantis 2020 m. lapkričio 10 d. Nacionalinio liaudies kongreso rezoliucija, pagal kurią patriotizmas teisės aktų leidėjams įvardytas kaip teisinis reikalavimas, ir dėl to iš Įstatymų leidžiamosios tarybos atsistatydino beveik visi opozicijos nariai; kadangi Kinijos komunistų partija ir valstybės kontroliuojama spauda vis dažniau puola Honkongo teismines institucijas, kurios anksčiau buvo nepriklausomos;
- E. kadangi 2021 m. sausio 15 d. Honkongo plačiajuosčio ryšio tinklas užblokavo demokratiją palaikančią interneto svetainę Honkongo valdžios institucijų prašymu pagal nacionalinio saugumo įstatymą; kadangi šis pirmasis interneto cenzūros pagal nacionalinio saugumo įstatymą atvejis kelia susirūpinimą, kad Honkongo valdžios institucijos planuoja juo pasinaudoti siekdamas dar labiau apriboti saviraiškos ir informacijos internete laisvę; kadangi tai turėtų neigiamų pasekmių ir piliečių laisvėms, ir demokratijai;
- F. kadangi Honkongo vyriausybė priėmė sprendimą vieniems metams atidėti Įstatymų leidžiamosios tarybos rinkimus, kurie iš pradžių buvo numatyti 2020 m. rugsėjo 6 d., akivaizdžiai stengdamasi sukliudyti opozicijai, kuri pirmą kartą turėjo realią galimybę laimėti daugumą; kadangi iš karto po to, kai įsigaliojo nacionalinio saugumo įstatymas, Honkongo vadovė Carrie Lam pareiškė, kad pirminiai rinkimai yra neteisėti ir gali pažeisti nacionalinio saugumo įstatymą;
- G. kadangi 2020 m. rugpjūčio 23 d. Kinijos valdžios institucijos sulaikė 12 Honkongo aktyvistų, kurie tariamai bandė pabėgti iš Honkongo laivu; kadangi per teismo posėdį, kuriame nebuvo paisoma kaltinamųjų teisės į tinkamą bylos nagrinėjimą, 10 iš tų 12 aktyvistų buvo paskirtos nuo 7 mėnesių iki 3 metų laisvės atėmimo baudmės už neteisėtą sienos kirtimą; kadangi vienas iš šių aktyvistų Kok Tsz-Lun yra 19-metis studentas, turintis dvigubą Kinijos ir Portugalijos pilietybę, taigi jis yra ES pilietis; kadangi kaltinamieji buvo sulaikyti, kalinami neleidžiant susisiekti ir teisiami Šendžene; kadangi jiems taip pat nebuvo suteikta galimybė pasirinkti advokatą;
- H. kadangi jų sulaikymas ir Šendžene vykdytas teismo procesas pažeidė teisingo bylos nagrinėjimo ir tinkamo teismo proceso principus; kadangi 2021 m. sausio 15 d. Sičuanu provincijos teisingumo departamentas atšaukė Kinijos žmogaus teisių advokato Lu Siwei licenciją verstis teisininko praktika, nes jis gynė vieną iš tų 12 aktyvistų; kadangi žmogaus teisių advokatas Ren Quanniu 2021 m. sausio 19 d. buvo iškvieistas į apklausą Henano provincijos teismų departamente po to, kai užginčijo Teismų departamento sprendimą pradėti jo licencijos atšaukimo procesą dėl tos pačios priežasties; kadangi abu teisininkai, bandę atstovauti Honkongo aktyvistams, kuriuos sulaikė Kinijos valdžios

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

institucijos per jų bandymą pabėgti į Taivaną laivu, gali prarasti savo licencijas; kadangi dešimčiai diplomatų, įskaitant kai kuriuos ES valstybėms narėms atstovaujančius diplomatus, buvo uždrausta stebėti 2021 m. sausio 13 d. Čengdu mieste surengtą Lu Siwei apklausą;

- I. kadangi 2020 m. rugpjūčio 10 d. Jimmy Lay, žiniasklaidos magnatas ir demokratiją remiančio laikraščio „Apple Daily“ įkūrėjas, buvo suimtas jį apkaltinus nacionalinio saugumo įstatymo pažeidimu;
- J. kadangi nacionalinio saugumo įstatymas akivaizdžiai pažeidžia 1984 m. Kinijos ir Didžiosios Britanijos bendrą deklaraciją ir 1990 m. Ypatingojo Administracinio Kinijos Liaudies Respublikos Regiono Honkongo pagrindinį įstatymą, kuriame nustatyta, kad Honkongas išlaikys vykdomosios valdžios, įstatymų leidžiamosios valdžios ir teismų sistemos autonomiją ir nepriklausomumą bei pagrindines teises ir laisves, kaip antai žodžio, susirinkimų, asociacijų ir spaudos laisvę, 50 metų po suvereniteto perdavimo; kadangi nacionalinio saugumo įstatymas taip pat neleidžia Honkongui laikytis savo tarptautinių įsipareigojimų žmogaus teisių srityje, įskaitant Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą (TPPTP), kurio įgyvendinimas Honkonge netrukus bus persvarstytas;
- K. kadangi organizacijos „Human Rights Watch“ metinėje ataskaitoje teigiama, jog Kinija žmogaus teisių požiūriu išgyvena tamsiausią laikotarpį nuo žudynių Tiananmenio aikštėje;
- L. kadangi Europos Sąjunga tebėra labai susirūpinusi dėl KLR nacionalinio saugumo įstatymo taikymo Honkongui; kadangi tai yra opus klausimas, turintis plataus masto poveikį Honkongui ir jo žmonėms, ES ir užsienio piliečiams, ES ir tarptautinėms pilietinės visuomenės organizacijoms, taip pat įmonių pasitikėjimui Honkonge; kadangi dėl nacionalinio saugumo įstatymo didėja rizika ES piliečiams Honkonge;
- M. kadangi ES visada tvirtai rėmė principą „viena šalis, dvi sistemos“ ir Honkongo aukšto lygio autonomijos pagal Pagrindinį įstatymą ir tarptautinius įsipareigojimus išsaugojimą; kadangi dabartinėmis aplinkybėmis šie principai gali būti negrįžtamai pažeisti;
- N. kadangi 2020 m. gruodžio mėn. ES ir Kinija iš esmės susitarė dėl ES ir Kinijos visapusiško susitarimo dėl investicijų;
 1. ragina nedelsiant ir besąlygiškai išlaisvinti per pirmąsias dvi 2021 m. savaites Honkonge suimtus asmenis ir visus asmenis, kurie anksčiau buvo sulaikyti remiantis kaltinimais pagal nacionalinio saugumo įstatymą, taip pat panaikinti visus jiems pareikštus kaltinimus; primygtinai ragina valdžios institucijas paisyti Honkongo teisinės valstybės principo, gerbti žmogaus teises, demokratijos principus ir aukšto lygio autonomiją pagal principą „viena šalis, dvi sistemos“, kaip įtvirtinta Pagrindiniame Honkongo įstatyme ir tarptautiniuose įsipareigojimuose;
 2. ragina nedelsiant ir besąlygiškai išlaisvinti 2020 m. rugpjūčio 23 d. sulaikytus Honkongo aktyvistus, kurie tariamai bandė pabėgti laivu, ir panaikinti visus jiems pareikštus kaltinimus; ragina Europos išorės veiksnių tarnybą (EIVT) pasitelkus ES delegaciją Kinijoje toliau teikti reikiamą pagalbą dvigubą Kinijos ir Portugalijos pilietybę turinčiam (taigi ES piliečiui) Kokui Tsz-Lunui, kuris taip pat buvo vienas iš dešimties Šendžene nuteistų asmenų; ragina Kinijos valdžios institucijas nedelsiant grąžinti licencijas šių asmenų gynėjams, žmogaus teisių srityje dirbantiems teisininkams Lu Siwei ir Renui Quanniu;
 3. ragina nedelsiant ir besąlygiškai išlaisvinti visus per pastaruosius kelerius metus įkalintus taikius Honkongo protestuotojus, įskaitant Joshua Wongą, Ivaną Lamą ir Agnes Chow, ir panaikinti visus jiems pateiktus kaltinimus; ragina atlikti nepriklausomą, nešališką, veiksmingą ir greitą Honkongo policijos jėgos panaudojimo prieš protestuotojus tyrimą;
 4. ragina Honkongo valdžios institucijas nedelsiant nustoti taikyti nacionalinio saugumo įstatymą siekiant suvaržyti žodžio, taikių susirinkimų ir asociacijų laisves; pabrėžia, kad kitas svarbus žingsnis – užkirsti kelią rajonų tarybų narių diskvalifikavimui, taip pat bet kokiems rinkimų įstatymo pakeitimams, kurie dar labiau apribotų demokratijos rėmėjų erdvę, nes tai prieštarauja Honkongo pagrindiniame įstatyme numatytoms teisinėms garantijoms ir tarptautiniams įsipareigojimams bei standartams;
 5. ragina visiškai panaikinti įstatymą pavadinimu „Nacionalinio Liaudies Kongreso sprendimas dėl išbaigtos Ypatingojo Administracinio Regiono Honkongo teisinės sistemos sukūrimo bei nacionalinio saugumo išsaugojimo įgyvendinimo mechanizmų“, kuris kenkia Honkongo tarptautiniam statusui ir pamažu griauja jo autonomiją bei demokratiją, teisingumo sistemos nepriklausomumą ir pagarbą žmogaus teisėms; pabrėžia, kad Honkongo gyventojai turėtų galėti naudotis

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

laisvėmis ir aukšto laipsnio autonomija, kuri garantuojama tiek Pagrindiniu įstatymu, tiek Tarptautiniu pilietinių ir politinių teisių paktu (ICCPR), kurį yra pasirašęs Honkongas;

6. pabrėžia, kad išleidus nacionalinio saugumo įstatymą buvo pažeisti Kinijos Liaudies Respublikos įsipareigojimai ir prievolės pagal tarptautinę teisę, t. y. Kinijos ir Jungtinės Karalystės bendra deklaracija, užkirstas kelias Kinijos ir ES pasitikėjimu grindžiamų santykių kūrimui ir pakenkta būsimam bendradarbiavimui;

7. reiškia susirūpinimą dėl vis dažnesnių Kinijos komunistų partijos ir valstybės kontroliuojamos Kinijos spaudos išpuolių prieš Honkongo teismines institucijas, kuriais siekiama tiesiogiai kvestionuoti teismų nepriklausomumą; yra susirūpinęs dėl to, kad vėliau nacionaliniu saugumo įstatymu gali būti pasinaudota siekiant pakenkti Honkongo teisminių institucijų nepriklausomumui, kadangi vyriausiajam vadovui suteikiami įgaliojimai skirti teisėjus nacionalinio saugumo byloms tirti, ir kadangi kaltinamieji gali būti perduoti žemyninei Kinijai ir teisiami Kinijos teismuose;

8. labai palankiai vertina Jungtinės Karalystės vyriausybės sprendimą daugiau kaip milijonui Honkongo gyventojų, turinčių Jungtinės Karalystės nacionalinius užjūrio (BNO) pasus, sudaryti sąlygas įgyti pilietybę; smerkia Kinijos grasinimus atšaukti tokių pasų pripažinimą galiojančiais kelionės dokumentais ir yra susirūpinęs dėl naujausios informacijos, kad Kinija neva svarsto galimybę neleisti Honkongo viešojoje tarnyboje dirbti tiems, kurie turi BNO pasus, arba net nesuteikti jiems teisės balsuoti Honkongo rinkimuose; ragina Tarybą, EIVT ir Komisiją pagerinti koordinavimą siekiant sėkmingai ir veiksmingai įgyvendinti 2020 m. liepos mėn. priimtą Honkongui taikomą priemonių rinkinį; ragina EIVT pateikti skaidresnį šių priemonių vertinimą, įskaitant tai, kad būtina skubiai sukurti Honkongo piliečiams skirtą „gelbėjimo valčių“ sistemą, jeigu žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių padėtis ir toliau blogėtų;

9. ragina visus ES ir Europos diplomatus darbuotojus daryti viską, kad užtikrintų apsaugą ir paramą taikiems aktyvistams Honkonge, be kita ko, dalyvauti teismo procesuose, prašyti leisti apsilankyti kalėjimuose ir nuosekliai bei ryžtingai kreiptis į vietos valdžios institucijas, visapusiškai laikantis ES žmogaus teisių gynėjų gairių ir kitų atitinkamų ES politikos priemonių, įskaitant naująjį ES veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje;

10. yra labai susirūpinęs dėl pranešimų, kad Honkongo valdžios institucijos svarsto galimybę persekioti Danijos įstatymų leidėjus Uffe Elbæką ir Katariną Ammitzbøll už tai, kad jie padėjo Honkongo aktyvistui Tedui Hui išvykti į Jungtinę Karalystę; mano, kad siūlomi kaltinimai Danijos įstatymų leidėjams yra neteisėti ir neteisingi, ir reiškia didelį susirūpinimą dėl Kinijos komunistų partijos pasiryžimo nutildyti Honkongo protestuotojus visame demokratiniame pasaulyje pritaikant nacionalinį saugumo įstatymą už šalies ribų; primygtinai ragina Kiniją paleisti neteisėtai sulaikytus ES piliečius, pvz., Airijos pilietį Richardą O'Halloraną; be to, ragina Komisiją atlikti Honkongo nacionalinio saugumo įstatymo poveikio Europos piliečiams rizikos vertinimą;

11. vis dar yra itin pasipiktinęs tuo, kad dar neišlaisvintas Švedijos leidėjas Gui Minhai, ir ragina ES ir valstybes nares ryžtingai ir tvirtai įsikišti aukščiausiu lygmeniu, kad būtų užtikrintas jo paleidimas; ragina išlaisvinti dvigubą Honkongo ir Portugalijos pilietybę turintį Koką Tsz-Luną ir primygtinai ragina leisti jam kreiptis į Portugalijos konsulatą ir į savo pasirinktą advokatą;

12. pritaria ES valstybių narių ir kitų tarptautinių partnerių sprendimams sustabdyti ekstradicijos sutarčių su Honkongu galiojimą; pabrėžia, kad svarbu toliau stebėti teismo procesus ir toliau vertinti galimus nacionalinio saugumo įstatymo padarinius už Honkongo ribų bei parengti atitinkamą atsaką; pakartoja savo raginimą valstybėms narėms sustabdyti savo ekstradicijos sutarčių su Kinijos Liaudies Respublika galiojimą, kad būtų užkirstas kelias, pvz., uigūry, Honkongo piliečių, tibetiečių ar Kinijos disidentų Europoje ekstradicijai ir jų dalyvavimui politiniame teismo procese Kinijos Liaudies Respublikoje;

13. smerkia tai, kad Europoje įsisteigę bankai padeda Kinijos valdžios institucijoms naudojantis nacionaliniu saugumo įstatymu išaldyti buvusiems prodemokratiškiems teisės aktų leidėjams ir religiniams lyderiams priklausantį turtą ir banko sąskaitas;

14. primena, kad Honkongas turi atvirą prieigą prie interneto, tačiau yra susirūpinęs dėl to, kad nacionaliniu saugumo įstatymu policijai suteikiami įgaliojimai nurodyti interneto paslaugų teikėjams blokuoti interneto svetaines; reiškia didelį susirūpinimą dėl nesenų interneto paslaugų teikėjo „Hong Kong Broadband Network“ pareiškimų, kad jis ketino atmesti visas svetaines, kurios galėtų kurstyti nacionaliniu saugumo įstatymu pagrįstus „neteisėtus veiksmus“, taigi ir dėl realios rizikos, kad Honkongas galėtų būti integruotas į Kinijos užkardą; primygtinai ragina Honkongo valdžios institucijas nedelsiant atšaukti visus jau priimtus nurodymus pašalinti turinį ir atkurti visišką interneto prieinamumą;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

15. ragina Tarybą suintensyvinti diskusijas dėl Honkongui taikomo priemonių rinkinio ir jį vertinti bei nedelsiant apsvarstyti galimybę nustatyti tikslias sankcijas asmenims Honkonge ir Kinijoje, įskaitant Carrie Lam, Teresą Yeuk-wah Cheng, Xia Baolong, Xiaoming Zhangą, Luo Huiningą, Zheng Yanxiong, Ping-kien Tang, Wai-Chung Lo and Ka-chiu Lee, pagal ES visuotinį sankcijų už žmogaus teises režimą, atsižvelgiant į tai, kad 2021 m. būtina atkurti pilietines ir politines teises, ir užtikrinti, kad būtų laikomasi sąlygos, kad demokratinės opozicijos atstovai būtų išlaisvinti ir jiems būtų leista dalyvauti būsimuose rinkimuose, visapusiškai laikantis YAR Honkongo pagrindinio įstatymo;

16. apgailestauja, kad sprendimas dėl visapusiško susitarimo dėl investicijų politinio užbaigimo neatspindėjo Parlamento ankstesnėse rezoliucijose dėl Honkongo pateiktų prašymų pasinaudoti derybomis dėl investicijų kaip sverto priemone siekiant išsaugoti aukštą Honkongo autonomijos lygį, taip pat jo pagrindines teises ir laisves; apgailestauja dėl to, kad ES, skubėdama pasiekti šį susitarimą ir nesiimdama konkrečių veiksmų prieš tebevykdomus sunkius žmogaus teisių pažeidimus, pvz., Honkonge, Sindziango provincijoje ir Tibete, gali pakenkti savo, kaip pasaulinės žmogaus teisių veikėjos, patikimumui; pažymi, kad Parlamentas atidžiai išnagrinės susitarimą, įskaitant jo nuostatas dėl darbo teisių, ir primena Komisijai, kad, paprašytas patvirtinti investicijų susitarimą ar būsimus prekybos susitarimus su Kinijos Liaudies Respublika, jis atsižvelgs į žmogaus teisių padėtį Kinijoje, taip pat ir Honkonge;

17. ragina ES ir visas jos valstybes nares veikti vieningai ir ryžtingai siekiant įsteigti JT nepriklausomą Kinijos stebėsenos įstaigą, aktyviai plečiant panašių pažiūrų šalių koalicijas, JT Saugumo Taryboje surengiant susitikimą pagal vadinamąją „Arria“ formulę dėl Kinijos, raginant JT vyriausiąjį žmogaus teisių komisarą pradėti Žmogaus teisių tarybos tyrimą dėl pažeidimų ir raginant JT generalinį sekretorių paskirti specialųjį pasiuntinį Kinijos klausimais; primygtinai ragina EIVT ir valstybes nares, kurios yra JT Žmogaus teisių tarybos narės, dėti daugiau pastangų siekiant viešai išskelti susirūpinimą dėl Kinijos teisių pažeidimų, pvz., imantis iniciatyvos sušaukti specialiąją sesiją dėl žmogaus teisių padėties Kinijoje, įskaitant Honkongą, per 2021 m. ŽTT visuotinės periodinės peržiūros ciklą, ir pabrėžia, jog dėl Kinijos narystės ŽTT turi būti reikalaujama, kad jai būtų taikomi aukštesni žmogaus teisių saugumo standartai;

18. ragina ES siekti, kad JT generalinis sekretorius arba JT vyriausiasis žmogaus teisių komisaras paskirtų JT specialųjį pasiuntinį arba JT specialųjį pranešėją padėties Honkonge klausimais, ir taip prisijungti prie Jungtinės Karalystės, Kanados, Australijos ir Naujosios Zelandijos užsienio reikalų komitetų pirmininkų iniciatyvos; ragina Tarybą ir Komisijos pirmininkės pavaduotoją ir vyriausiąjį įgaliotinį bendradarbiauti su tarptautine bendruomene, siekiant įsteigti tarptautinę ryšių grupę dėl Honkongo;

19. ragina tarptautinę bendruomenę laikytis savo pažadų Honkongo žmonėms ir imtis skubių ir precedento neturinčių veiksmų, kad Kinija būtų įpareigota atsakyti už šiuos tarptautinės teisės pažeidimus; pakartoja savo raginimą ES ir valstybėms narėms apsvarstyti galimybę kreiptis į Tarptautinį Teisingumo Teismą remiantis tuo, kad Kinijos sprendimas taikyti nacionalinį saugumo įstatymą Honkonge ir vėlesnis jo taikymas pažeidžia Kinijos ir Jungtinės Karalystės bendrą deklaraciją ir Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą (ICCPR);

20. palankiai vertina 2020 m. spalio 23 d. naujai pradėtą ES ir JAV dvišalį dialogą dėl Kinijos; ragina geriau koordinuoti veiksmus su tarptautiniais partneriais, taip pat ir su būsima JAV administracija, visais santykių su Kinijos Liaudies Respublika ir Honkongu aspektais; primygtinai reikalauja, kad žmogaus teisės būtų įtrauktas kaip svarbus punktas į būsimo ES ir JAV dialogo darbotvarkę, ypatingą dėmesį skiriant padėčiai Honkonge;

21. pažymi, kad Kinijos Liaudies Respublikos politika, pagal kurią nebesilaikoma principo „viena šalis – dvi sistemos“, labai nuvylė Taivano gyventojus, ir pabrėžia, kad yra pasiryžęs bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais siekdamas padėti stiprinti demokratiją Taivane;

22. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybei ir parlamentui, taip pat Ypatingojo Administracinio Regiono Honkongo vyriausiajai vadovei ir asamblejai.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0028

Žmogaus teisių padėtis Turkijoje, ypač Selahattino Demirtašo ir kitų sąžinės kalinių atvejis**2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žmogaus teisių padėties Turkijoje, ypač Selahattino Demirtašo ir kitų sąžinės kalinių atvejo (2021/2506(RSP))**

(2021/C 456/22)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į ankstesnes savo rezolucijas dėl Turkijos, ypač į 2018 m. vasario 8 d. rezoliuciją dėl dabartinės žmogaus teisių padėties Turkijoje ⁽¹⁾, 2019 m. kovo 13 d. rezoliuciją dėl 2018 m. Komisijos ataskaitos dėl Turkijos ⁽²⁾ ir 2019 m. rugsėjo 19 d. rezoliuciją dėl padėties Turkijoje nuo pareigų nušalinus išrinktus merus ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 6 d. Komisijos komunikatą dėl ES plėtros politikos (COM(2020)0660) ir prie jo pridėdamą 2020 m. Turkijos ataskaitą (SWD(2020)0355),
 - atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 3 d. derybų su Turkija programą,
 - atsižvelgdamas į Tarybos reglamentą (ES) 2020/1998 ⁽⁴⁾ dėl visuotinio sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimo,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 10–11 d. Tarybos išvadas ir atitinkamas Tarybos ir Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl Turkijos,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 22 d. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą byloje *Demirtaş prieš Turkiją* (14305/17),
 - atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 20 d. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą byloje *Demirtaş prieš Turkiją*,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi Turkija yra šalis kandidatė ir ilgalaikė Europos Tarybos narė; kadangi Turkija, priklausydama Europos Tarybai, yra Europos žmogaus teisių konvencijos šalis ir ją saisto Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimai ir praktika;
- B. kadangi nuo 2020 m. rugsėjo vidurio Turkijos policija visoje Turkijoje vykdo didelio masto netikėtus patikrinimus, per kuriuos sulaukiama daug politikų, politinių aktyvistų, teisininkų ir kitų pilietės visuomenės veikėjų, jiems pateikiant su terorizmu susijusius kaltinimus; kadangi 2020 m. gruodžio 31 d. Turkijoje įsigaliojo naujas teisės aktas dėl masinio naikavimo ginklų platinimo finansavimo prevencijos, tik šešiuose šio teisės akto straipsniuose yra nuostatų, kuriomis kovojama su terorizmo finansavimu, o likusiais straipsniais Turkijos vidaus reikalų ministerijai ir prezidentui suteikiami platūs įgaliojimai apriboti nevyriausybių organizacijų (NVO), verslo partnerysčių, nepriklausomų grupių ir asociacijų veiklą ir sumažinti jų vaidmenį;
- C. kadangi 2007–2018 m. kadencijų buvęs parlamento narys, buvęs vienas iš Turkijos liaudies demokratinės partijos pirmininkų ir per 2014 m. ir 2018 m. Turkijos prezidento rinkimus kandidatavęs (ir gavęs atitinkamai 9,76 proc. ir 8,32 proc. balsų) Selahattin Demirtaş yra laikomas kalinimo įstaigoje ilgiau nei ketverius metus pateikus jam nepagrįstus kaltinimus, nepaisant dviejų Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų, kuriais raginama paleisti šį asmenį;

⁽¹⁾ OL C 463, 2018 12 21, p. 56.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0200.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0017.

⁽⁴⁾ OL L 410 I, 2020 12 7, p. 1.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- D. kadangi S. Demirtaş sulaikytas 2016 m. lapkričio 4 d. kartu su kitais aštuoniais kitais demokratiškai išrinktais parlamento ir Turkijos liaudies demokratinės partijos nariais, įskaitant buvusią vieną iš šios partijos pirmininkų Figen Yüksekdağ, ir buvo persekiojamas dėl kaltinimų priklausančios teroristinei organizacijai, skleidžiant teroristinę propagandą ir įvykdžius daugelį kitų nusikalstamų veikų, – nuo šių veiksmų prasidėjo Turkijos valdžios institucijų vykdomas šios partijos puolimas, platesniu mastu persekiojant ir įkalinant asmenis dėl politinių motyvų; kadangi, nepaisant to, kad 2019 m. vietos rinkimuose Turkijos liaudies demokratinė partija laimėjo 65 vietas merų pareigoms eiti, šiandien šias pareigas tebeina tik šeši šios partijos nariai, visi kiti buvo pašalinti iš pareigų ar įkalinti ir pakeisti vyriausybės paskirtais patikėtiniais;
- E. kadangi 2019 m. rugsėjo 20 d. – dieną, kai S. Demirtaş turėjo būti paleistas remiantis Stambulo 26-ojo prisiekusiųjų teismo sprendimu, Ankaros vyriausiasis prokuroras kaip priešastį toliau laikyti suimtus S. Demirtaşą ir F. Yüksekdağ nurodė seną nebevykdomą tyrimą; kadangi S. Demirtaş toliau laikomas ikiteisminio kalnimo vietoje dėl tyrimo, vykdomo tiriant 2014 m. vykusius protestus prieš Kobanį užėmusią ISIS, kritikuojant Turkijos valdžios institucijų neveikimą ir tylą nujaučiant neišvengiamas dideles žudynes, nusinešusias daug gyvybių;
- F. kadangi 2020 m. gruodžio 22 d. Europos Žmogaus Teisių Teismo Didžioji kolegija konstatavo, kad Turkijos valdžios institucijos, pirmą kartą sulaikydamos S. Demirtaşą ir vėliau pratęsusios jo kalinimą dar daugiau nei ketveriems metams, slapta siekė sutrukdyti jam užsiimti politine veikla, iš jo rinkėjų atėmė išsirinktą atstovą, slopino pliuralizmą ir ribojo politinių diskusijų laisvę, – o tai yra esminė demokratinės visuomenės šerdis, ir taip pažeidė Europos žmogaus teisių konvencijos 18 straipsnį; kadangi galutiniam sprendime konstatuota, kad nėra pakankamai priežasčių tolesniam kalnimo ir Teismas vėl nurodė nedelsiant paleisti S. Demirtaşą; kadangi, remiantis Europos Žmogaus Teisių Teismu, Turkija taip pat pažeidė žodžio laisvę (Europos žmogaus teisių konvencijos 10 straipsnis), teisę į laisvę ir saugumą (šios konvencijos 5 straipsnio 1 ir 3 dalys) ir teisę rinkti ir būti išrinktam (šios konvencijos 3 straipsnio 1 dalis); kadangi Europos Žmogaus Teisių Teismas nenustatė aiškios sąsajos tarp S. Demirtaşo kalbų ir su terorizmu susijusių nusikalstamų veikų;
- G. kadangi 2021 m. sausio 7 d. Turkijos baudžiamųjų bylų teismas, tirdamas mirtinus 2014 m. teroro aktus, patvirtino kaltinimus 108 kaltinamiesiems, įskaitant buvusius Turkijos liaudies demokratinės partijos pirmininkus S. Demirtaşą ir F. Yüksekdağ, ir taip atrėmė Europos Žmogaus Teisių Teismo reikalavimus paleisti S. Demirtaşą ir reikalavo 38 kaltinamiesiems, iš kurių 27 yra kalinami, skirti laisvės atėmimą iki gyvos galvos griežtojo kalnimo įstaigoje;
- H. kadangi, nepaisant 2020 m. birželio 9 d. Turkijos Konstitucinio Teismo sprendimo, kuriuo konstatuojama, kad S. Demirtaşo ilgalaikis kardomasis kalnimas pažeidžia jo konstitucines teises, šis asmuo toliau kalnimas padidinto saugumo F tipo kalėjime Edirneje; kadangi S. Demirtaş yra tik vienas iš daugelio neteisėtai dėl politinių motyvų kalnamių asmenų Turkijoje;
- I. kadangi nuolatiniai politiniai aukščiausiojo lygmens Turkijos vyriausybės pareigūnų ir valdančiosios koalicijos pareiškimai apie S. Demirtaşo bylą ir laiko atžvilgiu glaudžios sąsajos tarp politinių pareiškimų ir aiškių neteisėtų teisminių institucijų veiksmų suteikia dar daugiau įrodymų apie politinius šios bylos motyvus ir labai kenkia Turkijos teisminių institucijų nepriklausomumui;
- J. kadangi, kalbant apie kitą bylą, 2019 m. gruodžio 10 d. Europos Žmogaus Teisių Teismas konstatavo, kad ikiteisminis kito įžymaus pilietinės visuomenės veikėjo Osmano Kavalos kalnimas pažeidė Europos žmogaus teisių konvenciją ir kad Turkijos valdžios institucijos turi užtikrinti O. Kavalos paleidimą nedelsiant; kadangi, nepaisydamos Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo, 2020 m. spalio 9 d. Stambulo teismas pratęsė O. Kavalos kalinimą dėl kaltinimų šnipinėjimu ir mėginimų sugriauti konstitucinę santvarką per 2013 m. Gezi parko protestus; kadangi Turkija toliau pažeidžia Europos žmogaus teisių konvenciją, nes, nepaisydama Europos Tarybos Ministrų Komiteto raginimų, nepaleidžia kalnimo O. Kavalos;
1. ragina, laikantis 2018 m. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo, patvirtinto šio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. Didžiosios kolegijos sprendimu, nedelsiant ir besąlygiškai paleisti kalnamus buvusius opozicinės Turkijos liaudies demokratinės partijos pirmininkus S. Demirtaşą ir F. Yüksekdağ, taip pat kitus kalnamus šios partijos narius ir panaikinti visus jiems keliamus kaltinimus; pabrėžia, kad Turkijos valdžios institucijos privalo leisti šiems asmenims nepriklausomai ir be grasinimų ir trukdymų vykdyti savo demokratinius įgaliojimus; pakartoja, jog remia visus tuos, kurie toliau dirba siekdami panaikinti šiuos ir kitus grubaus neteisningumo atvejus ir grąžinti Turkiją į visavertės demokratijos kelią;
 2. primena, kad Turkijos valdžios institucijos, kurios nepaleidžia kalnimo S. Demirtaşo, tiesiogiai pažeidžia Europos žmogaus teisių konvenciją ir pačios Turkijos teisę, nepagrįstai toliau pažeidinėja S. Demirtaşo teises ir akivaizdžiai sulaužo Turkijos įsipareigojimą įgyvendinti Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimus; tvirtina, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimas reiškia tai, jog Turkijos valdžios institucijos turi nedelsiant paleisti šį asmenį;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

3. pabrėžia, jog Europos Žmogaus Teisių Teismas konstatavo, kad ilgalaikis ir neteisėtas S. Demirtašo kardomasis kalinimas yra politiškai motyvuotas; pareiškia, kad yra labai susirūpinęs dėl su šia byla susijusių neteisėtų veiksmų ir politinių pareiškimų, – tai reiškia, kad Turkijos vyriausybė kišasi į teisinius procesus, susijusius su prateštu S. Demirtašo kalinimu;

4. ragina Europos Tarybos Ministrų Komitetą savo kitame, 2021 m. kovo 21 d. vyksiančiame, posėdyje skubiai persvarstyti Turkijos atsisakymą vykdyti Europos Žmogaus Teisių Teismo Didžiosios kolegijos sprendimą byloje *Demirtaş prieš Turkiją*, priimti atitinkamą pareiškimą ir imtis visų veiksmų, kurių reikia, kad būtų užtikrinta, jog Turkijos vyriausybė nedelsdama vykdytų šį sprendimą; yra visiškai įsitikinęs, jog Europos Tarybos Ministrų Komitetui pirmininkaujanti Vokietija imsis visų deramų reikalingų priemonių, kad užtikrintų Didžiosios kolegijos sprendimo S. Demirtašo byloje vykdymą; ragina ES delegaciją Europos Taryboje dvigubai intensyviau stengtis užtikrinti Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų dėl Turkijos vykdymą;

5. smerkia tai, kaip Turkijos valdžios institucijos elgiasi su S. Demirtašu, – tai pažeidžia šio asmens teises pagal Europos žmogaus teisių konvenciją, Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą, Turkijos vidaus teisę, taip pat šio asmens orumą, kaip įtvirtinta Turkijos Respublikos Konstitucijos 17 straipsnyje; mano, kad neteisėtas S. Demirtašo kalinimo pratęsimas ilgiau nei ketveriems metams yra žiauri politiškai motyvuota bausmė, daranti jam, jo šeimai ir partijai nepataisomą asmeninę ir politinę žalą; ragina Turkiją susilaikyti nuo tolesnių bauginimo priemonių, pasitelkiamų prieš šį asmenį, ir užtikrinti jo žmogaus teises, kaip įtvirtinta Turkijos Konstitucijoje ir Europos Sąjungos ir tarptautinėje teisėje;

6. primygtinai ragina Komisijos pirmininkės pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisiją ir valstybes nares išlaikyti dėmesį S. Demirtašo bylai ir kitoms žmogaus teisių gynėjų, teisininkų, žurnalistų, politikų ir akademinio pasaulio atstovų, savavališkai kalinamų su savo kolegomis Turkijoje, byloms ir teikti jiems diplomatinę ir politinę paramą; ragina Komisiją ir valstybes nares padidinti naudojimosi dotacijomis ekstremaliosios situacijos atvejais mastą, kurios skiriamos žmogaus teisių gynėjams, ir užtikrinti visapusišką ES gairių dėl žmogaus teisių gynėjų vykdymą ES delegacijoje ir valstybių narių diplomatinėse atstovybėse Turkijoje; primygtinai ragina Europos Sąjungos delegaciją Turkijoje toliau atidžiai stebėti S. Demirtašo ir kitų kalinių bylas, be kita ko, dalyvaujant jų teismo procesuose, taip pat toliau kalbėti apie jų padėtį su Turkijos valdžios institucijomis;

7. yra labai susirūpinęs dėl to, kad Turkijos teismai ir valdžios institucijos nepaiso Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų, o Turkijos žemesnės instancijos teismai vis dažniau nesilaiko Turkijos Konstitucinio Teismo sprendimų; ragina Turkiją užtikrinti visišką Europos žmogaus teisių konvencijos nuostatų ir Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų laikymąsi; primygtinai ragina Turkiją visapusiškai bendradarbiauti su Europos Taryba ir taip stiprinti teisinės valstybės principų, mažumų teisių, demokratijos principų ir pagrindinių teisių laikymąsi; tikisi, kad Europos Žmogaus Teisių Teismas galės sparčiau priimti sprendimus daugelyje bylų dėl padėties Turkijoje; primygtinai ragina Turkijos vyriausybę užtikrinti, jog visi piliečiai turėtų pagrindinę teisę į tinkamą procesą, o jų bylos būtų nagrinėjamos visiškai nepriklausomos ir veikiančios teismų sistemos, laikantis tarptautinių standartų;

8. yra giliai susirūpinęs dėl nuolatinių išpuolių prieš opozicines partijas ir joms daromo spaudimo, ypač dėl to, kad Turkijos valdžios institucijos nuolat tikslingai dėl politinių motyvų puola Turkijos liaudies demokratinę partiją ir jos jaunimo organizacijos, – tai trukdo tinkamai veikti demokratijos sistemai, ir ragina Turkijos valdžios institucijas nedelsiant nutraukti susidorojimą su jais; pareiškia, kad yra labai susirūpinęs dėl vykstančių diskusijų apie Turkijos liaudies demokratinės partijos veiklos sustabdymą ir devynių šiai partijai priklausančių parlamento narių imuniteto panaikinimą dėl tų pačių 2014 m. spalio mėn. vykusių protestų dėl Kobanio, dėl kurių kalinamas S. Demirtaş; atkreipia dėmesį į Turkijos žaliųjų ir kairiųjų partijos jaunimo padalinio nario Cihano Erdalio, kuris buvo sulaukytas 2020 m. rugsėjo 25 d. ir nuteistas 2021 m. sausio 7 d. kartu su daugiau nei šimtu kaltinamųjų, įskaitant Selahattiną Demirtaşą, bylą, kuri priklauso Kobanio bylai; yra labai susirūpinęs dėl nuolatinių politinių ir teisminių išpuolių prieš Liaudies respublikonų Stambulo provincijos pirmininkę Canan Kaftancıoğlu, kuri 2019 m. rugsėjo mėn. buvo nuteista beveik dešimties metų laisvės atėmimo bausme byloje dėl politinių motyvų, dėl kurių Aukščiausiojo Teismo sprendimas dar nepriimtas, ir kuri 2020 m. gruodžio mėn. kitoje byloje buvo nuteista jai skiriant dar dešimt metų laisvės atėmimo;

9. pareiškia, kad yra labai susirūpinęs dėl mažėjančios erdvės pilietinei visuomenei ir nuolat blogėjančios pagrindinių teisių ir laisvių ir teisinės valstybės padėties Turkijoje; ypač yra susirūpinęs dėl Turkijos regresio teismų sistemos srityje; ragina Turkijos valdžios institucijas liautis vykdyti teisminių žmogaus teisių gynėjų, akademinio pasaulio atstovų, žurnalistų, dvasinių vadovų, teisininkų ir lesbiečių, gėjų, biseksualių, translyčių ir interseksualių asmenų bendruomenės priekabiavimą – visų tų, kurių pagrindinės teisės yra pažeidinėjamos, ypač nepavykus įvykdyti valstybės perversmą; primygtinai ragina

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

Turkijos vyriausybę nedelsiant iš kalinimo vietos paleisti išymų pilietinės visuomenės veikėją Osmaną Kavalą ir taip įvykdyti 2020 m. gegužės mėn. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą ir nuolatinius Europos Tarybos Ministrų Komiteto raginimus ir rezoliucijas;

10. primena neseniai patvirtintą ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą – šurkščių žmogaus teisių pažeidimų, kokie daromi Turkijoje, stebėsenos ir sankcijų už juos mechanizmą, nukreiptą prieš asmenis, subjektus ir organizacijas, dalyvaujančius vykdam šurkščius žmogaus teisių pažeidimus arba su jais susijusius;

11. yra itin susirūpinęs dėl žiniasklaidos laisvės padėties Turkijoje; ragina Turkijos valdžios institucijas nedelsiant reaguoti į visus perspėjimus Turkijai Europos Tarybos platformoje ir imtis veiksmų bei skatinti žurnalistikos apsaugą ir žurnalistų saugumą; ragina Turkijos valdžios institucijas užtikrinti nešališką teisę kreiptis į teismą ir nutraukti politiniais motyvais grįstus procesus prieš žurnalistus ir žiniasklaidos specialistus, pvz., neseniai pradėtą bylą prieš žurnalistą Melisą Alphaną, kuris buvo apkaltintas terorizmo propagandos skleidimu ir kuriam gresia iki 7 metų ir 6 mėnesių kalėjimo; išreiškia didelį susirūpinimą dėl Turkijos valdžios institucijų vykdomo socialinės žiniasklaidos platformų stebėjimo ir smerkia socialinės žiniasklaidos paskyrų išjungimą; mano, kad šie veiksmai yra tolesnis žodžio laisvės ribojimas ir pilietinės visuomenės veiklos malšinimo priemonė;

12. atkreipia dėmesį į Turkijos ketinimą atversti naują puslapį plėtojant savo santykius su ES, šalies ryžtą įgyvendinti reformas ir jos visapusišką įsipareigojimą vykdyti stojimo į ES procesą, kaip 2021 m. sausio 9 d. pareiškė prezidentas R. T. Erdogan ir kiti aukščiausi valdžios institucijų pareigūnai; mano, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų laikymasis ir taikymas būtų svarbus žingsnis įrodant tokių pareiškimų patikimumą naudojant realius duomenis; pakartoja, kad ES yra atvira naujai pradžiai; tačiau pabrėžia, kad geresnius ir gilesnius santykius visiškai lems, be kita ko, realūs su demokratijos principų, teisinės valstybės principų ir pagrindinių teisių laikymusi susiję Turkijoje laimėjimai;

13. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, Europos Tarybos Ministrų Komitetui pirmininkaujantčiai Vokietijai, taip pat Turkijos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui, ir prašo, kad ši rezoliucija būtų išversta į turkų kalbą.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0029

Žmogaus teisių padėtis Vietname, ypač žmogaus teisių žurnalistų Pham Chi Dung'o, Nguyen Tuong Thuy ir Le Huu Minh Tuan'o atvejis**2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žmogaus teisių padėties Vietname, ypač žmogaus teisių žurnalistų Pham Chi Dung'o, Nguyen Tuong Thuy ir Le Huu Minh Tuan'o atvejo (2021/2507(RSP))**

(2021/C 456/23)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Vietnamo, ypač į 2018 m. lapkričio 15 d. rezoliuciją dėl politinių kalinių padėties ⁽¹⁾, 2017 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl saviraiškos laisvės Vietname, o ypač dėl Nguyen Van Hoa atvejo ⁽²⁾ ir 2016 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl Vietnamo ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. vasario 12 d. rezoliuciją dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Vietnamo Socialistinės Respublikos laisvosios prekybos susitarimo sudarymo projekto ⁽⁴⁾ ir dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos investicijų apsaugos susitarimo sudarymo Sąjungos vardu projekto ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. birželio 27 d. Briuselyje pasirašytą Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos pagrindų susitarimą dėl visapusės partnerystės ir bendradarbiavimo, kuris įsigaliojo 2016 m. spalio mėn.,
- atsižvelgdamas į ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarimą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 19 d. ES ir Vietnamo dialogą žmogaus teisių klausimais,
- atsižvelgdamas į Europos išorės veiksnių tarnybos (EIVT) atstovo spaudai 2021 m. sausio 6 d. pareiškimą dėl trijų žurnalistų (Pham Chi Dung, Nguyen Tuong Thuy ir Le Huu Minh Tuan) nuteisimo,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos delegacijos Vietname pranešimą dėl 2021 m. sausį Ho Či Mino miesto apeliacinio teismo sprendimo palikti galioti Hiên Phap grupės nariams skirtą griežtą bausmę,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 14 d. JT specialiųjų pranešėjų bendrą pareiškimą „Vietnamas. Sulaikymai siunčia nemalonų pranešimą prieš pagrindinį partijos susitikimą“,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 8 d. JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro atstovo spaudai pranešimus spaudai dėl Vietnamo ir į JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro 2020 m. birželio 3 d. pareiškimą „Azija. M. Bachelet kelia nerimą susidorojimas su saviraiškos laisve COVID-19 metu“,
- atsižvelgdamas į JT specialiųjų procedūrų atstovų 2020 m. rugsėjo 17 d. bendrus kaltinimus dėl trijų žurnalistų ir į 2020 m. sausio 22 d. laiškus dėl dviejų asmenų, įskaitant žurnalistą Phamą Chi Dungą bei į atitinkamus 2020 m. gruodžio 28 d. ir 2020 m. kovo 18 d. Vietnamo vyriausybės atsakymus,
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 11-12 d. Vietnamo trečiąją periodinę ataskaitą (CCPR/C/VNM/3) ir į 2019 m. rugpjūčio 29 d. JT Žmogaus teisių komiteto baigiamąsias pastabas šiuo klausimu,
- atsižvelgdamas į 2011 m. JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus,

⁽¹⁾ OL C 363, 2020 10 28, p. 66.

⁽²⁾ OL C 369, 2018 10 11, p. 73.

⁽³⁾ OL C 86, 2018 3 6, p. 122.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0027.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0029.

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų,
 - atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, kurį Vietnamas pasirašė 1982 m.,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 2021 m. sausio 5 d. žmogaus teisių gynėjai ir žurnalistai Pham Chi Dung, Nguyen Tuong Thuy ir Le Huu Minh Tuan, Vietnamo nepriklausomos žurnalistų asociacijos (toliau – IJAVN) nariai, Ho Či Mino miesto teismo buvo nuteisti sunkiomis 15, 11 ir 11 metų atitinkamai laisvės atėmimo bausmėmis už tokius kaltinimus kaip – be kita ko, „informacijos, medžiagos ir kitų objektų rengimas, saugojimas ir platinimas siekiant priešintis valstybei“; kadangi jų atitinkamų pranešimų taikymo sritis apima netinkamą vyriausybės valdymą ir korupciją, Vietnamo valdžios institucijų elgesį su žmogaus teisių gynėjais ir demokratinį judėjimą Vietname;
- B. kadangi Vietnamo valdžios institucijos šalyje ir toliau kalina, sulaiko, persekioja ir baugina žmogaus teisių gynėjus, žurnalistus, tinklaraštininkus, žmogaus teisių srityje dirbančius teisininkus, pilietinės visuomenės aktyvistus ir profesinių sąjungų narius; kadangi žmogaus teisių gynėjams skiriamos ilgos laisvės atėmimo bausmės už darbą žmogaus teisių srityje ir už naudojimąsi savo pagrindine teise į saviraiškos laisvę tiek internete, tiek realiame gyvenime; kadangi Vietname šiuo metu kalinama daugiausia politinių kalinių Pietryčių Azijoje, įskaitant 170 sąžinės kalinių, iš kurių 69 kalinami vien dėl savo veiklos socialinėje žiniasklaidoje; kadangi dauguma politinių kalinių sulaikomi pagal neaiškiai suformuluotas nacionalinio saugumo sąlygas, kurios neatitinka Vietnamo konstitucijos ir tarptautinių žmogaus teisių sutarčių, pvz., Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto, prie kurio Vietnamas yra prisijungęs;
- C. kadangi politinių ir žmogaus teisių aktyvistai įkalinimo įstaigose susiduria su sunkiomis sąlygomis, įskaitant atsisakymą suteikti medicininę priežiūrą, teisinę pagalbą ir šeimos ryšius, ir dažnai patiria smurtą, kankinimą ar kitokią netinkamą elgesį; kadangi jų atveju dažnai greitai teismo procesai neatitinka pagrindinių teismų nešališkumo, sąžiningumo ir nepriklausomumo standartų; kadangi prisipažinimai reguliariai išgaunami prievarta ir transliuojami per televiziją;
- D. kadangi Pham Chi Dung, nepriklausomas žurnalistas, vykdamas kampaniją aplinkos apsaugos, demokratijos, žiniasklaidos laisvės, politinio pliuralizmo, teisinės valstybės ir pilietinės visuomenės vystymosi srityse, nuo 2019 m. lapkričio mėn. savavališkai sulaikytas dėl kaltinimų bendradarbiavimu su užsienio žiniasklaida siekiant pateikti iškreiptą informaciją; kadangi šie kaltinimai buvo pateikti po to, kai jis nusiuntė EP nariams vaizdo pranešimą, kuriame jie raginami atidėti ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarimo ratifikavimą, kol šalyje bus padaryta pažanga žmogaus teisių srityje; kadangi 2012 m. Pham Chi Dung buvo kalinamas šešis mėnesius dėl tų pačių kaltinimų;
- E. kadangi netrukus po Pham Chi Dung suėmimo valdžios institucijos uždarė IJAVN interneto svetainę; kadangi 2020 m. gegužės 23 d. Ngyuenas Tuong Tuy buvo suimtas bute Hanojuje, o 2020 m. birželio 12 d. suimtas Le Huu Minh Tuan; kadangi Vietnamo valdžios institucijos prieš savavališkai suimdamas ir nuteisdamos visus tris žmogaus teisių gynėjus, juos persekiojo ir baugino;
- F. kadangi, remiantis pilietinės visuomenės pranešimais, beveik 80 proc. sąžinės kalinių Vietname kali už savo veiklą socialinėje žiniasklaidoje; kadangi bent dvi pasaulinės socialinės žiniasklaidos platformos gerokai sustiprino savo derėjimą su Vietnamo žodžio laisvės ribojimu ir cenzūros įstatymų laikymusi, be kita ko, cenzūruodamos taikiai valstybės kritiką, plečiant geografinį blokavimą ir šalinant „propagandą prieš partiją ir valstybę“, tuo pažeisdamos visuotinius standartus, pvz., JT pagrindinius principus ir savo pačių elgesio kodeksus;
- G. kadangi Vietnamas užima 175 vietą iš 180 šalių organizacijos „Žurnalistai be sienų“ 2020 m. Pasaulio spaudos laisvės indekse; kadangi beveik visos Vietnamo žiniasklaidos priemonės priklauso valstybei ir yra kontroliuojamos, taip pat vykdoma cenzūra, įskaitant užsienio transliuotojus ir leidinius; kadangi Vietnamo vyriausybė ir toliau draudžia nepriklausomų arba privačių žiniasklaidos priemonių veiklą ir griežtai kontroliuoja radijo ir televizijos stotis bei spausdintinius leidinius; kadangi 2016 m. balandžio mėn. Nacionalinė Asamblėja priėmė žiniasklaidos įstatymą, pagal kurį griežtai apribojama spaudos laisvė Vietname;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

- H. kadangi 2018 m. birželio 12 d. Vietnamo Nacionalinė Asamblėja priėmė kibernetinio saugumo įstatymą, kuriuo siekiama sugriežtinti internetines kontrolės priemones ir pagal kurį reikalaujama, kad paslaugų teikėjai pašalintų įrašus, kurie laikomi keliančiais grėsmę nacionaliniam saugumui; kadangi pagal šį įstatymą griežtai apribojama saviraiškos laisvė internete ir siekiama labai suvaržyti teisę į privatumą;
- I. kadangi teisę į saviraiškos laisvę garantuoja Vietnamo Konstitucija, Visuotinė žmogaus teisių deklaracija ir kitos Vietnamo pasirašytos tarptautinės konvencijos, įskaitant Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą; kadangi, atsižvelgdamas į JT visuotinį periodinį vertinimą, Vietnamas pritarė rekomendacijoms užtikrinti nuomonės ir saviraiškos laisvę ir panaikinti jai taikomus apribojimus;
- J. kadangi 2018 m. sausio 1 d. pirmą kartą įsigaliojo Vietnamo įstatymas dėl tikėjimo ir religijos, pagal kurį visos šalies religinės grupės įpareigojamos užsiregistruoti valdžios institucijose ir informuoti jas apie savo veiklą; kadangi valdžios institucijos gali atmesti registracijos prašymus arba sudaryti jiems kliūčių ir uždrausti religinę veiklą, kurią jos savavališkai laiko prieštaraujančia „nacionaliniam interesui“, „viešajai tvarkai“ arba „nacionalinei vienybei“;
- K. kadangi Vietnamo baudžiamasis kodeksas apima represines nuostatas, kurios netinkamai naudojamos siekiant nutildyti, areštuoti, sulaikyti, nuteisti arba apriboti žmogaus teisių gynėjų, disidentų, teisininkų, profesinių sąjungų, religinių grupių ir nevyriausybinę organizacijų, ypač tų, kurios reiškia kritišką nuomonę Vietnamo vyriausybės atžvilgiu, veiklą;
- L. kadangi šalyje ir toliau taikoma mirties bausmė, tačiau įvykdytų mirties bausmių skaičius nežinomas, nes Vietnamo valdžios institucijos mirties bausmės statistinius duomenis priskiria valstybės paslapčiai;
- M. kadangi ES ir Vietnamo santykiai grindžiami ES ir Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimu, kurio esminis elementas yra žmogaus teisės ir kuriuo numatomas dvišalių bendradarbiavimo priemonių, įskaitant dvišales prekybos lengvatas, sustabdymas sunkių ir sistemingų žmogaus teisių pažeidimų atveju;
- N. kadangi pagal ES ir Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, ypač jo 1, 2 ir 35 straipsnius, Vietnamas įsipareigojo bendradarbiauti su Europos Sąjunga propaguojant ir ginant žmogaus teises; kadangi toks bendradarbiavimas apima tarptautinių žmogaus teisių dokumentų, pvz., Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto, kurio šalis yra Vietnamas, įgyvendinimą; kadangi esama aiškaus ES ir Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo bei ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarimo, pagal kurį abi šalys įsipareigojo vykdyti savo įsipareigojimus žmogaus teisių srityje, sąsajos; kadangi pagal ES ir Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo esminių elementų nuostatą leidžiama imtis atitinkamų priemonių sunkių ir sistemingų žmogaus teisių pažeidimų atveju;
- O. kadangi antrasis jungtinis komitetas pagal ES ir Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, kuris virtualiai susitiko 2020 m. gruodžio 15 d., peržiūrėjo pasiūlymus dėl bendradarbiavimo žmogaus teisių srityje, įskaitant Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto įgyvendinimą, ir pritarė visuotiniame periodiniame vertinime pateiktoms rekomendacijoms;
1. ragina Vietnamo valdžios institucijas nedelsiant ir besąlygiškai išlaisvinti Pham Chi Dung, Nguyen Tuong Thuy ir Le Huu Minh Tuan bei visus kitus žurnalistus, žmogaus teisių gynėjus, aplinkos gynėjus, profesinių sąjungų narius ir sąžinės kalinius, nuteistus vien už tai, kad jie pasinaudojo savo teise į žodžio laisvę ir panaikinti jiems visus kaltinimus;
 2. yra sukrėstas ir smerkia susidorojimą su disidentais ir vis dažnesnius žmogaus teisių pažeidimus Vietname, įskaitant dėl naudojimosi savo išraiškos laisve vykdomus politinių aktyvistų, žurnalistų, tinklaraštininkų, disidentų ir žmogaus teisių gynėjų nuteisimus, politinį bauginimą, sekimą, priekabiavimą prie jų, nesąžiningus teismus ir prievartinę jų emigraciją, taip pat išpuolius prieš juos, o tai yra akivaizdus Vietnamo tarptautinių įsipareigojimų dėl žmogaus teisių pažeidimas;
 3. ragina Vietnamo valdžios institucijas nedelsiant nutraukti kitų formų priekabiavimą, įskaitant teisminį žurnalistų, žmogaus teisių ir aplinkos apsaugos gynėjų, aktyvistų ir visų asmenų, kurie taikiai naudojami savo teise į saviraiškos laisvę ir kitas žmogaus teises internete ir realiame gyvenime, persekiojimą ir bauginimą;

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

4. reiškia didelį susirūpinimą dėl perpildytų Vietnamo kalėjimų ir antisanitarinių sąlygų juose, dėl kurių didėja užsikrėtimo COVID-19 ir kitomis ligomis rizika; pakartoja JT vyriausiosios žmogaus teisių komisarės raginimą paleisti visus be pakankamo teisinio pagrindo sulaikytus asmenis, įskaitant politinius kalinius ir asmenis, sulaikytus dėl skirtingos nuomonės; primygtinai reikalauja, kad iki jų paleidimo Vietnamo valdžios institucijos bet kokiomis aplinkybėmis užtikrintų visų kalinių, įskaitant Pham Chi Dung, Nguyen Tuong Thuy ir Le Huu Minh Tuan, fizinį saugumą ir psichologinę gerovę, ir užtikrintų, kad elgesys su visais kitais politiniais kaliniais ir sulaikytais asmenimis atitiktų tarptautinius standartus; pabrėžia, kad teisė kreiptis į advokatus, medicinos specialistus ir šeimos narius yra svarbi apsaugos nuo kankinimo ir netinkamo elgesio priemonė;
5. ragina Vietnamo valdžios institucijas nutraukti vidaus ir tarptautinių naujienų ir žiniasklaidos priemonių, įskaitant IJAVN, cenzūrą, panaikinti interneto informacijos šaltinių ir interneto naudojimo apribojimus ir užtikrinti saugią erdvę ir palankią aplinką žurnalistams, piliečių žurnalistikos atstovams, tinklaraštininkams ir kitiems asmenims, naudojantiems internetą saviraiškai;
6. reiškia susirūpinimą dėl pranešimų apie pasaulinių socialinės žiniasklaidos tinklų dalyvavimą Vietnamo valdžios institucijų bandymuose apriboti saviraiškos laisvę ir ragina pasaulines socialinės žiniasklaidos platformas neprisidėti prie Vietname vykdomos cenzūros;
7. ragina Vietnamo vyriausybę panaikinti visus religijos laisvės apribojimus ir nutraukti religinių bendruomenių persekiojimą;
8. primygtinai ragina Vietnamo vyriausybę peržiūrėti Vietnamo baudžiamojo kodekso nuostatas, visų pirma 117, 118 ir 331 straipsnių nuostatas, kuriomis nepagrįstai ribojamos teisės į saviraiškos laisvę, taikių susirinkimų ir asociacijų laisvę, ir iš dalies pakeisti Kibernetinio saugumo įstatymą ir Dekretus 15/2020/ND-CP dėl sankcijų už pašto paslaugų, telekomunikacijų, radijo dažnių, informacinių technologijų ir elektroninių operacijų reglamentų administracinius pažeidimus ir 72/2013/ND-CP dėl interneto paslaugų ir informacijos tvarkymo, teikimo ir naudojimo taisyklių laikymosi internete, siekiant, kad jie būtų suderinti su tarptautiniais žmogaus teisių standartais; ypač pabrėžia, kad būtina reformuoti Baudžiamąjį kodeksą siekiant užtikrinti veiksmingą Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijų Nr. 98 ir 87, kurias Vietnamas įsipareigojo ratifikuoti, įgyvendinimą;
9. ragina Vietnamą paspartinti TDO konvencijos Nr. 87 dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo ratifikavimo tempą ir užtikrinti, kad ji greitai įsigaliotų, taip pat pateikti patikimas TDO konvencijos Nr. 105 dėl priverstinio darbo panaikinimo ir Konvencijos Nr. 98 dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas įgyvendinimo gaires; ragina Vietnamo valdžios institucijas pripažinti nepriklausomas profesines sąjungas ir apsaugoti visus darbuotojus, ypač moteris ir vaikus, nuo diskriminacijos, seksualinio priekabiavimo, įstatymais nustatytos viršvalandžių ribos pažeidimų ir įsipareigojimų dėl saugos ir sveikatos pažeidimų;
10. ragina Vietnamo valdžios institucijas remti JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų įgyvendinimą ir ragina ES įsisteigusias arba joje veikiančias įmones laikytis JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų ir tarptautinės bei žmogaus teisių teisės;
11. ragina Vietnamo valdžios institucijas nedelsiant paskelbti mirties bausmės taikymo moratoriumą – tai būtų žingsnis link jos panaikinimo; ragina peržiūrėti visus mirties nuosprendžius siekiant užtikrinti, kad teismo procesai atitiktų tarptautinius standartus, ir ragina Vietnamą prisijungti prie Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto Antrojo fakultatyvinio protokolo, kuriuo siekiama panaikinti mirties bausmę;
12. pabrėžia, kad pagarba žmogaus teisėms yra pagrindinis dvišalių Vietnamo ir ES santykių pagrindas ir esminis ES ir Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo ir ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarimo elementas;
13. palankiai vertina glaudesnę ES ir Vietnamo partnerystę ir dialogą žmogaus teisių klausimais, ypač EP jungtinės parlamentinės stebėsenos grupės (JPSG) įsteigimą su Vietnamo Nacionaline Asamblėja, kuri stebėtų ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarimo ir investicijų apsaugos susitarimo įgyvendinimą, nes tai galėtų palengvinti ne tik prekybą, bet ir dialogą; primena dialogo žmogaus teisių klausimais, kaip pagrindinės priemonės, kuri turi būti veiksmingai naudojama siekiant padėti Vietnamui ir paskatinti jį įgyvendinti būtinas reformas, svarbą; ragina EIVT, Komisiją ir ES specialųjį įgaliotinį žmogaus teisių klausimais aukščiausiu lygmeniu stiprinti dialogą su Vietnamu žmogaus teisių klausimais;
14. pripažįsta, kad tarp ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarimo bei partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo yra institucinis ir teisinis ryšys ir taip užtikrinama, kad žmogaus teisės taptų ES ir Vietnamo santykių pagrindu; ragina šalis visapusiškai pasinaudoti šiais susitarimais, kad būtų pagerinta žmogaus teisių padėtis Vietname, ir pabrėžia konstruktyvaus ir veiksmingo ES ir Vietnamo dialogo žmogaus teisių klausimais svarbą; atsižvelgdamas į tebesitęsiančių žmogaus teisių

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

pažeidimų mastą, primena Vietnamo vyriausybei, kad pagal ES ir Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, susijusį su ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarimu, leidžiama imtis tinkamų veiksmų sunkių žmogaus teisių pažeidimų atveju, laikantis griežtesnės pozicijos Vietnamo vyriausybės atžvilgiu; palankiai vertina galimybę iškelti žmogaus teisių klausimus JPSG susitikimuose dėl ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarimo su Vietnamo parlamentu ir palankiai vertina tai, kad pirmasis toks susitikimas įvyko 2020 m. gruodžio mėn.;

15. ragina Komisiją ir EIVT skubiai atlikti išsamų poveikio žmogaus teisėms vertinimą dėl to, ką ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarimas galėtų reikšti žmogaus teisėms, o to Parlamento prašo savo rezoliucijoje dėl minėto susitarimo ratifikavimo; ragina priimti veiksmų planą, kad būtų veiksmingai kovojama su stiprėjančiomis Vietnamo represijomis ir tuo, kad jis nesilaiko savo įsipareigojimų žmogaus teisių srityje, ir ragina Komisiją ir EIVT reguliariai teikti Parlamentui šio veiksmų plano įgyvendinimo ataskaitas;

16. pakartoja savo raginimą ES ir Vietnamui sukurti nepriklausomą žmogaus teisių stebėsenos mechanizmą ir nepriklausomą skundų nagrinėjimo mechanizmą, kuris nukentėjusiems piliečiams ir vietos suinteresuotiesiems subjektams suteiktų galimybę veiksmingai pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis;

17. apgailestauja, kad vietos patarėjų grupės dėl ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarimo dar neveikia, ir pakartoja savo raginimą užtikrinti platų ir subalansuotą atstovavimą nepriklausomoms, laisvoms ir įvairioms pilietinės visuomenės organizacijoms tose grupėse, įskaitant nepriklausomas Vietnamo darbo ir aplinkos sektorių organizacijas ir žmogaus teisių gynėjus; ragina Vietnamo valdžios institucijas susilaikyti nuo bet kokio netinkamo kišimosi į šių grupių sudėtį ir veikimą, taip pat grasinimų ar atsakomųjų veiksmų prieš jų atrinktus narius;

18. primygtinai ragina Vietnamą paskelbti nuolatinį kvietimą JT įgaliotiesiems ekspertams lankyti Vietnamą, visų pirma specialiajam pranešėjui teisės į nuomonės ir saviraiškos laisvę klausimais ir specialiajam pranešėjui žmogaus teisių gynėjų padėties klausimais, ir suteikti jiems galimybę laisvai ir nevaržomai susitikti su visoms šalims, su kuriomis jie pageidauja konsultuotis;

19. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai, EIVT ir Komisiją aktyviai remti žurnalistus, pilietinės visuomenės grupes ir žmogaus teises Vietname ginančius asmenis, be kita ko, raginti išlaisvinti žurnalistus, žmogaus teisių gynėjus ir sąžinės kalinius visais atvejais, kai palaiko ryšius su Vietnamo valdžios institucijomis; primygtinai ragina ES delegaciją Hanojuje teikti visą tinkamą paramą įkalintiems žmogaus teisių gynėjams, be kita ko, organizuojant vizitus į kalėjimus, stebint teismo procesus ir teikiant teisinę pagalbą;

20. ragina ES delegaciją iškelti šioje rezoliucijoje paminėtų asmenų atvejus, kuriuos iškėlė JT organai ir ekspertai, įskaitant, be kita ko, Tran Huynh Duy Thuc, Ho Duc Hoa, Tran Anh Kim, Le Thanh Tung, Phan Kim Khanh, Tran Hoang Phuc, Hoang Duc Binh, Bui Van Trung, Truong Minh Duc, Nguyen Trung Ton, Pham Van Troi, Nguyen Bac Truyen, Le Dinh Luong, Nguyen Van Tuc, Nguyen Trung Truc, Pham Van Diep, Nguyen Nang Tinh, Tran Duc Thach, Pham Doan Trang, Can Thi Theu, Trinh Ba Phuong, Trinh Ba Tu, Dinh Thi Thu Thuy, Nguyen Thi Ngoc Hanh, Ngo Van Dung, Le Quy Loc ir Ho Dinh Cuong atvejus;

21. ragina ES Užsienio reikalų tarybą aptarti žmogaus teisių padėtį Vietname; ragina valstybes nares, pageidautina prieš 13-ąją Vietnamo komunistų partijos nacionalinį kongresą, ryžtingai išreikšti susirūpinimą dėl blogėjančios žmogaus teisių padėties Vietname; ragina ES ir jos valstybes nares dėti daugiau tarptautinių pastangų JT Žmogaus teisių taryboje skatinti bendrą iniciatyvą su panašiai mažančiais partneriais, ypač su naująja JAV administracija, siekiant konkrečiai pagerinti žmogaus teisių padėtį Vietname;

22. ragina ES toliau dirbti siekiant sukurti veiksmingą kontrolės sistemą, skirtą bet kokios formos saugumo įrangos, ginklų ir dvejojo naudojimo prekių eksportui, pardavimui, atnaujinimui ir priežiūrai, įskaitant interneto stebėjimo technologiją, kad valstybės, kuriose žmogaus teisių padėtis kelia susirūpinimą, įskaitant Vietnamą, nenaudotų jų vidaus represijoms;

23. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Pietryčių Azijos valstybių asociacijos generaliniam sekretoriui, Vietnamo vyriausybei bei Nacionalinei Asamblėjai ir Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui.

2021 m. sausio 19 d., antradienis

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2021)0001

Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (Bonos susitarimo) pakeitimų, susijusių su jo materialinės ir geografinės taikymo srities išplėtimu, patvirtinimas ***

2021 m. sausio 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (Bonos susitarimo) pakeitimų, susijusių su to Susitarimo taikymo srities išplėtimu ir Ispanijos Karalystės prisijungimu prie to Susitarimo, sudarymo projekto (11487/2020 – C9-0351/2020 – 2020/0205(NLE))

(Pritarimo procedūra)

(2021/C 456/24)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo projektą (11487/2020),
 - atsižvelgdamas į susitariančiųjų šalių sprendimo dėl Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus pakeitimų, susijusių su to Susitarimo taikymo srities išplėtimu, siekiant bendradarbiauti prižiūrint, kaip laikomasi MARPOL konvencijos VI priedo reikalavimų, projektą (11490/2020),
 - atsižvelgdamas į susitariančiųjų šalių sprendimo dėl Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus ir dėl Ispanijos Karalystės prisijungimo prie Susitarimo projektą (11493/2020),
 - atsižvelgdamas į prašymą dėl pritarimo, kurį Taryba pateikė pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 192 straipsnio 1 dalį, 196 straipsnio 2 dalį ir 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punkto v papunktį (C9-0351/2020),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 105 straipsnio 1 ir 4 dalis ir į 114 straipsnio 7 dalį,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto rekomendaciją (A9-0268/2020),
1. pritaria Susitarimo pakeitimų patvirtinimui;
 2. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių ir Susitarimo susitariančiųjų šalių vyriausybėms ir parlamentams.

2021 m. sausio 19 d., antradienis

P9_TA(2021)0002

Tam tikriems trečiųjų šalių užsienio valiutos kurso lyginamiesiems indeksams taikoma išimtis ir tam tikrų lyginamųjų indeksų, kurių teikimas nutraukiamas, pakeičiančių pakaitinių lyginamųjų indeksų nustatymas *I**

2021 m. sausio 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl tam tikriems trečiųjų šalių užsienio valiutos kurso lyginamiesiems indeksams taikomos išimties ir tam tikrus lyginamuosius indeksus, kurių teikimas nutraukiamas, pakeičiančių pakaitinių lyginamųjų indeksų nustatymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/1011 (COM(2020)0337 – C9-0209/2020 – 2020/0154(COD))

(Iprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2021/C 456/25)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2020)0337),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir į 114 straipsnį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0209/2020),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 18 d. Europos Centrinio Banko nuomonę ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 29 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2020 m. gruodžio 9 d. laišku Tarybos atstovo prisiimtą išipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0227/2020),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2020)0154

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. sausio 19 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/1011, kiek tai susiję su tam tikriems trečiųjų šalių neatidėliotino užsienio valiutos kurso lyginamiesiems indeksams taikoma išimtimi ir tam tikrus lyginamuosius indeksus, kurių teikimas nutraukiamas, pakeičiančių pakaitinių lyginamųjų indeksų nustatymu, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2021/168.)

⁽¹⁾ OL C 366, 2020 10 30, p. 4.

⁽²⁾ OL C 10, 2021 1 11, p. 35.

2021 m. sausio 19 d., antradienis

P9_TA(2021)0003

Techninės paramos priemonė *I**

2021 m. sausio 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma techninės paramos priemonė (COM(2020)0409 – C9-0148/2020 – 2020/0103(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2021/C 456/26)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2020)0409),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį, 175 straipsnio 3 dalį ir 197 straipsnio 2 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0148/2020),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2020 m. gruodžio 16 d. laišku Tarybos atstovo priimtą išipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į bendrus Biudžeto komiteto ir Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto svarstymus pagal Darbo tvarkos taisyklių 58 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto ir Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0173/2020),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2020)0103

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. sausio 19 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo nustatoma techninės paramos priemonė

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2021/240.)

⁽¹⁾ OL C 364, 2020 10 28, p. 132.

⁽²⁾ OL C 440, 2020 12 18, p. 160.

2021 m. sausio 19 d., antradienis

P9_TA(2021)0004

Europos Sąjungos teisės taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą *I**

2021 m. sausio 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 654/2014 dėl Europos Sąjungos teisių taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą (COM(2019)0623 – C9-0197/2019 – 2019/0273(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2021/C 456/27)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2019)0623),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir į 207 straipsnį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0197/2019),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdami į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo nuomonę Nr. 2/15 ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 28 d. Parlamento rezoliuciją dėl PPO apeliacinio komiteto krizės ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2020 m. lapkričio 4 d. laiškų Tarybos atstovo prisiimtą išpareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto pranešimą (A9-0133/2020),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. pritaria Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendriems pareiškimams, pridėtiems prieš šios rezoliucijos;
 3. atsižvelgia į Komisijos pareiškimus, pridėtus prie šios rezoliucijos;
 4. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 5. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2019)0273

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. sausio 19 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 654/2014 dėl Europos Sąjungos teisių taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2021/167.)

⁽¹⁾ ECLI:EU:C:2017:376.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0083.

2021 m. sausio 19 d., antradienis

TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PRIEDAS

Bendras Komisijos, Tarybos ir Europos Parlamento pareiškimas dėl priemonės, skirtos trečiosioms šalims atgrasyti nuo prievartos veiksmų ir juos atremti

Komisija atkreipia dėmesį į Parlamento ir valstybių narių išreikštą susirūpinimą dėl tam tikrų trečiųjų šalių veiksmų, kuriais jos siekia priversti Sąjungą ir (arba) jos valstybes nares imtis konkrečių politikos priemonių arba jas atšaukti. Komisija pritaria nuomonei, kad tokie veiksmai kelia didelį susirūpinimą. Komisija patvirtina ketinanti toliau nagrinėti, kokią priemonę būtų galima priimti siekiant atgrasyti trečiąsias šalis nuo prievartos veiksmų arba juos atremti ir kuria būtų sudarytos sąlygos skubiai priimti atsakomasias priemones dėl tokių veiksmų. Komisija ketina tęsti vertinimą ir juo remdamasi bei atsižvelgdama į visas susijusias aplinkybes priimti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų numatytas mechanizmas, leidžiantis atgrasyti nuo tokių veiksmų arba juos atremti laikantis tarptautinės teisės. Kaip paskelbta 2020 m. rugsėjo 16 d. Komisijos pirmininkės ketinimų rašte Parlamento pirmininkui ir Tarybos pirmininkui, Komisija priims pasiūlymą bet kuriuo atveju ne vėliau kaip iki 2021 m. pabaigos arba anksčiau, jei to prireiktų dėl trečiosios šalies prievartos veiksmo.

Taryba ir Europos Parlamentas atkreipia dėmesį į Komisijos ketinimą pateikti pasiūlymą dėl priemonės, skirtos trečiosioms šalims atgrasyti nuo prievartos veiksmų ir juos atremti. Abi institucijos yra įsipareigojusios atlikti savo, kaip teisėkūros institucijų, institucinį vaidmenį ir laiku apsvarstyti pasiūlymą, atsižvelgdamos į Sąjungos prievoles pagal tarptautinę viešąją teisę ir PPO teisę, taip pat į atitinkamus tarptautinės prekybos pokyčius.

Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendras pareiškimas

Sąjunga tebėra įsipareigojusi laikytis daugiašalio požiūrio į tarptautinių ginčų sprendimą, taisyklėmis grindžiamą prekybą ir tarptautinį bendradarbiavimą, kad būtų pasiekti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslai. Sąjunga bendradarbiaus įgyvendinant visus veiksmus, kuriais siekiama pertvarkyti PPO ginčų sprendimo mechanizmą, kad būtų užtikrintas veiksmingas PPO apeliacinio komiteto veikimas.

Komisijos pareiškimai

1. Komisijos pareiškimas dėl tarptautinės teisės laikymosi

Sąjungai pagal Susitarimą dėl ginčų sprendimo (toliau – GSS) pradėjus ginčą su kita Pasaulio prekybos organizacijos (toliau – PPO) nare Komisija dės visas pagrįstas pastangas, kad kuo greičiau gautų tos narės sutikimą pasinaudoti arbitražu pagal GSS 25 straipsnį kaip tarpine apeliacine procedūra, kurią taikant išlaikomi esminiai apeliacijų teikimo Apeliaciniam komitetui elementai (toliau – apeliacinio arbitražo procedūra), kol Apeliacinis komitetas negalės visiškai atnaujinti savo funkcijų pagal GSS 17 straipsnį.

Priimdama įgyvendinimo aktus pagal reglamento 3 straipsnio aa punktą Komisija laikysis pagal tarptautinę teisę nustatytų reikalavimų dėl atsakomųjų priemonių, kodifikuotų Tarptautinės teisės komisijos priimtuose Straipsniuose dėl valstybių atsakomybės už tarptautinius neteisėtus veiksmus.

Visų pirma, prieš priimdama įgyvendinimo aktus pagal 3 straipsnio aa punktą, Komisija paragins susijusią PPO narę įgyvendinti PPO kolegijos išvadas ir rekomendacijas, praneš tai PPO narei apie Sąjungos ketinimą imtis atsakomųjų priemonių ir pakartos esanti pasirengusi derėtis dėl abipusiškai priimtino sprendimo pagal GSS reikalavimus.

Kai įgyvendinimo aktai jau yra priimti pagal 3 straipsnio aa punktą, Komisija sustabdo jų taikymą, jei Apeliacinis komitetas atnaujina su atitinkama byla susijusias savo funkcijas pagal GSS 17 straipsnį arba jei inicijuojama laikinoji apeliacinė procedūra, su sąlyga, kad tokia procedūra pradeda gera valia.

2. Komisijos pareiškimas

Komisija palankiai vertina tai, kad Europos Parlamentas ir Taryba priėmė reglamentą, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 654/2014.

2021 m. sausio 19 d., antradienis

Komisija primena pareiškimą, kurį ji padarė priimdama pradinį reglamentą ir kuriame, be kita ko, teigė, kad įgyvendinimo aktai, kuriuos Komisija yra įgaliota priimti, bus rengiami remiantis objektyviais kriterijais ir kontroliuojant valstybės narėms. Naudodamasi tuo įgaliojimu Komisija ketina veikti vadovaudamasi pareiškimu, kurį padarė priimdama pradinį reglamentą, ir šiuo pareiškimu.

Rengdama įgyvendinimo aktų, darančių poveikį prekybai paslaugomis arba su prekyba susijusiems intelektinės nuosavybės teisių aspektams, projektus, Komisija prisimena savo prievolę pagal 9 straipsnio 1a dalį ir patvirtina, kad ji intensyviai iš anksto konsultuosis siekdama užtikrinti, kad apie visus susijusius interesus ir poveikį būtų galima pranešti Komisijai, pasidalyti jais su valstybėmis narėmis ir tinkamai į juos atsižvelgti priimant galimas priemones. Per tokias konsultacijas Komisija sieks gauti ir tikisi gauti informacijos iš privačių suinteresuotųjų subjektų, kuriuos gali paveikti galimos prekybos politikos priemonės, numatytos priimti Sąjungoje tose srityse. Taip pat Komisija sieks gauti ir tikisi gauti informacijos iš valdžios institucijų, kurios gali būti susijusios su galimų prekybos politikos priemonių, kurias priima Sąjunga, įgyvendinimu arba paveiktos tokio įgyvendinimo.

Kalbant apie priemones prekybos paslaugomis ir su prekyba susijusių intelektinės nuosavybės teisių aspektų srityse, rengiant įgyvendinimo aktų projektus visų pirma bus tinkamai atsižvelgta į valstybių narių valdžios institucijų, dalyvaujančių rengiant ar įgyvendinant teisės aktus, kuriais reglamentuojamos paveiktos sritys, informaciją, be kita ko, apie tai, kaip galimos prekybos politikos priemonės derėtų su Sąjungos ir nacionalinės teisės aktais. Be to, bus suteikta galimybė kitiems suinteresuotiesiems subjektams, kuriems tokios prekybos politikos priemonės daro poveikį, parengti savo rekomendacijas ir pateikti susirūpinimą keliančius klausimus dėl numatytų priimti priemonių pasirinkimo ir jų formos. Priėmus priemones pagal reglamento 8 straipsnį, pastebėjimais bus dalijamasi su valstybėmis narėmis. Tokias nustatytas priemones reguliariai peržiūrint jų taikymo laikotarpiu arba baigus jas taikyti taip pat bus atsižvelgiama į valstybių narių valdžios institucijų ir privačių suinteresuotųjų subjektų pateiktą informaciją, susijusią su tokių priemonių taikymu, ir bus galima priemones koreguoti, jei kiltų problemų.

Galiausiai Komisija dar kartą patvirtina, jog jai labai svarbu, kad reglamentas būtų veiksminga ir efektyvi priemonė Sąjungos teisėms pagal tarptautinius prekybos susitarimus užtikrinti, be kita ko, prekybos paslaugomis ir su prekyba susijusių intelektinės nuosavybės teisių aspektų srityse. Todėl šiose srityse pasirinktinomis priemonėmis taip pat turi būti užtikrintas veiksmingas, su Sąjungos teisėmis suderinamas vykdymo užtikrinimas, kad tos priemonės paskatintų susijusią trečiąją šalį laikytis reikalavimų ir atitiktų taikytinas tarptautines taisykles dėl leidžiamų vykdymo užtikrinimo priemonių rūšies.

Komisijos pareiškimas

2014 m. priėmus reglamentą Komisija išpareigojo veiksmingai palaikyti ryšius ir keistis nuomonėmis su Europos Parlamentu ir Taryba dėl prekybos ginčų, dėl kurių gali būti priimtos priemonės pagal reglamentą, ir dėl vykdymo užtikrinimo veiksmų apskritai. Atsižvelgdama į visa apimančią tikslą veiksmingai ir efektyviai užtikrinti Sąjungos teises pagal Sąjungos tarptautinius prekybos susitarimus, Komisija toliau skatins ir racionalizuos ryšius su Europos Parlamentu ir Taryba, kad jie būtų abipusiškai naudingi.

Visų pirma Komisija išpareigoja, taikydama sustiprintą vykdymo užtikrinimo sistemą, nagrinėti įtariamus Sąjungos tarptautinių prekybos susitarimų pažeidimus, kai to prašo Parlamentas, jo nariai ar komitetai arba Taryba, jei prie tokių prašymų pridedami patvirtinamieji įrodymai. Komisija informuos Parlamentą ir Tarybą apie sustiprinto vykdymo užtikrinimo darbo rezultatus.

Taikydama sustiprintą vykdymo užtikrinimo sistemą Komisija skirs tiek pat dėmesio ir įtariamoms ES prekybos susitarimų nuostatų dėl prekybos ir darnaus vystymosi pažeidimams, ir įtariamoms patekimo į rinką sistemų pažeidimams. Įtariamų nuostatų dėl prekybos ir darnaus vystymosi pažeidimų nagrinėjimas bus visiškai integruotas į sistemą. Komisija pirmenybę teiks tiems atvejams, kurie yra ypač rimti dėl vykdančią prekybą daromo poveikio darbuotojams arba aplinkai ir kurie yra sistemškai svarbūs ir teisiškai pagrįsti.

Komisija ir toliau aktyviai dalyvaus specialiuose Parlamento atsakingo komiteto posėdžiuose, kuriuose bus keičiamasi nuomonėmis dėl prekybos ginčų ir vykdymo užtikrinimo veiksmų, be kita ko, atsižvelgiant į poveikį Sąjungos pramonės sektoriams. Šiomis aplinkybėmis Komisija toliau teiks ataskaitas ir reguliariai informuos apie visų neišspręstų ginčų padėtį, taip pat nedelsdama teiks informaciją apie svarbius pokyčius, susijusius su ginčais, ir šia informacija tuo pačiu metu dalysis su valstybėmis narėmis. Šios ataskaitos bus teikiamos ir informacija bus dalijamasi atsakinguose komitetuose Taryboje ir Parlamente.

2021 m. sausio 19 d., antradienis

Kartu Komisija informuos Europos Parlamentą ir Tarybą apie tarptautinius pokyčius, dėl kurių gali susidaryti tokia padėtis, kai būtina priimti priemones pagal reglamentą.

Pagaliau Komisija dar kartą patvirtina savo išsipareigojimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentą (ES) Nr. 182/2011 nedelsiant perduoti Parlamentui ir Tarybai įgyvendinimo aktų projektus, kuriuos ji teikia valstybių narių komitetui, ir galutinius įgyvendinimo aktų projektus po to, kai komitete pateikiamos nuomonės. Šis perdavimas tvarkomas Komiteto procedūrų registre.

2021 m. sausio 19 d., antradienis

P9_TA(2021)0005

Neprieštaravimas deleguotajam aktui: tam tikrų išsamių ekologiškų produktų gamybos taisyklių pakeitimų taikymo pradžios data

Europos Parlamento sprendimas neprieštarauti 2020 m. gruodžio 4 d. Komisijos deleguotajam reglamentui, kuriuo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/848 II priede nustatytų tam tikrų išsamių ekologiškų produktų gamybos taisyklių pakeitimų taikymo pradžios datos iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2020/427 (C(2020)08462 – 2020/2902(DEA))

(2021/C 456/28)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos deleguotąjį reglamentą (C(2020)08462),
 - atsižvelgdamas į Komisijos 2020 m. gruodžio 17 d. laišką, kuriame ji prašo Parlamento pareikšti, kad jis neprieštarauja deleguotajam reglamentui,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto 2021 m. sausio 14 d. laišką Komitetų pirmininkų sueigos pirmininkui,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 ⁽¹⁾, ypač į jo 12 straipsnio 2 dalies e punktą, 14 straipsnio 2 dalies c punktą ir 15 straipsnio 2 dalies a ir d punktus,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 111 straipsnio 6 dalį,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto rekomendaciją dėl sprendimo,
- A. kadangi dėl dabartinės COVID-19 pandemijos ir dėl plataus masto judėjimo apribojimų visos valstybės narės ir jų ūkininkai susiduria su išskirtiniais sunkumais;
- B. kadangi iš pradžių nustatyta Reglamento (ES) 2018/848 taikymo pradžios data Reglamentu (ES) 2020/1693 neseniai buvo iš dalies pakeista iš 2021 m. sausio 1 d. į 2022 m. sausio 1 d.;
- C. kadangi deleguotuoju reglamentu siekiama suderinti Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/427 ⁽²⁾ taikymo pradžios datą su iš dalies pakeista Reglamento (ES) 2018/848 taikymo pradžios data;
- D. kadangi, siekiant išvengti painiavos ir užtikrinti teisinį tikrumą ekologinės gamybos sektoriaus atstovams, itin svarbu paspartinti deleguotojo reglamento įsigaliojimą;
1. pareiškia, kad neprieštarauja deleguotajam reglamentui;
 2. paveda Pirmininkui perduoti šį sprendimą Tarybai ir Komisijai.

⁽¹⁾ OL L 150, 2018 6 14, p. 1.

⁽²⁾ 2020 m. sausio 13 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2020/427, kuriuo dėl tam tikrų išsamių ekologiškų produktų gamybos taisyklių iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/848 II priedas (OL L 87, 2020 3 23, p. 1).

2021 m. sausio 21 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0015

Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas: konkrečios kovos su COVID-19 krize priemonės *I**

2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo, siekiant nustatyti konkrečias kovos su COVID-19 krize priemones, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 223/2014 (COM(2020)0223 – C9-0151/2020 – 2020/0105(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2021/C 456/29)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2020)0223),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir į 175 straipsnio trečią pastraipą, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0151/2020),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 10 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,
 - pasikonsultavęs su Regionų komitetu,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2020 m. gruodžio 18 d. laišku Tarybos atstovo priimtą išsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0174/2020),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2020)0105

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. sausio 21 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 223/2014, kiek tai susiję su konkrečių priemonių su COVID-19 protrūkiu susijusiai krizei įveikti nustatymu

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2021/177.)

⁽¹⁾ OL C 311, 2020 9 18, p. 82.

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos
leidinių biuras
L-2985 Liuksemburgas
LUXEMBURGAS

LT